

༡། །ཚེས་མངོན་གྱ་མཚོའི་དགོངས་དོན་བརྗེད་ཅུང་དུ་
བཀོད་པ་རིན་ཆེན་སྒོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ།

མཛད་པ་བོ། རྗེ་གྲུང་ཐང་སྒོ་བྲོས་གྱ་མཚོ།
དབལ་ཁྱན་འབྲས་སྐྱངས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
Paldan Drepung Gomang Library

སྐུ་མཁའ་ལྷན་གྱི་འཕུལ་འཁོར་ལུ་ཡོད།

[༠༡༧]

མཚན་བྱང་།

ཚས་མངོན་གྱི་མཚའི་དགོངས་དོན་བརྗེད་བྱང་དུ་བཀོད་པ་

རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ།

མཐུན་པ་ལོ། རྩེ་གུང་ཐང་སྒོ་ཤོས་གྱི་མཚོ།

འབྲས་སྤྲངས་སྒོ་མང་སྒོ་གྱི་རྩལ་གཙུག་ལག་བྱ་མཚོ་དོན་མཁའ་ལྷན་གྱི་མཚོ།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོའི་ལྷ་བཞི་བར།

ཕབ་ལེན་བྱ་གནས།

www.gomanglibrary.com

དཔར་གཞི་བྱ་སྒྲིག་པ། འབྲས་སྤྲངས་སྒོ་མང་དཔེ་མཚོ་དཔར་ཁང་།

འབྲས་དཔེ་མཚོ་སྒྲིག་པ། ལྷོ་མཚོ་ལྷང་སྤྲུག་ཁང་།

དེབ་འདིའི་དཔར་གཞིའི་ཐང་གྱི་དཔར་ཁང་འབྲས་སྤྲངས་སྒོ་མང་དཔེ་མཚོ་དཔར་ཁང་ལ་ཡོད་པ་མཚན་གྱི་མཚན་

མཚན་གྱི་དཔར་ཁང་འབྲས་སྤྲངས་སྒོ་མང་དཔེ་མཚོ་གྱི་མཚན་

དཀར་ཆག

༡༡། །ཆོས་མངོན་གྱི་མཆོའི་དགོངས་དོན་བརྗེད་བྱང་ཏུ་བཀོད་པ་རིན་ཆེན་ཕྱོན་
མེ་ལས་གནས་དང་པོ་བཞུགས་སོ། །

མཆོད་བརྗེད་སོགས་བཤད་པ།	1
ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆོད་བཤད་པ།	16
ཁམས་དང་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ།	28

༡༡། །ཆོས་མངོན་གྱི་མཆོའི་དགོངས་དོན་བརྗེད་བྱང་ཏུ་བཀོད་པ་རིན་ཆེན་ཕྱོན་
མེ་ལས་གནས་གཉིས་པ་བཞུགས་སོ། །

དབང་པོའི་རྣམ་བཞག།	32
འདུས་བྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ།	37
རྒྱ་རྒྱུན་འབྲས་བུ་བཅས་བཤད་པ།	63

༡༡། །ཆོས་མངོན་གྱི་མཆོའི་དགོངས་དོན་བརྗེད་བྱང་ཏུ་བཀོད་པ་རིན་ཆེན་ཕྱོན་
མེ་ལས་གནས་གསུམ་པ་བཞུགས་སོ། །

སེམས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་སོགས།	85
རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་སོགས།	88
སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་བཤད་པ།	98

༡༡། །ཚེས་མངོན་ཀྱ་མཚེའི་དགོངས་དོན་བརྗེད་བྱང་ཏུ་བཀོད་པ་རིན་ཆེན་ཕྱོན་
མེ་ལས་གནས་བཞི་པ་བཞུགས་སོ། །

ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་སོགས།	112
སྒྲིམ་པ་གསུམ་སོགས་བཤད་པ།	116
མདོ་ལས་བྱང་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།	133

༡༡། །ཚེས་མངོན་ཀྱ་མཚེའི་དགོངས་དོན་བརྗེད་བྱང་ཏུ་བཀོད་པ་རིན་ཆེན་ཕྱོན་
མེ་ལས་གནས་ལྔ་པ་བཞུགས་སོ། །

སྒྲིམ་ཀྱི་དབྱེ་བ་སོགས།	167
སྒྲིམ་རི་ལྟར་སྒྲོང་ཚུལ།	201
འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་བཤད་པ།	206

༡༡། །ཚེས་མངོན་ཀྱ་མཚེའི་དགོངས་དོན་བརྗེད་བྱང་ཏུ་བཀོད་པ་རིན་ཆེན་ཕྱོན་
མེ་ལས་གནས་བྱུག་པ་བཞུགས་སོ། །

དམིགས་ལུལ་བདེན་པ་བཞི།	213
མངོན་རྟོགས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག	224
མངོན་རྟོགས་ཀྱི་ལས་བཤད་པ།	241

༡༡། །ཚེས་མངོན་ཀྱ་མཚེའི་དགོངས་དོན་བརྗེད་བྱང་ཏུ་བཀོད་པ་རིན་ཆེན་ཕྱོན་
མེ་ལས་གནས་བདུན་པ་བཞུགས་སོ། །

བཟོད་ཤེས་ལྟ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་སོགས།	244
---	-----

ཤེས་པའི་ཐོབ་ཚུལ་སོགས།252

ཤེས་པས་བསྐྱུས་པའི་ཡོན་ཏན།259

༡༡། །ཆོས་མངོན་ཀྱ་མཚོའི་དགོངས་དོན་བརྗེད་བྱང་ཏུ་བཀོད་པ་རིན་ཆེན་སྟོན་
མེ་ལས་གནས་བརྒྱད་པ་བཞུགས་སོ། །

སྟོམས་འབྲུག་དངོས་བཤད་པ།267

སྟོམས་འབྲུག་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཡོན་ཏན།280

༡༡། །ཆོས་མངོན་ཀྱ་མཚོའི་དགོངས་དོན་བརྗེད་བྱང་ཏུ་བཀོད་པ་རིན་ཆེན་སྟོན་
མེ་ལས་གནས་དབྱེ་པ་བཞུགས་སོ། །

འཕྲོས་དོན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བཤད་པ།288

མཁུག་རྩོམ་དང་ཐུང་བྱང་།

བར་བྱང་སྟོན་ཆོག་.....294

༄༅། །ཆོས་མངོན་རྒྱ་མཆོའི་དགོངས་དོན་བརྗེད་བྱང་དུ་བཀོད་པ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་
མེ་ལས་གནས་དང་པོ་བཞུགས་སོ། །

མཆོད་བརྗེད་སོགས་བཤད་པ།

སྐལ་བཟང་འགོ་ལ་ཤེས་བྱའི་རབ་དབྱེ་ཀུན། །རི་བཞིན་འཆད་པའི་ངག་ལ་དབང་ཐོབ་
ཅིང། །ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཆོ་ཕྱོགས་མཐར་ཐེལ་བ་ལ། །ཁྲ་བུལ་མཁས་པའི་དབང་ཕྱག་མཆོག་ནམས་
རྒྱལ། །ཐུན་ཆོགས་ནམ་བཞིའི་དཔལ་མངའ་ཤུའི་ཏྲོག །མ་ལུས་མཐུན་པའི་གཏེར་གྱི་འཇམ་དཔལ་
དབྱངས། །ཀུན་མཐུན་གཉིས་པ་གང་སྤེལ་རྒྱལ་པོའི་སྲས། །མཆིམས་སོགས་ཆོས་མངོན་མངོད་འཛིན་
ནམས་ལ་འདུད། །རྒྱལ་བསྟན་ཡང་སྤྲིང་གསལ་མཛད་སྟོབ་བཟང་གྲགས། །དེ་ཡི་རིང་ལུགས་གདུགས་
དཀར་སྤིད་པའི་ཅེར། །སྤྲིང་མཛད་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་དོ་རྩེ་དང། །བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེ་ནམ་
གསུམ་འཇམ་དབྱངས་དངོས། །ཆོས་མངོན་བསྟན་པ་ཕྱོགས་བཅུར་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། །ཆོས་མངོན་ཐུབ་
བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་མངོད་ལས། །ཆོས་མངོན་གཞུང་དོན་ཚུ་ཐིགས་ཙམ་ཐོབ་པ། །ཆོས་མངོན་རྒྱ་
མཆོའི་གསོལ་སྲུ་དབྱེ་བར་བྱ། །

དེ་ལ་འདིར་ཀུན་མཐུན་སྒྲ་མ་མཆོག་གིས་མཛད་པའི་མཐའ་དཔྱོད་སོགས་ཀྱི་དགོངས་དོན་
བརྗེད་བྱང་དུ་འགོད་པ་ལ། །ནམ་བཤད་རིགས་པར་ཆོས་ནི་དོན་བཅུ་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་པའི་གཞན་
ནམས་སྒྲ་ལ། །འབྱུང་འཇུར་དང་ངེས་པ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ནི། །བསྟན་འཇུར་དཀར་ཆག་ལས། །ལུས་འདི་
གས་པའི་ཆོས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འབྱུང་འཇུར་དང། །དགེ་སྟོང་གི་ཆོས་བཞི་ཞེས་པ་ངེས་པ་དང། །ཡང་
དེ་ཉིད་ལས། །འབྱུང་འཇུར་ལ་ཆོས་ཞེས་བྱ་སྟེ། །འབྱུང་རྒྱུའི་ཆོས་དེ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངེས་པ་ལ་ཆོས་

ཞེས་བྱ་སྟེ་ངེས་པར་བྱ་བའི་གཞི་འདྲིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆ་བ་དེ་ལུས་ཉེན་དེ་ལ་
འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང། གཤེ་ཡང་སྤྲོད་མི་གཤེ་བ་སོགས་བཞི་དགེ་སྤོང་ལ་ངེས་པར་ལྡན་དགོས་པས་
དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐད་དོད་རྒྱུ་འདྲི་རྒྱ་ར་འདྲིན་པ་ལོ་ཞེས་པའི་བྱིངས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་
ལོ། །སྟོན་ཆོག་ལས། གསུང་རབ་མ་བགྱངས་བར་མཐོ་རིས་བགྱངས་པ་མཐོ་རིས་འཕྲོ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བསྐྱབ་
པ་ལ་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་བྱ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་སྟེ་ཡང་། གཞུང་གང་ལ་བཞེན་མ་ངེས་སོ། །འགྲོ་
བ་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་བྱངས་པའི་ཕྱིར་རང་གིས་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་དོན་
གཞན་ལ་སྟོན་པ་འཕྲིན་ལས་སྤུན་ཆོགས་དང། དེ་ལ་བཞེན་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་བྱངས་པ་
གཞན་དོན་སྤུན་ཆོགས་ལ་བཞག་ན་ཐབས་དང་ཐབས་བྱུང་བྱུ་འགྲོ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡིན་ཞེས་
ན་མཐའ་དཔྱོད་ལས་དེ་ལྟར་འདྲེན་པའི་ཐབས་ཀྱང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པར་འགྲོ་སྟེ། འོན་ཀྱང་
འགྲོ་བ་བྱངས་པ་གདུལ་བྱ་དང་འདྲེན་པ་པོ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པར་བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་
ལས་ཀྱི་རིགས་པས་འབྱུབ་པས་སྟོན་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་ཞེས་ཞིབ་ཆ་བྱེད་དགོས་སོ། །

འདུལ་བ་རྣམས་པར་བཤད་པ་དག་ཅེས་པ་འདུལ་བའི་རྗེས་འབྱང་གི་མངོན་པ་བ་དག་ཡིན་ཏེ།
གཞི་འགྲེལ་ལས། འདི་ལ་འདུལ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་དག་ལྷ་བཞིར་བྱེད་དེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་
ཡིན་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཡིན་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རང་སངས་རྒྱས་དང། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དག་
གོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡིན་ལ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྲིད་པ་ཐ་མ་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དག་གོ། ཞེས་གསུངས་པས། དག་བཅོམ་པ་
རྣམས་གསུང་རབ་ནས་བཤད་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་འདྲིག་གམ་སྟེ་ལ། རྒྱལ་སྤྲུལ་མར་རང་སངས་རྒྱས་ནི་
རང་བྱུང་ཡིན་པས་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། གང་སྟེ་ལ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཉེ་བའི་ཆོག་དང་བུལ་བ་ནི་ཉན་
ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གསུམ་ཆར་ལ་འཇུག་སྟེ། ཞེས་དང།
དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐད་དོད་བརྒྱུའི་སྐྱེ་ཉན་ཐོས་ལ་ཡང་འཇུག་པར་གསུངས་པ་
དེའི་དབང་ཏུ་བྱས་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །གཞི་འགྲེལ་ཏུ། འདུལ་བའི་བྱེ་སྤྲོས་མདོ་མངོན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིང་
བཞིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་སྟོན་ལ། འདུལ་བའི་སྤྱིང་གཞིར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་སྟོན་

པ་ནི་མདོ་མངོན་གཉིས་ཉན་རང་ལྟ་བུར་སྤོང་སོགས་དང་ལྟན་གཅིག་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་ལ། བསྐབ་
པའི་གཞི་བཅས་པ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པས་ཡིན་པར་ཡང་གསུངས་སོ། རྒྱལ་སྐས་མ་
ལས། སྲིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་རྒྱུ་ལེམས་དཔའ་ནི་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པའི་བྱིར་དང། ཞེས་པ་ལྟར་ན། རང་ལུགས་ལ་པར་བྱིན་ཐ་མ་གཉིས་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཆོ་
རྫོགས་པས། སྲིད་པ་ཐ་མ་བ་ཐམས་ཅད་མི་འདོག་ཅེ་ན། གཞི་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱང་མ་ཡིན་ལ་
བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱང་མ་ཡིན་པ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་དོ། ། ཞེས་པ་དང་ཡང་འགྲིག་
གམ་སྟམ་ཡང་། འདུལ་བ་ལུང་སྟན་གྱི་གཞི་ལས། སྟན་ཆེན་སྟོན་པོར་གྱུར་པ་དང་། གཞིག་ལྟས་སྦྱེས་
བྱུར་ད་གྱུར་ཆོ། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་རྫོགས་ནས། ཉེ་ཆོ་རྩ་བོ་ཆེ་ཡང་བསྐྱགས། བྲམ་བེ་རབ་འབར་
གྱུར་པ་ན། རལ་པར་འདབ་ཆགས་ཆང་བཅས་ཀྱང་། བསམ་གཏན་ལས་ནི་མ་ལངས་པར། བསམ་གཏན་
པ་རོལ་བྱིན་བཅོན་བྱས། སྟིང་རྩེ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོམ་བྱས་ཤིང་། པ་རོལ་བྱིན་པ་དུག་རྫོགས་པས། ལྷུང་ལྷི་
བ་ནི་ངས་བོར་ཏེ། ཞེས་སོ་སྦྱེ་དུས་ནས་བྱིན་དུག་རྫོགས་པར་གསུངས་པ་དཔུང་པར་བྱའོ། གཞི་འགྲེལ་
ལས་གསུངས་པའི་ལེགས་པ་དུག་ལས་རང་དབང་དབང་ཕྱག་དང་། རབ་སྦྱངས་བཅོན་འབྲུས་དང་། ཆོ་
བ་ཡེ་ཤེས་དང་སྦྱར་ན། དབང་ཕྱག་དང་ནི་གཟུགས་བཟང་དང་། སོགས་རང་ལུགས་དང་མཐུན་ལ། སྦྱ་
ངས་པར་སྦྱོར་བ་ཞེས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱ་ཆེར་རོལ་བའི་མིང་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱང་། རྒྱ་ཆེར་རོལ་བར་
ཆོག་དེ་མི་སྤང་བས། རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆོག་མང་པོ་བསྟུས་པའི་མངོན་བརྟེན་ཅིག་ཡིན་ནམ་
དཔུང་། མཐའ་དཔྱོད་ལས། བཅོམ་ལྟན་འདས་ནི་ལེགས་པ་དུག་ལ་བྱས་ནས་བྱང་སེམས་སྲིད་པ་ཐ་མ་བ་
ལ་བཤད་དོ། ཞེས་པ་འདུལ་བ་རྣམ་པར་བཤད་པ་དག་གི་ལུགས་ཡིན་གྱི་རང་ལུགས་མིན་ནམ་སྟམ་སྟེ།
གང་སྟེལ་ལས། སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་ལ་དབང་ཕྱག་དང་། གཤགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་ཉིད་བཅོམ་ལྟན་འདས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། སངས་
རྒྱས་དང་བཅོམ་ལྟན་འདས་གཉིས་ཀ་སྦྱོས་པའི་དགོས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱ་ཉེ་ཆོག་དང་བྲལ་བ་ཉན་
རང་དབྱ་བཅོམ་ལ་འཇུག་པ་དང་། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་སྦྱ་ལྷེགས་ཅན་དག་གིས་རྫོགས་བྱེད་དང་།
ཆངས་པ་ལ་སོགས་ལའང་སྦྱར་བས་དེ་དག་ལས་གཞན་དུ་གོ་ཆེད་ཉེ་ཆོག་དང་། མ་གྲུས་པ་བསྐྱོག་པའི་
ཆེད་དུ་ཡང་སྦྱོས་པར་གསུངས་ཀྱི། འདུལ་བ་ལྟར་མ་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། སངས་རྒྱས་

ཀྱི་སྒྲ་ཉི་བའི་ཆིག་དང་བྲལ་བ་ཉན་ཐོས་དང། ཞེས་པ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྒྲ་ཡང་བདག་ཉིད་མ་
སྦྱངས་པ་ཁ་ཅིག་གི་གཞན་དུ་ཡང་ཐལ་བར་བྱས་པས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་སྒྲོས་སོ། ཞེས་
དང། གཞི་འགྲེལ་ལས་ཡ་མཚན་ཅན་དགྲ་བཅུ་ཙུག་པོ་དག་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་གྲགས་ཏེ་ལེགས་ལྡན་ཚོགས་བྱེད་དང། ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་ལས་ནི་རྣམ་པར་གཅད་པའི་
ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་སྒྲས་སོ། ཞེས་དང། རྒྱལ་སྤྱས་མ་ལས། ཆིག་གཉིས་པ་སྒྲོས་པ་ནི་མ་གྲུས་
པར་དོགས་པ་བསྒྲོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེས་ན་འདི་དག་ལ་ཞིབ་ཆ་གྱིས་ཞེས་པ་རང་
ལྷགས་ལ་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ལ་བྱུང་བའི་སྒྲ་འདུག་ཀྱང་གསུང་རབ་ནས་བཤད་པའི་སངས་རྒྱས་མིན་ལ།
བྱང་སེམས་སྲིད་པ་ཐ་མ་བ་ལེགས་པ་དུག་ལྡན་ཡང་མིན་པས་སྤྱ་བཞི་མི་འཛོག་ཅེས་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ།
འདུལ་བ་བའི་ལྷགས་ལ་ཡང་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པ་གསུང་རབ་ནས་བཤད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཡིན།
དེ་ནས་བཤད་པའི་སེམས་ཅན་ཡང་ཡིན་ལ། དེ་ནས་བཤད་པའི་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་གཉིས་ཀ་
མིན་ཟེར་དགོས་སོ། །

གང་སྤེལ་ལས། གཤམ་ཏེ་འབྱུ་མང་པོ་བ་ལ་ནི་རྒྱའོ་ཞེས་བྱ་བས་བཅོམ་མོ། །དགྲ་བོ་ཐམས་ཅད་
ཅེས་པ་ལྟར་ནི་རྒྱའི་མཐའ་ཅན་གོང་དུ་འདོན་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེ་ན། བཀལ་བ་འདིའི་ལན་
གདབ་པའི་ཕྱིར་འདིའི་འམ་འདིས་སྤྱན་པ་བཅོམ་པས་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། ཨ་ཏ་ཏི་ཨ་ག་ནི་ལ་སོགས་པ་
གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རྒྱའི་མཐའ་ཅན་གོང་དུ་འདོན་པའི་ངས་པ་མེད་དོ་ཞེས། འདིའི་འམ་འདིས་སྤྱན་པ་
བཅོམ་པས་ཞེས་པ་བཀལ་བའི་ལན་དུ་འཛོག་ཚུལ་དཔྱད། ཅ་བར་སྤྱན་པ་གཏན་བཅོམ་ཞིང་ཞེས་རྣམ་
དབྱེ་བསྐྱས་ནས་ཆིག་སྤྱད་བྱས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་དུག་པའི་བསྐྱ་བ་ཡིན་ན་སྤྱན་པའི་འཛོམས་བྱེད་མ་
བསྐྱན་ལ། གསུམ་པའི་བསྐྱ་བ་ཡིན་ན། བཅོམ་པ་ཅན་བདག་པོ་མི་ཤེས་སོ། ཞེས་པའི་ལན་དུ་རང་འགྲེལ་
ལས། འདིའི་འམ་འདིས་སྤྱན་པ་བཅོམ་པས་སྤྱན་པ་བཅོམ་པའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། འདིའི་ཞེས་
དུག་སྒྲ་བསྐྱས་པའི་དུག་པའི་འབྱུ་མང་བྱས་ཆོ་དངོས་སུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་སྤྱན་པ་བཅོམ་ཞེས་སྤྱན་པ་
བཅོམ་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་བྱང་ཆོས་སུ་སྟོན་པས་ཁོང་ནས་སམ་ཤུགས་གྱིས་སངས་རྒྱས་སམ་དེའི་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་དེ་སྤྱན་པ་དང་བྲལ་བའམ་བཅོམ་པ་ཅན། ཞེས་བདག་པའི་སྒྲ་འདོན་པས་དུག་པའི་འབྱུ་མང་

ཞེས་བྱ་ལ། འདིས་ཞེས་པའི་བྱེད་ཆོག་བསྟུས་པའི་གསུམ་པའི་འབྲུ་མང་བྱས་ཆོ་དངོས་སུ་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་གཉེན་པོ་བརྟེན་ནས་སྤྲོན་པ་བཅོམ་པར་བསྟན་ཀྱང། ཁོང་ནས་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་
སྤྲོན་པ་འདྲིམས་པར་བྱེད་ཅེས་པའམ་སྤྲོན་པ་ལ་གཞོད་ཅེས་སྤྲོན་པ་འདྲིམས་བྱེད་ཁོང་ནས་འདོན་པས།
གསུམ་པའི་འབྲུ་མང་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀ་དགོས་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། རྒྱག་པར་ཆོག་རྣམ་
པར་སྦྱར་བ་དེའི་ཆོ་ནི། ཞེས་པ་ནས། འདྲིམས་པ་པོ་དང་བྱེད་པ་མ་བསྟན་ལ། ཞེས་དང། གསུམ་པ་ཡིན་
པ་དེའི་ཆོ་ཡང། ཞེས་པ་ནས། འབྲེལ་བ་ཅན་དང་བྱེད་པ་མི་ཤེས་སོ་ཞེ་ན། ཉེས་པ་འདི་ནི་མེད་དེ་ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། རྒྱལ་སྤྱས་མ་མཐའ་དཔྱོད་དུ་བྱངས་པས་སོ། ། འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱག་སྦྱར་
སྦྱར་བའི་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང། གཉིས་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡན་ཆད་ལ་སྦྱོར་བེར་བ་ནི་མི་འཐད་
དེ་མཐའ་དཔྱོད་ལས། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལྟ་བུ་འདིའི་བཅོམ་པ་ཞེས་སོགས་དང། རྒྱལ་སྤྱས་མ་ལས། གང་གི་
ཆོ་གསུམ་པའི་འབྲུ་མང་པོར་སྦྱར་བ་དེའི་ཆོ་ནི་བཅོམ་པ་གཞོད་པའི་དོན་ཡིན་པར་གཟུང་སྟེ། འདིས་
སྤྲོན་པ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཛོད་རྒྱུ་ལས། གང་སྟེལ་ན་རེ། ཞེས་པ་ནས། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤྲོན་པ་མ་
སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འཆད་དོ་ཞེས་པ། གང་སྟེལ་ལས། ཡང་རི་ལྟར་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་
པའི་མི་ཤེས་པ་ཡོད་པས། ཉོན་མོངས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་ལྟོག་
པར་འཇུར་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཉིད་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་
པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ནས། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་
ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཀུན་ལ་སྤྲོན་པ་གཏན་བཅོམ་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ལ་མི་འཐད་
ཚུལ་ལྲང་འདིས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤྲོན་པ་ཉན་རང་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་ཀྱི་མ་སྤངས་
པར་མ་གསུངས་ལ། གོང་དུ་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལ་སྤྲོན་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང། འདོད་པ་དང། གཟུགས་དང། གཟུགས་མེད་པའི་དབྱེ་བ་དང། རུས་
ཀྱི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་གསུམ་མཐ། སྤངས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་ལྟོ། ཞེས་སྤྲོན་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་བྱ་
རིས་ལྟས་བསྟུས་པར་གསུངས་ལ་སྤང་བྱ་རིས་ལྟ་ཐམས་ཅད་ཉན་རང་གིས་སྤངས་པར་ཡང་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་རོ། །འགའ་ཞིག་གིས་འདིའི་ནམ་པ་ལྷ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་གཉིས་དང། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤྲུལ་པ་གསུམ་སྟེ་ལྷ་འདྲེན་པ་ལུང་འདིས་ཤེས་ཟེར་ཡང་མི་འཐད་དེ། ལུང་འདིས་ནི་སྤྲུལ་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་གྱིས་གཉིས་དང། ཁམས་དང་དུས་ཀྱིས་གསུམ་གསུམ་དང། སྤང་བྱ་རིས་ཀྱིས་ལྷར་འབྱེད་ཅེས་པ་ཡིན་པས་སོ། །སྟོམ་ཆོག་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤྲུལ་པ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཅེས་གསུངས་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཆགས་ཐོགས་མེད་པར་མཐུན་པ་ལ་སྒྲིབ་རྒྱལ་མདོ་ལས་གསུངས་པས་དེ་དང་བསྟུན་པ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་སྒྲིབ་པར་མི་འདོད་དེ། མཆིམས་རྒྱུ་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བྱེ་བྲག་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་ནས་འོག་ཏུ་བྱིང་བ་ཕྱ་མོའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་སོགས་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ནམས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤྲུལ་པར་བཞག་ནས། དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ཀྱང་སྒྲིབ་པ་མིན་གསུངས་པ་ནང་འགལ་ཡང་ཡིན་ལ། བྱིང་བ་ཕྱ་མོའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དགེ་བ་ལ་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་འདོག་ན། གྲུབ་མཐའ་གོང་མའི་ལུགས་ལ་ཡང་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་མིན་པའམ། དགེ་བ་ལ་སྒྲིབ་པ་འདོག་དགོས་པས། རྒྱུད་སྒྲ་ཙ་འགྲེལ་སོགས་གཞུང་མང་པོ་དང་འགལ་དོགས་སོ། །འོ་ན་དེའི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ལ་གང་འདོག་ཅེ་ན། བྱིང་བ་ཕྱ་པོ་དེ་ཡང་བཞག་ཆོག་མོད། གཙུག་པོ་ནི་ཤུ་རིའི་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཟབ་པ་ཟག་མེད་སྤང་པོ་སོགས་ལ་རང་གིས་རུས་ཆད་ཀྱིས་དབྱེད་ཀྱང་མཐའ་མ་རྟེན་པའི་དགེ་སེམས་ལྟ་བུ་བཞག་ན། མཆིམས་རྒྱུ་ལས་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མི་ཤེས་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པར་ཨེ་འགོ་སྟུམ།

མཆིམས་དང་མཛོད་རྒྱུ་ལས། མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་སྤྲུལ་པར་གསུངས་ལ། མཐའ་དཔྱོད་དུ་བཀག་པའི་འགལ་སྟོང་། སྟོམ་ཆོག་ལས། རྒྱ་མཚན་བཞི་པོ་སྤང་བྱ་ཙམ་མིན་ལ། །དེ་མཐུས་སྟོང་དུ་ཆ་བཞི་རྒྱ་བཞི་པོ། ཞེས་པའི་དོན་ནི། རྒྱའི་དོན་རྒྱ་མཚན་ལ་བྱས་ནས་གང་སྟེལ་དུ་རིང་བ་བཞི་ལ་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞིར་གསུངས་པས་མཐའ་དཔྱོད་དུ་དེ་བཞི་སྤང་བྱ་ཙམ་ཡང་མིན་ལ། སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་ཡོད་པས། མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་སྤྲུལ་པར་མི་འདོག་གསུངས་ལ། མཆིམས་རྒྱུ་སོགས་ལས་རིང་བ་བཞི་པོ་དེའི་

མཐུས་ཤེས་བྱ་དེ་དག་ཉན་ཐོས་དེ་དག་གི་སྒོ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཆ་བཞི་བྱང་ལ་ཆ་བཞི་པོ་དེ་ལས་མི་
ཤེས་པ་བཞི་འབྱུང་བས་དེ་ལ་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་ཞེས་བཤད་ནས་དེ་ཟུན་པར་བཤད་པས་འགལ་བ་
མེད་ཅེས་པའོ། །

སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གིས་སྤངས་པ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནར་བཤད་ཅེས་པ་ཐོབ་པ་ཆད་པའི་ཚུལ་
གྱིས་སྤངས་པའི་དོན་ནོ། ། ཟག་མེད་ལམ་ལ་དོན་དམ་པའི་མངོན་པ་ཞེས་པའི་དོན་དམ་ལ། དོན་དམ་པ་
ཉིད་ཡིན་པའམ་ཞེས་པ་དོན་མི་རྟག་སོགས་བརྒྱ་དྲུག་གང་རུང་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཡེ་ཤེས་མཆོག་ཡིན་
པས་སམ། ། དགོས་དོན་མཆོག་ཟུང་འདས་ཐོབ་བྱེད་ཡིན་པས་སམ་ཡང་ན་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་དོན་ནམ་
ཡུལ་ཡིན་པས་དོན་དམ་པ་ཡིན་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་
ཡིན་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང། སྒྲུབ་བྱེད་རྣམས་དེར་གསལ་ལ། གང་སྤེལ་ལས། དམ་པའི་སྒྲ་
ནི་མཆོག་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། ཞེས་དང། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་དམ་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་
ཤེས་སོ། ། དེའི་དོན་ནི། དོན་དམ་པའོ། ཞེས་དང། རྒྱལ་སྤྱས་མ་ལས། ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་དོན་ཡིན་པས་དོན་
དམ་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པ་ལས་བྱུང་བས་ན་དོན་དམ་པ་ཞེས་པ་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་
དོན་མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལས་བྱུང་བས་ཡིན་ནམ་དཔྱད།

ཟག་མེད་གྱི་ལུས་ངག་གི་ལས་གྱི་བསྐྱུས་ཚུལ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ། ཟག་མེད་གྱི་སྒྲུ་
པའི་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་ནི་སྒྲུ་པ་གང་གི་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ས་དེའི་སས་བསྐྱུས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ།
གཟུགས་མེད་དག་བཙམ་པ་ལ་རང་གི་རྟེན་འདོད་པའི་འབྱུང་བས་རྒྱ་བྱས་པའི་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲུ་པ་ལྟན་
པར་དེ་ལ་ཆོས་ཤེས་ལྟན་པས་འབྲུབ་ལ། དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་དང་ཐ་དད་སྒོ་བ་མི་སྒོ་བ་གང་གི་རྒྱུད་གྱི་དེ་
ལྟན་སོགས་ཐུབ་པའི་འགོག་སྒྲུ་མས་དང་འདྲ་བས་སྒྲུ་ཆོག་ལས་འདི་ལ་དཔྱད་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྒྱ་
ལ་བྱེད་རྒྱ་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་པས་གནས་བཞི་པར་རང་སའི་འབྱུང་བ་དང། ད་ལྟར་པ་དང་འདས་
པའི་འབྱུང་བ་སོགས་ལས་སྐྱེས་ཚུལ་གསུངས་པ་རྣམས་པལ་ཆེར་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་ལ་བྱ་དགོས་གྱི་རྒྱ་
ཙམ་ལ་མི་བྱའོ། ། འདིས་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གི་ངག་སོགས་དཔྱད་

དགོས་གསུངས་པའང་གཞུགས་མེད་འཕགས་པས་སྲིད་པའི་ཅེ་ལས་རྒྱལ་བྱེད་སོགས་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ཐོབ་ན་ཤེས་པ་དྲུག་ཐོབ་པས་དེའི་ཆོས་ཤེས་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་པའི་ཡང་དག་པའི་དག་སོགས་ཀྱི་
རྟེན་འབྱུང་བ་དང་དག་ཁོ་རང་སྲིད་རྒྱུད་ན་ཡོད་པ་སོགས་སྤར་ལྟར་དབྱེད་དགོས་ཞེས་པའོ། །རང་གི་
ངོས་སྒྲུལ་གྱི་སྤང་བའི་འདོད་ཉོན་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་ཀྱི་ཆོགས་པའི་
བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་ལ་སྤོང་སྟོམ་གྱིས་བྱུང་གྱུང་། །རང་གི་ངོས་སྒྲུལ་གྱི་རྒྱལ་འཆལ་དང་
འདོད་ཉོན་གང་རུང་མེད་པའི་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་ནམས་སྤོང་སྟོམ་མིན་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱི་མ་
ལས། སྤོང་བའི་སྟོམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་འཆལ་བའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་མི་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། མཐའ་
དབྱེད་ལས། དེ་ན་ཡོད་པའི་དེ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་འཆལ་དང་དེའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྤྲོད་ཀྱི་ལས། འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་ཐར་པའི་པན་ཡོན་ཐོས་པ་
དང་། རྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲོ་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་ཀྱི་བ་སྤྲུལ་པ་སོགས་བྱུང་ན་རང་རྒྱུད་ལ་ཐར་པ་
ཆ་མཐུན་གྱི་དགོ་ཅ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་ལ། ཞེས་པའི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགོ་ཅ་ནི་ཐར་པའི་ས་བོན་
འཛོག་པའི་དགོ་ཅ་ཁྱད་པར་བ་ལ་བྱའོ། །

གཞུགས་ཁམས་ན་ཐོས་བསམ་གཉིས་ཡོད་གསུངས་པ་བྱུང་མཐའ་གོང་མའི་ལུགས་ཡིན་
ནམ་སྤྱི་ཡང་དེ་ལྟར་ན་གཞུགས་མེད་ན་ཐོས་བསམ་མེད་པར་གསུངས་པ་ཡང་གོང་མའི་ལུགས་བྱེད་
དགོས་ལ། དེ་ཡང་སས་བསྐྱུས་ཡོད་མེད་གསུངས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་མེད་མིན་ཏེ། བསམ་གཞུགས་ཆེན་མོ་
ལས། གཞུགས་མེད་པའི་ཡིད་ལ་ཤར་ན་དེའི་དོན་ངེས་པས་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ལ་དོན་དེའི་དོན་སྤྱི་ཤར་
ཡང་ངེས་པ་མ་ཐོབ་པར་སེམས་པ་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ན་བསམ་བྱུང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནས།
གཞུགས་མེད་ནའང་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་དེ་དག་གི་ཐོས་བསམ་གྱིས་སྟོན་འཕེན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གོང་མའི་ལུགས་ལ་གཞུགས་ཁམས་ན་ཆོས་ཉན་བཤད་ཡོད་པས། རྟེན་དེ་ལ་
གསར་དུ་ཉན་བཤད་བྱས་པ་ལས་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་ཐོས་བསམ་ནམས་རྟེན་གྱི་སྟོན་ནས་དེར་གཏོགས་
ལ་གཞུགས་མེད་ན་རྟེན་དེ་ལ་ཉན་བཤད་བྱས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཐོས་བསམ་མེད་པས་ཁོ་རང་གི་སས་
བསྐྱུས་མི་འཛོག་ཅེ་ན། བསམ་གཞུགས་ལས་དེའི་ཆེ་རྟེན་དམིགས་སོགས་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་གྱུང་

འདོད་པར་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའི་དགོངས་པར་འགྲོ་སྐྱམ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་གོང་མ་བའི་རྒྱད་ལ་འདོད་པའི་དགེ་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། གཞུགས་མེད་པ་འདོད་པར་ཆོས་ཉན་དུ་འོངས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཐོས་བསམ་དེ་དག་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་སས་བསྐྱུས་སུ་འཛོག་གམ་དཔྱད། ལམ་མངོན་པ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པ་དགོས་པར་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་ལ་དེ་ལ་རང་འགྲེལ་ལས་སྦྱེས་ཐོབ་བཞག་པ་དང། མཆིམས་རྒྱུ་ལས། དེ་རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་ན་ཡོད་པ་དང། ཤེས་རབ་གསུམ་ནི་སྦྱར་བྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རྣམས་མི་འགལ་ཚུལ་ནི། ཤེས་རབ་གསུམ་སྦྱར་བྱང་དུ་གསུངས་པ་གཙོ་ཆེ་བ་དང། རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་ན་ཡོད་གསུངས་པ་སྦྱར་སྦྱེས་ཐོབ་དགེ་བ་ལ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། གང་སྟེལ་ལས། སྦྱེས་ཐོབ་དགེ་བ་རྗེས་འབྲང་གི་གཞུགས་མེད་པར་གསུངས་པ་ལམ་མངོན་པར་གྱུར་པའི་སྦྱེས་ཐོབ་ལ་དགོངས་ཏེ། མཆིམས་རྒྱུ་ལས། དེ་ནི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ཡིན་པས་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག་སྦྱར་སྦྱེས་ཐོབ་དགེ་བ་ལ་དངོས་གཞི་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལམ་ལྔ་རང་ལྟོག་ཤེས་པ་ཡིན་པ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། ལམ་གསུམ་ཡང་རྗེས་འབྲང་བཅས་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྔ་པ་ཅན་དང་ཁ་བཅས་ན་ཤེས་པ་འཛོག་ཅེས་པས་འགྲུབ་སྟེ། དེ་ལྔ་ཤེས་པ་མིན་ན་མཐོང་ལམ་སོགས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་སེམས་རྟེན་གསུངས་པ་སོགས་དང་འགལ་ལ། འོག་དུ་ལམ་བདེན་དང་དེ་དངོས་མིན་ཀྱང་དེའི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་ཟག་མེད་གཞུགས་སྤང་ལྔ་བྱ་དེར་གཏོགས་པ་ཞེས་དངོས་མིན་གསུངས་པའང་གཙོ་བོའི་རང་ལྟོག་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེ་མིན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་གསུམ་ཀྱི་ཆོགས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྦྱོམ་པ་སོགས་ལམ་བདེན་ཡིན་ཀྱང་ལམ་མིན་ཟེར་བ་དེ་ལས་ཀྱང་ཐ་ཆད་ཡིན་ཏེ། ལམ་ལ་བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན་དང་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང། དེ་དག་ལ་ལམ་མེད་པར་ཐལ་བ་སོགས་གནོད་བྱེད་མང་ངོ་། མཐོང་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་ཐོས་བསམ་གསུངས་པ་ཤིང་རྟེན་ཡི་གེ་ཅམ་ནོར་བ་ཡིན་ན། ཡི་གེ་རི་ལྟར་བཅོས་དགོས་པ་དང། ཀུན་མཁྱེན་སྤྲུལ་མས་ཡི་གེ་ནོར་བ་མ་བཅོས་པར་གཞིར་བཞག་བྱས་པའི་དགོངས་(དགོས་པ་གང་ཡིན་སོགས་དཔྱད་གཞི་རུང་ཡོད་དོ། །

འདིའི་མངོན་པ་མངོད་དང་འདི་ལ་མངོན་པའི་མངོད་ཡོད་ཅེས་པའི་རྒྱག་པའི་སྐྱེས་བུའི་བསྟུ་བ་དང། འབྲུ་མང་པོའི་བསྟུ་བ་གཉིས་བྱས། ཞེས་པ་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་པོ་འདིའི་བརྟེན་དོན་གཅེས་གཅེས་ནམས་བརྟེན་དོན་དུ་ཆུད་པས་ན་མངོན་པའི་མངོད་ཅེས་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་དང་མངོད་བསྟན་བཅས་འདི་ལ་བྱས་ནས་ཆོག་གི་མ་མངོད་དུ་གཙུག་པོར་སྟོན་པའི་ཆོག་སྟུང་བྱས་ན་སྐྱེས་བུའི་བསྟུ་བ་དང། བདག་གི་བསྟན་བཅས་འདི་སྟེ་བདུན་ལས་བྱུང་བས་ན་སྟེ་བདུན་པོ་འདི་ལ་ཆོས་མངོན་པའི་མངོད་ཡོད་པས། དེ་ལ་མངོན་པའི་མངོད་ཅེས་དངོས་སུ་བསྟན་བཅས་འདི་བསྟན་ཀྱང་ཁོང་ནས་སྟེ་བདུན་མངོད་དུ་སྟོན་པས། འབྲུ་མང་པོའི་བསྟུ་བ་གཉིས་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་གཞུང་ནམས་ལས་སྐྱེས་བུ་དང་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་བསྟུ་བ་ཆོག་གི་མ་གཙུག་པོར་དང། འབྲུ་མང་པོའི་(པོས་)དོན་གཞན་གོ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། གང་སྟེལ་ལས། གོང་མ་ནི་རྒྱག་པའི་དེའི་སྐྱེས་བུའོ། །འོག་མ་ནི་འབྲུ་མང་བའོ། ཞེས་དང། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། བདག་ཅག་གི་བསྟན་བཅས་འདི་ནི་འདིའི་མངོད་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང། བསྟན་ཆོས་མངོན་པ་དེ་ཉིད་འདིའི་མངོད་ཡིན་ཏེ། དོན་འདི་ལ་ནི་འདི་ལ་ཆོས་མངོན་པའི་མངོད་ཡོད་པས་ཆོས་མངོན་པའི་མངོད་ཅེས་བྱ་བར་ཆོག་བསྟུས་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཆོག་སྟུང་རྒྱག་སོགས་ཀྱི་དོན་ཤེས་དགོས་པར་ཡོད་ཀྱང་དེ་དང་ངས་ཆོག་གི་བཤད་ཚུལ་ལྟ་སོགས་གཞན་དུ་བཤད་པར་སྟོན། འགོ་བ་བྲངས་ཕྱིར་སྟེ་བདུན་ནི། དང་པོར་སྟོན་པའི་རི་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ཀླུའི་བུ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ཀྱིས་བསྟུས་པར་དབྱིག་གཉེན་བདག་གིས་ཀྱང་བཤད་པར་བྱ་ཡི་དག་བཅོམ་དེ་དག་གིས་རང་གར་བཅམས་པ་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་ན་ལྟ་སྟེ། གོང་དུ་དེ་བས་དེ་ཕྱིར་འདི་ནི་སྟོན་པས་གསུངས་ཞེས་དང། འདིར་དེ་དོན་དུ་ཡང་དག་ཆུད་ཕྱིར་རམ། ཞེས་སོགས་མངོན་པ་གསུངས་པའི་དགོས་པ་དང། མངོད་ཀྱི་མཚན་དོན་བཤད་པ་དང། འོག་དུ་བདག་གིས་མངོན་པའི་ཆོས་འདི་པལ་ཆེར་ནི། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གྱི་བཤད། རེས་གཞུང་འདི་ཁ་ཆེ་བྱེ་སྐྱབ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་ཞེས་པ་སོགས་འབྲེལ་མེད་དུ་འཇུག་རོ། །ཡི་ཤེས་ལ་འཇུག་གཙུག་པོ་སྟེ། དེ་དག་ལས་ནམ་མཁའ་སྤང་ཐུན་སོགས་སུ་བཤད་ཅིང་དེ་བྱེ་སྐྱས་མདོར་འདོད་པ་ལ་མ་རངས་པས་ནི་ལོ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྦྱར་བ། ཁ་ཅིག་གི་སྟེ་བདུན་ལ་མ་རངས་པའི་ཆོག་ཡིན་པར་གསུངས་འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་ན་ལོ་ཞེས་པས་སྟེ་བདུན་ཀྱི་བརྟེན་དོན་བཀག་པས་དེ་ཡང་བཀག་པར་འཇུག་རོ། །དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་མཐུན་པ་མང་མོད་ཀྱང། ལྷག་པོ་

འདིར་སློབ་དཔོན་གྱི་སྤྱི་ཡོན་པས་སྡེ་བདུན་གྱི་བརྟེན་དོན་ལ་མ་རངས་པའི་ཆོག་ཏུ་མི་འདོད་དོ། ཞེས་སྤྱི་མཆོག་གི་དོན་དེ་ལྟར་འབྲེལ་ན་མཐའ་དཔྱད་ལས་ལོ་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་གྱེ་སྤྱི་མཆོག་གི་བདུན་བཀའ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ་མ་རངས་པ་ཡིན་ཀྱང་སྡེ་བདུན་གྱི་བརྟེན་དོན་ལ་མ་རངས་པའི་ཆོག་མ་ཡིན་པའི་བྱང་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་དང་འབྲིག་གམ་སྟུམ། མཛོད་ཀྱི་གྱེ་སྤྱི་མཆོག་ཅ་བ་དང་རང་འབྲེལ་དུ་ལོ་གྲགས་ཟེར་གསུམ་གང་རུང་སྒྱུར་བ་རྣམས་པལ་ཆེར་ཁས་མི་ལེན་ལ་གཞན་རྣམས་ཁ་ཆེ་བ་ལྟར་འདོད་ཅེས་ན་ལྟག་འོག་ཐམས་ཅད་འབྲིག་འོངས་སྟུམ། འགོག་བདེན་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ལ་དམིགས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བུ་ཡོད་ཀྱང་ལོག་ལྟ་མེད་དེ་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། སྤྱི་མཆོག་བདེན་གྱི་སྟོང་པ་བདག་མེད་གཉིས་འདུས་བྱས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ཡང་འདུས་མ་བྱས་ལྷང་མ་བསྟན་མིན་ནོ། དེ་བཞིན་དུ་མདོ་སྡེ་པ་སོགས་ཀྱིས་བཅད་ཚུལ་ཡོད་ཀྱང་མ་སྤྱོད་ཏེ། ཞེས་པ་མདོ་སྡེ་པ་སོགས་ཟག་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་ཟག་བཅས་སུ་འདོག་ན་འགོག་ལམ་གཉིས་དེར་འཁྱུར་ལ་ཟག་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པས་དེར་འདོག་ན་སེམས་སེམས་བྱུང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ན་དེར་འཁྱུར་ཟེར་བ་དང་། ཟག་པའི་རྟེན་ཡིན་པས་འདོག་ན་མིག་སོགས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་ཆོས་རྣམས་མིན་པར་འཁྱུར་ཟེར་བ་དང་། ཟག་པ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བས་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྤང་པོ་ཁོ་ན་དེར་འཁྱུར་ཞེས་བཅད་པ་ལ་དེ་ལྟར་མིན་གྱི་ཟག་པ་རྒྱས་པར་འཁྱུར་བས་ན་ཟག་བཅས་སུ་བཞག་གོ། ཞེས་གང་ཕྱིར་དེ་དག་ལ། ཟག་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱས་པར་འཁྱུར། ཞེས་ལན་གདབ་ཚུལ་དེ་ཡིན་ལ་མཐའ་དཔྱད་དུ་སྦྱོགས་སྡེའི་འདོད་པའི་མཐའ་དཔྱད་ནས་ཚོད་པར་མ་སྒྱུར་བས་བཅད་ཚུལ་མ་སྤྱོད་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ཁོང་མར་ཟག་པའི་ས་བོན་རྗེས་སུ་འབྲུང་། ཞེས་གོང་མ་སྒྱུར་བ། རྒྱུད་སྤྱོད་ཐོགས་འབྲེལ་སོགས་ལས། གོང་མའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ས་བོན་པའམ་བག་ལ་ཉལ་དུ་གསུངས་པས་ཞི་ཡིན་དཔྱད། དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱད་དུ། ཟག་པའི་སྒྲོ་བྱུག་ཅི་རིགས་དང་འབྲེལ་བ་དག་བཅོམ་པ་ལ་མེད་པར་གསུངས་པ་དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཟག་པ་དེ་ན་མེད་པ་ལ་དགོངས་སམ་སྟུམ།

ཡང་སྤྱི་དོན་འདོད་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཞེས་པ་ཡང་སྤྱི་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཀྱི་ལ་གསུམ་དུ་

ངེས་ཞེས་ངེས་བཟུང་ཁོ་ནར་མི་སྦྱར་བར། སྤར་ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། ཟག་བཅས་
ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་འདི་དག་ཟག་མེད་དུ་བསྟན་པར་མ་ཟད་འདིར་ཡང་ལམ་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
མ་འདས་གཉིས་ཡོད་པས་འཇིག་རྟེན་པ་བཅད་ནས་བྱུང་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར། ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་
ཞེས་བདེན་པ་སྒྲོས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་སུམ་པ་འདོད་
པས་དེ་སེལ་བའི་ཕྱིར་དང། ཁ་ཅིག་གིས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པའང་ཡོད་དེ་བྱེ་སྤྲུལ་ལྟར་
ན། ཉོན་མོངས་ཕྱ་རྒྱས་བཅས་རྣམ་གཉིས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤངས་ཟིན་པའི་ཟག་པ་དེ་དག་གིས་
ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་ལ། མ་སྤངས་པའི་ཟག་པ་དེ་དག་གིས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ་ཡོད་ལ། དཔེ་
སྟོན་པས་དག་བཅོམ་པའི་མིག་སོགས་དང་ཕྱིའི་གཟུགས་སོགས་ནི་ཟག་པའི་རྟེན་མིན་པས་ཟག་མེད་
དང་ཟག་པའི་གཉེན་པོ་མིན་པས་ཟག་བཅས་གཉིས་ཀར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོགས་པ་བསྒྲུག་
པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་གསུམ་ཡང་སྟེ། ཞེས་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་ཟག་མེད་ཁོ་ནར་གོ་ཕྱིར་ཡང་སྒྲ་སྒྲོས། ཞེས་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་དང། གང་སྟེལ་ལས། ཁ་ཅིག་ནི་སོ་སོར་
བརྟགས་པའི་འགོག་པ་ཁོ་ན་འདུས་མ་བྱས་དང་ཟག་པ་མེད་པར་ཁས་ལེན་གྱི་ནམ་མཁའ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ནི་འདུས་བྱས་ཏེ་སྒྲ་རེ་(དེ་)ཅམ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་
པ་ནི་ཁས་མི་ལེན་པ་ཉིད་དོ། །གཞན་དག་ནི་འདུས་མ་བྱས་རྣམ་པ་གསུམ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་གྱི་རྣམ་སུ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་བསལ་དུ་ཟིན་ཁྱད། འདུས་མ་
བྱས་ཉིད་དང། ཟག་པ་མེད་པ་ཉིད་དང། དངོས་པོ་ཉིད་དུ་ཁས་སྤངས་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འདུས་
མ་བྱས་རྣམ་གསུམ་ཡང་སྟེ། ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ནམ་མཁའ་ཡིན་ན་
རང་ལ་བརྟེན་པའི་རླུང་ཤར་དུ་ལྷུང་བ་སོགས་འགོག་པའི་བྱུང་པར་འདོད་པ་དང། ནམ་མཁའ་འགོག་
མེད་ཅེས་པ་གཉིས་བྱེ་སྤྲུལ་ནང་འགལ་ཡིན་པས་ལན་གྱིས་བསྒྲུག་མི་རུས་ཞེས་བཤད་ན་མཆིམས་རྟེན་གྱི་
ལས། ལན་འདེབས་མོད་གྱི་ཞེས་པ་ནས། བྱེ་བྱག་དུ་སྒྲ་བས་སྤང་དགོས་སོ། ཞེས་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་སྟུམ།
ཁ་ཅིག་གིས་འདུས་མ་བྱས་ལ་འདི་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་བྱས་ནས་བདག་མེད་གཉིས་དང། ཐག་ཁྲ་
རྒྱལ་གྱིས་སྟོང་པ་སོགས་འདུས་བྱས་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མཛོད་རྟེན་ལས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
ནི་འདུས་མ་བྱས་དང་བདེན་བཞིའི་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་བརྟུ་རྟུག་གི་རྣམ་པ་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་མ་

གཏོགས་པ་འགའ་ཞིག་ནི་འདུས་བྱས་ཡིན་ཞེས་དང། སར་བྱིན་མཐའ་དབྱེད་ལས་སྦྱི་མཚན་སོགས་
རྟག་པ་ཡིན་ཀྱང་རྩལ་གྱུ་བ་མ་ཡིན་པས་གསུམ་བྱས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་གསུམ་སྒྲོས་པ་
འདུས་མ་བྱས་རྩལ་གྱུ་བ་ལ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ་སྒྲོམ་ཆོག་ལས། བྱད་པར་བྱ་བའི་དབང་བྱས་
རྩལ་གྱུ་བ་གསུམ། ཞེས་དང། མཆིམས་རྒྱུ་ཏུ་ཡང་གསུམ་གའི་ཐད་དུ་རྩལ་གྱུ་བ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་
པའི་བྱིར། དེ་ཉིད་ལས། བདེན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར།
དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་འདུས་མ་བྱས་ལོགས་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་པའང་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་འདུས་
བྱས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དམ་དེ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་པས། དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པའི་འདུས་མ་བྱས་རྩལ་གྱུ་བ་
མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་དག་འདུས་བྱས་ཡིན་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་མིན་ཞེས་པ་མིན་ཏེ། བདག་ཉིད་
ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་དང་ལོགས་པ་མེད་དོ། ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་བྱིར། གཞན་དུ་ན་ཤེས་བྱ་ཡོད་པ་
བདག་མེད་སོགས་ཀྱང་འདུས་བྱས་སུ་ཐལ་བས་རེ་འགའ་བ་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་ཡོད་པར་འཇུག་ལ།
དེ་ནི། དབང་བྱུག་སོགས་མིན་རིམ་སོགས་བྱིར། ཞེས་པ་དང་ཡང་འགལ་ལོ། མི་རྟག་པའི་འགོག་པ་ལ་
འདུས་བྱས་རྣམས་ཀྱི་མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་བཞག་ནས་དེས་འདུས་བྱས་དེ་དག་རང་དུས་དེ་ལས་དུས་
སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་སན་ཆད་དུ་གནས་པ་འགོག་པས་ན་འགོག་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྦྱི་བ་སུ་ལ་ལྟན་པ་དབྱད། ཅེས་པའི་དབྱད་ཚུལ་ནི་འོག་དུ་སྒྲོམ་ཆོག་གི་མཚན་བྱུར། གཅིག་
ཅར་ཐོབ་གཞི་ལ་དབྱད་ཚུལ་གསུངས་པ་དང་འདྲ་བས་དེ་ལ་ངན་འགྲོའི་སྦྱི་བ་སྦྱི་འཇུག་མ་འོངས་པ་
བྱིས་སྦྱིར་ལམ་བཟོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཏན་མི་སྦྱི་བར་བྱེད་རྒྱུ་ཞིག་དང་བཟོད་པ་ཐོབ་ཁ་མའི་རྒྱད་ཀྱི་
ངན་འགྲོ་སྦྱི་རུང་གི་ཆ་སྦྱི་འཇུག་མ་འོངས་པ་གཉིས་ཀ་བཞག་ཆོག་སྟེ། དེ་དག་ཉེན་གྱི་གང་ཟག་གིས་
བཟོད་པ་ཐོབ་ན་གཏན་དུ་སྦྱི་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་ཆའམ་གཏན་མི་སྦྱི་བའི་གདེངས་ཐོབ་པའི་བྱིར་
ཏེ། ཅུ་བར་བཟོད་ཐོབ་ངན་སོང་མི་འགྲོ་ལ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཅིག་ཆར་ཐོབ་གཞི་
ལ་ཡང། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཏན་མི་སྦྱི་བར་བྱེད་རྒྱུ་ཉེན་མོངས་ཆེན་པོ་སྦྱི་འཇུག་མ་འོངས་པ་
རྣམས་འཛོག་སྟེ། ཉེན་མོངས་དེ་དག་གཉེན་པོའི་སྟོན་མ་སྤངས་བར་དུ་སྦྱི་ཆོག་ཆོག་ཡིན་པས་དེ་དག་
གཏན་དུ་སྦྱི་བ་བཀག་པའི་ཆ་མ་ཐོབ་ལ། སྤངས་པ་ན་དེ་དག་གཏན་དུ་སྦྱི་བ་བཀག་པའི་ཆ་དེ་བརྟགས་

མིན་གྱི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྒྲི། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ཆ་དེ་རང་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་
མ་འོངས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གེགས་སུ་ལྷུང་ཅིང་བྲལ་བ་ལས་གཞན་པའི་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་མཆན་ཉིད་དང་ཙྰ་འགྲེལ་དག་གིས་འཇུག་པོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བརྟགས་མིན་ཐོབ་གཞི་ལ་
སྐྱེ་འཇུག་མ་འོངས་པ་མེད་དེ། མཐའ་དགྱུད་ལས། བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ནི་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་
ཆོས་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང། མཆིམས་རྒྱུ་ལས། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཁོ་ན་འཐོབ་པར་
བྱ་བའི་དགག་བྱའི་གཞི་ནི་ཟག་བཅས་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་དང་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བར་
འཇུག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། བརྟགས་མིན་ནི་ཐོབ་པར་མི་རྣམས་ཏེ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་
དང། གང་སྟེལ་ལས། འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། སོ་སོར་བརྟགས་
པ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཁོ་ནའི་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན་ལྟར་དེ་དག་ནི་སྐྱེ་འཇུག་མ་འོངས་པ་ངས་པར་སྐྱེ་ངས་རྣམས་བརྟགས་མིན་ཐོབ་པའི་གཞི་
མིན་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་གདོན་མི་བྱ་བར་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར། སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པ་ནི་མི་འཐོབ་སྟེ། ཞེས་གདོན་མི་བྱ་བ་སྤོངས་པའི་དགོས་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང། སྒྲུ་ཆོག་གི་མཆན་བྱུར་འདི་ལ་མ་འོངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་མེད་དེ་ཞེས་པས་
ཀྱང་ཤུགས་ལ་བཞུན་ནམ་སྟུམ། ངན་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་དང་ངན་འགྲོ་བ་སོགས་ལ་ཡང། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་
དང་སྐྱེ་འཇུག་མ་འོངས་པ་ཡོད་དེ། གང་སྟེལ་ལས། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་རང་གི་དབང་
པོའི་སྟོད་ཡུལ་ཉིད་དོ། ཞེས་གཞུགས་སོགས་ཡུལ་རྣམས་ལ་བྱ་བའི་སྒོ་ནས་དུས་གསུམ་འདྲིལ་ཚུལ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞིབ་པར་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འཇུག་རོ། །

འདིས་ཤེས་པ་དང་དབང་པོ་མ་གཏོགས། གང་ཟག་དང་ཕྱིའི་ཆོས་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་མེད་
ཟེར་བའང་ཞིགས་སོ། །འདི་ལ་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེ་པ་མ་ལས་སྐྱེས་མ་སྐྱེས་སོགས་ཆོག་གི་འཁྲི་ཚུལ།
ཡོད་ཀྱང། གནས་གཉིས་པར། གཞན་ནི་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེས། ཞེས་པ་ལྟར་གོ་དོན་མི་འདྲའོ། །རྒྱད་
ཐ་དད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ལ་བརྟགས་མིན་ཐོབ་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་བས། གང་སྟེལ་སོགས་འགྲེལ་བཤད་དག་
ལས། དད་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མཐོང་ལམ་པས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་ལམ་ལ་བརྟགས་མིན་ཐོབ་གསུངས་

པའང་དེ་དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་དད་འབྲང་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་རྩེས་འབྲང་གི་ལམ་ལ་འགྱུར་
རུང་གི་ཆ་སྦྱེ་འགྱུར་མ་འོངས་པ་ཡོད་པ་དེ་རང་རྒྱད་ལྟན་གྱིས་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ན་སྤར་ཚོས་ཀྱི་རྩེས་
འབྲང་གི་ལམ་དུ་འགྱུར་པ་མི་སྲིད་པས་དེ་ལ་བརྟགས་མིན་ཐོབ་པའི་དོན་ཡིན། ཞེས་ན། ཞེ་ཚོག་སྟུམ་
སྟེ། དེས་ཚོས་ཀྱི་རྩེས་འབྲང་གི་མཐོང་ལམ་མ་འོངས་པ་མི་སྦྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་སྦྱི་ཅམ་པ་སྟེ། དེ་འབྲའི་
བརྟགས་མིན་དེའི་ཐོབ་གཞི་ལ་བཞག་ནས་དེ་ལ་བརྟགས་མིན་ཐོབ་ཟེར་ན། དེས་སྟོན་པ་དང་རྒྱད་
གཅིག་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དེ་འབྲའི་མཐོང་ལམ་དེ་ཡང་དེའི་ཐོབ་གཞིར་འགྱུར་ཏེ། གཉིས་ཀ་རྒྱད་ཐ་དད་པའི་
རྒྱད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་དེས་ཚོས་ཀྱི་རྩེས་འབྲང་གི་ལམ་ལ་བརྟགས་མིན་ཐོབ་ཀྱང་དེའི་ཐོབ་གཞི་མེད་ཟེར་ན། དེ་
འབྲ་བ་དེ་རང་གི་དགག་བྱའི་ཚོས་མ་འོངས་པ་སྦྱེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གཤགས་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་
དགག་བྱའི་ཚོས་མ་འོངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩ་འགྲེལ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ལོ། །ཡང་ན་འོག་
ནས་འཆད་འགྱུར་གྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལྟར། དད་འབྲང་བའི་རྒྱད་ལ་ཚོས་ཀྱི་རྩེས་འབྲང་གི་ལམ་མི་སྦྱེ་བའི་
ཚོས་ཅན་བཞག་ནས། དེས་དབང་རྩོན་གྱི་ལམ་མ་འོངས་པ་ཐོབ་ཀྱང། དབང་རྩོན་གྱི་ལམ་མ་ཐོབ་ཟེར་
དགོས་ཏེ། དེ་དབང་པོ་སྦྱངས་ཆེ་གསར་དུ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཀྱང་ཚོག་གམ་གང་བདེ་བ་གཟུང་
བར་བཤོ། །གཅིག་ཆར་ཐོབ་གཞི་དག་བཅོམ་འབྲས། ཞེས་སོགས་གཅིག་ཆར་བ་འདོད་པའི་ལྷགས་
སམ། ཡང་ན་དེའི་ཆེ་དེ་སྤངས་པའི་བརྟགས་འགོག་ཅིག་གསར་དུ་འཐོབ་རྒྱུ་ཡོད་པས་ཡིན་ཟེར་བ་གང་
འཐད་དཔྱད། མཐོང་ལམ་དུ་ངན་འགྲོའི་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་གསུངས་པ་ངན་འགྲོའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་
གཉིས་མཐོང་སྤང་དུ་གསུངས་པ་སོགས་དང་སྟོ་སྦྱན་པ་ཅམ་ཡིན་སྟུམ། གནས་གཉིས་པའི་མཐའ་དཔྱོད་
དུ། རོ་བོ་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་དང། དམིགས་པའི་གཞི་གཉིས་ལ་ཚོས་ཐམས་ཅད་དང། བདེན་པའམ་
ཀུན་སྦྱོར་གྱི་གཞི་ལ་ཀུན་དགྱིས་དང། གཞི་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་རིམ་བཞིན་འདུས་བྱས་དང་ཁང་བྱིམ་བཞག་
ལ། འདི་དང་བསྟུས་གྲ་རྩོམ་འཕྲོར་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་དམིགས་པའི་གཞི་དང། རྒྱ་
བཅོམ་པ་འགོག་བདེན་དང་བདེན་པ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གཞི་ལ་བཞག་པ་མཚན་གཞིའམ་དོན་ཕྱོགས་གཅིག་
ཅམ་གསུངས་པས་སྤྲ་མ་དང་མི་འགལ་ལོ། །

ཕུང་ཁམས་སྒྲེ་མཆེད་བཤད་པ།

དེ་དག་ནམས་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ཉིན། །ཞེས་པའི་དེ་སྐྱོད་ལྡེ་ལ་བསྟེན་ནས་གཟུགས་ཀྱི་ནམ་པར་
ཤེས་པ་ནས་རིག་བྱའི་ནམ་པར་ཤེས་པའི་བར་ཀྱི་ཉིན་ཞེས་པ་དང། དབང་པོ་ལྡེ་ལ་བྱས་ནས་མིག་གི་
ནམ་པར་ཤེས་པའི་ཉིན་ཞེས་སོགས་སུ་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས་སྡེ་མ་མདོ་སྡེ་དང་མཐུན་པར་རྒྱལ་སྐུ་
མ་ལས་གསུངས་པའི་མདོ་ནི། དགེ་སློང་མིག་ནི་ནང་གི་སྒྲེ་མཆེད་ཅེས་སོགས་རང་འགྲེལ་དུ་བྲངས་པ་
དང། ཕྱི་མ་གསུང་རབ་ལ་གྲགས་པར། གང་སྟེལ་ལས་གསུངས་པའི་གསུང་རབ་ནི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་
ནོ། །ཅུ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་འདྲེན་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་
ནམ་མཁའི་ཁ་དོག་གཅིག་པ་དང་མཛོན་པར་སྐབས་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་འདྲེན་པས་དེའམ། ཡང་ན་
འདྲེན་པའི་རྒྱ་མཚན་རྒྱལ་སྐུ་མ་ལྟར་སྒྲིན་སོགས་དེ་དག་ཉེ་བར་སོང་བ་ན་མི་སྣང་བས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་
འཛོག་རྒྱ་མེད་དམ་སྟུང་པའི་དོགས་པ་བསྐྱོད་ཆེད་ཡིན་པར་གསུངས་ནས། དེ་ལས་གཞན་པ་གང་སྟེལ་
ལས། དེ་དག་ཤས་ཆེ་བ་དང་ཤས་ཆུང་བ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྒྲིན་ལ་སོགས་པ་ནམ་པ་བརྒྱད་
དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཅུ་བའི་ཁ་དོག་ཤས་ཆེ་ཆུང་འདྲེས་པའི་དབང་གིས་ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་ཅེས་བརྒྱད་
འདྲེན་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་ཡང་ཡོད་ཅེས་པ་གང་ཡིན་དཔྱད།

ཀུན་བདུས་ཀྱི་གཟུགས་ཁམས་ཉེར་ལྟེ་རྒྱལ་སྐུ་མོ་དང་རགས་པ་ནི་རེད་མདའ་བའི་ཀུན་
བདུས་འགྲེལ་པ་ལས་རྒྱལ་སྐུ་མོ་ནི་ཉི་ཟེར་ལ་སྣང་བའི་རྒྱལ་ལོ། །རགས་པ་ནི་རི་བོ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་
པ་ལྟར་རོ། །སྐུ་ལ་བའི་ཆོས་སྟོན་པའི་སྐྱེ་མ་བེན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་ཐུར་པའི་སྐྱེ་ཡིན་ཀྱང། སྐུ་ལ་བ་པོའི་
རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན། །ཞེ་ན། དེ་ལ་བསྟན་བཅོས་ཡང་ཡོད་པས། ཅུ་བར། མིང་དང་དག་དང་ཡི་གེ་
ཆོགས། ཁེམས་ཅན་སྟོན། ཞེས་པ་དང་འགྲིག་ལ། གང་སྟེལ་ལས། གལ་ཏེ་དག་གི་སྐྱེ་མ་བེན་པའི་འབྱུང་
བ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་སྐུ་ལ་བྱུང་བ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་དཔེར་ན་ཆངས་པར་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་
སྐུ་ལ་བས་སྐྱེ་བ་དང། བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེ་བ་ནམས་ཀྱི་དག་གི་ནམ་པར་རིག་བྱེད་ལྟ་བུ་སྟེ་ནམ་
རིག་དཔྱོད་དང་བཅས་དག་ན། ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། ཡོད་མོད་ཀྱི་ཞེས་དང། རྒྱལ་སྐུ་མ་

ལས། ཕྱི་སྐྱེ་སྐྱུ་ལ་བ་མི་དང་འབྲ་བ་ཡང་ལག་པ་དང་། དག་གི་སྐྱ་འབྲེན་པར་འགྱུར་ཏེ་ཡང་དབང་པོ་དང་
ཐ་དད་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་ཁོང་
དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །དེ་ནི་སྐྱུ་ལ་བ་པོའི་དབང་གིས་མིའི་ཆོག་ཀྱང་སྐྱ་བར་བྱེད་དེ། གཅིག་པོ་སྐྱ་བར་བྱེད་
ན་ནི། སྐྱུ་ལ་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱ་བར་འགྱུར། ཞེས་རང་འགྲེལ་ལས་དག་གི་སྐྱ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་
པའི་སྐྱར་གསུངས་པ་ལ་མ་ཁུབ་པའི་སྒྲོན་བརྗོད་ནས། དག་སྐྱ་དཔེར་སྤངས་པ་ཡིན་གྱི་དག་སྐྱ་ལ་ཟིན་
པའི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པའི་སྐྱས་ཁུབ་པར་བསྟན་པ་མིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐྱུ་ལ་བས་
ཆོས་བཤད་པ་དག་སྐྱ་ཡིན་ཀྱང་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་སྐྱུ་ལ་བའི་འབྱུང་བ་འདྲིལ་ལ། གཉིས་པ་བའི་རྒྱད་གྱི་
དང་པོའི་རིག་བྱེད་གྱི་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་གཉིས་པ་བའི་རྒྱད་ན་ཡོད་ཀྱང་། དང་པོའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་པས་
དབང་པོའི་ཆོགས་པར་མེད་པས་མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །སྐྱུ་ལ་བས་ཆོས་བཤད་པ་དག་སྐྱ་ཡིན་
ན། རང་རྒྱ་སྐྱེས་བྱའི་བྱེད་པ་སྐྱེ་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་མིན་སོགས་དཔུང་གཞི་མང་ངོ་། །མཛོད་རྒྱུ་
ལས། སྐྱུ་ལ་བའི་གང་ཟག་གིས་སྟོན་པའི་སྐྱ་ལྟ་བུ། ཞེས་པ་གང་ཟག་ཏུ་སྐྱུ་ལ་བས་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་བྱེད་ལ།
སྐྱུ་ལ་བ་ལ་གང་ཟག་ཡོད་མེད་སོགས་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གྲིང་བྱའི་སྐྱའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་འབྱུང་
བ་གྲིང་བྱའི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་ཀྱང་། རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་སྐྱེས་བྱའི་རྒྱད་གྱི་རྒྱར་སོགས་འདྲིལ་པས་ཟིན་པའི་
སྐྱ་ཡིན་ལ། ལག་པའི་རྩ་སྐྱའི་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་རྩའི་སྐྱའི་ཆོགས་པར་འདྲིལ་གི་ལག་པའི་ཆོགས་པར་
མི་འདྲིལ་ཅེ་ན། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཁ་དོག་གི་རུལ་ཕྱ་རབ་གཅིག་ལ་འབྱུང་བ་བཞི་ཆོན་
གཉིས་རྒྱར་བས་པ་མི་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་མི་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་དང་འགྲེལ་ལ། འདི་ཡང་རྒྱད་
ཀྱིས་བསྐྱས་མ་བསྐྱས་གྱི་འབྱུང་བ་བཞི་ཆོན་གཉིས་ཀྱིས་རྟེན་བས་པ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྐྱུར་རྒྱད་
ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་ཆོན་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱ་བས་པ་ཡོད་པར་གནས་བཞི་པས་འགྲུབ་པོ། །

གང་བ་ཡོད་ཚུལ་ལ་ཚོད་ཚུལ་མང་ཡང་མ་སྒྲོས་གསུངས་པ། གང་སྐྱེལ་ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལོ་
སྐྱ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་ཐ་དད་པའི་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཁས་མ་སྤངས་པར་གསལ་བར་བྱ་བའི་
དོན་དུའོ། །ཞེས་སོ། །ཁ་ཅིག་ནི་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་
གསུམ་གྱི་བདེ་བས་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །གཞན་དག་ནི་དེ་ན་ཤིན་ཏུ་

སྤངས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རེག་བྱའི་ཁྱད་པར་ལས་གཞན་པའི་སན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་
རོ། །ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ལ་དེ་དག་གི་དོན་མཆིམས་མཛོད་ན་གསལ་ལོ། །འདིར་ལོ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཡོད་
ཀྱང་མཛོད་རང་ལྷགས་ལའང་གཟུགས་ཁམས་ན་གང་བ་ཡོད་ཟེར་དགོས་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། རང་
གི་གཞུང་ལྷགས་ནི་དེ་ན་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ཁོ་ན་སན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེ་ན་གང་བ་བཟླགས་པས་ཅི་
ཞེག་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གང་བ་སན་བྱེད་དུ་འདོད་པ་ལ་མ་རངས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པས་
སོ། །རྒྱལ་ཆེན་ལྟོ་བ་བཀྲལ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་ཤེས་ཀྱིས་རེག་བྱ་བཅུ་གཅིག་ཅིག་ཆར་གཙོད་ཚུལ་ནི།
དེའི་ཆོ་ཚུ་ཡི་ནང་དུ་མི་རྒྱལ་པར་འདྲིན་པས་དང། ལྷན་སྟོབས་བསྐྱེད་པས་ངོ་བ་མེ། གཡོ་བ་རྒྱུད། རྒྱུ་
ལྷགས་དག་པས་རེག་པ་རྒྱལ་བ། ནང་དུ་རྒྱལ་བ་སྤྱི་བ་པར་འགྲོ་བ་ཡང་བ་དང། ལྷག་མ་ལྷ་ཁྱོད་ཚུལ་སྤོ།

མཆིམས་རྒྱུ་ལས། དེ་རོ་རེག་གསུམ་དབང་པོ་དང་ཕྱད་ནས་འདྲིན་པས་ལུལ་གཅིག་གིས་རྣམ་
ཤེས་དུ་མ་མི་སྐྱེད་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་ན་དེ་གཅིག་གིས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སྤྱེ་ཤེས་གསུམ་
བསྐྱེད་མི་བསྐྱེད། འགྲོ་བ་དུ་མའི་སྤྱེ་དབང་དང་ཕྱད་མི་ཕྱད་སོགས་དབྱེད་དགོས། རང་འབྲེལ་དང་
འབྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀའི་རང་མཆོན་སྤྱི་མཆོན་སོགས་ཀྱི་ཚོད་ཚུལ་ཞེས་པ། མཆིམས་མཛོད་མཆོན་ལས།
གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་ལའི་རྣམ་ཤེས་རྣམས་རྟོག་པར་འཇུག་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསལ་བར་གསུངས་
པས་དེར་ལྟོས་ཤིག། རང་ལྷགས་ལ་གཟུགས་སུ་རུང་བའི་དོན་རང་འབྲེལ་ལས། གཟུགས་སུ་རུང་བ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞོད་པར་བྱར་རུང་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟར། གཞོད་བྱར་རུང་བས་བཞག་ལ།
གཞོད་པ་བྱར་རུང་ཚུལ། དཔེར་ན་མེ་རྟོག་ལ་ལག་པས་རེག་ན་ཉམས་པར་འཇུག་བས། མདོ་ལས། ཅི་
གཟུགས་སུ་རུང་ཞེ་ན་ལག་པའི་འདུས་ཏེ་རེག་ན་ཡང་གཟུགས་སུ་རུང་ངོ་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པས།
གཟུགས་ནང་སན་ཚུན་འཕྲད་པས་མི་འདྲ་བར་འཇུག་པ་གཞོད་པ་བྱ་རུང་གི་དོན་ནོ། །འོ་ན་རྣམ་པར་
རེག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་གཟུགས་སུ་མི་འཇུག་རོ། །ཞེས་པའི་ལན་དུ། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ཡང་
རྣམ་པར་རེག་བྱེད་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་སུ་འཇུག་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རེག་བྱེད་ལས་
བྱུང་བ་རྣམས་རེག་བྱེད་གཟུགས་སུ་ཡོད་པས་དང། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། ཉིང་ངེ་འདྲིན་ལས་བྱུང་བ་ཀོ་ཇི་
ལྟར་གཟུགས་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ཆོལ་བར་བྱེད་ན། ཞེས་པ་ནས། འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་རྒྱར་བྱས་པའོ་སྟུམ་

དུ་བསམ་པ་སྟེ། ཞེས་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གི་སྒྲིམ་པ་རང་རྒྱ་འབྱུང་བ་གཞུགས་སུ་ཡོད་པས་གཞུགས་སུ་བཞག་པར་གསུངས་པས། མཐའ་དཔྱོད་ལས་དེ་ཡུལ་དཔྱད་པ་དང་རེག་པ་གང་རུང་གིས་གཞུགས་སུ་རུང་བས་གཞུགས་སུང་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་ཐལ་འཇུར་པའི་ལུགས་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་ལ་ཡུལ་དཔྱད་པས་གཞུགས་སུ་རུང་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟད་མི་འདོད་དམ་སྟམ། བོང་མའི་ལུགས་གི་ཡུལ་དཔྱད་པའི་གཞུགས་སུ་རི། རེད་མདའ་བས་ཀུན་བརྟས་འགྲེལ་པ་ལས་འཕྲད་པས་འཇུར་པ་བསྐྱེད་དུ་མེད་ཀྱང་ཐོགས་བཅས་གི་གཞུགས་གཞན་དང་འབྲ་བར་ཡུལ་འགོག་པར་སྒྲོས་དཔྱད་དུ་རུང་བ་ཡུལ་དཔྱད་པས་གཞུགས་སུ་ཡོད་པའོ། ཞེས་མི་སྟག་པའི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་སོགས་ཡིད་ཤེས་རྟོག་བཅས་གི་སྣང་ངོར་ཡུལ་གཞན་འགོག་པ་ལྟ་བུའི་སྣང་ཆ་ལ་བཞག་པས་ཐལ་འཇུར་བས་གཞུགས་མཆོན་ཉིད་པ་དང། མདོ་སེམས་གཉིས་གིས་གཞུགས་ཡིན་མིན་གཉིས་འདོད་དམ་དཔྱད་ལ། རུལ་ཕྲ་རབ་ནི། ཐོགས་བཅས་ཡིན་པས། དེ་དག་གིས་ཀྱང་རེག་པས་གཞུགས་སུ་རུང་བར་འདོད་གི་ཡུལ་དཔྱད་པས་གཞུགས་སུ་མི་འདོད་སྟམ།

འདི་ལྟར་མ་ཤེས་ན་འཁོར་གསུམ་ཡོད་པར་སྣང་བས་ཞིབ་ཆ་གིས། ཞེས་པ། སྒྲིམ་ཆོག་ལས། རྒྱན་ནི་སྤྱི་ཙམ་བཏགས་ཡོད་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟར། རྒྱན་སྤྱི་ཙམ་སྐད་ཅིག་མང་པོ་ཆོགས་པ་ལ་འདྲིག་པས་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཀྱང། མཆོ་བཞིན་དང་པོ་འང་རྒྱན་ལྟར་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟར། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་བའང་རྒྱན་ཡིན་པས་རྣམས་ཡོད་དང་རིག་མིན་དུ་བཞག་པ་འགལ་བ་མེད་ཅེས་ཞིབ་ཆ་གིས་ཞེས་པའོ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཅ་བར་ཡང་སྐྱ་གཅིག་ལས་མེད་ལ་ཞེས་པ། འདུས་བཟང་གི་མཛོད་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་གཡེངས་སེམས་མེད་པའི་ཡང། ཞེས་དང། འགྲེལ་ཆེ་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་གི་ཡང་ཡིན་ནོ། སེམས་མེད་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང། འགོག་པའི་སྒྲིམས་པར་འརྱག་པའི་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཅ་འགྲེལ་གཉིས་ཀར་ཡང་སྐྱ་གཅིག་ལས་མེད་པ་བྱས་ལ། རྩོད་དུས་འང་ཡང་སྐྱ་གཅིག་ལྟག་ཅེས་པ་ལ། རྒྱལ་སྤྱས་མ་ལས། མདོ་སྟེ་ཅ་བར་ཡང་སྐྱ་གཅིག་ལས་མེད་ལ། འགྲེལ་པར་རིག་མིན་རང་གི་ཀུན་སྒྲོང་གི་སེམས་ལ་གནས་པས་མ་གཡེངས་པ་སེམས་དང་བཅས་པ་ལ་ཡོད་པར་མ་ཟད་རང་གི་ཀུན་སྒྲོང་དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་གིས་གཡེངས་པ་ལ་ཡང་ཡོད་ལ། སེམས་མེད་པ་ལ་ཡང་ཡོད་དོ། ཞེས་ཡང་སྐྱ་གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲུར་དགོས་

པར་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་གཉིས་སྒྲོན་ཞེས་ལན་བཏབ་པ་རང་ལུགས་སུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ཚུད་
ལན་རྒྱལ་སྐས་མ་ལྟར་ཡིན་གྱི། གང་སྟེལ་སོགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ལན་འདི་ནི་རྒྱལ་སྐས་མའི་རྩ་
འགྲེལ། འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ཀ་བསྟོམས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ཇིས་ན་སྟོམ་ཆོག་ལས། གང་ཟག་གཉིས་
ཕྱིར་ཞེས་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ནི་གཡེང་བ་དང་སེམས་མེད་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། ཉམས་དང་ དེ་མིན་
དེ་ཉིད་ཐལ། ཞེས་པའི་སྒྲོན་སྟོང་གཉིས་ལ།བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་སྟོམ་པ་གཉིས་ཆོས་ཅན། རིག་
མིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་བཅས་ཁོ་ནར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རིག་བྱེད་སེམས་བཅས་ཁོ་ནར་
འབྱུང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ཟེར་ན། རིག་བྱེད་ཆོས་ཅན། རིག་མིན་དུ་ཐལ། མ་བྱབ་པ་དེའི་
ཕྱིར་ཟེར་བ་ནི། མཆིམས་རྒྱུ་ལས། ལུགས་གཉིས་ཀ་ལྟར་ནའང། ཞེས་པ་ནས། ཉེས་པ་ནི་སོ་ན་གནས་
སོ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། སྟེ་མའི་རིགས་འདྲ་སེམས་མེད་གྱི་སྐབས་སུ་འདྲུང་ལ། ཕྱི་མའི་རིགས་
འདྲ་ཙམ་ཡང་སེམས་མེད་གྱི་སྐབས་སུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་ཆོག་གམ་སྟམ། མཐའ་དཔྱོད་ལས།
ཡང་གང་སྟེལ་གྱི་བཤད་པ་རང་འགྲེལ་དང་མཐུན་ཁྱད། ནས། ཆོགས་བཅད་གྱི་ཆོག་ཟེན་ལྟར་ན་སྒྲོན་
ཅུང་ཟད་སྟངས་སྟེ། གསུངས་པ་ཆོགས་བཅད་དེས་དུས་དང་རྒྱུའི་བྱེད་པར་མ་བསྟན་པས་ཡིན་ནམ་སྟམ་
ལ། ཆོག་ཐ་མ་ལ་ད་ལྟའི་གང་སྟེལ་ན། ཅམ་རིག་བྱེད་མིན་དགོས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པས་དབྱུད། བོད་
གྱི་འགྲེལ་པ་དག་གིས་གནས་སྐབས་སོགས་བྱུང་པར་ལྟ་ལྟར་ཙམ་རིག་མིན་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་
ལ། ཅམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་སྒྲོ་དོན་མ་བཤད་ཅིང་མི་རྟོགས་གསུངས་པ་ནི་འདིའི་དགག་སྒྲོ་
གང་སྟེལ་ལྟར་འདྲ་བའི་དགག་སྒྲོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་ཀུན་སྟོང་རིག་པར་མི་བྱེད་ཅིང། རང་གི་ཐ་
སྟོད་འཇུག་པ་གཟུགས་གཞན་ལ་རག་ལས་པའི་གཟུགས་དང་བྱེད་པའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པ་ཞེས་མ་སྒྲུས་
ན་འདྲ་བ་མི་གོ་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་ནོ། ཇིས་ན་རྒྱལ་སྐས་མ་ལྟར་ན་རྩ་བར་ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་ནི།
རྒྱལ་སྐས་མར་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ལྟར་ཅིག་བཀའ་ཏེ་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་བྱས་ལ། དེའི་དང་པོ་ལྟར་ན། ད་
ལྟའི་འགྲེལ་པའི་འཇུར་ལྟར། སེམས་གཡེངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཞེས་བཏོན་ནས་སེམས་གཡེངས་པའམ་
སེམས་མེད་པ་ལ་ཡོད་ཅེས་བསྟན་པས། དེ་ལྟར་ན་རྩ་བར། གཡེངས་པ་སེམས་མེད་པ་ཡི་ཡང། ཞེས་
སེམས་ཞེས་པའི་སྒྲོ་སྟེ་མ་མི་མངོན་པར་བྱས། ཞེས་སེམས་མེད་ཅེས་པའི་སྟོན་ན་ཡང་སྒྲོ་མེད་པའི་འགྲེལ་
བྱས་ལ། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་འགྲེལ་ཆོག་གཡེངས་པ་དང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་གྱི་ཡང་ཡིན་

པའོ། ཞེས་བཏོན་ནས། གཡེང་བ་གང་ཟག་ལ་བྱས་ཏེ། གང་གཡེངས་ན་སེམས་རིག་མིན་གྱི་ཀུན་སྟོང་ལས། གཞན་གྱིས་གཡེངས་ཞེས་བསྟན་པས། དེ་ལྟར་ན་རྩ་བར། གཡེངས་དང་སེམས་མེད་པ་ཡིའོ། ཞེས་པའི་གཡེངས་དང་ཞེས་པས་རིག་མིན་གྱི་ཀུན་སྟོང་ལས་གཞན་དུ་གཡེང་བའི་སེམས་དང་བཅས་པ་དང། སེམས་མེད་ཅེས་པའི་སྟོན་གྱི་དང་སྐྱས་ཆོག་སྟེ་བྱི་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལས་གཞན་པའི་རིག་མིན་རང་གི་ཀུན་སྟོང་མངོན་དུ་གྱུར་པས་མ་གཡེངས་སེམས་བཅས་བསྟན་པས་འབྱུ་མང་གི་ཆོག་སྟེད་དུ་བྱས་ལ། ཡང་སྐྱས་འགྲེལ་ཆོག་ཀྱང་ཡང་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱས་ནི་མ་གཡེངས་པ་སེམས་དང་བཅས་པའི་ཡང་ཡིན་ནོ། ཞེས་སྟོས་ལ། སེམས་མེད་པ་ཡི་ཞེས་པས་སེམས་མེད་པ་སྟེ་དང་སྐྱའམ་ཡང་སྐྱ་དང་བཅས་ཆོག་གསུམ་གྱིས་གང་ཟག་གསུམ་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་ཞེས་འགྲེལ་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། ། རྒྱལ་སྐས་མས་ལན་གྱི་ཆེ་སེམས་མེད་ཅེས་པའི་སྟོན་ཡང་སྐྱ་མེད་པ་མ་བྱས་ཀྱང་རྩ་བར་ཡང་སྐྱ་གཅིག་ལས་མེད་པ་བྱས་སོ། ། འོན་ཀྱང་ད་ལྟའི་རྩ་བའི་འགྱུར་གང་སྟེལ་ལྟར་ཡིན་ནོ། ། བྱད་པར་བཞི་ལ་སེམས་མེད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་ཆོས་ཅན། གཡེང་བ་སེམས་མེད་མཉམ་བཞག་པ་གསུམ་གྱི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་བར་ཐལ། བྱད་པར་དང་པོ་དེའི་ཕྱིར་མ་བྱལ་ན། དེས་རིག་བྱེད་གཅོད་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་སྟར་ལྟར་རང་གི་རིགས་མཐུན་འབྱུང་བས་མི་འདྲ་ཞེས་ན་ཆོག་གས་སྟུམ། ཡང་རིག་མིན་གྱི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། བྱད་པར་གཉིས་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གང་ཡིན་དང། ཆགས་སོགས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་མིན་སོགས་དང་ཆོས་ཁམས་དང་ཟག་བཅས་སོགས་སྟེ་སྟོག་རྣམས་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་མིན་སོགས་ཚོད་ཚུལ་མང་ངོ། །

འཆི་ཁའི་ཆེ་གསར་དུ་རྟེན་པའི་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་དང། སྟོག་གཅོད་ཀྱི་རིག་མིན་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྒྱན་སྟེ་བྱི་གང་རུང་དང་བཅས་པར་ཐལ། བྱད་པར་གསུམ་པ་དེའི་ཕྱིར། འཆི་ཁའི་ཆེ་དེ་འདྲ་གསར་དུ་རྟེན་པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། སྟེ་མ་གཉིད་ལོག་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེ་གསར་ཐོབ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་གང་ཞིག། སྟོག་གཅོད་གཞན་ལ་བཅོལ་བས་རྫོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དག་གི་རྒྱན་སྟེ་མ་མེད་པ་གང་ཞིག་རང་གི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་གཏོང་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་བཞིའི་སྟོན་དུ་བྱལ་པའི་རིག་མིན་གྱི་གཟུགས་ཆོས་ཅན། འབྱུང་བཞིས་རྒྱ་བྱས་པར་ཐལ།

ཁྱད་པར་བཞི་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལྷན་ཏེ། འབྲུང་བཞིའི་སྒྲོན་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་རིགས་འབྲའི་རྒྱ་
དྲུག་ལས་སྐྱེས་ཚུལ་ལའང་ཆོག་གི་འཁྲི་ཚུལ་མང་ངོ་། །དེ་རང་གི་རྒྱར་གྱུར་པའི་འབྲུང་བཞིས་རྒྱ་བྱས་
པས་འབྲུང་བཞིས་རྒྱ་བྱས་པར་འཛོག་ཟེར་ན། རིག་མིན་གྱི་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་གི་རྒྱར་
གྱུར་པའི་འབྲུང་བཞིས་རྒྱ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རང་གི་རྒྱར་གྱུར་པའི་འབྲུང་བཞི་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་བདག་རྒྱུན་ཏུ་གྱུར་པའི་འབྲུང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར། སྒྲོན་བྱང་མ་ཡིན་
འདུས་བྱས་ནི། །ཞེས་པས་སོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་འབྲུང་བ་བཞི་ཆོན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལས་སྐྱེས་ཚུལ་སོགས་
ལ་རིགས་འབྲ་ཡང། འདི་དག་ནི་རྟེན་གྱི་འབྲུང་བས་རྒྱ་བྱས་པ་ལ་བྱ་ཡི་རང་གི་རྒྱར་གྱུར་པའི་འབྲུང་བ་
ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་འབྲུང་བཞིས་རྒྱ་བྱས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །

སྐྱབ་ལྷགས་དང་བཤད་ལྷགས་གཞན་ཡང་ཡོད་དོ་གསུངས་པ། འོག་ཏུ་མཐའ་དཔྱོད་ལས། དེའི་
རིགས་སམ་འབྲུང་གནས་སྒྲོན་ནས་འཛོག་ཀྱང། །ཞེས་པ་ལྟར་རང་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་སེམས་བྱང་གི་
འབྲུང་གནས་དང་ས་བོན་གྱི་སྒྲོན་ས་ཁམས་སུ་འཛོག་ཚུལ་སོགས་ཡིན་ནོ། །ཆོག་བསྐྱར་ན་མིག་དང་
གཟུགས་གཉིས་དང། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཆོག་བསྐྱར་ཚུལ་ནི་མིག་དང་ནི། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་
དག་སོ་སོ་དང། །ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཐོབ་པ་ཡོད། །ཅེས་དང། །གཟུགས་དང་ནི།

རྣམ་ཤེས་ཁམས་དག་སོ་སོ་དང། །ཞེས་བསྐྱར་ཏེ་མིག་དང་གཟུགས་གཉིས་ལ་གསར་ཐོབ་དང་
ལྷན་ཚུལ་གྱི་སྐྱ་གསུམ་ཅི་ཚུལ་སོགས་རྒྱལ་སྐས་མར་གསལ་བས་དེའོ། །ཚྱོང་བའི་དོན་མངོན་སུམ་ཏུ་
རྟོགས་པ་དང། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི་ཚྱོང་ཞེས་པ་སེམ་གདུང་བར་མ་ཅི་རིགས་མངོན་སུམ་ཏུ་ཚྱོང་བ་
དང། །ཡུལ་རིག་པས་བཅད་པ་ཚྱོང་བའི་ཆོར་བ་དང། །ཚྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོར་བ་གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན། །རྒྱལ་
སྐས་མ་ལས་དངོས་པོའི་སེམ་པ་དང། །ཞེས་པ་ནས། །མངོན་སུམ་ཏུ་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཡང་དེ་
ཡུལ་ཉམས་སུ་ཚྱོང་བར་འགྱུར་བས་ཚྱོང་བའོ། །ཡང་ན་ཉམས་སུ་ཚྱོང་བར་བྱེད་པས་ཚྱོང་བའོ། །ཞེས་པའི་
ཆོག་གསུམ་གྱིས་བཤད། ཅེས་པའོ། །

སྒྲོ་གྲོས་ཅན་དག་གང་སྤེལ་ན་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་སོ། ། ཞེས་པ་སེམས་པ་ཁོ་ན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོར་
འཛིག་ན་སེམས་བྱུང་གཞན་རྣམས་དང་ཐོབ་པ་སོགས་ལྷན་མིན་རྣམས་ཕུང་པོ་ལྷས་མ་བསྐྱས་པར་
འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་བདེན་བཞིས་ཀྱང་མ་བསྐྱས་པར་འགྱུར་བས། དེ་དག་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་
སྤངས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ན། དེ་ལྟར་མིན་ཏེ། མདོ་ལས་ཆོས་གཅིག་མངོན་པར་མ་ཤེས་ཤིང་ཡོངས་སུ་མ་
ཤེས་པར་ཡང་སྐྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཐར་བྱེད་པར་མི་སྤྲོད། ཞེས་པ་ལྟར། མཐོང་ལམ་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་
ཤེས་པ་དང་ཆོས་ཤེས་དང་བཟོད་པ་དག་གིས་མངོན་པར་མ་ཤེས་ཤིང་། སྒོམ་ལམ་དང་ཟག་མེད་ཤེས་
པ་དང་རྗེས་ཤེས་དང་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པར་སྐྱག་བསྐྱེད་ཀྱི་མཐར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་གང་སྤེལ་ན་རྒྱས་པར་གསུངས་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཆོས་དེ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་ཚུལ་བཤད་པའི་དགོས་
པ་ཤེས་དགོས་སོ། ། ཞེས་པའི་དགོས་པ་ནི་བསྐྱེད་བྱེད་གསུམ་པོ་དེ་ཆོས་གསུམ་གྱི་གཙོ་བོ་དང་བསྐྱེད་མང་
བ་ཅན་ཡིན་པར་ཤེས་པ་དེ་འཛིག་གོ། ། གཏི་ལྷག་དང་གཏི་ལྷག་མེད་པ་རྗེས་མི་མཆོངས་གསུངས་པ་རྗེས་
མི་འདྲ་བའི་དོན་ནོ། ། འདི་ལྟ་བུའི་ཆོག་འགལ་བ་མང་པོ་སྤང་བས་ཞིབ་ཆ་ཤེས་དགོས་སོ། །

འདིའི་ས་བོན་དང་ཁམས་སོགས་ལ་དབྱུད་ཤེས་པར་གྱིས། གསུངས་པའི་ཆོག་འགལ་ཚུལ་གོང་
དུ་གསལ་ལ་ཞིབ་ཆ་ནི། ཐ་མའི་སེམས་དེས་རང་གི་རིགས་འདྲ་བྱི་མའི་རྟེན་བྱེད་པས་ཡིད་དང་། ས་བོན་
དང་རྒྱ་བྱེད་པས་ཁམས་ཡིན་ཀྱང་། རིགས་འདྲ་བྱི་མ་ཡོད་མི་དགོས་པ་རྟེན་ལས་ཉོན་གཉིས་མ་ཆང་བའི་
དབང་གིས་ཡིན་ལ། དེ་མ་ཐག་རྟེན་ཡིན་ན་རང་གི་དེ་མ་ཐག་འབྲས་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་གྲུབ་དགོས་པས་མི་འདྲ་
ཟེར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ཡིད་བྱི་མའི་ས་བོན་ཡིན་ཟེར་རམ་དབྱུད། སྒྲོབ་དཔོན་འདུས་བཟང་མངོན་
པའི་དོན་བདག་པོའི་དོན་དུ་བཤད་གསུངས་པ་དབང་པོ་དེ་དག་མ་ཆང་བ་དང་། གཅིག་ཙམ་གྱིས་མཐོང་
ཐོས་སྒྲོམ་པ་མ་དག་པས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་བདག་པོར་མི་འགྱུར་ལ། མིག་སོགས་གཉིས་ཀྱིས་མཐོང་
བ་སོགས་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ་གསལ་བའི་ཕྱིར་བདག་པོ་འམ་མངོན་ཞེས་བཤད་ཅེས་པའོ། ། བྱེ་བྲག་ཏུ་
བཤད་པས་དེ་གཉིས་ནི་སྤྲ་མ་རང་ལུགས་ལྟར་རྟེན་མངོན་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱི་མ་འདུས་བཟང་གི་བཤད་
པ་ཡིན་ནོ། ། འོ་ན་གནས་གཉིས་པར་མངོན་བྱེད་དབང་རྟེན་དུ་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཚུལ་ཅི་ཞེ་ན།
འདིར་ནི་དབང་པོ་གཉིས་མེད་ན་རྟེན་ཡང་གཉིས་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཡིན་ནམ་སྐྱམ།

འདི་ལ་སྤར་ཡང་དོགས་པ་ལྟར་གཙོ་ཆེ་ཆུང་གིས་བཤད་པ་ཙམ་མོ་གསུངས་པ་ནི། སྤར་ཁ་
ཅིག་ན་རེ། ཁམས་ཀྱི་དོན་རང་འགྲེལ་ལས་དེ་ལ་འབྱུང་གནས་དག་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དོགས་
པ་བཅད་པ་ནི། སེམས་ཙམ་པས་ཁམས་ཀྱི་དོན་ས་བོན་ཙམ་ལ་བྱས་པས་དེའི་ལྷགས་གསུངས་ལ། དེའི་
མཐུག་ཏུ་སྤྱིར་མངོན་ལྷགས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱང། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རང་ལྷགས་ལ་ཁམས་
ཀྱི་དོན། གང་སྤེལ་ལས། ས་བོན་ཀྱི་སྒྲོན་ས་འདྲིལ་པར་གསུངས་ཀྱང་ས་བོན་ཙམ་གྱིས་མི་འདྲིལ་གི་གཙོ་
བོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདྲིལ་པ་དང་རང་འདྲིལ་ཤེས་པའི་རྒྱ་བྱེད་པས་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་འདྲིལ་
གསུངས་པ་ལྟར་རིགས་ཀྱི་དོན་ཡང་འབྱུང་གནས་དང་ས་བོན་ལ་བྱས་པའང་གཙོ་ཆེ་ཆུང་གིས་བཤད་
པས་གཙོ་བོ་འབྱུང་གནས་ལ་བྱེད་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

སྤང་བོ་ལྷའི་སྤར་རགས་ནི་རང་འགྲེལ་ལས་ཡང་ན་ས་ལས་ཞེས་པ་ལྟར་སྤར་གསུམ་འདྲིལ་ཚུལ།
གང་སྤེལ་ལས། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པ་དག་ནི་རགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། སྤིད་པའི་ཆེ་མོ་དག་ནི་སྤར་མོ་ཁོ་
ན་ཡིན་ཞིང། གཞན་ན་ཡོད་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །བཅུན་པས་ཆོར་སོགས་བཞིའི་
སྤར་རགས་ནི་བྱེ་སྤྱུ་ལྟར་དབང་པོ་དང་ཡིད་ལ་ཉེན་པའམ་ས་ལས་དང། ཉེ་རིང་ནི་ཡུལ་སྤང་བ་དང་མི་
སྤང་བའི་ཡུལ་ཅན་གྱིས་བཞག་སྟེ། རྒྱལ་སྤྱས་མ་ལས། ཐག་རིང་བོ་ན་ཡོད་པ་ནི། མི་སྤང་བ་ལ་བཞེན་
པའི་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའོ། ཞེས་སྤང་བོ་ལྷ་བོ་ཐམས་ཅད་ཁོ་རང་གནས་པའི་ཡུལ་ཕྱོགས་མི་སྤང་བ་
རིང་བའི་དོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་དབྱད་པ་ཞིབ་གནང་མཛད་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་རྒྱལ་སྤྱས་
མ་ལས། དེ་ཆོས་སྒྲིབ་ཡིན་ན་ནི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས་མདོ་སྤེལ་པ་མ་
ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ནས་འཆད་པར་འཇུག་རོ། ཞེས་ཆོས་སྒྲིབ་གནས་ལྷ་པར་དངོས་པོ་གཞན་དུ་འཇུག་
བར་འདོད་པར་གསུངས་པས་འདས་མ་འོངས་དངོས་པོར་འདོད་པའི་ཕྱིར་མདོ་སྤེལ་པ་མ་ཡིན་གསུངས་
པ་འདི་ཡིན་ནོ། །མདོ་ལས། གཟུགས་འདས་པ་ནས་ཉེ་བའི་བར་བཅུ་གཅིག་གསུངས་པའི་དགོས་པ་ནི།
གང་སྤེལ་ལས། ཡང་རྒྱ་ཅིའི་ཕྱིར་གཟུགས་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་རྣམ་པར་བཞག་ཅེ་ན། སྤིད་པ་རྣམ་པ་
བཅུ་གཅིག་གི་དམིགས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤིད་པ་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་ནི། ལྷ་བའི་སྤིད་པ་
དང། མཛོན་པར་དགའ་བའི་སྤིད་པ་དང། ལྷག་པར་ཞེན་པའི་སྤིད་པ་དང། བདག་གི་དངོས་པོ་ལ་སྤིད་

པ་དང། ཡུལ་ལ་སྲིད་པ་དང། འདོད་པ་ལ་སྲིད་པ་དང། ལྷོ་མས་པར་འཇུག་པའི་སྲིད་པ་དང། ཉེ་བར་སྦྱད་པའི་སྲིད་པ་དང། ལེགས་པར་སྦྱད་པའི་སྲིད་པ་དང། རིང་བའི་སྲིད་པ་དང། ཉེ་བའི་སྲིད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྲིད་པ་བརྒྱ་གཅིག་གི་དམིགས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

མཐའ་དབྱེད་ལས། གཅིག་ཕྱ་ལ་སྦྱངས་པ་མེད་པ་མདོ་དོན་ཡིན། ཞེས་པའི་དོན་དང། ཞེས་པ་བྱེ་སྤྲུལ་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་གཅིག་ཕྱ་དུས་གསུམ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པས་སྤང་པོ་རྣམས་སྤྱོད་པར་སྤྲོ་བ་མདོ་སྟེ་པས་དགག་ཚུལ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན། ཞེས་པ་ནས། སྦྱངས་པའི་དོན་ནི་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཅིག་ཕྱ་ལ་སྦྱངས་པ་མེད་པ་མདོ་དོན་དུ་གསུངས་པས་དེའི་ཆེག་བྱར་གྱི་སྦྱངས་པའི་དོན་ནི། ཞེས་པའི་དོན་དེ་དང། འདིར་འོན་སྦྱངས་པའི་དོན་སྤང་པོའི་དོན་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཞེས་པའི་དོན་གཉིས་པོ་དེ་རྣམས་ཡོད་ལ་འདྲིལ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། སྦྱངས་པའི་དོན་ནི་སྤང་པོའི་དོན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། འདིར་དོན་ནི་རྣམས་ཀྱི་ནམ་གངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྦྱངས་པ་ལ་དོན་མི་འཐད་ལ། སྦྱངས་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་དག་དོན་ཡིན་གྱི་སྦྱངས་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱེ་སྤྲུལ་སྦྱངས་པ་རྣམས་དུ་མ་འདུས་པས་རྣམས་ཡོད་དུ་འདོད་པ་བཀག་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྤང་པོའི་མཚན་གཞིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ལ། སྤང་པོའི་དོན་མིན་ཚུལ་སྤང་པོའི་དོན་བཤད་པས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། གསུངས་པ་ནི་རང་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཆེག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་སྤང་བརྒྱད་ཁྲི་སྤང་པོ་གང་གི་མཚན་གཞིར་འདྲིལ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་སྤང་པོའི་དོན་ཆང་བས་མ་བྱལ་ཚུལ་སྤང་པོའི་དོན་སྦྱངས་པ་ལ་བཤད་པས་ཤེས་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲོ་བ་དཔོན་དང་མདོ་སྟེ་པའི་ལྷགས་ལ་འདུས་བྱས་ལ་སྤང་པོ་ལྷ་བོ་གང་རུང་གིས་མ་བྱལ་བེར་དགོས་པས། སྤང་པོའི་མིང་ཅན་སྤང་པོས་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་འདུས་བྱས་ནམས་སྤང་པོས་བསྐྱེད་ཚུལ་མེད་པར་འཇུག་བས་དཔྱད།

གསེར་སྤང་ལས། དག་གི་སྤྲོ་རང་མཚན་ལ་འདོད་པས་གཞུགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའོ། །གསུངས་པའང་སྤྲོ་ཡིན་ན་གཞུགས་ཡིན་པས་བྱལ་པར་གསུངས་ཀྱི། གཞུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཡིན་པས་བྱལ་པར་

གསུངས་པ་མིན་ཞེས་ཞིབ་ཆ་དགོས་སམ་སྙམ། ཁ་ཅིག་དེ་ལྟར་བཤད་མ་ཤེས་པར་ཞེས་པ་ནས། ཅ་འགྲེལ་
བསྐྱེགས་ནས་བཤད་དགོས་སོ། །གསུངས་པ་ནི། ཅ་འགྲེལ་གོང་འོག་བསྐྱེགས་ན། མདོ་སྡེ་པའི་འདོད་ཚུལ་
སྤར་ལྟར་དང། བསྟན་བཅོས་ལྡན་མིན་དུ་འདོད་པའང། བྱེ་སྐྱེ་སྐྱི་ཙམ་མ་ཡིན་པར་མངོན་པ་ལས་གཞན་
པའི་སྡེ་པ་འགའ་ཞིག་དང། ཁ་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་ལུགས་དང། མངོན་པ་བས་གཞི་ལྡོག་རེ་རེ་བ་གཟུགས་
ཕུང་དང། སྐྱི་ལྡོག་ཆོགས་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོར་འདོད་པ་དེ་ལྟར་བཤད་མ་ཤེས་པར་ཅ་བའི་དོན་
མདོ་སྡེ་པས་སྒྲ་དང། བྱེ་སྐྱེས་མིང་གི་ཆོགས་པ་ལྡན་མིན་ལ་འདོད་ཟེར་བ་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་ཞེས་
པ་ཡིན་ནོ། །བསྟན་བཅོས་ལྡན་མིན་ཡིན་ན་ན་བས་ཐོས་མི་ཐོས་བརྗོད་བྱ་ཡོད་མེད་སོགས་དཔུང་གཞི་
མང་ངོ་། །རྟེན་འབྲེལ་ལུང་རིགས་བང་མཛོད་ལས། བསྟན་བཅོས་ལ་ལས་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་གསུངས་
པའང། བསྟན་བཅོས་ལྡན་མིན་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་ཡིན་གྱི། མངོན་པ་བས་བསྟན་བཅོས་ལ་ངག་གི་
རིག་བྱེད་ཀྱི་དགེ་བ་དང། ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་འདོད་དེ། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དགེ་
བ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་བའས། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། དགེ་བ་ཡང་ཡིན་
ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའང་ཡིན་ནོ། །དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགེ་བའི་ཐུགས་དང་ལྡན་
ཞིང་གསུང་བཀའ་སྤྱུལ་པའི་གསུང། གསུང་གི་ནམ་པར་རིག་བྱེད་དོ། །ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞེ་ན།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལུང་བསྟན་པའི་ཐུགས་དང་ལྡན་ཞིང་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་བ་སྟེ་སྡེ་མ་བཞིན་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཚོམ་པ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ལ་རིག་བྱེད་དེ་ལྟར་འཛོག་གི་གདུལ་བྱའི་
རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དེ་དག་འདོན་པའི་ངག་གི་གདངས་རིག་བྱེད་ལ་འཛོག་པ་མ་གཏོགས། དེའི་རྒྱུད་
ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་རིག་བྱེད་མེད་དེ། ཡོད་ན་མི་དགེ་བའི་རིག་བྱེད་ཀྱང་འཛོག་དགོས་པར་འགྱུར་པའི་
ཕྱིར་དང། དེས་དེ་འདོན་པའི་སྐད་ཀྱི་གདངས་ལས་ཀུན་སྒོར་རིག་པར་འགྱུར་གྱི། ཆོག་ལས་རིག་མི་སྟབ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདིར་ཕུང་པོ་དང་སྟོ་ལ་ཐེག་པ་གོང་འོག་བྱུང་ཆེ་གསུངས་པ། གོང་མས་འགྲོ་བ་སྦྱོད་པའི་སྟོ་
ལ་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་འཛོག་པས་ཆོས་ཕུང་ལའང་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་གཞིན་པོ་ཆ་ཆང་
བར་སྟོན་པ་དགོས་པས་བྱུང་ཆེ་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །བཤགས་པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་གསོལ་བདབ་ཀྱི་ཕུང་པོ་

གསུམ་འཁོར་དང་བཅས་པ་ཡུང་པོ་བཞིས་བསྐྱུས་པར་མཆིམས་མཛོད་ལས་གསུངས་པས། དེ་དག་ལ་གོང་མའི་སས་བསྐྱུས་ཡོད་མེད་དང། མེད་ན་སྟོན་པས་ཆོས་གསུངས་པ་ལ་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྟ་དག་གིས་ཡི་རང་བྱས་པར་མདོ་དུ་མར་གསུངས་པས་དཔྱད།

མཆིམས་མཛོད་ལས། དམན་སོགས་གསུམ་ཁམས་གསུམ་ལ་སྦྱར་བ་ནི། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། ངན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་གསུམ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་འདི་དག་གི་བསྐྱུས་པ་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། འདིར་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པར་གསུངས་པ་ནི། གང་སྤེལ་ལས། གསུམ་པོ་འདི་དག་ཀྱང་ཅི་རིགས་པར་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དག་ཏུ་འདུའོ། །གསུངས་པ་ལྟར། བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པར་གསུངས་པས་ངན་པ་གུ་ལོ་མ་སྤར་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་དང་གནས་བཞི་པར་དགེ་མི་དགེས་བཞག་པ་སོགས་ཡོད་པས་སྟོས་ས་སྟོས་འདོག་གིས་བཞག་གམ་སྟུམ། ནམ་མཁའི་ཁམས་ཆོས་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པར་གསུངས་པ་མདོ་སྤེལ་པའི་ལྷགས་སམ་མཛོད་རང་ལྷགས་ཡིན་ལ། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷ་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱུས་སོ། ཞེས་པ་ལྟར། ཅ་བར་སྤང་སྟན་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་བཤད་པ་ཁ་ཆེ་བ་དང་བྱེ་སྐྱེའི་ལྷགས་ཡིན་ཀྱི། མཛོད་རང་ལྷགས་མིན་ཏེ་ལོ་ཞེས་མ་རངས་པའི་ཆོག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བྱས་ན་འགྲིགས་སྟུམ། དེས་ན་སྟོས་ཆོག་ལས། རང་ལྷགས་ནམ་མཁའ་མ་བྱས་བྱ་ག་སོགས། ཞེས་གསུངས་པའང་བྱེ་སྐྱེ་རང་ལྷགས་ཡིན་བྱས་ན་ཆོག་གམ་སྟུམ། སྟོབ་དཔོན་ལྷགས་ལ་གཟུགས་ཁམས་ན་སྟེའི་དབང་པོ་གཉིས་མེད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ན་དབང་པོ་དག་སྤྲིད་པ་དེ་དག་གིས་དབང་པོ་མེད་པ་མ་ཡིན་པས་འདི་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་འདིར་སྟེའི་དབང་པོ་ཡོད་མེད་ལ། རང་འགྲེལ་སོགས་ན་ཚོད་ཚུལ་མང་ཡང་འདི་རིགས་པའི་འཕུལ་ཡིན་ནམ་དཔྱད། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། རང་གི་བསམ་པ་ནི། རྟོག་པ་ནི་སེམས་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡིན་པས་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་ནམ་ཤེས་ལྷ་རྟོག་བཅས་ཡིན་ན་མདོ་ལས་རྟོག་བྲལ་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞེས་པའི་ལན་བྱེ་སྐྱེས་བཏབ་པ་ལ་གུག་གོ་ཞེས་མ་རངས་པ་བྱས་ནས། སྟོབ་དཔོན་རང་ལྷགས་ལ་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ནི་ཡུང་པོ་སྤེའི་རབ་བྱེད་ལྟར། ཡུལ་གཏན་ལ་མི་འབེབས་པའི་གནས་སྐབས་ན་སེམས་པ་དང་ཡུལ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་རྟོག་བྲལ་མ་ཡིན་པའི་

སྒྲོན་མེད་ཅེས་ལན་འདེབས་པའི་དོན་ནོ། །

ཁམས་དང་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ།

བྱེ་སྤྱོད་གཞན་ཞིག་འདོད་གསུངས་པ། གང་སྤེལ་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་བ་རྣམས་ནི་གཞུགས་གང་
ཞིག་ལ་གཟིར་བའམ་བཅད་པ་ན་སྤྱོད་བསྤེལ་འབྱུང་ཞིང་བསྒྲིག་པས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་དེ་ནི་ཟིན་པའོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང། དེ་ལྟར་ན་དབང་པོ་ལའང་གཟིར་བ་དང་བཅད་པ་ཡོད་དགོས་
པས་གཅད་བྱའི་ཁམས་འདྲིལ་གམ་དཔྱད། རང་ལྷགས་ལ་དབང་པོས་བྱུང་བ་ཟིན་པའི་དོན་ཏུ་གསུངས་
པ་ལྟར། སེམས་ཀྱི་རྟེན་ཏུ་ཐུར་པའི་དབང་པོས་བྱུང་བ་ལ་བྱ་ཡི། གཞན་ཏུ་ན་འདས་མ་འོངས་པའི་དབང་
པོ་ལ་ཁོ་རང་གིས་མ་བྱུང་པར་ཐལ་ལོ། འདས་པའི་དབང་པོ་ལ་སེམས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་ཡོད་པར་འོག་ཏུ་
རྟེན་བཅས་ཀྱི་ཁམས་བཞག་པས་འབྱུང་ལ་དེ་ལ་ད་ལྟ་པན་གཞི་བྱ་ཚུལ་མེད་པས་མ་ཟིན་པར་བཞག་
གོ། །མཆིམས་མཛོད་ལས། འདིར་ནང་དང་ཕྱི་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དང། མ་བསྐྱུས་པ་ལ་
བརྟེན་པར་འདོད་ཀྱི་གསུངས་པ་ཕྱིར་ནང་གི་ཆོས་སོགས་ཀྱི་འདྲིལ་ཚུལ་ཡིན་ཀྱི་སྐབས་འདིར་ནང་གི་
ཁམས་ཀྱི་དོན་ནི་རང་འབྲེལ་ལས་སེམས་བདག་ཏུ་ཐུར་པའི་རྟེན་གྱི་དངོས་པོར་ཉེ་བར་ཐུར་པའི་ཕྱིར་
ནང་གི་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་འདྲིལ་པ་འོག་ཏུ་དེ་ལྟར་ན་
ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིག་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོར་བ་སོགས་ཡུལ་གྱི་ཁམས་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་
ཕྱིའི་ཁམས་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ཡུལ་ཏུ་ཐུར་པའི་ཕྱིར་ཕྱི་རོལ་གྱི་
ཉིད་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང། གང་སྤེལ་ལས། རྟེན་ཉིད་དང་ཡུལ་ཉིད་ཏུ་འབྱུང་བ་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ནང་
གི་དང་ཕྱིའི་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པའོ། ཞེས་དང། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། རྟེན་གྱི་ངོ་བོར་ཉེ་བར་ཐུར་པར་འདུག་
པ་དེ་དག་ནི་ནང་གི་ཡིན་ལ། གང་དག་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོར་འདུག་པ་དེ་དག་ནི་ཕྱིའི་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། རྟེན་མཚུངས་ཀྱི་མིག་དབང་སོགས་རྟེན་གྱི་ངོ་བོར་འདུག་ཀྱང་རྟེན་བཅས་མིན་པ་དང། ཆོར་

སོགས་ནང་གི་ཆོས་ཡིན་ཀྱང་ནང་ཁམས་མིན་ཞེས་ཞིབ་ཆ་བྱའོ། །

ཁམས་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་ལས་བྱེད་ཚུལ་ནི། མིག་དབང་སོགས་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་ལྟ་བ་དང་ཉན་པ་སོགས་དང། རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་ཤེས་པའམ་འཛིན་པ་དང། ཡུལ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་གི་ཡུལ་དུ་གཏོང་བ་ལ་གསུངས་ལ། ཆོས་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འཇུག་བས་རྟེན་བཅས་ཡིན་ལ། དོན་ལྡ་རང་འཛིན་དབང་ཤེས་གཉིས་ཅམ་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཇུར་པ་མེད་པས་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་མཚུངས་ཀྱང་བཞག་གོ། དེ་ལ་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་མི་སྦྲེ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཡུལ་འཛིན་པར་ཐལ། དམིགས་བཅས་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། བདུན་པོ་དེ་དག་ནི་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་དག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། གཞལ་བྱ་དང་དམིགས་པ་ཡོད་མེད་སོགས་མཐའ་ཡས་སོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་མཚུངས་ཀྱི་ཡིད་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡིད་ནི་མི་སྦྲེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཁོ་ན་དེ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་ལ་སོགས་པ། ཞེས་པ་ནས། ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན། དམིགས་པ་མི་འཛིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། ཡིད་མི་སྦྲེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཁོ་ན་དེ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། སྦྲེས་པ་གདོན་མི་ཟ་བར་དམིགས་པ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང། མཆིམས་མངོན་ལས། མི་སྦྲེ་བ་དེ་མི་འཛིན་པ་ནི་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་གཞན་དུ་གཡེང་བའི་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་མ་མཐོང་འགག་འཇུག་ཀྱི་སྟོན་པོ་འཛིན་པའི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་འཛིན་པར་ཐལ། རྟེན་བཅས་ཀྱི་ཡིད་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། སྦྲེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ཡིད་ནི་རྟེན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང། མ་འོངས་པ་ནི་སྦྲེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགག་པར་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེས་པར་སྦྲེ་དེས་ཀྱི་མ་འོངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།མ་མཐོང་འགག་འཇུག་དེ་མཚུངས་སུ་འགྲེལ་བཤད་དག་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་ཡུལ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱབ་ན་ཁྱོད་རང་གི་རྟེན་མིག་དབང་གིས་སྟོན་པོ་མཐོང་བར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་དུས་སུ་དེའི་རྒྱུ་ན་སྟོན་པོ་མཐོང་བའི་མིག་དབང་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མིག་དབང་མ་འོངས་པ་དེ་

མཚུངས་ཡིན་པས། དེའི་ཉེན་མིག་ལ་གང་འདོག་དང་གཞལ་བྱ་ཡོད་མེད་སོགས་དཔྱད།

ཁ་ཆེ་བ་དང་རྩ་བ་ལྷོགས་པའི་ལྷགས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་དང་མི་མཐུན་ཀྱང་མ་སྒྲིམ་གསུངས་པ།
ཐེག་ཆེན་ལྷགས་ལ་གཞུགས་ཅན་བརྩེ་ལ་ཉེན་བཅས་དེ་མཚུངས་གཉིས་ཡོད་ལ། ལྷག་མ་བརྒྱད་ལ་ཉེན་
བཅས་ཀྱིས་བྱུང་པར་འདོད་པ་དང་མི་མཐུན་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མཆིམས་མཛོད་ལས། བོང་མ་དག་ནི།
ཞེས་པ་ནས། གཉིས་ཀར་འཇུག་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་བྲལ་བ་དང་སྤངས་པ་ལ་བྱང་
པར་ཡོད་དེ་གསུངས་པ། གནས་མའི་བྱས་སོ་སྐྱེ་སྒྲིམ་སྤང་ཡིན་ན་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་པ་ལ་ལྷན་
པར་ཐལ། ཟེར་བ་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་གྱི་སྤངས་པ་མིན་ཞེས་ལན་བཏབ་
པས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ཞེས་པ་ཁ་ཆེ་བས་མིག་ཤེས་ཁོ་ནས་མཐོང་ན་བར་དུ་ཆོད་པའི་གཞུགས་
ཀྱང་མཐོང་བར་ཐལ་བ་འཕངས་པའི་སྐབས་བྱེད་ལ་མ་རངས་པ་ཡིན་གྱི་མིག་ཤེས་ལྟ་བར་འདོད་པ་ལ་
མིན་ཏེ། རང་ལྷགས་ལའང་ལྟ་བར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་ལྷགས་ལ་མཐོང་བ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
བྱེད་པ་ཡིན་ཀྱང་མིག་དེའི་ཉེན་ཡིན་པས་མཐོང་བའམ་ལྟ་བར་བཞག་གོ། །འོ་ན་རྣམ་ཤེས་གཉིས་བཟྱེན་
པར་འཇུག་ཞེ་ན། མི་འཇུག་ཏེ། ཞེས་པས་མིག་གཉིས་ཀས་རྣམ་ཤེས་གཅིག་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པས།
ཐུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། མིག་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་གཉིས་བསྐྱེད་པར་འདོད་གསུངས་པ་
དཔྱད། འདི་ཡང་དབང་པོ་གཅིག་ལ་བཟྱེན་པའི་དབང་ཤེས་དུ་མ་ཡིན་ནོ་གསུངས་ལ། བོང་འོག་རང་ས་
གསུམ་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་གསུམ་པོ་འདི་ཉེན་དབང་པོ་སོ་སོ་ལ་བཟྱེན་ནས་སྐྱེས་པར་མ་ཟད། བསམ་
གཏན་བཞི་བ་ལྟ་བུའི་དབང་པོ་གཅིག་ལ་བཟྱེན་ནས་ཀྱང་སྐྱེས་པ་ཡིན་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ལ་དམིགས་བསལ། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་བཞག་གཅིས་སོ་གསུངས་པ། དབང་པོ་ལ་སྤང་
ཚུལ་སེམས་ཅན་སོ་སོའི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་ལྷན་གཤེར་པོར་གང་ནག་དང་བདུད་རྩིར་སྤང་བ་དང། ཡི་
དྲགས་འགའ་ཞིག་ལ་སྒྲ་བའི་རེག་བྱ་ཆ་བར་སྤང་བ་སོགས་དང། སྤུལ་གྱི་མིག་ནའི་དབང་པོ་གཅིག་པ་
དང། བ་ལང་སྒྲོད་པའི་མའི་མིག་གིས་གཞུགས་སྒྲིའི་གསུམ་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཅིང་བར་དུ་ཆོད་པའི་གཞུགས་
ཀྱང་མཐོང་བས་ཐེག་ཆེན་ལྷན་ན་དེ་འདྲའི་ཡི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱུད་ན་རྩ་བའི་ལྷན་གཤེར་པོར་གང་ནག་ཏུ་

༣༢། །ཚས་མངོན་རྒྱ་མཆོའི་དགོངས་དོན་བརྗེད་བྱང་དུ་བཀོད་པ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་
མེ་ལས་གནས་གཉིས་པ་བཞུགས་སོ། །

དབང་པོའི་རྣམ་བཞག

མཐོན་མཐིང་ལྷན་པོའི་སྟོ་བར་འོད་སྟོང་བདག །མངོན་བཟང་ཆ་བའི་ཟེར་གྱི་སྤང་བ་
བརྒྱས། །བདག་སོགས་འགྲོ་བའི་སྒྲོངས་སྤྱན་སེལ་བ་དང། །ལྷན་ཅིག་སྟོ་གྲོས་འདབ་བརྒྱ་བཞད་པར་
མངོན། །གནས་གཉིས་པར་རང་གི་ཡུལ་ལ་མཆོག་ཏུ་དབང་བྱེད་པ་ལ་ཕྱག་པའམ་བཅན་པའམ་ཆེ་བས་
ན། །ཞེས་པའི་ཕྱག་པའམ་བཅན་པ་ནི་བདག་པོར་གྱུར་པ་དང། །ཆེ་བ་ནི་དོན་དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་དབང་ཆེ་
བའི་དོན་ནོ། །མཐའ་དཔྱོད་ལས། །དེ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལྷས་ཆོར་བདེ་དབང་དུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པས་ན་དེ་ཆོར་བ་བདེ་དབང་དུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ཡིན་གྱི་ལྷས་ཆོར་
ཞེས་པ་མ་དག་སྟུང་སྟེ། །དེའི་མཚུག་ཏུ་བྱབ་པ་ཡང་གྲུབ་སྟེ་ཞེས་པའི་བྱབ་པ་གྲུབ་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
དང། །མདོ་ལས་བདེ་བ་ལྷས་གྱིས་སྒྲོང་ལ། །ཞེས་དང། །གོང་དུ་འང་ཡིད་ཆོར་སེམ་པ་ཡོད་ཀྱང་བདེ་བས་
ལྷས་ཆོར་པར་བྱེད་པས་དེ་ལྷར་བྱེ་བའི་བདེ་དབང་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །འདི་ལ་
བརྗེད་ཚུལ་མང་བས། །ཞེས་པ་གནས་བརྒྱད་པའི་མཆིམས་མངོན་སོགས་ལས། །བྱེ་སྒྲུའི་སྟེ་པ་འགའ་ཞིག་
གིས་གསུམ་པའི་ཡན་ལག་གི་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་དང་མདོ་སྟེ་པས་ལྷས་ཆོར་བདེ་བར་བསྐྱབ་པ་སོགས་
ཡིན་ལ། །གསུམ་པའི་བདེ་བ་ཡིད་ཆོར་བདེ་བ་ཡིན་ཀྱང་ཡིད་བདེ་མིན་པ། །གསེར་འབྲེང་ལས། །བདེ་བ་
ནི་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་སེམ་པ་དེ་ཉིད་དགའ་བས་གཡོ་བ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པ་ཙམ་སོ། །ཞེས་པ་
ལྟར་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་བཞི་ཁོ་ན་མ་ཡིན་གྱི། །ཞེས་པ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཡོད་པ་འདི་ནི་ཡིད་མི་
བདེ་ལས་གཞན་པའི་ཆོར་བ་བཞི་ཁོ་ན་མ་ཡིན་གྱི། །དགྲ་རྣམ་གཉིས། །ཞེས། །ཁ་ཅིག་དད་སོགས་དབང་

པོ་ལྷ་ཟག་མེད་དུ་འདོད་པ་དགག་ཕྱིར་གསུངས་ཞེས་པའོ། །དད་སོགས་ཟག་མེད་དུ་བསྐྱབ་ཚུལ་རང་
འགྲེལ་ན་གསལ་འོ། །

དགེ་སློང་དག་བཅོམ་པ་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གིས་དགེ་འདུན་ནམ་ཞེས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་དགེ་
འདུན་ནམ་ཞེས་འབྲེལ་སྒྲ་བྱས་ཏེ་འབྲེལ་ཡུལ་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། ཆོ་གཏོང་འཛོག་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་གི་ཞེ་ན། དག་བཅོམ་པ། ཞེས་དང། གང་སྤེལ་ལས། དག་
བཅོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཕྱིར་མི་འོང་མ་ཡིན་པའོ། ཞེས་དང། རྒྱལ་སྤྱས་མ་ལས། དག་བཅོམ་པ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ནི་མ་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་བྱེ་མདོས་ལན་བྱས་ཚུལ་མང་
ངོ། ཞེས་པ་བཙུན་པ་མཐའ་ལས་གོ་ཆས་སྡེ་མ་བཞི་ལ་སྒྲོན་བརྗོད་ནས་རང་ལྷགས་ལ། འདི་ན་མ་ངེས་
ཐ་མར་ནི། ཞེས་པ་ལྟར་ལས་ཀྱིས་ཆོ་རིང་བྱང་མ་ངེས་པར་འཕངས་པ། བདག་ཆོ་རིང་བར་གྱུར་ཅིག་
ཅེས་པའི་སྒྲོན་ལམ་ཀྱིས་ཆོ་རིང་བ་སོགས་སུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ལ། བྱེ་སྤྱས། མཐོང་ཆོས་འབྲས་
བྱ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། མཆོད་རྟེན་གསོས་པས་ཆོ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་དང། མདོ་ལས། སོག་
ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡིན་གྱི་འདས་པའི་ལས་ཁོ་ནའི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལན་
འདེབས་ལ། སློབ་དཔོན་སོགས་ཀྱིས་བཞི་བ་ལྟར་ན་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྤྲོམ་པ་བཏང་བར་མི་འཇུག་ཏེ།
སྤར་གྱི་རིས་མཐུན་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ལན་འདེབས་ཤིང། ཁོ་རང་གི་ལྷགས་ལྟར་ན་ཆོ་བསོད་
ཟད་འཆི་ལ་སྡེ་བཞི་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལས་ཀྱིས་ཆོ་ངེས་པ་མེད་པ་འཕངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའི་ལན་འདི་རྣམས་ཡིན་སྟེ། བྱེ་སྤྱེད་ལྟར་ན་གསུམ་གྱིས་རིས་ནི་འཕེན་པར་བྱེད། ཅེས་པ་དང་ངེ་ལྟར་
མི་འགལ་ཞེ་ན། ཆོ་འཛོག་པའི་སོག་དེ་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་ཡིན་པ་དང་ཆོ་འདིར་ཡོ་བྱད་
སྤེལ་བ་སོགས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་མིན་ཀྱང་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་ཞེས་བཤད་ན་ཆོག་གམ་སྟེ། གང་སྤེལ་
ལས། ཅིའི་ཕྱིར་ལྷུང་བཟེད་ལ་སོགས་ལ་ལྟོས་ཞེ་ན། ལྷན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ཕྱིར། ཞེས་དང། མདོ་
ལས་འདས་པའི་ལས་ཁོ་ནའི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པས་ཡོ་བྱད་སྤེལ་བ་དང་འཕེན་བྱེད་ལས་
གཉིས་ཀའི་རྣམ་སྒྲིན་དུ་བསྟན་ཏོ། །སྤྲོམ་ཆོག་ལས། འདིར་ཡང་མི་འགལ་ལྷགས་བསྟན་ཡིན། ཞེས་པ་
བྱེ་སྤྱས་ལན་བྱེད་ཚུལ་འདི་མདོ་དང་མི་འགལ་ཞིང་ཅ་འགྲེལ་གཉིས་ཀྱིས་ལྷགས་ལ་བསྟན་པ་གང་སྤེལ་

ལས་གསལ་བར་བཀོད་ཅིས་པ་ཡིན་སྟེ། སློབ་དཔོན་ལྟར་ན་སྟོག་ལ་ནམ་སྒྲིན་གྱིས་མ་བྱབ་པ་གང་
སྟེལ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་ཉིང་ངེ་འདྲིན་གྱི་མཐུས་འཕངས་པའི་སྟོག་གི་དབང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ནམ་
པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་ནི་ནམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས་འགྲུབ་ལ།
དེས་ན་དེའི་རྒྱུ་ལ་སྟོན་མེད་པའི་སྟོག་གི་དབང་པོ་ཞིག་གསར་དུ་བྱུང་དགོས་ལ། དེ་འདྲིན་ན། གང་
སྟེལ་ལས། སྟོན་པ་གཏོང་བའང་མ་ཡིན་ཏེ། སྟར་གྱི་རིས་མཐུན་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང། སྟོན་
མེད་པའི་རིས་མཐུན་པ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། སྟོག་དབང་གཅིག་ལ་སྟོག་
ཆ་ནས་གཉིས་བཞག་ཅིས་ན་ཨེ་ཆོག་སྟེ། བཞི་བ་འདི་སློབ་དཔོན་རང་ལུགས་སུ་བྱེད་དགོས་ཏེ། གང་
སྟེལ་ལས། འདི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྒྲ་བ་ནི། བསྟན་བཅོས་མཁན་པོ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་
ལ་མཐའ་དབྱེད་ལས་བསྟན་བཅོས་ཁོ་ན་ལོ། ཞེས་པ་ཡི་གེ་མ་དག་གོ། །ཅ་བར། སྟོག་ནི་ནམ་སྒྲིན་ཞེས་
མཛོད་རང་ལུགས་ལ་སྟོག་དབང་ལ་ནམ་སྒྲིན་གྱིས་བྱབ་པས། གང་སྟེལ་ལས་གསུངས་པའི་ལན་ལྟར་
ཡིན་ནོ། །དབྱངས་སྒྲོགས་ལྟར་ན་དེའི་སྟོག་འདྲིན་གཟུགས་གང་གི་སས་བསྐྱེས་ཡིན་པ་དང། སློབ་དཔོན་
དང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་རྒྱས་བྱུང་ལ་གཟུགས་དགོས་མི་དགོས་སོགས་དབྱད། ཡངས་པ་ཅན་དུ་སྤང་
པོ་དང་འཆི་བདག་གི་བདུད་ཅིག་ཆར་དུ་བཅོམ་པས་དེའི་སྟོན་དུ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་རྒྱལ་བ་མིན་
ཟེར་རམ་སྟེ།

བཟོ་དང་སྟོད་ལམ་པའི་སེམས་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནར་འདྲིན་དེ། གང་སྟེལ་ལས། སྟོད་ལམ་པ་དང་
བཟོའི་གནས་དང། ཞེས་པ་ནས། ཡིད་གྱི་ནམ་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདེ་
འགོ་བའི་རྒྱུ་ན་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ནམ་སྒྲིན་དུ་སྤྱར་པའི་ཡིད་དང་ཆོར་བ་སྟུག་བསྐྱེད་གཉིས་ཁོ་
ན་དང། ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ངི་རོ་རིག་བཞི་ཡོད་དེ། ལྟན་པ་བཟང་ལྡན་ལྟ་བུའི་ལུས་རྒྱུད་བ་དང་
མདོག་མི་སྟུག་པ་སོགས་མི་དགེ་བའི་ནམ་སྒྲིན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་གྱི་གཟུགས་ཅན་གྱི་
དབང་པོ་བདུན་དང་སྟོག་དབང་ལ་མི་དགེ་བའི་ནམ་སྒྲིན་མེད་དེ། མི་མཆོད་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོད་
གཉིས་དང་ལྡན་པ་མི་དགེ་བའི་ནམ་སྒྲིན་དང་མཆོད་གཉིས་དགེ་བའི་ནམ་སྒྲིན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རང་འགྲུལ་ལས། བདེ་འགོ་ན་མི་དགེ་བས་མཆོད་གཉིས་པོ་དེའི་གནས་རྟེན་པ་ཡིན་གྱི་དབང་པོ་ནི་

མ་ཡིན་ཏེ། དགེ་བས་འཕངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང། བརྒྱད་པ་སྟོག་གི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་
རྣམས་ནི་བདེ་འགྲོ་ན་ནི་དགེ་བའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཡིན་ལ། ངན་འགྲོ་ན་ནི་མི་དགེ་བའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། སྟོག་གི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་ཞེས་པ་མིག་སོགས་བདུན་ལ་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། མིག་ལ་སོགས་པ་པོའི་དབང་པོའི་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་ནི་བརྒྱད་པ་
སྟོག་གི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཆགས་པ་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་ཤེས་པ་དགེ་
བའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ། རྩ་བར། དགེ་བ་བརྒྱད་ཅེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དགེ་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་
གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཕྱིས་གྱི་ཁ་ཅིག །རྣམ་སྤྲིན་དང་རྒྱས་བྱུང་གི་དབང་པོ་འགལ་བར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
དེ་ལྟར་ན་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་དང་ལོ་ཉི་ཤུ་ལོན་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་ལ་ཆེ་ཆུང་མེད་
པར་ཐལ་བ་དང་རྣམ་སྤྲིན་དང་རྒྱས་བྱུང་གི་མིག་གཉིས་གོ་ས་ཐ་དད་ན་ཡོད་ན་དབང་ཉིན་ཀྱང་སོ་སོར་
འཛོག་དགོས་པས་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པ་དང། དཔེར་ན་ཤིང་གི་ས་བོན་ཆུང་དུ་བཏབ་པ་ཆུ་ལུད་
སོགས་གྱིས་འཕེལ་བར་བྱས་པ་ན་ས་བོན་དང་ཆུ་ལུད་སོགས་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཤིང་སྟོང་སོ་སོར་
མེད་པའི་ཕྱིར་བེར་ན། དང་པོ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་སོགས་འཕེན་བྱེད་ལས་གྱི་འཕངས་
འབྲས་ཀྱང་མིན་ལ། ལུས་གྱི་ཆེ་ཆུང་དང་འཕེལ་འགྲིབ་རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་སོ་སོའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཡོངས་རྟོགས་བྱེད་པ་དུ་མ་ཡིན། །ཞེས་དང། ལྷག་པས་གཞོད་པ་ལྷག་པར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། མི་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་དུས་གསུམ་གྱི་མིག་དབང་
གསུམ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་མིག་དང་གོང་མའི་སས་བསྟུས་གྱི་
རྒྱས་བྱུང་གི་ལྷའི་མིག་གཉིས་ཡོད་ཀྱང། དེ་གཉིས་གྱི་དབང་ཉིན་སོ་སོར་མེད་ལ་དེ་གཉིས་གྱི་ཡུལ་ཡང་
མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ལུང་རིགས་གྱི་རྒྱབ་བྱེད་མང་ཡང་དེ་ཅུམ་ལས་མ་སྟོས་སོ། །གསུམ་པ་ཡང་མི་འཐད་
པར་ཐལ། ཤིང་སྟོང་གཅིག་པོ་དེ་ཉེར་ལེན་ས་བོན་གཅིག་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་སྤྲིན་དང་རྒྱས་བྱུང་
གི་ལུས་དབང་ཉེར་ལེན་སོ་སོ་ལས་སྐྱེས་པས་སོ་སོར་འཛོག་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མི་གཅིག་གི་
རྒྱུད་ལ་རྒྱན་ཐ་དད་པའི་ལུས་དབང་གཉིས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །སྟོམ་ཆོག་ལས་མེར་མེར་ལུས་ཀྱང་དབང་

པོ་མིན། །ཞེས་པ་གང་སྤེལ་ལས་རྩར་རྩར་བོ་ལ་སོགས་པའི་གཞུགས་དབང་པོ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་
སྤྲིན་པ་ལས་སྦྱེས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེའི་ཆེ་རྒྱུད་མོད་ཀྱི་དེ་དག་འདིར་ནི་མ་སྒྲོས་ཏེ་དབང་པོའི་སྐབས་སུ་
བབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་བསྟུས་པ་ཡིན་པས་དེའི་ལུས་རྟེན་དབང་པོ་མིན་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་དང་མི་ལྷན་གང་ཡིན་དཔྱད། །གསུངས་པ། ལུས་ལྷན་སོགས་ལ་དབང་པོ་གཞན་མི་ལྷན་
ཚུལ་དཔྱད་པའི་གཞིར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་བཞི་ཙམ་ལྷན་པ་ཞེ་ཡོད་དཔྱད་པ་མིན་ནོ། །འདི་ལ་སོ་སོ་
གང་རུང་གི་དབང་པོ་ངས་ལྷན་ཞིབ་ཆ་གཉིས། །བཤད་ཀྱང། །གསུངས་པ། །ལ་ཅིག་གིས་བཅུ་གསུམ་ཙམ་
དང་ལྷན་པའི་མཐོང་ལམ་པ་མེད་དེ། སོ་མོའི་དབང་པོ་གང་རུང་དང་མི་ལྷན་པ་ལ་སྒྲོམ་པ་དང་འབྲས་བུ་
འཕྱོམ་པ་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་ལན་དུ་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་སྒྲོམ་མོའི་དབང་པོ་འགགས་པའི་
ཆེ་མཐོང་ལམ་སྦྱེ་བ་ཡོད་པས་སྒྲོན་མེད་ཅེས་པ་དང། །འདི་སྤྱིད་ལྷན་གྱི་སྐབས་ཡིན་པས་སོ་ལ་མོ་དང་
མོ་ལ་སོའི་དབང་པོ་མི་ལྷན་པར་བཤད་གྱི་གང་ཟག་གཅིག་ལ་མིན་ཞེས་པའི་ལན་ནམ་ཞིབ་ཆ་གཉིས་
འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས་བཤད་ཅིང་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། །འགྲེལ་བཤད་དག་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་
པ་མིའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཞེ་ཡིན་སྟུམ་ཡང་བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་ལ་དཔྱད། །རན་སོང་གི་རྩུས་སྦྱེས་ལ་
དང་པོར་གསར་དུ་རྟེན་རྒྱུའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་དབང་པོ་གཉིས་ནས་ལཱའི་བར་གསར་དུ་རྟེན་པ་དང། །འཆི་
ཆེ་གསར་དུ་གཏོང་རྒྱུའི་དབང་པོ་བཞི་ནས་བདུན་གྱི་བར་གསར་དུ་གཏོང་བ་ཡོད་པ་དམིགས་བསལ་
གཞན་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་དམིགས་བསལ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་དམིགས་བསལ་གཞན་ཡང་གསུངས་པ།
རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། །རིམ་གྱིས་འཆི་བ་དག་ལ་བཞི། །ཞེས་པ། སྤར་བཤད་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམིགས་
བསལ་དང། །དགེ་ལ་ཐམས་ཅད་དག་ཏུ་ལ། །ཞེས་པ་སྤར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམིགས་བསལ་དུ་
གསུངས་པས་འདི་དེ་དག་ལས་གཞན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་ཡང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་དུས་ཞིབ་ཆ་ཞིག་དགོས་སོ་གསུངས་པ། །སྒྲོམ་ཆོག་ལས། །སྒྲོམ་
ལམ་ཡིན་ཡང་གཉིས་པ་ཡི། །ནས། །ཟག་མེད་སྤར་མའི་རྒྱན་ནམ་དཔྱད་། །གསུངས་པ་ལྟར། །འདིའི་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་ལ་ཡང་རྫོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་སེམས་རྟེན་གཅིག་པ་མི་དགོས་ན་ཆོར་བ་མི་འདྲ་

བ་གཉིས་ཡོད་པས་དབང་པོ་བརྩམས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། དགོས་ན་འདོད་པ་སོགས་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་
པའི་ཆོ་སེམས་ཉེན་གཅིག་པ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང། རྟོག་ཏིང་ཆོས་ཤེས་སོགས་ལ་བཉེན་ཆོ་ཡུལ་མི་
གཅིག་པའི་ཕྱིར་རྣམས་རྒྱན་ཀྱང་མི་གཅིག་གམ། དེས་ན་ཞིབ་ཆ་དགོས་གསུངས་པ་ཡིན་སྟེ། རྣམ་ཆོག་
གི་དོན། རྣམ་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་གསར་སྐྱེས་དེ་ཟག་མེད་སྤྲུལ་མ་དང་པོའི་
ཉེར་བསྟོགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱན་ཡིན་མིན་དང། གཉིས་པའི་དངོས་གཞི་བཞིན་དུ་ཀུན་འབྱུང་ཆོས་བཟོད་
ཀྱང་སྤྲུལ་མ་དང་དམིགས་རྣམ་མི་གཅིག་པས་སྤྲུལ་མའི་རྣམས་རྒྱན་ཡིན་མིན་དཔྱད། ཅེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་
རྣམས་རྒྱན་གཅིག་ཟེར་དགོས་ཏེ། མཐོང་ལམ་བྱང་ཆོས་དུག་ལྡན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། དེ་དག་ཆོས་
མཆོག་དང་ས་གཅིག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་རྣམ་གྲོལ་
ལམ་རྟོག་ཏིང་དང་དམིགས་རྣམ་མི་གཅིག་ཀྱང་ད་ལྟ་བ་གཉིས་རྣམས་རྒྱན་སོགས་གཅིག་པ་དགོས་ཏེ།
གཞན་དུ་ན་དབང་པོ་བརྩམས་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། འདི་དག་ནི་འབྲས་བུ་དེ་དངོས་སུ་ཐོབ་
བྱེད་དང་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ལམ་ད་ལྟར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། གཞན་དུ་ན་རབ་འབྱོར་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་
ཡང་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང། ས་དུག་གིས་སེམས་ཉེན་བྱས་
པའི་རྟོག་ཏིང་མ་འོངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞིབ་ཆ་མང་པོ་སྤང་གསུངས་པའང་འདི་འདྲ་ཡིན་སྟེ། འདིར་
རྣམས་ཡོད་ནི་གྲུབ་མཐའ་ཙམ་སྟེ་ལྟག་མ་ཀུན་གྱིས་འདོད་ཅེས་པ་འདིར་གཞི་ལྟ་རྣམས་གྲུབ་དུ་བཤད་པ་བྱེ་
སྤྱའི་གྲུབ་མཐའི་དབང་ཙམ་ཡིན་གྱི་ལྟག་མ་ལོག་རྟོག་ལྟ་སེལ་བའི་ཕྱིར་གཞི་ལྟ་བཤད་པར་གྲུབ་མཐའ་
གོང་འོག་ཀུན་གྱིས་འདོད་ཅེས་པའོ།

འདུས་བྱས་ཀྱི་སྤྱི་ཚུལ།

ཁ་ཆེ་བ་དང་མཛོད་ཀྱི་བྱེ་སྐྱ་སོགས་ཀྱིས་རྩལ་ཕྲ་རབ་འདོད་ཚུལ་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། མཛོད་
རང་ལུགས་ལ་མདོ་སྟེ་པ་ལྟར་རྣམས་རྩལ་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང། བྱེ་སྐྱ་སྤྱི་ལ་ཁ་ཆེ་བ་གཙོ་ཆེ་བས་དེའི་ལུགས་

ལ་རྩལ་རྩལ་ཁས་ལེན་ཅིང་དེ་བསགས་རྩལ་སྤྲ་རབ་དང་བོངས་ཚད་ཆེ་ཆུང་མེད་ཀྱང་རྩལ་རྩལ་ཆ་མེད་
དང་བསགས་རྩལ་ཆ་བཅས་སུ་འདོད་ལ། འབྱུང་བའི་རྩལ་རྩལ་ནམས་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་དེ་
ནམས་གཞུགས་གྱི་སྒྲེ་མཆེད་སོགས་སུ་འདོད་ཅེས་ཞིབ་ཆ་འབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་
ལྷགས་ལ་གཞུགས་ཅན་བཅུ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་བསགས་པའི་ཁམས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང། རང་
འགྲེལ་ལས། ཐམས་ཅད་པའི་སྤྲ་བའི་གཞུགས་ནི་བསགས་པའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཅེས་བྱ་སྟེ་ཞེས་དང། ཅ་བར།
སྒྲ་མེད་སྤྲ་རབ་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད། །ཅེས་དང། རང་འགྲེལ་ལས། རྩལ་བརྒྱད་དང་ལྷན་པར་སྒྲེ་སྟེ་ཞེས་སོགས་
འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་ཐམས་ཅད་ལས་རྩལ་དུ་དང་ལྷན་ཅིག་སྒྲེ་ཚུལ་གསུངས་གྱི་རྩལ་རྩལ་མ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཡན་གར་བའི་སྒྲེ་ཚུལ་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་དུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་དང། འདིས་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་བསགས་རྩལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་ཅ་འགྲེལ་འདི་དག་གི་དངོས་བསྟན་པལ་པ་བྱེ་སྒྲས་བསགས་རྩལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོགས་པར་
རྩལ་རྩལ་དུག་གམ་བརྒྱད་ངེས་པར་ལྷན་དགོས་པར་འདོད་པའང་གསུངས་པས་ན་འོག་ཏུ་སྤྲ་གཤེར་
མི་འདྲ་བ་མེད་པའི་ཚོད་པ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཅ་ཉགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱེ་སྒྲས་བསགས་རྩལ་གྱི་རྩལ་
གཉིས་ཆེ་ཆུང་མེད་པར་འདོད་པ་གང་ཞིག། རྩལ་རྩལ་ཆ་མེད་དང། བསགས་རྩལ་ཆ་བཅས་དང། ཀུན་
རྩོལ་བདེན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོའི་སྒྲུབ་ཚུལ་མཐའ་དཔྱོད་དུ་གསལ་ལོ། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་(འབྲུག་)
བསགས་རྩལ་སྤྲ་རབ་ནི་རགས་པ་གཞན་ལ་སྟོས་ནས་སྤྲ་རབ་ཏུ་བཀྲགས་པ་ལས་སྤྲ་རབ་དངོས་མིན་ཏེ།
དེ་ལས་སྤྲ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང། ཞེས་རྩལ་དེ་ལས་ཆུང་བར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས།
དེ་ལས་ཆེས་ཆུང་བ་ནི་མི་མངོན་ནོ། །ཞེས་པས་དངོས་བསྟན་པལ་བ་ཁ་ཆེ་བའི་ལྷགས་ལ་བསགས་རྩལ་
གྱི་རྩལ་གཉིས་ལ་ཆེ་ཆུང་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་གོང་དུ་ཐམས་ཅད་པའི་སྤྲ་བའི་གཞུགས་
ནི་ཞེས་སོགས་གྱིས་བསགས་རྩལ་གྱི་རྩལ་གཉིས་བསྟན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱོད་རང་ལ་འོ་ན་དུས་
མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ན་བྱོད་ལས་ཐུང་དུ་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྤྲ་རབ་ལ་དེའི་ཕྱིར་ཁྱབ་པ་འགྲིག།
འདོད་ན་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཞེས་སོགས་བསྒྲུབ་ཚུལ་དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་དུ་
སྟོས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མངོད་རང་ལྷགས་དང་མདོ་སྟེ་པས་བསགས་རྩལ་སྤྲ་རབ་གཞན་འདུས་པ་མིན་
པས་ཆ་མེད་དང། བྱེ་སྒྲས་དེ་རྩལ་རྩལ་འདུས་པས་ཆ་བཅས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་

གིས་ཕྱི་དོན་རྩོམ་གཞིའི་ཆ་མེད་ལ་བསགས་རྩལ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་ལུགས་ལའང་བསགས་
རྩལ་སྤྱ་རབ་རྩལ་དུ་མ་བསགས་པ་མིན་ཡང་བསགས་པའི་རྩོམ་གཞི་ཡིན་པས་བསགས་པའི་རྩལ་དང།
བསགས་པའི་ཁམས་སུ་བཞག་གམ་སྟམ། དབུ་སེམས་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ལ་དེ་ཐོགས་བཅས་ཐོགས་མེད་
དང་སྤྱི་མཆེད་གང་དུ་འཛོག་སོགས་དབུད་བྱ་མང་ཡང་མ་སྟོན་སོ། །གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། བྱེ་སྟེན་བསགས་
རྩལ་ཆ་བཅས་ཡིན་པས་འདིར་ཆ་ཡོད་མེད་རྩོད་པའི་གཞིར་མི་འཛོན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་
སྟེལ་ལས། འདིར་ནི་རྩལ་ཀྱི་རྩལ་སྤྱ་རབ་ལ་མངོན་པར་འདོད་ཀྱི་འདུས་པའི་རྩལ་སྤྱ་རབ་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ནི་ཆ་ཤས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང། འདུས་པའི་རྩལ་སྤྱ་རབ་ནི་གང་ལས་ཆེས་སྤྱ་བའི་
འདུས་པ་གཞན་མེད་པ་ཆོགས་པའི་ཡན་ལག་སྟེ། གཞུགས་གཞན་གྱིས་གཞོམ་པར་མི་རུས་པ་གང་ཡིན་
པའོ། །ཞེས་པས་གཞུགས་གཞན་གྱིས་གཞོམ་པར་མི་རུས་ཤིང་སྟོན་རྩལ་སམ་ཆ་ཤས་སོ་སོར་དབྱེར་ཡོད་
པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། བསགས་རྩལ་སྤྱ་རབ་ནི་ཞེས་པ་ནས། སྟོན་རྩལ་སོ་སོར་
དབྱེར་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་ཅན་གཞན་གྱིས་གཞོམ་དུ་མེད་པས་
རྩལ་རྩལ་དང་ཆེ་ཆུང་མེད་པའང་འབྱུང་བོ། །འོན་ཀྱང་འདི་ཡན་ལག་གི་ཆ་དང་བཅས་ཀྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་
ཆ་མེད་དེ།རྩལ་རྩལ་དང་ཆེ་ཆུང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་ཏྲགས་གསུམ་པ་ལ་ཁ་ཅིག་(འབྲུག)་རང་འབྲེལ་
ལས། དབང་བོའི་རྩལ་སྤྱ་རབ་བམ་ཡུལ་གྱི་རྩལ་སྤྱ་རབ་གཅིག་གིས་རྩལ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ནི་མེད་དེ། རྩལ་
པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་ལྟ་བོ་དག་གི་ཉེན་དང་དམིགས་པ་ནི་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པས། སྟོན་པོ་ལྟ་བུའི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་རྩལ་རྩལ་རེ་རེ་བ་མིག་ཤེས་ལ་བསྟན་དུ་མེད་ལ། ཡིད་དང་
དབང་བོའི་རྩལ་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་མིན་ལ། བསགས་པའི་ཁམས་ཀྱང་མ་ཡིན་པས་གཞུགས་
ཅན་བཅུའི་ནང་ཆོན་གྱི་གཞུགས་ཁམས་ཡིན་ན། བསྟན་ཡོད་འདིར་ནི་གཞུགས་གཅིག་སྟེ། ཞེས་སོགས་
དང་འགལ་བས་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ཁམས་སུ་འཛོག་ལ། ཆོས་ཁམས་ཀྱི་གཞུགས་ལ་རིག་མིན་
ཀྱི་གཞུགས་ལས་གཞན་རྩ་འབྲེལ་ལས་གསལ་བར་མ་གསུངས་ཀྱང་མི་སྟུག་པའི་ཉིང་རེ་འཛོན་གྱི་ཡུལ་
ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པར་སྟོན་རྒྱུའི་ཀའ་རུས་ཀྱི་གཞུགས་དང་མི་ལམ་གྱི་མི་སོགས་ཆོས་ཁམས་ཡིན་ཏེ། ཡིད་
ཤེས་ཁོ་ན་ལ་སྤང་བའི་གཞུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐོགས་དང་བཅས་པ་གཞུགས་ཅན་བཅུ།ཞེས་པ་དང་
མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་གཞུགས་ཅན་བཅུ་པོ་དེ་མཐའ་གཅིག་དུ་ཐོགས་བཅས་ཡིན་པའི་དོན་ལས་ཐོགས་

བཅས་ལ་དེ་བཅུ་གང་རུང་གིས་ཁྱབ་པའི་དོན་མིན་ཏེ། དཔེར་ན། རྩ་བར། ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྟེན་པ་
དང་བཅས། ཞེས་པས་ཁམས་བཙུག་གི་ཆོས་ཁམས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྟེན་བཅས་སུ་གསུངས་ཀྱང་།
དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་སོགས་ལ་རྟེན་བཅས་དེ་མཚུངས་གཉིས་རེ་འདྲིལ་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་
ཟེར་རོ། འདི་དག་མི་འཐད་དེ། བྱོང་གི་རྩ་བའི་འབྲུལ་གཞི་མཛོད་འགྲེལ་གྱི་ཡུང་དེས་རྣམ་ཤེས་ལྟ་རྟེན་
དང་དམིགས་པ་བསགས་པའམ་གཟུགས་རགས་པ་ལ་ངེས་པར་བརྟེན་དགོས་པས། རྩལ་སྤྱ་རབ་རེ་རེ་
བས་རང་གིས་རྩོམ་གཞི་བྱས་པའི་གཟུགས་རགས་པ་དེ་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་གཅིག་ཕྱས་དབང་ཤེས་
མི་བསྐྱེད་ཅེས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་དབང་པོ་དང་དབང་ཡུལ་དུ་མི་འདྲིལ་ཅེས་པ་མིན་ཏེ། དེའི་གོང་དེ་མ་
ཐག་ཏུ། རང་འགྲེལ་ལས། མིག་གི་དབང་བོའི་རྩལ་སྤྱ་རབ་རྣམས་རེས་འགའ་ནི་རྟེན་པ་དང་བཅས་པ་
དག་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ནས། ཁ་ཅིག་ནི་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷའི་དབང་བོའི་རྩལ་སྤྱ་རབ་གྱི་བར་
དུ་ཡང་དེ་དང་འདྲའོ།

ལུས་གྱི་དབང་བོའི་རྩལ་སྤྱ་རབ་རྣམས་ནི་རིལ་གྱིས་རྟེན་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མེད་དེ། ཞེས་
སོགས་གྱིས་དབང་པོ་དང་པོ་བཞིའི་རྩལ་སྤྱ་རབ་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་གཉིས་རྒྱུད་ལྡན་ལ་སྤྱ་
བཞི་དང་། དཔྱལ་བ་ལྟ་བུའི་ལུས་དབང་གི་རྩལ་སྤྱ་རབ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ལུས་ཤེས་བསྐྱེད་ན་ལུས་ཞིག་
པར་འགྱུར་བས། ལུས་དབང་རྟེན་བཅས་ཙམ་ལྡན་པ་མེད་པར་འདོད་པ་ལ། སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་ལོ་ཞེས་
པའི་སྒྲིམ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ལུས་ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང་ལུས་མི་འདྲིལ་པ་ལས་གྱི་མཐུ་ཡིན་ཞེས་སྒྲོན་བཛོད་པ་
གང་ཞིག། ཆོས་ཁམས་ལ་དེ་མཚུངས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྟེན་པ་དང་
བཅས་ཞེས་བྱ་བ་ལ། རྟེན་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པར་གཟུང་སྟེ། ལྷག་མ་ནི། དེ་དང་
མཚུངས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན། ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་གང་སྤེལ་ལས་མིག་
ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་རྩལ་སྤྱ་རབ་རེ་རེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩལ་སྤྱ་རབ་རེ་རེ་ལ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་། མཐའ་དཔྱོད་ལས། འདི་བས་ཡུལ་གྱི་རྩལ་སྤྱ་རབ་རེ་རེས་དབང་ཡུལ་
དང་དབང་རྟེན་གྱི་རྩལ་སྤྱ་རབ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དབང་ཤེས་བརྟེན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཐུབ་
མཐའི་རྣམ་བཤད་ཀྱན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་ལས། རྩལ་སྤྱ་རབ་ཀྱང་དངོས་སུ་རིག་ལ། ཞེས་པ་ནས། མང་

པོ་འདུས་ན་རིག་པས་སོ་སྒྲམ་ནས་སྤྲ་རབ་བསགས་པ་ཞེས་སྒྲོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་གནས་དང་པོའི་ལུང་རྣམས་དང་མི་འགལ་ལ་བསགས་པའི་ཁམས་སུ་འཛོག་ཚུལ་སྤར་
ལྟར་བསགས་པའི་ཚོམ་གཞི་ཡིན་པས་འཛོག་གམ་སྒྲམ། འོ་ན་དེ་ཆོས་ཅན། བསགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
བསགས་པའི་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས། འོ་ན་ཁྱོད་རང་ལ། དབང་པོ་ཕྱི་མ་གསུམ་ཆོས་ཅན། རང་
ཡུལ་དང་སྤང་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་དང་འསྤང་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེས་གཞན་ལ་རིགས་འདྲ།

ཡང་རྣམས་རྒྱལ་རྣམས་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ཁམས་དང་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་དུ་
བཞག་པ་ནི། དེ་བས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། མདོ་ལས། དགེ་སྤྱོད་ཆོས་ནི་ཕྱིའི་སྤྱི་མཆེད་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མཆེད་
བརྒྱ་གཅིག་གིས་མ་བསྐྱས་པ་བསྐྱན་དུ་མེད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པའོ། ཞེས་དང། མཐའ་དཔྱད་ལས། འདིས་
བསྐྱན་དུ་ཡོད་མེད་དང་ཐོགས་པ་ཡོད་མེད་ཐམས་ཅད་བསྐྱན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། རང་
འགྲེལ་ལས། བསྐྱོག་པ་ནི་ཐོགས་པ་མེད་པར་འདོད་དོ། ཞེས་པས་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང། ཆོས་
ཁམས་ཐོགས་མེད་དུ་གྱུབ་པར་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས་མཐུན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང།
དེར་ཐལ། འབྱུང་བའི་རྣམས་འབྱུང་བ་དང། སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་རྣམས་དེ་མཚན་ཉིད་པར་འདོད་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་གྱུབ་སྟེ། སྐབས་འདིར་སྤྱ་གཤེར་སོགས་མི་འདྲ་བ་མེད་པར་བརྟེན་པ་ལ། དེ་སྤྱི་བསགས་
པའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་ལ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང། ཟངས་ལྟ་བུ་མེད་དང་སྤང་
ན་གཤེར་བ་དང་ཚུ་ལྟ་བུ་གང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱ་བར་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོགས་
པར་འབྱུང་བཞི་ཡོད་ཀྱང་མཐུ་ཤས་ཆེ་ཆུང་གི་སྟོན་ནས་བཞག་ཅེས་ལན་བཏབ་པའི་ཕྱིར་དང། གང་སྟེལ་
ལས། གང་ན་གང་གི་ལས་དམིགས་པ་དེ་ན་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་རང་ལྟར་ན་
མདོ་སྟེ་པ་དང་ཁྱད་མེད་དུ་འཇུག་རོ། །ཡང། བསགས་རྒྱལ་སྤྲ་རབ་གཅིག་གི་ཆོགས་པ་ན་འབྱུང་བ་བཞི་
མེད་པར་ཐལ། བསགས་པའི་དེ་མེད་པ་གང་ཞིག་རྣམས་རྒྱལ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འབྱུང་
བ་གཅིག་ཅུ་ལས་ཀྱར་པའི་འདུས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་གྱུབ་སྟེ། སྤྱི་མཆེད་བརྒྱའི་རྣམས་རྒྱལ་
རེ་རེ་བ་དེ་དང་དེའི་སྤྱི་མཆེད་དང་ཁམས་སུ་འཛོག་པ་བཞིན་དུ་སྤང་པོའང་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་
སྟེལ་ལས། རྒྱལ་སྤྲ་རབ་རེ་རེ་ཡང་སྤྱི་མཆེད་དང་ཁམས་ཉིད་དུ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང། དེ་བྱག་

ཏུ་བཤད་པ་ལས། འོན་ཏེ་མི་ལྟ་ན་ནི། དེ་རྒྱལ་སྤྱོད་རབ་ཁམས་གཅིག་དང་སྦྲེམ་ཆེད་གཅིག་དང་ཕུང་པོ་
གཅིག་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྒྱལ་སྤྱོད་རབ་ཁམས་མདོ་ལས། གཞུགས་སྤྱོད་བ་དང་རགས་བ་དང་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་
གཞུགས་རགས་བ་དང་། སྦྱིར་གཞུགས་སྤྱོད་མོ་ཡིན་པས་བསགས་རྒྱལ་གཉིས་ཆོགས་པ་ཡན་ནས་རགས་
པར་འདྲིལ་དགོས་སོ། །མཐའ་དབྱེད་ལས། སའི་རྣམས་ཁོ་ནའི་རྒྱལ་ཆོས་ཅན། རིལ་རིལ་དུ་མི་གནས་པར་
ཐལ། ཁྱོད་རིལ་བོར་སྦྱང་པའི་ཆུང་རྣམས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། དེས་ལྷག་མ་གོ་ཞེས་པའི་རིགས་
པ་ལྷག་མ། ཆུང་རྣམས་ཁོ་ནའི་རྒྱལ་ཆོས་ཅན། གཡོ་བར་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཡོ་བྱེད་རྒྱུད་གི་རྣམས་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ལ་ལན་རྩེ་ལྟར་འདེབས་ཞེ་ན། སའི་རྣམས་རྒྱལ་སོགས་ཀྱང་
རང་གང་གི་ཚོམ་གཞི་བྱས་པའི་བསགས་རྒྱལ་གྱི་ཆོགས་པའི་རྣམས་རྒྱལ་བརྒྱུད་དང་མེ་ལྷགས་བཞིན་དུ་
འདྲེས་ནས་གནས་པས། དེའི་ཆོགས་པའི་ཆུང་རྣམས་རྒྱལ་གྱི་རྣམས་བརྒྱུད་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱང་པའི་ལས་
བྱེད་པས་སྦྱོན་མེད་ཟེར་རམ་སྟེ། བསགས་པའི་ཚོམ་གཞི་ཡིན་པས་བསགས་རྒྱལ་གྱི་ཆོགས་པར་
མེད་པའི་རྣམས་རྒྱལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསགས་རྒྱལ་གྱི་ཆོགས་པའི་རྣམས་རྒྱལ་བརྒྱུད་གཞུགས་ཅན་གཞན་
གྱིས་གཞོམ་པའམ་གསལ་དུ་མེད་པར་སྤར་གང་སྤེལ་བྱངས་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གསུང་འདི་ནི་རང་
ལྷགས་ལ་རྣམས་རྒྱལ་མི་རུང་བ་དང་བྱེ་སྦྱོར་ལྷགས་ལ་བསགས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་གཉིས་ཆེ་ཆུང་མེད་པར་སྦྱབ་
བྱེད་ཀྱི་དོ་རླའི་ཆོག་ཏུ་སྦྱང་ངོ། །བསགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོགས་པར་འབྱུང་བཞིན་རྒྱལ་གྲངས་མཉམ་
པ་དགོས་ན་ཆུ་ཐོར་གང་གི་ཆོགས་པར་ས་ཐོར་གང་ངེས་པར་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ་བ་དང་། གཞུགས་
ཁམས་ཀྱི་རྣམས་རྒྱག་འདུས་པའི་བསགས་རྒྱལ་དང་འདྲོད་པའི་བསགས་རྒྱལ་ལ་ཆེ་ཆུང་ཡོད་དམ་མེད།
མེད་ན་རྣམས་རྒྱལ་བཅུ་རྒྱག་ཡན་ཆོགས་པའི་འདུས་པ་དང་དེ་མན་ཆོགས་པའི་འདུས་པ་ལ་ཆེ་ཆུང་ཡོད་
མེད་སོགས་དཔྱད་བྱ་མང་ངོ། །

ཆ་མེད་འདྲོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་རྒྱལ་སྤྱོད་རབ་ལ་སྐྱད་ཅིག་གི་ཆ་ཡོད་མེད་དང་། དེ་ལྷལ་
དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་ཆོས་ཡིན་མིན་དང་། གཞུགས་དང་བཅའ་པོ་དོན་གཅིག་ཡིན་མིན་སོགས་

དབྱང་ན། ཐོགས་བཅས་ནམས་ལ་ཆ་ཡོད་མེད་ཚུགས་དང་ཡན་ལག་གི་ཆ་ཡོད་མེད་དང། ཐོགས་མེད་
ནམས་ལ་སྐད་ཅིག་གི་ཆ་ཡོད་མེད་ཀྱིས་འཛོག་གམ་སྟམ་སྟེ། སྤར་བ་ལ་ཡང་སྐད་ཅིག་གི་ཆ་དང་
གཞུགས་སུ་འདྲ་བའི་ཆ་སོགས་ཡོད་པ་བྱ་རྒྱུ་གི་སྐད་ཅིག་མ་དང་སྐལ་མཉམ་སོགས་ཀྱིས་འབྲུབ་
པོ། འིག་མིན་གྱི་གཞུགས་པེམ་པོར་འཛོག་ཚུལ་མེད་པས། གཞུགས་དང་པེམ་པོ་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་
སྟོབ་དཔོན་དང་མདོ་སྡེ་པའི་ལྷགས་ཡིན་ནམ་སྟམ། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པའི་ལྷགས་ལ་ཆ་
མེད་ཀྱང་མེད་དམ་སྟམ་སྟེ། སྤང་པོ་ནམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ཆ་དུ་མ་འདུས་པ་སྟོས་ནས་གཞུགས་
དང་གཞུགས་སྤང་དོན་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། རྣམ་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆ་མེད་
ཁས་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

བཅུན་པ་དཔལ་ལེན་གྱི་འདོད་པའང་མི་འཐད་དོ། ཁྱིམ་པ་རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ་
 རྒྱ་དག་ལ་གྲང་བའི་བྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་རྩོལ་ཡོད་པར་ཁོང་ཏུ་རྒྱད་དོ་ཁྱེས་ཟེར་རོ། ཁྱིམ་པ་དེ་ཡིན་ལ།
 དེས་རྒྱ་ལ་གྲང་བ་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དམིགས་པས་དེ་ལ་རྩོལ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུ་མ་ཡོད་པར་གསུ་
 ཏེ། གྲང་བ་རྩོལ་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཁྱིམ་པ་ལ་དེ་མི་འཐད་ཚུ་ལ། རང་འགྲེལ་ལས། མ་འདྲིས་ཀྱང་
 བྱད་པར་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱ་དང་ཆོར་བའི་བྱད་པར་བཞིན་ནོ། ཁྱིམ་སྐྱ་གཞན་དང་མ་འདྲིས་ཀྱང་
 གསལ་བ་དང་ཆེས་གསལ་བ་དང། ཆོར་བའང་བདེ་སྒྱུག་གཅིག་ཆར་འདྲིས་མི་སྤིད་ཀྱང་རྒྱུང་འབྲིང་གི་
 བྱད་པར་མཐོང་བ་བཞིན་ཟེ་ལའང་འདྲའོ། ཁྱིམ་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་འཛོལ་བྱའོན་ཀྱི་འབྲུག་ལོན་པ་རང་གི་སྒོ་སྒྲོས་གསལ་བར་བྱས་སོ། ཞེས་པ་གོང་དུ་
 རྒྱལ་ཁྲིམ་མ་དངས་པ་ལྟར། འཛོལ་པའམ་ཞེས་པས་འཛོལ་བྱའི་ཆོས་དང་ལྷན་གཅིག་སྟེ་པའི་རྟེན་འཛོལ་
 དང་ལྷན་འཛོལ་ལོན་འཛོལ་བྱ་དང་ལྷན་ཅིག་སྟེ་ཡི་དུས་སུ་བྱིར་སྟེ་པའི་འཛོལ་པ་ནི་མིན་ཞེས་གྲང་བལྟན་
 པས་ན་འཛོལ་བྱའི་ཆོས་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པ་ལོན་དང་འཛོལ་པ་ལྷན་ཅིག་སྟེ་བ་ཙམ་དེའི་དོན་དུ་འགྲེལ་པ་
 མི་འཐད་ཅེས་པའོ། འཛོལ་བྱའི་ཆོས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་རྣམས་རང་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་འཛོལ་པ་
 དང་ལྷན་ཅིག་སྟེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་འདས་པ་རང་དུས་སུ་སྟེ་ལ་འགགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང། མ་འོས་པ་

རང་དུས་སུ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དང། དངོས་གཞི་ལྟ་བུའི་དུས་སུ་ཕྱིར་སྐྱེ་བའི་ཐོབ་པ་ཡང་རང་གི་
འཐོབ་བྱའི་ཆོས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་གང་ཞིག་རང་གི་ཐོབ་
པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་འཐོབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐོབ་པ་ཐུག་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
བ་ལྟ་བུ་ལ་རིམ་བཞིན། འདིར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་ལ་སྐྱེ་ཞེས་ཐ་སྟོན་སྒྱུར་བ་ཙམ་ལས་སྐྱེས་མི་དགོས།
ཞེས་དང། ཕྱི་མ་ལ་འཐོབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཙུག་པོ་དངོས་གཞི་འདོག་པས་མ་བྱུང་ཟེར་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་
ན་ཐོབ་པ་སྒྱུར་སྐྱེས་མེད་པའམ་ཡང་ན་སྒྱུར་སྐྱེས་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བའི་ཐོབ་པའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་
ཐལ་ལོ། །འདི་དག་ལ་ད་དུང་ཞིབ་ཆ་ཡོད་གསུངས་པའང་དེ་འདྲ་ཨེ་ཡིན་སྟེ།

ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། རང་གཙུག་ཁེམས་གང་གི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་གཙུག་ཁེམས་རྣམས་ཐ་དད་པ་
གཉིས་མེད་པར་ཐལ། དེ་དང་མཚུངས་ལྷན་ནམ་པ་ལྟ་མཚུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁེམས་བྱུང་གི་མཚན་
ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཁེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལའང་རིགས་འདྲ། དེས་ན་གོ་ཐོབ་བྱས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱན་
ཆོགས་ལས་གསུངས་པའི་ཁེམས་བྱུང་ཉེར་བཞི་ཁེམས་བྱུང་ཞེ་བྱུག་གི་ནང་དུ་འདྲ་ཚུལ་དཔྱད་དགོས་ཏེ།
རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། གཉིད་ལ་སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེས་ནི་མི་དགའ་བ་དང་སྐལ་བྱེད་དང། ཞེས་པ་ནས།
ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་འདྲོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་མ་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་
པར་སྦྱད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཁེམས་བྱུང་མ་ངེས་པས་བསྐྱེས་པར་བཤད་ནས། འདིར་སློབ་དཔོན་
དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བསྐྱེ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ། རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་འཁྲོད་པ་དང། ཞེས་པ་ནས། ཅེས་
བྱ་བ་སྐྱེས་ཏེ། བརྒྱད་མ་ངེས་པར་བཤད་པ་འདི་ནི་རྣམ་མི་འོང་ངོ་། །ཞེས་གང་སྐལ་ལ་དགག་པ་གནང་
བའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་དེ་རྣམས་སོགས་སྐྱེས་བསྐྱེས་པའི་ཁེམས་བྱུང་མ་ངེས་པ་ཡིན་ན། འོག་
ཏུ་ཁེམས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཁེམས་བྱུང་དུ་འབྱུང་སྐབས་སུ་བཤད་དགོས་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། གཉིད་ལ་སོགས་
པ་མ་ངེས་པ་གཞན་དག་ཀྱང་ཡོད་པས་དེ་ལ་ཁེམས་གང་ཞིག་ལ་ཁེམས་ལས་བྱུང་བ་དུ་ཞིག་འབྱུང་
གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་བ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འབྲེལ་མཛད་རྣམས་ཀྱིས་
གང་སྐལ་འཐད་ལྷན་བྱས་སོ། །གཏི་མུག་མེད་པའི་དགེ་རྩ་དེ་དགེ་བའི་ས་མང་དང་ཁེམས་ཀྱི་ས་མང་
གཉིས་ཀར་འདོག་གམ་སྟུམ་སྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། དཔེར་ན། གཏི་མུག་མེད་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགེ་བའི་ས་མང་པོ་བར་ངེས་པར་མ་བཟུང་བ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་བ་ཁོ་
ན་ཡིན་པར་ངེས་པར་མི་གཟུང་སྟེ། ཞེས་བརྗེད་ངེས་སོགས་སྐབས་འདིར་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་དུ་མ་
གསུངས་པའི་དཔེར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་གཉི་ཐུག་མེད་པ་ཡང་ཡོད་ཀྱི། ཞེས་པ་ནས། དགེ་བའི་ས་
མང་པོ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་མི་བརྗོད་དོ། ཞེས་ཁོ་ན་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོ་སྐབས་ཅན་ཞེས་
པའི་གོ་སྐྱེ་བ་དང། སྐབས་ནི་དེ་དག་སྐྱེ་བའི་སྐབས་འབྱེད་པའམ་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ལ་བྱས་ནས་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་
ལམ་ས་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཁམས་གསུམ་སོགས་བཞག་ནས་ཆོར་བ་སོགས་བཅུ་རང་གི་
རིགས་མཐུན་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པའམ་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཡོད་པས་ས་མང་པོ་བ་ཞེས་
བཤད་ལ། སློབ་དཔོན་སོགས་ཀྱིས་ཡིད་བྱེད་དང་རིག་ཆོར་སོགས་ཀྱི་མ་ངེས་ཚུལ་བརྗོད་ནས། ས་མང་
གི་དོན་རྟོག་བཅས་དབྱེད་བཅས་སོགས་ས་གསུམ་དང་དགེ་སོགས་གསུམ་དང་སློབ་སོགས་གསུམ་ལ་
བྱས་ནས་དེ་ན་ཡོད་པས་ས་མང་པོ་བར་བཤད་ཀྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་མི་དགོས་པར་རང་འགྲེལ་
ལས་གསུངས་ཀྱང་དབྱེད་དགོས་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མར་འདུན་པ་སོགས་སེམས་ཀྱི་ས་མང་མ་ཡིན་པར་སྤང་
པོ་ལྗེའི་རབ་བྱེད་ཀྱི་ཡུང་གིས་སྒྱབ་པ་གང་ཞིག་དེ་ལས་འདི་དག་ཀུན་འགྲོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་
འགྲོའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་ཟེར་ན། སེམས་དེ་དག་གི་འཁོར་ན་ཡུལ་རང་སློབས་ཀྱིས་ཐྱོང་བའི་སློ་
དང། ཡུལ་ལ་རང་སློབས་ཀྱིས་གཏོད་པའི་སློ་སོགས་མེད་པས་སེམས་དེ་དག་གིས་ཡུལ་མི་ཐྱོང་བ་དང་
ཡུལ་ལ་མི་གཏོད་པར་འགྱུར་རོ། །

བྱེ་སྒྲའི་ལུགས་ལ་བཏང་སྟོམས་དང་ཡིད་བྱེད་དམིགས་པ་མི་མཚུངས་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། ཡིད་
བྱེད་ཀྱིས་རང་གི་དམིགས་པ་གཟུགས་ལ་ཚོལ་ཆེ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་བཏང་སྟོམས་ཀྱིས་རང་གི་
དམིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲ་སོགས་ལ་མི་ཚོལ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། གང་གི་ཆེ་
གཟུགས་ལ་ཚོལ་བ་དེའི་ཆེ་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཚོལ་བ་མེད་པ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
མཆིམས་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཤེས་རབ་སོགས་ཡིན་ལ་མིང་ཡང་གཞན་མེད་པ་རྣམས་ཡོད་དང། ངོ་བོ་ཤེས་རབ་
སོགས་ཡིན་ཀྱང་མིང་གཞན་ལྟ་བུ་བྱ་བྱགས་པ་བྱགས་ཡོད་པའི་དོན་དུ་བྱས་ནས། རྣམ་པར་མི་
འཆོ་བ་དང་རྣམ་འཆོ་གཉིས་ཞེ་སྤང་མེད་པའི་དགེ་ཅ་དང་ཞེ་སྤང་ལ་བཞག་ནས་དགྲ་བྱགས་ཡོད་

པར་མཆན་ལས་གསུངས་ཤིང། དཀྱུས་ན་ཕན་ཆེགས་ཀྱི་ཉེར་བཞི་བཏགས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་འདི་ལ་
དབྱུང་བྱ་མང་ཡང། རྣམ་པར་མི་འཆོ་བ་དང་རྣམ་འཆོ་གཉིས་བཏགས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་
ལ། གཞན་རྣམས་དེ་ལ་སོར་བཞག་རུང་སྟེ། སྒྲོམ་ཆེག་ལས། སྒྲོམ་ཀྱང་དོན་བདུན་མི་འཇུར་དེར་འདུས་
ཏེ། །ཞེས་དེ་ཐམས་ཅད་སེམས་བྱུང་ཞེ་བྱུག་ཏུ་འདུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་མི་འཆོ་བ་ཞེ་
སྣང་མེད་པའི་དགེ་ཆ་དང་རྣམ་འཆོ་ཞེ་སྣང་བྱ་མི་འཐད་དེ། དགེ་བའི་ས་མང་བཅུ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང།
རྣམ་འཆོ་ཞེ་སྣང་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ཀྱི་འཁོར་བྱ་ཞེ་སྣང་དང་རྣམ་འཆོ་གཉིས་ཡོད་པར་
འཇུར་ལ། དེས་ན་རྩ་བར། ཉི་ཤུ་གཅིག་ཅེས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་དག་པར་མོས་
པ་དང། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་སོགས་ཀྱང་བཏགས་ཡོད་པར་འཇུར་བས། མོས་པ་སོགས་ལ་རྩལ་ཡོད་པ་
མེད་པར་འཇུར་ལ། དེས་ན་སྤྱི་རབས་པས་སེམས་བྱུང་ཞེ་བྱུག་རྩལ་ཡོད་བྱ་བཤད་པ་ལས་འཆོ་མི་འཆོ་
གཉིས་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བ་དང་འགལ་ལ། དེར་མ་ཟད་དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཚུལ་ལ་དཔག་ན་ཆད་མེད་
བཞི་ཡང་བཏགས་ཡོད་པར་འཇུར་རོ། །

ཡང་དཀྱུས་ན་ཕན་ཆེགས་ཀྱི་ཉེར་བཞི་བཏགས་ཡོད་པར་གསུངས་བཞིན་བྱ་མཆན་བྱར་
བཏགས་ཡོད་པ་དགུར་བྱས་པའང་ནང་འགལ་ལོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲོམ་ཆེག་ལས། ལྷག་མ་ལུགས་འདིར་
དབྱུང། མཆིམས་ཀྱི་རྩལ་ཡོད་དོན་ཡང་དབྱུང། །གསུངས་སོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། མི་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱི་འཁོར་
བྱ་ཇུར་པའི་མོས་པ་ཆོས་ཅན། བཏགས་ཡོད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལོག་མོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང། ཡང་
ལོག་མོས་ཆོས་ཅན། རྩལ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང། ཅེས་ལྟོག་ཆའམ་མིང་
གི་སྒྲོ་ནས་སོ་སོར་འདྲིལ་ལ། མཆན་བྱར་དགུ་གསུངས་པ། དཀྱུས་ན་ཕན་ཆེགས་ཀྱི་དེ་རྣམས་བཏགས་
ཡོད་པར་གསུངས་ཡོད་པས། དེ་ལས་གཞན་པ་དགུར་བྱས་ན་འཐད་ཅེས་པ་དང། ཆད་མེད་བཞི་དང་
ཡང་དག་པར་མོས་པ་སོགས་གོང་གི་གྲངས་པན་ན་མེད་པས་མ་གསུངས་ཞེས་བཤད་ན་ཞི་ཆེག་སྒྲུམ་
ཡང། འཆོ་མི་འཆོ་གཉིས་བཏགས་ཡོད་པར་བཤད་པ་ནི་མི་འཐད་དོ། །ཀྱན་བདུས་ལས། དྲན་པ་སྤར་
འདྲིས་པའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པར་གསུངས་པས། མ་འདྲིས་པའི་དོན་ལ་དམིགས་པའི་དྲན་པ་
ཡོད་མེད་དང། དེ་དགེ་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་བྱ་འབྱུང་མི་འབྱུང་དང། དེས་མཆོན་སེམས་བྱུང་ང་

གཅིག་གི་མཚུངས་ལྡན་ལ་དབྱད་བྱ་མང་ཡང་སྐབས་མིན་པས་མ་སྒྲིམ་སོ། །

སྒྲིམ་ཆོག་ལས། གཉི་ཟླ་མེད་པ་སྒྲོས་བསྟུས་ཕྱིར། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན། འདིར་འདོད་ཆགས་མེད་པ་དང་། ། ཞེ་སྤང་མེད་པ་གཉིས་འགལ་སྒྲུབ་གཞན་ནམ་གཉེན་པོའི་དགག་སྒྲིམ་བསྟུན་པས་ན་གཉི་ཟླ་མེད་པའང་། ། སྒྲོ་གྲོས་ཀྱིས་བསྟུས་ཀྱི་མེད་པ་མིན་ཞེས་གསུངས་པར་མཐའ་དབྱེད་ཀྱིས་ཤེས་སོ། ། མཐའ་དབྱེད་ལས། དེ་ལས་སྐྱགས་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་དྲུག་ཅས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ། ཆོས་མངོན་པ་ལས་བཅུ་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲོན་དང་། ། སྐྱགས་པ་མ་བཤད་པ་མ་བརྟེན་པའི་སྒྲོན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ། ཞེས་པའི་ཚོད་ལན་བྱངས་ནས་འདོན་པའི་ཆོག་གོ། ། སྒྲོན་དང་པོ་ལ་ལན་དང་བཅས་པ་མཐའ་དབྱེད་དྲུ་གསལ་ལ། གཉིས་པ་ལ། སྐྱགས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དྲུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་མ་བརྟེན་པ་ཆོས་མངོན་པ་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པའི་ལན་བརྟེན་པ་ལ། ཆོས་མངོན་པ་ལས། སྐྱགས་པ་མི་འབྱུང་བ་དེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན། ། ཞེས་སོགས། རང་འགྲེལ་དང་འགྲེལ་བཤད་ལྟོས།

མཆིམས་རྒྱུ་སོགས་ལས། ལུས་ཤིན་སྐྱབས་དབང་ཤེས་སུ་གསུངས་པ་དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཤིན་སྐྱབས་ལ་དེའི་ཐ་སྟངས་སྐྱར་རུང་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། ལུས་ཤིན་སྐྱབས་མཚན་ཉིད་པ་གཟུགས་སུ་འདོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དྲུ་རིག་པར་བྱའོ། ། ཞེས་དབང་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་ལ་ལུས་ཆོར་ཟེར་བ་བཞིན་དྲུ་ལུས་ཤིན་སྐྱབས་ཀྱི་ཐ་སྟངས་འདོད་ཚུལ་ཞིག་གསུངས་ནས། དེ་ཇི་ལྟར་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་རུང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། འོ་ན་དེར་ནི་ལུས་ལས་སུ་རུང་བ་ཁོ་ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྐྱབས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། ། ཞེས་ལུས་ལས་རུང་ཁོ་ན་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་སྟེལ་ལས། སེམས་ཀྱི་ཡིན་ཡང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་བཞེན་ནས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་ཞེས་བྱའོ། ། ཞེས་དང་། ལུས་ལས་སུ་རུང་བ་འབྱུང་བའི་བྱུང་པར་དགའ་བས་བྱངས་པ་ཁོ་ན་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྐྱབས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས་ཀྱང་ངོ། ། རྒྱུ་ཆོག་ལས། ཆོད་པའི་རྒྱར་དབྱད་གསུངས་པ། ཀྱན་བཀྱས་ལས། ཆོད་པ་གང་

ཞེ་ན། སྤྱག་པའི་མཚན་མའི་རྗེས་སུ་འབྲུག་པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པའི་སེམས་རྣམ་པར་མ་
ཞི་བ་སྟེ། ཞེས་དང། འབྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས་སྤྱ་གར་དང་རྒྱན་སོགས་ཀྱིས་སེམས་མ་ཞི་བ་ལ་གསུངས་
པས་ཁོང་ཁྱོད་སོགས་མི་སྤྱག་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་སྤྱག་པའི་མཚན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་ལས་སྦྱེ་འཇུག་དབྱེད་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཉེས་སྤྱེད་གཡོ་ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། ཉེས་སྤྱེད་འཆབ་པར་མཐའ་དཔྱོད་ལས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། འཆབ་པའི་ཉེས་པ་སྤོང་ཚུལ་གཞན་གྱིས་ཉེས་པ་སྤོང་བ་ན་མི་བྱན་ནོ་ཞེས་དངོས་སུ་
མཐུད་པ་དང། གཡོའི་སྤྱེད་ཚུལ་རྟ་ཐུལ་གྱིས་ཆངས་པ་ལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་གང་
དུ་འགག་བྱིས་པ་ན། དེ་དག་གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་འགག་པ་ཁོ་རང་གིས་མི་ཤེས་པས་མི་ཤེས་པ་དེ་
སྤྱེད་པའི་ཕྱིར་བདག་ནི་ཆངས་པའོ། བྱེད་པོའ། ཞེས་སོགས་གཏམ་རྒྱུད་བསྐྱར་རམ་གཏམ་གཞན་སྤྱས་
ནས་སྤྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤང་པོ་ལཱའི་རབ་བྱེད་ལས། འཆབ་པ་གང་ཞེ་ན། བདག་གི་ཁ་ན་མ་
ཐོ་བ་མཐུད་པའོ། ཞེས་དང། གཡོ་གང་ཞེ་ན་བདག་གི་ཉེས་པ་བཅབ་པའི་ཐབས་བབྱུང་སྟེ་སེམས་གུ་གུ་
བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཉོན་མོངས་རྒྱུད་དུའི་ས་མང་ཞེས་པའི་ས་ལ་མ་རིག་པ་ཅན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་
གི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་བཞག་ནས་རིགས་མཐུན་དེ་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་གི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བས་རྒྱུད་དུའི་
ས་མང་ཞེས་གསུངས་སམ་སྟུམ། བདག་གིས་བྱ་བ་ངན་པ་བྱས་སོ་སྟུམ་དུ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཞེན་པ་ནི་
འཁྱོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ན་ངན་བྱས་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ལ་བཅག་པ་ལ་ངན་བྱས་ཞེས་བརྗོད་མི་རུང་
སྟེ། ཡིད་ལ་བཅག་པ་ནི་ངན་པར་བྱས་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ལན་དུ་ཡིད་ལ་བཅག་པ་
ངན་བྱས་སུ་བཤད་པ། དམིགས་བྱེད་ལ་དམིགས་པ་འཇུག་གྱི་མིང་བཏགས་པ་དང། ངན་བྱས་དེ་དེ་སྦྱེ་
བའི་གནས་སམ་དམིགས་པ་ཡིན་པས་གནས་པ་ལ་གནས་ཀྱི་མིང་བཏགས་པ་དང། ངན་བྱས་དེ་དེའི་རྒྱ་
ཡིན་པས་ན་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱའི་མིང་གིས་བཏགས་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་ཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། ཇི་
ལྟར་ན་འཁྱོད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ལ་བཅག་པ་ལ་འཁྱོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་ངན་པར་བྱས་པའི་

ངོ་བོ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། དམིགས་པར་བྱེད་པ་ལ་དམིགས་པ་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང།
ཡང་ན་གནས་པ་ལ་གནས་བཏགས་པས། ཞེས་དང། ཡང་ན་འདི་ནི་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དཔེ་དང་བཅས་པ་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་དག་ལྟོས། འདི་དག་ཏུ་འགྲོད་
པ་དམིགས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ། ངན་བྱས་པ་ལ་བྱ་ཡི། འགྲོད་པ་དང་ཡིད་ལ་བཅག་པ་ཐ་དད་ཏུ་
གསུངས་པ་མིན་ཏེ། མཐའ་དཔྱིད་ལས། འགྲོད་པར་ཡུལ་དང་གནས་དང་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱུའི་མིང་བཏགས་
པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགྲོད་པ་ངན་བྱས་སུ་བཏགས་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང། རེད་མདའ་བའི་ཀུན་བཏུས་རྒྱུ་ལས། བྱ་བ་ངན་པ་ནི་འགྲོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དམིགས་ཏེ་སེམས་
མི་དགའ་བ་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འགྲོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ངན་པ་ལ་འགྲོད་པ་ཞེས་བཤད་ནས་དེ་
ཡིད་ལ་བཅག་པའི་ཡུལ་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། སྤང་པོ་ལཱའི་རབ་བྱེད་ལས། འགྲོད་པ་གང་ཞེ་ན།
ཡིད་ལ་བཅག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འཇིགས་པ་ནི་མི་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་བཅད་ཚུལ་མང་ངོ་། །ཞེས་པ་ནི། འཇིགས་པ་
ནི་འཇིག་རྟེན་ན་སྐྱག་པ་ལ་གྲགས་པས་འདིའི་འཇིགས་པའང་དེ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འདིའི་འཇིགས་པ་ནི་
ཉེས་པའི་འབྲས་བུ་ནམ་སྤེན་ཡིད་ཏུ་མི་འོང་བ་སོགས་མི་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་སྣ་ཚོགས་པ་དེ་བཞག་
ནས་དེ་ལས་འཇིགས་པའམ་སྐྱག་པ་འབྱུང་བས་འཇིགས་པ་ཞེས་བྱ་ཡི་ཁོ་རང་སྐྱག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
པའི་ལན་དང། ཡང་འཇིགས་མི་ལྟ་ཞེས་པ་མི་འཇིགས་པར་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ཤེས་རབ་དང། འཇིགས་པར་མི་
ལྟ་བུ་ཅམ་ཡིན་ན་མ་རིག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཅད་པ་ལ། དེ་མིན་གྱི་དེ་གཉིས་རྒྱ་ཉེ་ཉོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་
པའི་ལན་དང། མདོ་སྡེ་པས་དེ་མིན་གྱི་བདག་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་ཉེས་པ་ལ་མི་འདྲེས་པ་ངོ་ཚ་མེད་པ་
དང། ཁྲེལ་མེད་པ་ལ་འདྲིག་གོ་བཟེར་བ་ལ། འོ་ན་ཡུལ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་ཏུ་འབྱུང་
བར་འགལ་ལོ། །ཞེས་པ་ལ། མདོ་སྡེ་པས། སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་ཏུ་མི་འབྱུང་བར་འདོད་ལན་བཏབ་པ་
ནམས་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་དག་ན་གསལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་མདོ་སྡེ་པའི་ལྷགས་ལ་དགེ་བའི་ས་
མང་དང་མི་དགེ་བའི་ས་མང་སོགས་ལའང་རིགས་མཐུན་དགེ་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་ཏུ་འབྱུང་མི་
དགོས་པ་སོགས་འདིས་ཀྱང་ཤེས་ལ། འདི་གཉིས་ལ་བདག་གཞན་ལ་དམིགས་པ་དགོས་ན་གང་ཟག་མ་

ཡིན་པ་ལ་དམིགས་པ་མེད་ཟེར་དགོས་པས། སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་མི་འབྱུང་གསུངས་པ་འདི་བས་
ས་མང་དུ་འཛོག་ཚུལ་མི་འདྲ་བས་འདོད་ཅེན་སྒྲོན་ཅི་ཡོད་ཅེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་བདག་གཞན་
ལ་སྟོས་ནས་བཞག་གི་བདག་གཞན་ལ་དམིགས་པ་མི་དགོས་ཟེར་དགོས་སམ་དཔྱད། ཞིབ་ཆ་མང་
ངོ། །གསུངས་པ་འདྲ་དེ་འདྲ་ཨེ་ཡིན་སྟུམ།

གཟུགས་མེད་ན་གང་ཟག་ལ་དམིགས་པའི་དགའ་དད་མེད་གསུངས་པ་ཕན་ཚུན་དཔོན་སློབ་
སོགས་བྱས་ནས་དགའ་དད་བྱེད་པ་མེད་པ་ལ་བྱ་ཡི་གང་ཟག་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །སློབ་པ་ཉན་གྱི་ནམ་པ་མི་མཚུངས་པའི་ཞིབ་ཆ་སོགས་ཤེས་དགོས་མང་ངོ། །ཞེས་པ། སློབ་པ་ཉན་གྱི་དབྱུས་
མཐའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། དེ་དག་ཀྱང་རྟེན་དང། དམིགས་པ་དང། ཉུས་དང། རྩིས་མཚུངས་པ་ཉིད་གྱིས་
མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི། རྩིས་པར་ཤེས་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་རྩིས་པ་
མཚུངས་པས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སེམས་སེམས་བྱུང་རྩིས་པ་མི་མཚུངས་པར་གསུངས་པ་ནི། སེམས་གྱིས་
ངོ་བོ་དང། སེམས་བྱུང་གིས་ཁྱད་པར་རང་སྟོབས་གྱིས་རིག་པས། དེ་མཚུངས་ན་དེ་གཉིས་ཁྱད་པར་མེད་
པར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་སེམས་གང་གི་རྩིས་ཅན་ཡིན་པ་དེ་སེམས་བྱུང་ཡང་དེ་ཡིན་དགོས་པ་
ལ་བྱེད་པས་མི་འདྲ་ཟེར་དགོས་ལ། འོ་ན་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས། དེ་དག་གི་ཡུལ་འཛིན་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་རྩིས་
པ་མ་ཤར་བཞིན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་རྩིས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་དང། དབང་ཤེས་རྩིས་
མེད་ཅེས་པའི་རྩིས་པ་གང་ལ་བྱེད་ཅེན། དེ་ནི་འདྲ་རྩིས་ལ་བྱེད་ཟེར་དགོས་ཏེ། སྤང་མཐའི་རྩིས་བཤད་
ཀུན་བཟང་ཞིང་གི་ཉི་མ་ལས། མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་འདྲ་རྩིས་གྱིས་བར་ཆོད་པར་མི་འདོད་སྟུམ་ནས་རྩིས་མེད་
གྱི་དང་དངོས་སུ་ཞེས་སྟོས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདྲ་རྩིས་ནི་ཡུལ་ཅན་དེ་ཡུལ་དེའི་རྩིས་པར་
སྦྱོར་པ་ལ་བྱེད་པར་ཕར་བྱིན་ཟེན་བྱིས་སོགས་ལས་གསུངས་པས། འདིར་སེམས་སྟོན་པའི་རྩིས་པར་
སྦྱོར་པ་ན་གསུངས་པ། རྒྱལ་སྤྱས་མ་ལས། སེམས་སྟོན་པའི་རྩིས་པ་ཅན་ཡིན་ན་དེ་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་པ་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་རྩིས་ཅན་ཁོ་ནར་སྦྱོའོ། །ཞེས་པ་ལྟར། སྟོན་པའི་རྩིས་པ་ཅན་དུ་སྦྱོ་
བ་ལ་བྱེད་དམ་དཔྱད།

སྦྱར་ལམ་པ་མཐོང་ལམ་དང་མི་ལྡན་པ་སྦྱར་མེད་རྟེན་པའི་མ་ཐོབ་པར་བཞག་པ་ནི། ཅ་འབྲེལ་གཉིས་དང། གང་སྤེལ་ལས། མ་རྟེན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་གཉིས་སམ། རྟེན་པའི་མ་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་པའི་མ་ཐོབ་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་ཆེ་རྟེན་པའི་མ་ཐོབ་པའམ་མ་རྟེན་པའི་དོན་ནི་སྦྱར་རྟེན་མ་ཕྱོང་བའི་ཆོས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་ལ་བྱས་ནས་དེ་རྟེན་པའི་མ་ཐོབ་པར་བཞག་ལ། སྦྱར་རྟེན་ཟིན་པའི་ཆོས་བཏང་ནས་མི་ལྡན་པར་བྱས་པའི་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་མི་ལྡན་པའམ་ལྡན་པའི་མ་ཐོབ་པར་གསུངས་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། སྦྱར་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི་མི་རྟེན་པའོ། ། ཐོབ་པ་ཉམས་པ་རྣམས་ནི་མི་ལྡན་པའོ། ། དེ་ལྟར་ན་ཐོབ་པ་ལས་བསྐྱོད་པ་ནི་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སོ་སོའི་སྤྱེ་བོ་ཉིད་ནི་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་མ་རྟེན་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། མི་ལྡན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། ཐོན་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་སོ་སོར་མ་རྟེན་པ་དང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་སྟེ། འཐོབ་བྱའི་ཆོས་དེ་སྦྱར་རྟེན་མ་ཕྱོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་དེའི་མ་ཐོབ་པ་སྦྱར་མེད་རྟེན་པའི་མ་ཐོབ་པར་བཞག་ན། ཆོས་དེ་སྦྱར་རྟེན་མ་ཕྱོང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་དེའི་ཐོབ་པ་སྦྱར་མེད་རྟེན་པའི་ཐོབ་པར་གསུངས་པའི་བསྐྱོད་ཕྱོགས་སུ་ཤིན་ཏུ་འགྲིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལ་དགོངས་ནས་མཐའ་དཔྱད་ལས། འདི་དག་རང་གི་འགལ་ལྷན་ཐོབ་པའི་བསྐྱོད་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེ་ལྟར་ན་ཉམས་པ་ལས་རྟེན་པའི་མ་ཐོབ་པ་དེ་ལྟར་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་མ་རྟེན་པའམ་རྟེན་པའི་མ་ཐོབ་པར་མི་འཛོག་པ་འདྲ་སྟེ། དེའི་འཐོབ་བྱའི་ཆོས་དེ་སྦྱར་རྟེན་མ་ཕྱོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཡིག་ཆར་དེ་རྟེན་པའི་མ་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་དང། ཐོན་ཆོག་ལས། དག་བཅོམ་སྤྱིད་ཉོན་མ་ཐོབ་པ་སྦྱར་མེད་རྟེན་པའི་མ་ཐོབ་པར་བཞག་ནས། སྦྱར་ལམ་མཐོང་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་དོགས་པ་གནང་བ་ཅི་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། འདི་གསུམ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་མ་རྟེན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཞེས་པ་མ་ཐོབ་པ་སྦྱིའི་མིང་ཡིན་པས་སོ་སོར་མི་འཛོག་པ་དང། སྦྱར་བཤད་པ་ལྟར་གཉིས་སུ་འཛོག་ཚུལ་དང། རང་འབྲེལ་དུ་རྟེན་ཐོབ་ལ་མཚན་གཞི་གཉིས་གསུངས་པའི་བསྐྱོད་ཕྱོགས་རྟེན་པའི་མ་ཐོབ་པ་ལ་གཉིས་སུ་བྱས་ཏེ་མ་ཐོབ་པ་གསུམ་དུ་དབྱེ་ཚུལ་གཅིག་དང་གསུམ་གསུངས་པའི། གསུམ་པ་ལྟར་ན་སྦྱར་ལྟར་འཐོབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མི་སྦྱར་བར་ཐོབ་པ་ལ་སྦྱར་ཏེ། སྦྱར་རྟེན་མ་ཕྱོང་བའི་ཐོབ་པ་ལ་སྦྱར་མེད་རྟེན་པའི་ཐོབ་པ་སོགས་སུ་བཞག་ནས་དེའི་བསྐྱོད་ཕྱོགས་མ་ཐོབ་པ་ལའང་ཐོན་རྟེན་མ་ཕྱོང་བའི་མ་ཐོབ་པ་ལ་སྦྱར་མེད་རྟེན་པའི་མ་ཐོབ་པ་དང།

སྒྲོན་རྟེན་སྦྱང་བ་ཉམས་པ་ལས་གསར་དུ་རྟེན་པའི་མ་ཐོབ་པ་ལ་ཉམས་པ་ལས་རྟེན་པའི་མ་ཐོབ་པ་དང།
དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་རྒྱན་དུ་མི་ལྷན་པར་བྱེད་པའི་རྩལ་ལ་ལྷན་པའི་མ་ཐོབ་པར་
གསུངས་པ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཡིག་ཆར་བཤད་པ་གསུམ་ག་ལྟན་གཅིག་ཏུ་བཀོད་པས་དོན་
བསྟར་། རྒྱལ་སྐས་མ་བྲངས་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དེ་དག་རི་སྐད་དུ་རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
སྒྲོན་ཆོག་ཏུ་སྤར་མེད་རྟེན་པའི་མ་ཐོབ་པའི་མཆན་གཞི་བཞག་པ་ཡིག་ཆའི་ཁ་བསྐངས་པ་དང། དོགས་
པ་གནང་བ་ཡིག་ཆར་བྱངས་དང། དེས་ཆོག་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་བཤད་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པ་བསྐྱེབས་
ཏེ་གསུངས་ཡོད་པ་ཤེས་ཆེད་ཡིན་པས་བཀའ་བྱིན་དུ་ཤེས་པར་གྱིས། བཤད་ཚུལ་གསུམ་ནི། རྒྱལ་སྐས་
མ་ལས། འདི་གསུམ་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་མ་རྟེན་པ་དང་ཀུན་ཏུ་མི་ལྷན་པ་དག་
ནི་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྤྱིའི་མིང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་འདི་སྐད་དུ་མ་ཐོབ་པ་ནི་རྣམ་པ་
གཉིས་ཏེ། སྒྲོན་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་སོ་སོར་མ་རྟེན་པ་དང་ཐོབ་སྟེ་རྣམ་པར་ཉམས་པ་རྣམས་དང་ཀུན་ཏུ་མི་
ལྷན་པ་ཞེས་བརྟེན་པར་བྱའོ། །ཡང་ན་སོ་སོར་མ་རྟེན་པ་དང་རྣམ་པར་ཉམས་པ་དང་པོར་མ་ཐོབ་པ་ནི་སོ་
སོར་མ་རྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་ཀུན་ཏུ་མི་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བརྟེན་
པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དུས་གསུམ་པ་ཡི་རྣམ་པ་གསུམ། ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་འཐོབ་བྱའི་ཆོས་ད་ལྟར་བའི་ཐོབ་པ་
སྤར་སྐྱེས་ཡིན་ན། དེའི་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་མ་བྱལ་ལ། ཆོས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་
ཡིན་ན་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་ཡིན་པས་མ་བྱལ་བེད། ཡང་ཁ་ཅིག་(འབྲུག)་མཆིམས་མངོན་ཀྱི་དགོངས་པར་
བྱས་ནས། ཐོབ་པ་སྤར་སྐྱེས་ཞེས་པ་རང་གི་འཐོབ་བྱའི་ཆོས་དེ་སྐྱེས་པའི་སྤོལ་ཏུ་སྐྱེས་པ་དང། ཆོས་
འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བའི་སྒྲོན་དུ་འདས་པའི་ཐོབ་པ་དེ་ཆོས་དེའི་ཐོབ་པ་འདས་པར་འཛོག་གི་ ཆོས་དེ་
མ་གྲུབ་པའི་སྒྲོན་དུ་ཐོབ་པ་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། ཆོས་མ་འོངས་པ་མ་གྲུབ་གོང་དུ་དེའི་ཐོབ་པ་གྲུབ་པ་འཛོག་
མི་རིགས་ཤིང། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་གཉིས་ལའང་འཛོག་མི་རིགས་ཏེ། ཆོས་དེའི་ད་ལྟར་བ་ཐོབ་པ་
ལ་ད་ལྟར་བ་མངོན་གྱུར་དགོས་ལ། ཆོས་དེའི་འདས་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཆོས་དེ་འདས་པའི་ངོ་ཐོར་སོང་དགོས་
པའི་ཕྱིར་བེད། དང་པོ་ལ་གོང་མ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་འདོད་པའི་

སྒྲེས་ཐོབ་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་འདོད་པའི་དགེ་སེམས་ད་ལྟར་བ་མངོན་དུ་
མ་གྱུར་གོང་གི་དེའི་ཐོབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ཀྱི་ཐོབ་པ་སྤར་སྒྲེས་ཀྱི་དོན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདོད་
པའི་དགེ་སེམས་ད་ལྟར་བ་བྱོད་ཀྱི་འཐོབ་བྱའི་ཆོས་དང། བྱོད་དེའི་ཐོབ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤར་
སྒྲེས་ཀྱི་དོན་དེའི་ཕྱིར་མ་ཁྱབ་མཆམས་གཉིས་པ་ལ། དེ་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་
བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཐོབ་པ་སྒྲེས་ལ་མ་འགགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྒྲེ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། སོ་ཐར་
སྒོམ་པའི་ཐོབ་པ་སྒྲེས་ལ་མ་འགགས་པ་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ།
གཟུགས་མེད་ནས་འདོད་པར་སྒྲེས་མ་ཐག་པའི་རྒྱད་ན་འདོད་པའི་དགེ་སེམས་མ་འོངས་པའི་ཐོབ་པ་
མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་འདོད་པའི་དགེ་སེམས་མ་འོངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉིང་མཆམས་སྒྱུར་མ་
ཐག་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་ཡིད་དང་
བྱང་སྒྲེམས་ཀྱི་དབང་པོ་དག་མ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ནི་ཉིང་མཆམས་སྒྱུར་བའི་ཆོ་གདོན་མི་བ་བར་
ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་སྲིད་པ་བར་མར་ཉིང་
མཆམས་སྒྱུར་བ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། འདོད་པའི་
དགེ་བའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱན་ལ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་གསུམ་པོ་གང་ཡང་མི་འོང་བའི་ཕྱིར། ཡང་དགེ་
སེམས་ཀྱི་མཐུག་ཐོགས་སུ་ཉོན་མོངས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ན་དགེ་སེམས་ཡོད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲའི་དགེ་སེམས་དེས་རང་གི་སྐལ་མཉམ་ཀྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་
དགེ་སེམས་དངོས་སུ་འབྱེན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷ་དང་པོ་ནི་དགེ་བའི་
སེམས་ཀྱི་མཐུག་ཐོགས་སུ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནམ་ལུང་མ་བསྟན་པའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་འཐོབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤར་དེའི་ཐོབ་པ་སྒྲེས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་སྤར་དེའི་ཐོབ་པ་
མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྒྲེ། དེའི་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པ་དེའི་སྒྲེ་པ་གཉིས་པན་ཚུན་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེའི་སྤར་དེའི་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་སྤར་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆམས་མཛོད་
ལས། རང་དུས་ལས་སྤར་དེའི་ཐོབ་པ་བྱུང་བ་ནམས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ཡིག་

ཆར། དུས་གསུམ་པ་ཡི། ཞེས་པའི་དོན་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དུས་གསུམ་རེ་རེ་ལ་ཐོབ་པ་སྦྲེས་ལ་འགག་པ་
སོགས་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་དང། རྣམ་པ་གསུམ། ཞེས་པའི་དོན་འཐོབ་པ་དུས་གསུམ་རེ་རེ་ལ་འང་འདས་
པའི་ཐོབ་པ་འམ་ཐོབ་པ་སྤར་སྦྲེས་དང། མ་འོངས་པའི་ཐོབ་པ་འམ་ཐོབ་པ་བྱིས་སྦྲེས་དང། ད་ལྟར་གྱི་ཐོབ་
པ་འམ་འཐོབ་བྱའི་ཆོས་དང་ལྟན་ཅིག་པའི་ཐོབ་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པར་གསུངས་ལ། དེ་ནི་ཙྰ་འགྲེལ་
རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྗེས་སུ་ལུང་བསྟན་མིན་ཐོབ་ལྟན་ཅིག་སྦྲེས། ། ཞེས་སོགས་
ཀྱི་སྐབས་སུ་གཙོ་བོ་ཐོབ་པ་སྤར་སྦྲེས་སོགས་མེད་པ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་ནས་བྱུགས་ལ་དུས་གསུམ་པ་
ཡི་ཞེས་པའི་དམིགས་བསལ་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་མེད་པར་བསྟན་པ། རང་འགྲེལ་དུ། དེས་ན་དེ་དག་གི་
འདས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡང་འདས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་བྱིར་དང། རང་
འགྲེལ་ལས། ཆོས་འདས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་འདས་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡང་ཆོས་འདས་པ་
རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལ་འདས་པའི་ཐོབ་པ་འང་ཡོད་མ་འོངས་པའི་ཐོབ་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཐོབ་པ་ཡང་
ཡོད་དོ་ཞེས་འགྲེལ་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། གསུམ་གསུམ་མོ། འི་ལྟར་ཞེ་ན། འདས་པ་རྣམས་
ཀྱི་བེའུ་ལྟར་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྦྲེས་ལ་འགགས་པ་ནི་འདས་པའོ། །སྦྲེས་ལ་མ་འགགས་པ་ནི་ད་
ལྟར་བའོ། །མ་སྦྲེས་པ་ནི་མ་འོངས་པའོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤར་སྦྲེས་པ་ནི་འདས་པའོ། །ལྟན་ཅིག་
སྦྲེས་པ་ནི་ད་ལྟར་བའོ། །དུས་བྱིས་སྦྲེ་བ་མ་འོངས་པའོ། །མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱུ་མཚོག་འབྲ་བ་གང་
ཡིན་པ་དེ་སྦྲེས་ལ་འགགས་པ་ནི་འདས་པའོ། །སྦྲེས་ལ་མ་འགགས་པ་ནི་ད་ལྟར་བའོ། །མ་སྦྲེས་པ་ནི་མ་
འོངས་པའོ། །ཞེས་དང། རྒྱལ་སྤངས་མ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡང་འདས་པ་ནི། གང་
སྦྲེས་ལ་འགགས་པ་སྟེ། དེ་ནི་སྤར་སྦྲེས་པ་ཡང་ཡོད། ལྟན་ཅིག་སྦྲེས་པ་ཡང་ཡོད། དུས་བྱིས་སྦྲེས་པ་ཡང་
ཡོད་དོ། །དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ནི་མ་སྦྲེས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱིས་སྦྲེ་བའོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་སྦྲེས་
ལ་མ་འགགས་པའོ། །མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡང་འདས་པ་ནི་གང་སྤར་སྦྲེས་པ་སྦྲེས་ལ་འགགས་
པ་ཡིན་ནོ། །མ་འོངས་པ་ནི་མ་སྦྲེས་པ་ཡིན་ནོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་གང་སྤར་སྦྲེ་བ་སྦྲེས་ལ་མ་འགགས་པ་
ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ད་ལྟར་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡང་འདས་པ་ནི་སྤར་སྦྲེ་བ་སྦྲེས་ལ་འགགས་པ་
ཡིན་ནོ། །མ་འོངས་པ་ནི་གང་མ་སྦྲེས་པ་ཡིན་ནོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་གང་ལྟན་ཅིག་སྦྲེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
དང། ལུང་བསྟན་མིན་ཐོབ་ལྟན་ཅིག་སྦྲེས། ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིར། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་འདས་པ་ལ་ནི་ཐོབ་

པ་འདས་པའམ་མ་འོངས་པ་མེད་དོ། ཁྱིམ་དང་། འདྲོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་གཟུགས་ཁོ་ནའི་ཐོབ་པ་སྤར་སྒྲིམ་
བཀག་པས་བསམ་གཏན་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་སྒྲིམ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་དུས་གསུམ་དུ་སྒྲེ་བ་
ཡོད་དོ། ཁྱིམ་སྐབས་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གང་སྤེལ་ལས། འདས་པ་ལ་བེུ་ལྷར་འབྲང་བ་དང། མ་འོངས་པ་ལ་ཁྱ་མཆོག་འབྲ་བ་སྦྱར་བ་དབྱུང་དགོས་ལ། ཡིག་ཆའི་བྲངས་ཚུལ་ལ་བརྟགས་ན། དེའི་འདས་པ་ནམས་ཀྱི་ཞེས་པའི་འདས་པ་འཛོལ་བ་འདས་པ་ལ་གོ་དགོས་ཀྱི་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་ལ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང། བྱད་པར་དུ་རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། དེ་ནི་སྤར་སྦྱོས་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་པའི་དེ་སྤར་ཐོབ་པ་འདས་པ་ལ་བསྟེག་དགོས། རྣམ་སྤྱོད་སྦྱོས་འདས་པ་ལ་ཐོབ་པ་འདས་པ་མེད་གསུངས་པའང་འདས་ཐོབ་ལ་གོ་དགོས། དུས་གསུམ་དུ་སྦྱེ་བ་ཡོད་ཅེས་པའང་སྤར་སྦྱོས་སོགས་གསུམ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པས་ཀྱང་འབྲུབ་སྟེ། ཐོབ་པ་འདས་པ་ཐོབ་པ་སྦྱོས་ལ་འགགས་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པ་སྦྱོས་ལ་འགགས་པ་འདས་པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཞག་པས་ཤེས་ལ། འདས་པའི་ཐོབ་པ་ཆོས་ཁོ་རང་གི་དུས་སུ་འདས་པ་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། འདས་པའི་དུས་དང་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་སྟོན་བྱང་ཟེན་པ་ལ་འཛོག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐོབ་པ་འདས་པ་ཞེས་པ་ཐོབ་པ་དང་འདས་པའི་གཞི་མཐུན་སྟོན་པའི་ཆོག་དང། འདས་ཐོབ་ཞེས་པ་འདས་པའི་དུས་སུ་ཐོབ་པ་ཞེས་པའི་བར་ཆོག་མི་མངོན་པར་བྱས་པའི་ཆོག་སྤྱད་ཡིན་ལ། སྤ་མ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་གཉིས་བྱད་མེད་བྱས་པས་སྤྱ་ཆོགས་སྤྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

སོ་ཐར་གྱི་སྒྲུབ་པ་ལ་འདས་སྐབ་མེད་ཀྱང་། ཡིག་ཆར་ཉོན་མོངས་སམ་སོ་ཐར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་གསུངས་པ་དེ་ལ་སྐོབ་པ་དུས་གསུམ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་། འདས་སྐབ་མེད་པའི་དམིགས་བསལ་ཡིན་པ་ཤེས་ཆེད་དུ་ཡིན་ནམ་སྒྲུབ་ལ། འདིར་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་རྒྱགས་པར་དངས་ཡོད་པས་དེའི་སྟངས་ནས་ད་དུང་དབྱད་པར་བྱའོ། །དམིགས་བསལ་སྐབས་མངོན་ཤེས་སོགས་མ་ཡིན་པའི་མ་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སྐོབ་པ་ལ་དུས་གསུམ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་དེ་སོ་སོ་ལ་དུས་གསུམ་མེད་གསུངས་པའང་འདས་སྐོབ་དང་མ་འོངས་པའི་སྐོབ་པ་མེད་པའི་དོན་ནོ། །བཟོ་དང་སྟོད་ལམ་པའི་སྐོབ་པ་སྐར་སྟེས་རྟེན་པའི་ཆོ་

ཡང་ཁོ་རང་མངོན་དུ་གྱུར་དགོས་ཏེ་དེ་དག་རང་ཁོ་ནའི་རྟེན་པ་ཡིན་པས་སོ། །ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་
པོ་དང་ནམ་སྤྱིན་སྦྱེས་སོགས་ལ་ཐོབ་པ་འདས་པ་ཡོད་ཀྱང་འདས་ཐོབ་མེད་ཟེར་དགོས་སོ། །འཐོབ་བྱའི་
ཆོས་ད་ལྟར་བའི་ཐོབ་པ་སྤར་སྦྱེས་དང་ཕྱིས་སྦྱེས་འཛིག་ཚུལ་ནི་གོང་མ་ནས་འོག་མར་སྦྱེས་ཏེ་སྦྱེས་ཐོབ་
དགེ་བ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན་ཆེ་སྤར་མའི་སྦྱེས་ཐོབ་དགེ་བ་ད་ལྟར་བའི་མ་འོངས་པའི་ཐོབ་པ་དང་། སྦྱེ་བ་
ཕྱི་མའི་སྦྱེས་ཐོབ་དགེ་བ་ད་ལྟར་བའི་ཐོབ་པ་སྤར་སྦྱེས་རྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེད་གང་ཟག་དེས་སྤར་མའི་
སྦྱོབས་ཀྱིས་མ་དང་པ་སོགས་འགོག་པའི་བྱ་བ་དངོས་སུ་བྱེད་པ་དང་། ཕྱི་མའི་དགེ་བ་དེ་དག་འབྲེན་པའི་
བྱ་བ་དངོས་སུ་བྱེད་པས་དེ་དག་ཐོབ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ན་ཆོག་གམ་སྟམ་ལ། འཐོབ་བྱ་འདས་པ་
དང་མ་འོངས་པ་རྟེན་ཚུལ་ནི། སྤར་སྦྱེས་ལ་འགགས་པས་བཞག་པའི་རྒྱས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་
འཁྱུར་གྱི་རྒྱས་པ་རྟེན་པ་ལ་བྱེད་དམ་སྟམ་སྟེ་དབྱད། མཆིམས་མཛོད་ཀྱི་དེ་ནི་འཐོབ་བྱའི་ཆོས་དུས་
གསུམ་གྱི་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་འཛིག་ཚུལ་ཡིན་གྱི། འདས་ཐོབ་སོགས་འཛིག་ཚུལ་མིན་པ་ཆིག་ལ་གསལ་
བས་འགལ་བ་མེད་ལ་འོན་ཀྱང་དེར་ཡང་འཐོབ་བྱའི་ཆོས་འདས་པ་དང་། ད་ལྟར་བའི་ཐོབ་པ་དུས་
གསུམ་དང་། འདས་ཐོབ་སོགས་གསུམ་བྱུང་མེད་བྱས་སམ་སྟམ་ལ། འདས་པའི་འདས་པ་རང་དུས་དང་
དུས་མཉམ་གསུངས་པ་རང་གི་རྒྱན་སྦྱེས་པ་དང་དུས་མཉམ་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པ། ད་ལྟར་བ་འགགས་
མ་ཐག་ཏུ་བཞག་པས་འབྱུང་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྤོམ་ཆིག་ཏུ་ཡང་། འདས་པའི་འདས་ཐོབ་མཆིམས་
གྱིས་རང་དུས་ལ། སྤར་བར་འདོད་ན་འདས་པའི་འདས་པར་མ་ཐོབ་པ་སྤོམ་དུ་བཞག་པ་འདིས་གཞོད་
དེ་འདས་པར་མ་ཐོབ་པ་སྤོམ་དུ་བཞག་པ་འདི་དང་འབྲ་བར་འདས་ཐོབ་ཀྱང་སྤོམ་དུ་འཛིག་དགོས་པའི་
ཕྱིར། འདས་པ་ལ་ཡང་ཐོབ་པ་སྤར་སྦྱེས་ཕྱི་སྦྱེས་གསུངས་མོད་ཀྱི་སྤར་སྦྱེས་འཐོབ་བྱའི་ཆོས་རང་དང་
ལྟན་ཅིག་མ་གསུངས་སམ་སྟམ་སྟེ། གསུངས་ན་མཐའ་དཔྱད་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དོགས་པ་གནང་
བ་ཡིན་ནོ། །

མཆིམས་མཛོད་ལས་ཀྱང་། འཐོབ་བྱའི་ཆོས་མ་འོངས་པའི་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་དང་འདས་ཐོབ་
སོགས་གསུམ་ཡིག་ཆ་ལྟར་གསུངས་ཏེ། ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་འཛིག་ཚུལ་གསུངས་པའི་མཐུག་ཏུ། ཤེས་པ་
ཇི་ལྟར་སྦྱེས་པ་ནམས། །མ་འོངས་པ་ཐོབ་ཞེས་སོགས་ལ་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་པ་ཡང་ཡོད་ལ། ཞེས་པའི་

ཡང་སྐྱེས་སྤྱར་བཤད་པ་ལྟར་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཐོབ་པ་སྤྱར་སྐྱེས་སོགས་གསུམ་མཐ་
དུས་གསུམ་པའི་ཐོབ་པའང་ཡོད་ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོས་མ་འོངས་པ་ལས་ཀྱང་དེའི་
ཐོབ་པ་ད་ལྟར་དང་འདས་པར་འཕོ་བ་ཡོད་པར་འདོད་པས་སོ། །ཞེས་པས་ཆོས་མ་འོངས་པའམ་མ་གྲུབ་
པའི་གོང་ནས་ཀྱང་དེའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་སོགས་སུ་འཕོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འདས་ཐོབ་ཡོད་པའི་
སྐབས་བྱེད་བའོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་ད་ལྟར་བ་སྟུག་བསལ་ཆོས་བཟོད་ད་ལྟར་
བ་ལྟ་བུ་ལ། ཐོབ་པ་ཕྱིས་སྐྱེའང་མེད་སྟུམ་སྟེ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་སོགས་ལ་ཐོབ་པ་དུག་དང་བཙེ་བརྒྱད་
འབྱུང་ཚུལ་འཆད་སྐབས། རང་འགྲེལ་ལས། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་
མོངས་པ་དང་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པའི་དགེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་ཞེས། ད་ལྟར་བ་དང་སྦྱོར་བྱུང་མ་སྦྱོས་པ་དེ་
དག་གི་ཐོབ་པ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་བ་སོགས་ལ་ལྷན་མི་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་
ལས། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིར་ད་ལྟར་བྱུང་བ་མ་སྦྱོས་པ་ནི་གདོན་མི་བླ་བ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིར་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བ་མ་སྦྱོས་པ་ཡང་གདོན་མི་བླ་བ་མ་
ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། ལམ་རྗེས་ཤེས་ད་ལྟར་བ་དེ་ལས་ལངས་མ་ཐག་པ་
ལ་ལྷན་ན་གནས་བཞི་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྟུག་བསལ་ཆོས་བཟོད་ད་ལྟར་བའི་ཐོབ་པ་
ཆོས་ཤེས་ད་ལྟར་བའི་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་མ་འོངས་པ་དང། དེ་སྦྱི་ལྟག་མའི་ཐོབ་པ་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ཐོབ་
པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་དེ་དུས་སུ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་
གཉིས་པ་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་པ་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟུག་
བསལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་ཁོ་རང་གི་ཐོབ་པ་ཕྱིས་སྐྱེས་ནས་ཀྱི་མཉམ་པའི་སྐལ་མཉམ་དང་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་
ཐོབ་པ་ནམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅན་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་ཀྱི་རྒྱད་བྱེད་པར་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
བཞིན་དུ་ཐོབ་པ་ཕྱིས་སྐྱེས་མེད་པ་ནམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་སྤྱི་མའི་ཐོབ་པ་ཕྱི་མའི་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་ནམ་
སྤོན་སྐྱེས་ཀྱི་སེམས་སོགས་ཀྱི་འདས་པའི་ཐོབ་པ་འདས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱིས་འགྲུབ་བོ། །ཐོབ་པ་
ཕྱིས་སྐྱེས་ཡོད་པ་ནམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཁོ་རང་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐད་ཅིག་
གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་ཐོབ་པའང་དེ་ལྟར་ཅིས་ཏེ་གཟུགས་སུ་གྱུབ་ན་ནམ་མཁར་མི་ཤོང་བར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཐོགས་པ་མེད་པས་འདི་ལྟར་གོ་སྐབས་རྟེན་ཀྱི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སློབ་པར་འཕགས་པ་དགོས་པ་སློབ་པར་བྱེད་ཆོས་ཟག་མེད་དགོས་པས་འགྲུབ་ལ། སློབ་པ་ལམ་
གི་སྐབས་སམ་ལམ་ལ་སློབ་སྐབས་ཆོགས་གཉིས་བསགས་ཀྱང། སློབ་པའི་སྐབས་སུ་མ་བསགས་ཟེར་
དགོས་ལ། སློབ་པར་གང་ཟག་དགོས་པ། མཐའ་དཔྱད་ལས། རང་འགྲུལ་གི་སློབ་པའི་ཆོས་ཞེས་སོགས་
གི་དོན་དཔྱིས་བྱིན་པར་བཤད་ཡོད་དོ། །ཞེས་པས་འགྲུབ་ཀྱང། སྤྱི་ཆོག་ཏུ་ཚེད་པའི་སློབ་སྦྱོན་པ་ཙམ་
ཡིན་ནོ། །འདས་མ་སྦྱེས་གི་དེ་རྣམ་གསུམ། ཞེས་པ་མཆིམས་མངོན་ལྟར་འཐོབ་བྱའི་ཆོས་དེའི་འདས་
པར་མ་ཐོབ་པ་ཁོ་རང་ཐོབ་པའི་སྦྱོན་ཏུ་བྱུང་བ་དང། མ་འོངས་པར་མ་ཐོབ་པ་ཆོས་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ན་
ཁོ་རང་བཏང་བའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་དང། འདས་མ་འོངས་གཉིས་ལ་ཁོ་རང་བཏང་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་
པར་ད་ལྟར་མ་ཐོབ་པ་དང། དེ་བྱིན་ཆད་མ་འོངས་པར་མ་ཐོབ་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་པའི་རྒྱན་
ལས། དམས་པའི་དུས་གི་ཆོས་ཀྱང་སེམས་དང་རབ་གསལ་ལ་སོགས་པའི་དུས་ན་མ་ཐོབ་པ་སྲིད་པའི་བྱིར་
རོ། །ཞེས་དེ་མ་འོངས་པའི་ཆོས་མ་འོངས་པར་མ་ཐོབ་པར་བཞག་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་གི་མཆན་བྱུར་མ་
འོངས་པ་རང་དང་དུས་མཉམ་དུ་གསུངས་པ་ཡིག་ནོར་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། མ་འོངས་པར་མ་ཐོབ་པ་རྗེས་
སུ་འཛོག་པ་བྱངས་མ་ཐག་པ་དེའི་བྱིར། དེས་ན་དེ་འདས་པར་མ་ཐོབ་པ་ལ་བཞག་ནས། འཐོབ་བྱའི་
ཆོས་རང་མ་འོངས་པའམ་མ་གྲུབ་པའི་དུས་དང་མཉམ་དུ་བྱུང་བ་ལ་བྱས་ན་དེ་འདས་པར་མ་ཐོབ་པའང་
ཁོ་རང་གི་སྦྱོན་ཏུ་བཞག་དགོས་པས་འགྲིག་གམ་སྟམ་སྟེ། འདས་ཐོབ་དང་འདས་པར་མ་ཐོབ་པ་འཐོབ་
བྱའི་ཆོས་ལ་ལྟོས་ཏེ་འདས་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། འདས་མ་སྦྱེས་གི་དེ་རྣམ་
གསུམ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱན་ལ་ལྟོས་ནས་སོ། །ཞེས་དང། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེ་དག་གི་མ་ཐོབ་པ་ནི་རྒྱན་
གི་ཚུལ་དུ་སྦྱེས་པར་ཡང་འགྱུར། འགག་པར་ཡང་འགྱུར། མ་འོངས་པ་ན་འདུག་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
འདས་མ་འོངས་གཉིས་གི་མ་ཐོབ་པ་དུས་གསུམ་འཛོག་ཚུལ་བྱད་མེད་དུ་གསུངས་ལ། ཡིག་ཆར་ཡང་
ཐོབ་པའི་སྐབས་རྒྱན་ལ་ལྟོས་ཞེས་པའི་དོན་ལྟོས་ས་འཐོབ་བྱའི་ཆོས་གི་སྤྲ་བྱི་བར་གསུམ་དུ་འབྱུང་ཚུལ་
ལ་ལྟོས་ནས་ཐོབ་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར།

བྱེ་སྒྲས། ལམ་བདེན་གི་མ་ཐོབ་པ་འཕགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་ཐོབ་པས་སོ་སྦྱར་བཞག་
པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཉན་རང་གི་ལམ་དང་མི་ལྡན་པས་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་

འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྒྲུས་པ་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས། འོ་ན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། སོ་སྦྱར་ཐལ། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་མ་རྟེན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཉན་རང་གི་ལམ་མ་རྟེན་པའི་བྱིར། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་པའི་ཉེས་པ་སོན་འདུག་གོ། །དེས་ན་མདོ་སྡེ་པས་འཕགས་པའི་ཆོས་མ་སྦྱིས་པའི་ཕུང་པོའི་རྒྱུད་ནི་སོ་སོ་སྦྱི་བོར་བཞག་པ་ལེགས། ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ལམ་བདེན་གྱི་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེས་ལམ་བདེན་ཐམས་ཅད་མ་རྟེན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ན་དེ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང། བྱེ་སྦྱེའི་ལུགས་ལ་འཕགས་པའང་སོ་སྦྱིའི་མ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས། དེས་ན་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་མ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའང། མ་ཐོབ་པ་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ་བ་དང། དེ་ལྟར་ན་ཐོབ་པ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཐལ་བ་སོགས་དབྱེད་བྱ་མང་བས། སློབ་བྱ་མང་ཡང་དེར་ཞོག་གསུངས་པ་ཞི་ཡིན་སྟུམ། ཡིད་ཀྱི་ཐོབ་པ་རྒྱུད་ལ་མི་ལྟན་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་རྒྱུད་ལྟན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་རྒྱུད་ལྟན་གྱི་གང་ཟག་གི་ཡིན་པ་མེད་ཟེར་དགོས་པས་སོ། །

གཟུགས་ཉོན་སྤངས་པའི་བྱིར་མི་འོང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་ལས་ཉམས་མ་ཐག་པ་ཆོས་ཅན། སེམས་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་གཅིག་ཙམ་གྱི་ཐོབ་པ་བཏང་མ་ཐག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གཅིག་ཙམ་བཏང་མ་ཐག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཅིག་ཙམ་གྱི་ཐོབ་པ་རྟེན་མ་ཐག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། གཅིག་ཙམ་གྱི་ཐོབ་པ་ལྟན་པར་ཐལ། དེ་རྟེན་མ་ཐག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་ཡང་མ་བྱུང་སྟེ། བདུན་གྱི་ཐོབ་པ་ལྟན་པའི་བྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། གཅིག་ཙམ་མི་ལྟན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། གཅིག་ཙམ་བཏང་མ་ཐག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་ཡང་མ་བྱུང་སྟེ། ལྷ་ཙམ་མི་ལྟན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཙམ་དང་ཁོ་ནའི་ཆོག་ཆོག་ཕྱད་ཡིན་པས་གོ་བ་ལེན་ལུགས་དང་བརྟེན་འདོད་གཙོ་ཆེ་བ་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྐལ་མཉམ་ནི་ཡིག་ཆར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདྲ་བའམ་རིས་མཐུན་ལ་བཞག་པ། རང་འགྲེལ་ལས། སྐལ་བ་མཉམ་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ལས་

ནི་འདིའི་རིས་མཐུན་པ་ཞེས་འབྲུང་ངོ་། །ཞེས་པ་ལྟར་དང། ཀུན་བདུས་སོགས་དང་མཐུན་ལ། རྒྱལ་སྤྱུ་
མ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་དང་སེམས་ཅན་དུ་བབྲང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་འདྲ་བ་ནི། སྐལ་བ་མཉམ་པ་
ཉིད་ཡིན་ཀྱི་ཞེས་པ་ལྟར། མཆིམས་འྲིག་ལས། སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་འདྲ་བའི་སྤྱིའོ། །ཞེས་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལའང་སྐལ་མཉམ་བཞག་ཀྱང། ཡང་རང་འགྲེལ་
ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐལ་བ་མཉམ་པ་ནི་སྤང་པོ་དང་སྤྱི་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སོ། །གལ་ཏེ་སྐལ་བ་
མཉམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམས་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཞིག་མེད་ན། ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་
པ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྐལ་མཉམ་མེད་ན་སྒྲོ་སྒྲོ་མཐུན་པ་མི་འདུག་པར་ཡང་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན།
སྒྲོ་བ་དཔོན་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྐལ་མཉམ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འདོད་ཅེས་བརྟེན་པའི་ལན་
དུ། །སྒྲོ་བ་དཔོན་འདུས་བཟང་གིས་འགྲོ་བ་གཅིག་ཏུ་སྦྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་དང་དབྱིབས་དང་ཟས་ལ་
སོགས་པ་བརྟེན་པ་མཚུངས་པའི་རྒྱ་དང་པན་ཚུན་དགའ་བའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་སྐལ་མཉམ་ཞེས་བྱ་ལ། བྱེད་
ཅག་གིས་རྩ་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་དང་ལ་སྤྱག་སོགས་ཀྱི་སྦྱེ་གནས་ཀྱང་ཅི་སྟེ་ཁས་མི་ལེན། བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་མ་གསུངས་པས་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྐལ་མཉམ་ཡང་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལན་བཏབ་ཅིང། མདོ་ལས། བརྒྱལ་མི་རྣམས་དང་སྐལ་བ་
མཉམ་པ་ཞེས་གང་ཟག་ཁོ་ན་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆིམས་འྲིག་སོགས་སུ་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་
ལ་བཞག་པ་གང་གིས་སྐལ་བ་མཉམ་བྱེད་སྒྲོ་བ་ལམ་དང་སྒྲོ་བ་སོགས་ལ་དེའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་
དང། རང་འགྲེལ་ལས། སྤང་པོ་སོགས་ལ་བཞག་པ། དེ་དག་ལ་རྒྱ་སྒྲོ་མཐུན་འདུག་པའི་སྤྱི་འདྲ་བ་ཙམ་
ཡོད་པ་ལ་དགོངས། ཞེས་བཤད་དགོས་སྟུམ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ལ་ཡོད་ན་ཕྱིའི་
ཆོས་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང། དེ་ལྟར་ན་སྐལ་མཉམ་འདུས་མ་བྱས་སུའང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་
སྟེལ་ལས། སྒོག་གི་དབང་པོ་དང་རིས་མཐུན་པ་ནི་སེམས་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་བཞིའི་རྣམ་པར་
སྒྲིན་པ་ཡིན་ལ། ས་དེ་བའི་སྤང་པོ་ལྷག་མ་རྣམས་གཉིས་ཀའི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས། འཕེན་བྱེད་
ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་ལ་འཕངས་འབྲས་མི་དགོས་སོ། །

སྟུམས་འདུག་གཉིས་ལ་མ་འོངས་པ་མེད་ན་སྤྱབ་པའི་འགོག་སྟུམས་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་

ཐོབ་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེའི་ཐོབ་པའི་དེ་གང་ཡིན་དཔུང། ཕྱིར་མི་འོང་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་གྲོལ་བ་
གསུངས་པ་ཉོན་སྐྱབ་ཅི་རིགས་ལས་གྲོལ་བའི་དོན་ཡིན་ལ། སྟོམས་འཇུག་གི་སྐྱབ་པ་སྲིད་ཅེའི་སས་
བསྟུས་ཀྱང་ཡོད་པས་ཕྱིར་མི་འོང་དེ་ལས་གྲོལ་ཚུལ་དང། དག་བཅོམ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་རྣམས་
དེ་ལས་མ་གྲོལ་ཚུལ་དང། དེ་སྐྱབ་པ་ཡིན་མིན་སོགས་དཔུང་དགོས་ཏེ། ལུས་མངོན་བྱེད་ཀྱིས་དེ་ལ་
དམིགས་པའི་འདོད་ཆགས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང། དག་བཅོམ་པས་སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་སྤང་བའི་ཕྱིར།
ཡང་དེ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ན་སྐྱབ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འགྱུར་བས་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་དུ་འབྱུང་དང། སེམས་
བཅུ་གཉིས་སོགས་ཀྱིས་དཔུང་ན་ཉོན་སྐྱབ་ལས་འོས་མེད་ཅིང་དེས་ན་དེ་མ་སྤངས་པའི་དག་བཅོམ་
མེད་པར་འགྱུར་ལ། སྐྱབ་པ་མིན་ན་དེ་ལ་དགོ་བ་དང་མ་སྐྱབ་ལུང་མ་བསྟན་ཡོད་མེད་དང། གང་ལྟར་
ཡང་དེའི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྐྱབ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་དོན་ཐོབ་པ་ཆད་པ་ལ་གྲོལ་བའི་ཐ་སྟོད་བཏགས་པ་
ལས་གཞན་བཤད་དུ་མེད་ཅིང་འགོག་སྟོམས་ཐོབ་ཆོ་གསར་དུ་གཏོང་རྒྱུའི་དགོ་བ་དང་མ་སྐྱབ་ལུང་མ་
བསྟན་བཞག་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐུ་གུ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དེས་ཆོས་གཅིག་ཙམ་ལ་སྐྱེ་བའི་བྱེད་པ་འཇུག་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐུ་གུའི་རྩ་བའི་མཆོན་ཉིད་བཞི་ལ་སྐྱེ་བའི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེས་ཐུ་གུ་སྐྱེ་བའི་རྩ་བའི་མཆོན་ཉིད་ཕྱི་མ་གསུམ་སྐྱེད་པ་གང་ཞིག་དེ་གསུམ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་ཐུ་གུའི་
མཆོན་ཉིད་ཕྱི་མ་གསུམ་འདྲིལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱལ། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁྱོད་ཐུ་གུ་སྐྱེ་བའི་རྩ་བའི་
སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་དེ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་བརྒྱད་སྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐུ་གུ་སྐྱེ་བའི་
གནས་བྱེད་དང། རྟིང་བྱེད་དང། འདྲིལ་བྱེད་ལ་ཐུ་གུའི་རྩ་བའི་མཆོན་ཉིད་ཕྱི་མ་གསུམ་འདྲིལ་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུ་གུ་གནས་པས་ཆོས་བརྒྱད་གནས་པར་བྱེད་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བཟུང་ན། དེས་ཐུ་གུ་
སྐྱེ་བའི་གནས་པ་སོགས་ཀྱི་རང་ལྡོག་སྐྱེད་ཅིང། དེའི་གཞི་ལྡོག་ཐུ་གུའི་གནས་པ་སོགས་མི་སྐྱེད་བཟུང་
དགོས་སམ་སྟུམ། གཞན་ཡང། རྩ་བའི་མཆོན་ཉིད་དང་མཐུན་པའི་མཆོན་ཉིད་འགལ་མི་འགལ་ཡང་དེས་
ཤེས་སོ། །བར་འདྲིར་འདྲིག་པའི་རྒྱ་སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་རྒྱས་པར་བཀག་གསུངས་པ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱན་
ཀྱི་དང་པོ་སྐྱེ་བ་ཡིན། །ཆད་པ་འདྲིག་པ་གནས་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་འདྲིལ་གི་རྒྱ་དུས་
མཉམ་པ་ཁས་སྤངས་པ་ལ། འོ་ན་སྐྱེ་གནས་འདྲིལ་གསུམ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། རྒྱ་བཞིས་དུས་མཉམ་དུ་
བྱ་བ་དེ་དག་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཤིང་མང་བས་མ་བྲིས་སོ། །

རང་འགྲེལ་ལས། བསྐྱོག་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་སོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པས། མི་སྤྱི་བའི་ཆོས་
ཅན་གྱི་འདུས་བྱས་ནམས་ལ་མཚན་ཉིད་བཞི་ལྟ་བུ་ཡང་སྤྱི་ཆ་གནས་འཛིག་བཞི་མེད་དེ། དེ་སྤྱི་འགག་
གནས་པའི་དུས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེས་འཇུག་བཅུའི་དུས་ཙམ་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེ་
དག་འཛིག་པ་མེད་ཀྱང་མི་རྟག་པ་ཡོད་ཟེར་དགོས་ཤིང་། འོན་ཀྱང་རང་འགྲེལ་ལས། མི་རྟག་པས་ནི་
འཛིག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་དབྱེད། མདོ་སྤྱི་པའི་ལུགས་ལ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་མི་གནས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྐད་
ཅིག་མ་ཡི་ཆོས་ནི་གནས་པ་མེད་ན་འཛིག་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དུས་མཐའི་
སྐད་ཅིག་ལ་གནས་ན་བྱ་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་སྐད་ཅིག་ལ་གནས་པས་བྱུང་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ལ་ཆ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ཆ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་
ལས་འདས་པའི་ཆའི་སྤྱི་མཆེད་དུག་ལ་སྐད་ཅིག་མ་ཕྱི་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། གནས་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་པ་
མེད་པས་མཚན་ཉིད་ནམ་པར་བཞག་པ་མ་བྱུང་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་སྤྱི་
བའི་འོག་ཏུ་གནས་པའི་བྱ་བ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་འཛིག་པའི་བྱ་བ་འཇུག་པར་འདོད་པས། སྤྱི་ཆ་གནས་
གསུམ་རིམ་ཆར་བྱུང་པར་ཁས་སྐྱོངས་པར་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་ཤེས་བ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་
གྱི་གནས་པ་གཉིས་རང་རང་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཡོད་མེད་གཅིག་ཐ་དད་སོགས་གཞོད་བྱེད་མང་ངོ་། །

མིང་མང་པོ་ཞེས་པ་ལྟར་ན་མིང་ཐ་དད་པ་དུ་མ་དགོས་སམ་སྒྲུམ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་པས་ཀ་ཀ་
ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཆོགས་གསུམ་གང་རུང་དུ་མི་འཛོག་གོ། །བྱེ་མདོ་ཕྱི་གསུམ་གྱིས་བཅད་ཚུལ་མང་དུ་སྤྲང་
གསུངས་པའི་བྱེ་མདོའི་ཚྭ་ཚུལ། རང་འགྲེལ་སོགས་སུ་མདོ་སྤྱི་པས་ཆོགས་གསུམ་ལྡན་མིན་མིན་ཏེ། སྤྱི་
ཡིན་པས་གཞུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཅད་པ་ལ་བྱེ་སྤྱོད། དག་
གི་རང་བཞིན་མིན་ཏེ་སྤྱི་ཙམ་གྱིས་དོན་མི་གོ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཡིན་ལ། ཕྱི་བ་དང་ཚྭ་ཚུལ་ནམ་
འགྲེལ་ལས། ཆོག་སོགས་ཀུན་བཏགས་དངོས་མེད་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚྭ་ཚུལ་དེ་དག་ཨི་ཡིན་སྒྲུམ་ལ།
དག་ནི་མིང་ལ་འཇུག་ལ་ཞེས་པའི་དག་མིང་ལ་འཇུག་ཚུལ་ལའང་ཚྭ་ཚུལ་མང་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལྟོས།
བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་ལྟར་གྱི་ཞིབ་ཆ་གྱིས་གསུངས་པ་མདོ་སྤྱི་པའི་འདོད་པ་སྤར་བྱེ་སྤྱོད་ཆོགས་གསུམ་

འདྲིལ་ཚུལ་དང་མི་འདྲ་བས་བྱེ་བྲག་བཤད་མཛོད་དུ་སྤྱང་པོའི་རང་ལྷོག་བཏགས་ཡོད་དང་གཞི་ལྷོག་
རྩམ་ཡོད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཆོགས་གསུམ་རང་ལྷོག་ལྷན་མིན་དང། གཞི་ལྷོག་གཟུགས་སྒྲ་དག་ཞེས་པ་ལྟ་
བུ་གཟུགས་སུ་འདྲིལ་ཅེས་ཞིབ་ཆ་བྱ་དགོས་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་མིན་བཅུ་བཞི་དེས་ཀྱང་འདོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

རྒྱ་རྒྱུན་འབྲས་བུ་བཅས་བཤད་པ།

ཆོས་དེའི་རྒྱ་བྲག་གང་རུང་ཡིན་ན། དེའི་རྒྱ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་དང། ཆོས་དེའི་འབྲས་བུ་ལྟ་བོ་
གང་རུང་ཡིན་ན། དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་བྱབ་པར་ཐལ། རྒྱའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་རིགས་གནས་སྒོས་
པས་བྱེད་རྒྱ་བསྐྱ་བར་གསུངས་པ་གང་ཞིག་ཕྱི་མ་ལའང་རིགས་གནས་སྒོས་པའི་ཕྱིར་དང། སྤྱིར་བྱེད་རྒྱ་
ཐམས་ཅད་རྒྱས་ལྷན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཀྱང་རང་འདོན་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་ལ་དེས་
མིག་ཤེས་སོགས་བརྒྱུད་ནས་བསྐྱེད་པ་དང། ངན་སོང་གསུམ་གྱིས་འདི་སྤྱུག་བསྐྱལ་ལོ་སྒྲམ་པའི་ཡིད་
ཤེས་བསྐྱེད་ལ། དེ་ལས་རིམ་གྱིས་གཟུགས་མེད་སྒྲིམས་འདུག་སྒོམ་སྟེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྤྱང་པོ་སྐྱེ་བ་དེ་
དེའི་རྒྱར་འབྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། མངོན་པའི་རྒྱན་ལས། དེ་ལྟ་ནའང་འདུས་
མ་བྱས་དངོས་པོར་འཕྱར་ཏེ། འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བ་
ནི་འདུས་མ་བྱས་དེ་དག་དངོས་པོར་ཐལ་བ་འདོད་མོད་ཀྱི། ཞེས་པ་ལྟར། འདུས་མ་བྱས་དོན་བྱེད་རྒྱས་
པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང། འདུས་བྱས་བྲལ་བཅས་འབྲས་བུ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་
འགོག་བདེན་དགེ་འབྲས་དགེ་བ་དང་སྤང་བྱ་མིན་པའི་འབྲས་བུ་མཐོང་སྤང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང། བྱེད་རྒྱ་
དང། དམིགས་རྒྱུན་བདག་རྒྱུན་གསུམ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ཀྱང། དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཅ་བར། དགེ་བའི་དགེ་ལ་སོགས་པ་གསུམ། ཞེས་སོགས་དང། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་རྣམ་སྤྲིན་སྐྱེས། ཞེས་
སོགས་དང། བཞི་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན་

དེར་མ་བྱུང་པར་ཐལ། བྱེད་རྒྱ་རྒྱ་བཏགས་པ་བ་དང། བྲལ་འབྲས་འབྲས་བྱ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། བྱག་དངོས་བཏགས་ཀྱིས་ཡིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ལ་དེ་དག་མེད། །ཅེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང། བྲལ་བ་སོ་སོར་བཏགས་འགོག་བཏགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་
འགྲེལ་ལས། འདུས་བྱས་ཁོ་ན་ལ་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་དག་ཡོད་ཀྱི། ཞེས་དང། ཞེས་འདུས་མ་བྱས་ཁོ་རང་གི་
རྒྱ་འབྲས་གང་ཡང་མེད་པས་ཁོ་རང་རྒྱ་འབྲས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང། མངོན་པའི་
རྒྱན་ལས་ཀྱང། བྱེད་རྒྱ་རྣམས་མེད་ནི་མི་ཅི་སྟེ་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང། དེས་ན་འདུས་
མ་བྱས་ནི་རྒྱ་འབྲས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། ཆོས་དེའི་རྒྱ་ཡིན་ན། དེའི་བྱེད་
རྒྱ་རྣམས་ལྡན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཆོས་དེ་སྟེ་བ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་འདུས་བྱས་
ཆོས་དེའི་བྱེད་རྒྱ་རྣམས་ལྡན་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ཆོས་དེའི་རྒྱ་རྣམས་ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང། རིགས་པས་ཀྱང་འབྲུབ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་རྒྱ་ཏག་པ་ལས་འབྲས་བྱ་འབྲུང་བར་ཐལ་བ་དང། དབང་
ཕྱག་འགོ་བའི་རྒྱར་ཐལ་བ་དང། ལམ་བདེན་སྟུག་བདེན་ཀྱི་རྒྱར་ཐལ་བ་དང། སྟོག་གཅོད་སོགས་མཐོ་
རིས་ཀྱི་རྒྱར་ཐལ་བ་དང། བསྐྱོག་སྟེ་སྟུག་བདེན་ལམ་བདེན་ཀྱི་འབྲས་བྱར་ཐལ་བ་སོགས་སུ་འབྱུང་པའི་
ཕྱིར། ཞེ་ན། ཡིག་ཆར་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཞག་པ་ནི། ཅ་བར། རྒྱ་ནི་རྣམ་པ་བྱག་ཏུ་འདོད། །ཅེས་
པ་དང། འདུས་བྱས་བྲལ་བཅས་འབྲས་བྱ་ཡིན། ཞེས་དང། རྒྱ་ནི་བཞི་པོ་དག་ཏུ་འདོད། །ཅེས་པའི་
ཆོག་ཟུར་ཀྱི་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འོག་ཏུ་དངོས་བཏགས་ཀྱིས་ཞིབ་ཆ་བྱེ་བའི་
ཕྱིར། བྱེད་རྒྱ་ཐམས་ཅད་རྣམས་ལྡན་དུ་གསུངས་པ་བརྒྱུད་ནས་དེ་དག་བསྐྱེད་པའི་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ཅམ་
ལ་དགོངས་པ་དང། འགོག་བདེན་དགེ་བའི་འབྲས་བྱ་དགེ་བ་ཡིན་ཀྱང་དགེ་བའི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་
དགེ་བ་མིན་ཟེར་དགོས་པ་བཞིན་དུ་སྤང་བྱ་མིན་པའི་འབྲས་བྱ་མཐོང་སྤང་ཡོད་ཀྱང་དེའི་འབྲས་བྱར་
གྱུར་པའི་མཐོང་སྤང་མེད་ཟེར་དགོས་པ་སོགས་གཞན་ལ་རིགས་འདྲ།

སེམས་སེམས་བྱུང་དམིགས་རྒྱུན་སོགས་ལས་སྟེས་ཀྱང། དམིགས་རྒྱུན་སྟེ་ལྟོག་དེ་ལས་སྟེས་པ་
མིན་ལ། འགོག་བདེན་འཛིན་པའི་སྟོ་སོགས་རང་གི་དམིགས་རྒྱུན་ལས་སྟེ་ཞེས་པའི་དམིགས་རྒྱུན་ལ་
འགོག་བདེན་འཛིན་ཀྱང། འགོག་བདེན་ལས་སྟེས་པ་མིན་ནོ། །དེས་བྱེད་རྒྱ་དང་བདག་རྒྱུན་ལ་རིགས་

བསྐྱེས། རྒྱ་འབྲས་ལ་ཕན་གདག་བྱ་འདོགས་བྱེད་དགོས་ན། དགེ་ཙམ་གསུམ་དང་དེའི་མཚུག་ཐོགས་སུ་
བྱུང་བའི་མི་དགེ་བའི་ཙམ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་མི་དགེ་བའི་ཙམ་གསུམ་
དེའི་དེ་མ་ཐག་འབྲས་དང་བྱེད་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གཞོད་བྱ་གཞོད་
བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགེ་ཙམ་གསུམ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་གི་དགག་
སྒྲ་གཉེན་པོའི་དགག་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང། མ་ཆགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆགས་པ་སྐྱེའང་ཟེར་མི་རུང་
བའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། ལན་རིམ་ལྟར་འདེབས་དགྲ། དེར་མ་ཟད་གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་ཐལ་འགྱུར་པ་སོགས་
ཀྱི་ལྷགས་ལ་ཡང་ནམ་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ཡིད་དབང་དང། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་རིགས་མི་མཐུན་སྣ་ཆོགས་
ཀྱིས་བྱེད་པ་དང། སྐྱབ་གཉིས་རང་འདྲིན་ནམ་མཁུན་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་མིན་སོགས་ལ་སྟོབ་བྱ་མང་ཡང་སྐབས་
མིན་པས་མ་སྟོོས། བྱེད་རྒྱ་དང་བྱེད་རྒྱ་རུས་མེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ཆོས་དེའི་ཕྱིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་
པ་སྒྱུར་དགོས་ཏེ། བདག་འབྲས་ལ་ཆོས་དེའི་སྟོན་བྱུང་མ་ཡིན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང། དེས་ན་བདག་
བདེ་བར་བྱས་སོ། ཞེས་པའི་སྒྲ་མ་འོངས་པ་ལ་མི་འཇུག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིག་ཆར་ཆོས་དེ་
ལ་གཞོད་པ་ཆོས་ཅན། དེའི་བྱེད་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲིག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྱན་པར་སྤང་
བ་བཞིན་ནོ། ཞེས་ཆོས་མངོན་ཀྱི་ཆོག་ཟེན་ལྟར་བཀོད་པ་ནི། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོས་འཆོ་བ་བྱས་ན་བདེ་
བར་བྱས་སོ་ཞེས་བརྟེན་དུ་མི་རུང་བ་དང་འདྲ་སྟམ་པ་ཡིན་ལ། ཡིག་ཆའི་རང་ལྷགས་མཆིམས་མཛོད་
དང་མཐུན་པ་གོང་དུ་བྱེད་རྒྱ་དང་བྱེད་རྒྱ་རུས་ལྡན་ཀྱི་མཆན་ཉིད་གསུངས་པས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དང།
གནས་བཞི་པར་སྤང་བྱ་མིན་པའི་བདག་འབྲས་མཐོང་སྤང་བཞག་པ་སོར་བཞག་གནང་བའི་ཕྱིར། དེ་
དང་མཐུན་ཡང་དགོས་ཏེ་ཆོས་དེ་སྐྱེད་པ་ལ་གཤགས་མི་བྱེད་པ། དེའི་དོན་ཡིན་པ་གང་ཞིག །སྤང་བས་
སྤྱན་པ་གནས་པ་དང་ཁོ་རང་གི་དུས་སུ་སྐྱེ་བ་ལ་གཤགས་བྱེད་ཀྱི་སྦྱིར་སྤྱན་པ་སྐྱེ་བ་ལ་གཤགས་མི་བྱེད་
པའི་ཕྱིར། ཆོས་མངོན་དུ་དེ་འདྲིག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གནས་པ་ལ་གཞོད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་སྤྱན་པའི་རྒྱ་བ་དང་མི་རྟག་པའི་མཆན་ཉིད་གཉིས་ཆོས་ཅན། སྤྱན་པའི་བྱེད་རྒྱ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར་དང། མི་རྟག་པས་འདྲིག་པར་ཡང་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་འདྲིག་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་དང། གནས་པར་བྱ་བ་ཡེ་
གནས་པར་བྱ་བར་རུས་སོ། ཞེས་པ་ནས། ཡང་ན་འདི་ལ་གཤགས་བྱེད་པ་གང་ཞིག་ཡིན། རྒྱ་བ་དང་མི་

རྟག་པ་ཉིད་དེ་དག་ཁོ་ན་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གནོད་པས་དེའི་བྱེད་རྒྱ་མིན་དགོས་
ན། ལམ་བདེན་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བྱེད་རྒྱ་མིན་དགོས་ལ། དེ་དེའི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་དུ་
རང་ལས་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་རྒྱར་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཟག་མེད་ཤེས་པ་དང་ཉི་འོད་ཀྱིས་ཟག་པ་
དང་སྐར་མ་མཐོང་བ་ལ་གཤགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཅད་པ་ལ། རེ་ཞིག་སྐྱེ་བ་ལ་གཤགས་བྱེད་ལུས་པ་
ནམས་ནི། གཤགས་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་ཉིད་དུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། གང་སྟེལ་
ལས་ཀྱང། ལམ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བྱེད་རྒྱ་ཉིད་
ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱེ་བ་ལ་གཤགས་མི་བྱེད་པའི་རྡོ་བོར་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ལམ་བདེན་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་
ལ་གཤགས་བྱེད་ལུས་ཀྱང་གཤགས་མི་བྱེད་པའི་བྱེད་རྒྱ་དང། བྱང་འདས་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ནམས་
གཤགས་བྱེད་མི་ལུས་པས་བྱེད་རྒྱར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་གཤགས་བྱེད་པར་མི་
ལུས་པ་དཔེར་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་ལ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང། མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ནམས་ལྟ་
བུ་དང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ལམ་ནམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་ལ་
གཤགས་བྱེད་ལུས་པ་ཅམ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཆིམས་མཛོད་ལས། ལྷང་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་
ལུན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་གཤགས་བྱེད་ཀྱི། ཞེས་དང། ཅ་བར། སྐྱེ་ལ་གཏན་དུ་གཤགས་
བྱེད་པ། །འགོག་གཞན། །ཞེས་གསུངས་པས། ལྷང་བ་ལུན་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་བརྟགས་མིན་གྱི་
འགོག་པ་རང་གི་དགག་བྱའི་ཆོས་ནམས་ཀྱི་བྱེད་རྒྱ་མིན་ཟེར་དགོས་སམ་སྟེ།

ཕན་ཚུན་ཕན་འདོགས་བྱེད་དུ་གནས་པའི་རྒྱ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱའི་མཆན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་
ཅ་བའི་ཆོག་ཟེན་གྱི་དེའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཅེས་ན་ཆོག་གམ་སྟེ། མཐུན་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་ཚུར་
ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་བྱེད་པ་འགྲེལ་བས་ཁ་བསྐངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་མ་གསུངས་པ་རྟེན་གཞི་བཟན་
བཅོས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མཆན་ཉིད་མ་བྱུང་བ་བྱས་ཞེ་ན། ལྟན་
ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་འབྲས་བྱ་གཅིག་པ་ནམས་ཀྱི་འོ་ཞེས་བཟན་བཅོས་ལས་དེ་སྐད་
འདོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། ལུང་དུ་མ་བཟན་པའི་སེམས་མི་སྐྱེ་བའི་
ཆོས་ཅན་ལ་ནི་དུས་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་ཉིད་དང་འབྲས་བྱ་དང། རྒྱ་མཐུན་པ་གཅིག་ཉིད་དག་དང་

ལྷུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཉིད་དང་བཞིས་སོ། །ཞེས་སོ། །མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་མི་སྦྲེ་
བའི་ཆོས་ཅན་ལ་ནི། ཞེས་པ་ནས། རྒྱ་མཐུན་པ་གཅིག་པ་ཉིད་དག་དང་ལྷན་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར། མཆིམས་
མངོན་དུ་གསུངས་པའི། རྒྱ་མཐུན་གཅིག་པ་ནི་མ་འོངས་པ་ལ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་འཛོག་པའི་དབང་དུ་
བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་མ་འོངས་པ་ལ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བཞག་པ་འཐད་ཕྱོགས་སུ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱོགས་སྤྱི་མཐུན་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བཞིན་དུ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མ་འོངས་པ་ཅིའི་
ཕྱིར་མི་འཛོག་ཅེས་བཟད་པ་ལ། དྲེ་སྤྱི་མཐུན་བཅོས་ལས་མ་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར་དང། སྤྱི་ཕྱི་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་ལན་བཏབ་པ་ལ། དེ་ལྟར་ན་ནམ་སྤྱི་མཉམ་གྱི་རྒྱུ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། ནམ་སྤྱི་མཉམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལྟན་ཅིག་
པ་མི་རུང་ལ། མ་འོངས་པ་ལ་སྤྱི་ཕྱི་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ། སྐལ་མཉམ་རྒྱ་འབྲས་འབྲ་བས་སྤྱི་ཕྱི་མེད་
ན་པན་ཚུན་འཆོལ་བར་འགྱུར་ལ། ནམ་སྤྱི་མཉམ་རྒྱ་འབྲས་མི་འབྲ་བས་སྤྱི་ཕྱི་མེད་ཀྱང་སྦྲོན་མེད་ཅེས་ལན་
བཏབ་ཚུལ་གསུངས་པའི་མཐུག་དུ། རྒྱལ་སྤྱི་མཐུན་མ་ལས། བདག་ནི་ཕྱོགས་སུ་མ་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ནོ་
སྟུང་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་མ་འོངས་པ་ལ་སྤྱི་ཕྱི་མེད་ཅེས་པ་འདི་སྤྱི་ཕྱི་མཉམ་གྱི་འདིའི་ཕྱིས་
སྦྲོས་ཞེས་པའི་ཐ་སྟན་མེད་པ་ལ་བྱེད་དམ་སྟུང་གཞན་དུ་ན་ནམ་སྤྱི་མཉམ་དང་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་
ཕྱིས་འབྱུང་མི་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །

འཛིག་ལྟའི་རྒྱ་དང་རྒྱ་ཅན་ལ་སྤྱི་ཅི་བ་ནི། རང་གི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་འཛིག་ལྟ་ཡོད་
མེད་ལ་སྤྱི་ཅི་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན། འཛིག་ལྟའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ནམས་སུ་གཉིས་པར་འགྱུར་ལ། སྤྱི་
གཉིས་པ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་ཆོག་ལས། རྒྱ་རྒྱལ་དང་ནི་དུས་མཉམ་པ། ཞེས་པའི་
དུས་མཉམ་པ་ནི་དུས་སྤྱི་ཕྱིའི་དབང་གིས་རྒྱུའི་རྒྱས་པ་རེ་འཕེལ་དུ་མ་སོང་བར་མཉམ་པའི་དོན་ཡིན་
ཏེ། འདིའི་རྒྱ་རྒྱལ་དང་ནི་ཞེས་པ་དབང་པོ་རྒྱ་རྒྱས་མཉམ་པའོ། །ཞེས་པའི་དབང་པོ་མཉམ་ཚུལ་དང་དུས་
མཉམ་པ་ཞེས་པ་རྒྱ་རྒྱས་པ་མཉམ་ཚུལ་ལ་སྦྱོར་དགོས་པའི་ཕྱིར། མངོན་པའི་རྒྱན་ལས། སྤྱི་གཞུང་ལ་ཆོས་
བཟོད་རང་གི་རིགས་ཕྱི་མའི་མཉམ་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུར་གསུངས་པ་དེའི་མ་འོངས་པའི་ཐོབ་པའི་
སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱུར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱུ་ཕྱི་མའི་མིན་ཏེ། དེ་སྤྱི་གཞུང་ལ་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཅན་
དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཉིད་མ་འོངས་པ་དང། ཞེས་དང། གང་སྤེལ་ལས། དེ་ཉིད་

མ་འོངས་པ་དང། ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། མཉམ་པའི་ཕྱིར་དེའི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ནས་མི་སྤྱེ་བ་ཤེས་པའི་བར་གྱིས་ཡང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡང་རྒྱ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་བཟོད་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཁོ་རང་དང་མཉམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལས་ཀྱང་དམན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་སྤར་སྤྱོད་པ་ནམས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཕྱིས་སྤྱེ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། ཞེས་པ་ནས། སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་ཐོབ་པ་སྐྱད་ཅིག་ཕྱི་མ་དང་ལྟན་ཅིག་སྤྱོད་པ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་ཐོབ་པ་ནམས་ཀྱི་ལྟ་བུ་སྟེ། དམན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས་ཀྱང་ངོ། །མཐོང་ལམ་མཉམ་པའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཐོབ་པ་ཕྱིས་སྤྱོད་ནམས་མ་གཏོགས་ཤེས་པའི་མེད་དེ། ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཟག་མེད་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ཆ་རེ་ལྟ་བུ་བའི་ཆ་དང་པོ་ཕྱི་མ་ནམས་ཀྱི་མཉམ་པའི་སྐལ་མཉམ་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་དེ། དེའི་སྐལ་མཉམ་ཀྱི་རྒྱ་གང་ཞིག་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་སྤྱད་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་གང་ཞིག་ལྟན་མཚུངས་སོགས་ལ་དོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཆ་གཉིས་པ་སོགས་སྐལ་མཉམ་ཀྱི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཅ་བར། དང་པོ་འཕགས། སྐལ་མཉམ་མ་གཏོགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། དེ་ནི་ཟག་མེད་དང་པོ་རང་ལྟོག་གམ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཆོས་བཟོད་ལ་དགོངས་ཟེར་དགོས་སོ། །དེ་དག་ཤེས་པ་ཡིན་མིན། གཅིག་གྲུབ་ལ་ཅིག་ཤོས་མ་གྲུབ་པའི་སྐབས་ཡོད་མེད། རྒྱད་ལ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་མིན། ཚྱོད་ན། དེ་དག་ཤེས་པ་ཡིན་ན་ཆོས་བཟོད་ལས་འོས་མེད་པས་ལྟན་མིན་དང། གཅིག་གྲུབ་ལ་ཅིག་ཤོས་མ་གྲུབ་པའི་སྐབས་ཡོད་ཀྱང། རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་ཟེར་དགོས་ཏེ། མིན་ན་ཆོས་བཟོད་རྒྱད་ལ་སྤྱེ་མ་ཚུང་བའི་འཕགས་པ་ཡོད་པར་འཇུག་རོ། །སྤེལ་སྒྲོམ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་དུས་མཐའི་སྐྱད་ཅིག་མ་ཡོད་ཀྱང། དེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྩལ་སྤྱངས་ཆེད་དུ་ནན་གྱིས་བསྐྱེད་པས་མི་འདྲའོ། །ཆོར་བ་དོན་དམ་བདེན་པར་གསུངས་པ་སོགས་དཔུང་གཞི་རྣམས་སྟེ་འོག་དུ་འཆད་དོ། །

སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་སོགས་ནང་མཉམ་པ་དང། གོང་མ་རྒྱུ་བྱེད་འབྲིང་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འཛིན་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འོ། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྒྱུར་བྱུང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་དག་ནི་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུ་གཞན་མཉམ་པ་རྣམས་དང། རྒྱུ་དུའི་འབྲིང་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཁྱད་པར་ཅན་བརྒྱད་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་ཀྱང་ངོ་། །དང་པའི་རྩིས་འབྲང་གི་ལམ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་རྩིས་འབྲང་གི་ལམ་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་ཚུལ་ལ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུད་གཅིག་ལ་དང་པའི་རྩིས་སུ་འབྲང་བ་དང། ཆོས་ཀྱི་རྩིས་སུ་འབྲང་བའི་ལམ་དག་མི་སྲིད་མོད་ཀྱི་འབྲུང་བ་ནི་མ་འོངས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དོགས་གཅོད་གནང་ནས། དབང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་བའི་ལམ་མངོན་དུ་ལྟར་མི་སྲིད་ཀྱང། མ་འོངས་པ་ཡོད་པར་གསུངས་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། རི་ལྟར་ན། དང་པའི་རྩིས་སུ་འབྲང་བའི་ལམ། ཆོས་ཀྱི་རྩིས་སུ་འབྲང་བའི་ལམ་གྱི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་འལྟར་པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེ་ན། ཞེས་པ་ནས། མི་སྲིད་པ་ནི་འདིར་མངོན་དུ་མི་འལྟར་པ་ལ་བྱ་ཡི། མེད་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་དབང་པོ་རྒྱལ་པོའི་ལམ་བཞིན་དུ་བདག་ཉིད་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་པོའི་ལམ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ནས། དབྱིག་བཤེས་གྱིས་དབང་པོ་འཕོ་བ་དང་སྦྱར་བ་ལ་དགག་པ་གནང་བའི་ཕྱིར། ལྷགས་འདིས་ཆོས་དེ་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཁ་ཡར་འདུག་ཀྱང། རྒྱུན་མ་ཆང་བས་མ་སྦྱེ་བ་ལ་མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ཅན། ཞེས་བཞག་པ། མེད་དགག་འཛོགས་ཤེས་པ་དང། དེ་ཡང་སེལ་འཇུག་མི་འདོད་པའི་གནད་གྱིས་ཡིན་ལ། འདི་ནི་འདི་བའི་ནང་འགལ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམས་པོའི་ལམ་དེ་ཆོས་ཅན། རྣམས་པོའི་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱལ་པོའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཟེར་རམ། ཡང་ཆོས་ཀྱི་རྩིས་འབྲང་གི་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་མ་ཡིན། ཐ་དད་པའི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ནའང་མ་ཁྱབ་ཟེར་བ་ལས་འོས་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་རྩིས་འབྲང་གི་རྒྱུད་ལ་དང་པའི་རྩིས་འབྲང་གི་ལམ་མི་འཛོགས་པ་དེ་དེར་འལྟར་དུ་མི་རུང་བས་ཡིན་ནམ་དཔུང།

མཆིམས་མངོན་ལས། དགེ་བ་སྦྱེ་ཐོབ་རྣམས་དང། ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་པན་ཚུན་སྐལ་མཉམ་དུ་བསྟན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། སྦྱེས་ནས་ཐོབ་པ་ཅན་གྱི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་དུ་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱང་

དེ་དང་འབྲེལ་། ཞེས་སྦྱེས་ཐོབ་དགེ་བ་རྒྱུ་འབྲིང་དག་པན་ཚུན་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ། ཉོན་མོངས་
ཅན་རྣམས་ཀྱང། དེ་དང་འབྲེལ་བར་གསུངས་པ་འདིའི་དོན་བསྟུས་པར་སྤང་བས། ཉ་ཅང་ཆིག་སྟུང་གནང་
བའམ་ཆིག་ཆད་པ་ཡིན་བརྟགས་ལ། དོན་འགྲེལ་ན་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་རྒྱུ་འབྲིང་རྣམས་པན་ཚུན་དང།
ཉོན་མོངས་ཅན་དགྲ་ལོ་རྣམས་ཀྱང་པན་ཚུན་དུ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ། ཅ་བར། སྦྱོར་བྱང་དེ་གཉིས་
ཁོ་ནའི་ཡིན། ཞེས་པའི་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏེ། དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་ཆེན་པོས་རྒྱུ་འབྲིང་སྐལ་མཉམ་དང། ཉོན་
མོངས་ཅན་ཆེན་པོས་རྒྱུ་འབྲིང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་ནི། རིམ་བཞིན་དགེ་ཅ་གཙོད་པ་དང། ཉོན་
མོངས་གཉེན་པོས་སྤོང་བའི་དུས་སུ་སྤྲུལ་ཆེན་པོས། ཕྱི་མ་རྒྱུ་འབྲིང་རྒྱ་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་འགྲེལ་
དགོས་སོ། །ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་བཞི་སྤྲུལ་རྣམས་ཕྱི་མའི་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་རྣམས་སྤྲུལ་མའི་མིན་པ་དང།
བསམ་གཏན་བཞིའི་འབྲས་བུ་སྦྱལ་སེམས་བཞི་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ་། ལུང་མ་བསྟན་ཕྱི་མ་གསུམ་འབད་
པས་སྦྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་ལ་དབང་པོ་མཉམ་པས་མཉམ་པའི་གོ་མི་ཆོད་ཀྱང། དབང་པོ་ཁྱད་
པར་ཅན་གྱིས། ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་གོ་ཆོད་དོ། །

ཁ་ཆེ་བས་གཞན་གཅིག་འདོད། ཅེས་པ་རང་འགྲེལ་དུ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱུན་
འགྲོའི་རྒྱ་ལས་རི་ལྟར་བྱུང་དེ། དེ་དག་གིས་ཀྱུན་འགྲོ་རྣམས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ། བསྟན་བཅོས་
རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་གཞུང་ཁྱད་པར་གསུམ་དངས་ནས་བསྦྱབ་པ་དེ་ཨི་ཡིན་སྟེ། གཞན་གཅིག་ཅེས་པ། ཉོན་
མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་ནི། མདོ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ནི། འདིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་
བའི་ཅ་བ་ཅན་ནོ། ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ། ཁ་ཆེ་བས་དེ་མ་དངས་པར་གཞན་གསུམ་དངས་པས་ཡིན་ནམ་
དཔྱད། སྤྲུལ་ཆིག་ལས། ལས་གཞན་ཡོད་ཀྱང་མ་བཤད་ལོ། ཞེས་པ། སྤྲུལ་སྤྲུལ་མ་དངས་པ་ལྟར།
རང་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་ཆོད་ཚུལ་ལ་དཔག་ན་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མ་འོངས་པ་འདོད་མཁན་ཡོད་ཀྱང། ཅ་བ་
འདིར་མ་བཤད་གསུངས་པ་ཨི་ཡིན་སྟེ།

དཔེ་སྟོན་མ་བྱས་དམིགས་རྒྱུན་མིན་ཏེ་མདོར། ཞེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་སྤྲེལ་བས། དེ་
དམིགས་རྒྱུན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མདོ་ལས་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱི།

ཞེས་དང། མཐའ་དཔྱད་ལས། དེ་ལ་མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། ཞེས་པ་ནས། མདོ་ལས་རྒྱུན་བཞི་སྟེ། ཞེས་པས་
འདུས་མ་བྱས་དམིགས་རྒྱུན་དུ་གསུངས་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། དེ་ནི་མདོ་ལས། འདུས་མ་
བྱས་དམིགས་རྒྱུན་བཏགས་པ་བ་ཅམ་དུ་གསུངས་ཀྱི་རྒྱ་བཏགས་པ་བ་ཅམ་དུ་ཡང་མ་གསུངས་ཞེས་
པ་ཡིན་ཏེ། མི་བསྐྱབས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ནི་མ་གསུངས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྲལ་འབྲས་འབྲས་བྱ་
བཞི་ག་དང་འགལ་གསུངས་པ། འབྲས་བྱ་མཚན་ཉིད་པ་བཞི་དང་འགལ་ཅས་པ་ཡིན་ནོ། བྱེད་འབྲས་ལ་
དུས་གཞན་འབྱུང་བའམ་བར་དུ་ཆོད་པ་ཡོད་དེ། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་
བདེན་མཐོང་ལམ་གྱི་བྱེད་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། དུས་གཞན་འབྱུང་བ་དང། བར་དུ་ཆོད་པ་
འདུས་མ་བྱས་ལ་མི་རུང་སྟེ། དེ་ནི་མི་སྦྱེའི་བྱེད་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུས་གཞན་འབྱུང་བ་སྡེ་པ་གཞན་
ཀྱི་ལྷགས་ཡིན་གྱི། རང་ལྷགས་མིན་ཏེ། མཐའ་དཔྱད་ལས། དེ་ལ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའང་ཡོད་དེ།
ནམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱ་ལྡེའི་རྒྱ་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ནམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་མ་བཞག་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང། མི་སྒོལ་པའི་འབྲས་བྱ་སྒོལ་པ་ལ་བྱེད་འབྲས་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར་དང། རང་
འགྲེལ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ་དེ་ལ་ཡང་སྦྱེས་བྱ་བྱེད་པའི་འབྲས་བྱ་བསྐྱལ་བ་ནི་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། ཞིང་
བ་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་དང། མཆིམས་མཛོད་ལས། དུས་གཞན་འབྱུང་བ་འདོད་
པ་ལྟར་ན། ཞེས་ཟུར་དུ་བཀར་བའི་ཕྱིར་རོ།

ཀུན་འགོ་དང་ནི་ས་འབྲཱོ། ཟེར་དགོས་ཏེ། ཚ་བར། རྣམས་ཀྱི་རང་ས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འཛིག་ལྟ་ལྟ་བུའི་སྐལ་མཉམ་དང། ཀུན་འགོའི་རྒྱུར་སྦྲ་བཞི་གསུངས་ཀྱི། སྦྱིར་མིན་ཏེ། ཀུན་འགོའི་རྒྱ་
ལ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། བྲལ་འབྲས་དང། སོ་སོར་བཏགས་འགོག་གཉིས་དོན་གཅིག་
གམ་མི་གཅིག་གཅིག་ན། རང་འགྲེལ་ལས། འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ལ། སོ་སོར་རྟོག་པ་ནི་སོ་སོར་
བཏགས་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གོ། དེས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འགོག་པ་ནི་སོ་སོར་བཏགས་པའི་འགོག་
པའོ། ཞེས་དང། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། གལ་ཏེ་སོ་སོར་བཏགས་པས་འགོག་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཁོ་
ན་ཡིན་པར་བཟུང་ན། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འགོག་པ་མ་བསྐྱས་པས་མ་བྱུང་པའི་
མཚན་ཉིད་དུ་འཇུར་རོ། ཞེ་ན། མ་བྱུང་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། འགོག་པ་འགའ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་

པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ཉིད་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པས་འཕོབ་པས། དེ་ལ་འཇིག་
རྟེན་ལས་འདས་པ་ཁོ་ན་ཤེས་རབ་ཡིན་གྱི་འཇིག་རྟེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང། མཐའ་དཔྱད་ལས།
འདིའི་སོ་སོར་བརྟགས་པ་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་རབ་གྱི་བྱད་པར་ཁོ་ནར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང།
སོ་སྒྲིལ་ཐོབ་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ནི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་སྒྲོམ་པའི་སོ་སྒྲིའི་སྐབས་གྱི་ཆགས་
བྲལ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བདེན་བཞི་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཐོབ་དགོས་པར་གསུངས་པ་གང་ཞིག
བྲལ་འབྲས་ཕྱི་རོལ་བའི་རྒྱད་ན་འང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། རི་བཅས་སྤོང་བའི་ལམ་དག་གི། །ལས་
ནི་ལྷ་ཡི་འབྲས་བུར་བཅས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་གཅིག་ན། ཅ་བར། སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་
པ་གང། །བྲལ་བའོ། །ཞེས་དང། བྲལ་བ་སྒྲོ་ཡིས་ཟད་པའོ། །ཞེས་དང། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཟག་པ་དང་
བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་བྲལ་བ་དེ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པའོ། །ཞེས་དང། ཟད་པ་ནི་འགོག་
པའོ། །ཞེས་དང། བྲལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སྤར་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མ་བཤད་
དམ། དེའི་ཆེ་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་གང་ཞེ་ན་གང་བྲལ་བའོ། །ཞེས་བཤད། ད་ནི་བྲལ་བ་
གང་ཞེ་ན། གང་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པའོ། །ཞེས་བཤད་པས་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་བཤད་པ་ཞེས་
དང། གང་སྤེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང།
རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། བྲལ་བ་སྒྲོ་ཡིས་ཟད་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། སྒྲོས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འགོག་པ་ནི་བྲལ་
བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང། གང་གི་ཕྱིར་ཟད་པ་ནི་འགོག་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང། མདོན་པའི་རྒྱན་
ལས། བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ནི། ཞེས་པ་ནས། སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པའོ། །ཞེས་དང། མཐའ་དཔྱད་
ལས། བྲལ་བ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་བརྟགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང། དེ་ཐམས་ཅད་
གྱི་ཅ་བ་བསྟན་བཅོས་ལས། འབྲས་བུའི་ཆོས་གང་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང། སོ་སོར་
བརྟགས་པས་འགོག་པའོ། །ཞེས་གཞུང་དེ་དག་གིས་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང།
སྤེམ་ལྟར་ན་ཕྱི་རོལ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་བྲལ་འབྲས་རྣམས་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་སོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
བ་དང། སྤང་བྱ་འགོག་པའི་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང། སོ་སྒྲིའི་རྒྱད་ན་བརྟགས་འགོག་
མེད་པར་ཐལ་བ་སོགས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། ལུང་སྤེམ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ནི། བརྟགས་འགོག་པལ་ཆེ་
བའམ། གཙོ་བོ་འགོག་བདེན་ཡིན་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སོ་སོར་བརྟགས་པའང་ཟག་མེད་གྱི་

ཤེས་རབ་ཁོ་ན་ལ་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས་བསྟན་པ་ནི། སལ་ཆེ་བ་འཕ། གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། གཞན་
དུ་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང། སོ་སོར་
བརྟགས་པས་འགོག་པ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཚན་གཞི་བསྟན་པའོ། །གང་བྲལ་བའོ་སོ་སོ་སོ་སོ་ཡིན། ཞེས་བྱ་
བ་ནི་སྦྱེ་བ་དང། ཞེས་བྱ་བ་ནས་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པ་བཅད་པའི་སྒྲོན་མེ་མཚན་
ཉིད་བསྟན་ཏེ་ཞེས་དང། མཆིམས་མངོན་ལས། འོ་ན་འཛིག་རྟེན་པའི། ཞེས་པ་ནས། འཆད་མོད་ཀྱི་ཞེས་
པའི་བར་གྱིས་རྒྱལ་སྤྱས་མའི་གསུངས་པ་བཀོད་ནས། འོ་ན་ཀྱང་གཉེན་པོའི་སྟོབས་གྱིས་ཟག་བཅས་དང་
བྲལ་བའོ། ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་མན་གྱིས་གང་སྤེལ་གྱི་ཆོག་སྣ་བསྤྱས་ནས་བཀོད་དེ།
རང་ལུགས་བཞག་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དཔྱོད་ཀྱི་ལུང་ཕྱི་མས་ནི་སོ་སྦྱེའི་སྐབས་སུ་ཐོབ་པའི་བརྟགས་འགོག་
གི་མཚན་གཞི་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་བྱབ་པ་བསྟན་པ་མིན་ལ། རྒྱལ་སྤྱས་མའི་དེ་འགོག་བདེན་ལ་དགོངས་
ཏེ། དེས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའང་ཟག་མེད་ལ་བརྟེན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་མེད་
མ་ཡིན་པའི་འགོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མེད་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱིར་བརྟགས་འགོག་གི་
དོན་ནི། ཤེས་རབ་གྱིས་ལུལ་ལ་ཡང་ཡང་བརྟགས་པའི་སྟོབས་གྱིས་རང་གི་སྤང་བྱ་དང་བྲལ་བ་ལ་བྱའོ། །

འབྲས་བྱ་འཛིན་པ་ནི། འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་བཞིན་པ་ལ་བྱེད་པས་འདས་མ་འོངས་
མི་འཛིག་པ་ཡིན་ལ། སྤྲོམ་ཆོག་ལས། ཡང་ན་འབྲས་བྱ་ཡིན་པའི་དོན། །ཁ་ཅིག་འབྲས་བྱའི་མཚམས་
འཛིན་ཟེར། ཞེས་པ་གཞུང་གང་ལས་གསུངས་དཔུང། འབྲིན་པ་ནི། བསྐྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པས་དེ་ལ་
འདས་མ་འོངས་ཀྱང་འཛིག་ལ། མ་འོངས་པ་ལ་སྦྱེ་བ་མེད་པས། འདིའི་བསྐྱེད། ཅེས་པ་དང། གང་གི་
སྟོབས་གྱིས་གང་སྦྱེས་པའི། ཞེས་པའི་སྦྱེ་བ་གཉིས་སྦྱེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་བྱས་པ་ལས་སྦྱེས་མི་
དགོས་ཟེར་རམ་དཔུང།

ཀུན་འགྲོ་སྐལ་མཉམ་དག་སྤྱས་བསྤྱས་ཚུལ་ནི། སྤར། གཉིས་ནི་རབ་ཏུ་འབྲིན་པར་བྱེད། ཅེས་
པས་གཉིས་གྱིས་ད་ལྟར་གྱི་འབྲས་བྱ་ཁོ་ན་འབྲིན་པར་གསུངས་པ་དང་འབྲེལ་བས་དབང་གིས་གཉིས་
ནི་ད་ལྟར་དང་འདས་པ་གཉིས་འབྲིན། ཞེས་དག་སྤྱས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་གཉིས་གྱིས་མཚུག་ཐོགས་

སྤྱུ་འབྱིན་པ་ལ་ད་ལྟར་གྱི་དང། བར་དུ་ཆོད་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་འདས་པའི་འབྲས་བྱ་འབྱིན། ཞེས་གསུངས་
གྱི་འབྲས་བྱ་ད་ལྟར་བ་དང་འདས་པ་འབྱིན་ཟེར་མི་རུང་སྟེ་འབྲས་བྱ་ད་ལྟར་བ་ལ་དུས་མཉམ་པ་དགོས་
ལ། ད་ལྟར་བ་དང་མ་འོངས་པའི་འབྲས་བྱ་འདས་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚ་བར། བར་མ་ཡི་ནི་མ་
འོངས་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་བྱུང་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ལྷན་མཚུངས་གྱི་
འབྲས་བྱ་མ་འོངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷན་མཚུངས་གྱི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ན་མ་ཁྱལ། འདོད་ན། སྟོན་པོ་འདས་པ་ཆོས་ཅན། མིག་དབང་གི་ཡུལ་འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཡུལ་
དུ་གྱུར་པའི་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག་དེས་འབྲས་བྱ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་གྱིས།

ཡིག་ཆ་རྣམས་སྤྱུ་སྐལ་མཉམ་གྱི་འབྲས་བྱ་འདྲིན་འབྱིན་ལ་སྤྱུ་བཞི་གསུངས་པ་ནི། དགེ་སོགས་
སྤྱིའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་འབྲས་བྱ་འདྲིན་འབྱིན་གནས་སྐབས་ལ་སྤྱུ་ཅི་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱུ་བཞི་པ་ལ་དགེ་ཆ་
ཆད་པའི་གནས་སྐབས་བཞག་པའི་ཕྱིར་དང། མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་དམིགས་མེད་ལ། འབྱིན་ལ་མི་
འདྲིན་པ་མེད་ཚུལ་ཡང། གང་སྟེལ་ལས། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་མ་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་
ཡོངས་སྤྱུ་རྒྱ་རྒྱ་ལས་མ་འདས་གྱི་བར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སྤྱི་ལྟོག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་
བཀོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མིན་ན་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་འདས་པ་རྣམས། འབྱིན་ལ་མི་འདྲིན་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང། སྤྱུ་གསུམ་པ་དང་བཞི་བ་ཐམས་ཅད་གནས་སྐབས་ལ་སྤྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན། སྐལ་
མཉམ་གྱི་འབྲས་བྱ་འདྲིན་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་འབྲས་བྱ་འབྱིན་པ་ལ་སྤྱུ་ཅི་ཡི། འབྱིན་པ་
ཅམ་ལ་མིན་ཏེ། དགེ་ཆ་འཆད་ཁའི་ཐོབ་པས་ཀྱང་འདས་པའི་འབྲས་བྱ་འབྱིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱུ་དེ་ལྟར་ཅིས་
ནས་སྤྱུ་དང་པོ་ལ་དགེ་ཆ་འཆད་ཁའི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་བ་དང། གཉིས་པ་ལ་དགེ་བ་མཆམས་
སྤྱུར་མ་ཐག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བ་འདས་པ་དང། གསུམ་པ་ལ། རང་གི་མཚུག་ཐོགས་སྤྱུ་དགེ་བ་འབྱུང་
བའི་དགེ་བ་དང། བཞི་བ་ལ། དགེ་བ་མ་འོངས་པ་རྣམས་འཛོག་དགོས་ལ། དེས་མི་དགེ་བ་སོགས་ལ་
སྤྱིར་ཚུལ་ལའང་ཤེས་སོ། སྤྱུ་གཉིས་པ་ལ་སྤྱིན་དང་བཅས་ཚུལ་ནི་ཆོས་མངོན་པའི་གཞུང་ལས། གཉིས་
པ་ནི། དགེ་བའི་ཆ་བ་དག་གི་ཉིང་མཆམས་སྤྱིར་བའི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དང་པོ་འཐོབ་པ་གང་དག་ཡིན་
པའོ། ཞེས་དགེ་ཆ་མཆམས་སྤྱུར་མ་ཐག་པའི་ཆོ་ཐོབ་པའི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་དང། དམིགས་བཅས་ཀྱི་

སྐབས་སུ་གཉིས་པ་ནི་བསྐྱོག་པའོ། །ཞེས་མི་དགེ་བའི་སེམས་སོགས་ཀྱི་མཛུགས་ཐོགས་སུ་བྱུང་བའི་དགེ་
སེམས་སོགས་བཞག་པ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས། དེ་དག་གི་ཆོ་ཐོབ་པའི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་དང་དགེ་སེམས་
སོགས་ལ། ད་ལྟར་བ་ཡང་ཡོད་ལ། དེ་དག་འདྲིན་པའང་ཡིན་ལ། སྡེ་མ་ལྟར་ན་ད་ལྟར་བ་མ་བསལ་བའི་
སྒྲོན་ཡོད་པས། དེ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའི་ཕྱིར། སྤྱད་པོ་དགེ་རྩ་འཆད་ཁའི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་དང།
རང་གི་མཛུགས་ཐོགས་སུ། མི་དགེ་བ་འབྱུང་བའི་དགེ་སེམས་སོགས་ཀྱི་ཐོབ་པ་འདས་པའམ་དེའི་རྒྱན་
འདས་པ་དགེ་རྩ་མཆོམས་སྒྱུར་བ་དང། མི་དགེ་བ་སོགས་ཀྱི་མཛུགས་ཐོགས་སུ་དང་པོ་ཐོབ་པ་ཞེས་བརྗོད་
དགོས་ཞེས་སྒྲོན་པར། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་སྐད་དུ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི།
ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ནི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། སྡེ་ན་མེད་པ་རྟེན་ན་
འབྲས་བྱ་འདྲིན་པ་དང་འབྲིན་པ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཉིད། ཅེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང། ལུང་དུ་
མ་བཞུན་པའི་མཛུགས་ཐོགས་སུ་དགེ་བའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དེའི་ཆོ་སྡེར་འགགས་པའི་དགེ་བའི་
སེམས་འབྲིན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། འདྲིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང། རྒྱལ་སྤྱས་མ་ལས། དགེ་བའི་སྐལ་བ་
མཉམ་པའི་རྒྱ་ད་ལྟར་གྱི་ཐོབ་པ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་འདྲིན་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ་འབྲིན་པར་བྱེད་པ་
ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སྤྱ་གཉིས་པ་བཞུན་པ་འདི་ནི་སྒྲོན་དང་བཅས་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདི་ལ་འདུས་བཟང་གིས་ཚོད་སྤོང་ནི་སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་དེ་དག་ཉིད་
ཀྱིས་ཞེས་བརྗོད་མི་རུང་བར་ཐལ། མཆོམས་སྒྱུར་མ་ཐག་དང་པོར་ཐོབ་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱར་རྒྱར་
པའི་ཐོབ་པ་ལ་དགེ་རྩ་ཆད་པའི་ཐ་མར་གཏོང་རྒྱུའི་ཐོབ་པའི་རྒྱན་དུ་མ་ཟད་འཆད་ཁའི་ཐོབ་པའི་སྒྲོན་
དུ་འགག་པའི་ཐོབ་པའི་རྒྱན་འདས་པ་གང་རུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ད་ལྟར་བ་དེར་ཐལ་བ་མེད་དེ། དགེ་
བའི་རྩ་བ་དེ་དག་གིས་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བས་ཞེས་པས་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་སྐྱེ་བར་ཆས་པའི་སྐབས་ཁོ་
ན་བརྗོད་ཀྱི་ད་ལྟར་གྱི་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་མངོན་པའི་གཞུང་བཟུང་བར་བྱ་ཞེས་ཟེར་བ་
ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱས་མ་ལས། འདི་ལ་སློབ་དཔོན་འདུས་བཟང་ན་རེ། འདི་སྐད་དུ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་ཉིང་
མཆོམས་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ནི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གང་སྤྱས་པ་དེ་ནི་རུང་བ་མ་ཡིན་

ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཉིང་མཆམས་སྒྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དང་པོར་ཐོབ་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་མར་བོར་བ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཁོ་ནའི་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པར་མ་ཟད་ཀྱི་དེ་ནི་དེའི་ཐོབ་པའི་རྒྱ་སྒྲོན་རྣམས་ཏུ་འགགས་པའི་ཡང་རྒྱ་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟ་བུས་ན་ངེ་ལྟར་བཀོད་པ་ཉིད་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་དང། དགེ་བའི་ཉིང་མཆམས་སྒྱུར་བའི་ཆེད་ཐོབ་པ་ད་ལྟར་ཀྱི་ཐོབ་པ་དག་འབྲས་བྱ་འབྱེན་པར་ཡང་བྱེད་ལ་འདྲིན་པར་ཡང་བྱེད་ཀྱི་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་འདྲིན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཉེས་སོ། །ཞེས་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཉེས་པ་མེད་དེ། དགེ་བའི་རྩ་བ་དག་གི་ཉིང་མཆམས་སྒྱུར་བས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐོབ་པ་སྦྱེ་བར་ཆས་པའི་གནས་སྐབས་ཁོ་ནར་བརྟེན་པ་ཡིན་ཀྱི་ད་ལྟར་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ནི་ད་ལྟར་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐོབ་པ་དག་འགའ་ཡང་མེད་ན། ཞེས་པ་ནས། རིགས་པ་འདིས་ཆོས་མངོན་པ་ལས་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་གཞུང་གཟུགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་སྤར་གྱིས་ཁྱད་པར་དེ་མ་སྒྱུར་ན། དེའི་ཆེ་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་དང་སེམས་སེམས་བྱུང་སོགས་ཀྱང་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྤྱུ་གཤེས་པར་ཐལ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མཐུན་ལ་འདིས་གང་དག་ཅེས་པ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལ་བྱེད་པས། དེས་སེལ་ལ་དེ་ལྟར་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དང་པོར་འཐོབ་པ་གང་དག་ཅེས་མི་བརྟེན་ཀྱི་གང་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དང་པོར་འཐོབ་པ། ཞེས་བརྟེན་ལ་དགེ་བའི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་སྒྱུར་ཆེ་མེད་ལ། ཐོབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེ་ཡོད་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པས་སྒྲོན་མེད་ཀྱང་ཟེར་རྟེ། རྒྱལ་སྤྱི་མར་ལྟོས། འདིས་དགེ་རྩའི་ཐོབ་པ་སྦྱེ་བར་ཆས་པའམ་སྦྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྒྱུགས་པའི་ཆེད་དགེ་བ་མཆམས་སྒྱུར་ནས་དེའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དགེ་བ་སྦྱེ་བར་བཤད་པས་ཡ་མཛན་པར་བཤད་པའང་དེ་ཡིན་ནོ། །འདིར་རང་གི་མཁུག་ཐོགས་སུ་མི་དགེ་བ་འབྱུང་བའི་དགེ་སེམས་འདྲིན་ལ་མི་འབྱེན་པར་བཤད་པ་དང། ཉིང་མཆམས་སྒྱུར་ཆེད་སེམས་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་བཤད་པ་དང། མི་སྒྲོབ་པའི་བྱེད་འབྲས་སྒྲོབ་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་སོགས་ལ་དཔག་ན། དགེ་སེམས་སོགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ན་མངོན་དུ་སྒྱུར་དགོས་སམ་དཔྱད། འོན་ཀྱང་དེ་འདྲ་བའི་དགེ་སེམས་

དམིགས་བཅས་ཀྱིས་སྐལ་མཉམ་གྱི་འབྲས་བུ་འབྲིན་པ་མིན་ཀྱང། དམིགས་མེད་ཀྱིས་དེ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་མཚུགས་ཐོགས་སུ་བྱུང་བའི་དགེ་བའི་ཐོབ་པའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤར་ཆོས་བཟོད་ལ་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། སྤར་བཞི་གསུངས་པ། འདོད་པ་ན་སོ་གཉིས་དང་གོང་མ་ན་མི་དགེ་བ་དོར་བའི་ཉེར་བཞི་ཟག་མེད་དམིགས་བཅས་དམིགས་མེད་སྤར་བརྒྱད་ལ་བྱེད་ཟེར་ཡང་ཁྱུངས་མ་མཐོང་ངོ། །

འདིར་འགའ་ཞིག་(འབྲུག)་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱས་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་འདྲིན་འབྲིན་གྱི་སྤར་ཅི་བ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་བསྐྱབས་པ་དང་མ་བསྐྱབས་ལྱང་མ་བསྐྱན་ལ་སྤར་ཅི་ཚུལ་མེད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟན་མཚུངས་གྱི་འབྲས་བུ་འབྲིན་ལ་མི་འདྲིན་པ་ནི། ལྟན་མཚུངས་གྱི་རྒྱ་འདས་པ་རྣམས་འདོག་ལ། འདྲིན་ལ་མི་འབྲིན་པ་ནི་མེད་དོ། །ད་ལྟར་གྱི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྲིན་པ་མེད་ལ། སྤྱིར་རང་གི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྲིན་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་གང་གིས་འབྲས་བུ་དེ་འདྲིན་ན་འབྲས་བུ་དེ་ཡོད་མི་དགོས་ལ། འབྲིན་ན་འབྲས་བུ་དེ་ཡོད་དགོས་ཏེ། དག་བཅོམ་པའི་སྤང་པོ་ཐ་མ་སྐལ་མཉམ་གྱི་འབྲས་བུ་འདྲིན་ལ་མི་འབྲིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱའི་སྒོན་དུ་བྱུང་བའི་སྟོག་དབང་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ལས་སྦྱེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱའི་སྒོན་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་ཡང་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱའི་མཚན་ཉིད་སྦྱེ་སྟོགས་བཞི་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ལས་སྦྱེས་པར་ཐལ། དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ། ཡང་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་མཚན་ཉིད་སྦྱེ་སྟོགས་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ། དེས་གཞན་ལ་རིགས་འདྲ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ལ་མི་དགེ་བའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་དང། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་དབང་ཤེས་གྱི་ཉེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རྣམས་འདོག་སྟེ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། སྤྲོམ་མིན་དང་དབང་པོ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལྟ་དང། ཞེས་དང། ངན་འགྱུར་ལུས་ངག་གི་ལས་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ཀྱང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་འབྲས་བུ་དང་འདྲ་བ་དགོས་པར་འདོད་པ། རང་ལུགས་དང་ཁ་ཆེ་བ་གང་ཡང་མིན་ནམ་སྟེ། རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་

ལས། ཚུལ་མཛོན་པ་བ་ཁ་ཅིག་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང། རང་འགྲེལ་ལས། ཞེས་ཟེར་ཏེ་དེ་སྐད་དུ་ནི་མི་བཟོད་
དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཆོག་ལས། ཉམས་པའི་ཉོན་མོངས་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་འདྲ། གསུངས་
པ། བརྒྱད་རྒྱུ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དུ་བཞག་པ་རང་ལྷགས་ལ་མི་འཐད་ཀྱང། ཉམས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དངོས་
ཀྱི་ཉེར་ལེན་ལ་སྤར་རང་སའི་ཉོན་མོངས་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པའི་ས་གཅིག་པའི་ཉོན་མོངས་འཛོག་
པ་དང་འདྲ་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། མཆིམས་ལྷོག་ལས། གཞུགས་མེད་ནས་ཤི་འཕོས་ཏེ་ཁམས་འོག་མར་སྐྱེས་པ་
དག་ལ་ནི་རི་ལྷར་གཞུགས་འབྱུང་བར་འཕྱར་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་ནི་འདོད་གཞུགས་ན་
ཡོད་པའི་འབྱུང་བའི་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཞེས་གཞུགས་མེད་ནས་འོག་སར་སྐྱེས་པའི་གཞུགས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ལ་
སྤར་གྱི་ཁམས་དང་ས་འོག་མ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུགས་བཞག་པའི་ཕྱིར། འོན་ལས་འདས་པ་ལ་ཡང་འབྲས་
བྱ་བ་སྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་ན་འབྲས་བྱ་འཛིན་པར་འཕྱར་རོ་ཞེ་ན། འདིར་ནི་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་
པ་ཅུམ་དང། རྣམ་པ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་འཛིན་རྒྱུས་འཛིན་པར་མ་བྱས་པ་ལ་བྱ་སྟེ། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས།
ས་བོན་གྱི་དངོས་པོ་ཉེ་བར་གནས་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། ཞེས་དང། མཐའ་དཔྱོད་ལས། ས་བོན་གནས་
པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས། གནས་པ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

སྟོམས་འདུག་གཉིས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་ཞེས་པའི་མཚུངས་པ་སེམས་གྱིས་
མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པར་མཚུངས་པའི་དོན་དུ་མཆིམས་མཛོད་ལས་སོ། དེ་ཉིད་ལས་མཚུངས་པའི་
དོན་རྣམས་མཚུངས་ལ་གསུངས་པ་སོགས་ཁས་སྤངས་མི་རྣམས་སམ་སྒྲུལ་སྟེ། སེམས་ཀྱང་སེམས་བྱུང་སོགས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱེད་པར་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། རྟོག་དཔྱོད་དང་རྣམས་
མཚུངས་པ་གཞུགས་མེད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། མདོ་སྟེ་པས་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལྷས་ལ་སེམས་ཀྱི་
ས་བོན་ཡོད་པ་ལྷང་སེམས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དུ་བཞག་པ་ཡང་དབྱུད་པར་བྱའོ། འདིར་སྤྱི་ཅི་ཚུལ། ཞིབ་
ཆར་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པ་ཟེར། གསུངས་པ་ལྷར་དེ་མ་ཐག་པ་དང་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལ་སྤྱི་
ཅི་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན། སྟོམས་
འདུག་གི་སྐྱེ་སོགས་བའི་རྒྱུན་གསུམ་ལས་སྐྱེ་བའམ། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་རྒྱུན་བཞིར་མ་འདུས་པས་རྒྱུན་ལྔ་
བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། དེས་འགོག་སྟོམས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དུ་འདོད་པའང་ཁེགས་སོ། ལྷ་གཉིས་པ་དང་

བཞི་བ་ལ་དེའི་མཚན་ཉིད་སྦྱེ་སོགས་འདྲིལ་པ་ཡིན་ཀྱང་སྟོན་ཆེན་ཉུ་ཆེན་སྦྱང་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་སྟོན་ཆེན་འཕྲུག་སྐྱེད་ཅིག་དང་པོ་འདྲིལ་ལ་དེ་ལ་སེམས་དང་པོའི་ཐ་སྦྱང་བཏགས་པ་དེའི་དེ་མ་ཐག་འབྲས་ཡིན་པས་ཨེ་ཡིན་དཔྱད།

རི་བོང་རྩ་འདྲིན་པའི་རྟོག་པའི་དམིགས་རྒྱུན་ལ་དེའི་མིང་དང་མཚན་མ་འདྲིལ་པར་མཆིམས་མཛད་ལས་གསུངས་པའི་མཚན་མ་དོན་སྦྱེ་ཨེ་ཡིན་དཔྱད་ལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་དམིགས་རྒྱུན་ལས་མི་སྦྱེའོ། །ཞེས་འདོད་དེ་དེ་ཉིད་ལེགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་སུའི་ལུགས་ཡིན་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། དམིགས་རྒྱུན་དང་དམིགས་ལུལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་འདོད་མཁན་ནང་བའི་བྱ་བ་མཐའ་སྒྲ་བ་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིག་པ་ཟེར་བཞིན་དུ་རིག་བྱ་མེད་པ་ནང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གངས་རི་སྟོན་པོར་སྦྱང་བའི་དབང་ཤེས་དང་སྐྱེད་ཤད་འདྲིལ་སྦྱང་གི་དབང་ཤེས་སོགས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ལ་གངས་རི་དང་། ཕྱི་མའི་དེ་ལ་གང་ལ་ལྟ་བུའི་སྟོན་དང་ཟས་སོགས་འདྲིལ་གམ་དཔྱད་ལ། སྒར་ལྟར་མི་སྦྱེ་བའི་ཚུལ་ཅན་ནམས་ལའང་དཔྱད་བྱ་མང་ངོ་། །ལྷག་པས་བདག་རྒྱུན་དུ་འདྲིལ་ཚུལ་རྒྱུན་གཞན་གསུམ་ལས་མང་བའམ། ཡང་ན་འབྲས་བྱ་མང་བ་སྟེ་ལྷག་པ་ཡོད་པས་འདྲིལ་ཚུལ་གཉིས་རང་འབྲེལ་ལས་གསུངས་སོ། །སྦྱོར་བྱུང་གི་གཅིག་ལ་རྒྱལ་སྐས་མ་ལས་ཀྱང་འགལ་བར་འདྲིན་ནོ། །ཞེས་པ་སྦྱོར་བྱུང་གཅིག་སུའི་མཐུག་ཐོགས་ཡིན་པ་གསལ་བར་གསུངས། ཞེས་པ་ཨེ་ཡིན་སྟོན་སྟེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་སེམས་དགེ་བ་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སེམས་ཉེ་བར་བསྟོན་པ་འམ། དངོས་གཞི་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སེམས་ཉེ་ཤུག་གི་མཐུག་ཐོགས་སུ་གང་འབྱུང་ཚུལ་ནི། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། འདོད་དགེ་སྦྱོར་བྱུང་ལས་བཅུ་གཅིག་ །དེ་བརྒྱུད་དགེ་བ་གཞན་ལས་ནི། །དགུ་སྟེ་དེ་ནི་བཅུ་གཅིག་ལས། །ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ལས་བདུན་ཏེ། །དེ་དག་སོ་སོར་བཅུ་བཞི་ལས། །སྦྱོད་ལམ་ནམ་མཁུན་སྦྱེས་ལས་བརྒྱུད། །དེ་དག་བདུན་ལས་བཟེའི་གནས་ལས། །དུག་སྟེ་དེ་ནི་བདུན་ལས་སོ། །སྦྱུལ་བ་ལས་གཉིས་དེ་གཉིས་ལས། །གཟུགས་ན་སྦྱོར་བྱུང་དགེ་བ་ལས། །བཅུ་གཉིས་དེ་ནི་བཅུ་ལས་སོ། །མ་འབད་བྱུང་དགེ་ལས་བརྒྱུད་དེ། །ལྟ་ལས་ཉོན་

མོངས་ཅན་ལས་དགྲ། །དེ་ནི་བརྩ་གཅིག་ལས་ཡིན་ཏེ། །སྟོད་ལམ་ནམ་སྟོན་སྟེས་ལས་བདུན། །གཉིས་པོ་
དེ་ནི་ལྷ་ལས་སོ། །མངོན་ཤེས་འབྲས་ལས་སེམས་གཉིས་ཏེ། །དེ་བཞིན་དེ་ནི་གཉིས་ཉིད་ལས། །གཟུགས་
མེད་སྟོར་བྱང་དགེ་ལས་བདུན། །དེ་ནི་དྲག་པོ་ཁོ་ན་ལས། །མ་འབད་བྱང་བའི་དགེ་ལས་བདུན། །དེ་བཞི་
ལས་གཞན་བརྒྱད་པ་ནི། །ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་དེ་བརྩ་ལས། །ནམ་སྟོན་སྟེས་ལས་ནམ་དྲག་སྟེ། །བཞི་
ལས་སྟོབ་པ་ལས་དྲག་གོ། །དེ་ནི་བཞི་པོ་ཁོ་ན་ལས། །མི་སྟོབ་པ་ལས་ལྷ་དེ་ཡང་། །ལྷ་པོ་དག་གི་མཆུག་
ཐོགས་སྟུ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་ལ། །དེ་ལ་འོག་མ་ནས་གོང་མར་སྟེས་ཆེ་འཆི་སེམས་དགེ་བ་སྟེས་ཐོབ་
དང་། །ནམ་སྟོན་སྟེས་སྟོད་ལམ་པ་གསུམ་གང་རུང་དང་། །གོང་ནས་འོག་མར་སྟེས་ཆེ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་
ཡོད་པ་དང་། །སྟེམས་པར་འཆུག་སེམས་དང་། །སྟུལ་བར་འཆུག་སེམས་སྟོར་བྱང་ཁོ་ན་དང་། །དེ་དག་ལས་
ལྷང་སེམས་ཀྱང་འདོད་པའི་སྟེས་ཐོབ་དང་ས་གཞན་པའི་སྟོར་བྱང་ཁོ་ན་དང་། །སྟོད་ལམ་པ་དང་བཟེད་
སེམས་སྟོད་ལམ་དང་བཟེད་བྱ་བ་ལ་འབད་པའི་ཕྱིར་དང་། །ནམ་སྟོན་སྟེས་སྟོབས་རྒྱུད་ལ་མངོན་པར་
འདུ་བྱེད་མེད་པར་འཆུག་པས་དེ་གསུམ་གྱི་མཆུག་ཐོགས་སྟུ་སྟོར་བྱང་མི་འབྱུང་བ་དང་། །འདི་གསུམ་གྱི་
སྟུབ་བྱེད་གང་སྟེལ་ལྷར་བཀོད་ཀྱི། །རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། །སྟོབས་རྒྱུད་བ་དང་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པར་
འཆུག་པའི་ཕྱིར། །སྟོད་ལམ་དང་བཟེད་གནས་དང་ནམ་པར་སྟོན་པ་ལས་སྟེས་པའི་མཆུག་ཐོགས་སྟུ་སྟོར་
བ་ལས་བྱང་བ་མི་འབྱུང་སྟེ་ཐམས་ཅད་ལྷང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོབས་རྒྱུད་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་
ནས། །ཡང་ན་སྟོད་ལམ་པ་དང་བཟེད་གནས་པ་དག་ལ་ཡང་སྟོར་བ་ལས་བྱང་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་
མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སྟུབ་བྱེད་ཕྱི་མ་གཉིས་གསུམ་ག་ལ་སྟུར་བའི་ཕྱིར། །ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཟིར་ཆེ་འདོད་
པའི་སྟེས་ཐོབ་འབྱུང་ལ། །ས་གཞན་གྱི་སྟོར་བྱང་ཁོ་ན་དང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དང་སྟེའི་མཆོན་ཉིད་དང་
མོས་པ་ཡིད་བྱེད་གསུམ་དང་། །ས་གང་ན་ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ་གང་ཡོད་རྣམས་ཟག་མེད་ཀྱི་འཆུག་
ལྷང་གི་སེམས་གཉིས་ཀར་འོང་ལ། །གང་སྟེལ་ལས། །སྟེས་ནས་ཐོབ་པ་སྟེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནམ་པ་བརྩ་
དྲག་དང་ལྷན་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་པ་ལྷར། །མི་རྟག་སོགས་བརྩ་དྲག་གི་ནམ་པ་ཅན་གྱི་
འདོད་པའི་སྟེས་ཐོབ་ཀྱང་ལྷང་སེམས་ཅོམ་ལ་ཡོད་པ་དང་། །དེ་དག་གི་དམིགས་བསལ་བསམ་གཏན་དང་
པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དངོས་གཞི་ཅོམ་བྱུང་གཉིས་ཏེ། །གསུམ་གྱིས་སེམས་རྟེན་བྱས་པའི་བརྩ་དྲག་པ་ལམ་
རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ལྷང་སེམས་ལ་སྟེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་འདོད་པའི་སེམས་གཉིས་ཡོད་ལ། །གཞན་བསམ་གཏན་

གཉིས་པ་སོགས་ལ་རང་ས་ཁོ་ན་དང། ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་པའི་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པའི་ལྡང་སེམས་རང་
སའི་སྒྱུར་བྱུང་དང་འདྲོད་པའི་སེམས་གཉིས་དང། ཅི་ཡང་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ལྡང་སེམས་རང་
ས་དང་སྲིད་ཅེ་གང་རུང་དང། ས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པའི་ལྡང་སེམས་རང་ས་
ཁོ་ན་ཡིན་པ་སོགས་ངེས་པར་བྱ་བ་གཅེས་སོ། །དགྲ་བཅོམ་ཉམས་ཁ་མའི་སེམས་ད་ལྟ་བུ་པ་པ་ཆེར་དགོ་
བ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། མངོན་པའི་རྒྱན་ལས། ལངས་པ་ན་དགོ་སེམས་ལས་ལངས་དགོས་པས་ཉོན་མོངས་
དང་མི་སྟོབ་པའི་བར་དུ་དགོ་བས་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྱུད་ལམ་པ་སྟུལ་སེམས་
གཉིས་སྒྲ་མ་གཏོགས་སྒྲེ་མཆེད་བཞི་དང། བཟོའི་སེམས་སྒྲ་དང་ལྔ་ལ་དམིགས་པར་གསུངས་སོ། །

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་དགྲ་ཙམ་ཀྱི་མཆུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའི་གཟུགས་
ཀྱི་དགོ་བ་རྟེན་མ་ཐག་པའི་ཡིན་པ་མེད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་རྟེན་མ་ཐག་པའི་བསམ་གཏན་གཉིས་
པ་མན་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གཟུགས་མེད་དགོ་བའི་མཆུག་ཐོགས་སུ་བྱུང་བའི་དེ་མ་རྟེན་པས་ཁྱབ། དེ་
ཡན་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། འདྲོད་པའི་དགོ་བའི་མཆུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའི་དེ་མ་རྟེན་པས་ཁྱབ་པའི་
ཕྱིར། དེ་འདྲའི་དགོ་བའི་ཡིན་པ་འང་མེད་དེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་མན་ཀྱི་དགོ་བ་ཡིན་ན། གཟུགས་
མེད་དགོ་བའི་མཆུག་ཐོགས་སུ་མི་འབྱུང་བས་ཁྱབ། དེ་ཡན་ཀྱི་དགོ་བ་ཡིན་ན་འདྲོད་པའི་དགོ་བའི་
མཆུག་ཐོགས་སུ་མི་འབྱུང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང། གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྒྱི་ཙམ་དེ་ཡང་མི་འདོག་སྟེ། དེ་
འདྲོད་པའི་དགོ་བའི་མཆུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའི་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་
བཞི་བ་ལ་ལྷན་པའི་ཕྱིར་དང། དེ་ལ་དེ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྗེས་དཔག་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རྟོགས་པའི་སྟོ་མིན་རྩིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འདྲོད་པའི་དགོ་བའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་
དང་དེ་མ་ཐག་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེའི་སྟོན་དུ་གྲུབ་པ་དང་རྗེས་
སུ་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན། རྒྱུན་དེ་མེད་དེ། དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་ན་དེའི་རྗེས་སུ་གྲུབ་པ་
ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུན་པ་ལས་ལོངས་སྟོན་འབྱུང་ཡང་ལོངས་སྟོན་རྒྱུན་པའི་རྗེས་སུ་གྲུབ་པ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱེད་ཀྱང་དེའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིག་
ལྷས་སྤང་བྱ་རིས་ལྡེའི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་བྱེད་ཀྱང་སྤང་བྱ་རིས་ལྡེའི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ཡིན་

པའི་ཕྱིར། གཞུགས་ཀྱི་དགེ་བ་འདོད་པའི་དགེ་བའི་མཆུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའི་སེམས་མིན་ན་འདོད་
པའི་དགེ་བའི་མཆུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའི་སེམས་དགུ་འདྲེན་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང།

སྒྲོབ་སེམས་དེ་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་རྟེན་པའི་སེམས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་རང་གཞན་
གཉིས་ཀས་རྟེན་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་གཞན་གཉིས་ཀས་རྟེན་པ་
བདུན་འདྲེན་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཁམས་དེ་རང་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་
གསུམ་ཡོད་པའི་ཁམས་དང། ཡིད་དབང་དེ་རང་ལ་རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པའི་དབང་པོ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་གནས་བརྒྱད་ཀ་ན་མཐའ་ཡས་སོ། །ཡང་གཞུགས་ཀྱི་སྒྱུར་བྱུང་དགེ་བ་རྟེན་མ་
ཐག་པའི་འདོད་པ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སེམས་དགུའི་མཆུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའི་སེམས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་
ནང་ནས་གཅིག་ཙམ་རྟེན་མ་ཐག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཅིག་ཙམ་གྱི་འམ་
གསུམ་ཙམ་གྱི་མཆུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའི་སེམས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཅིག་ཙམ་རྟེན་མ་ཐག་པ་
ཡིན་ཟེར་བ་ལས་འོས་མེད་ལ། འོ་ན་སེམས་བཞི་ཙམ་གྱི་མཆུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའི་སེམས་བརྒྱ་གཉིས་
ཀྱི་ནང་ན་གཅིག་ལས་ལྷག་ཡོད་པར་ཐལ། གསུམ་ཙམ་གྱི་མཆུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའི་སེམས་བརྒྱ་
གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཉི་ཤུའི་ནང་ན་རང་ཁོ་ནས་རྟེན་པ་དགུ་ལས་
ལྷག་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང། ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ན་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་པ་བརྒྱད་ལས་ལྷག་
ཡོད་པར་ཐལ་བ་སོགས་སྒྲར་ལྟར་རོ། །

ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། གཞུགས་མེད་དགེ་བའི་མཆུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའི་གཞུགས་ཀྱི་དགེ་བ་
རྟེན་མ་ཐག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་དགུའི་མཆུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའི་དེ་རྟེན་མ་ཐག་པ་གང་ཞིག་
གཞུགས་མེད་དགེ་བ་དེ་དགུའི་གཅིག་ལ་འདྲེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ན། དེར་ཐལ། དགུ་
ཙམ་གྱི་མཆུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའི་སེམས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་གཅིག་ཙམ་རྟེན་མ་ཐག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཟེར་དགོས་སོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། དགུ་ཙམ་གྱི་མཆུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའི་གཞུགས་ཀྱི་
དགེ་བ་རྟེན་མ་ཐག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཅིག་ཙམ་གྱི་མཆུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའི་གཞུགས་ཀྱི་དགེ་བ་

རྟེན་མ་ཐག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་སྲ་མ་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་སྦྱི་ཙམ་དང་ཕྱི་མ་ཁོ་རང་གི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་ད་ལྟར་བ་ཁས་སྤངས་ལ་སོང་བས་ཡིན་ནོ། ། དེ་བཞིན་དུ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་སེམས་
ད་ལྟར་བ་དེ་གཅིག་ཙམ་ཀྱི་མཆུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའི་གཟུགས་དགེ་ཡིན་ཀྱང་གཅིག་ཙམ་ཀྱི་མཆུག་
ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའི་སེམས་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་གཟུགས་དགེ་མིན་པ་དང་། དེ་གཟུགས་མེད་དགེ་
བའི་མཆུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའི་སེམས་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་གཟུགས་དགེ་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་མཆུག་
ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའི་གཟུགས་དགེ་མིན་ཞེས་ཞིབ་ཆ་འབྲེད་དགོས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་སྦྱེས་ཐོབ་དགེ་བ་
དེ་སེམས་བརྩ་གཉིས་ནང་གི་དགུ་ཙམ་ཀྱི་མཆུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའི་སེམས་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་
གཟུགས་དགེ་བ་དང་། བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་གསུམ་ཙམ་ཀྱི་མཆུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའི་སེམས་ཉི་ཤུའི་
ནང་གི་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱེས་ཐོབ་དགེ་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འདི་དག་ལ་ལུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་མང་
བས་འཛིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །

འོ་ན། གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱུད་ལ་ལྡན་ན། གཟུགས་མེད་དགེ་བའི་མཆུག་
ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའི་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་ལྡན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་མཆུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བའི་
གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གོང་མའི་ལུགས་ལའང་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་རྒྱུད་ལ་ལྡན་ན་བཅད་ཤེས་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་འགྲིག ། ཡང་སྒྲུལ་སེམས་ཆོས་ཅན། ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་
གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་ཡིད་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་ལ་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཡོད་པའི་ཁམས་བརྩ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདི་འདྲའི་རིགས་ལ་གོང་འོག་མི་འགལ་བའི་ཞིབ་ཆ་སྟེ་བ་གཅེས་སོ། །

སྒྲས་པ། ཐུབ་པའི་ཉི་མ་ཤར་རིའི་ཅེར་འཕགས་ཏེ། ། ལུང་སོགས་དོན་ཆོན་བདུན་གྱི་བདུད་ཅི་
སྒྲོས། ། དེ་ལས་ལུང་སྟེ་ཁམས་ཀྱི་འཕྲོས་དོན་བཅས། ། རྫོགས་པར་འཆར་བའི་གནས་དག་བཤད་ཟིན་
ཏོ། ། འཕྲོས་དོན་དབང་པོའི་ཟུར་མིག་གཡོ་བ་ཅན། ། གཟུགས་ཤེས་ལྡན་པ་མིན་པའི་ལུས་སྟོབས་རྒྱས། ། རྒྱ་

༄༅། །ཆོས་མདོན་རྒྱ་མཆོའི་དགོངས་དོན་བརྟེན་བྱས་ཏེ་བཀོད་པ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ།

འབྲས་རྒྱན་གྱི་འདབ་གཤོག་རབ་མཛེས་པ། །རྣམ་དཔྱད་སོར་མོས་འཛིན་ན་འདིར་གསལ་སྟོན། །

༣༢། །ཚས་མངོན་རྒྱ་མཆོད་དགོངས་དོན་བརྗེད་བྱང་དུ་བཀོད་པ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་ལས་གནས་གསུམ་པ་བཞུགས་སོ། །

སེམས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་སོགས།

རྒྱལ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་གཏེར་ལ་ཕྱག་བྱས་ཏེ། །བརྟན་གཡོའི་འཛིག་རྟེན་སྦྱེ་རྒྱལ་རྟེན་འབྲེལ་
དང། །སྦྱེ་བ་གནས་བྱེད་ཟས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་བཅས། །བདེན་པ་དང་པོའི་ངང་རྒྱལ་དེང་འདིར་སྟེལ། །

མཐའ་དཔྱོད་ལས། ར་ཡབ་སྲིང་ན་སྲིན་པོ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སྲིན་པོ་མི་མིན་པ་ལྟ་བུར་
གསུངས་པ། མདོ་ལས། སྲིན་པོ་དང་གཞོད་སྦྱིན་སོགས་འགྲོ་བ་ལྔ་ལས་བྱུང་དུ་ལྟ་མ་ཡིན་དུ་གསུངས་
པས་ཡིན་ཏེ། མཆིམས་མངོད་ལས། སྲིན་པོ་ནི་མིའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ལ་ཞེས་དོགས་གཅོད་གནང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །སྦྱེ་འགྲོ་བ་དུག་དུ་བྱེ་ཆེ་ལྟ་མིན་དུ་འཛིག་སྟེ། མངོད་རྒྱུ་ལས། ལྷ་རྣམས་ནི་དུད་འགྲོའི་ཁོངས་སུ་
གཏོགས་པར་བཤད་ཅིས། ལྟ་མིན་དུད་འགྲོར་གཏོགས་པ་ལ་དེ་དག་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ས་སྟེ་ལས།
དེ་དག་ཀྱང་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་དཔུང་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པས་དཔུང་པར་བྱའོ། །མཆིམས་
རྒྱུ་ལས། དག་པའི་འཛིག་རྟེན་སྟོབ་དཔོན་འཕགས་པས་ལམ་བདེན་དུ་འདོད་གསུངས་པ་དཔུང། ལུས་
དང་འདྲ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཐ་དད་པ་ལ་དང་པོར་བྱང་བ་མ་ཡིན་པའི་འདོད་པའི་ལྟ་མི་གཉིས་བཞག་པས།
དང་པོར་བྱང་བའི་འདོད་པའི་མི་ལུས་གཅིག་ཅིང་འདྲ་ཤེས་ཐ་དད་པ་ལ་འཛིག་གམ་སྟམ་སྟེ། ལྷར་བྱང་
སེམས་ཅན་གཞུགས་ཅན་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པས་ལུས་འོད་ལུས་སུ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱལ་སྤྱི་
མ་དང། མངོན་རྒྱལ་ལས། འདྲ་ཤེས་མེད་པས་མཆོན་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་
གྱི་གནས་དགུ་པོ་གང་རུང་དུ་འཛིག་པར་གསུངས་པ་ལྟར་སྟོན་ཆོག་དུ་གསུངས་ལ། །ཁ་ཆེ་བྱེ་སྤྱོད་འདྲ་

ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ཁོ་ན་འདྲིལ་པར་འདོད་དོ། །

འདི་བས་སྤང་པའི་རྒྱན་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་པས་འགྲོ་བ་ལྷ་རྣམས་སྤོང་ཡིན་པ། གང་སྤེལ་ལས།
འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་མ་བསྐྱབས་ལ་ལྷང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པར་སྤོང་པའི་རང་
བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང། མདོན་རྒྱན་ལས། ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྣམས་སྤོང་གི་སྤང་པོ་
ནི་འགྲོ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཅེ་ན་ཨེ་ཆོག་དཔྱད། མིའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་ཆོར་
སོགས་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་པོ་གང་རུང་གིས་བསྟུས་ཀྱང་གང་རུང་མིན་ཟེར་དགོས་ཏེ་གཞན་དུ་ན་
དེ་བདུན་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟག་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་ཐམས་
ཅད་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བཞིའི་དང་པོར་འདྲིལ་མི་འདྲིལ་དཔྱད་དགོས་ཏེ། རྣམ་ཤེས་རྣམ་ཤེས་གནས་
པ་མིན་པ་འདིའི་གནས་དང་གནས་པ་ཟུ་དང་མཉན་པ་ལྟར་ཅིག་གནས་པ་དགོས་ན། རྣམ་ཤེས་
གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པའི་རྒྱ་མཚོ་གྱིས་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། རང་
འབྲེལ་ལས། ཆོས་གང་དག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ། ཞེས་སོགས་དང། གང་སྤེལ་ལས།
རྒྱུད་གཞན་པ་དག་དང། སེམས་ཅན་དུ་བབྱང་བ་མ་ཡིན་པ་དག་ནི་རང་གི་ས་བ་ཡིན་ཡང་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང། རི་ལྟར་རྟེན་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་
ངོ་བོར་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འདིའི་གཟུགས་རྟེན་བྱེད་པའི་མིག་དབང་ལྟ་བུ་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པ་དང་གཞན་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའང་འདྲིལ་སྟེ། དེ་དག་ལ་རྣམ་ཤེས་དགའ་བས་
སྤེད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། གླལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ས་བའི་སྤང་པོ་དག་ལ་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་སྤེད་པའི་དབང་གིས་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། ས་གཞན་ལ་སྤེད་པ་
མི་སྦྱོས་པས་མིན་པར་གསུངས་ཀྱི། ས་དེའི་སྤེད་པ་སྦྱོས་ན་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་མ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་མི་འདྲིལ་པ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡིག་ཆའི་རྒྱན་ལྟར་གྱི་གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལ། རྒྱན་ལྟར་གྱི་སྦྱེ་སྤེད་པའི་
གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཞིབ་ཆ་འབྱེད་དགོས་ཏེ་གཞན་དུ་ན་བར་སྤེད་བྱབ་མ་ཐག་པའི་གཟུགས་

སྤང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྒྱུ་སྤྲོད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཉིན་ཁོག་པ་དང་སྒྲོམ་པ་
གསུམ་སོགས་ཀྱིས་མ་ངེས་པས་རྒྱུ་སྤྲོད་པའི་གཞུགས་ཞེས་པ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་སྤྲོན་གྱི་ལུས་དབང་ལ་
བྱེད་དགོས་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་དགོས་སམ་སྟུམ། འདིས་འཆི་སྤྲོད་ཆད་ཅམ་ལས་རྒྱུ་སྤྲོད་འབྱུང་བ་ཞིགས་
ཀྱང་བར་དོ་སྦྱབ་མི་བྱུང་སོ། ། ཞེས་པ་རིགས་པ་འདིས་བར་དོ་དངོས་སུ་སྦྱབ་མི་བྱུང་ཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། མིན་
ན་རང་འགྲེལ་ལས་བར་དོ་སྦྱབ་བྱེད་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པར་ཐལ་བ་དང་། འཆི་སྤྲོད་རྒྱུ་སྤྲོད་གཉིས་
ཀྱི་བར་དུ་ཉིན་གཞན་ཡོད་པར་མ་བསྟན་པར་ཐལ་སོ། ། ཁ་ཅིག་ས་བོན་ལས་ཟུ་གུ་དང་ཟུ་གུ་ལས་
འབྱུང་རྒྱུ་འབྱུང་བ་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། ཞེས་པའི་ཁ་ཅིག་གང་སྟེལ་དང་མཆིམས་ལྷོག་གཉིས་
ཡིན་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། གལ་ཏེ་འཆི་བའི་སྤྲོད་པ་ཁོ་ན་ལས་ཡུལ་གཞན་དག་ཏུ་རྒྱུ་བའི་སྤྲོད་པ་འབྱུང་
བར་འདོད་ན་ནི་དེ་ལྟ་ན་རྒྱུ་བའི་སྤྲོད་པ་མི་སྤྲོད་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུ་ཀྱིས་འཇུག་པའི་
ཕྱིར་རོ། ། འདི་ལྟར་རྒྱུ་ཀྱིས་འཇུག་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་ཆད་ནས་ཡུལ་གཞན་དག་ཏུ་འབྱུང་བར་
མ་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་འབྱུང་རྒྱུ་དུ་གཏོགས་པའི་འབྱུང་འབྱས་བྱ་རྣམས་རྒྱུ་དུ་འབྲེལ་བས་རྒྱས་པ་
བཞིན་ནོ། ། ཞེས་པའི་དོན། མཆིམས་ལྷོག་ལས། ས་བོན་ལས་ཟུ་གུ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རང་ལུགས་སུ་
འགྲེལ་བའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་མ་ངེས་ཏེ། སྒྲོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་སེམས་འཇུག་སེམས་ལས་བར་ཆད་ནས་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོགས་སེལ་དུ་ཡུལ་གཞན་དག་ཏུ་ཞེས་པ་སྒྲོས་པར་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། ཡུལ་གཞན་དག་ཏུ་ཞེས་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ཀྱིས་མ་ངེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།
འགོག་པ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ལས་ལྡང་བའི་སེམས་ཡོད་ན་དུས་གཞན་དུ་ཆད་
པ་ནི་ཡུལ་དེ་ཁོ་ནར་རྒྱུས་པས་ཡུལ་གཞན་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་འབྲུའི་
ཕྱིར་ན་དཔེ་མ་ཡིན། ཞེས་པའང་གཞུགས་བརྟན་དམིགས་མེད་ཡིན་པས་དེར་ཆད་ནས་འབྱུང་བ་ཡོད་
དོ། ། ཞེས་པའི་ལན་དུ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། གཞུགས་བརྟན་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་
དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་གྱི་ཕྱིར། མི་འབྲུའི་ཕྱིར་ན་དཔེ་མ་ཡིན། ཞེས་བྱ་བ་
སྒྲོས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ལ་དགོངས་ནས་མཐའ་དཔྱོད་ལས། གང་སྟེལ་ལས། ཤིན་ཏུ་
གསལ་ཡང་ལོག་པར་བཤད་སྣང་ངོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ། ། གཞུགས་བརྟན་ཁ་དོག་ཏུ་མ་བྱུང་གསུངས་པ་
ཕྱོགས་སྔས་བྱད་བཞིན་གྱི་ཁ་དོག་མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་རྒྱུས་པར་འདོད་པས་དེ་བྱད་བཞིན་གྱི་ཁ་དོག་དུ་

མ་གྲུབ་ཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། རོས་དེར་ཤ་ཤེལ་གྱི་འབྱུང་བ་གཉིས་མེད་པས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་དང། གཅིག་ན་
ལྷན་ཅིག་གཉིས་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་དོན་དེར་མ་ཟད་ཤར་བྱང་གཉིས་ན་གནས་པའི་ལྷ་བ་བོ་གཉིས་གྱི་
མཐོང་ཚུལ་ཐུན་མོང་བ་མེད་པ་དང། གྲིབ་མའི་ནང་ན་ཉི་མའི་གཟུགས་བརྟན་སྤང་ཡང་ཉི་གྲིབ་གཉིས་
ལྷན་ཅིག་མེད་པ་སོགས་ལ་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་གལ་ཏེ་གྲུབ་ཀྱང་ཞེས་པ་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་
ཡིན་ནོ། །

མཆིམས་རྒྱུ་ལས། འཆི་བ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་སེམས་གཏོད་བ། ལྷག་མེད་པར་གསུངས་པ་
ལྷག་མེད་དུ་འཕོ་འདོད་སྐྱེས་པའི་དགྲ་བཅོམ་ལ་བྱེད་ལ། སྲིད་ཅེ་ལ་གོང་འཕོ་མེད་པ་གོང་མར་འཕོ་
ངས་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །སྒྲོམ་ཆོག་ལས། མནར་མེད་པར་སྲིད་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཐུབ། །ཅེས་པ་དྲན་
པ་ཉེར་བཞག་གི་གསུངས་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །རང་འགྲེལ་ལས། སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་དག་གིས་ཤན་པ་སོགས་
དཔུལ་བར་སྐྱེས་ཆོ་བར་དོ་བས་དཔུལ་བར་བསད་བྱ་སོགས་མཐོང་ནས་རྒྱག་སྟེ་ཉིང་མཆིམས་སྟོར་བར་
འདོད་ཅེས་པའི་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན། གང་སྟེལ་ལས། སྟོན་གྱི་མདོ་སྟེ་པ་དག་གོ་ཞེས་གསུངས་ལ། རྒྱལ་
སྲས་མ་ལས། སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ནི་ནལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་སྟོབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །འཁོར་བསྐྱར་སོགས་གྱི་སྐྱེ་སྲིད་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ཤེས་ཀྱང་མ་
རྟོགས་ཟེར་དགོས་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཡང་འདྲ་ཤེས་དང་མོས་པ་དག་
ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཕྱིར་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་གོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྟོན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་སོགས།

མཛོད་རང་ལུགས་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཆོ་གཉིས་ལ་རྫོགས་པ་ཡོད་པར་རང་འགྲེལ་དང་
ཅ་བའི་ལུང་གིས་བསྐྱབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལུང་དེ་དག་གིས་ཆོ་གསུམ་ལ་རྫོགས་པར་གསུངས་
ཤིག་ངོས། - 88 -

པ་ཡིན་ཏེ། བཅུ་གཅིག་པ་སྐྱེ་བ་ཡང་དང་པོ་བཅུ་སྐྱེས་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་
ནམས་སྐྱེ་བ་ནི་སྐྱེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་ལུང་རིགས་བང་མངོན་ལས། སྐྱེ་ཆ་མ་
གཏོགས་དུས་མཉམ་མོ། །གསུངས་པ་ཆ་ཤི་མ་གཏོགས་ཟེར་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་
མ་གཅིག་གི་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་གྱི་ཆ་ལ་རྫོགས་པར་འདོད་དེ། ཞེས་དང། སྤྲིན་པ་དང་ཞིག་པ་ཆ་
ཤིར་འདོད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། ཆ་བ་སྔ་མ་ལས་གཞན་དུ་འཁྱུར་པ་དང། ཤི་བ་ཞིག་པ་ལ་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། ཆ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པའོ། །ཞིག་པ་ནི་ཤི་བའོ། །ཞེས་དང། རྒྱལ་སྲས་མ་
ལས། ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པ་ནི་ཆ་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འབྲས་སུ་སྤྲིན་པའི་མཐུ་ཉམས་པའམ་སྐྱད་ཅིག་མ་སྔ་
མ་ལ་ལྟོས་ནས་སོ། །ཞིག་པ་ནི་ཤི་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྐྱད་ཅིག་དེ་ལ་འཇིག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གང་སྤེལ་ལས། ཆ་བ་སྔར་ལྟར་གསུངས་ནས། བྱེ་བྲག་རྒྱ་སྔ་བ་ནམས་ནི། སྐྱད་ཅིག་མ་ལ་ཡང་ཡོངས་སུ་
སྤྲིན་པ་འདོད་དེ་འཇིག་པ་དང་མཐུན་པའོ། །ཞིག་པ་ནི་ཤི་བའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་འཇིག་པ་ནི་འཇིག་པ་ལ་
མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའོ། །ཞེས་འཇིག་པ་དང་མཐུན་པ་ཆ་བ་དང། འཇིག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཤི་བ་ལ་
བཞག་ནས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་བཞག་གོ། །ཆོ་གསུམ་ལ་བར་ཆད་མེད་པར་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བས་
འབྲེལ་བ་ཅན་དང་རྒྱུན་ཆགས་པར་བཞག་པས་དེ་གཉིས་གནས་སྐབས་པ་དང་ཁྱད་མེད་དེ། གང་སྤེལ་
ལས། འབྲེལ་བ་ཅན་ནི། ཞེས་པ་ནས། ཆོ་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ན་དེ་ཉིད་གནས་སྐབས་པ་དང་
རྒྱུན་ཆགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་བསྟན་བཅོས་རབ་རྒྱ་བྱེད་པ་ལས། འདུས་བྱས་
ནམས་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པས་སྐྱད་ཅིག་མ་དང། རྒྱ་དང་འབྲས་སུར་འབྲེལ་བས་འབྲེལ་བ་
ཅན་དུ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་མདོ་ལས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་རིམ་ཅན་དང་རྟེན་འབྲེལ་སེམས་ཅན་དུ་
སྟོན་པ་ཁོ་ན་གསུངས་པ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་ལ་ཚོངས་པ་བརྒྱུག་ཆེད་གསུངས་པས་དགོངས་པ་ཅན་
ཡིན་ནོ། །

འབྲེལ་བ་ཅན་ལ་སྐྱལ་མཉམ་དང་སྐྱལ་མཉམ་མིན་པ་གཉིས་གསུངས་པ་ནི། གང་སྤེལ་ལས།
གང་གི་ཆོ་མ་རིག་པའི་ཡན་ལག་རྒྱུན་དང་ལྡན་པ་ལས་མ་རིག་པའི་ཡན་ལག་ཁོ་ན་འབྱུང་བ་དེ་ནི་སྐྱལ་
བ་མཉམ་པའི་འབྲེལ་བ་ཅན་ནོ། །གང་གི་ཆོ་མ་རིག་པའི་ཡན་ལག་ལས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་འབྱུང་

ལས་དུ་མ་བསགས་ན་ཐམས་ཅད་བརྩ་བ་སྲིད་པ་ཡིན་ནམ་མིན། མིན་ན་ལས་གཅིག་བསགས་ཕྱིན་ཆད་
དེའི་རྒྱུ་ལ་གནས་སྐབས་པའི་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་གང་རུང་མེད་པར་ཐལ་པ་དང། གང་སྟེལ་གྱི་ལུང་
དེ་དང་འགལ་དོགས་ལ། ཡིན་ན་མི་དེའི་ལས་གང་བསགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་གི་སྟེད་པ་ལོངས་
སྟོང་ཐོབ་ཕྱིར་མི་རྒྱལ་པའི་སྐབས་སུ་གྲུབ་དགོས་པར་ཐལ་བ་སོགས་འབྱུང་བས་དཔྱད། ཡན་ལག་དེའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་རང་སའི་ལུང་པོ་ལྷ་འཛོག་གི་ས་མི་མཚུངས་པ་མི་འཛོག་སྟེ། འཛོག་ན་ཟག་མེད་ཀྱང་
འཛོག་པར་ཐལ་ལོ། །

བྱེ་སྐྱའི་ལུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་སོགས་བཤད་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
མཛོད་རང་ལུགས་གསུངས་ལ། དེར་གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་བར་སྲིད་གྲུབ་པ་ནས་སྐྱེ་སྲིད་སྐད་ཅིག་དང་
པོའི་བར་དང། བཞི་བ་མིང་གཟུགས་ཉིང་མཚམས་སྟུར་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་ལྷ་པ་སྐྱེ་མཆེད་
ཚུན་ཆད་དུ་བཞག་ལ། དེ་དང་ཉེན་འབྲེལ་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ལས་གསུམ་པ་བར་དོ་ཁོ་ན་དང་བཞི་
བ་སྐྱེ་སྲིད་གྲུབ་པ་ནས་མ་གྱི་བར་དུ་བཞག་པ་གཉིས་འགལ་ལམ་སྟམ་ན། རྣམ་ཤེས་བར་དོ་ཁོ་ནར་
བཞག་པ་བཞི་བའི་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་དང། བཞི་བ་ཉིང་མཚམས་སྟུར་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་
ནས་ལྷ་པ་ཚུན་ལ་བཞག་པ་མདོའི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་ལ་བྱེད་ཟེར་དགོས་སམ་སྟམ་སྟེ། རང་འབྲེལ་
ལས། འགྲོ་བ་དེ་དང་དེར་འགྲོ་བར་འཇུག་ཏེ། ཞེས་དང། གང་སྟེལ་ལས། རྐྱེ་བའི་སྐད་ཅིག་གི་བར་དུ་
འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཅན་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། ཞེས་དང། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། རྐྱེ་བའི་སྐད་ཅིག་གི་བར་འདི་
ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་སྲིད་པའི་རྒྱུ་ལ་འཛོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་
ཡང་ཉིང་མཚམས་སྟུར་བ་ནས་ཆེ་ངེ་སྲིད་ཀྱི་བར་འཛོག་དགོས་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། རྣམ་པར་འབྱེད་པ་
ལས་དེ་སྐད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མདོ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། གང་སྟེལ་
ལས། འདིར་མིང་དང་གཟུགས་ནི་མ་གྱི་བར་དུ་ཡན་ལག་དུ་རིག་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང།
རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། མ་འོངས་པའི་རྐྱེ་བ་ནི་རྐྱེ་བ་སྟེ་མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
བརྩ་གཅིག་པ་དང་དུས་མཉམ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་ལྷ་པ་དུག་པ་བདུན་པ་
བརྩ་གཅིག་པ་བརྩ་གཉིས་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གྲུབ་པ་ནས་མ་གྱི་བར་དུ་འཛོག་གས་སྟམ་མོ། །

བདེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉེར་རྒྱ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྟགས་པའི་
བཏང་སྟོམས་རྒྱག་ལ་གནས་པ་རྣམ་འབྱོར་གྱི་བྱང་པར་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པར་བྱས་ནས་དག་
བཅོམ་པ་ལ་མེད་པར་འདོད་ལ། བཅུན་པ་མཐའ་ཡས་གོ་ཆས་དེ་མི་འཐད་དེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག་
དེ་ལས་ཡིད་བདེ་བའི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་རྒྱག་པོ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་ཏེ་ཡིད་མི་
བདེ་བའི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་རྒྱག་པོ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་སློངས་ཤིག དགེ་སློང་དག་དེ་ལ་བཏང་སྟོམས་
ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་རྒྱག་པོ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་ཏེ་ཡིད་མི་བདེ་བའི་ཉེ་བར་རྒྱ་
བ་རྒྱག་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་སློངས་ཤིག དགེ་སློང་དག་བཏང་སྟོམས་ནི་གཉིས་ཏེ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ལ་
བརྟེན་པ་དང་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའོ། །དགེ་སློང་དག་དེ་ལ་གཅིག་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་བཏང་
སྟོམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས་ཏེ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་བཏང་སྟོམས་གང་ཡིན་པ་
དེ་ཡང་སློངས་ཤིག ཅས་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཅིག་ཤོས་སྤངས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། མདོ་
ལས། ང་རྒྱལ་ཉིད་ང་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པས་ན་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་
རྣམས་ནང་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་སྟོས་ནས་ཅིག་ཤོས་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་སྤྱི་ཡང་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་
པས་ཉེས་པ་མེད་པར་རྒྱལ་སྤངས་མར་གསུངས་སོ། །བྱེ་སྤྱོད་ཉེར་རྒྱ་བཅོ་བརྒྱད་རེ་རེ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་
དང་དགེ་བ་གཉིས་རེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཉོན་པས་ཞེན་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་བརྟེན་
པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཉེར་རྒྱ་སོ་རྒྱག་གསུངས་པ་གང་ཞིག ཞེན་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། དེས་
འབྱུང་ལ་བརྟེན་པ་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། སློབ་དཔོན་ལྟར་ན་ཉེར་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་
བདེ་སོགས་ལ་བྱས་པར་གསུངས་སོ། །འདི་དག་ནི་ཡིག་ཆར་ཉེར་རྒྱ་སོ་རྒྱག་ཡང་བཤད་དོ། །ཞེས་པའི་
དགོངས་པའོ། །

ཉེར་རྒྱ་བཅོ་ལྔ་ཡུལ་མ་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པར་གསུངས་པས་བཅོ་བརྒྱད་ནང་གི་གཞུགས་
ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་བདེ་ལ་ཡུལ་རྒྱག་གི་ནང་གི་ཆོས་ལ་མ་དམིགས་པས་བྱབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས།
གཞུགས་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་དེས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། གཞུགས་ལ་
དམིགས་པའི་ཡིད་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་གཞུགས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཡུལ་གཞན་ནི་

མ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། གང་དག་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་རྒྱག་ལས་གཉིས་དང་
གསུམ་ནས་ཡུལ་རྒྱག་གི་བར་ལ་དམིགས་པ་དེ་དག་ནི་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། བཙུ་ལ་བོ་དེ་ཕ་རྒྱས་ཀྱི་འགོ་དང་མཚུངས་ལྡན་མེད་ཟེར་དགོས་སོ། འདིས་བྲན་པ་ཉེར་
བཞག་དང་པོ་གསུམ་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། འདོད་པའི་སྦྱུལ་སེམས་ལ་གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱ་རེ་རེ་ཙམ་
ལ་དམིགས་པ་མེད་དེ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཆོར་བ་ལ་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་བཏང་སྟོམས་གྱིས་བྲབ་
པའི་ཕྱིར་ཉ། རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་བཏན་དུ་སྦྱེས་པ་ནི་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་བཏང་སྟོམས་ཆོས་ལ་
ཉེ་བར་རྒྱ་བ་སྦྱུལ་བའི་སེམས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་གཅིག་དང་ལྡན་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱ་བཞི་ཆོས་ཅན། ཡུལ་རྒྱག་གི་ནང་གི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐོགས་མེད་གྱི་ཁམས་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་རྒྱག་གི་ནང་གི་ཆོས་ཁམས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ནམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་བྲས་ཟེར་རམ། ཡང་ན་དེ་བཞི་སྐབས་འདིའི་ ཡུལ་ཅན་ལ་སྟོས་ནས་
ཡུལ་རྒྱག་གི་ནང་གི་ཆོས་ཡིན་ཀྱང་སྦྱིར་ཡུལ་རྒྱག་གི་ནང་གི་ཆོས་ཁམས་མིན་ལ། གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་
བྱ་བཞི་གང་རུང་ཡིན་ཀྱང་གཟུགས་ཀྱང་མིན་དེ་ཡང་མིན་ཟེར་བ་གང་བདེ་བྱ་ཡི། དེ་ལྟ་བུ་དག་ཁམས་
བཙོ་བརྒྱད་གང་རུང་མིན་ཟེར་བ་སོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་མི་བྱའོ། རྒྱང་གི་ཁམས་བརྒྱ་གཉིས་རེ་རེ་
ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་ཉེར་རྒྱ་ཆོར་བ་ཡོད་མེད་སོགས་དབྱེད། འདོད་པའི་སྦྱུལ་སེམས་དང་མཚུངས་ལྡན་
གྱི་ཆོར་བ་ཆོས་ཅན། ཉེར་རྒྱ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་བཏང་སྟོམས་ཡིན་པར་
ཐལ། དེའི་ནང་གི་གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་བཏང་སྟོམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་བྲབ་
སོ།།

རང་ལུགས་ལ་སྦྱེ་སྤྱིད་ལ་ཉེ་ཉོན་ཆེག་སྒྱུ་ཐུབ་པ་ནམས་མི་འབྱུང་ལ། རང་སའི་ཙ་ཉོན་ཀྱང་
ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནམས་ཁོ་ནས་ཡིན་གྱི་ཀྱན་ནས་དཀྱིས་པ་ཆེག་སྒྱུ་ཐུབ་
པ་ནམས་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང། གང་སྤེལ་ལས། རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ནམས་ཁོ་ན་སྟེ།
འདོད་ཆགས་དང། ཁོང་ཁྱོད་དང། ང་རྒྱལ་དང། གཉི་ལྷག་དང། ལྟ་བ་དང། ཐེ་ཆོམ་ཞེས་བྱ་བ་དག་གིས་
སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆེག་སྒྱུ་ཐུབ་པ་ལྡེའི་གངས་ལ་འཆོག་པ་བགྲངས་པ་གང་སྤེལ་དང། འཆབ་

པ་བགྱངས་པ་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །ཁམ་ཟས་ཕྱ་རགས་འབྲས་བྱ་གཤང་གཅི་ཡོད་མེད་དང། ཟ་
མཁན་གྱིས་པ་སྦྱོས་མ་ཐག་པ་ཡན་དང་ཤིག་སོགས་སེམས་ཅན་ཕྱ་མོ་དང། དེ་འདྲ་མིན་པའི་སེམས་ཅན་
རགས་པའི་ཟས་ཡིན་པས་འདྲིལ་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་པས་འོ་མ་དང་མར་སོགས་ཟས་ཕྱ་རགས་གཉིས་
ཀར་འདྲིལ་དགོས་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། གྱིས་པ་ནི་སྦྱོས་མ་ཐག་པ་སྦྱེ་འོ་མ་དང་མར་ཟ་བའི་བར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་དག་གི་འབྲས་བྱ་གཤང་གཅི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱོད་ཆོག་ལས། ཁམས་དང་
ཟས་ལ་སྦྱ་བཞི་ཟག་མེད་ཁམས། ཞེས་པ་ཆོག་མང་པོ་ཞིག་བསྟུས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཁམས་དང་ཞེས་པ་
དང་ཟག་མེད་ཁམས་ཞེས་པ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཁམས་ཡིན་ན་ཟས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཟག་མེད་
ཁམས་ཆོས་ཅན། ཞེས་པའི་སྤྱོད་ཡིན་ལ་དེ་ནི་རེག་སོགས་གསུམ་གྱི་རང་ཡིན་ལ་ཟས་མ་ཡིན་པ་ཤེས་
ཆེད་དང། ཟས་ལ་སྦྱ་བཞི་ཞེས་པ་ཁམ་དང་ཟས་ཡིན་མིན་ལ་སྦྱ་བཞི་ཡོད་པའི་ཞེས་སོགས་གྱི་སྤྱོད་ཡིན་
པ་ཤེས་སྤྱོད་ལ། འོ་ན་སྦྱ་དང་པོའི་མཆོད་གཞི་མ་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། དེའི་རྗེས་སྤྱི་མས་གཞོད་ཕྱིར་
ཟས་སྦྱ་མ་བཤད་ཀྱང། །དཔུལ་པའི་ཁྲོ་རྒྱས་སྒྲོམ་པ་སེལ་ཕྱིར་ཟས། ཞེས་པས་མཐའ་དཔྱོད་ལས། སྤྱར་
ཁམས་དང་ཟས་ལ་སྦྱ་བཞིར་བཤད་པ་དང། ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་ཀྱང་རྒྱས་འཁྱར་གྱི་ཟས་ལ་དགོངས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། ཞེས་སྤྱར་བཤད་པ་ཁམས་དང་རྒྱས་འཁྱར་གྱི་ཟས་ལ་སྦྱ་བཞི་ཡོད་པ་ལ་
དགོངས་པར་གསུངས་པ་སྤྱོད་ནས་ཞིབ་ཆ་བྱེ་བས་གོ་རྣམས་པའི་རྒྱ་མཆོད་གྱིས་ཡིན་ནོ། །

འདོད་པ་བའི་རྒྱུད་གྱི་གོང་མའི་སས་བསྟུས་གྱི་རེག་པ་སོགས་དེའི་དབང་པོ་དང་རྟེན་འབྱུང་བ་
རྒྱས་པར་བྱེད་པ་མིན་པས་ཟས་མིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། རེག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་པོ་
རྣམས་རྒྱས་པར་འཁྱར་ཞིང་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་འཕེལ་བར་འཁྱར་ལ་དེ་དག་ཟས་ཀྱང་མ་ཡིན་པ་ལྟ་
བྱ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ་གཞན་གྱི་ས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་དང། གང་སྤེལ་ལས། དེ་
དག་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཡང་ཁམས་དང་ས་སྒྲལ་བ་མི་མཉམ་པ་དག་ནི་ཟས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
དང། རེག་པ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་དབང་པོ་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྒྱས་པར་བྱེད་པས་
ན་ཟས་ཡིན་གྱི། གཞན་གྱི་ས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་གྱི་གོང་མར་འཕེན་བྱེད་གྱི་སེམས་པ་ཟས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར་སྤྱིད་

གཞན་འཕེན་དང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འགྲོ་བ་ཟས་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པས།
སེམས་པའི་ཟས་ལ་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་སྐྱེ་བ་རིས་འདྲ་འབྲུབ་བྱེད་དམ་རྒྱས་བྱེད་དགོས་
སམ་དགྲ།

འཛམ་བུའི་ཆལ་ན་འདུག་པའི་བྱང་སེམས་ནི་ཞེས་པ། མདོ་ལས་ཕྱི་རོལ་བའི་བྲང་སྲོང་ཆགས་
བྲལ་བ་བརྒྱལ་བས་བྱིན་པ་ལས་འཛམ་བུའི་ཆལ་ན་འདུག་པའི་སོ་སྐྱེ་གཅིག་ལ་བྱིན་པ་འབྲས་བུ་ཆེ་
གསུངས་པའི་འཛམ་བུའི་ཆལ་ན་འདུག་པ། ཁ་ཅིག་འཛམ་གླིང་རྟེན་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་སྟོབས་ལྡན་མངལ་
ན་གནས་པ་མིན་པ་ལ་འདོད་པ་དང། ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་ངེས་གནས་པ་ལ་འདོད་པ་སོགས་ཡོད་པས་དེ་
ཤེས་ཆེད་ཡིན་ནོ། རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་བྱེད་ལ་རྟོག་པ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི། འདིའོ་སྣམ་
པའི་རྒྱལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་ལ་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་རྒྱལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་དུ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཆི་སེམས་ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་མེད་གསུངས་པ། གོང་མའི་སྦྱོར་བྱང་མེད་པའི་
དོན་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་མེད་པའི་སྐབ་བྱེད་དུ་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ས་པ་ཡིན་པ་དང་མངོན་
པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱང་བ་ཡིན་པ་བཀོད་པའི་ཕྱིར་དང། གང་སྟེལ་ལས། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་
ཤིང་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སེམས་ལ་གནས་པ་ལ་ནི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་མེད་ཅེ་
ན་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་དང། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཉིད་དམ་གཟུགས་མེད་
པའི་ཁམས་ཉིད་དུ་འཆི་བ་དང་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆོ། ཞེས་པ་ནས། སྦྱོད་པ་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར་ན་མངོན་པར་འདུ་
བྱེད་པ་ལས་བྱང་བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས་ཀྱང་ངོ་། །འདོད་ཁམས་ན་ནམ་སྒྲིན་
བཏང་སྟོམས་པ་ཡོད་ན་ཞེས་རང་འགྲེལ་དུ་ཡང་གསུངས་པ། ཅ་བར། འོག་ན་བར་མ་ཡོད་དོ་ཞེས། ཞེས་
པ་དང། འདི་ཡན་ཆད་བདེ་མིན་སྟུག་མིན། ཞེས་ཡོད་མེད་གཉིས་གསུངས་པས་ཡིན་ལ། ཡོད་པ་རང་
ལྷགས་སུ་བྱེད་དོ། །

ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དང། འོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ། ཞེས་པའི་ཡང་དག་མུང་འདས་དང།
འོག་པ་ངན་སོང་གསུམ་ལ་བྱེད་དེ། གང་སྟེལ་ལས། ཡང་དག་པ་ཉིད་ནི་མུ་ངན་ལས་འདས་པའོ། ཞེས་

དང། རང་འགྲེལ་ལས། ལོག་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། དཔུལ་བ་རྣམས་དང། ཏུད་འགྲོ་དང། ཡི་དྲགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ལོག་པ་ཉིད་ཏུ་ངེས་པ་ངན་སོང་ཏུ་འགྲོ་ངེས་ཀྱི་ལས་བསགས་པ་ཐམས་ཅད་འཛོག་གི་མཆོམས་མེད་བྱེད་པ་ཁོ་ན་མིན་ཏེ། མཐའ་དཔྱིད་ལས། འདིའི་ལོག་པ་ལ་ངན་སོང་གསུམ་ཡོད་ལ། དེར་སྐྱེས་པར་ངེས་པ་ནི་ལོག་པར་ངེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྩ་བར་མཆོམས་མེད་བྱེད་པ་གཅིག་ཕྱ་གསུངས་པ་བསྟན་བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་བ་ལས། འདི་ལ་ངེས་པ་ནི་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་རྣམས་དང། མཆོམས་མེད་པའི་ལས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་སོ། ཞེས་འདོན་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན་ཏུ་བྲལ་བ་བ་དང་དཔུལ་བའི་འབྲས་བྱར་ངེས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་པ་རྣམས་མ་ངེས་པའི་ཆོགས་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་ལ་སྟོས་པའི་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཏུ་མ་ངེས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ལོག་པ་ཉིད་ཏུ་མི་འཇུག་བར་ངེས་པའི་བྱིར་ཏེ། ངན་འགྲོའི་ཐུང་འདས་ཐོབ་པའི་བྱིར། ཡང་དག་པ་ཉིད་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐུང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་རིགས་མཐུན་གྱི་སྦྱེ་སྲིད་བདུན་ལས་མི་འགོར་བའི་དུས་ངེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་དྲག་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱིར། གོང་ཏུ་བྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཆོགས་ལམ་པ་ཡང་དག་པ་ཉིད་ཏུ་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་ཆེ་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་ལྟར་དུས་ངེས་པ་མིན་པས་བསྐྱབ་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་རི་ལྟར་རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་དུས་ངེས་པར་ཡང་དག་པ་ཉིད་ཏུ་ངེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། དཔུད་གཞི་ཅུང་ཡོད་ཀྱང་ཡང་དག་པ་ཉིད་ཏུ་ངེས་པ་ལ་མཐོང་སྤངས་ཅི་རིགས་གཏན་ཏུ་སྟོང་བྱེད་གི་དངོས་གཉེན་མ་མཐའ་ཐོབ་དགོས་ཏེ། མཛོད་རྟེན་ལས། དེ་འཐོབ་པའི་རྒྱ་མཆོན་སྦྱིབ་པ་ཅི་རིགས་པ་སྤང་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་བཤད་པ།

པལ་ཆེན་ལས། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས། ཟུ། རོ་བོ། གནས་ཚུལ། རྣམ་དབྱིབས། ངེས་ཆོག་ལྡས་

བཤད་ཚུལ་དང། ཡབ་སྲས་མཇལ་བ་དང། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་སོགས་ལས་འདིག་རྟེན་ཐོག་མར་ཆགས་
ཚུལ་རི་གླིང་སོགས་ཀྱི་ཆད་མི་འདྲ་བ་དང། ཏུས་འཁོར་དང། ས་སྡེ་སོགས་ཀྱི་གསུངས་ཚུལ་མི་འདྲ་
བའི་བྱད་པར་རྣམས་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཤད་ཀྱི་བཟང་ཁིང་གི་ཉི་མར་གསལ་བས་དེར་ལྟོས། འདིར་
མང་བས་འདིགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །རི་རབ་ལ་སྦྱར་ཆེ་བུ་མདུན་ནམ་སྒོན་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །ཞེས་པ་
བུ་མ་ཐུར་གྱི་སྐད་དོད་ཡིན་ཀྱང་རི་རབ་ལ་སྦྱར་ཆེ་རི་རབ་ཀྱི་མདུན་ནམ་སྒོན་ལ་བྱས་ན་ལེགས། ཞེས་
པའོ། །སྒྲོམ་ཆེག་ལས། བྱད་ཆོས་ལྡ་བ། ཞེས་པ། རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་བྱང་དུ་གངས་རི་ཉི་མེ་དང། སྒྲོས་ངད་
ལྗང་བའི་རི་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་མཆོ་མ་རྩོས་པ་གནས་པ་སོགས་དང། རི་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་ལྗན་པ་དང།
ཤིང་བྱད་པར་གསུམ་དང་ལྗན་པ་དང། བྲག་བྱ་སྦྱིབས་དང་ཤིང་སྒྲ་ལ་དང་རྩེང་བྱ་དལ་འབབས་གསུམ་
དང། དེ་ལ་ལོངས་སྦྱོད་མཁན་གྱི་སེམས་ཅན་དང། རྡོ་རྗེ་གདན་སོགས་གྲགས་ཆེ་བ་གནས་ཆེན་ལྡ་དང།
གྲགས་མི་ཆེ་བ་གླིང་གཡོག་སོགས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་ཏེ། འཛམ་གླིང་ལ་བྱད་ཆོས་ལྡ་མཐའ་དཔྱོད་དུ་གསུངས་
པ་དེ་ཡིན་ནམ་སྒྲུམ་ལ། དེས་ན་ཆེག་འགྲེལ་ཆེ་བྱད་ཆོས་ལྡ་པ་ཅན་གྱི་འཛམ་གླིང་གི་བྱད་ཆོས་དང་པོ།
ཕལ་བས་མི་འགོད་པའི་ཞེས་འགྲེལ་ན་ཨེ་ཆེག་དཔྱད། མཆིམས་མཛོད་ལས། ཆེག་འགྲེལ་སྐབས་དེའི་
འོག་གཞི་ནི་འདི་ནས་དཔག་ཆད་བཞི་བྲིན་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ནས། འོག་ཏུ་དེ་དང་འདིར་བཤད་
པའི་མནར་མེད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་འཕངས་སུ་དཔག་ཆད་ཉི་བྲིན་ཡོད་པ་གཉིས་བསྟན་ན་འདི་ནས་དཔག་
ཆད་བརྒྱད་ཁྲིར་འཇུག་བས་མནར་མེད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་འོག་གཞི་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་གནས་པར་མངོན་
ནོ། །ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འགའ་ཞིག་གིས་མཛོད་དང་ས་སྡེ་མཐུན་པར་བཤད་ཀྱང། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་
གསུང་ཐོར་ལས། མཛོད་དུ་མ་ག་རྣམས་འདི་ནས་འོག་ཏུ་དཔག་ཆད་བྲི་ཕྱག་གཉིས་ཕྱིན་པའི་མཆིམས་ན་
མནར་མེད་ཀྱི་དཔྱལ་བའི་གནས་ཡོད་པར་གསུངས་ལ། སའི་དངོས་གཞི་ལས་འདི་ནས་འོག་ཏུ་དཔག་
ཆད་བྲི་ཕྱག་དུག་པའི་མཆིམས་ན་མནར་མེད་ཡོད་པར་གསུངས་པ་སོགས་མཛོད་དང་སའི་དངོས་གཞི་
ལ་ཡང་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་མི་
མཐུན་པར་གསལ་ལོ། །

རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ཉིད་ཀྱི་འོག་དཔག་ཆད་ཉི་བྲིན་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་མནར་མེད་པ་ཡོད་

དོ། །ཀུན་མ་འཕང་དང་རྒྱུ་ནི་དཔག་ཆད་ཉི་ཁྲིའོ། །དེའི་འོག་གཞི་ཡང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ། འདི་ནས་ནི་
དཔག་ཆད་བཞི་ཁྲི་ཡོད་དོ། །ཞེས་འཇམ་གླིང་འདི་འོག་དཔག་ཆད་ཉི་ཁྲི་ན་མནར་མེད་གྱི་ལས་སྟངས་
ཡོད་ལ། ཁོ་རང་གི་རྩམས་དཔངས་ཡར་ཉི་ཁྲི་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། ཆ་དཔུལ་གཞན་བདུན་དེའི་སྟངས་ན་
གནས་པར་གསུངས་པས་དེ་དག་གི་རྩམས་དཔངས་དང། བར་ཐག་ཅི་ཙམ་ཡོད་གསལ་བར་མ་གསུངས་
པས་དབྱད་པར་བྱ། ས་སྟེ་ལས་འདི་ནས་དཔག་ཆད་སྟུང་ཁྲི་ཉིས་སྟངས་གི་འོག་ན་ཡང་སོས་ཡོད་ལ། དེ་
འོག་དཔག་ཆད་བཞི་སྟངས་བཞི་སྟངས་གིས་ཆོད་པ་ན་དཔུལ་བ་གཞན་བདུན་ཡོད་པར་གསུངས་ལ། གང་
དཔུལ་བརྒྱད་ཀྱང་ཆ་དཔུལ་བརྒྱད་གྱི་ཐད་དཀར་ཡོད་པར་འདོད་པ་མཐུན་ཀྱང་དཔག་ཆད་ཉིས་སྟངས་
ཉིས་སྟངས་གི་འོག་ན་ཡོད་གསུངས་པ་གང་དཔུལ་ན་ཁྲག་རྩམ་གྱི་གངས་རི་དཔག་ཆད་ཉིས་སྟངས་ཅན་
ཡོད་པས་རི་རྩེ་ནས་བཙུགས་པས་འགལ་བ་མེད་གསུངས། འདི་ལྟར་ན་མཆོ་ལ་ཞིབ་ཆ་དེ་དང། ཞེས་དང།
འདི་དང་འགལ་མི་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་དཔུལ་བ་རྩམས་མ་རྩོས་པའི་མཆོའི་འོག་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཁོ་
ནའི་འོག་ཏུ་མེད་ཅེས་ཞིབ་ཆ་འབྲེད་དགོས་པ་ཡིན་ནམ་དབྱད། སྐར་མ་ཆེ་བ་རྒྱུད་གྲགས་བཙོ་བརྒྱད་
དང། རྒྱུད་བ་རྒྱུད་གྲགས་གཅིག་ཙམ་ཡིན་ཏེ། གང་སྟེ་ལ་ལས། ཆེ་བ་དཔག་ཆད་བཅུ་དྲུག་གསུངས་པ་
མི་འཐད་པར་མཛོད་རྒྱུ་ལས་གསུངས་ཤིང། རྒྱུད་ཆད་རྒྱུད་གྲགས་གཅིག་ཡིན་པར་རང་འགྲེལ་ལས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དབྱར་གྱི་སྐྱབ་བ་གཉིས་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་གྱི་མར་ངོ་སྟོན་འགོ་ཅན་གྱི་ཁྲུམས་སྐྱའི་ཐ་མའམ། ཡར་
ངོའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་སྟོན་ཉིན་མཆན་མཉམ་ཞིང། དེའི་ཆོས་དགུ་ནས་མཆན་མོ་ཐང་གཅིག་གིས་རིང་བ་
དང། དགུན་སྐྱབ་བཞི་བ་དཔོ་སྐྱའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་དབྱིད་ཉིན་མཆན་མཉམ་ཞིང་ཆོས་དགུ་ནས་ཉིན་མོ་
དེ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ་ཐང་གཅིག་གིས་རིང་ཞེས་སྟོན་དབྱིད་ཉིན་མཆན་མཉམ་པ་ལ་སྐྱར་ཞིང། མཆིམས་
མཛོད་དང། མཛོད་རྒྱུ་ལས་བརྒྱད་པའི་བཅུ་དྲུག་ནས་དགུན་གྱི་དང་པོ་བཟུང་སྟེ་རྒྱལ་དང་ཆུ་སྟོད་གྱི་
ཆོས་བརྒྱད་ལ་ཉི་མ་ལྟོག་པ་དང་སྐྱར་ཞིང། ལྷ་མ་ནི་རྩ་འགྲེལ་དག་གི་དགོངས་པ་མ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྩ་
བར། དགུན་རྩམས་གྱི་ནི་བཞི་བ་ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག་རྒྱལ་སྐྱབ་བ་དགུན་སྐྱབ་བཞི་པར་གསུངས་
པའི་མདོ་དང་རྒྱ་གཞུང་ཆད་ཐུབ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང། མཛོད་རང་ལྷགས་ལ་དགུན་གྱི་དང་པོ་

ནས་ལོ་འགོ་འཛིན་དགོས་ལ་དེ་བཅུ་བའི་བཅུ་དྲུག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྤངས་མ་ལས། སངས་རྒྱས་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དུས་དང་པོ་ནི་དགུན་དག་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང། དགུན་ཟླ་ར་བ་དགུན་ཟླ་འབྲིང་པོ་བྱེད་
དང་བཅས་པ་འདས་ནས་ལྷག་མ་ཟླ་བ་བྱེད་ནི་ལུས་པ་ན་སྟེ་ཞེས་བཅུ་བའི་བཅུ་དྲུག་ནས་དགུན་ཟླ་ར་
བའི་འགོ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། འདིའི་དབྱར་ཟླ་གཉིས་པའི་ཆེས་དགུ་སྟོན་ཟླ་ར་བའི་ཡར་ངོའི་ཆེས་དགུ་
དང། དགུན་ཟླ་བཞི་བའི་ཆེས་དགུ་དབྱིད་ཟླ་ར་བའི་ཡར་ངོའི་ཆེས་དགུ་ལ་གསུངས་པ་གང་ཞིག ། དེ་
དག་རིམ་བཞིན་སྤུམས་ཟླ་དང་དཔོ་ཟླའི་ཡར་ངོ་ལ་བྱས་ན་འགྲིག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་
ལས། དབྱར་ཟམས་ཀྱི་ཟླ་བ་གཉིས་པ་སྟོན་ཟླ་ར་བ་ཡར་གྱི་ངོའི་ཆེས་དགུ་ནས་མཆན་མོ་རིང་། ཞེས་
པ་ནས། དབྱིད་ཟླ་ར་བ་ཡར་གྱི་ངོའི་ཆེས་དགུ་ནས་སོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གོ་
ཞུན་ཟླ་བའི་ཉའམ་ཉོར་ཟླ་བདུན་པའི་བཙེ་ལྗེ་དེ་དབྱར་ཐ་ཆུང་གི་ཉ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདོ་ཅ་བ་ལས།
དབྱར་ཟླ་ཐ་ཆུང་ཉའི་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉི་ལྷོག་ལ་སྤྱར་པའང་མི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཅ་བས་
ཉི་ལྷོག་གྲགས་ལ་བསྟན་པ་རང་འགྲེལ་གྱིས་དངོས་སུ་འགྲེལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས།
འདིས་གཞུང་ལྷ་མའི་གྲགས་ལ་བསྟན་པའི་ཉི་ལྷོག་དེ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
མཐའ་དཔྱོད་ལྟར་ན་ཉི་ཟླས་སྤིང་བཞི་ལ་རྒྱུ་པོར་བསྒྲོར་བས་དུས་བཞི་གཡས་བསྒྲོར་དང། ནམ་བྱེད་ཉི་
མ་རུབ་པ་དང། ཉི་མ་བྱེད་དང་འཆར་དུས་གཅིག ། ཅིས་པའང་དུས་ཉག་ཏུ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ལྷ་ངོ་ཕྱི་ངོ་
སོགས་ལ་རིང་བྱང་ཡོད་པར་ཉི་མ་ཐང་བའི་དུས་ཆོགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། མཆིམས་མཛོད་
ལས། སའི་སྟོད་འགྲེལ་བྱངས་ནས། ནམ་བྱེད་ཉི་མ་རུབ་པ་དང། ཞེས་སོགས་ཉིན་མཆན་མཉམ་པའི་དུས་
ཁོ་ན་ལ་སྤྱར་བ། འོག་ཏུ་མ་བྱ་ཆེན་མོ་ལས། འཁོར་ལོའི་མཆོན་ཆ་བཞིན་དུ་རྒྱ། ཞེས་པ་བྱངས་ནས་ཉིན་
མཆན་མཉམ་པའི་ཆེ་སྤིང་བཞིར་མཉམ་པོར་རྒྱུ་པོར་བསྒྲོར་བ་དང། ཤར་རུབ་གཉིས་ཀྱི་དབྱར་དུས་
དང་སྟོ་བྱང་གཉིས་ཀྱི་དགུན་དུས་གཉིས་དུས་མཉམ་པར་འདོད་པས་ཡིན་ཅིང། འདི་ལ་ནི་དབྱད་བྱ་མང་
ཡང་གཞན་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ། ཉི་མ་དང་ནི་ཉི་བ་ལས། ། རང་གི་གྲིབ་མས་སྤྲིབ་པར་སྤྲང། ཞེས་པ་
གདགས་པའི་རྗེས་འབྲང་མངོན་པ་བའི་ལྷགས་ཡིན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་རང་འགྲེལ་དུ་ཞེས་གྲགས་སོ་ལོ་
ཞེས་མ་རངས་པ་བྱས་པས། རང་ལྷགས་ལ་ཉི་འོད་གྱིས་འུག་པའི་མིག་ལ་ལྷན་པ་བསྐྱེད་པ་ལྷ་བྱའི་རང་
གྲིབ་ཡིན་པར་བཤད་ན་ལེགས་སོ། ། ཞེས་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོར་གསུངས་སོ། །

རབ་བྱུང་གི་ལོ་དང་མེ་ལོས་གཅིག་གསུངས་པ། སྤོམ་ཆེག་ལྟར་དེ་གཉིས་གནད་གཅིག་པའི་
དོན་ཡིན་གྱི་དོན་གཅིག་མིན་ཏེ། སྤོམ་མའི་ལོ་འགོ་ནག་ལྷ་ས་ག་གང་རུང་དང། ཕྱི་མའི་ལོ་འགོ་མཆུ་ལྷ་
ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དབྱེད་དང། སྤོམ་ཆེག་ལས། རྒྱ་དང་རྟོར་གྱི་རྒྱལ་བོས་དབོ་ལྷ་བ་ནས་ལོ་འགོ་
འཛིན་གསུངས་པ་དབྱེད་དགོས་ཏེ། འདུལ་བའི་མཐའ་དབྱེད་ལས། རྟོར་དང་རྒྱའི་རྒྱལ་བོས་མཆུ་ལྷ་བ་
ནས་ལོ་འགོ་འཛིན་པ་དང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤོམ་དབྱུགས་ཀྱིས་བཅིས་པའི་ལོ་ལོ་ཡིན་པས་ཞག་
ལས་སྤང་བའི་ལོ་ཡོད་མེད་དང། མིའི་ལོ་མིའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་ཡིན་མིན་སོགས་དབྱེད་བྱ་མང་ངོ་། །རྒྱ་
ནག་ལྷ་ཤོལ་སྐྱག་སྐྱལ་སྤེལ་པག་བཞིའི། ཞེས་པ་གོང་ཙེ་ཁུ་ལན་གྱི་བཤད་ཚུལ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རྒྱ་ཅིས་རང་
ལྷགས་མིན་ནོ། །སྤོམ་གྱིས་ལེགས་བཟང་གིས་སྤྲིང་བཞིན་ལྟོ་བཤོད་སོགས་མཉམ་པས་ན་ལྟོ་བཤོད་མཐར་
སྐྱག་གི་ཆེ་འགོ་སའི་ཐག་རིང་ཡང་ལྷགས་རིའི་ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱུང་དང་ཉེ་བས་དེའི་དབང་གིས་རྒྱུར་དུ་
འཁོར་བས་ཉིན་སྤང་བ་དང། བྱང་བཤོད་མཐར་སྐྱག་གི་ཆེ་སྤྲིང་བཞིའི་སྤྲིང་ནས་འགོ་བས་འགོས་སྤང་
ཡང་རང་འགོས་རྒྱུང་ཁོ་ནས་འགོ་བས་ཉིན་མོ་རིང་ཞིང་བཤོད་པ་དལ་བར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྟོ་
བཤོད་མཐར་སྐྱག་དུས་སུ་ཡང་མཆོན་མོ་སྤང་བར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ཉེ་མས་སྤྲིང་གཉིས་ལྷག་ཙམ་ཉིན་མོ་
ཞེས་ནས་འགོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྲིང་འདི་ནས་ཕྱི་དོ་རུབ་སྤྲིང་གི་ལྟོ་མཐར་ཉེ་མ་གནས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྤྱོད། ཉིན་མོ་ལས་མཆོན་མོ་བཤོད་སའི་ལམ་སྤང་བ་གང་ཞིག་ཉིན་མཆོན་གྱི་བཤོད་པ་ལ་རྒྱུར་བུལ་
མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་པཎ་ཆེན་གྱིས་ཀྱང་འཐད་ལོ་བྱས། ཞེས་པ་པཎ་ཆེན་དམ་ཆོས་ཡར་འཕེལ་ཡིན་
ནམ། ཞེས་ཟེ་སྤྱོད་མཆོན་ཅན་གསུངས་ཞེས་འགའ་ཞིག་ལས་ཐོས་སོ། །

ས་དུམ་བུ་བཅུ་གཉིས་ལ་དུས་གཅིག་དུ་ཁྱིམ་ལྷ་དང་ཉིན་ཞག་གི་ལྷ་བ་མི་འདྲ་བ་བཅུ་གཉིས་
ཡོད་ཀྱང། ས་ག་སོགས་ཉ་སྐར་གྱི་མིང་ཅན་དང། ཆོས་ལྷ་མི་འདྲ་བ་མེད་དེ། ཁྱིམ་བཅུ་གཉིས་དུམ་བུ་བཅུ་
གཉིས་ལ་དུས་གཅིག་དུ་གནས་ལ། ཉིན་ཞག་གི་འགོ་ཡང་མི་མཉམ། ལྷ་བས་ཞག་གཅིག་ལ་ཉ་སྐར་མང་
པོ་མི་སྤྱོད། དཀར་ནག་གི་ཆ་འཕེལ་འགྲིབ་མང་པོ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་དུས་འཁོར་འགྲེལ་
ཆེན་ལས། ཤར་གྱི་བྱེད་དུ་ལྷག་གོ། དབང་ལྡན་དུ་སྤང་ངོ་། ཞེས་སོགས་དང། གཉིས་པ་ཅ་བར། ནམ་བྱེད་
ཉེ་མ་རུབ་པ་དང། ཉེ་མ་བྱེད་དང་འཆར་དུས་གཅིག་ཞེས་པས་འགྲུབ་ལ། གསུམ་པ་དང། བཞི་བ་མངོན་

སུམ་གྱིས་གྲུབ་པོ། ཤར་གྱི་དགུན་མཐའ་ས་གས་ཉ་དགོས་ཏེ། ཞེས་པ་དུས་བཞི་གཡོན་བསྐྱར་གྱི་དབང་
དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། གཡས་བསྐྱར་གྱི་ དབང་དུ་བྱས་ན་ཤར་གྱི་དབྱར་ཐ་ས་གས་ཉ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྟོར་དབྱིད་ཐ་ས་གས་ཉ་བའི་ཕྱིར། སྤིང་གཞན་དང་དུམ་བུ་གཞན་དུའང་དུས་འཁོར་ལྷགས་གྱི་ལོ་འགོ་
ས་ག་ནག་ཟླ་གང་རུང་དང་འདུལ་མངོན་ལྷགས་གྱི་ལོ་འགོ་མགོ་ཟླ་ནས་འཛིན་དགོས་ཏེ། ཤར་རུབ་གྱི་
སྤིང་གཉིས་སུ་བསྟེན་རྟོགས་གྱི་ལས་དང། དུམ་བུ་གཞན་དུ་དུས་འཁོར་གྱི་བསྟན་པ་དར་དུས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་དུས་འཁོར་གྱི་ལོ་འགོ་དབྱིད་དུས་དང་འདུལ་མངོན་པའི་ལོ་འགོ་དགུན་དུས་གྱིས་བྱུང་
མ་བྱུང། ཉིན་མཆན་གང་གི་དུས་སུ་འཛིན་དཔྱད་བྱ་མང་བས་སྟོམ་ཆིག་ལས་དཔྱད་གསུངས་པ་ཡིན་
ནོ། ཟླ་བའི་སྤྱི་རྒྱུ་ལྷགས་འབྱུང་དུས་ཆོས་ཞག་གཅིག་ལ་རྒྱ་ཆོད་རེ་བཞི་ཡོད་པར་གསུངས་པས་ཉིན་
ཞག་ལས་རིང་པའི་ཆོས་ཞག་འཛིན་དགོས་པས། གཙོ་བོ་ལ་རྒྱ་ཆོད་ང་བཞི་ལས་མེད་གསུངས་པའི་གཙོ་
བོ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱད་པར་དང། སྤིང་བཞིར་སྟོ་བགྱོད་སོགས་མཉམ་པའི་ལྷགས་སུ་འཛིན་ཚུལ་དཔྱད། ཤིང་
ཡོངས་འདུས་བརྟོལ་གྱི་རྩ་བ་དཔག་ཆད་ལྷ་བཅུ་ཐུར་དུ་བྱུག་པར། རང་འགྲེལ་དང་གདགས་པ་དང་ས་
སྟེ་ལས་གསུངས་པས། མཐའ་དཔྱོད་ལས། མཛོད་ལྷགས་ལ་རྩ་བ་དཔག་ཆད་ལྷ་བཅུ་ཐུར་དུ་མི་འཐད་
ཀྱང་གསུངས་པ་དཔག་ཆད་ལྷ་ཐུར་དུ་མི་འཐད་ཀྱང་ཟེར་དགོས་ཏེ། མཆིམས་མཛོད་ལས། འདི་དང་
ས་ལས་དཔག་ཆད་ལྷ་ཐུར་དུ་བྱུག་པར་བཤད་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་འགོག་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་
འགྲེལ་སོགས་བལྟས་ཀྱང་འདི་ལྟར་བཤད། ཅས་དང། ས་སྟེ་བྱངས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་མཐུན་ཞེས་པའང་
མཆིམས་མཛོད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ལྷག་མ་ཡིན་ནོ། །

ཆངས་ཆེན་བདེ་བ་སྐྱེ་བའི་སར་འཛིན་ཚུལ། བདེ་བའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་དགེ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་
ཡོད་པས་ཡིན་ཏེ། མཛོད་རྟེན་ལས། བདེ་བའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་དགེ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
དང། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། དགེ་བའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཉིད་ཡིན་པས་བདེ་བ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་བདེ་བ་སྐྱེ་
བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། གང་སྟེལ་ལས། བྱེ་བྲག་དུ་སྐྱ་བ་རྣམས་ན་རེ། དེས་ན་འདི་ནི་སལ་ཆེ་
བར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས་བྱེ་སྐྱས་བདེ་བ་སྐྱེ་བའི་སར་མི་འདོད་དམ་སྟུམ། སྤྱིག་པ་མི་
དགེ་བ་ལས་ཆངས་པ་དེ་འདས་པས་ཆངས་པའི་གནས་ཞེས་དང་པོའི་གནས་གསུམ་ཀ་ལ་བཤད་པས།

བདེ་བའི་སས་བསྐྱེས་ཞེས་པའི་བདེ་བ་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་ལ་བྱེད་དམ་དཔུང། འདོད་ལྟ་
གོང་མ་བཞིའི་གནས་ཀྱི་རྒྱ་ཚད་རི་རབ་དང་མཉམ་པ་དང། གོང་མ་གོང་མ་ཉིས་འཁྱར་གྱིས་ཆེས་ཆེ་བ་
དང། བསམ་གཏན་བཞིའི་རྒྱ་ཚད་རིམ་བཞིན་སྤྱིང་བཞི་དང་སྟོང་གསུམ་དང་མཉམ་པ་དང། ཡང་དང་
པོ་གསུམ་སྟོང་གསུམ་དང་རིམ་བཞིན་མཉམ་ཞིང། བཞི་བ་ལ་འོག་གཞི་ཐ་དད་པས་ཚད་མེད་པའི་ཚུལ་
གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་སྟོང་དང་པོ་དང་མཉམ་ན་ཚངས་པའི་འཛིག་
རྟེན་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་རྒྱུད་དཀྱིལ་གཅིག་གི་ཐད་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་མི་ཤོང་བར་འདུག་པས་ཚངས་པའི་
འཛིག་རྟེན་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་མ་འབྲེས་པར་ཡོད་མེད་དང། སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ལྟ་
བུའི་སྟོང་ན་འོད་རྒྱུད་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ཡོད་མེད་དང། སྤྱི་ཚུགས་སུ་གནས་པའི་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ལ་འདོད་ལྟ་རིགས་བྱུག་དང། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན་སོགས་
ཡོད་མེད་དཔུང།

ཚངས་ཆེན་གྱི་ཆེ་ཚད་བར་བསྐྱེལ་བྱུག་ཅུར་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་འཛིག་རྟེན་ཆགས་ཆེ་
ཚངས་ཆེན་གྱི་སྟོང་ཆགས་པའི་རྗེས་སུ་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་དེའི་བཅུད་ཆགས། དེའི་རྗེས་སུ་ཚངས་
མདུན་གྱི་སྟོང་བཅུད་རིམ་པ་བཞིན་ཆགས་པ་ནས་འཐབ་བྲལ་གྱི་བར་སྟོང་བཅུད་རིམ་པར་ཆགས་ལ།
དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱུད་དཀྱིལ་རི་རབ་དང་བཅས་པའི་སྟོང་ཆགས་རྗེས་སུ་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་ནས་དཔུལ་བའི་
བར་གྱི་བཅུད་རིམ་པས་ཆགས་ཤིང་འཛིག་ཆེའང་དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་པ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྟོང་པའི་
ས་ལས། སེམས་ཅན་ཆགས་པས་བསམ་གཏན་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་འདོད་པ་
ན་སྟོང་པའི་ལྟའི་རིས་བཞི་པོ་དག་གི་གཞལ་མེད་ཁང་ནམ་མཁའ་ལས་འབྱུང་བར་འཁྱར་ཏེ། ཞེས་པ་
ནས། དེ་དག་ཏུ་ཡང་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་འོད་གསལ་གྱི་རིས་ནས་སེམས་ཅན་དག་གི་འཕྲོལ་ནས་སྐྱེ་བར་
འཁྱར་རོ། །དེའི་འོག་ཏུ་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི། ཞེས་དང། མཐའ་དཔྱོད་ལས། འདིའི་རིགས་པས།
ཞེས་པ་ནས། འཛིག་བསྐྱེལ་གྱི་འདོད་པའི་སྟོང་ཞིག་དུས་ཡང་ད་དུང་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་བཅུད་ཀྱང་མ་
ཞིག་ན་ཚངས་ཆེན་མི་འཛིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟོང་ཆགས་པ་ལ་བར་བསྐྱེལ་
གཅིག་དང། བཅུད་ཆགས་པ་ལ་བར་བསྐྱེལ་བཅུ་དགུ་གསུངས་པའང་ཚངས་ཆེན་གྱི་སྟོང་ལས་འདོད་

པའི་སྒྲོན་གྱི་བར་ཆགས་པའི་དུས་རྒྱུས་བསྐྱེད་ན་བར་བསྐྱེད་གཅིག་གི་ཡུན་དང། དེ་དག་གི་བཅུད་
ཆགས་པའི་དུས་རྒྱུས་བསྐྱེད་ན་བར་བསྐྱེད་བཅུད་དགུ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཆགས་བསྐྱེད་ཉི་ཤུའི་དང་
པོ་སྒྲོན་ཆགས་པའི་བར་བསྐྱེད་དང་ཕྱི་མ་བཅུད་དགུ་བཅུད་ཆགས་དུས་གྱི་བར་བསྐྱེད་ཁོ་ནར་བཞག་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་དབྱེད་ལས། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡུན་ཆད་བསྟན་གྱི་བསྐྱེད་བ་ལྷ་ཕྱིར་འབྱུང་པའི་དོན་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་སྒྲོན་བཅུད་འཛིག་པའི་ཡུན་ཀྱང་ཤེས་སོ། །རིགས་པས་
ཀྱང་འབྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་མིན་ན་ཆངས་པ་ཆེན་པོའི་ཆེ་ཆད་བར་བསྐྱེད་དུག་ཅུ་མི་ཐུབ་པར་ཐལ་བ་དང།
ཕྱི་རོལ་བས་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་སྒྲོན་བཅུད་མཐའ་དག་གི་བྱེད་པ་པོར་ཁས་སྲུངས་པའི་རྒྱ་མཆོན་མེད་
པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་འདོད་པའི་སྒྲོན་འཛིག་པའི་རྗེས་སུ་བཅུད་འཛིག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
འདོད་གཟུགས་གཉིས་ཀའི་འཛིག་བྱེད་གྱི་མེ་རྒྱ་སོགས་བར་མ་ཆད་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་
ལས། རབ་དུ་འབར་བ་དེ་ཉིད་ལས་མེ་ལྷེ་རྒྱུད་གིས་ཁྱེར་ནས་ཆངས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་གི་བར་དུ་
སྟེག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། འཛིག་པ་གཞན་དག་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་
དང། གང་སྟེལ་ལས། གཟུགས་ན་སྒྲོན་པའི་མེ་ལྷེ་དེ་ནི་འདོད་པ་ན་སྒྲོན་པའི་མེ་ལྷེ་དང་འབྲེལ་ཏེ། འབྱུང་
བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འདོད་པ་ན་སྒྲོན་པའི་རྒྱུ་ཁམས་དེ་ནི་བསམ་བཏན་དང་པོའི་
ས་པའི་རྒྱུ་ཁམས་དང་འབྲེལ་བར་བྱེད་ཅིང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལན་ཅི་ལྟར་འདེབས་
དབྱུད། མཆིམས་རྒྱུ་ལས། ཆངས་ཆེན་པའི་བར་བསྐྱེད་དུག་ཅུར་བར་བསྐྱེད་གཉིས་གིས་ཆད་པ་ཡོད་
དེ་གསུངས་པ་འདིའི་ཕྱོགས་སྒྲ་ཡིན་ནམ་སྟེ།

སྒྲོན་ཆེག་ལས། རྟོང་གསུམ་ལྷགས་རི་མངོད་རྩར་བཤད་དམ་དབྱུད། གསུངས་པ། རྒྱན་སྒྲུང་
དུ་ཁོར་ཡུག་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར། མཉམ་དུ་འཛིག་ཅིང་འབྱུང་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པས་ཡིན་
ལ། དེར་གསུངས་པའི་ཆེགས་བཅད་རྒྱུས་ནི། མངོན་པ་གོང་འོག་བསྐྱེད་པའི་བཤད་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་
ཏེ། དེར་རི་བདུན་གྱི་གོ་རིམ་མངོད་ལྟར་དང། རྒྱུད་གསེར་དཀྱིལ་གྱི་རྒྱ་ཆད་མ་གསུངས་པ་ས་སྟེ་ལྟར་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་པ་གོང་མ་ལྟར་ན་རྟོང་གསུམ་གསེར་དཀྱིལ་གཅིག་གི་སྟེང་ན་ཡོད་པས་ལྷགས་
རིས་བསྐྱོར་རུང་ལ། མངོད་ལྟར་ན་རྟོང་གསུམ་ལ་གསེར་དཀྱིལ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་སོ་སོར་ཡོད་པས་ལྷགས་

རི་གཅིག་གིས་བསྐྱར་མི་རུང་སྟེ། དེ་གང་ལ་བརྟེན་པའི་འོག་གཞི་གཅིག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་
དུ་ཤེར་མདོ་སོགས་ལས་སྟོང་གཉིས་དང་གསུམ་གྱི་བདག་པོ་ཆངས་པ་ཆེན་པོར་སྐྱེས་པ་འདྲིན་ཚུལ་
གསུངས་པ་དེ་འདྲའི་ཆངས་པ་དེ་ཆངས་པའི་འདྲིན་རྟེན་གྱི་བ་ཕྲག་བརྒྱ་གང་ན་ཡོད་དཔུང་དགོས་
ཏེ། གནས་དེར་གཙོ་བོ་གཉིས་པ་མི་འོངས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། སྤིང་འདྲའི་སྟེང་གི་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་ལྟ་
བུ་གཅིག་སྒྲོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྟོང་གསུམ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་སྤིང་ཅེ་ན་ཆོག་གམ་སྟུམ་ལ། དེས་
ན་གོང་མའི་ལྷགས་ལ་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་ལ་འོད་རླངས་འོག་སར་སྐྱེས་པས་མ་བྱལ་ལ། ཆངས་ཆེན་
གྱི་གནས་ལ་ལོག་ལྟའི་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་མ་བྱལ་བེར་དགོས་སམ་དཔུང། དེའི་ཆེ་ནང་གི་འདྲིན་རྟེན་གྱི་
ཁམས་གསུམ་ལས་གཅིག་སྟོང་ཞིང་འདོད་སྟོང་ཞིག་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ། འདོད་
ལྟ་དུག་འདྲིན་ཆེ་ནང་གི་འདོད་ཁམས་འདྲིན་ཅིང་འདོད་པའི་སྟོང་ཞིག་ཆེ་བྱའི་འདོད་ཁམས་སྟོང་པ་
ཡིན་ཞེས་པའོ། སྤྱིར་ཆེ་དཔག་མེད་འགྲིབ་མ་ཐག་པ་དང་དཔུལ་བ་ཆགས་ཟིན་པ་དུས་མི་མཉམ་ཡང་
འདྲའི་འགྲིབ་དུས་དང་དེ་གཉིས་མཉམ་ལ་གསུངས་པ། ཆེ་དཔག་མེད་ནས་འགྲིབ་མ་ཐག་པའི་དུས་ནི་
ལས་ལམ་འཕེལ་བས་ཆེ་བྱི་ནས་ཤི་འཕོས་པའི་དུས་འདྲིན་ལ། དེ་ནས་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་བཅུད་རིམ་
གྱིས་ཆགས་དགོས་པས། དེའི་ཆེ་དཔུལ་བའི་སེམས་ཅན་ཆགས་མ་ཟིན་ལ། རང་འགྲེལ་ལས། ཆེ་དཔག་
མེད་ནས་མར་འགྲིབ་ན། ཞེས་གནས་བསྐལ་གྱི་འགོ་འདྲིན་པའི་སྐལ་བ་འདྲའི་འགྲིབ་དུས་དང་མནར་
མེད་དུ་སེམས་ཅན་ཆགས་པ་དུས་མཉམ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཅ་བར། དེ་ནས་ལས་གྱི་ལམ་ལྷག་པས། ཆེ་
ཐུང་ཞེས་དང། རང་འགྲེལ་ལས། ལས་གྱི་ལམ་རྣམས་འཕེལ་བ་དང། མི་རྣམས་གྱི་ཆེ་ཁད་ཀྱིས་ཐུང་བྱུར་
གྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གནས་བསྐལ་གྱི་འགོ་ནི་དཔག་མེད་ནས་མར་འགྲིབ་ནས་ཆེ་ལོ་བརྒྱུད་ཁྲིར་མ་ཐུག་པའི་སྐབས་
ཞིག་ནས་འདྲིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཆེ་དཔག་མེད་ནས་འགྲིབ་པའི་མཆམས་པའི་གནས།
ཞེས་དང། ཐུབ་མཐའི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ་ལས། མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་གྱི་དབང་གིས་ཆེ་ལོ་མར་བྱི་བ་
ནས་གནས་བསྐལ་གྱི་ཡ་ཐོག་གི་འགོ་བཞག་ན་མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མར་འགྲིབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆེ་ལོ་བརྒྱུད་ཁྲིར་སྟོན་ནས་གནས་བསྐལ་འདྲིན་དགོས་ཏེ། ཆེ་ལོ་དཔག་མེད་འགྲིབ་

ཅམ་ནས་བརྒྱད་ཁྲིར་འཁྱར་པ་མིན་ལ། རྒྱལ་བོ་ང་ལས་རྩ་གནས་བསྐལ་དུས་སུ་བྱུང་ཞིང་དེ་བརྒྱ་ཕྱིན་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་བཞིའི་རིང་ལ་རྒྱལ་བོ་བྱས་ལ། སུམ་ཚུ་རྩ་གསུམ་གྱི་ཆེ་ཆད་ལ་མིའི་ལོ་ས་ཡ་ཕྲག་སུམ་ཚུ་རྩ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། འདིའི་ལོ་དཔག་མེད་ནི་གྲངས་མེད་བརྒྱར་མངོན་ཏེ། གྲངས་མེད་ཆད་མེད་དཔག་མེད་གསུམ་རིམ་པས་གནས་གསུམ་དང་བཅི་ཚུལ་བརྒྱ་འཁྱར་དུ་བསྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང། སྤུང་མཐའི་རྣམ་བཤད་ལས། ཆེ་ལོ་དཔག་མེད་བྱི་ཅམ་ནས་བརྒྱད་ཁྲིར་འཁྱར་པ་ལ་ལྷང་རིགས་དུ་མས་གཞོད་པར་རྟོགས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། རྒྱལ་བོ་ང་ལས་རྩ་འཁོར་དང་བཅས་པ་བརྒྱ་ཕྱིན་སུམ་ཚུ་རྩ་དྲུག་པར་དུ་བཞུད་པར་བཤད་པས་དེ་ལ་མི་ལོ་ཅི་ཡོད་སོམས་ཤིག ཅེས་དང། མཆིམས་ཀླུ་ལས། མིའི་ལོ་ནི་རིམ་པ་ལྟར། བྱས། གཉིས་པ་ལ་ས་ཡ་ཕྲག་སུམ་ཚུ་རྩ་དྲུག་དང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་པལ་ཆེར་རྫོགས་ལྷན་གྱི་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ། དགེ་བའི་ལས་ལམ་པལ་ཆེར་སྒྲོད་པའི་དུས་ལ་དགོངས་གྱི་རྫོགས་ལྷན་གྱི་དུས་མ་ཡིན་ཏེ། མང་བཀྱར་རྒྱལ་བོ་བྱུང་དུས་ཀྱང་མི་ཆངས་སྒྲོད་སོགས་བྱུང་བའི་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ལེ་ལོས་གསོག་འཛོག་བྱས་ནས་ནི། །འཛིན་བཅས་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་དཔོན་བསྐྱབས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་བརྒྱད་ཆགས་ཚུལ་སྒྲུབ་པར། ཆགས་པ་དང་གནས་པའི་དུས་དཀའ་བར་ཡོད་དོ་གསུངས་པའང་འདི་ལ་དགོངས་སམ་སྟུམ།

སྒྲོམ་ཆོག་ལས། བསོད་གྲགས་གང་སྟེལ་བྱངས་ནས་ཉིས་བརྒྱར་བཤད། །གསུངས་པ། དེ་ཉིད་གྱི་མངོན་ཤེས་བྱ་རབ་གསལ་ལས། འདི་ལ་ཐོ་རེག་འབན་གསུམ་མངོན་པའི་སྟོག་ཤིང་དུ་གྲགས་པ་ཐོ་གྱུན་དགའ་རྩོ་རྩེའི་གསུངས་ན་རེ། དུས་དང་ཡུན་ཆད་མཉམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཡ་ཐོག་གི་སྐབས་སུ་ཆེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་བ་ནས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ན་རེ་རེ་བྱི་ནས་བརྒྱ་བ་ལ་ཐུག་པར་འཁྱར་པ་དང། མཐར་མ་ཐོག་གི་ཆེ་ལོ་བརྒྱ་བ་ནས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ན་རེ་རེ་འཕེལ་ནས་བརྒྱད་ཁྲི་བ་ལ་ཐུག་པ་ལ་བྱེད་ཅིང། བར་གྱི་ཐུག་པའི་སྐབས་སུ་མར་འགྲིབ་དང་ཡར་སྐྱེ་གཉིས་ཀ་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་འགྲིབ་འཕེལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། ཡིན་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། ཡང་རི་ལྟར་ཡང་སྐྱེ་བའི། ཞེས་པ་ནས། མཐའི་བསྐལ་བ་གཉིས་ནི་དལ་གྱིས་འགོ་ལ། བར་མ་བཅོ་བརྒྱད་ནི་མཁྱོགས་པར་འགོ་བས་ཐམས་ཅད་དུ་དུས་མཉམ་པར་འཁྱར་རོ། །ཞེས་པ་

འདི་ཡིན་ནོ།

རང་འགྲེལ་དང་མཐའ་དཔྱད་ལས། རང་རྒྱལ་ཆོགས་སྤྱོད་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་སུ་གྱུར་པ་
སྡོན་དུ་སོང་བ་དགོས་པར་གསུངས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ལས་ཆོས་ཐོས་པའི་ཆེ་དེ་ལ་བདེན་པ་མཐོང་བ་
ལ་བྱས་ནའང་ཆོག་གམ་སྙམ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། ཉན་ཐོས་སྡོན་དུ་འགོ་བཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་དག་སངས་
རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་གཞན་གྱི་ཆེ་བདེན་པ་མཐོང་བ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་
སངས་རྒྱས་འདིག་རྟེན་གང་ཡིན་ལ་དཔྱད་པ་མང་གསུངས་པ། བྱེ་སྤྲུམ་ཁམས་མང་པོའི་མདོ་བྱངས་
ནས་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་དུས་གཅིག་དུ་སངས་རྒྱས་གཅིག་ལས་མི་འབྱུང་བར་བསྒྱབ་ལ་
རིགས་པ་སངས་རྒྱས་གཅིག་གིས་འདུལ་མི་རུས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་འདུལ་མི་རུས་པ་དང། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་མཐུ་ཐོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་ལ། བལ་ཆེན་སྟེ་པ་སོགས་གྱིས་མདོ་དེ་ནི་སྟོང་
གསུམ་གྱི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་གི་དབང་དུ་མཛད་པས་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ལ། དུས་མཉམ་དུ་
སེམས་བསྐྱེད་པ་མང་པོ་མཉམ་དུ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་གོགས་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དག་ཡིན་ལ། དེ་
བཞིན་དུ་འཁོར་བསྐྱར་གཉིས་ལྷན་ཅིག་མི་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་གླིང་བཞི་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་ནོ། །མཆིམས་རྟེན་ལས། འཁོར་བསྐྱར་ལ་མཛོད་སྟེ་དང་གཙུག་ཏྲར་མ་གཏོགས་པ་མཆོན་སུམ་ཅུ་
གསུངས་པ་དཔྱད་དགོས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱུས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཆོན་སུམ་ཅུ་ཙུག་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་དེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འཁོར་ལོ་སོགས་གནས་འགྲུས་པར་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་ཞེས་པ་མ་དག་གམ་སྙམ་སྟེ། རྒྱལ་
སྤྲུམ་མ་ལས། ཤིན་དུ་ཡུལ་ན་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གནས་པ་མ་འགྲུབ་པའོ། །ཞེས་དང། རིན་ཆེན་འབྲེན་
པའི་ཤིང་རྟ་ལས། རང་གི་ཡུལ་རྣམས་ན་མ་འབྲེས་པར་གནས་པ་དང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོན་
པ་གོང་འོག་གི་དུས་མི་འདྲ་ལ་གསུངས་པ། མདོན་པ་འོག་མས་མཆོན་དང། ཉན་དང། ལྷ་གཉི་བསྐྱལ་བ་
གསུམ་ཀ་ཆེ་ལོ་བཅུ་བའི་དུས་སུ་འབྱུང་ཞིང། བར་བསྐྱལ་རེ་ལ་རེ་རེ་ལས་མི་འབྱུང་བར་འདོད་ལ། གོང་
མས་མི་རྣམས་ཆེ་ལོ་སུམ་ཅུའི་ཆེ་སྟེ་གོ་དང། ཉི་ཤུའི་ཆེ་ནད་དང། བཅུ་བའི་ཆེ་མཆོན་གྱིས་འགྲིབ་པར་

བྱེད་པས་བར་བསྐལ་གཅིག་ལ་གསུམ་ཀ་འབྱུང་བར་འདོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། མི་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ལོ་བཙུ་བ་ན། ཞེས་པ་ནས། བསྐལ་བ་མཆོན་དང་ནད་དང་ནི། ལུ་གེ་དག་གིས་ཆར་ཕྱིན་ཏོ། ཞེས་དང། རེད་མདའ་བའི་ཀྱན་བརྟུས་རྒྱུ་ལས། ལུ་གེདི་བསྐལ་བ་ནི་གང་གི་ཆོ་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཆོ་ལོ་སུམ་ཙུ་ཐུབ་པ་དེདི་ཆོ་འབྱུང་ངོ། ཞེས་སོགས་དང། མཛོད་འགྲེལ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་ལས། ཅི་ཆོ་ལོ་བཙུ་བའི་བསྐལ་པ་འདི་ཆར་ཕྱིན་པར་རིམ་གྱིས་གསུམ་ཆར་འབྱུང་ངམ། འོན་ཏེ་རེ་རེ་ལ་རེ་རེ་ཞིག་འབྱུང་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་ཁ་ཅིག་ནི་རེ་རེ་ཞིག་འབྱུང་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ། གཞན་དག་ན་རེ་གཅིག་ལ་རིམ་གྱིས་གསུམ་ཆར་འབྱུང་སྟེ། དང་པོར་ལུ་གེདོ། དེདི་འོག་རྩ་ནི་ནད་དོ། དེདི་འོག་རྩ་ནི་མཆོན་ཏོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ་ཕྱོགས་སྤྲུལ་མ་བཞེད་དོ། ཞེས་བྱ་བར་སྤང་ངོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཆིམས་རྒྱུ་ལས། འོད་གསལ་བའི་ཆོ་ཆད་བསྐལ་ཆེན་བརྒྱད་དུ་བཤད་པའང་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་ཅ་གཉིས་ཀྱི་མ་ཐེམ་ལ་གསུངས་པ་དཔུང་དགོས་ཏེ། རྫོང་ཆགས་འཛིག་བར་བསྐལ་རེ་རེ་བྱས་ཀྱང་བར་བསྐལ་གཉིས་ལས་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། འཁོར་བརྒྱུར་ནི་དངོས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་ངེས་པར་ལྟར་སྐྱེ་དགོས་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཆོ་དེར་གཞན་ལ་གཞོད་པ་མི་བྱེད་ཅིང། སེམས་ཅན་རྣམས་དགེ་བཅུདའི་ལམ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་ངེས་པར་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ནད་དུ་སྐྱེས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྫོམ་ཆོག་ལས། རྫོན་ཆོ་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་ཐུབ་གསུངས་དཔུང། གསུངས་པ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཆོ་དཔག་མེད་ཀྱི་མི་རྫོན་མ་དག་གཞུགས་ཆོ་སོགས་གཞུགས་ཁམས་པ་ཆངས་རིས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན་བྱུང་པར་ཐལ། དེདི་ཆོ་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ལ། འདི་ལྟར་ན་འཛིག་རྟེན་འདིདི་མི་གསར་དུ་བྱུང་བའི་དུས་ཆགས་བསྐལ་ཉི་ཤུའི་གཉིས་པའི་དུས་ཡིན་ན། དེ་དུས་རྫོང་རྫོགས་པར་བྱུང་ཅིང་ལྟ་མའི་བཅུད་ཀྱང་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་པས། ལྟ་མའི་བཅུད་ཆགས་པའི་ཡུན་ལ་བར་བསྐལ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པས། བཅུད་ཆགས་པའི་ཡུན་ལ་བར་བསྐལ་བཙུ་དགུ་རི་ལྟར་འཛོག་ཆགས་བསྐལ་གསུམ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་དུས་ཡིན་ན། རྫོན་བྱུང་གི་མའི་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་ཐུབ་ཚུལ་མེད་དེ། ཁོ་རང་བྱུང་ནས་ཆགས་བསྐལ་མང་ན་བཙུ་བདུན་ལས་མེད་ལ། དེདི་ཉིད་དུ་གནས་བསྐལ་གསུམ་ཐུབ་དགོས་པས། བྱག་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དུས་སུ་བསྐལ་པ་དང་པོའི་མི་ཡོད་པར་

ཐལ་ལོ། ཉེས་ན་བར་བསྐལ་ཉི་ཤུ་མི་སྤྱབ་པོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། རྩ་བར། སྤར་བྱང་སེམས་ཅན་གཞུགས་
ཅན་བཞིན། ཞེས་དང། རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་ལས། གཞུགས་ན་སྟོད་པ་བཞིན། ཞེས་པ་ནས། ཆེ་རིང་བ་ཡུན་རིང་
བོར་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདྲ་དེ་དང་འདྲ་ལོ། ཞེས་དང། དེ་དག་གི་དོན་མཐའ་དཔྱད་ཀྱིས་གསུངས་ཚུལ་
དེའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ཆགས་བསྐལ་གཉིས་པའི་ནང་དུ་གསར་དུ་བྱང་ནས་ཡ་ཐོག་གི་ནང་དུ་འདྲ་
གནས་པས་ཉི་ཤུ་སྤྱབ་པར་གསུངས་ལ། ལྷ་མིའི་བཅུད་ཆགས་པའི་ཡུན་ལ་བར་བསྐལ་གཅིག་ལས་མེད་
ཀྱང། མི་སྤྱབ་ནས་མནར་མེད་དུ་སེམས་ཅན་གསར་སྐྱེས་པར་ལ་བར་བསྐལ་བཅུ་དགུ་ཅུང་མ་ལོན་ཅམ་
ཡོད་དེ། མཐའ་དཔྱད་ལས། ཆེ་དཔག་མེད་འགྲིབ་ནས་ཆེ་བར་བསྐལ་བཅུ་དགུ་སོགས་བར་བསྐལ་སྤྱབ་
ཀྱི་བར་ཀྱི་མི་ཤི་ནས་དཔྱལ་བ་རྣམས་སུ་སྐྱེས་པ་དང་ཆགས་བསྐལ་སོགས་རྣམས་ནས་གནས་བསྐལ་
ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གནས་བསྐལ་ཀྱི་ཐོག་མའི་དུས་སུ་བར་བསྐལ་ལས་མི་སྤྱབ་པར་གསུངས་
པ་དེ་དུས་ཀྱི་མི་སྤྱིའི་ཆེ་ཆད་ཡིན་པས་མི་གཞོད་ཅི་ན་ཨོ་ཆོག་སྙམ་སྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། འཛིག་ཉེན་
ཆགས་པ་ན་མི་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་དཔག་དུ་མེད་པ་ལ་བར་ཀྱི་བསྐལ་བ་བཅུ་དགུ་འདྲ་བར་འཇུག་རོ། ཞེས་
ཆགས་བསྐལ་བཅུ་དགུའི་རིང་ལ་མི་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང། བཅུད་ཆགས་པའི་ཡུན་ལ་བར་བསྐལ་བཅུ་
དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔྱད་གསུངས་པའི་དོན་དེའོ། །

བསྐལ་ཆེན་གཅིག་ལ་མི་ལོ་མི་འཁྲུག་བདུན། གསུངས་པ་རགས་ཅིས་ཡིན་ཀྱི་ཞིབ་ཅིས་བྱས་
ན་མི་འཁྲུགས་བདུན་དང། དཀྱིགས་ཆེན་གཉིས་ཡོད་དགོས་ཏེ། བར་བསྐལ་གཅིག་ལ་མི་ལོ་དཀྱིགས་
སྤྱབ་དགུ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དཔྱལ་བ་མནར་མེད་ཀྱི་ཆེ་ཆད་བར་བསྐལ་
གཅིག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆ་བ་དང་རབ་ཆ་མནར་མེད་གསུམ་ཡང་སྡུ་མ་སྡུ་མ་ལས་བཞི་འཇུག་གིས་ཅིས་
ན་དཀྱིགས་སྤྱབ་དགུ་ཅུང་མ་ལོན་ཅམ་ཡོད་པས། དེའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཨོ་ཡིན་སྙམ་སྟེ། དེའི་སྐབས་བྱེད་
དུ་འདོད་ལྟའི་ཆེ་དང་ཉེན་ཞག་མཉམ་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་བསྐལ་ཆེན་གཅིག་ལ་མི་ལོ་
མི་འཁྲུགས་སྤྱབ་བདུན་ལས་མེད་ན་མི་འཐད་དེ། བསྐལ་པ་དང་པོའི་མིས་ཆེ་ལོ་དཔག་མེད་སྤྱབ་པ་གང་
ཞིག་དཔག་མེད་ནི་གངས་ཀྱི་གནས་རེ་གསུམ་པ་ཡིན་ལ། མི་འཁྲུགས་ནི་གངས་ཀྱི་གནས་ཉི་ཤུ་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། སྤྱབ་བྱེད་མཐའ་དཔྱད་ན་གསལ་ལོ། །

བྱང་སར་སངས་རྒྱས་གངས་མེད་འབྱུང་ཚུལ། དེ་ཉིད་ལས། བསྐྱལ་པ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་མང་
པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཐུགས་བརྩའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གངས་མེད་པ་དེ་དང་དེ་
དག་ཏུ་སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གངས་མེད་པ་དག་འབྱུང་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཡིན་
ལ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། མོས་སྒྲོན་པས་སངས་རྒྱས་གངས་མེད་མཐོང་བ་དང། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་
ཏུ་སངས་རྒྱས་གཉིས་མི་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་འགལ་སྔོང་ལ། ཁ་ཅིག་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་
ན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཆད་མེད་པ་མཐོང་བེད། གཞན་དག་སངས་རྒྱས་གཉིས་འཛིག་རྟེན་ན་ལྟན་
ཅིག་མི་འབྱུང་གསུངས་པ་སངས་རྒྱས་གཉིས་ཀྱི་བརྟན་པ་གཉིས་འཛིག་རྟེན་དུ་གཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་བ་
ལ་དགོངས་བེད། ཡང་གཞན་དག་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་རྣམས་བསོད་ནམས་དང་ལྟན་པས་མཐོང་བ་ཡིན་
བེད་པ་སོགས་འདོད་ཚུལ་སྣ་ཆོགས་ཞིག་གསུངས་སོ། །འདིར་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ལུ་འཁོར་བསྐྱར་གྱི་ཐོག་
མར་གསུངས་ལ། བར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད་ལས། འཁོར་བསྐྱར་གསོ་སྦྱོང་འཕགས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་ལས་སྦྱེས་མ་
ཐག་པ་ཆོས་ཅན། ཞེས་གསོ་སྦྱོང་འཕགས་འཁོར་བསྐྱར་ཏུ་གསུངས་པས་དཔྱད་དགོས་སོ། །

སྒྲས་པ། ཁམས་གསུམ་འགོ་ལྔ་རྟེན་འབྲེལ་བས་བརྩད་གིས། ཁྲིངས་སུ་གཏམས་པའི་སྒྲོན་
མཆོག་ཀ་ལ་ཤ་སྦྱེ་གནས་འཛིག་པའི་མགུལ་བཅིང་གསུམ་པ་ཅན། ལས་ཉོན་བཟོ་བས་འཕྲུལ་བྱས་འདི་
གཟིགས་འཆོལ། ཞེ་མ་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་དང། བྱད་པར་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་ཆེ་ཆད་
སོགས། ཡང་ཡང་སོམས་ལ་མང་ཐོས་ཚུལ་བྲིམས་གཉིས། ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་དང་གཏན་བདེའང་ལགས་
པར་འགྲུབ། ། ॥

༡༡། །ཚས་མངོན་རྒྱ་མཆོའི་དགོངས་དོན་བརྗེད་བྱང་དུ་བཀོད་པ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་
མེ་ལས་གནས་བཞི་པ་བཞུགས་སོ། །

ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་སོགས།

དྲངས་བསིལ་ཅེ་དཀར་རོལ་བའི་གྲར་གྲུམ་གཟུགས། །སྒྲ་ཆོགས་སྒྱུ་འཕྲུལ་སྒྱུ་མའི་གཟུགས་སྟོན་
པ། །དད་གུས་བྱ་བའི་ཆབ་ཀྱིས་ཉག་བྲན་ན། །འདོད་པའི་འབྲས་བུ་ལྷུང་དུ་འཛོལ་བར་མཛོད། །

མངོན་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་སེམས་པ་དང་སེམས་པའི་ལས་ཡིད་ལས་གསུམ་དོན་
གཅིག་ཡིན་ཏེ། ཅ་བར། སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་པ་ནི་ཡིད་
ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང། བཅའ་དཔྱད་ལས། སེམས་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། ཡིད་
ཀྱིས་བསྐྱབ་ལ་ལུས་ངག་རྒྱ་མ་ཐོན་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང། ཀུན་བརྟུས་དང་སྤང་པོ་ལྡེའི་རབ་
བྱེད་གཉིས་ཀ་ལས། སེམས་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས། ཞེས་དང། ཀུན་
བརྟུས་ལས་དེ་སེམས་པའི་ལས་ཀྱི་ བཅའ་ཉིད་དུ་འང་གསུངས་ལ། ཀུན་བརྟུས་དར་རྒྱུག་ལས། དེ་དང་
ཡིད་ཀྱི་ལས་དོན་གཅིག་ལ་ཞེས་ཡིད་ལས་དང་སེམས་པ་དོན་གཅིག་རྒྱ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ། སྒོ་གསུམ་ཀྱི་ལས་ལ་བག་ཆགས་ཨི་འཛོག་དཔྱད་ལ། ལུགས་འདིར་སྤྲོམ་ཆོག་
ལས། འདིར་འཕྲོས་དབང་པོའི་སེམས་པ་ལས་གང་དཔྱད། གསུངས་པ། བཅའ་སྤྲོམ་རྒྱུ་དང་མཛོད་རྒྱུ་རྒྱ་
སེམས་པའི་ལས་ཡིད་ཀྱི་ནུམ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གསུངས་པ་དང། དབང་ཆོར་ལ་ལུས་ཆོར་ཟེར་
བ་ལྟར་དབང་པོའི་སེམས་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་སེམས་པ་འཕ་ལུས་ལས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྣད་སྦྱོར་མི་སྦྱོར་སོགས་
ཀྱིས་ཡིན་ལ། དེའི་ཡིད་ཀྱི་ནུམ་ཤེས་ནི་ཡིད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ནུམ་ཤེས་ལ་བྱེད་པ། བཅའ་སྤྲོམ་རྒྱུ་ལས།

ཡིད་ནི་འདིར་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཡིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ། །

གནས་མ་བྱ་བས་ལུས་སྐད་ཅིག་གིས་མ་འགགས་པར་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དུ་
འདོད་པས། དེའི་ལུགས་ལ་འདུས་བྱས་ཡིན་ན། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པས་མ་བྱས་སྟེ། དེའི་དམ་ཆོག་བརྗོད་
པའི་སྐབས་ཀྱི་རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། འདུས་བྱས་ནི་སྐད་ཅིག་པ་དང་སྐད་ཅིག་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཐའ་དབྱེད་ལས། སྐད་ཅིག་མའི་དོན་འཇིག་པ་ཁོ་ནར་བཤད་མི་
དགོས་པར་ཐལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ། སྦོད་སོགས་ལ་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྲ་བཤད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་
པའི་དོན་ཡིན་པར་ལེགས་བཤད་སྟིང་པོའི་མཆན་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱས་བམ་
མ་བྱས། མ་བྱས་ན། མཆིམས་རྟེན་ལས། གཞན་སྐད་ཅིག་མར་མི་འདོད་ཀྱང་འཇིག་རྒྱ་དང་ཕྱད་ནས་མི་
རྟག་པར་འདོད་ཅེས་པ་དང་འགལ་ལ། བྱས་ན་བྱམ་པ་འཇིག་པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་ལ་སྟོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན་མ་བྱས་སྟེ། ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་ལ་སྟོས་ཀྱང་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་མིན་ཟེར་རམ་དཔྱད། ཅ་བར་
འདོད་མི་རུས་ཏེ། འཇིག་པ་རྟག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་རྟེན་ཆེན་ལས། གནས་མ་བྱའི་སྟེ་
པ་ལ་སོགས་པ་ཞིག་འཇིག་དོན་ཅིག་དུ་འདོད་པ་དག་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟ་བུའི་ཞིག་པ་དེ་ཡང་རྟག་པའི་
རྣམས་སུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆིམས་རྟེན་ལས། འཇིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བྱམ་
པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་འཇ། དེ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོའཇ། དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་པ་ཡིན་ཏེ།
ནས། རིགས་པ་མཐུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་མོད་ཀྱི། ཞེས་པ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འཇིག་པ་རྒྱ་མེད་ཅན་
ཡིན་ན། ཞེས་དང། མེ་ལས་དོན་གཞན་འཇུར་པ་དང། སྐྱེ་ན་འཇིག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང། འཇིག་
པ་གཞན་ཉིད་མ་ཡིན་ན། ཞེས་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་འཇིག་པ་རྣམས་སྐབ་ཁས་སྒྲངས་པ་ལའང་གཞོད་པས་
འདིར་མ་བརྗོད་དོ། །བྱམ་པའི་རྒྱ་རྣམས་བྱམ་པ་འཇིག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་བྱམ་པ་འཇིག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མིན་
ཟེར་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནོ། །

དེ་འདྲའི་ཕྱོགས་སུ་འགོག་ཚུལ་ནི། ལུས་ཆོས་ཅན། མ་འགག་པར་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པར་

ཐལ། སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཉགས་མ་གྲུབ་ཟེར་བ་ལ། དེར་ཐལ། ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་ལ་མི་
ལྟོས་པར་རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འདིག་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཉགས་མ་གྲུབ་ཟེར་བ་ལ། འདིག་རྒྱ་མེད་
པར་འདིག་པ་འགའ་ཡང་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། ཐམས་ཅད་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་ནས་འདིག་དགོས་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། སྒྲ་སྒྲོ་སོགས་འདིག་པ་རྒྱ་ལ་མ་ལྟོས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། དེ་དག་
རང་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སྒྲ་སྒྲོ་གཞན་འབྱུང་བས་འདིག་པར་འདོད་ལ་ཤིང་འདིག་པ་འང་མེ་ལ་ལྟོས་སོ་
ཟེར་བ་ལ་རྩ་བུ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་མེ་དེ་ཡང་འདིག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་བཅད་ནས་རང་ལུགས་ལ་
དབྱིབས་རྩས་གྲུབ་ཅིག་དེར་བཞག་ལ། མདོ་སྤེལ་ས་ལུས་དབྱིབས་རིང་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་གཉིས་
ཀྱི་བཟུང་བྱར་འཇུར་བར་ཐལ། ཁ་དོག་དང་རེག་བྱ་ལ་མ་བཏགས་པར་དབང་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པའི་
ཕྱིར། ཡང་དབྱིབས་རྩས་སུ་མེད་དོ། །དེའི་ཚུལ་གཞིའི་རྩལ་ཕྱ་རབ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཁ་དོག་
དང་རེག་བྱ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ཟེར་རོ། །

སྒྲོམ་ཆོག་ལས། རིག་མིན་སྒྲུབ་བྱེད་བཞི་དང། ཞེས་པ་རྩ་བའི་དངོས་བསྟན་ཡིན་ལ་སོགས་སྒྲས་
བསྟན་པ་བཞི་སྟེ། སྒྲུབ་བྱེད་བརྒྱུད་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་དོན་མཆིམས་རྒྱུ་དུ་གསལ་ལ། དེ་ལ་
ཐོགས་མེད་སྒྲ་མཆེད་ཀྱིས་ལན་མཛད་ཚུལ། རང་འགྲེལ་གྱི་དོན་བསྟན་ཏེ་མཐའ་དབྱོད་ལས། དེ་དག་
གིས་དེ་མི་འབྲུབ་སྟེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །འདོད་པའི་རྣམ་རིག་མིན་པ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་སོགས་ནི་
སྐྱེད་བྱེད་གཞིའི་འབྱུང་བ་འདས་པ་དང། གནས་པ་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་ད་ལྟར་བ་གཉིས་ལས་སྐྱེ་ལ་དེ་མ་
གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་གནས་པ་རྟེན་གྱི་འབྱུང་བ་ད་ལྟར་བ་གཅིག་ཕུ་ལས་སྐྱེ་བར་རང་
འགྲེལ་སོགས་ལས་གསུངས་པས། རིག་བྱེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་སོགས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཡོད་ཀྱང་
སྐྱེད་བྱེད་གཞིའི་འབྱུང་བ་མེད་ཟེར་དགོས་སོ། །ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེ་ལ་དག་གི་
རིག་བྱེད་མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལུས་ཀྱི་ནི་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང། གང་
སྟེལ་ལས། ལུས་ཀྱི་ནི་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་དག་གི་ནི་མ་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་བསྟན་པར་
འཇུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདི་དག་གི་དགེ་ལུགས་དང་དོན་དམ་པར་གྱི་ཚུལ་བྱད་པར་དུ་མ་ཡོད་གསུངས་པ་ཐར་པ་
དགེ་བར་འདྲིལ་ཚུལ། གང་སྟེལ་ལས། འདིར་དགེ་བའི་དོན་ནི་བདེ་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ལྟར་
མཆོག་ཏུ་བདེ་བས་དགེ་བར་བཞག་ལ། དགེ་བའི་ཐོབ་པ་དང་མཆོན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་ཀུན་སྒྲོང་གིས་དགེ་
བར་བཞག་ལ། དགེ་རྩ་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་མཆོམས་སྦྱར་མ་ཐག་པའི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་དང་། ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་
མ་ཐག་པའི་སྐྱེས་ཐོབ་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་དག་རང་འབྲེལ་ལས། སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་
ནས་བསྐྱངས་པའི་ཐོབ་པ་རྣམས་རི་ལྟར་དགེ་བ་ཉིད་ཡིན་པ་ནི་བརྗོད་དགོས་སོ། ཞེས་པ་ལྟར་ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པས་དགེ་བ་བཞི་པོ་གང་དུ་འང་མི་འདྲིལ་གམ་ཞེ་ན། རྒྱལ་
སྐས་མ་ལས། འདི་ལ་ལན་ནི་དགེ་བའི་རྩ་བས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་མ་
འོངས་པའི་གནས་སྐབས་ཉིད་ན་དགེ་བ་ཡིན་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ནི་དེ་དག་གི་ཐོབ་
པའི་གོགས་སེལ་བར་བྱེད་གྱི་དགེ་བ་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་ནི་མེད་དོ། ཞེས་ལན་འདེབས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་མ་
འོངས་པ་ན་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་ཆོས་དགེ་བའི་རྩ་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཀུན་སྒྲོང་གི་དགེ་བར་འདྲིལ་
པ་སོགས་ཡིན་ལ། ཐར་པ་དོན་དམ་པར་འདྲིལ་པ་དོན་དམ་གྱི་སྐྱད་དོད་བར་མ་མཆོག་ལ་འཇུག་པས་
མཆོག་གི་དོན་དང་། དོན་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་དང་། དམ་པ་སྐལ་དུ་དབྱུང་དུ་མེད་པ་ལ་བྱ་ཚུལ། གང་སྟེལ་ལས།
དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཐར་ཐུག་པ་སྟེ། སྐལ་དུ་དབྱུང་དུ་མེད་དོ་སྟུང་དུ་བསམ་པའོ། དོན་ནི་རྣམ་དང་
དངོས་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར་དང་། འཁོར་བ་དོན་དམ་པར་འདྲིལ་པ་སྐྱག་བསྐལ་ཐམས་
ཅད་འཇུག་པའི་བདག་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པས་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་
པ། གང་སྟེལ་ལས། བདག་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་ཡོད་པས་ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་པས།
ཞེས་པ་ལྟར་དང་། བརྟགས་མིན་དང་ནམ་མཁའ་དགེ་མི་དགའི་མཆོན་ཉིད་བཞི་དང་བྲལ་བས་གཅིག་ཏུ་
ལྷང་མ་བསྟན་ཁོ་ནར་གནས་པས་དོན་དམ་དུ་འདྲིལ་པ། རང་འབྲེལ་ལས། རྣམ་གྲངས་མེད་པར་ལྷང་དུ་
མ་བསྟན་པ་དག་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང་། གང་སྟེལ་ལས། རྣམ་གྲངས་མེད་པར་ལྷང་དུ་མ་བསྟན་པ་དག་ཡིན་
ཏེ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་མཆོན་ཉིད་བཞི་དང་བྲལ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པ་ལྟར། དོན་དམ་དུ་འདྲིལ་
ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་ཅེས་པའོ། མཆོམས་རྒྱུ་ཏུ་ལམ་བཟེན་དགེ་བ་བཞི་ཀར་འདུ་བར་གསུངས་པས། དེ་ཡང་
མི་དགེ་བ་དང་ལྷང་མ་བསྟན་བཞི་དང་བྲལ་བས་དོན་དམ་པའི་དགེ་བར་འདྲིལ་གམ་དཔྱད། སྟན་དང་

སྒྱུར་བའི་བཏུང་བ་ལས་བྱུང་བའི་འོ་མ། ཞེས་པ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སྒྲན་དང་སྒྱུར་བའི་བཏུང་བ་འཕྱང་བའི་བ་ལས་བྱུང་བའི་འོ་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

རྒྱ་དང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་རིས་ཐ་དད་ཡིན་ན་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གཙོ་ཆེ་བ། ཅ་བར། གང་ཕྱིར་ཀུན་སྒྲོང་མེད། ཅེས་པས་འགྲུབ་ལ། རིས་གཅིག་ན་རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་གཙོ་ཆེ་བར་གསུངས་པས། སྒྲོམ་སྒྲང་གི་མ་རིག་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་དགེ་བའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་གཙོ་བོ་དགེ་བས་བྱས་པས་བྱབ་ཟེར་དགོས་སོ། །རང་འགྲེལ་ལས། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་ནི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཕྱིར་དེ་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ན་རྩི་ལྟར་དེ་དགེ་བ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ལ་ཀུན་སྒྲོང་མེད་པར་གསུངས་པས། སྒྲོབ་དཔོན་རང་ལུགས་ལ་དེ་ཀུན་སྒྲོང་གི་དགེ་བར་མི་འཛོག་གམ་དབྱེད་ལ། བྱེ་སྒྲུའི་ལུགས་ལ་དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། གང་སྒྲེལ་ལས། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་གནས་སྐབས་ན་བསམ་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱལ་དགྲ་བོམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སོ་ཐར་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་སོགས་ལ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་མེད་དེ། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་ཀུན་སྒྲོང་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་མཆིམས་རྒྱུ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་བར་མ་ལ་དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་དགོས་ཏེ། མཚན་ཉིད་དུ་ལུང་དུ་བསྟན་པ་གང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། ཅ་བར་བར་མའི་གཏོང་རྒྱ་དུག་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྒྲོམ་པ་གསུམ་སོགས་བཤད་པ།

མཐའ་དཔྱོད་ལས། ལྷ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང། ལྷ་བཞི་བ་གཉིས་སོགས་ཤེས་པར་གྱིས་གསུངས་པ། འོག་ཏུ་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་གཉིས་དང་སྒྲོང་སྒྲོམ་ལ་ལྷ་བཞི་ཚན་པ་གཉིས་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ལ། སྒྱུར་སྒྲོང་སྒྲོམ་ལ་ཚུལ་འཆལ་དང་དེའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་ཉོན་མོངས་ཅི་རིགས་སྒྲོང་

བ་དགོས་པས། གོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དངོས་གཉིན་བྱེད་པའི་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་རྣམས་སྤོང་སྒྲོམ་མིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་གཉིས་ཀྱིས་འཆལ་བའི་ཚུལ་བྱིན་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་མི་སྤོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང། གང་སྤེལ་ལས། མི་སྤྱོད་པ་མེད་པའི་ས་པའི་སྤྱོར་བའི་ལམ་དང། ཞེས་པ་ནས། སྤོང་བའི་སྒྲོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་འཆལ་བའི་ཚུལ་བྱིན་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་མི་སྤོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་དང། རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་བར་དངོས་གཞིའི་བར་ཆད་མེད་པ་དང། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང། ཞེས་པ་ནས། སྤོང་བའི་སྒྲོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་འཆལ་བའི་ཚུལ་བྱིན་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་མི་སྤོང་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲོམ་ཆོག་ལས་དབྱེད་གསུངས་པ། དེ་སྤོང་སྒྲོམ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤོང་ལམ་དུ་ལྷུར་པའི་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་སོགས་ཆོག་གི་འབྲི་ཚུལ་ཡོད་པས་ཨེ་ཡིན་སྟུང་སོ། ཁོ་ཐར་ལ་བཤད་ཚུལ་གསུམ་ཡང་ཡོད་ཀྱང་ཞེས་པ། འདུལ་པའི་སྒྲོམ་ཆོག་ལས། དྲ་ཏི་དང་པོ་རྫོས་སྒྲ་ཐབས་བྱས་ཆོ། ཞེས་པ་ལྟར། དྲ་ཏིའི་སྒྲ་དང་པོ་དང་རྫོས་སྒྲ་ཐབས་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ལས། འདིར་དང་པོ་ལ་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྒྲོམ་མིན་ལས་དང་པོར་ཐར་པ་ཞེས་གསུངས་ཞེས་པའོ། །

དེས་ན་ཁ་ཅིག་གི་རྫོས་དོགས་བྱས་པ་འབྲེལ་ཆུང་ངོ་། ཞེས་པ། སོ་སོར་ཐར་དང་ལྡན་པ་བརྒྱད། ཞེས་པ་སོ་ཐར་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ནི་ཉེན་དགེ་སྤོང་ནས་བསྐྱེད་གནས་ཀྱི་བར་བརྒྱད་ཁོ་ན་ལ་ལྡན་ཀྱི་ཁམས་དང་འགོ་བ་གཞན་ལ་མེད་པར་ཤེས་ཆེད་དུ་གསུངས་པས་ན། མཛོད་རྒྱུ་ལས། སོ་སོར་ཐར་ཅེས་བྱ་རྣམ་བརྒྱད། ཅེས་པ་དང། རྫོས་པར་འཇུག་རོ་ཞེ་ན་མི་འཇུག་ཏེ། ཞེས་སོགས་རྫོས་པའི་དོགས་གཙོད་མཛོད་པ་འབྲེལ་ཆུང་ཞེས་པའོ། དེ་ཡང་མང་བོས་ཞར་བྱུང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འཐད་དེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རིན་ཆེན་འབྲེན་པའི་ཤིང་རྟ་ལའང་ཟུར་བ་ཡིན་ནམ་སྟུང་སྟེ། དེ་ལས། ཐ་མ་གཉིས་ནི་སེམས་རྗེས་འབྲང། ཞེས་པ་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་གཉིས་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་ནས་དེའི་ས་བཅད་ཀྱི་བྱུངས་སུ་འགྲེལ་པའི་ཕྱིར་དང། འདིར་གསུམ་པ་ཞར་བྱུང་ལ། ཞེས་མཛོད་རྒྱུ་གི་ས་བཅད་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆོམས་རྒྱུ་ལས། གཞན་གཞོད་གཞི་དང་བཅས་པ་ཞེས་པའི་གཞི་ལ་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་བཞག་པ་གང་

སྤེལ་དང། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་བཞག་པ་རྒྱལ་སྤྱི་མའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། གཞིའི་
བྱང་པར་ནི་མ་ཆགས་པ་དང་ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང། གཏི་ལུག་མེད་པ་ལ་བརྗོད་དོ། །ཞེས་སྟོག་གཅོད་སྤོང་
བ་སོགས་ཀྱི་གཞི་ལ་དེ་དག་བཞག་པའི་ཕྱིར་དང། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞི་
ཆེས་མང་པོ་དག་ལས་སྟོག་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཞེས་པ་ནས། དཔེར་ན། དུས་མ་ཡིན་པའི་ཟས་
སྟོག་གཅོད་པའི་གཞིར་འགྱུར་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། མཆོན་གྱུར་པ་ལས་སྟོན་གྱི་
སྟོན་པ་གཏོང་བའི་རྒྱ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ་སྟོན་མེད་པའི་སྟོན་པ་འཐོབ་པའི་རྒྱ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་མཆོན་གྱུར་མ་ཐག་པའི་དགེ་སྤོང་མ་དེ་དགེ་སྤོང་པའི་སྟོན་པ་མ་བཏང་
ཡང་ལྡན་པའང་མ་ཡིན་ཏེ་པའི་སྟོན་པའི་བཅས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དགེ་སྤོང་མ་ལ་ཆོས་
སྟོན་པའི་ལྷང་བྱེད་སོགས་ཀྱི་བཅས་ལྡན་ཡང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་མདོ་ཙམ་བར། ཞིང་མ་ཡིན་ཉིད་
ལ་ནི་ཉམས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང་འགལ་ལོ། །དེས་མའི་སྟོན་པ་སྟོན་མ་ཐོབ་ཀྱང་དེ་ཆོ་གསར་དུ་ཐོབ་
པའང་མིན་ཏེ། དེ་ཆོ་དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ། དེ་
འདྲའི་དགེ་སྤོང་མ་ཆོས་ཅན། པའི་སྟོན་པ་བཏང་བར་ཐལ། དེ་སྤར་ཐོབ་ནས་མི་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་དེ་ཆོས་ཅན། པའི་སྟོན་པ་གཏོང་ངེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཐོབ་ལ་མ་བཏང་བའི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་མཆོན་གྱུར་འཆི་ཁ་མ་དེ་པའི་སྟོན་པ་གཏོང་ཁ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་ལྡན་པར་ཐལ། དེ་གཏོང་ཁ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། ཙམ་བར། སོ་
སོར་ཐར་གནས་ངེ་སྤྱད་དུ། ཁ་བཏང་པར་དག་ད་ལྟར་གྱི། རྣམ་རིག་མིན་ལྡན། ཞེས་དང། མ་བཏང་བར་
དུ་སྐད་ཅིག་མ། ཕྱིན་ཆད་འདས་ལྡན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། དེ་ཆོས་ཅན། དགེ་སྤོང་
མའི་སྟོན་པ་གསར་དུ་རྟེན་མ་ཐག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དེའི་ཐོབ་པ་དེ་དེའི་རྟེན་ཐོབ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེའི་རྟེན་ཐོབ་དང་ལྡན་ཐོབ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང། དགེ་
སྤོང་གི་སྟོན་པ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་བ་ཆོས་ཅན། དགེ་སྤོང་གི་སྟོན་པ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་གསར་དུ་ཐོབ་
མ་ཐག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆོ་དེ་གསར་དུ་ལེན་བྱེད་ཀྱི་རིག་བྱེད་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་
འགྲིག་འདོད་ན། དེ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་སྤོང་གི་སྟོན་པ་སྐད་ཅིག་
གཉིས་པའི་ཐོབ་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རྟེན་ཐོབ་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་སྤོང་གི་སྟོན་པ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་རྟེན་

ཐོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྟེན་ཐོབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུན་ཐོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགེ་སྲོང་གི་སྒྲོན་པའི་ལུན་ཐོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། གཞན་དུ་ན་སེམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡིན་ན་ལུན་ཐོབ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ་སྟེ། དེས་ན་པ་མཛོན་གྱི་མ་ཐག་པའི་དགེ་སྲོང་མ་དེ་ལ་པའི་སྒྲོན་པ་ལུན་གྱང་རྒྱུད་ལ་མེད་པས་དེའི་བཅས་ལུན་མིན་ལ། རང་འགེལ་གྱི་དོན་དེའི་ཆོ་མའི་སྒྲོན་པ་འཐོབ་བྱེད་གྱི་རིག་བྱེད་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་དེའི་ཆོ་གསར་ཐོབ་མིན་པར་བསྟན་པ་མིན་ནོ། །མཛོན་གྱི་ཆོ་མའི་སྒྲོན་པའི་ངོ་བོར་གྱི་པའི་ལུས་ངག་གི་སྲོང་བ་བདུན་པོ་དེ་ཕྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ལས་འདས་པའི་ལྷུང་བ་སོགས་ལྷུང་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་བསྐྱང་བའི་སྒྲོན་པར་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི། སྤང་བྱ་མང་ཉུང་གིས་སྒྲོན་པ་མང་ཉུང་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ལ། རྒྱན་སྤྲུལ་བསྐྱང་བའི་སྒྲོན་པ་དེ་སྟོག་གཅོད་བསྐྱང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡིན་པས། སྟོག་གཅོད་པ་བསྐྱང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ལུས་ལས་ཡིན་གྱང། དེ་ཡིན་ན་ལུས་ལས་ཡིན་པས་མ་བྱུང་བེད་དགོས་པ་སོགས་གཞན་ལ་རིགས་འདྲ།

གསུམ་ལུན་དགེ་སྲོང་གི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་རིག་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོན་པ་གསུམ་ཀ་ཡོད་ལ། རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲོན་པ་འོག་མ་གཉིས་ལུན་གྱང་རྒྱུད་ལ་མེད་དེ། དགེ་སྲོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲོན་པ་ནི་དགེ་སྲོང་གི་སྒྲོན་པ་གཅིག་ཕྱར་མཆིམས་རྟེན་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲོན་པ་སེམས་པར་འདོད་པའི་ལུགས་ལའང་གསུམ་ལུན་དགེ་སྲོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོན་པ་གསུམ་ངོ་བོ་ཐ་དད་གྱང་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་ཆོགས་པར་འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས་སྤྱབ་དགོངས་སོགས་བྱངས་ནས་བསྐྱབ་པས། མཆིམས་རྟེན་དུ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་ཆོགས་པ་ཡོད་པའི་དོན་ནམ་ལྔ་རབས་པ་ལྟར་སྒྲོན་པ་གསུམ་གནས་འཇུག་འདོད་པ་གང་ཡིན་དཔྱད། བྱ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ལས་ཞེས་པའི་བྱ་བ་ལ་རྣམ་རིག་མིན་པ་འདོག་ཚུལ། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོན་པ་རིག་བྱེད་དང་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་བྱས་པའམ་འབྲས་བྱ་དང། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོན་པ་གཉིས་སེམས་ཀྱིས་བྱས་པའམ་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་བྱ་བར་བཞག་ལ། གཞན་དག་གིས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་བྱ་བར་འདོག་ཚུལ་གང་སྟེལ་ལས། སྒྲོན་པ་ལ་གནས་པ་ནི་སྒྲོན་པ་ཀུན་དུ་བསྐྱང་བའི་དོན་དུ་གོག་བྱར་ལ་སོགས་པ་མཐོང་ནས་དེ་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་བསྐྱམས་པར་བྱེད་ལ་ཡན་ལག་བསྐྱམས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དེ་ཡང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་ལས་

བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཡིད་དང་དབང་བོའི་སྒྲིམ་པ་ནི། །མཛོད་རྒྱིག་ལས། ཤེས་བཞིན་དང་ནི་
བན་དག་གཉིས། །ཡིད་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དང། དབང་ཤེས་འཁོར་ཏུ་བྱུང་བ་དབང་
བོའི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར། ཡིད་དང་དབང་པོ་སྤང་བྱེད་དོ། །

གང་སྤེལ་ལས། དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པས་བསྐྱུས་པ་ནི་མ་གཏོགས་ཏེ། དེ་ནི་ཆོ་
རབས་གཞན་དག་ཏུ་ཐོབ་པ་སྟེ་བཏང་བ་མི་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་པ་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་མ་གཏོགས་པའི་
བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་འདས་མ་འོངས་རྣམས་ཆོ་རབས་གཞན་ཏུ་འང་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི།
བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཐོབ་པ་ལ་དེ་དག་རྟེན་དགོས་པའི་དོན་མིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་
པའི་ཆོ་ཆོ་རབས་གཞན་ཏུ་ལྡན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དངོས་གཞི་འདས་མ་འོངས་རྣམས་རྟེན་གྱི་སྦྱོར་བྱུང་
གི་དངོས་གཞི་མ་རྟེན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཀྱང་ཟག་པ་མེད་པ་དང། དེ་
བཞིན་ཏུ་ལྡན་ལ་འདི་ནི་བྱུང་པར་ཡིན་ཏེ། ལམ་སྒྲོན་མ་སྦྱོས་པའི་ཕྱིར་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་འདས་
པ་དང་མི་ལྡན་ནོ། །ཞེས་དང། གང་སྤེལ་ལས། ཡོངས་སུ་བྱ་རྒྱ་ལས་མ་འདས་ཀྱི་བར་དུ་ནི་འདས་པ་
དང་མ་འོངས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་
པོ་མ་གཏོགས་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་འདས་མ་འོངས་གཉིས་དང་ལྡན་པས་བྱུང་
ལ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་དུས་སམ་དབང་པོ་འཕོ་བའི་དུས་ན་ཡང་ལམ་སྒྲོན་མ་བཏང་
ན་འདས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་སོགས་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་འདས་
པ་དང་ལྡན་པར་འདོད་པ་དགག་ཚུལ། མཆིམས་རྒྱིག་མཆན་བྱུར་བཞོད་པ་ལྟར་འདས་པ་དང་མི་ལྡན་
པར་གསུངས་ཀྱང། རང་ལྷགས་སུ་མི་རུང་བ། རྩ་བར། འཕགས་ནི་དང་པོ་འདས་དང་མིན། །ཞེས་ཟག་
མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་པ་ཁོ་ན་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བས་ཤེས་སོ། །

སྒྲིམ་ཆོག་ལས། གཟུགས་མེད་འཕགས་པར་ཟག་མེད་སྒྲིམ་འདས་ལྡན། །རང་འགྲེལ་དེ་ལ་མ་
འོངས་ལྡན་གསུངས་དཔྱད། །ཅིས་པ་སྦྱོར་མ་འོངས་པ་དང་ལྡན་ཞེས་པ་དེ་དུས་སུ་མ་སྦྱོར་པ་དང། འདས་

པ་དང་ལྡན་ཞེས་པ་དེ་དུས་སུ་སྦྲེས་ཟིན་འགག་པ་ལྡན་པ་ལ་བྱེད་པ་གཙོ་ཆེ་བས་ཡིན་ལ་བྱབ་པ་མེད་
དེ། ཐོབ་བྱའི་ཆོས་འདས་པའི་ཐོབ་པ་སྤར་སྦྲེས་དང་མ་འོངས་པའི་ཐོབ་པ་ཕྱིས་སྦྲེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་
ན་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལའང་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་འདས་པ་ལྡན་པར་ཐལ། ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་
འདས་པའི་ཐོབ་པ་སྤར་སྦྲེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། དེའི་ཆེ་ལམ་བདེན་གྱི་རྒྱན་གོམས་པ་མ་
སོང་བས་ཟག་མེད་ཕྱི་མ་རྣམས་འགྲུབ་པའི་རྣམ་པ་བྱད་པར་ཅན་མ་ཐོབ་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཟག་
མེད་ལམ་བདེན་གང་གི་འང་ཐོབ་པ་སྤར་སྦྲེས་མ་ཐོབ་ཅེས་ན་ཨེ་ཆོག་དཔྱད། རྩོམ་མིན་ལ་གནས་པའི་
གང་ཟག་ལ། དགེ་པའི་རྣམ་རིག་མིན་པ་དང། རྩོམ་པ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ལ་མི་དགེ་བའི་རྣམ་རིག་
མིན་པ་ལྡན་ཚུལ་ལྟ་ཡོད་དེ། ཞེས་པ། རྩོམ་མིན་ཅན་གྱིས་དད་པས་ཕྱག་འཆལ་ཆེ་དགེ་བ་དང། རྩོམ་ལྡན་
གྱིས་ཉོན་མོངས་བྱག་པོས་སྟོག་གཅོད་ཆེ་མི་དགེ་བ་དང། དེ་གཉིས་རི་སྲིད་དུ་ལྡན་ན་དད་པའི་ཤུགས་
དང། ཉོན་མོངས་པ་ཤུགས་ལྡན་གྱི་བར་གཉིས་དང། དུས་གང་གི་ཆེ་ལྡན་ན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ད་ལྟར་
བ་ཁོ་ན་དང། གཉིས་པ་ཕྱིན་ཆད་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པའི་ཚུལ་ལྟ་བུས་ནས་
དང་པོ་བཞི་རྩ་བ་ལས་གསུངས་ཤིང་ལྟ་པ་རང་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། ཁོ་ཐར་གྱི་རྩོམ་པ་མ་
འོངས་པ་མེད་པ་སེམས་གྱི་རྗེས་འབྲང་མིན་ཀྱང་སེམས་ལ་རག་ལས་པས་ཡིན་ནམ་སྟེ། སེམས་གྱི་
རྗེས་འབྲང་མིན་པ་ཅུམ་གྱིས་འདྲིལ་ན་མིག་དབང་དང་བྱམ་པ་སོགས་ལའང་མ་འོངས་པ་མེད་པར་ཐལ་
ལ། རིག་བྱེད་ལུང་མ་བསྟན་ལ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་མེད་པའི་སྦྱབ་བྱེད་དུ་དེའི་ཐོབ་པ་སྤར་སྦྲེས་
སྦྲེས་པ་མེད་པ་བཀོད་པ་དཔྱད།

འདི་སོ་སྦྲེས་ལའང་སྦྱར་ལ་བཤད་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་ཅེས་པ། རྒྱལ་སྲས་མའི་བཤད་ཚུལ་
གསུམ་གསུངས་པ་མཆིམས་རྟེན་ཀྱང་གསལ་ལ། བཤད་ཚུལ་གསུམ་རང་ཤུགས་སུ་བྱས་ན། གང་སྟེལ་ལས།
ཡང་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཉམས་པ་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སེམས་གྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་སོགས་པ་
སྤུལ་བ་ན་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་ལྡན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་དང་མཐུན་
པས། དེ་ལ་རིག་བྱེད་དང་མི་ལྡན་ཞིང་རྗེས་ལས་མ་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་དང་ལྡན་པའི་སོ་སྦྲེས་འདྲིལ་
གོ། མཐའ་དཔྱད་འདིར་མ་མོ་ལས་སངས་རྒྱས་རང་རྒྱལ་གྲངས་གཅིག་བྱས་པར་གསུངས་པ་དང། འདུལ་

བའི་མཐའ་དཔྱད་ལས་མ་མོ་ལས་སངས་རྒྱས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་དེ་སོ་སོར་དང། ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་
འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ལུང་མ་མོའི་ཆིག་ཟིན་ལ་རང་བྱུང་དང། སློབ་དཔོན་མེད་པར་ཞེས་སོ་སོར་གསུངས་
པས་འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱད་དུ་འདིའི་ཆིག་ཟིན་ལྟར་གསུངས་ལ། འདིར་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་
ནི་རང་འགྲེལ་གྱིས་ཀྱང་ལུང་མ་མོ་ལ་བརྟེན་ཅིང་བརྟེན་ཚུལ་ཡང་དེར་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཐར་བསྟེན་པར་
རྫོགས་པའི་སྒྲ་གཅིག་སྒྱུར་ལ་གཉིས་ཀ་རང་བྱུང་གིས་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་འདྲ་བ་དང། ལུང་དེ་ལས།
ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་དག་ཏུ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལྷ་ཆོགས་བཅུ་ཆོགས་སོ་སོར་གསུངས་པས་ཡིན་ལ། དེས་
ན་ལུང་མ་མོ་ལས་འདྲེན་ཚུལ་གཉིས་ཀ་གསུངས་པས་འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱད་དང་འདིར་གྲངས་འདྲེན་
ཚུལ་རེ་རེ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་དགག་པ་ཡིན་ཅེ་ན། མཐའ་དཔྱད་འདིར་ལུང་དེ་བཅུའི་གྲངས་འདྲེན་ཚུལ་
ལ། ཞེས་པ་ནས། འགའ་ཞིག་དེ་ལས་གོ་སྒྲིག་ནས་འདྲེན་པ་དག་ཀྱང་ཐ་ཆད་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་སོགས་
ཀྱི་དགོངས་པར་ཨེ་འགྲོ་སྟེ། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲུབ་པ་རྣམ་རིག་ལ་ལྟོས། ཞེས་པའི་རྣམ་རིག་ལ། རང་འགྲེལ་
ལས། འདི་ལ་གཞན་གྱིས་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་ལ། ཞེས་པས་སློབ་དཔོན་ལྟ་བུས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཆོ་ག་
གོ་བར་བྱེད་པའི་རིག་བྱེད་དང། འདི་ཡང་གཞན་ལ་རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་ཅེས་པས་ལེན་འདོད་ཀྱི་
བསམ་པ་གཞན་ལ་རིག་པར་བྱེད་པའི་རང་གི་རིག་བྱེད་གཉིས་ཆོགས་དགོས་པར་གསུངས་པས། ལྷ་སྟེ་
ལྟ་བུའི་སྒྲུབ་པ་རིག་བྱེད་ལ་ལྟོས་པར་ཐལ། ལྟོན་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་ལྟ་བུའི་རིག་བྱེད་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་
ན་མ་ཁྱབ་ཟེར་དགོས་སོ།

རང་འགྲེལ་ལས། རེ་ཞིག་ངི་སྲིད་འཆོའི་འོག་ཏུ། ཞེས་པ་ནས། འགལ་བ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཚེད་ལན་གྱི་མཚམས་འབྲེད་ཚུལ་མཐའ་དཔྱད་ཏུ་གསལ་ལ། དོན་བསྟུན་བྱེ་སྒྲ་
འགའ་ཞིག་གིས་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཤི་བའི་འོག་ཏུ་སྒྲིས་པ་ལ་རིགས་པ་གསུམ་གྱིས་གཞོད་ཅིང་བསྟེན་
གནས་ཉིན་ཞག་གི་འོག་ཏུ་སྒྲེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་གང་ཡོད་ཅེས་བཅད་པ་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བཅས་པས་གོགས་བྱེད་ཅེས་པ་དང། འདུས་བཟང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མི་སྒྲེ་བར་གཟིགས་
ནས་བཅས་ཞེས་ལན་བཏབ་པ་ལ། དེ་སྒྲིས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་གཟིགས་པ་ཙམ་ལས་རིགས་པ་མེད་
པ་མི་འཐད་དེ། དབང་སོ་འདུལ་དཀའ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། འདུས་བཟང་གིས་

ཡུད་ཅམ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པའང་ཡོད་པར་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ལ། བྱེ་སྐྱས་དེ་ལྟར་བཏགས་མི་ལུས་ཏེ། ཉིན་ཞག་གི་འོག་ཏུ་སྐྱེ་བར་སྟོན་པའི་ལུང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བེར་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་སྤར་གྱི་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་མེད་པར་འདོད་ལ། བྱེ་སྐྱས་སངས་རྒྱས་གྱིས་ཉིན་ཞག་གི་འོག་ཏུ་སྐྱེ་ལ་ཡང་མ་བསྟན་པས་ཉིན་ཞག་གི་འོག་ཏུ་སྐྱེ་བ་མི་འདོད་བེར་ལ། འདིའི་ཚུད་པ་པོ་དངོས་སུ་བྱུང་ན་དེའི་ལྷགས་ལ་བསྟེན་གནས་ཉིན་ཞག་གི་འོག་ཏུ་སྐྱེ་བར་འདོད་དམ་དཔུང།

མདོ་སྡེ་པའི་ལྷགས་ལ་སྒྲོམ་མིན་རྒྱད་ལྟ་གི་གང་ཟག་ལ་སྒྲོམ་ལྟར་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། དེང་ནས་སློག་གཅོད་པར་བྱའོ་སྟམ་པའི་སྡིག་པ་མི་དགེ་བའི་སེམས་པ་ལྟ་བུ་ལ་འདོད་ཅིང། དེ་ཉིན་ཞག་གི་མཐའ་ཅན་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། མདོ་སྡེ་པ་རྣམས་ན་རེ། བྱས། སྡིག་པ་བྱས་པའི་བསམ་པ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང། བྱ་བ་དེ་ཉིད་སྒྲོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང། མཆིམས་རྟེན་ལས། མདོ་སྡེ་པ་མི་དགེ་བའི་སེམས་པ་ལ་སྒྲོམ་པ་མིན་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། སློབ་དཔོན་སོགས་ཀྱིས། ཞེས་པ་ནས། ཇི་སྲིད་འཆོ་དང་ཉིན་ཞག་པ་གཉིས་ཅིའི་ཕྱིར་མེད། ཅེས་དང། མཆིམས་རྟེན་ལས། སེམས་པ་ཉིད་ལེན་པར་འདོད་ན་ཉིན་ཞག་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲོམ་མིན་སྒྲོམ་པ་ཐོབ་པས་གཏོང་མི་གཏོང་དང། བར་མའི་མི་དགེ་བ་དང་འདིའི་བྱང་པར་སོགས་དཔུང།

ཁ་ཅིག་མཐའ་དཔྱོད་ལས། ཅ་བར་ཡན་ལག་བཞི་གཅིག་གསུམ་འཛོག་ཚུལ་སློབ་དཔོན་དང་མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་རང་ལྷགས་ཡིན་ལ། བྱེ་སྐྱས་མ་ཡིན་པར་བཅད་ཚུལ་འདིས་ཤེས་སོ་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིར་བྱེ་སྐྱས་དུས་མ་ཡིན་པའི་ཟས་སློང་བ་བསྟེན་གནས་དང། དེའི་ཡན་ལག་གཉིས་ཀར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གླུ་བས་འདིར་བྱེ་སྐྱའི་ཡན་ལག་འཛོག་ཚུལ་ལ་སྒྲོན་བརྗོད་མང་པོ་བྱས་ཡོད་པས་དེའི་ཡན་ལག་འཛོག་ཚུལ་རང་ལྷགས་མིན་པ་ཤེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། བྱེ་སྐྱའི་ལྷགས་ལ་ཡན་ལག་དང་ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་དུ་མི་རུང་བས་སྟུག་བསྐྱེད་ཆོས་ཤེས་དུས་ཀྱི་འཕགས་ལམ་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱད་མེད་པར་ཐལ་བ་བཞིན་ཏུ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་སྤྲད་ཅིག་དང་པོ་ཡན་ལག་

བརྒྱད་ལྷན་ཡིན་མིན་དང། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཡན་ལག་དག་ལ་ཡང་སྐད་ཅིག་མ་བྱི་མ་བྱང་
རྒྱལ་གྱི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། འོག་རོལ་ཏུ་གང་ཞིག་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་པ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་
ཡན་ལག་གཞན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ལྷག་མེད་ཏུ་འཕོ་དུས་གྱི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་
ཡང་དག་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཡན་ལག་ཐ་མ་དེ་གང་གི་ཡན་ལག་ཡིན་སོགས་དབྱུང་བྱ་མང་ངོ་། །

མཐའ་དབྱེད་ལས། །ཁ་ཅིག། སངས་འཕགས་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་མིན་ཟེར་ན། ཞེས་དང།
ལྷང་ལས་སངས་རྒྱས་ཁ་སྐོང་ཏུ་འོས་མི་འོས་སོགས་ཤེས་བྱེད་མང་གསུངས་པ། འཛིག་ཉེན་གྲགས་ཆོད་
དང་བསྐྱུན་པ་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་དངོས་སུ་གསུངས་པ་མིན་ཏེ། པར་བྱིན་མཆོད་འགྲེལ་
ལས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་ཡིན་པ་འདྲ་ཞིག་གསུངས་པ་འཛིག་ཉེན་
གྲགས་ཆོད་དང་བསྐྱུན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱེ་སྐྱའི་ལྷགས་ལ་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པའི་ཐོབ་
གཞི་ལ་ད་ལྟར་བ་དགོས་སམ་མི་དགོས། དགོས་ན་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཆོས་ཅན། འདས་མ་འོངས་གྱི་
སེམས་ཅན་ལས་ཐོབ་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་ཐོབ་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅ་བར། སྒྲོམ་པ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལས། ཞེས་དང། རང་འགྲེལ་ལས། གང་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མ་བསྐྱམས་པ་དེ་
ལྟ་བུ་ནི་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་དང། མ་འོངས་པའི་མི་བསད་པའི་པམ་པ་དང། མ་འོངས་པའི་
ཅ་བཅད་པའི་ལྷང་བ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེའི་ཐོབ་གཞི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་
ན། དེ་དག་བསུང་པའི་སྒྲོམ་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །མི་དགོས་ཟེར་ན། ཅ་བར། ད་ལྟར་དག་ལས་ཐོབ་པར་
འགྱུར། ཞེས་པ་ཅ་འགྲེལ་དང་འགལ་ལ། སྒྲོམ་པ་གཞན་གཉིས་གྱི་ཐོབ་གཞི་ཡིན་ལ། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པའི་
ཐོབ་གཞི་མ་ཡིན་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞིན། དང་པོ་ལ། ད་ལྟའི་དུས་གྱི་དགེ་སློང་གི་སྒྲོམ་པའི་ཐོབ་གཞི་
ལ་འདྲ་སྤང་གི་དུས་གྱི་སེམས་ཅན་དང་བྱམས་པའི་དུས་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་འཛོག་པར་ཐལ། ཅ་
འགྲེལ་གྱི་ལྷང་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་དང་ནས་བརྒྱུད་སྟེ་མ་གྱི་ཚུན་ཆད་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་འང་སྟོག་
ལ་མི་གཞོད་པའི་བསམ་པས་བླངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲ་སྤང་དང་བྱམས་པའི་དུས་གྱི་སེམས་ཅན་
གྱི་སྟོག་ལ་འང་མི་གཞོད་ཅེས་པའི་བསམ་པས་བླངས་པའི་བྱིར། མ་ཁྱབ་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་
དུས་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་སྟོག་དེ་དུས་སུ་མི་གཞོད་ཅེས་ཁས་བླངས་པའང་མིན། ད་ལྟའི་དུས་སུ་དེའི་སྟོག་

མི་གཅོད་ཅེས་ལེན་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ད་ལྟའི་དུས་སུ་དེ་དག་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། རང་འགྲེལ་
ལས། དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་དུ་མི་བགང་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། འདས་པ་དང་མ་
འོངས་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་མེད་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མ་གྱི་ཚུན་ཆད་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོག་ལ་མི་གཞོད་པའི་བསམ་པས་སྤངས་པས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་ཐོབ་པར་བཞག་གི་སེམས་ཅན་ཡིན་ན། ད་ལྟའི་དུས་ཀྱི་སྒྲོམ་པའི་ཐོབ་གཞི་
ཡིན་པས་མ་བྱམ་ཅེ་ན་གོང་འོག་འགྲིག་གོ། འདས་མ་འོངས་པའི་སེམས་ཅན་དང་ལྟར་བ་རྣམས་སྟོས་ས་
ལ་སྟོས་ནས་འདོག་པས་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་སྒྲོམ་པའི་ཐོབ་གཞི་ཡིན་ལ། འོ་ན། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པའི་
ཐོབ་གཞི་ཡིན་པར་ཐལ། རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་དེའི་ཕྱིར་ན་དུས་སྐར་ནས་མ་བྱམ་ཟེར་དགོས་ལ། སོ་
ཐར་གྱི་ལྟར་བ་ལ་སོ་ཐར་སྒྲོམ་པའི་ཐོབ་གཞི་མི་དགོས་ཏེ། དགེ་སློང་གི་སྒྲོམ་ལྡན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟར་བ་ལ་
དགེ་སློང་གི་སྒྲོམ་པའི་ཐོབ་གཞིས་མ་བྱམ་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན་ཆོག་ཀྱང་དགེ་སློང་གི་བསྐྱབ་པ་སྤུལ་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་སྟོག་གཅོད་པམ་པ་ལྟ་བུ་སྤར་གྱི་དགེ་སློང་གི་སྒྲོམ་པ་དེའི་ཐོབ་བཞི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དུས་སུ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མ་བྱམ་སྟེ། དེའི་སྒྲོམ་པ་དེ་མ་གྱི་ཚུན་ཆད་དུ་སྤངས་པས་དེ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ལྟར་བ་ཐམས་
ཅད་དེའི་ཐོབ་གཞིར་བཞག་ཆོག་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་གཞན་གྱི་ལྟར་བ་རྒྱུད་གཞན་གྱི་སྒྲོམ་པའི་ཐོབ་གཞིར་
མི་རུང་སྟེ། ལྷས་སྐྱབ་གྱི་ལྟར་བ་སྟོན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོམ་པའི་ཐོབ་གཞིར་མི་རུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་ཏུ་
ན་དེ་དེའི་ངོས་སྐལ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱང་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཉེས་ན་སྟོན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོམ་པའི་ཐོབ་
གཞི་ལ་པམ་པ་བཞི་སྟེ་ལྟོག་དེ་བཞག་ཆོག་ཀྱང། དེའི་ཐོབ་གཞིར་གྱུར་པའི་པམ་པ་སུའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་
ཐེ་མདོ་གཉིས་ཀའི་ལྷགས་ལ་དཀའོ། །མ་འོངས་པའི་ལས་ལམ་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པའི་ཐོབ་
གཞིར་མི་རུང་བར་ཐལ། ལྷས་ངག་གི་ལས་ལམ་མི་དགེ་བ་ལ་མ་འོངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེར་
གྱུར་པའི་སྒྲོམ་མིན་དང་བར་མ་གང་ལའང་མ་འོངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར། སྒྲོམ་མིན་གནས་པ་དེ་
དང་འདྲ། ཞེས་དང། ཕྱིན་ཆད་དུས་ནི་གཉིས་དང་ངོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། མ་འོངས་པའི་ལས་
ལམ་ཞེས་པ་སྟོས་ས་ལ་སྟོས་པས་དེ་ཡོད་ཀྱང་མ་འོངས་པ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་ལྷས་ངག་གི་མི་དགེ་བ་
མེད་ཅེས་ཆོག་གོ། ཉེས་སྟོང་གི་སྒྲོམ་པ་ལྟ་བུ་དེར་ནས་ངེ་སྟེན་འཆོའི་བར་དུ་སྤངས་པ་ཡིན་པས་སྐབས་

དེའི་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་བཅས་རང་གི་ལྟངས་ལ་རྣམས་ཐོབ་གཞིར་འདོག་ལ། གནས་སྐབས་དེའི་སྔོན་
དུ་འདས་པ་དང་དེ་དུས་སུ་མ་འོངས་པ་རྣམས་མི་འདོག་པ་སྤར་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ལ། སྦྱར་བ་བསམ་པ་
ཁྱད་པར་ཅན་བསྐྱེད་པ་དང་གོས་བྱིན་གྱིས་སྒྲབས་པ་སོགས་གྱིས་སྟོག་གཅོད་སོགས་གྱི་སྦྱར་བ་མཆོན་
བསྟུན་པ་སོགས་སྟོང་ལ། མཚུག་གདམས་ངག་བརྗོད་པ་སོགས་གྱིས་སྟོག་གཅོད་སོགས་གྱི་མཚུག་ག་
འཆོང་བ་དང་དགའ་བ་སྟོམ་པ་སོགས་སྟོང་བ། རྒྱལ་སྤངས་མ་ལས། སོ་སོར་ཐར་བའི་སྟོམ་པའི་སྦྱར་བ་
དང། དངོས་དང་མཚུག་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱར་བ་དང། དངོས་དང་
མཚུག་འདི་དག་འཚུག་པར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྟོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་
སྦྱར་མཚུག་ཐོབ་གཞིར་བཞག་ལ། བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་གཉིས་ནི་རང་ཆོགས་པར་ལྟན་
པའི་སེམས་གྱི་སྟོབས་གྱིས་མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་དངོས་གཞི་བདུན་སྟོང་པའི་ངོ་བོར་སྦྱོར་པ་ལས་འདི་
ནས་འདིའི་བར་སྟོང་ཞེས་སྒྲངས་པ་མིན་པས་དུས་གསུམ་ཀ་ལས་ཐོབ་ལ། སྟོམ་པ་རང་ཉིད་ཀྱང་དུས་
གསུམ་ཀ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། དེ་དག་དང་ལྟན་གཅིག་འབྱུང་བའི་སེམས་བཞིན་དུ་འདས་
པ་དང་མ་འོངས་པའི་སྟོམ་པ་གཉིས་ཀྱང་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང། མཆིམས་རྟེན་ལས། འདི་དག་ལ་
མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་ལས་གྱི་ལམ་དངོས་གཞི་འོག་ས་སྤངས་པའི་ངོ་བོར་སྦྱོར་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། སྦྱར་བ་དེ་ལ་སྦྱར་བྱེད་ཀྱི་རིག་བྱེད་སོགས་དང། མཚུག་མཉམ་བཞག་ལས་ལངས་དུས་སུ་དེ་དང་
མཐུན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་སྐབས་གྱི་རིག་མིན་སོགས་པལ་ཆེར་འོག་སར་གཏོགས་ཤིང་སྟོམ་པ་གཉིས་
གང་རུང་མིན་པས་སྦྱར་མཚུག་ཐོབ་གཞིར་མ་བཞག་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་
གནས་སྐབས་ན་སྟོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང། མཆིམས་རྟེན་ལས། སྦྱར་མཚུག་ནི་པལ་ཆེར་འོག་
སའི་ངོ་བོར་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ད་ལྟར་བ་ལས་ཐོབ་ཅེས་པ་སྟོམ་པ་
དང་དུས་མཉམ་པ་དང། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ལས་ལམ་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་ལས་ཐོབ་ཅེས་པ་དེང་ཕྱིན་ཆད་མི་
བྱེད་སྟམ་པའི་བསམ་པས་སྒྲངས་པས་སྟོམ་པ་གསར་དུ་ཐོབ་དུས་སུ་མ་འོངས་པ་ལ་བྱ་ཡི། སྟོམ་ལྟན་གྱི་
རྒྱད་ལ་མེད་པ་མིན་ཏེ། སྟོམ་ལྟན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་ལྟངས་ལ་རྣམས་སྟོམ་པའི་ཐོབ་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེ་སྟོམ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོམ་པའི་ཐོབ་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེའི་ཐོབ་གཞིར་གྱུར་
པའི་ལས་ལམ་མ་འོངས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཆེ་དེའི་སྟོམ་ལྟན་གྱི་རྒྱད་ལ་མེད་པ་གང་ཞིག་སྦྱོར་བ་ཕྱི་མའི་

རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་ལམ་དེ་ཆེ་འདིར་བསྐྱང་མི་རུས་པ་གང་ཞིག་མི་རུས་པ་ལས་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། ད་ལྟར་བྱང་བ་རྣམས་ནི་མི་སྦྱེ་བར་བྱ་བར་ཡང་མི་རུས་ཀྱི་མ་འོངས་པ་རྣམས་ལ་རུས་པས་དེ་དག་ཁོ་ན་སྒྲོམ་པར་བྱང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་དབྱེད་ལས། འཆལ་ཚུལ་གྱི་ལས་ལམ་མེད་པས་ད་ལྟར་གྱི་གཞི་ཅན་དུ་བརྗོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྒྲོམ་པ་ཁོ་རང་ད་ལྟར་བ་ཡིན་པས། འཆལ་ཚུལ་ད་ལྟར་བ་ཁོ་རང་གི་ཐོབ་གཞིར་མི་མཐའ་ཅས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། ད་ལྟར་གྱི་གཞི་ཅན་ལས་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དངོས་པོ་གང་ལས་སྒྲོང་བ་དེ་ད་ལྟར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་འདི་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ལས་ལམ་དངོས་གཞི་མ་འོངས་པ་རྣམས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང། སྦྱོར་མཉུག་མ་འོངས་པ་རྣམས་སྤྱད་པོར་བཞག་ནས་སྤྱི་གཉིས་པ་མེད་པར་འདོད་དམ་སྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་ན་མི་རུས་པ་དག་ལས་སྒྲོམ་པ་ཐོབ་ཅེ་ན། ཞེས་པའི་ཚེད་པ་པོར་སློབ་དཔོན་འཛོག་པར་ཐལ། ཚེད་པ་དེའི་ལན་དུ་བྱེ་སྐྱས་རུས་པ་ཁོ་ན་ལས་ཐོབ་ན་སྒྲོམ་པ་འཕེལ་འགྲིབ་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་སྒྲོན་མེད་པའི་རྩ་སྦྱོར་གྱང་སྒྲོམ་པ་འཕེལ་འགྲིབ་དུ་མི་འགྱུར་པ་བཞིན་དུ་རུས་པ་ཁོ་ན་ལས་ཐོབ་གྱང་སྒྲོན་མེད་པའི་ལན་མཛད་ལ། དེ་ལ་བྱེ་སྐྱས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་ནི་རུས་པ་དང། མི་རུས་པར་འཆི་འཕོའི་སྒྲོན་དང། ཕྱིས་གྱང་ཡོད་ལ་རྩ་སོགས་དེ་ལྟར་མིན་པས་སོ། །ཞེས་ལན་བཏབ་པ་ལ་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱིས་ལྟག་མེད་དུ་འཕོས་ནས་མི་རུས་པར་གྱུར་ཆེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དགག་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་རུས་པ་དག་ཁོ་ན་ལས་སྒྲོམ་པ་ཐོབ་ལ་ཉིས་པ་དེར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས་གྱང་གསུངས་ལ། འདུལ་སྒྲོམ་ལས། སློབ་དཔོན་མི་རུས་ལས་བསྐྱང་རྟག་པ་ལ། ཐལ་འགྱུར་རུས་དང་མ་འོངས་ལ་བསྐྱང་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་བེར་བ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཚེད་པ་པོ་ལ་སློབ་དཔོན་མི་འཛོག་པར་ཐལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ དེ་ལ་ལན་བཏབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། འདི་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ལན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོག་ལ་མི་གཞོད་པའི་བསམ་པས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། ཞེས་དང། འདུལ་པའི་མཐའ་དབྱེད་ལས། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་

གཉེན་གྱི་གསུངས་ན་རེ། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཆོས་ཅན། བསྐྱང་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་ཐོབ་པར་
ཐལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་སློབ་དཔོན་གྱིས་མི་རྣམས་པ་ལས་སྒྲོམ་པ་ཐོབ་པར་སྒྱབ་
བྱེད་གྱི་གཏན་ཆེགས་དེ་བཟང་བར་འདོད་པ་གང་ཞིག། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་ཐོབ་ན་སངས་རྒྱས་
ཕྱི་མ་རྣམས་གྱི་ཚུལ་བྱིམས་ཉུང་བར་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ལ་ཡང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཟིན་པ་དེ་
དག་ཀྱང་དེ་དུས་སུ་སངས་མ་རྒྱས་ན། སངས་རྒྱས་ཕྱི་མས་དེ་དག་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་སེམས་ཅན་དེ་
རྣམས་ལས་ཀྱང་ཐོབ་པར་འཇུག་བས་སྒྲོན་མེད་ཅེས་ལན་བཏབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་བཤད་
གཉིས་ཀ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་གཏན་ཆེགས་སྒྲུ་མ་ཉིད་བཟང་ངོ་། ཞེས་བྱ་བ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
གྱི་སློག་ལ་མི་གཞོད་པའི་བསམ་པས་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་རྣམས་པ་དང་
མི་རྣམས་པ་དག་ལས་སྒྲོམ་པ་ཐོབ་པོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་
འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ཀྱང་ཡོད་ན་ནི་དེ་རྣམས་གྱིས་དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཐོབ་པར་འཇུག་རོ། ཞེས་དང་། གང་
སྟེལ་ལས། གལ་ཏེ་དེ་དག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པར་མི་འཇུག་ན་ནི། དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཐོབ་
པར་འཇུག་ཏེ། དུམས་པའི་སེམས་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལན་ཕྱི་མ་
འདི་རྣམས་སློབ་དཔོན་གྱིས་མཛོད་གྱི་བྱེ་སྒྲུའི་ཕྱོགས་བཟུང་ནས་ལན་བཏབ་པ་ལས་སློབ་དཔོན་གྱི་རང་
ལྷགས་མིན་ལ། སྒྲུ་མ་གྱི་དེ་ཁ་ཆེ་བྱེ་སྒྲུའི་འདོད་པ་བཀག་ནས། རང་ལྷགས་བཞག་པ་ཡིན་ཅེ་ན་འདུལ་
སྒྲོམ་སོགས་དང་ཨེ་འགྲིགས་སྟུང་།

སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་རྒྱ་དགེ་ཙ་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐོབ་དགོས་ཀྱང་། སེམས་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེ་
གསུམ་ལས་ཐོབ་པའི་སྒྲོམ་པ་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་གི་ཡིན་པ་མེད་ཀྱང་། རྒྱུད་ཅུས་དགེ་བཞེན་། འབྲིང་གིས་
དགེ་ཚུལ། ཆེན་པོས་དགེ་སློང་གི་སྒྲོམ་པ་སྤངས་པའི་དགེ་སློང་གི་རྒྱུད་གྱི་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་དེ་རྒྱ་ཐམས་
ཅད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སྒྲོམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱམས་པ་ཡང་ཡོད་དེ་གང་
ཞིག། སེམས་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་སྒྲོམ་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡང་དག་པར་ལེན་པའོ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐས་
མ་ལས། སེམས་རྒྱུད་ཅུས་ནི། དགེ་བཞེན་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཡང་དག་པར་ལེན་ལ། འབྲིང་གིས་ནི་དགེ་ཚུལ་གྱི་
སྒྲོམ་པ་ལེན། ཆེན་པོས་ནི་དགེ་སློང་གི་སྒྲོམ་པ་ལེན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་

སྐབས་འདིར་སྐྱེས་བྱ་གསུམ་གང་དུ་འདོག་དབྱང། འདིར་མདོ་སྡེ་པས་ཚྱུང་ཚུལ་ཡོད་ཅེས་པ། མཆིམས་
རྒྱུ་ལས། མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི། ཞེས་སོགས་སྟུགས་ལ་ལ། བྱེ་སྐྱེའི་ལྷགས་ལ་སྡོམ་མིན་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་དང་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལས་ཐོབ་དགོས་པས། ཤན་པ་སོགས་སྡོམ་མིན་ཅན་དུ་གསུངས་
པའང། ཤན་པ་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་པར་བྱ་གཤམ་གསོད་པ་སོགས་མི་དགེ་བའི་བྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཆོ་བར་
བྱའོ་སྐྱེས་པ་ལས། མ་བྱིན་ལེན་མི་བྱ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུའི་ལས་ལས་བདུན་གང་ལའང་སྡོམ་སེམས་མེད་པ་
ཞིག་དགོས་སམ་སྐྱེས་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། བྱེ་བྱག་དུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ན་རེ། རྩོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་མ་ཆང་བ་
དང། ཉི་ཆོ་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་པའི་ལྷགས་
ལ་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཆང་མི་དགོས་པས། དགེ་སྲོང་ཞིག་གིས་རྒྱལ་བོ་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་དུ་བྱིན་ནས། སྒོན་
པོའི་བྱ་བས་འཆོ་བར་བྱའོ། ཞེས་ཁས་སྤངས་ན་བསྐབ་པ་ཕུལ་ཏེ་རྩོམ་པ་གཏོང་ཞིང་རྩོམ་མིན་ཅན་དུ་
འཇུར་རམ་སྐྱེས་སྟེ། མདོད་རྒྱུ་ལས། ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་དུ་བྱིན་ནས་བདག་འདིས་འཆོ་བར་
བྱའོ། ཞེས་ཁས་ལེན་ཅིང་ལོག་པའི་བསམ་པ་སྐྱེས་ནས་བྱ་བ་དེ་ལ་དངོས་སུ་ཞུགས་པ་ལས་ཐོབ་པར་
འཇུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཆུང་བྱས་སྡོམ་མིན་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་གིས་སེམས་ཆེན་པོས་
སྟོག་གཙོད་བྱས་ན་ལས་དེ་རྩོམ་མིན་ཆུང་བྱ་དང། སྟོག་གཙོད་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་རང་འགྲེལ་
ལས་གསུངས་པས་རྩོམ་མིན་དང་པོར་ཐོབ་པའི་ཀུན་སྲོང་གིས་བཞག་གོ།

བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་པམ་པས་རྩོམ་པ་གཏོང་མི་གཏོང་ཚྱུང་ཚུལ་མཐའ་དཔྱོད་དུ་གསལ་ལ། དེར་
འདུལ་བ་ལྷང་ལས། གལ་ཏེ་དགེ་སྲོང་ཚུལ་བྱིམས་འཆལ་བ་ཞིག་དགེ་སྲོང་མ་ལ་རྗེས་སུ་སྒྲོན་ན་དགེ་
འདུན་གྱི་ལྷག་མར་འཇུར་རོ། ཞེས་པ་དབྱང་དགོས་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང། དགེ་
སྲོང་མ་ལ་སྒྲོན་ན་ལྷང་བྱེད་དུ་འཇུར་གྱི་ལྷག་མར་མི་འཇུར་པའི་ཕྱིར་དང། མཆིམས་རྒྱུ་དང་མདོད་
རྒྱུ་གཉིས་ལས་ལྷང་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། འདུལ་པའི་གཞུང་རྣམས་སུ་ཡང་ལྷང་བྱེད་
དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐུགས་ཐུབ་ཆེ་ཞེས་པ་པོད་ཆོད་ཆེ་བའི་དོན་དང། མིང་གི་དགེ་སྲོང་སོགས་བཞི་
ནི། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། མིང་གི་དགེ་སྲོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱེན་པར་མ་རྗེས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་དགེ་སྲོང་
ཞེས་མིང་བཏགས་པའོ། ཁས་འཆེ་པའི་དགེ་སྲོང་ཞེས་པ་ནི་ཚུལ་བྱིམས་འཆལ་བ་ཆངས་པར་སྒྱུད་པ་

ལ་སོགས་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྒོང་བས་ན་དགེ་སྒོང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒོང་བར་བྱེད་པའོ། །ཉོན་མོངས་
བཅོམ་པས་ན་དགེ་སྒོང་ཞེས་པ་ནི་དགྲ་བཅོམ་པའོ་ཞེས་པ་ལྟར་ལ། སྲེ་ད་བསལ་བར་གྱིས། ཞེས་པའི་
སྲེ་ད་ནི། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སྲེ་ད་ནི་ནས་དང་འབྲ་བ་ཞིག་སྟེ་དེ་དང་འབྲ་བ་གཞན་རྩའི་བྱང་པར་གང་
ཞིག་ནས་མ་རུང་བར་བྱེད་པ། ཞེས་པ་ལྟར་རྩ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །དགེ་སྒོང་བཞི་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་
གསུངས་ཚུལ་མཆིམས་རྒྱུ་ཏུ་གསལ་ལོ། །རང་འགྲེལ་ལས། བེ་ཙྰའི་མཆུ་དང། མགལ་མེའི་འཁོར་ལོའི་
དཔེ་ནི། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གཞུགས་མཁན་གྱིས་བྱིམ་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། བེ་ཙྰའི་སྣ་དང་
དབྱིབས་འབྲ་བའི་བྱིར། ཞེས་དང། མགལ་མེའི་འཁོར་ལོ་ཡང་འཁོར་ལོ་དང་འབྲ་བའི་བྱིར་འཁོར་ལོ་ཞེས་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

མདྲོད་རང་ལུགས་ལ་པམ་པ་སྟོམ་པའི་གཏོང་རྒྱར་བཞག་ནས་སྟོམ་པའི་ཐོབ་གཏོང་མདོ་སྟེ་
པ་ལྟར་འདོད་དགོས་ཏེ། འདུལ་བའི་མཐའ་དབྱོད་ལས། འདིའི་མདྲོད་རང་ལུགས་མདོ་སྟེ་པ་ཡིན་པས།
ཞེས་དང། རྩ་བར། དེ་བསྐྱུང་བ་ལ་གསུངས་ཞེས་གྲགས། ཞེས་མ་རངས་པའི་ཆོག་གསུངས་པ་དང།
སྐབས་འདིར་ཡང། ཁ་ཅིག་ལྟར་བར་རྒྱར་ལས་སྟེ། ཞེས་པ་ལ་དགག་པ་མ་བྱས་པར་འདོད་ཚུལ་བྱི་མ་
གཉིས་ཀ་བཀག་སྟེ། མཐུག་ཏུ་གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུར་རྒྱར་པ་ཡང་དགེ་སྒོང་ཡིན་ན་དགེ་སྒོང་ཉིད་དེ་འབྲ་
བ་དེ་ལ་ཐུག་འཆལ་ལོ། ཞེས་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར། གོང་མའི་དགེ་བའི་གཏོང་རྒྱ་གསུམ་
པ་གང་ཟག་པལ་ཆེར་གྱི་གཏོང་རྒྱ་ལ་རང་ས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའང་འདོག་གམ་སྟམ་སྟེ། གང་
སྟེལ་ལས། རུང་ཟད་གཅིག་ནི་ཉམས་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བས་ཀྱང་གཏོང་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་བཞིན་དུ་སྤངས་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞུགས་མེད་
ཉེར་བཞུགས་འཆི་བས་གཏོང་བ་རང་རང་གི་འོག་ས་དེ་ནས་དེར་སྦྱེས་མ་ཐག་པ་དགོས་ཀྱི་དེ་མན་ཆད་
དུ་སྦྱེས་མ་ཐག་པ་མེད་དེ། གོང་ནས་འདོད་པ་ལྟ་བུར་སྦྱེས་ནས་འཕོས་པས་བཏང་བ་ཡིན་ལ། འདོད་
པ་ནས་འདོད་པར་སྦྱེས་མ་ཐག་པ་ལ་གཞུགས་མེད་དགེ་བ་བཏང་མ་ཐག་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལ་
བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཏང་མ་ཐག་པ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པ་ནས་འདོད་པར་སྦྱེ་ཁ་
མ་ལ་དང་པོའི་དངོས་གཞི་གཏོང་ཁ་མ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྩ་བར། གང་ལས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བརྟན་

པའི། བྱིས་པ་དེར་སྐྱེས་སྤྱང་མི་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟག་མེད་དགེ་བའི་གཏོང་རྒྱ་ལའང་གསུམ་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་སྒྲོམ་ལམ་ཐོབ་ཆེ་མཐོང་ལམ་དང། སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་སྒྲོམ་ལམ་བཏང་བ་གང་ཞིག དེ་དག་ལ་གཏོང་རྒྱ་གསུམ་གང་ཡང་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཆེ་དེ་མ་བཏང་ན་སངས་རྒྱས་ལ་དབང་པོ་ཉི་ཤུ་ལྟ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར། སྒྲོམ་མིན་ཅན་གྱིས་བསྟེན་གནས་སྤངས་ཆེ་སྒྲོམ་མིན་གཏོང་ལ། བསྟེན་གནས་བཏང་ཆེ་སྒྲོམ་མིན་ཅན་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱི་མ་ལྟར་མི་དགེ་བའི་སྒྱུར་བ་བྱེད་པ་ནས་བཞག་ན། ཅ་བར། སྒྲོམ་པ་མིན་པ་བྱ་བའམ། ཞེས་པ་དང་འགྲིག་གམ་སྟམ། འདོད་པའི་དགེ་བ་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཅ་བར་གཏོང་རྒྱ་གཉིས་དང། ཡིད་མི་བདེ་དགེ་བ་ཆགས་བྲལ་གྱིས་གཏོང་བ་དང་གསུམ་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས་གསུངས་སོ། །

ཉོན་མོངས་ཅན་གཟུགས་མ་ཡིན་པ་གཏོང་རྒྱ་གཅིག་ལས་མ་གསུངས་ལ། དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་ད་ལྟར་བ་ནམས་ཀྱི་གཏོང་ཚུལ་ལ་སྣ་ཆོགས་སྟེ། ཁ་ཅིག་བརྩ་དུག་པ་ལ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ལྟ་གཏོང་རྒྱ་མ་བྱུང་བར་དུ་ལྟན་པས་རྗེས་ཐོབ་པ་ལ་ལྟན་ཡང་རྒྱད་ལ་མེད་པ། ཅ་བར། མཉམ་བཞག་འཕགས་ལམ་གནས་དེ་གཉིས། །ད་ལྟར་དང་ལྟན། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར། ལ་ལས་དེ་ལ་གཏོང་རྒྱ་མ་བྱུང་བས་མ་བཏང་ཡང་རྒྱད་ལ་མི་ལྟན་ཟེར། གཞན་དག་ན་རེ། དེའི་ཆེ་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་བས་བཏང་ཟེར། དང་པོ་ལ་དེ་འདྲའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ལངས་མ་ཐག་པ་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ད་ལྟར་བ་ལྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་སྒྲོམ་པ་དང་ལྟན་པ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང། འཕགས་པའི་ལམ་ལ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པ་དེ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ད་ལྟར་ཀྱི་ནམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྟན་གྱི་ལངས་པ་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། ལམ་དེ་ལས་ལངས་པ་དག་ནི་ད་ལྟར་གྱི་དེ་དང་ལྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྒྱད་ལ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། འདི་དག་ལྟན་ཚུལ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དུས་རི་སྤིང་ཅིག་ཏུ་ལྟན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དབྱད་པར་

བྱ་སྟེ། ཞེས་དང། ལྷན་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་རང་ལ། ཉག་
ཏུ་འདས་དང་མ་འོངས་དང། ཞེས་སོགས་ཀྱང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། གཟུགས་མེད་འཕགས་པ་དང་འགོག་སྟོམས་པའི་རྒྱུད་ལ་འང་བྱ་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཡོད་པར་
ཐལ་ལོ། གཞན་ཡང། ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པའི་གང་བྱ་ཡིན་ན། ཉོན་མོངས་ད་ལྟར་བ་ལྷན་པས་བྱས་
པར་ཐལ། དེ་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཏོང་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། དེ་ཆོས་ཅན། རྗེས་ཤེས་ད་ལྟར་བ་བཏང་བར་ཐལ། དེ་ཐོབ་ནས་མི་ལྷན་པའི་
ཕྱིར། བྱ་སྟེ། མཆིམས་མཛོད་ལས། སྟོམ་པ་སྤྲུམ་རྣམས་བཏང་པར་ཐལ་ཏེ། ཐོབ་ནས་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར་
རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་བཏང་མ་ཐག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཐོབ་པ་རང་རྒྱུད་
ལ་འགག་མ་ཐག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེའི་ཐོབ་པ་རྒྱུད་ལ་འགག་མ་ཐག་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ།
གཞན་ཡང། རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཁ་མ་ཆོས་ཅན། བཅུ་དྲུག་པ་ལ་མ་རྗེས་ཤེས་ད་
ལྟར་བ་ལྷན་པར་ཐལ། དེ་གཏོང་ཁ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། གསུམ་པ་ལ། དེ་འདྲའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་
ལངས་མ་ཐག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་བཏང་མ་ཐག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་དེའི་གཏོང་རྒྱ་གང་ཡང་
མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་བ་དེས་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་སྐད་ཅིག་
དང་པོ་བཏང་བར་ཐལ། དེ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ད་ལྟར་བ་བཏང་བ་གང་ཞིག་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་སྐད་ཅིག་
དང་པོ་ད་ལྟར་བ་མ་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཅ་བར། སྐད་ཅིག་
མ། །དང་པོ་ཕྱིན་ཆད་འདས་པ་དང། ཞེས་དང། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས། སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་ནི། ད་
ལྟར་བ་ཁོ་ན་དང་ལྷན་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་སྐད་ཅིག་
དང་པོ་ཇི་སྟེན་འཆོའི་མཐའ་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང། དེའི་ཐོབ་པ་ཕྱིས་སྐྱེས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། ཞེ་
ན། བཟོད་ཤེས་བཅུ་དྲུག་ད་ལྟར་བ་ལ་སྤར་གནས་གཉིས་པར་བཤད་པ་ལྟར་ཐོབ་པ་སྤྲུམ་ཕྱིར་སྐྱེས་པ་མེད་
པས་ཁོ་རང་རྒྱུད་ལ་འགག་སྟོབས་ཀྱིས་གཏོང་བ་རྣམ་སྟོན་སོགས་དང་འདྲ་ལ། སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་སྐད་
ཅིག་དང་པོའི་ཐོབ་པ་ཕྱིས་སྐྱེས་ཡོད་ལ་ཆེ་ཇི་སྟེན་བར་དུ་རིགས་འདྲའི་སྟོམ་པ་ད་ལྟར་བ་རྒྱུད་ལ་ཡོད་
པས་ལྷན་ཡང་ཆོས་བཟོད་སོགས་དང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དང། ཉོན་མོངས་ད་ལྟར་བ་སོགས་ལ་ཐོབ་པ་སྤྲུ་

ཕྱིར་སྦྱོར་པ་ཡོད་ཀྱང་རིགས་འདྲ་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པར་མི་རྟོག་པས་ཁོ་རང་འགག་སྟོབས་ཀྱིས་གཏོང་
ངམ་སྟམ་མོ། །

མདོ་ལས་བྱུང་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས།

ཁ་ཅིག་བདེ་བ་ཐོང་འཁྱུར་གྱི་ལས་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཟག་
མེད་དང་བཞི་བ་ཡན་གྱི་ལས་རྣམས་བདེ་བ་ཐོང་འཁྱུར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་བ་ཡན་ཆད་བདེ་བ་
ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་རང་ས་ན་བདེ་བ་མེད་པར་གོང་འོག་ཀུན་ཏུ་བཤད་བཞིན་དུ་དེར་བདེ་
བ་ཡོད་པར་འདོད་ན་ནང་འགལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང། བཏང་སྟོམས་ཐོང་འཁྱུར་དང། བདེ་བ་ཐོང་འཁྱུར་
གྱི་ལས་མི་འགལ་བར་འཁྱུར་པའི་ཕྱིར་དང། རིན་ཆེན་འབྲེན་པའི་ཤིང་རྟ་ལས། ལས་ཡིན་ན་བདེ་བ་ཐོང་
འཁྱུར་དང། སྟག་བསྐལ་ཐོང་འཁྱུར། བར་མ་ཐོང་འཁྱུར་གྱི་ལས་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། ཟག་
མེད་གྱི་ལས་ཆོས་ཅན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། ཚ་བར། དེ་ཡན་ཆད། སྟག་མིན་བདེ་མིན་ཐོང་
འཁྱུར་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། བདེ་བ་ཡིན་ན། ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་
ཐལ། བཞི་བ་ཡན་ཆད་ན་བདེ་བ་མེད་པ་གོང་འོག་ཀུན་མཐུན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་སྟེལ་ལས། བདེ་
བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བ་དང། ཆོར་བ་བདེ་བའོ། ཞེས་པ་དང། སྦྱད་པ་ལས་
བདེ་བ་འབྱུང་བ་དཀར་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་སོགས་དང་འགལ་བ་དང། བསམ་གཏན་བཞི་
བ་ཡན་ཆད་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ན། ཟག་མེད་གྱི་བདེ་བ་དང། ཞི་བའི་བདེ་བ་དང། གཏན་
གྱི་བདེ་བ་རྣམས་བདེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང། བཞི་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དགེ་བ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་
གནས་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། དེས་ན་བཞི་བ་ཡན་ཆད་བདེ་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ། ཞེས་པ་
ཡན་ལག་གི་བདེ་བ་མེད་པ་ལ་བྱེད་པ། ཚ་བར། ཡན་ལག་སྟ་སྟ་སྦྱངས་པ་ཡི། ཞེས་པས་ཤེས་ལ། སྦྱིར་
དེ་ན་བདེ་བ་མེད་པར་གསུངས་པ་དང། སྟར་གྱི་ཚ་བའི་དོན། ཆོར་བ་བདེ་བ་དེ་ཡན་ཆད་ན་སས་བསྟུས་

མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བསམ་གཟུགས་འབྲིང་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ལ། རིན་ཆེན་འབྲེན་པའི་
ཤིང་ཉིད་དོན་མཐའ་དཔྱད་ལས། རྣམ་སྤྲིན་ཚུང་འཇུག་གི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས། ཞེས་རྣམ་
སྤྲིན་ཚུང་འཇུག་ལ་དགོངས་པ་བྲངས་པའི་ཕྱིར། དགེ་བའི་ལས་རྣམས་དུས་རེ་ཞིག་སྟུག་བསུལ་དང་
བྲལ་བའི་བདེ་བ་དང། གཏན་དུ་སྟུག་བསུལ་དང་བྲལ་བའི་བདེ་བ་གང་རུང་སྟེར་བྱེད་ཡིན་པས་བདེ་
བ་ཚུང་འཇུག་དུ་བཞག་པས་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཐད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལས་བདེ་བ་ནི་དུས་རེ་
ཞིག་དང། གཏན་དུ་སྟུག་བསུལ་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར། དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བྱ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང།
ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། འབྲས་བྱ་ཡིད་དུ་འོང་བ་
ཅན་གང་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ནི་དུས་རེ་ཞིག་སྟུག་བསུལ་ལས་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་བདེ་བ་ཡིན་ལ། ཟུ་
ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཏན་དུ་སྟུག་བསུལ་ལས་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་བདེ་བ་
ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར། གང་སྤེལ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ལ། བཟོད་རྒྱུ་ལས། བདེ་བ་སྟེར་བའི་ལས་དེ་དགེ་
བའི་ལས་དང། ཞེས་དང། མཆིམས་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་ཆོག་དོན་རང་འགྲེལ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཟོད་
སྒྲོམ་ལས། ཚུང་འཇུག་ལུང་མ་བསྟན་གསུངས་བཏང་སྟོམས་དགོངས། ཞེས་པ་དང། མཆིམས་རྒྱུ་ལས།
བདེ་བ་ཚུང་འཇུག་དགེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་པལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། ཞེས་པ་གཉིས་སྐབས་
འདིའི་ཚུང་འཇུག་རྣམ་སྤྲིན་ཚུང་འཇུག་ལ་བྱེད་ན། དེ་ལྟར་འགྲེལ་དགོས་པའི་དོན་ནོ། རིན་ཆེན་འབྲེན་
པའི་ཤིང་ཉིད་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་རྣམ་སྤྲིན་ཚུང་འཇུག་ལ་སྦྱར་ཀྱང་རང་ལུགས་སུ་མི་རུང་སྟེ། རང་རེའི་
ཡིག་ཆར་མཐའ་དཔྱད་སྐབས་དེ་ལྟར་གསུངས་ནས་ཆོག་དོན་བཟོད་རྒྱུ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་བཞི་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། ལུང་མ་བསྟན་གི་ལས་ཡིན་པར་
ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཏང་སྟོམས་ཚུང་འཇུག་གི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། ཙ་
བར། སྟུག་མིན་བདེ་མིན་ཚུང་འཇུག་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མ་བྱབ་སྟེ། བདེ་སྟུག་ཚུང་འཇུག་
གཉིས་ལས་གཞན་པའི་བར་མ་ཚུང་འཇུག་གི་ལས་སམ། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ལས་ལུང་མ་བསྟན་
གི་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཛོག་གི་བར་མ་ཚུང་འཇུག་ཙམ་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་དང་མཐའ་
དཔྱད་ལས། དེ་ཉིད་ལས་གཞན་པ། ཞེས་དང། བཟོད་རྒྱུ་ལས། གཞན་བཏང་སྟོམས་ཚུང་བར་བྱེད་པའི་

ལས་ནི། ཞེས་དང། མཆིམས་རྟེན་ལས། ཡིད་དྲུ་འོང་མི་འོང་སྐྱེད་པ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ལས་ནི།
ནས། ལྷང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་གྱི་
དགེ་བ་ལ་བདེ་བ་ཚྱོང་འཇུག་གིས་བྱ་བ་པར་ཐལ། དེ་ན་བཏང་སྟོམས་ཚྱོང་འཇུག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་
བར། འོག་ནའང་བར་མ་ཡོད་དོ། ཞེས་སོགས་གཞན་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཅ་བར། ཁ་ཅིག་
ཟེར་ཏེ། ཞེས་དང། མཆིམས་རྟེན་ལས། སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ཟེར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན། ཁྱོད་རང་ལ། མཆོད་བཟང་པོའི་ལུགས་ལ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱིས་སྦྱ་བཞིར་བྱེ་ནས་མ་བསྟན་པར་ཐལ།
འགྲེལ་པ་ལས། གཞན་དག་ན་རེ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན། ཞེས་པ་ནས། བསྟུ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། བྱ་བ་པ་འགྲིག་དེས་ན་ཅ་བར། འདིའི་མི་དགེ། ཞེས་པ་ཡན་གྱིས་མདོའི་གསུངས་ཚུལ་བཀོད་ནས།
དེ་མན་གྱིས་དེ་ལ་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་དག་གིས་ཚོད་པ་བཀོད་ཚུལ་གསུངས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ད་ནི་
ཅི་ལས་དེ་དགེ་བ་ཡིན་ནམ། ཞེས་པ་ནས། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་དགེ་བ། །བདེ་བ་ཚྱོང་འཇུག།
ཞེས་བྱ་བ་དང། རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ཡིད་དྲུ་འོང་བ་ནི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་བྱ་བ་འདི་དང་འགལ་ལོ། །དེ་
ནི་སལ་ཆེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་པར་བརྟུ་བར་བྱའོ། ཞེས་པས་དེ་རང་ལུགས་སུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།

འདིར་ཅིག་ཅར་ཚུང་རྒྱུ་བདེ་སྐྱེག་བར་མ་གསུམ་ནི། རིམ་བཞིན་མཐོ་རིམ་གྱི་མིག་སོགས་
 དབང་པོ་དང་དབང་ཚོར་སྐྱེག་བསྐྱེད་དང་སློག་དབང་གསུམ་ཅིག་ཆར་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་བ་ལ་ལས་གསུམ་
 གྱི་ནམ་སྒྲིན་ཚུང་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མཐོ་རིམ་གྱི་མིག་སོགས་བདེ་བ་དང་སློག་དབང་བཏང་སྟོམས་
 ཡིན་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་གྱི་དོན་དེའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། ཡིད་དྲ་འོང་བ་བདེ་བ་དང་ཡིད་དྲ་མི་འོང་བ་སྐྱེག་
 བསྐྱེད་དྲ་འདོག་ཚུལ་སྤར་བྱངས་པའི་རང་འབྲེལ་སོགས་དང། བོང་འོག་ཀྱན་དྲ་ཚོར་བ་སྐྱེག་བསྐྱེད་
 ཡུལ་དང་བཅས་པ་སྐྱེག་བསྐྱེད་དྲ་གསུངས་པ་སོགས་གྱིས་འབྱུང་ལ། སློག་དབང་བཏང་སྟོམས་སྐྱེ་
 གསུངས་པ་བདེ་སྐྱེག་གང་རུང་མ་ཡིན་པས་བཞག་གོ། དེ་ལྟར་ན་གཞི་བྱབ་ན་བདེ་སྐྱེག་བཏང་སྟོམས་
 གང་རུང་ཡིན་པས་བྱབ་བམ་དབྱད་ལ། བདེ་སྐྱེག་གཉིས་ཀྱང་མི་འགལ་བར་ཐལ། ཚོར་བ་བདེ་སྐྱེག་
 གཉིས་གྱི་ཡུལ་མི་འགལ་བའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། ཚོར་བ་བདེ་བའི་ཡུལ་ཡིད་དྲ་འོང་བ་བདེ་བ་དང། སྐྱེག་
 བསྐྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིད་དྲ་མི་འོང་བ་སྐྱེག་བསྐྱེད་དྲ་འདོག་གི་དེ་གཉིས་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འདོག་

པའི་ཕྱིར་སྤར་ལྟར་རྟོ། །འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཡིན་ན། རྣམ་སྒྲིན་བཏང་སྟོམས་ཐྱོང་འཁྱར་གྱི་ལས་ཡིན་
པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། སྟོག་དབང་ངམ་རིས་མཐུན་འཕེན་བྱེད་གྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་དང། བསམ་
གཏན་གསུམ་པ་མན་ནའང་རྣམ་སྒྲིན་སྒྲིས་གྱིས་འཆི་སེམས་བྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང། ཚ་བར། འཆི་
འཕོ་སྒྲེ་བ་བཏང་སྟོམས་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དང། ཟག་བཅས་གྱི་དགེ་བའི་ལས་ལ་རྣམ་
སྒྲིན་བདེ་བ་ཐྱོང་འཁྱར་གྱིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ལ་རྣམ་སྒྲིན་ཡིད་འོང་འབྱེན་བྱེད་གྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
གནས་དང་གནས་མིན་སོགས་གྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཡན་ན་རྣམ་སྒྲིན་
བདེ་བ་ཐྱོང་འཁྱར་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར་བ་སོགས་ལ། བཞི་བ་ཡན་ན་བདེ་བ་མེད་ཅེས་པ་རྣམ་སྒྲིན་
གྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡུལ་རྟེན་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་དག་གི་
འབྲས་བྱ་ཆོར་བ་འབའ་ཞིག་རྒྱ་ནི་མ་ཟད་ཏོ། །འོ་ན་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཆོགས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
དང། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། ཆོགས་དེ་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྟེན་གྱི་མཆོམ་ཉིད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་འབྲས་བྱ་ནི་
ཆོར་བ་ཆོགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་དེའི་འཕྲོས་དོན་དུ་བདེ་
བ་ཐྱོང་བར་འཁྱར་པ་ནི་གཟུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ན་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་
དབང་པོ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཟག་བཅས་དགེ་བའི་ལས་ལ་འབྲས་བྱ་ཡིད་འོང་ཐྱོང་འཁྱར་དགོས་ཀྱང་རྣམ་སྒྲིན་ཡིད་འོང་
འབྱེན་རུང་གིས་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་སྒྲིན་སྟོག་དབང་ཅམ་འབྱེན་པའི་དགེ་བ་སྟོབས་ཆུང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ད་ནི་ཅི་ལས་དེ་དགེ་བ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དགེ་བ་དེ་སྟོབས་
ཆུང་དུ་ནི་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ན་ནི་འོ་ན་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་དགེ་བ། །བདེ་བ་ཐྱོང་འཁྱར་ཞེས་བྱ་
བ་དང། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ནི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དང་འགལ་ལོ། །དེ་ནི་སལ་
ཆེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང། གང་སྤེལ་ལས། དགེ་བ་ནི་སལ་ཆེར་རྣམ་པར་སྒྲིན་
པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡིན་ལ། ཅུང་ཟད་གཅིག་ནི་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྟུག་བསྟུལ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཐྱོང་
བར་འཁྱར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་ན་རྣམ་སྒྲིན་བདེ་སྟུག་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་
ཅམ་ཐྱོང་འཁྱར་རྣམ་སྒྲིན་བཏང་སྟོམས་ཐྱོང་འཁྱར་གྱི་དོན་དུ་བཞག་ནས་རྣམ་སྒྲིན་བདེ་བ་ཐྱོང་འཁྱར་

དང་འགལ་ལ། བཞི་བ་ཡན་གྱི་དགེ་བའང་ནམ་མཁུན་གྱི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཐུང་འཁྱར་ཡིན་ཀྱང་ནམ་
 མཁུན་བཏང་སྟོམས་ཐུང་འཁྱར་མིན་ཟེར་རམ། ཡང་ན་ནམ་མཁུན་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་ཐུང་འཁྱར་
 མི་འགལ་ཞེས་ཟེར་བ་གང་བདེ་གྱིས། འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་ནམ་མཁུན་ལ་ཆོར་བ་བདེ་སྟུག་གཉིས་འདྲི་
 དགོས་ཀྱང་འཕངས་འབྲས་ལ་འདྲི་མི་འདྲི་དཔུང་དགོས། མདོ་ལས། བདེ་བའི་ཆོར་བ་ཐུང་བར་བྱེད་
 པ་དེའི་ཆེ་དེའི་ཆོར་བ་གཉིས་འགག་པར་འཁྱར་རོ་གསུངས་པ། མདོན་གྱུར་པ་འགག་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ།
 དེའི་ཆེ་ནམ་མཁུན་གྱི་ཆོར་བ་སྒྲིག་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་ནམ་མཁུན་གྱི་སེམས་འདས་པ་དང་མ་
 འོངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་དཔུང།

མཐའ་དཔྱད་ལས། མཐོང་ཆོས་ཚུང་འགྱུར་སོགས་ཆོ་འདིར་ནམ་མཁུན་གྱི་མགོ་བྱུག་པའི་དབང་
 ཏུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ། རང་འགྲེལ་དུ་མདོ་སྡེ་པ་སོགས་ཀྱི་འདོད་པ་བཏོད་པ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི་མཛོད་
 རང་ལུགས་མིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཙམ་པར། གསུམ་གྱིས་རིས་ནི་འཕེན་པར་བྱེད། ཁེས་པ་དང། གཅིག་གིས་
 རྒྱུ་བ་གཅིག་འཕེན་ཏོ། ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཙམ་འགྲེལ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང། སྐབས་
 འདིར་རང་འགྲེལ་ལས། བྱེ་བྲག་དུ་རྒྱ་བ་ནམས་ནི་དེ་མི་འདོད་དོ། །འབྲས་བུ་ཉི་ལ་རིང་བ་མ་ཡིན་པའི་
 ལས་ཀྱང་ཡོད། ཞེས་སོགས་དཔེ་དང་བཅས་པ་གསུངས་ནས་རང་ལུགས་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེ་སྟོན་
 པའི་ལུགས་ལ་གལ་ཏེ་ཚུང་ན་མཐོང་ཆོས་ལ་ཚུང་བར་ངེས་ལ་སྤྲིན་པར་མ་ངེས་པའི་ལས་དེ་གནས་
 སྐབས་ངེས་པ་ཡིན་ཀྱང། གནས་སྐབས་ངེས་པའི་ལས་མིན་ཏེ། ངེས་པའི་ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 བཞིན་དུ། ས་དེའི་འདོད་ཆགས་གཏན་བྲལ་བྱིར། རྣམ་སྤྲིན་ངེས་པ་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་པའི་སྐབས་
 ཀྱི་ལས་རྣམ་སྤྲིན་ངེས་ལ་གནས་སྐབས་མ་ངེས་པ་རྣམས་ཀྱང། གནས་སྐབས་མ་ངེས་པའི་ལས་ཡིན་ཀྱང་
 གནས་སྐབས་མ་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ཆོས་ལ་ཚུང་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང། ཆོ་འདིར་བསགས་པ་
 ཆགས་བྲལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མཐོང་ཆོས་ཚུང་འགྱུར་གྱི་ལས་སུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་
 གི་ལྟར་ན་ལས་རྣམ་པ་བརྒྱད་དེ། ཞེས་པའི་ལས་བརྒྱད་ལ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཚུང་
 བར་འགྱུར་བར་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པའོ། ཞེས་པ་ནས། ཚུང་བར་འགྱུར་བར་མ་ངེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
 ཡང་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་སྟེ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཚུང་འགྱུར་གསུམ་དང་མ་ངེས་པའི་ལས་

བཞི་ལ་ནམ་སྒྲིན་མྱོང་བར་ངེས་མ་ངེས་གཉིས་གཉིས་བྱེ་སྟེ་བརྒྱད་བྱས་ལ། མཆིམས་རྒྱིག་ཏུ་དང་པོ་དྲུག་
དེ་ལྟར་དང་མ་ངེས་པ་ལ་ནམ་སྒྲིན་མ་ངེས་པ་དང་གནས་སྐབས་མ་ངེས་པ་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་བྱས་ཤིང།
མཐའ་དཔྱད་འདིར་ངེས་པ་ལ་གནས་སྐབས་ངེས་ལ་ནམ་སྒྲིན་མ་ངེས་པ་སོགས་སྟེ་བཞི་དང་མ་ངེས་པ་
ལའང་སྟེ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་འདིན་པར་གསུངས་པ་གསུམ་ཀ་རང་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། མདོ་སྟེ་
པའི་ལྷགས་ལ་ངེས་པའི་ལས་ལ་ནམ་སྒྲིན་མྱོང་ངེས་ཀྱིས་མ་བྱུང་པས་དེ་ལྟར་སྟེ་བཞི་དང་བརྒྱད་སོགས་
འཐད་ལ། བྱེ་སྟེ་དང་མདོད་རང་ལྷགས་ལ་མི་རུང་སྟེ། ངེས་པའི་ལས་ལ་ནམ་སྒྲིན་མྱོང་ངེས་ཀྱིས་བྱུང་
པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མཐོང་པའི་ཆོས་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ངེས་
པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་དང། གང་སྟེལ་ལས། བྱེ་བྲག་སྟེ་བ་རྣམས་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་པ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ནི་ངེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དཔུལ་བ་ན་དགེ་བའི་འཕེན་པ་གསུམ་ལས་མེད་པའི་སྐབ་བྱེད་དུ། དེ་ན་ནམ་སྒྲིན་ཡིད་འོང་
མེད་པ་བཀོད་པ་དང། འོག་ཏུ་དཔུལ་བ་ན་མི་དགེ་བའི་ལས་ལས་ལྷ་ལས་མི་ལྟན་པར་གསུངས་པ་ནི་
གོང་དུ། དཔུལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགོ་དང། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དཔུལ་བ་ལ་
དགོངས་ཀྱི་སྒྱིར་ཉི་ཆེ་བའི་དཔུལ་བ་ན་ལས་ལས་གཞན་དང་ནམ་སྒྲིན་ཡིད་འོང་ཡོད་པ། རྩ་བ་བྱེ་བ་
རིའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་འདུལ་བའི་སྒྲངས་འདས་ང་བརྒྱད་སོགས་ཀྱིས་འགྲུབ་པོ། །ཆགས་བྲལ་བྱིས་པས་
སྦྲེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་མི་བྱེད་པ་ཆེ་དེར་ཆགས་བྲལ་མ་བྱས་པའི་སྟོན་དུ་འདས་དང་སྦྲེས་ནས་མྱོང་
འགྱུར་གྱི་ལས་གསར་དུ་མི་བསགས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཁོ་རང་གིས་གསར་དུ་མི་བསགས་པ་ལ་བྱེད་ན་
ལན་གངས་གཞན་མྱོང་ལའང་ཐལ་བར་འགྱུར་པ་སྟོམ་ཆེག་ལྟར་ལ། རྒྱུད་ལ་ཡོད་མེད་ལའང་མི་བྱེད་
དེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེར་སྦྲེས་ནས་མྱོང་བར་འགྱུར་པའི་ལས་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང། མཐའ་དཔྱད་ལས།
གསར་གསོག་མི་བྱེད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བར་དོའི་འཕེན་པ་ཉེར་གཉིས་ནི་རང་གི་ནམ་སྒྲིན་གནས་སྐབས་བརྟེན་གཅིག་གང་རུང་གི་
སྐབས་སུ་འཕེན་པས་འཕེན་བྱེད་ཅེས་བཏགས་ཀྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མིན་ཏེ། ངེས་པ་བརྟེན་གཅིག་

མཐོང་ཆོས་ཚུང་འཁྱར་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་(འབྲུག)ངེས་པ་བརྩ་གཅིག་མཐོང་
ཆོས་འབྲས་བྱ་ཅན་གྱི་ལས་ཡིན་གྱི་མཐོང་ཆོས་ཚུང་འཁྱར་གྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། དེ་བར་དོའི་རྟེན་ལ་གསར་
དུ་བསགས་པ་མ་ཡིན་པར་དེ་ལ་བར་སྲིད་པའི་རྒྱད་ལ་འབྲས་བྱའི་གནས་སྐབས་དེ་དག་འཕེན་རུས་གྱི་
ལས་སམ་ལས་གྱི་རུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་ཡོད་པས་ལས་དེ་དག་འདོག་ཟེར། དེ་ལ་འཕེན་པ་ཉི་ཤུ་བར་དོའི་
རྟེན་ལ་གསར་དུ་བསགས་པར་ཐལ། མདོད་རྒྱུ་ལས། དེ་ནི་ལས་གསོག་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་ཕུང་པོ་
དང་རྣམ་སྒྲིན་ཚུང་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་ཕུང་པོ་གཉིས་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་པའི་
རིས་མཐུན་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང། རིན་ཆེན་འབྲེན་པའི་ཤིང་རྟ་ལས། སྲིད་པ་བར་མ་
ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་དེ་འདོད་ཁམས་སུ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གསོག་པ་ན། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཉི་
ཤུ་རྩ་གཉིས་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། ངེས་པ་བརྩ་གཅིག་མཐོང་ཆོས་
ཚུང་འཁྱར་གྱི་ལས་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིའི་སྐབས་གྱི་མཆིམས་རྒྱུ་གི་མཆོན་
ལས། འདི་སྒོ་མི་གསལ་བས་ལས་གཞན་གཉིས་ནི་མི་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་ཏེ་མི་སྒྲོག་པར་འདོད་པས་
སོ། ཞེས་པས་ཚུང་འཁྱར་གཞན་གཉིས་གསར་བསགས་མེད་པར་གསུངས་པས་ཤུགས་ལ་མཐོང་ཆོས་
ཚུང་འཁྱར་གསར་བསགས་ཡོད་པར་བསྟན་ལ། དེ་ནི་ངེས་པ་བརྩ་གཅིག་ལ་བྱེད་པ་གོང་འོག་བསྒྲིག་ན་
ཤེས་པའི་ཕྱིར། ངེས་པ་བརྩ་གཅིག་ལ་བར་སྲིད་པའི་རྒྱད་གྱི་གནས་སྐབས་བརྩ་གཅིག་འཕེན་རུས་གྱི་
འཕེན་བྱེད་ལས་འདོག་པ་དེ་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་ལྷས་ངག་གི་ལས་བཞག་ན་འདོད་པའི་ལྷས་
ངག་གི་ལས་ཤི་འཕོས་པས་མི་གཏོང་བ་མེད་པས་གཞོད་ལ། ཡིད་ལས་ཡིན་ནའང་སྦྲེས་ནས་ཚུང་འཁྱར་
གྱི་ལས་གྱི་དབང་གིས་སྦྲེས་པའི་བར་སྲིད་པའི་རྒྱད་གྱི་ངེས་པའི་ལས་བརྩ་གཅིག་བོ་ཆོས་ཅན། དེ་འདྲ་
བའི་བར་སྲིད་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་བར་སྲིད་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་གྱི་རྒྱུ་དུ་
ཁྱར་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱད་གྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང། གང་ཟག་ཡིན་ན། རང་གི་སྦྲེ་བ་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་རང་གི་སྦྲེ་བ་སྤྲ་མ་བའི་རྒྱད་གྱིས་བསྐྱས་པས་
མ་ཁྱབ་པར་ཐལ་བ་དང། རྣམ་སྒྲིན་ལ་ལྷང་བསྟན་ཕྱིས་འབྱུང་གིས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ་བ་དང། སྲིད་པ་ཐ་
མ་བའི་རྒྱད་ལ་སྦྲེས་ནས་ཚུང་འཁྱར་གྱི་འཕེན་བྱེད་གྱི་ལས་ཡོད་པར་ཐལ་བ་སོགས་མཐའ་ཡས་སོ། །

མཐའ་དབྱེད་དུ་ཁྱོད་ངེས་ཀྱི་ལས་དྲུག་གསུངས་པ་ནི། ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་ལ་ཕན་པ་དང་གནོད་
པ་བྱས་པའི་ལས་གཉིས་སོ་སོར་བགང་ངོ་། །དགེ་སྤྱོད་ལྡེ་སྤྱོད་གསུམ་པ་བས་དགེ་འདུན་ལ་བྱད་མེད་
ཅེས་སྒྲུབ་པའི་ལས་དེ་མཐོང་ཆོས་ཁྱོད་འཇུག་གི་ལས་ཡིན་ལ། དེའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལྔ་བརྒྱར་བྱད་མེད་
དུ་ཁྱུར་པར་གསུངས་པ། འོག་ནས་འབྱུང་པའི་མ་འགགས་པས་སྡོན་བསོད་སྟོམས་སྤུལ་བའི་ལས་ལྟར་
བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་གྱིས་ལས་རིགས་འདྲ་སྤྱོད་བསགས་ཏེ་སྐྱེས་པའམ་ཡང་ན་ཆོག་རྩལ་གྱི་ལས་དེ་ལ་
དགའ་བ་དང་ལུན་རིང་སོགས་མང་སོ་བྱས་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ལྔ་བརྒྱར་བྱད་མེད་དུ་
ཁྱུར་ཟེར་དགོས་ཀྱི་གཞན་དག་(འབྲུག་)གིས། མདོ་སྡེ་པ་སོགས་གོང་མའི་ལྷགས་ལ་ཆོག་རྩལ་སྒྲུབ་པའི་
ལས་དེ་ཁྱོད་འཇུག་གསུམ་ཀ་ཡིན་ལ། བྱེ་སྐྱེའི་རང་ལྷགས་ལ་ཆོག་རྩལ་གཅིག་བརྟེན་པ་དེས་བྱད་མེད་
ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལྔ་བརྒྱར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཐ་དད་པ་ལྔ་བརྒྱ་དུས་གཅིག་དུ་བསགས་པས་དེ་འདྲའི་རག་ལས་
སྐྱེ་ཅམ་དེ་མཐོང་ཆོས་ཁྱོད་འཇུག་གི་ལས་མིན་གྱི། འགེལ་པ་རྣམས་སུ་གསུངས་པ་ནི། དེ་ལ་མཐོང་ཆོས་
ཁྱོད་འཇུག་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ལས། ཡིན་པའི་མཚན་གཞི་བསྟན་པ་མིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མདོ་སྡེ་
པ་སོགས་གོང་མའི་ལྷགས་ལ་ཁྱོད་འཇུག་གསུམ་ཀྱི་དོན། རང་འགེལ་ལས། རྩོམ་པའི་དབང་གིས་མིང་
དེ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་དང། གང་སྤེལ་ལས། རྣམ་པར་སྤྲོན་པའི་མགོ་བྱག་ཅེས་བྱ་
པའི་དོན་ནོ། ཞེས་པ་ལྟར། རང་རྒྱད་ལྔ་གྱི་གང་ཟག་གི་ཆེ་དེ་ལ་དང། དངོས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་ལ་དང།
སྐྱེ་བ་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་ལ་རྣམ་སྤྲོན་ཁྱོད་བའི་མགོ་རྩོམ་པས་འདྲིལ་པས། རང་རྒྱད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་
སྐྱེ་བ་སྤངས་པ་ན་ལན་གངས་གཞན་ལ་ཁྱོད་འཇུག་སྐྱེས་ནས་ཁྱོད་འཇུག་དུ་ཁྱུར་བ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་
ཁྱོད་འཇུག་གསུམ་འགའ་ཚུལ། རང་རེའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆར་གསལ་བ་ལྟར་ལ། བྱེ་སྐྱེའི་ལྷགས་ལ།
དེའི་ཆེ་ཆོག་རྩལ་གྱི་ལས་ལྔ་བརྒྱ་ཅིག་ཅར་བསགས་ན་མ་འགགས་པས་སྡོན་བསོད་སྟོམས་སྤུལ་དུས་སུ་
བསོད་སྟོམས་སྤུལ་བའི་ལས་བཅོ་ལྔ་དུས་གཅིག་དུ་བསགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་
ཏེ། ལས་དེས་བདེ་འབྱོར་སྐྱེས་ཏེ་སྐྱེ་བ་དབྱེད་ཏེ་ཡང་བསོད་སྟོམས་བྱས་པས་དེ་དང་དེ་དག་དུ་སྐྱེས་པའམ།
ཡང་ན་བསོད་སྟོམས་སྤུལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དགའ་བ་དང་ཡི་རང་སོགས་སེམས་པའི་ལས་དུ་མ་ཡོད་
པས་དེའི་དབང་གིས་དེ་དག་དུ་སྐྱེས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགེལ་ལས། དེས་འབྱོར་བརྟེན་ནས་
ཆེ་རབས་དབྱེད་པ་དང་ཡང་བསོད་སྟོམས་གཞན་བྱས་པས་དེའི་སྤྱོད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་

པ་ནས། ཡང་སྤྲུམ་པ་དེ་བསོད་སྟོམས་ལ་བརྟེན་ཏེ་སེམས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱན་མང་པོ་བྱང་ནས་འགའ་ཞིག་གིས་འབྲས་བུ་འགའ་ཡོངས་སུ་བབྱང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེའི་ཆེ་བྱང་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ལྔ་བརྒྱ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལྔ་བརྒྱ་དུས་གཅིག་ཏུ་བསགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཆོག་རྩལ་ཀྱི་ལས་ལ་བྱང་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་དགེ་བས་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བྱང་མེད་ལ་བདེ་འགྲོ་བས་བྱས་པའི་ཕྱིར། འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་པ་རྟེན་འབྲེལ་ལྷང་རིགས་བང་མཛོད་ན་གསལ་ལོ། །ཡང་དེ་འདྲ་བའི་ཆོག་རྩལ་སྤྲུམ་བའི་ལས་སྤྱི་ཙམ་དེ་མཐོང་ཆོས་སྤྱོད་འགྱུར་ཀྱི་ལས་མིན་པའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཞིང་གི་བྱང་པར་ལས་གྱུར་པའི་མཐོང་ཆོས་སྤྱོད་འགྱུར་ཀྱི་ལས་ཀྱི་མཆན་གཞིར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཞིང་གི་བྱང་པར་ལས་གྱུར་པ་ནི། དཔེར་ན་དགེ་སྤྱོད་ཞིག་ཞེས་པ་ནས། མཆན་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གྲགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་ལས། འདི་ནི་ཞིང་གི་བྱང་པར་ལས་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཁོ་ནའི་རྣམ་བཅད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགོག་སྟོམས་ལས་ལངས་མ་ཐག་པ་སོགས་བསད་པའི་ལས་མེད་དེ། འཆི་སེམས་སྡོན་དུ་མ་སོང་བར་ལངས་མ་ཐག་ཏུ་ཤི་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་འགྲེལ་ལས། འགོག་སྟོམས་ལས་ལངས་མ་ཐག་པ་བྱང་འདས་ལས་སྤར་ལོག་པ་དང་འདྲ་གསུངས་པ་ནི། འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་སྐབས་སེམས་མེད་པས་དེའི་ཆེ་ལྷག་མེད་བྱང་འདས་ལས་སྤར་ལོག་པ་དང་འདྲ་ཞེས་པའོ། །

རང་འགྲེལ་ལས། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་འདྲེན་པའི་ཤིང་རྟ་སོགས་སུ་སེམས་ཆོར་མེད་པར་གསུངས་པ། དེའི་མཇུག་ཏུ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱལ་ཀྱི་ཆོར་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་ལྟར། དེའི་རྣམ་སྤྲིན་ཀྱི་ཆོར་བ་སྤྲུག་བསྐྱལ་ལ་ལུས་ཆོར་གྱིས་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེའི་རྣམ་སྤྲིན་ལ་ཡིད་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་བྱང་སྟོམས་བཞག་དགོས་སྟམ་སྟེ། མཆིམས་རྒྱུ་གི་མཆན་དུ་གཙོ་བོ་དེ་ཡང་ནི་ཆོར་བ་སྤྲུག་བསྐྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གཙོ་བོ་སྟོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ངན་སོང་གསུམ་ན་རྣམ་སྤྲིན་སྐྱེས་གྱིས་འཆི་སེམས་བྱས་པ་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཞུགས་བརྒྱུད་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་དེའི་བར་

གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་གོང་མའི་ལུགས་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་སྲིད་ཅེ་བ་སོགས་ལ་བསམ་གཟུགས་བརྒྱན་ལྟན་པའི་དོན་གང་ཡིན་དཔུང། འདིར་གཡེང་བའི་རྒྱ་ལྗང་དང། ཞེས་པ་རང་འགྲེལ་དང་མངོན་རྒྱ་སོགས་དང་མཐུན་པས། མཆིམས་རྒྱ་དང་ཆོས་མངོན་པ་ལས་རྒྱ་བཞི། ཞེས་གསུངས་པ་ཕྱི་མ་བཞི་ཆེ་འདིའི་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱ་ཅམ་ལས་བྱུང་བས་བཞི་བྱུང་བ་ཉིད་པ་དེས་ཡིན་ནམ་སྟེ། གཞན་དག་ཆོས་མངོན་གྱི་དོན་དུ་བྱས་ནས་ཕྱི་མ་བཞི་འང་ལས་ལས་སྦྱེས་པས་ནམ་སྒྲིན་ལས་སྦྱེས་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་ནམ་སྒྲིན་ལས་སྦྱེས་པ་དེ་བཞིའི་དབྱེ་གཞིར་འཛོག་པས་བྱུང་བུ་མི་བཟང་བེད། དེ་ལ་སྐྱག་པ་དང་གཞོད་པ་སོགས་ལ་ནམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བྱས་མ་བྱབ་སྟེ། འཕགས་པ་འབྱུང་བ་མ་སྒྲོམས་པས་གཡེང་བ་དེ་ནམ་སྒྲིན་ལས་སྦྱེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རང་འགྲེལ་ལས། འཕགས་པ་ནམས་ལ། ཞེས་པ་ནས། ལས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ཉེ། ངས་པ་ནི་སྟོན་ནམ་པར་སྒྲིན་བེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་ངས་པ་ནི་ནམ་པར་མི་སྒྲིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པ་ལྟར་འགྲེལ་མངོན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཕྱི་མ་བཞི་ཆོས་ཅན། ལྷན་དང་མན་ངག་སོགས་ཀྱིས་བཅོས་སུ་མེད་པར་ཐལ། ལས་ལས་སྦྱེས་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། མཆིམས་རྒྱ་ལས། ལས་ལས་སྦྱེས་པ་སྟེ་དེ་ལ་ལྷན་དང་མན་ངག་དང་རྒྱས་པ་ཅན་གྱིས་བཅོས་སུ་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་དག་གིས་བཅོས་སུ་ཡོད་པར་ཐལ། མཆིམས་རྒྱ་ལས། སྐྱག་པ་ནི། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་ནི་སྦྱེས་བྱ་དམ་པའི་མན་ངག་གིས་བཅོས་སུ་ཡོད་དོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིགས་པ་ལྗང་ལས་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་མེད་པའི་འདིགས་པ་ནི། རྒྱལ་སྤངས་མ་ལས། དེ་ལ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་མེད་པའི་འདིགས་པ་ནི་གྲགས་པ་མེད་པའི་འདིགས་པའོ། འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སྐྱག་པའི་འདིགས་པ་ནི་ཆོགས་པའི་ནང་དུ་བག་འཁུམས་པའོ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། སྦྱིར་ལས་དཀར་ནག་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་གྱིས་འཛོག་པ། རང་འགྲེལ་ལས། མི་དགེ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཅིག་དུ་གནག་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་གནས་པའོ། ཞེས་དང། རྒྱལ་སྤངས་མ་ལས། མ་སྦྱིབ་པ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དཀར་པོ་ཡིན་ནོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱབ་ལ། འདིར་རྒྱུད་གྱི་སྟོན་པ་བཞག་པའམ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀའི་སྟོན་བཞག་པའི་དཀར་པོའི་ལས་ལ་རྩ་བར་གཟུགས་མེད་མ་བཤད་པ་བྱེ་སྤྲིའི་ལུགས་ཡིན་གྱི་མངོན་རང་ལུགས་མིན་ཉེ། རང་འགྲེལ་ལས་གཟུགས་མེད་པར་གཏོགས་པ་མ་བཤད་དེ་ཅེ་ན། ཞེས་པ་ནས། ཞེས་

གྲགས་ཏེ། མདོ་གཞན་ལས་དེ་ཡང་བཤད་དོ། །ཞེས་དང། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། གྲགས་ཅེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ཡིན་ནོ། །མདོ་གཞན་ལས་ཞེས་པ་ནས། ལས་དཀར་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དཀར་པོ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱིད་པའི་ཅེ་མོའི་བར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་དེ་འདིས་ནི་རང་གི་བསམ་པ་གང་གིས་ན་གྲགས་ཅེས་བྱ་བའི་སྒྲ་རབ་དུ་སྦྱར་བ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་དང། གང་སྟེལ་ལས་ཀྱང་རྟོ། །

འདིའི་དཀར་ནག་འབྲེས་མའི་ལས་ནི། རྒྱུད་གཅིག་ལ་ངོ་པོ་མི་དགེ་བ་དང་ཅིག་ཅར་ལྡན་ཞིང་རྣམ་སྒྲིན་ཡང་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་ཅིག་ཅར་རམ་སྟེལ་ནས་སྒྲིན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པས། དེ་འདྲོད་པའི་དགེ་བའི་ལས་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་མེད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། མི་དགེ་བའི་ལས་དེ་དགེ་བ་དང་འབྲེས་པར་འབྱུང་ཡང་སྟོབས་ཆེ་བས་འབྲེས་པའི་ལས་སུ་མི་འཇུག་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དགེ་བ་དང་ལྡན་གཅིག་འབྱུང་བའི་མི་དགེ་བའི་ལས་དེ་དགེ་བ་དང་འབྲེས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེས་པའི་ལས་མིན་ལ། ཆགས་བྲལ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདྲོད་པའི་དགེ་བའི་ལས་དེ་མི་དགེ་བ་དང་འབྲེས་པའི་ལས་ཡིན་ཀྱང། དེ་དང་འབྲེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་དགེ་བ་ཐོབ་པ་ཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་ཟིན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དཔྱོད་ལས། འདྲོད་པའི་དགེ་བ་ལ་དེ་ལྟར་ཅིག་ཅར་རམ་སྟེལ་བས་བྱས་ཀྱང་གསུངས་པའང་མི་དགེ་བ་དང་ཅིག་ཅར་རམ་སྟེལ་པའི་ལས་ཡིན་པས་བྱས་པའི་དོན་ནོ། །

འདིས་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་དུ་ཆ་དབྱལ་ན་དགེ་བའི་རྣམ་སྒྲིན་མེད་པར་གསུངས་པས། ལམ་རིམ་སོགས་ལས་ཆ་དབྱལ་བ་ལ་རྒྱུང་ལངས་ནས་ཆོར་བ་བདེ་བ་སྤྲོ་མོ་སྦྱེས་པ་དགེ་བའི་རྣམ་སྒྲིན་དུ་གསུངས་པ་འདིར་མི་འདྲོད་དམ་དཔྱད། ཁ་ཅིག་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་དང་ཞེ་སྤང་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་ཅིག་ཅར་གང་ཟག་གཅིག་ལ་ལྡན་པ་མེད་ཟེར་བ་གཞུང་གོང་འོག་གསུམ་དང་འགལ་ཞེས་པའི་གཞུང་གོང་མ་ནི་དེར་བྲངས་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་དང། བསྟན་བཅོས་ལས། ལས་གསུམ་སོགས་ཞེས་སོགས་ཡིན་ལ། འོག་མ་ནི་རྩ་བར། ཡོངས་རྫོགས་བྱེད་པ་དུ་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་རྩ་འགྲེལ་དག་

ཨེ་ཡིན་སྐྱམ་སྒྲེ། ས་རོལ་པོ་དགེ་སྤྱིག་གི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་དང། འཕངས་འབྲས་བྱ་མེད་པར་ཐལ་བ་འཕངས་པས་སོ། །

ཁ་ཅིག་སེམས་པ་བརྒྱ་གཉིས་ནག་པོ་བྱེད་ཡིན་ན། བསམ་གཏན་བཞི་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་པོ་བརྒྱད་ཀྱང་དཀར་པོ་བྱེད་བྱ་འཇུག་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ་སྒྲེ། མི་དགེ་བ་རྣམས་རང་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་ཀྱང་རང་ཐོབ་པ་ཆད་པས་སྤངས་ཚུལ་ཡོད་ལ། དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་རང་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་མཐའ་དག་སྤངས་པས་སྤོང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སེམས་པ་བརྒྱ་གཉིས་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་པའི་ལས་དང་པོ་གསུམ་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། སྟག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟག་བསྐལ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་མྱང་འདས་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་སོགས་ལ་སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་ཞིབ་ཆ་གྱིས། དགེ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་དཀར་པོ་སྒྲོན་བྱ་འཇུག་པ་སོགས་ཤེས་སྟེ། ཞེས་པས་གནག་ན་མི་དགེ་བས་མ་བྲལ་གྱི་སྒྲོན་ལ་མི་དགེ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་གནག་པ་འཛོག་པར་ཤེས་པས་མི་དགེ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་བྱ་འཇུག་པའི་སེམས་པ་དེ། ནག་པོའི་ཆོས་སམ་རྣམ་སྤྲིན་གནག་པ་ཡིན་ཀྱང་དཀར་བའི་ལས་ཡིན་ཟེར་དགོས་སམ་སྟེ། དེ་སྤྲི་ལུགས་ལ་སྤྱོད་པའི་གཙོ་བོ་མི་སྟོབ་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡིད་འཛོག་ལ། དེའི་ཆོགས་པའི་ལུས་ངག་གི་རིག་མིན་ནི་དེ་དཔོག་བྱེད་ཡིན་པས་སྤྱོད་པར་འཛོག་ལ་ཡིད་ལས་ནི་གཙོ་བོ་དང་དཔོག་བྱེད་གང་ཡང་མིན་པས་སྤྱོད་པར་མི་འཛོག་ཟེར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡིད་ཀྱི་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སེམས་ནི་དོན་དམ་པར་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་དག་གིས་སྒྲོན་སྤྲོས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང། གང་སྟེལ་ལས། གང་གིས་དང་གང་རྟེན་སུ་དཔག་པ་དེ་དག་ཁོ་ན་སྤྱོད་པའི་ཡིན་པར་བཤད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་གྲག་གོ་ཞེས་མ་རངས་པ་བྱས་པས་ན་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་མི་དགེ་བ་དང། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་སེམས་པ་ཉིད་སྤྱོད་པ་གསུམ་གར་གསུངས་ཀྱང། ལས་སེམས་པར་འདོད་པའི་མདོ་སྟེ་པ་སོགས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་གྱི་རང་ལུགས་མིན་ནོ། ། བསྟན་བཅོས་ལས། དཔེར་ན་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་སྟོག་བཅད་ལ་སྒྱུར་བ་མེད་པར་མ་ཇུར་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་པ། དེ་སྤྲི་རང་ལུགས་ལ་དངོས་གཞི་ལ་སྒྱུར་བའི་སྤྲོད་གསུངས་

པ་ཡིན་ཏེ། ཤི་མ་ཐག་པའི་ཆེ་དངོས་གཞི་བྱང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། མཐུག་ལས་སྒྱུར་བའི་སྒྲར་གསུངས་
ཞེས་པ་བསད་བྱ་འཆི་སྲིད་ལ་གནས་ཆེ་དངོས་གཞི་བྱང་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་ལན་བཏབ་པ་ལས། དེ་
ལྟར་འདོད་མཐུན་གྱི་རང་སྡེ་མེད་དེ། བསད་བྱ་མ་ཤི་གོང་དུ་དངོས་གཞི་བྱང་བར་འདོད་པའི་རང་སྡེ་
མེད་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དཔྱད་ལས། སྒྱུར་བའི་དོན་སློབ་དཔོན་གྱིས་དངོས་གཞི་ལ་འདོད། དེ་སྒྲུབ་མཐུག་
སྒྱུར་བ་ཞེས་པས་བསྟན་པར་འདོད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུངས་པ་དབྱད་དགོས་ཏེ། གང་སྡེ་ལ་
ལས། དངོས་ཁོ་ན་སྒྱུར་བའི་སྒྲར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བ་དག་སྟེ། ཞེས་དང། རྒྱལ་
སྐས་མ་ལས། སློབ་དཔོན་གྱིས་ངེ་ལྟར་ན་ཉེས་པ་མེད་ཅེས་བཟོད་པ་དང། ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བས་དེར་
དངོས་ཁོ་ན་སྒྱུར་བའི་སྒྲར་གསུངས་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་བྱ་བ་སྒྲས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ཅི་མཐུག་སྒྱུར་བའི་སྒྲར་
གསུངས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱོགས་འདི་བོར་རམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མ་བོར་བ་ཉིད་དོ། །གཉིས་ཀ་ཡང་སྲིད་དེ་
གལ་ཏེ་འཆི་སྲིད་པའི་མཐུག་ཐོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་སོག་ཆགས་ཤི་བར་ལྟར་ན་ནི་དེར་དངོས་པོ་
སྒྱུར་བའི་སྒྲར་གསུངས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་ལ་དེ་ཡན་ཆད་གཅིག་ཏུ་ཤི་ན་ནི་མཐུག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
བར་འདོད་དོ། ཞེས་དང། དངོས་དེའི་སྒྱུར་བའི་འདོད་ན་དེའི་རིག་བྱེད་དངོས་གཞིར་མི་འཇུག་བར་
ཐལ། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་དེ་འཆི་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཚོད་པ་བཀོད་ཀྱང། མཛོད་རང་ལུགས་ལ་དངོས་ལ་སྒྱུར་བའི་སྒྲར་གསུངས་
ཞེས་པའི་ལན་གཅིག་སྤྲས་ཆོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཡིན་ནམ་སྟེ། དེས་ན་བསྟན་པ་གང་གིས་སོག་
གཙོད་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་རིག་བྱེད་དེ་དངོས་གཞི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་དངོས་གཞིའི་སྐབས་དང་
མི་འབྱོར་བའམ་མ་སྐྱབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་བསད་བྱ་ཤི་མ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། རྟགས་མ་གྲུབ་
ཟེར་དགོས་ཏེ། འདིའི་སོག་གཙོད་པར་བྱེད་ཅེས་པ་དངོས་གཞིའི་སྐབས་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆིམས་
རྟེན་ལས། སོག་གཙོད་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྱུར་བའི་འབྲས་བུ་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ལ་
འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སོག་གཙོད་སོགས་དུག་གཞན་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ལ་དངོས་ཀྱི་རིག་བྱེད་མེད་པར་གསུངས་ཀྱང།
རང་གི་མདུན་དུ་གཞན་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ལ་ལག་བརྟེན་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་

དུ་ངན་སྐྱུགས་ཀྱིས་སློག་བཅད་པ་དང། ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཀྱིས་རྩུན་བྱས་པའི་ལས་ལམ་ལ་ཡང་རིག་
མིན་ཁོ་ནས་བྱས་པར་མཐའ་དཔྱད་དུ་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་ལུང་གིས་བསྟུབས་ལ། དེ་ལ་ཡང་ལུས་ཀྱི་
རིག་བྱེད་སློགས་ཡོད་པར་འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱད་ལས། རྩུན་སྦྱེའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལ་ངག་ཅིག་མི་
དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ངག་གིས་བརྗོད་པ་མེད་ཀྱང་ལུས་སློགས་ཀྱིས་རྩུན་བྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་པས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མཐའ་དཔྱད་འདིར་འདི་བྱེ་སྦྱེའི་ལུགས་སོ། །ཞིབ་ཆ་དགོས་
ཞེས་གསུངས་པས། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་དོན་ངན་སྐྱུགས་ཀྱིས་སློག་གཅོད་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་
མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་རིག་བྱེད་མེད་པའི་དོན་མིན་ཅེ་ན། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། འདི་ལ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་
པར་རིག་བྱེད་ཀྱང་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་དགོངས་པར་ཨེ་འགོ་སྟུང་ལ། ཡང་ན་འདུལ་མངོན་གྱི་བྱང་པར་
མི་འདྲ་བས་ལ་ལ་འདུལ་བར་ཡང་སྦྱས་བེན་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་འདུལ་མངོན་གྱི་བྱང་པར་ཡིན་ཟེར་
རམ་དཔྱད། འོན་ཀྱང་བྱེ་སྦྱེའི་ལུགས་ལ་རིག་བྱེད་མ་བཞག་ན། ཅ་བར། དང་པོའི་རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་
མིན། །ཞེས་པའི་ད་ལྟར་གྱི་ཆོ་གས་དགེ་སྦྱོང་གི་སྒྲུབ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ངག་གི་སྦྱོང་བ་བཞིའི་རིག་བྱེད་
ལ་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང། དགེ་ཚུལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་སྦྱོང་བ་གསུམ་ལ་བདག་
དགེ་ཚུལ་དུ། ཞེས་པའི་སྐུ་བས་ཀྱི་ངག་གི་རིག་བྱེད་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་མཐའ་དཔྱད་ལས།
དེས་ནི་དགེ་སྦྱོང་གི་སྦྱོང་བ་དུན་སྒྲུབ་པའི་ངག་གི་སྦྱོང་བ་བཞི་ཡང་སྦྱེ་ཚུལ་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་
ནས། དེའི་ཆེད་དུ་ལུས་བསྐྱད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང། འདིས་དགེ་བ་དེ་འདྲའང་སྤར་ལྟར་ཤེས། ཞེས་
གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ལ། ངག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལ་ངག་ལས་ཀྱིས་བྱས་པར་ཐལ་ལོ། །

སྒྲུབ་ཆོག་ལས། འཆི་སྲིད་སྤྱ་མོར་རིག་བྱེད་ཡོད་མེད་དཔྱད། གསུངས་པ་ལུགས་འདིར་འཆི་
སྲིད་ལ་སྤྱ་རགས་མི་འདོད་པས་འཆི་སྲིད་སྐྱོད་ཅིག་ཐ་མའི་དུས་ལ་འདོད་དགོས་ལ། གསོད་པ་པོ་ལ་
དེའི་ཆེ་ལས་ལམ་རིག་མིན་ཁོ་ན་བྱུང་དགོས་ཏེ། དེའི་ཆེ་རྣམ་རིག་གི་བྱ་བ་བྱེད་མི་སྤུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་ལ་མངོན་འདུལ་གྱི་བྱང་པར། ནས། ཞིབ་ཆ་གཅེས་ཞེས་པ། རྩུན་ཆོག་དང་དར་ཆོག་གང་
དུང་གིས་སྒྲུབ་པ་ལེན་ཆེ་སྦྱོང་བ་བདུན་རེ་རེ་ལ་རྣམ་རིག་ཡིན་མིན་གཉིས་ངས་ཅན་ཡིན་གྱི། རང་བྱུང་

དང་ངེས་འཇུག་གི་ཆེ་རིག་མིན་ཁོ་ན་ཐོབ་པ་བསྟེན་རྫོགས་བཅུ་འཁོར་ལྟུང་ལྟར་ཡིན་པས་ཞིབ་ཆ་གཅེས་
པའི་དོན་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་སྤར་ལྟར་མངོན་འདུལ་གྱི་བྱང་པར་འབྱེད་དམ་དཔུང། རང་འགྲེལ་ལས།
མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྒྱུར་བ་སྤོང་བ་ནི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྒྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་མི་དགེ་བའི་སྒྱུར་མཇུག་སྤོང་བ་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་སྒྱུར་མཇུག་ཏུ་གསུངས་པས། བསམ་གཏན་ཟག་
མེད་གྱི་སྒྲུབ་པའི་སྒྱུར་མཇུག་མེད་དམ། ཡོད་ན་གོང་དུ་དངོས་ཁོ་ན་ལས་ཐོབ་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་
དོགས་པས་དཔུང། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལ་སྒྱུར་མཇུག་མེད་གསུངས་པ། གཟུགས་ཅན་གྱི་ལས་ལམ་ལྟར་སྒྱུར་
མཇུག་རིག་བྱེད་རིག་མིན་སོགས་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྒྱུར་སྒྱུར་མཇུག་མེད་པ་མིན་ཏེ། དེ་གསུམ་
ལ་ཡང་སྒྱུར་བའི་རྣམ་སྟོན་མཇུག་གི་བདག་འབྲས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། ལམ་རིམ་ལས། སྒྱུར་བ་ནི་
བསམ་པ་དེ་ལ་སྒྱུར་བ་བརྩམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྒྲུབ་ཆོག་ལས། འོན་ཀྱང་ལུས་ཀྱིས་རྩལ་དང་ཡིད་ཅུང་གིས། རྟོག་གཅོད་རྫོགས་པ་ཡོད་ཕྱིར་
ཞིབ་ཆ་དགོས། གསུངས་པ་སྤར་ལ་སྒྱུར་བ་ངག་གི་རིག་བྱེད་དང་ཕྱི་མ་ལ་སྒྱུར་བའི་རིག་བྱེད་གཏན་
མེད་པས། ཉེར་བསྟེགས་རྣམས་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད། ཅེས་པ་བྱབ་མཐའ་བཟུང་བ་མིན་ཞེས་ཞིབ་ཆ་བྱ་
གསུངས་པ་ཡིན་ལ། མཐའ་དཔྱད་ཀྱི་ཞིབ་ཆ་དགོས་གསུངས་པའང་དེ་ཡིན་ནམ་སྟམ། འོག་ལྟའི་གཞིའི་
མིང་གཟུགས་ལ་སྤང་པོ་ལྷ་བཞག་ནས་དེ་ལ་སྒྱུར་བ་འདེབས་པས་དེའི་གཞིའམ་ཉེན་དུ་གསུངས་པ་
ཡིན་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། འོག་པར་ལྷ་བའི་གཞི་ནི་མིང་དང་གཟུགས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་སྒྱུར་བ་འདེབས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། མིང་ནི་ཆོར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོལ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། རྩལ་སྒྲའི་ལས་ལམ་སོགས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་དོན་གོ་བ་ཞེས་པ། དོན་གོ་རྣམས་ཀྱི་ཆོག་པ་རོལ་བོས་གོ་
བ་ལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་གི་དོན་གོ་བ་ལ་མི་བྱེད་དེ། མཐའ་དཔྱད་ལས། དེས་ན་མངོན་པར་གོ་རྣམས་པ་དེ་དེའི་
དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང། དོན་གོ་རུང་གི་ཆོག་སྒྲ་ཆེ་པ་རོལ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཆོག་ཐོས་པའི་རྣ་ཤེས་
ལས་དོན་གོ་བའི་ཡིད་ཤེས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་དོན་མངོན་པར་གོ་བ་ཡིན་
ན་ནི་ཆོག་གི་དོན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང། ཞེས་པ་ནས། འོན་ཏེ་མངོན་པར་
གོ་བར་རྣམས་པ་ཡིན་ན་ནི་དེ་ལ་ཉེས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཇི་ལྟར་ན་མངོན་པར་གོ་བར་རྣམས་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

སྐད་བྱུང་བ་དང་ན་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྦྱེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཆོག་ལ་
ཆོག་ཀྱལ་གྱིས་བྱུང་ཀྱང། ཆོག་ཀྱལ་གྱི་ལས་ལམ་གྱིས་མ་བྱུང་སྟེ། འཁོར་བསྐྱར་གྱི་ཆེ་བག་མ་གཏོང་ལེན་
སོགས་གྱི་ཆེ་འདོད་ཆགས་ཤས་རྒྱུང་བའི་དབང་གིས་སྦྱ་སོགས་ཆོག་ཀྱལ་སྦྱ་ཡང་རིག་བྱེད་ཁོ་ན་འབྱུང་
བས་ལས་ལམ་མ་ཡིན་པར་གང་སྟེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེའི་ཆེ་སེམས་ཅན་རྣམས་
འདོད་ཆགས་ཤས་རྒྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དེས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་འདྲེན་
པར་རྟུས་པར་མི་འགྱུར་ལ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མེད་པ་ཅན་གྱི་ལས་གྱི་ལམ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དག་ཀྱལ་གྱི་ལས་ལམ་ལ་ཉོན་མོངས་དྲག་པོས་ཀུན་ནས་སྤངས་ཏེ་
བརྗེད་འདོད་གྱི་དོན་དེ་ལ། དེར་འདུ་ཤེས་ནས་སྦྱ་བ་དགོས་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། འདིར་ནི་བརྗེད་འདོད་
པའི་དོན་དེ་ཉིད་ལ་དེར་འདུ་ཤེས་ནས་སྦྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྱུར་གྱིས་རྒྱུན་བྱས་
པའི་ལས་དེ་དག་ཀྱལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་མཐར་ཐུག་དག་ཀྱལ་སྦྱ་བའོ། །ཞེས་ལམ་རིམ་སོགས་ལས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དག་གི་ལས་ལམ་ཕྱི་མ་གསུམ་ལུས་ཀྱིས་བྱས་པ་མེད་དམ་སྟུམ། རྒྱུན་སོགས་གསུམ་
གྱི་སྦྱོར་མཐུག་པལ་ཆེ་བ་དག་ཀྱལ་གྱི་ལས་ལམ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་སྟེ། དེའི་ལས་ལམ་སྦྱ་བའོ་པ་ན་འཛོག་
པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་ཐམས་ཅད་བརྟུན་སེམས་ཡིན་ཀྱང་བརྟུན་སེམས་གྱི་ལས་ལམ་ཡིན་མི་
དགོས་ཏེ། བརྟུན་སེམས་གྱི་དོན་གཞན་གྱི་ནོར་སོགས་བདག་གིར་གྱུར་ན། ཞེས་འདུན་པའི་ཆགས་པ་
ལ་བྱེད་ལ། ལས་ལམ་ལ་མཐུ་དང་འཇབ་བྱ་སོགས་མི་རིགས་པའམ་ལོག་པས་བདག་གིར་བྱེད་འདོད་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲིམ་སྟན་ན་བརྟུན་སེམས་ཡོད་ཀྱང་དེའི་ལས་ལམ་མེད་ཟེར་དགོས་སོ། །

ལོག་ལྷ། དཀར་ནག་ལ་སོགས་བྱེ་བྲག་གིས། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལས་ཡིན་པར་ཆོས་
མངོན་ལྟར་མཐའ་དཔྱིད་དུ་ཡང་གསུངས་ལ། ཡིད་གྱི་གསུམ་པོ་དེ། བདེ་བ་ཚྱོང་འགྱུར་ལ་སོགས་
གསུམ། ཞེས་སོགས་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལས་ཀྱང་ཡིན་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་ལོ། རང་འགྲེལ་ལས། མི་དགེ་བ་
ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལས་ཁོ་ན་ལ་དཀར་ནག་གསུངས་པས་དཔྱད་དགོས། བསྟན་
བཅོས་དང་མི་འགལ་ཚུལ་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་དགོས་གསུངས་པ། རང་འགྲེལ་དུ་ལོག་ལྷས་དགེ་ཙ་
གཙུག་ན། བསྟན་བཅོས་ལས། མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་གང་དག་ཡིན་ཞེ་ན། མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་

གང་དག་གིས་དགེ་བའི་རྩ་བ་གཙོད་པར་བྱེད་པ་དང། ཞེས་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་
ནི་རྒྱན་པོས་མི་བྱངས་ཏེ་གྲོང་བསྐྱེག་པ་ན། རྒྱན་པོས་གྲོང་བསྐྱེག་ཟེར་བ་ལྟར་མི་དགེ་བའི་རྩ་བས་རྒྱན་
ནས་བསྐྱངས་པས་ལོག་ལྟས་བཅད་པ་ལ་མི་དགེ་བས་བཅད་ཅིས་དེ་ལྟར་བཤད་ཅིས་པའོ། །མཆིམས་
རྒྱུ་ཏུ་ལོག་ལྟས་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྒྱན་ནས་བསྐྱངས་ལ་ཞེས་པ་ཡི་གེ་མ་དག་པས། ལོག་ལྟ་མི་དགེ་
བའི་རྩ་བས་རྒྱན་ནས་བསྐྱངས་ལ་ཞེས་འདོན་དགོས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལོག་པར་ལྟ་བ་མི་དགེ་བའི་
རྩ་བས་བྱངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང། གང་སྤེལ་ལས། མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆེན་པོས་བྱངས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་
བས་དགེ་བའི་རྩ་བ་གཙོད་པའི་ལས་རྒྱན་དེ་འདྲེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དག་
ཁོ་ན་ལ་བསྟན་པས་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་བ་བ་ལ་ལོག་
ལྟ་མངོན་དུ་རྒྱུར་པ་ཡོད་ཀྱང་ལས་འབྲས་མེད་པར་ལྟ་བ་སོགས་དགེ་རྩ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་ལོག་ལྟ་ཆེན་པོ་
མངོན་དུ་རྒྱུར་པ་མེད་དེ། དེ་བྱུང་ན་དགེ་རྩ་གཏོང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་སོགས་ལོག་
ལྟ་ཆུང་དུ་འི་ཆེ་གཏོང་བས་དགེ་རྩ་ཆད་པས་གཏོང་བ་ཡོད་ཀྱང་ལོག་ལྟས་གཙོད་རྒྱུའི་དགེ་བ་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལོག་ལྟ་ཆེན་པོས་གཙོད་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་
བ་དང། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་གཉིས་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་ན་མི་དགེ་བའི་
ལས་ལམ་བརྟུ་དང་སེམས་པ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་མེད་པ་དང། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་སེམས་པ་
ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་ལྟན་ཅིག་མི་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་དང། སྤར་ལྟར་སྐལ་མཉམ་གྱི་འབྲས་བྱ་
འབྱེན་འདྲིན་དང་སེམས་བརྟུ་གཉིས་ཀྱི་མཐུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་ཚུལ་སོགས་ཀྱིས་གནོད་ལ། མེད་ན་
བན་བ་སེམས་སོགས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་རྒྱད་ལ་ཡོད་ན། དེ་ད་ལྟར་བ་དང། མངོན་རྒྱུར་པ་རྒྱད་
ལ་ཡོད་པས་བྱབ་པ་དང། ཐོབ་པ་དེར་ཡང་འོག་མའང་ཐོབ། ཅིས་དང། ཟད་པ་ཤེས་ལ་ཟག་བཅས་
ཀྱང། ཞེས་སོགས་དང་འགལ་དོགས་པས་དཔྱད།

གཅིག་དང་བརྒྱད་དང་ལྔ་དང་མིན། ཞེས་པ་ཡིད་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་དང་སྒྲིམ་པའི་ལུས་
ངག་གི་བདུན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། གང་སྤེལ་ལས་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་སྤོང་བ་གཅིག་དང་ལྔ་འམ་དུག་
དང་གཉིས་གསུམ་ལྔའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་མེད་པ་དང། རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་ཀྱིས་དགེ་བསྟན་ལ་སྤོང་བ་

བཞི་དང། དགེ་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་བ་བདུན་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བས་བྱབ་པ་བཀོད་པས། དེ་ནི་ཁ་ཆེ་བའི་ལུགས་ལ་སྒྲིམ་པ་གསར་དུ་ལེན་དུས་ལ་བྱ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྒྲིམ་པ་ཡང་དག་པར་ལེན་པ་ནའོ། །ཞེས་ཐམས་ཅད་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོད་རང་ལུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པའི་ཐོབ་གཏོང་མདོ་སྟེ་པ་ལྟར་ཡིན་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ལ། མཆིམས་རྒྱིག་ལས། མདོད་དགོངས་པ་ནི་དང་པོ་ཉིད་ནས་སྣ་གཅིག་ལ་སོགས་པ་སྤངས། ཞེས་པ་ནས། སྤང་བ་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར། སྤྱོད་བ་སྣ་གཅིག་གི་སྒྲིམ་པ་སྣ་གཅིག་སྤངས་པ་ཡོད་ལ། འདིར་སྟོག་གཅོད་ཁོ་ན་སྤྱོད་བར་ཁས་སྤངས་པའི་སྣ་གཅིག་སྟོད་པའི་དགེ་བསྟན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ལ་གནས་དུས་དགེ་བའི་ལས་ལམ་གཅིག་ཁོ་ན་འབྱུང་བར་གསུངས་པ། ཁ་ཆེ་བས་དེ་དགེ་བསྟན་མིན་པས་ན་དགེ་བ་དེ་ཡང་བར་མར་འདོད་དོ། །དེས་ན་མདོད་རང་ལུགས་སམ་སྟོབ་དཔོན་ལུགས་ལ་སྤྱོད་བ་སྣ་གཅིག་གི་སྒྲིམ་པ་ཡོད་པས་གཅིག་ཅུ་དང། ལྷ་ཅུ་དང། སེམས་པ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་ལ། བརྒྱད་ཅུ་དང་སྤྱོད་བ་ལྷ་དུག་ཅུ་གྱི་སྒྲིམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཁ་ཆེ་བའི་ལུགས་ལ་ཡིད། སྒྲིམ་པའི་ལས་ལམ་གཅིག་ཅུ་དང་སེམས་པ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱོད་བ་གཅིག་ཅུ་བསྐྱུང་བའི་དགེ་བསྟན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བསྐྱུང་བ་ལ་གསུངས་ཞེས་གྲགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། མཆིམས་རྒྱིག་ལས། སྟོག་གཅོད་པའི་རྩ་ལྷུང་གཅིག་བྱུང་ན་དེ་སྤྱོད་བའི་སྒྲིམ་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་གཏོང་བ་དང་ཐམས་ཅད་མི་གཏོང་བར་གང་བསད་པའི་སེམས་ཅན་དེ་ཁོ་ནའི་ཆའི་སྒྲིམ་པ་གཏོང་བར་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པར་གསུངས་པས་ཕྱི་མའི་ལུགས་ལ་སྣ་གཅིག་སྟོད་པའི་དགེ་བསྟན་གྱི་སྤང་བ་སྣ་གཅིག་ཅུ་བསྐྱུང་ཡང་བཞི་སྤྱོད་བའི་སྒྲིམ་པ་ཡོད་པས་སྟོན་མེད་ལ། སྤང་མའི་ལུགས་ལ་རྩ་བའི་དོན་སྤར་ལྟར་གསར་དུ་ལེན་དུས་ལ་བྱེད་ཀྱི། སྤྱིར་སྒྲིམ་པའི་ལས་ལམ་གཅིག་དང་སེམས་པ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་ཟེར་དགོས་སོ། །རང་བརྒྱབ་སེམས་ལ་གནས་ཆེ་མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་བརྒྱད་ཅིག་ཅར་བྱུང་ན་ལུས་ངག་གི་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ཆགས་པས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཀྱང། གསོད་དང་གཞོད་སེམས་ཆོག་རྩལ་པོ། ཞེ་སྤང་གིས་ནི་མཐར་ཕྱིན་བྱེད། ཁྱེས་སོགས་ནི་གསོད་པའི་བསམ་པ་ཁོ་ན་ལས་འོར་འཕྲོག་པའི་བསམ་པ་ལྟ་བུ་སེམས་གཞན་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་སྟོག་གཅོད་ལྟ་བུ་ལ་དགོངས་པས་མི་འགལ་ཚུལ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། འོ་ན་ནི་ཆགས་པ་ཁོ་ནས་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་མི་འབྱུབ་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེ་ན། དེས་ན་(དེས་པ)དེས་ནི་སེམས་གཞན་དང་མི་ལྟན་པའི་དེ་རྫོགས་པ་

ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་དང། གང་སྟེལ་ལས། དེས་པ་དེ་ནི་གཞན་གྱི་ནོར་འཕྲོག་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདིར་ནི་འདི་ལ་སྟོན་ཆགས་གསོད་པར་བྱའོ་སྟུང་པའི་སེམས་གཞན་ཡང་ཡོད་པས་དེའི་ཕྱིར་འགལ་བ་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལ། རང་འགྲེལ་ལས། བརྒྱད་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་བརྒྱབ་སེམས་ལ་སོགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་བ། ཞེས་གསུངས་པས་ལོག་གཤམ་གཞོད་སེམས་ཀྱིས་མཐར་ཕྱིན་པའང་འདོད་དགོས་ལ། འོན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཀྱིས་ལུས་ངག་གི་བདུན་གང་རུང་མཐར་ཕྱིན་ཆེ་ལོག་གཤམ་མ་གཏོགས་པ་ཞེས་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས་གསུངས་པས་དེ་བདུན་རང་གི་བྱེད་ཆེ་མཐར་ཕྱིན་བྱེད་ཉོན་མོངས་ཅན་དགོས་སམ་སྟུང་ལ། དེ་བདུན་མི་དགེ་བའི་ཅ་བ་གསུམ་ལས་སྟེ་དགོས་པར་གསུངས་པས། མཐའ་དཔྱད་དུ། དེད་དཔོན་སྟོང་རྩེ་ཅན་གྱིས་མི་ནག་མདུང་ཐུང་ཅན་བསད་པའི་ལས་དགེ་བར་གསུངས་པ་དཔྱད། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། མིང་གི་སྟོན་ན་དེ་ལྟར་གསུམ་ཡིན་གྱི། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང། གཞན་དག་ན་རེ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡང་ཡོད་དེ། ཞེས་པ་ནས། ཆོག་རྒྱབ་པོ་དང་ཕྱ་མ་དང་ཆོག་ཀྱལ་བ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དག་ཀྱང་ཐ་དད་དོ། ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་རང་ལྷགས་ལ་དབྱེ་བའི་བསམ་པས་ཆོག་རྒྱབ་སྐྱས་ན་ངག་གི་ལས་གཅིག་ཉིད་ངག་གི་ལས་གསུམ་ཀར་འཁྱར་བར་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་གསོལ་བཞིས་དགེ་སྟོང་གི་སྟོན་པ་ལེན་ཆེ་རིག་མིན་ཐ་དད་པ་བདུན་བྱུང་ཆོག་ལ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལུས་དབྱིབས་གཅིག་ཕུ་དེ་བདུན་ཀར་བཞག་ན་དེ་དག་མི་འགལ་བར་འཁྱར་ལ་སོ་སོ་བ་ལྟོག་ཆས་བྱེད་དམ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་། རྒྱད་ཐ་དད་པ་ལ་སྦྱར་ནས་མི་དགེ་བའི་ཅ་བ་གསུམ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གསུམ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སོགས་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་གནས་གཉིས་པའི་མཇུག་ཐོགས་སོགས་ལ་ཆོག་འཁྲི་མང་ངོ་། །མཆིམས་རྟེན་ལས། འདི་ནི་པལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པས། དགེ་ཅ་ཆད་པའི་ཆ་དཔྱལ་བ་ལའང་ལོག་ལྟ་མངོན་དུ་འཁྱར་པ་ཡོད་དེ། དེས་དགེ་ཅ་མཆིམས་མི་སྟོར་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དཔྱད་ལས། གཟུགས་མེད་སོ་སྟེ་དང། ནས། སྟོང་བདུན་ལྡན་པའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཟུགས་མེད་སོ་སྟེ་ཞེས་པ་གཞན་ཞིག་གིས་བརྟག་གམ་སྟུང་མོ། །རང་འགྲེལ་དུ་ལྟས་ལྟ་གསོད་མི་གསོད་ཀྱི་ལྷགས་

གཉིས་བཀོད་ནས་གསོད་པ་ལ་སྒྱུབ་བྱེད་བཀོད་པས་རང་ལུགས་ཡིན་ནམ་སྒྱུམ། བརྒྱད་གཤམ་བྱེད་པ་
ནི་སྒྲིབ་བར་བྱེད་པ་ལ་རྒྱལ་སྐས་མ་ལས་གསུངས་སོ། །རང་འགྲེལ་ལས། གཞུགས་མེད་པ་དག་ན། ཞེས་
པ་ནས། ས་ལྷ་ཆར་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་དང་ནི་མ་འོངས་པ་དང་ལྡན་ནོ། །ཞེས་པའི་ས་ལྷ་ནི་འདོད་པ་དང་
བསམ་གཏན་བཞི་སྟེ་ལྷ་ལ་བྱེད་པས་གཞུགས་མེད་འཕགས་པ་ལ་ས་ལྷ་ཀའི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ཟག་
མེད་གྱི་སྟོན་པ་མ་འོངས་པ་ལྡན་པས་ཁྱབ་ཟེར་དགོས་ཏེ། འདས་པ་ནི་རང་སྤར་འདོད་གཞུགས་གང་དུ་
སྒྲིས་པ་དེའི་རྒྱུད་གྱི་སྟོན་པ་འདས་པ་དེ་ལྡན་ལ། མ་འོངས་པ་ནི་ས་དེར་སྒྲིབ་བར་མ་ངེས་པས་ས་ལྷ་ཆར་
གྱི་དེ་ལྡན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ས་གང་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་གྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་
ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱེད་དེ། འཕགས་པ་ནི་འདས་པ་དེ་དང་ལྡན་ནོ། །ཞེས་དང། གང་སྟེལ་ལས། འདོད་པའི་
ཁམས་དང་བསམ་གཏན་བཞིའོ། །ཞེས་པ་ནས། གང་དུ་སྒྲིས་པ་དེ་འགགས་པ་དེ་ནི་སྒྲིས་ཟིན་པའི་ཕྱིར།
ས་ཁོ་ནས་བསྐྱད་ལ་གང་མ་སྒྲིབ་པ་དེ་ནི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ས་ལྷ་ཆར་ལ་རྣམ་པར་བཞག་གོ། ཞེས་
དང། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། གཞུགས་མེད་པ་དག་ན་ས་གཅིག་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་ནས་ས་བཞི་བ་ལ་བརྟེན་
པ་ཅན་གྱི་བར་གྱི་འདས་པ་དེ་དང་ལྡན་ནོ། །འདོད་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་
བའི་བར་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་གྱི་བར་གྱི་ས་ལྷ་ཆར་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་དང་ནི་མ་འོངས་པ་དང་ལྡན་ཏེ། དེར་
སྒྲིས་ཀྱང་རུང་དེར་མ་སྒྲིས་ཀྱང་རུང་སྟེ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་དང་ལྡན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་མཆིམས་རྟེན་ལས། གཞུགས་མེད་དག་བཅོམ་པ་ལ་འདས་པ་མི་ལྡན་པར་གསུངས་པ། སྒྲིབ་སྤྲུལ་
བའི་རྒྱུད་གྱི་དེ་མི་ལྡན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ཀྱང་མ་ཁྱབ་ཚུལ་སྤར་བཤད་ཟིན་ལ། འདི་བའི་མ་འོངས་
པ་མི་སྒྲིབ་པའི་ཆོས་ཅན་ལྡན་ཚུལ་ནི། བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་ལྟ་བུར་སོང་བས་གཞུགས་ཁམས་པའི་
རྒྱུད་གྱི་སྟོན་པ་མ་འོངས་པ་དང་ལྡན་པའི་གཞུགས་མེད་ཉེར་འགྲོ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་གཞུགས་མེད་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་དེའི་ཐོབ་པ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་གང་ཟག་
གི་རྒྱུད་གྱི་རང་གི་ཐོབ་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཅ་བར། ཐོབ་
དང་མ་ཐོབ་རང་རྒྱུད་དུ། །གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱིའོ། །ཞེས་པ་ཅ་འགྲེལ་དག་གིས་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་
འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་གཞུགས་ཁམས་པའི་རྒྱུད་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་སྟོན་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པ་དང། དེ་ལ་གཞུགས་ཁམས་པའི་རྒྱུད་གྱི་དེ་མི་ལྡན་པར་ཐལ། དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་རྒྱུད་

ཀྱི་དེ་མི་ལྷན། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་མི་ལྷན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་དཀའ་
ལོ། །དམུལ་བར་སྡུ་མའི་སྟོག་གཙོད་མི་ལྷན་ན་གསོད་པ་པོ་སྡུར་གྱི་ནས་དམུལ་བར་སྐྱེས་ཆེ་བས་ད་བྱ་གྱི་
ན་དེ་ལ་དེ་བས་ད་པའི་ལས་སམ་སྟོག་པ་འབྱུང་མི་འབྱུང་དང། གོང་མའི་ལུགས་ལ་སྟོག་གཙོད་པའི་ལས་
དགེ་མི་དགེ་དག་གི་འཕྲོས་པས་མི་གཏོང་བས་དེ་དག་སྟོག་གཙོད་ཀྱི་ལས་མ་ཡིན་པར་གྱུར་ཆད་སྟོགས་
དཔུང་བྱ་མང་ངོ་། །

ལས་ཀྱི་སྦྱོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་གྱི་བྱེད་པས་ལག་རྩེས་སོ་སོར་གསུངས་པ་ཅམ་ལས་སྦྱོར་པའི་
རྣམ་སྟོན་རན་འགྲོའི་སྦྱེ་བ་ཡང་སྦྱོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ཀའི་རྣམ་སྟོན་ཡིན་ཏེ། སྟོག་གཙོད་ཀྱི་འཕེན་
བྱེད་ལས་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་དངོས་ཆོགས་པའི་དབང་གིས་དེར་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། ལས་རེ་
རེ་ཡང་བསམ་སྦྱོར་སྟོགས་གསུམ་ཆོགས་དགོས་ཀྱང། བསམ་སྦྱོར་དངོས་མཐུག་གི་དབང་གིས་འབྲས་བུ་
སོ་སོར་ལག་རྩེས་འདྲིལ་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་ནི་ལས་ཀྱི་བྱེད་
པས་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་དང། མྱོང་བ་རྒྱ་མཐུན་ནི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་གཞན་གྱི་ཆེ་སྤང་བྱུང་བྱས་ལ་
དེའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུར་ལས་དེའི་དབང་གིས་རང་གི་ཆེ་སྤང་བ་འོངས་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི།
ལས་ལམ་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་མིན་ཏེ། ལུང་མ་བཞུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་
རང་འགྲེལ་དུ་ཆེ་སྤང་བ་རྣམ་སྟོན་ཡིན་ན་མི་དགེ་བའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུར་ངེ་ལྟར་འཇུག་ཞེས་པའི་
ལན་དུ། དེས་ཆེ་སྤང་བྱུང་འཇུག་བས་དེའི་ཕྱིར་སྟོག་གཙོད་པ་ནི་ཆེ་འདིའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་
པར་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །མཆིམས་རྟེན་ལས། དེ་དག་གསུམ་ག་ཆད་བ་ནི་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ།
ཞེས་སྟོགས་ནི་སྦྱོར་པའི་ཆེ་ཀུན་སྒྲོང་དག་པོ་བཞེན་པ་དང། དངོས་གཞི་ཡང་ཡང་གོམས་པར་བྱས་པ་
དང། མཐུག་ལན་མང་དུ་བྱས་པ་གསུམ་ག་བྱས་པ་ལ་བྱ་ཡི། སྦྱོར་སྦྱོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ཅམ་ལ་མི་
བྱའོ། །ཡིད་ཀྱི་གསུམ་གྱི་བདག་འབྲས་འབྲས་བུ་ཕྱ་བའམ་སུན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཉམས་པ་དང། ཡམས་
སྟོགས་མང་བའམ་ཁ་བ་(ཁབ)སྟེ་སྟོན་པ་མི་སྟོམས་པ་དང། སྟོན་གྱི་འཛིག་ཉེན་ན་འབྱུང་བྱུངས་མཆོག་
ལུབ་པའི་འབྲས་བུ་རྒྱུང་བར་གསུངས་པས། དེ་སྐབས་ཀྱི་དེ་དག་གི་མཐུག་ལ་བརྟུང་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་
ནས་བསྐྱངས་ཏེ་པ་རོལ་པོ་ནོར་དང་བྲལ་བར་བྱས་པ་དང། གཞོད་སེམས་ཀྱིས་གཞན་ལ་གཞོད་པ་བྱས་

པ་དང། འོག་ལྷས་བྱི་མར་སྟོད་དག་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་སྐྱབ་པ་དོར་བ་བཞག་ན་ཨེ་ཆོག་དཔུང།

ལས་ནི་ལྷ་ཡི་འབྲས་བུར་བཅས། །ཞེས་སོགས་འབྲས་བུ་དེ་དག་སྲིད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་བྱས་
མཐའ་བབྱང་བ་མིན་ཏེ། རི་བཅས་སྟོང་ལམ་མ་འོངས་པ་རྒྱ་མཐུན་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
ཙུ་བར། མ་སྐྱེས་པའི། །འབྲས་བུ་མ་འོངས་གསུམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོག་མ་དག་ལའང་
རིགས་འདྲ། འདས་པའི་འབྲས་བུ་དུས་གསུམ་དང་མ་འོངས་པའི་མ་འོངས་པ་རྣམས་ནི་དུས་དེ་དང་
དེའི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་དུས་དེ་དང་དེ་ལ་བྱེད་དེ། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་བྱེད་འབྲས་འདས་མ་འོངས་ལ་
རང་རང་དང་དུས་མཉམ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ནི་འདས་པའི་
ལས་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང། བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ནི་དེའི་རང་གི་ངོ་བོ་མ་གཏོགས་པ་དེ་
དག་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང། བྱིས་འབྱུང་བ་འདས་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་དང། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། སྐྱེས་
བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ནི་མ་འོངས་པ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་དང་མ་འོངས་པ་མཐུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ད་ལྟར་བའི་འབྲས་བུ་ད་ལྟར་བ་ནི་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ད་ལྟར་བའམ་དེ་དང་དུས་
མཉམ་པ་དང། མ་འོངས་པ་ནི་ད་ལྟར་བ་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འམ་དེ་དུས་སུ་མ་འོངས་པ་ལ་བྱ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས།
སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ནི་དེའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་སྐྱེ་བ་མ་འོངས་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། ད་ལྟར་
བའི་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་དང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་འབྲས་བུ་ད་ལྟར་བ་ནི་མེད་དེ། དེར་རྒྱ་དང་འབྲས་
བུ་དག་དུས་སྟེ་བྱིར་ངེས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། ད་ལྟར་བྱུང་བའི་ཆོས་ནི་གཉིས་ཏེ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་བྱུང་བ་ནི་དེའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་
དང་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཞེས་པ་ནས། སྟེ་བྱི་ཉིད་མེད་པའི་བྱིར་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་
ཡང་མེད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཆོས་ཤེས་ད་ལྟར་བ་དེ་ཆོས་བཟོད་ད་ལྟར་བའི་རྒྱ་མཐུན་
ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཀྱང། དེའི་རྒྱ་མཐུན་ཀྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཤེས་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ལ།
ཆོས་ཤེས་འདས་པ་དེ་ཆོས་བཟོད་ད་ལྟར་བའི་རྒྱ་མཐུན་ཀྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་འདས་པ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་
འབྲས་བུ་མ་འོངས་པ་ཡིན་གྱི་འདས་པ་མིན་ཟེར་དགོས་སོ། །

དེ་དག་ལས་དེའི་རྟེན་རང་གི་ས་ན་ཡོད་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་རང་ས་
ནི་ཟག་མེད་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པས་སེམས་རྟེན་གྱིས་བྱེ་ལ། དེ་ཡང་དབེར་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
དངོས་གཞི་ཟག་མེད་གྱིས་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་ཆོ་སེམས་རྟེན་འདྲ་བས་རང་སའི་
རྒྱ་བྱེད་ཅེས་པ་ཡིན་པས་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་སོགས་སུ་བྲལ་འབྲས་སམས་མ་བསྐྱུས་པས་རང་སར་མ་
གཏོགས་གསུངས་པའང་དེ་ལ་དགོངས་སོ། །མདོད་རྒྱུ་གི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་འགྲེལ་ན། རྩོམ་ཆོག་ལས།
མི་རིགས། གསུངས་པའང་སྒྱུར་སས་མ་བསྐྱུས་པ་ཅམ་ལ་བྱེད་ན་མི་རིགས་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །མཆིམས་
རྒྱུ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འདྲ་བྱིར་གསུངས། ཞེས་པ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཅམ་ལས་འདོད་
པའི་འཇིག་མཐར་ལྟ་བུ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་ཆོ་སྤྲུག་བསལ་མཐོང་སྤང་དུ་འདྲ་བ་ལ་བྱ་
སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཉིད་དང་སྤྲུག་བསལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འདྲ་
བའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ལ་སྟོམ་སྤང་གིས་བྱུང་བས།
སྟོམ་སྤང་གི་འབྲས་བུ་མཐོང་སྤང་ལ་རྒྱ་མཐུན་མེད་གསུངས་པ་སྤང་བྱ་རིས་ལའི་སྟོམ་སྤང་ལ་དགོངས་
སོ། །བར་དོའི་འཕེན་པ་ཉི་ཤུའང་སྒྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དེ་དག་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ན་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྤྱིད་
པ་གཅིག་ལ་སྐྱེ་འཆི་དུ་མ་འབྱུང་བའི་སྟོན་ཡོད་པས། འོག་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་མཐོང་ཆོས་ཁྱོད་འཇུར་
ཡིན་པས་རིས་མཐུན་གྱི་གནས་སྐབས་བཅུ་གཅིག་འཕངས་ཀྱང་དེ་དུས་ཀྱི་རིས་མཐུན་མ་འཕངས་པས་
སྟོན་མེད་ཅེས་པའོ། །འདི་དག་ལ་ལན་ཞིབ་པར་དགོས་སོ། །གསུངས་པ་མི་དབང་པོ་མ་ཆང་བ་མེད་པར་
ཐལ་བ་གང་སྤེལ་ལས་འཕངས་པ་དེའི་ལན་གོང་མས་འདེབས་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
གྱིས་དབང་པོ་ཆང་བར་འཕངས་ཀྱང་འཕངས་པ་ལྟར་བྱུང་བས་མ་བྱུང་སྟེ། དེའི་འགལ་རྒྱུན་རྟོགས་བྱེད་
མི་དགེ་བའི་དབང་གིས་དབང་པོ་མ་ཆང་བ་ཡོད་པས་འགལ་བ་མེད་ཅེས་གོང་མའི་ལན་བཏབ་པ་དེ་
ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། དེ་དག་འབྱུང་བ་དང་འགལ་བའི་རྒྱུན་སྤང་བར་བྱ་བ་ལ་རྟོགས་པར་བྱེད་
པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཡོད་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རང་ལྷགས་ལ་འཕངས་འབྲས་
ལ་སྟོག་དབང་གིས་བྱུང་བམ་སྟམ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིས་མཐུན་པ་ལ་བྱ་སྟེ། ཞེས་
དང། མཐའ་དཔྱོད་ལས། འཕེན་བྱེད་གྱིས་རིས་ཁོ་ན་འཕེན་ལ། ཞེས་དང། རྒྱལ་སྐས་ཀྱི་ལྷགས་དེ་བྱེ་སྟེ་
དང་མི་མཐུན་ཀྱང་བྱུང་མཐའ་གོང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟོན་བཟོད་ཡིན་བྱས་ཆོག་པའི་བྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། རྟེན་འབྲེལ་ལས། ལུས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྤྱི་ཙམ་འཕངས་འབྲས་སུ་འདོད་གསུངས་པ་བྱེ་སྤྱོད་གཞན་ཞིག་ཡིན་ནམ་དཔྱད་ལ། བོད་དུ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱད་སོགས་མྱོང་ཚུལ་མང་དུ་གསུངས་པས། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱོན་ལ་འཕངས་འབྲས་ཀྱིས་མ་བྱས་ཟེར་རམ་དཔྱད།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལས་དུ་མས་ལུས་གཅིག་འཕེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་སྤྱི་བ་གཅིག་འཕེན་བྱེད་ལ་སྒྲོག་གསུམ་ཀྱི་ལས་གསུམ་ངེས་པར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་དངོས་གཞི་ཆོགས་པ་དང་བཅས་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་སྤྱོན་པ་དང་བཅས་པ་གཞན་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང། གང་སྤེལ་ལས། གཞན་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལས་དང་འབྲས་སུ་གཅིག་པའི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང། མཐའ་དཔྱད་ལས། ལས་སེམས་པ་དེ་དང་མཚུངས་ལྷན་ཀྱི་ཆོར་སོགས་དགེ་མི་དགེ་གཟུགས་ཅན་དང་མིང་གཞི་ཉོན་མོངས་དང་སེམས་སོགས་རྣམ་སྤྱོན་དང་བཅས་པ་དག་གིས་ཀྱང་འཕེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་བྱས་ན། དེ་འབྲེལ་སྤྱི་བ་གཅིག་སུ་དེ་ཆོས་ཅན། ལས་དུ་མས་འཕངས་པར་ཐལ། སྒྲོག་གསུམ་ཀྱི་ལས་གསུམ་གྱིས་འཕངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས་སྟེ། འདིའི་དུ་མ་ནི་ཆོགས་པ་མི་གཅིག་པའི་ལས་དུ་མ་ལ་བྱེད་པས་སྒྲོན་མེད་པའམ། ཡང་ན་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྷན་ཀྱི་སེམས་པ་དེ་འཁོར་བའི་སྤྱི་བ་འཕེན་བྱེད་དང་ལས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཀྱང་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མིན་ཟེར་དགོས་པ་ལྟར། འདི་ཡང་སྒྲོམ་ཆོག་ལས་དཔྱད་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་གང་གཙོ་ཆེ་བ་དེ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ལ། གཞན་གཉིས་མིན་པས་སྒྲོན་མེད་ཅེས་ཀྱང་ཆོག་གམ་སྟུམ། ཡང་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དེ་རིས་འཕེན་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་དང་ལྷན་ཅིག་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱས་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། རིས་མཐུན་པ་འཕེན་པར་མི་བྱེད་དེ། ལས་དང་ལྷན་གཅིག་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། བོད་མའི་མ་རིག་པའི་རྣམ་སྤྱོན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རང་འགྲེལ་ཀྱི་དོན་ནི་སེམས་མེད་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ནི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དུ་འོངས་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་མེད་པས། ཏྲགས་དེ་ལྟར་བཞག་ལ། འཁོར་བར་སྤྱི་བ་ལས་ཉོན་གཉིས་ཆོགས་པས་འཕེན་དགོས་པ་རང་སྤྱེ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་སྤུན་མོང་པ་ཡིན་པས་བོད་མའི་

མ་རིག་པའི་འཕངས་འབྲས་ཡོད་ཀྱང་རྣམ་སྤྲིན་མེད་ཟེར་རམ་དཔུང། འདིར་ལས་སྦྱིབ་སྦྱིང་གསུམ་ཁོ་
ནར་ཡོད་པ་དང་ཉོན་མོངས་རྩོལ་ཉོན་སྦྱིབ་མིན་པར་གསུངས་པ་ནི། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དེ་ལ་
དགོངས་ཏེ། བསམ་གཟུགས་སོགས་ལས་ཆོས་སྤོང་གི་ལས་ཀྱང་ལས་སྦྱིབ་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་
སྤྲིན་གྱི་སྦྱིབ་པ་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པའི་རྒྱུད་གྱི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་རྩིས་དང་དན་སོང་བའི་རྒྱུད་གྱི་
རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་སོགས་འཛོག་དགོས་ཏེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཉིད་སྦྱིབ་པ་ཡིན་པས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྐབས་འདིར་ལས་སྦྱིབ་ལ་སྦྱིབ་པ་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་
ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། ལས་ཉིད་སྦྱིབ་པ་ཡིན་པས་ན་ལས་ཀྱི་སྦྱིབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བོང་
མའི་ལུགས་ལ་དང་པོར་བག་ཆགས་ཀྱི་ངོ་བོར་བསགས་པའི་མཚམས་མེད་ལས་ལྟ་བུ་སྦྱིབ་པ་མིན་པས་
ལས་སྦྱིབ་རང་ལྟོག་སྦྱིབ་པ་མིན་པ་སྐབས་བཞི་བ་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་བྱས་ན་ཨེ་ཆོག་དཔུང། བ་མཚན་
ཟུར་པའི་བྱུང་མེད་བསད་པའི་ལས་དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱུས་པ་བསད་པའི་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། བ་བསད་
པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱུང་མེད་བསད་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
བྱུང་ཟེར་དགོས་ཏེ། དེ་དང་ལུས་ཉིན་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པའི་དེ་ཐམས་ཅད་བསད་པའི་ལས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། ལུས་གཅིག་པ་དེ་ལ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉིན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་སྦྱོབ་གཞན་དགག་
པ་སྐྱུས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་པ་དེ་ཡང་དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ཤི་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་ན།
དགྲ་བཅོམ་པ་བསད་པའི་མཚམས་མེད་ལས་དེ་ཕྱིར་མི་འོང་བསད་པའི་མཚམས་མེད་ལས་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་ཕྱིར་མི་འོང་བསད་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། འདུལ་བའི་རྩིས་འབྲང་གི་བྱེ་སྐྱུས་
གཙུག་ཕུང་ཅན་ལ་དགྲ་བཅོམ་པ་བསད་པའི་མཚམས་མེད་མ་བྱུང་བར་འདོད་ལ། བྱུང་མཐའ་གོང་མས་
གང་ལྟར་འདོད་དཔུང། མཛོད་རྒྱུ་ལས། རྒྱུས་སུའི་བྱེད་འབྲས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་
འཛིག་ཉིན་པའི་ཆོས་མཚོག་འབྲས་སུ་ཆེ་བར་གསུངས་པའི་རྒྱུ་བྱེད་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མེད་པར་མཐོང་
ལམ་འབྲེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མེད་པར་བྱེད་འབྲས་ལམ་བཤེན་འབྲེན་པས་འཛོག་
གམ། ཡང་ན་འཛིག་ཉིན་པའི་རྒྱུད་གྱི་དགེ་བ་ལས་བྱེད་འབྲས་ཆེ་བར་གསུངས་ཟེར་དགོས་ཏེ། རྒྱུར་དགྲ་

བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་བྱེད་འབྲས་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགེ་འདུན་གྱི་འདུ་བའི་སྒོ་འཕྲོག་པ་ནི་དགེ་འདུན་འཆོ་བར་བྱེད་པ་ཞལ་དུ་གསོལ་རྒྱུའི་ཟས་ལྟ་བུ་འཕྲོག་པ་ལ་བྱེད་པར་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས་གསུངས་ཤིང་། མདོ་བྲན་པ་ཉེར་བཞག་ལས། དེ་ནི་ངེས་པར་དཔུལ་བ་ཆེན་པོར་ལྟང་བ་དང་། དགེ་འདུན་ལས་སྤངས་པ་ཆོར་བ་མ་ཕྱིང་བར་དུ་མི་འདག་པར་གསུངས་ལ། འདི་ནི་ཉེས་པ་ཆེ་ལ་འབྱུང་ཉེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོགས་འཆོགས་ནས་གལ་གོང་གི་དགེ་འདུན་ལ་འདྲེན་རྒྱུའི་རྩ་གལ་མཚུག་ནས་འཕྲོག་པ་སོགས་ལའང་འདི་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཔེ་ཆ་དང་སྦྱེ་འབྲེན་པ་སོགས་འདིར་ས་གཅིད་པས་མི་དགོས་སྟུང་སྟེ། རྒྱུར་དོར་བ་དང་རྒྱུང་སོགས་ཀྱིས་འདིག་པའི་སར་སྦྱེལ་བ་ལའང་མཆོད་ཉེན་འདིག་པའི་ཉེ་བའི་མཆོམས་མེད་འབྱུང་བར་གསུངས་པས་ཉེ་བའི་མཆོམས་མེད་འདི་གཉིས་ལ་ནི་གཟབ་པར་བྱའོ། །

བྱང་སེམས་ངེས་གནས་པ་ལ་ཁྱད་ཆོས་དུག་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། བདེ་འགོར་སྦྱེས་པ་དང་རིགས་མཐོན་པོར་སྦྱེས་པ་གཉིས་དང་མིག་སོགས་དབང་པོ་ཆང་བས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་བར་དོ་བ་དང་མེར་མེར་བོའི་སྐབས་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་། རང་འགྲེལ་ལས། སྦྱོན་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་བསྒྲིག་པར་བྱེད་ལ་ཡོན་ཏན་གཉིས་ནི་ཐོབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ངན་འགོ་དང་རིགས་དམའ་བ་དང་དབང་པོ་མ་ཆང་བ་དང་བྱད་མེད་དུ་འགྱུར་པའི་སྦྱོན་དང་མི་ལྡན་པས་ཁྱད་པར་དང་པོ་བཞི་དང་ལྡན་ལ། ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་མ་ཐག་པ་སོགས་ལ་ཆེ་རབས་བྲན་པའི་མངོན་ཤེས་མེད་ཀྱང་ཐོབ་ལ་མ་བཏང་བ་དང་། བསྐལ་བ་བརྒྱལ་མི་ལྡོག་པར་སངས་རྒྱས་འཕྲོལ་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྡན་པས་ཕྱི་མ་གཉིས་དང་ལྡན་པར་བཞག་ཆོག་ལ། སྡོམ་ཆོག་ལས། ཉོག་དཀར་མེར་མེར་མངོན་ཤེས་གསུམ་གྱིས་དཔུད། །གསུངས་པ་ཉོག་དཀར་གྱི་མེར་མེར་བོའི་རྒྱུད་ལ་ཆེ་རབས་བྲན་པའི་མངོན་ཤེས་ཡོད་ན་སྦྱེས་ཐོབ་ལས་མེད་པས་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ལས་གང་ཡིན་དཔུད་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། གོང་དུ་འཁོར་བསྒྱུར་སྦྱེ་སྤྱིད་ཉོན་མོངས་ཅན་ནམ་དཔུད། །ཅེས་པའང་དེ་འདྲ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་མངལ་དུ་འཇུག་པ་དང་ཆེ་རབས་བྲན་པ་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ཡོད་ཀྱང་རྟོགས་པ་མེད་ཟེར་དགོས་ཏེ། ཅུ་བར། སེམས་ཤེས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་གང་། ཞེས་དང་། དཔུལ་བ་བས་ནི་དང་པོར་

ཤེས། ཞེས་དང། གཅིག་ནི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་གོ ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བ་ཏ་རིའི་སྤྱིང་དུ་འགོ་བའི་
དཔག་བསམ་ཡལ་འདབ་དུག་པ་དེད་དཔོན་གིན་དུ་དགའི་གཏམ་རྒྱུད་འཆོལ། བསོད་ནམས་བརྒྱའི་ལྷ་
བརྒྱ་འཕེན་རྫོགས་ཀྱིས་དབྱེ་ཚུལ་ནི། གང་སྤེལ་ལས། དང་པོའི་སེམས་པ་ལྷ་བརྒྱ་འཕེན་ཅིང་མངོན་དུ་
ཡུར་ལ་དེའི་མཇུག་དུ་ཡང་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལྷ་བརྒྱ་མངོན་དུ་འཡུར་རོ། ཞེས་པ་ལྷར་དང་པོར་སྦྱེས་པ་
ལྷ་བརྒྱ་ལ་འཕེན་བྱེད་དང། ཕྱིའི་སྦྱེས་པ་ལ་རྫོགས་བྱེད་ཅེས་གསུངས་ཀྱི་འཕེན་བྱེད་ལས་མིན་ལ། སྒྲོམ་
ཆོག་ལས། འཕེན་བྱེད་དང་ནི་མི་གཡོའི་ལས་ལ་དབྱུད། གསུངས་པ་དེ་འདྲའི་བསོད་ནམས་ལ་མི་གཡོའི་
ལས་ཀྱང་ཡོད་པས་དེ་མཆོན་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ལས་སུ་མི་འདོག་གམ་དབྱུད་གསུངས་པ་ཨེ་ཡིན་སྟུམ།
རྒྱ་ལས་བྱེ་ཚུལ་ནི། སངས་རྒྱལ་ནི་རྒྱ་ལས་རྣམ་པར་དག་པའི་ལས་ལམ་ལྷ་བརྒྱ་པོ་དེ་ལས་བྱུང་ངོ་། ཞེས་
དེ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་པ་ལྷ་བརྒྱ་དང་བདག་ཀྱང་རྒྱ་ལྷ་བརྒྱས་སངས་རྒྱལ་སུ་ཡུར་ཅིག་ཅེས་སྒྲོན་པ་
ལྷ་བརྒྱ་སྟེ་བརྒྱ་དང། ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱེ་ལ་དམིགས་པས་བྱེ་ཚུལ་ནི། མཆོན་སོ་གཉིས་དང་མ་འདྲེས་
པ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་པ་ལྷ་བརྒྱ་དང། བདག་གིས་དེ་དག་ཐོབ་པར་ཡུར་ཅིག་སྟུམ་དུ་
སྒྲོན་པ་ལྷ་བརྒྱ་སྟེ་བརྒྱ་དང། སྤྱིང་རྗེ་སེམས་པ་བརྒྱར་དབྱེ་བའི་ཐ་མ་གཉིས་ནི་སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཁམས་
གསུམ་ལས་སེམས་ཅན་དག་གོལ་ན་སྟུམ་པ་དང། དེའི་རྗེས་ལ་བདག་ཀྱང་གོལ་ན་སྟུམ་པའི་སེམས་པ་
གཉིས་འདོག་གོ། རྒྱལ་སྐུ་མ་ལས། དབྱེ་ཚུལ་ཕྱི་མ་གསུམ་ཙམ་གསུངས་སོ། །བཞི་པོ་དེར་མ་ཟད་རང་
འགྲེལ་ལྷར་བྱང་སེམས་དེས་གནས་པ་མ་གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲས་
བུ་ཅན་ཀྱི་བསོད་ནམས་བསྐྱས་པ་བརྒྱ་དང། སྤྱིང་གསུམ་ཆགས་པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་དང། མཆིམས་
རྟེན་ལྷར་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་འབྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་འདྲན་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་མདོའི་དགོངས་
པ་ཡིན་པས། དེ་དག་ཀྱང་འདོག་དགོས་ཏེ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། འདི་དག་མདོ་སོ་སོར་བཤད་ཚུལ་ཡིན་
ལ། གཅིག་ཁོན་འདོད་མི་རུང་ཡང་མཆོན་གཞིར་རུང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་འདྲན་ཆེ་
མཆོན་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ལས་སུ་ཡུར་པའི་ཞེས་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་དེ་དག་ལ་
གོང་མའི་སས་བསྐྱས་ཡོད་པ་གང་ཞིག འདི་ལ་བསམ་བྱུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྤྱིང་རྗེ་ལ་བསམ་བྱུང་
ཡོད་པར་ཐལ། འདིར་སྤྱིང་རྗེ་དང་མཆོངས་ལྷན་ཀྱི་སེམས་པ་ཞེ་བརྒྱད་དང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤྱིང་རྗེ་ལ་འདོད་ཁམས་ཙམ་ལ་དམིགས་པ་དང་སེམས་ཉེན་ས་དུག་གང་རུང་དང་

འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ནས་ཐོབ་པ་སོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཐ་དད་བྱ་བ་ནམ་
པ་བརྒྱད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་འདྲེས་པ་བཙེ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་
སྤྱིང་རྗེ་ཆོད་མེད་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་ཀྱི་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་མིན་ཏེ། ཐུགས་
རྗེ་ཆེན་པོ་བྱང་སེམས་ངེས་གནས་པ་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འཛིག་རྟེན་ན་བོང་གིས་
མ་ཉོས་པའི་བྲན་ཞེས་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་དེ་དག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས།
ཐུགས་རྗེས་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། བདག་ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱང་དུ་བྱི་དང་འབྲ་
བར་ང་རྒྱལ་མེད་པར་གནས་ཏེ། ཞེས་དང། མཆིམས་རྒྱུ་ལས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ནམས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་
པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་བའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། སྤྱིང་རྗེ་ལ་གོང་མ་ཉི་ཤུ་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་
པར་སྐབས་འདིར་གསུངས་ཤིང། སྤྱིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ་ལྟར་དཔུལ་བའི་རྟེན་ལ་སྤྱིང་རྗེའི་སེམས་
བསྐྱེད་པར་འདུལ་བའི་མཐའ་དཔྱོད་དུ་གསུངས་ལ། འོག་ཏུ་ཡང་ཀུན་ལ་ཐམས་ཅད་སྤྱིང་རྗེ་ཡིས། །སྤྱིན་
པར་བྱེད་པས་སྤྱིན་པ་རྫོགས། །ཞེས་པ་ཆགས་བཅས་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང། གཞན་དོན་ཁྲུང་བྱི་གྱི་
སྤྱིང་རྗེ་མ་ཐོབ་པར་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ མཆོན་དཔེ་ནམས་བསོད་ནམས་དཔག་མེད་ཀྱི་ནམ་སྤྱིན་ཡིན་ན་གསུང་ཆོངས་
པའི་དབྱངས་ལྟ་བུ་དེ་སྤྱིན་པས་ནམ་སྤྱིན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ཉི་འོག་པས་ལས་དེ་
ལས་ནམ་སྤྱིན་གྱི་འབྱུང་བ་གྲུབ་ལ་དེ་ལས་གསུང་གྲུབ་པས་བརྒྱད་པ་གསུམ་པ་དང། ཁ་ཆེ་བས་ལས་
ལས་ནམ་སྤྱིན་གྱི་འབྱུང་བ་དེ་ལས་རྒྱས་བྱུང། དེ་ལས་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྱུང་བ་དེ་ལས་གསུང་འབྱུང་བས་
བརྒྱད་པ་ལྷ་པ་ཡིན་པས་གསུང་དབྱངས་དེ་བརྒྱད་ནས་བྱང་བས་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི། ནམ་སྤྱིན་ཡིན་
པར་རང་འགྲེལ་ལས། འོ་ན་བསྟན་བཙེས་གདགས་པ་ལས་ཆོག་རྒྱུ་པོ་སྤོང་བ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱོམས་པའི་
ཕྱིར་སྤྱིས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཆོན་ཆོངས་པའི་དབྱངས་ཉིད་འབྲུབ་པོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། བརྒྱད་
པ་འདི་ནི་གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེ་སྤྱིའི་ལུགས་ལ་མཆོན་གཞན་དང་
མཛོད་སྤུ་གཙུག་ཏོར་ནམས་འབྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུང་ཡོད་མེད་སོགས་དབྱེད། ལུགས་འདིར་བྱེད་སྤྱིང་
བྱེད་ཀྱི་དུས་སྤུ་གངས་མེད་དང་པོའི་འགོ་བརྒྱམས་པ་ཡིན་པས་མཛོད་ལུགས་ལ་བྱང་སེམས་ལམ་དུ་

ཞུགས་མ་ཐག་པ། དེ་འདྲིལ་ལ། མཆིམས་རྒྱུ་ལས། ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལྟར་ན། རྒྱལ་བོ་འོད་ལྡན་དུ་ལྟར་ཆོ་
སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ། འདུལ་བའི་རང་ལུགས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལུང་སྟེན་
ཀྱི་གཞིའི་གསུངས་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང། བསྟན་འགྱུར་དཀར་ཆག་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལས། སེམས་
བསྐྱེད་པ་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ལྷུ་ལ་འཁོར་སྐྱོང་གི་བར་སངས་རྒྱས་བདུན་ཁྲི་ལྟ་སྟོང་ལ་བསྟེན་
བཀུར་བས་གྲངས་མེད་དང་པོའི་ཆོགས་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་ལུང་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་
ཁྱེད་སྣང་བྱེད་དང་རྒྱལ་བོ་རབ་གསལ་གཉིས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་པ་ནི་གཅིག་
ཡིན་ཏེ། འདུལ་སྟོམ་ལས། རྒྱལ་བོ་རབ་གསལ་དུ། ལྟར་ཆོ་དེ་བྱང་བསྐྱེད་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདུལ་མངོན་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་གྲངས་མེད་དང་པོའི་ཆོགས་ཀྱི་འགོ་ཚུལ་པའི་སངས་རྒྱས་འབྲ་ཡང།
ཐ་མའི་སངས་རྒྱས་མི་འབྲ་བས་འདུལ་བའི་ལུགས་ལ་བསྐླལ་བ་འདིར་སངས་རྒྱས་འོད་སྤང་གི་དུས་སུ་
གྲངས་མེད་གསུམ་པའི་ཆོགས་རྫོགས་པ་ཡིན་ལ། མངོན་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་ཀྱི་དུས་
ཡིན་པས་དེ་ནི་བསྐླལ་བ་འདི་ནས་བསྐླལ་བ་དགུ་བཅུ་ཙམ་གཅིག་འདས་པའི་སྟོན་བྱང་བར་མཆིམས་
རྒྱུ་མཆན་བྱར་གསུངས་སོ། །གང་སྟེལ་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཐོག་མར་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་
པར་མི་རུས་ལ། ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་སྟོང་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་འོག་དུ་གོམས་
པའི་ལུགས་དང་སྟོང་རྗེ་ཆེ་བས་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱབ་པར་བྱེད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཆོ་
ཐམས་ཅད་ལ་ཐམས་ཅད་སྟོང་རྗེས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོ་ནི་དེ་ཙམ་ཀྱིས་སྐྱབ་པའི་པ་རོལ་དུ་སྐྱབ་
པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྟོང་རྗེ་ཁོ་ནས་མིན་ཞེས་པ་མངོན་མཐོའི་ཉེན་ཐོབ་ཆེད་སྟེར་
བ་དང། ཐམས་ཅད་ནི་མ་ཡིན་ཞེས་པ་བྱང་ས་ལྟར་པ་མ་དང་སྒྲ་མ་སོགས་མི་སྐྱབ་པའི་དོན་ནོ། །སྐར་
རྒྱལ་བསྟོན་པའི་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་དོན་ནི། གང་སྟེལ་ལས། སྐྱེས་བུ་ཁྱེད་མཆོག་ཅེས་པ་ནི་སྐྱེས་བུའི་གཙོ་
བོལ། །དེ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་མེད་པས་ཁྱོད་འབྲ་བའི་དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོ་གཞན་དག་ཅེས་བྱ་བ་
འབྱུང་ངོ། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་དགེ་སྦྱོང་ཡིན་པས་དེ་དག་གི་ཕྱིར་དགེ་སྦྱོང་ཆེན་པོ་
ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །ལྟ་ལྷུ་ལ་ས་ལ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་ལ་ལྟ་ལྷུ་ལ་ས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྟན་
པའི་ཆོག་གི་ཚུལ་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིག་ཉེན་འདི་ནའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་རྣམ་ཐོས་བུའི་གནས་
ནའང་ཡོད་མ་ཡིན་ལྟ་ཡི་པོ་བྱང་གནས་མཆོག་དག་ནའང་ཡོད་མིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་གསལ་བར་བྱ་

བའི་ཕྱིར་བསྟན་པའི་ཆོག་དག་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་འདི་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མིའི་འཇིག་རྟེན་ནའོ། །རྣམ་
ཐོས་ཀྱི་བྱའི་གནས་ན་འང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱལ་བོ་ཆེན་པོ་བཞིའི་གནས་ནའོ། །ལྷའི་ཕོ་བྲང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
ལྷའི་གནས་ཏེ་སྤུངས་ཅུ་ཆ་གསུམ་པའི་གནས་ན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ། །གནས་མཆོག་དག་ན་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་འཐབ་བྲལ་ལ་སོགས་པའི་གནས་དག་ནའོ། །འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་དག་ན་ཡང་ཁྱོད་འབྲ་མེད་
པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཚམས་དག་ན་མེད་ཅེས་བྱ་བ་སྟོས་སོ། །འོ་ན་དེ་ཡིད་མི་
ཆེས་ན་འགའ་ཞིག་གིས་རི་རྣམས་དང་ནགས་དག་ཏུ་བཅས་པའི་ས་སྟེང་རྒྱས་པ་ན་སེམས་ཅན་མང་པོ་
གནས་པ་འདི་ཀུན་ཏུ་ཉལ་ཅིག་བདག་ཉིད་ཆོལ་ཅིག་ཅེས་བྱ་བར་བསམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར། ལྷ་
ཡུལ་ས་ལ་མེད་ཅེས་པ་ཡན་མདོར་བསྟན་དང། ལྷག་མ་རྒྱས་བཤད་དང། ཐ་མས་ཡིད་མི་ཆེས་ན་དེ་འབྲ་
ཡུལ་གང་ན་ཡོད་སྟོན་ཅིག་ཅེས་པའམ་ཆོལ་ཅེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་པར་ཕྱིན་དང་པོ་གསུམ་ཆོགས་
ལམ་གྱི་སྐབས་དང། ཐ་མ་གཉིས་རྩི་རྩེ་ལྷ་བྱའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཆེ་རྒྱུགས་པས་གོང་དུ་སངས་རྒྱས་རྣམ་
གཟིགས་ཀྱི་དུས་སུ་བྲངས་མེད་གསུམ་པའི་ཆོགས་རྒྱུགས་ཀྱང་ཆོགས་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་གང་སྟེལ་གྱིས་བཤད་ཅེས་པ་གོང་དུ་བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའ་ནི་ཐོག་མར་ཞེས་སོགས་བྲངས་པ་
འདི་ཡིན་ནོ། །

མཐའ་དཔྱོད་ལས། སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་སྟོམ་བྱུང་བྱམས་པའི་བསོད་ནམས་ལྷས་
ངག་གི་ལས་གསུམ་ཆོས་ཅན། བསོད་ནམས་དང་བྱ་བ་དང་གཞི་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བྱམས་
པའི་བསོད་ནམས་ལྷས་ངག་གི་ལས་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པར་གསུངས་པ་སྦྱིར་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་
བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་
གཞི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་སྟོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་དང་བྱ་བ་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་པ་
ལ་བཞག་པའི་ཕྱིར་དང། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། སེམས་པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམ་པ་འཇུག་པར་བྱའོ་སྟུམ་
དུ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་བྱ་བའི་གཞི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང། མཆིམས་རྒྱལ་གི་
མཆན་བྱར། སེམས་པ་དེ་དག་བརྟེན་ནས་མི་འཇུག་པས་གཞི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང།
རང་འགྲེལ་ལས། བྱམས་པའི་སྟོན་ནས་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་པ་མངོན་པར་འདུ་ཤེས་པའི་

ཕྱིར་རྒྱུ་། ཞེས་སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་བྱམས་པ་ཁོ་ན་བཞག་པའི་ཕྱིར། མཐའ་
 དཔྱད་དུ། བསྒྲོམ་པའི་བྱམས་པ་ནི་བསོད་ནམས་དང་བྱ་བའི་གཞི་གཉིས་དང། ཞེས་པའི་བསོད་ནམས་
 ཞེས་པ་ཆད་པ་གཉིས་དང་ཞེས་པས་ཤེས་ལ། མཆིམས་རྒྱུ་ཏུ་འདིར་གཞིའི་སྒྲ་ནི་རྩུ་ལ་བརྗོད་པར་
 འདོད་དོ། ཞེས་དང། རང་འགྲེལ་ལས། བྱམས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ལ་གསུངས་པས་འདིར་
 ཀུན་སྲོང་གི་སེམས་ནི་དུས་གྱི་ཀུན་སྲོང་ཡིན་ནོ། འདིའི་བསོད་ནམས་བྱ་བ་གཞི་གསུམ་པོ་གང་རུང་
 ཡིན་ན། བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་དགོས་ཏེ། ཅ་བར། དཔེར་ན་ལས་ལམ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཆགས་སོགས་ཀྱིས་གཞན་ལ་རྩལ་སྤྲོད་པ་སྦྱིན་པ་མིན་ཏེ། སྦྱིན་པ་ལ་དགེ་བས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་
 ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཆེ་སྦྱིས་བྱ་དགེ་ཡིད་ཀྱིས། རང་གི་རྩལ་དག་སྦྱིན་བྱེད་པ། དེའི་ཆེ་དགེ་བའི་
 སྤང་པོ་ནམས། སྦྱིན་པ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྦྱིན་པ་བརྒྱད་ཀྱི་དང་པོ་
 བདུན་དང་མ་དག་པའི་སྦྱིན་པ་སོ་གཉིས་སོགས་ལས་སལ་ཆེར་སྦྱིན་པ་མིན་ཏེ། ཟང་ཟེང་གི་སྦྱིན་པ་ལ་
 འབྲས་བུ་ཡོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཅན་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་དག་གི་ནམ་སྦྱིན་ཚུ་སྟོ་ཅན་གྱི་ཞིང་ལ་ས་པོན་
 བཏམ་པ་འདྲ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་། གླུ་བས་འདིའི་བདག་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་ནི་བདག་ལ་ནམ་སྦྱིན་གྱི་
 འབྲས་བུ་ཡོངས་སྤྱོད་སོགས་འབྱུང་བ་དང། གཞན་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་ནི་ལེན་པ་པོའི་དབང་པོའི་འབྱུང་བ་
 ཆེན་པོ་ལ་སན་འདོགས་པ་ལ་བྱེད་དེ། གང་སྤེལ་ལས། དོན་གཉིས་མཐོང་བས་སྦྱིན་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་
 དེ་བདག་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་བསགས་པའི་ཕྱིར་དང། ལེན་པ་པོའི་དབང་པོའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ལ་
 སན་གདགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱུ་། ཞེས་དང། དེ་ནི་དགེ་བའི་ཅ་བ་ནམ་པ་གཉིས་བསགས་པར་འགྱུར་
 ཏེ། འབྲས་བུ་ཡོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཅན་དང་དོན་གྱི་མཚོག་ཆེན་པོ་སྟོབ་པའི་ཆོགས་སུ་གྱུར་བའོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་དོན་གྱི་མཚོག་མངོན་མཐོའི་ལུས་ཡིན་ནམ་དཔྱད། ཟང་ཟེང་གི་སྦྱིན་པའི་ནམ་
 སྦྱིན་འདོད་པ་ཁོ་ནར་དགོས་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། སྦྱིན་པའི་ནམ་པར་སྦྱིན་པའི་ས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་
 ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་དང་མི་འཇིགས་པའི་སྦྱིན་པ་ཁམས་གོང་ནའང་ཡོད་དོ། སྦྱིར་
 སྦྱིན་པ་ལ་བདག་གཞན་གང་རུང་གི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་དགོས་ཏེ། འཕགས་པ་ཆགས་བྲལ་བས་མཆོད་རྟེན་
 ལ་སྤུལ་བ་དེ་གཞན་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་ཡིན་པར་ཤིང་རྟ་དང་མཐའ་དཔྱད་གཉིས་ཀར་གསུངས་ལ། རིགས་
 པས་ཀྱང་འགྲུབ་སྟེ་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་སྦྱིན་སོགས་ལ་སྟོབ་པའི་འཕགས་པ་ཆགས་བྲལ་བ་

ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིར་མཐོང་ཆོས་ལ་མྱོང་བ་མ་གཏོགས་ཞེས་འཕགས་པ་ཆགས་བྲལ་བས་མཚོད་ཏེན་ལ་
ཕུལ་བ་ལྟ་བུ་ཆེ་འདིར་ནམ་སྤྱིན་མྱོང་ཡང་ཕྱི་མ་པན་ལ་མི་སྤྱིན་པས་བདག་དོན་མིན་ཅེས་པ་ཡིན་ཟེར་
ན། མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་འཕགས་པ་ཆགས་བྲལ་བས་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་སྤྱིན་པ་ལྟ་བུ་མཐོང་ཆོས་ལ་
ནམ་སྤྱིན་མྱོང་ན་གཉིས་ཀའི་དོན་ཏུ་སྤྱིན་པ་ཡིན་པས་མཐོང་ཆོས་ལ་མི་སྤྱིན་པའི་སྤྱིན་པ་ནམས་འདྲིག་
ཅེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱས་མ་ལས། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་མྱོང་བར་འགྱུར་པ་མ་གཏོགས་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་དེ་གཉིས་ཀའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིན་པ་བྱང་སེམས་
ཀྱི་དེ་མ་གཏོགས་པའི་མཚོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ། བརྒྱད་པ་མཚོག་ཏུ་གསུངས་པ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་
སེམས་ཅན་ཀུན་གྲོལ་ཕྱིར་སྤྱིན་པ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གྱི་མཚོག་ཏུ་གསུངས་ཞེས་པའོ། །དེ་དག་མཚན་
གཞི་ཙམ་ཏུ་མངོན་གསུངས་པ། སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ལ་རྩུ་འཕྲུལ་དང། ཞེས་པ་ནས། དོན་གྱི་མཚོག་དབྱེ་བཙམ་
སོགས་རིམ་བཞིན་བཞག་པ་མཚན་གཞི་ཙམ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་མཆིམས་རྒྱུ་དང་མཛོད་རྒྱུ་བཀོད་པ་
ལྟར་གང་སྤེལ་དང་ས་སྤེ་སོགས་ན་སྦྱར་ཚུལ་དུག་ཀྱང་ཡོད་ཅེས་པའོ། །

གོང་མའི་ལུགས་ཀྱི་བྱས་བསགས་ཚང་པའི་ལས་དང། འདི་བའི་ལུགས་ཀྱི་བྱས་བསགས་ཚང་
བའི་ལས་མི་འདྲ་ཟེར་དགོས་ཏེ། གོང་མའི་ལུགས་ལ་སྦྱོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ཚང་པའི་ལས་ནམས་
བསགས་པའི་ལས་སུ་གསུངས་ལ། འདི་བས་ཁྱད་པར་དུག་ཚང་བའི་ལས་ཞིག་ལ་འདོད་པས། དེའི་ནང་
གི་རྫོགས་པའི་དོན་འགོ་བ་དེར་སྐྱེ་ངེས་ཀྱི་ལས་རྫོགས་པར་བྱས་པ་ལ་གསུངས་ཤིང། དེ་ནི་རང་འགྲེལ་
ལས། བརྒྱའི་བར་གྱིས་འགོ་བ་དེ་ལ་གང་ཞིག་གིས་ངེ་ཙམ་གྱིས་དེར་འགོ་བར་འགྱུར་པ་རྫོགས་པར་མ་
བྱས་ན་ཡང་ལས་དེ་བྱས་པ་ཡིན་གྱིས་བསགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལས་ལམ་བརྒྱ་ཅར་གྱིས་འགོ་བ་
དེར་སྐྱེ་ངེས་ཡིན་ན་བརྒྱ་ཅར་བསགས་དགོས་པར་གསུངས་པས་དེ་བརྒྱ་ཀ་བསགས་པ་ན་སྤྲ་མ་ནམས་
ཀྱང་བསགས་པའི་ལས་སུ་འགྱུར་ཟེར་དགོས་ལ། དེས་ན་འདིའི་བསགས་པའི་ལས་ལ་འགོ་བ་དེར་སྐྱེ་
བའི་རྣམ་པ་རྫོགས་དགོས་སོ། །འདིར་བརྒྱ་ཅར་གྱིས་གསུངས་པ་འཕེན་བྱེད་གཅིག་གིས་འཕངས་ཀྱང་
རྫོགས་བྱེད་བརྒྱ་ཅར་ལ་མ་ལྟོས་པར་དེར་སྐྱེ་མི་ཐུབ་པས་ཡིན་ནོ། །བསགས་ལ་མ་བྱས་པ་ནི་སུའི་ལུགས་
ལ་ཡང་སེམས་ཀྱིས་རྫོགས་པར་བྱས་ཤིང་དངོས་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་པས་བསགས་པའི་ལས་མིན་

ནོ། །འཁོར་འདྲེག་ཚུལ་གཉིས་བཤད་ཀྱང་རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལུ་སྐབས་སུ་བབས་གསུངས་པ། མཆིམས་རྒྱུ་
དང། མཛོད་རྒྱུ་སོགས་ལས་འཁོར་སྒྱུར་མཐུག་གཉིས་ལ་བཤད་ཀྱང། རང་འགྲེལ་དང། འགྲེལ་བཤད་
གཉིས་ལས་སྒྱུར་མཐུག་ལ་བཤད་པ་བྱུང་ཅིང་ཡང་མེད་པས། ཕྱི་མ་རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལུ་དགེ་མི་དགེའི་ལས་
ལམ་དེ་ལ་ཡི་རང་བྱེད་པ་སོགས་ལ་འདྲེག་པ་སྐབས་སུ་བབས་ཞེས་པའོ། །ཤར་རུབ་གྱི་སྤེལ་པའི་ལུགས་ལ་
ཆགས་བཅས་པས་མཆོད་ཉེན་ལ་སྤུལ་བས་རྣམ་སྤྲིན་མེད་ན་དེ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་མིན་སོགས་དཔྱད།
བསྐྱབ་པ་དོན་པས་བཅས་པ་ལས་འདས་ན་འཆལ་བྱིམས་སུ་འཁྱུར་གསུངས་པ། མ་གྲུས་པས་བྱེད་པ་ལ་
ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། དེ་དག་སྤོང་བ་མཐོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི་བཀའ་ལ་མ་གྲུས་པའི་ཕྱིར་
འཆལ་བའི་རྒྱལ་བྱིམས་སུ་འཁྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་ལྟར་བ་ལྟར་མ་བསྟན་མེད་
པར་ཐལ་ལོ། །བསྐྱལ་བར་མཐོ་རིས་དགའ་གནས་ཕྱིར། ཞེས་པའི་བསྐྱལ་བ་བར་བསྐྱལ་བཞི་བཅུ་ལ་
བསྐྱལ་བར་བྱས་པའི་བསྐྱལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཆངས་མཐུན་གྱི་ཆེ་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཆངས་
པའི་བསོད་ནམས་གཅིག་གིས་འདོར་བར་བསྐྱལ་བ་བཞི་བཅུའི་བར་ཆེ་མཐུན་ཅིང་ཡང་ཡང་སྐྱེ་བར་
གསུངས་པའང་གོང་གི་མ་འགག་པའི་ལས་ལྟར་འདྲེག་གམ་དཔྱད། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། བསོད་ནམས་ཆ་
མཐུན་གྱི་དོན་རང་འགྲེལ་ལྟར་བསོད་ནམས་གྱི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པས་འདྲེག་པ་དང། བསོད་ནམས་བསོད་
ནམས་མིན་པ་མི་གཡོ་བའི་ཆ་གསུམ་ལས་བསོད་ནམས་གྱི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང། ཡང་ན་བསོད་ནམས་
ལ་བཞེན་པས་དེའི་ཆར་འདྲེག་ཚུལ་གསུམ་དང། དེ་བཞིན་དུ་ཐར་ཆ་ཡང་ཐར་པ་ལ་བཞེན་པས་དང།
འཁོར་བའི་ཆ་དང་ཐར་པའི་ཆ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་དང་མཐུན་པས་དང། ཡང་ན་ཐར་པ་ཐོབ་བྱེད་ཡིན་
པས་འདྲེག་པར་རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས་གསུངས་སོ། །

རིགས་པས་རབ་དུ་བཅུག་པ་ནི། རིགས་པ་སྒྲོབ་པའི་ཐབས་ཀྱིས་བཞག་པས་གོང་མའི་སས་
བསྐྱུས་མེད་པས། རང་འགྲེལ་ལས་དང་པོ་གཉིས་སྤང་པོ་ལྷ་པ་དང་གསུམ་པ་སྤང་པོ་བཞི་པར་གསུངས་
སོ། །སྤོམ་ཆོག་ལས། ཀུན་བྱང་རྣམ་གྲངས་སྒྲོས་པས་མངོན་པ་སྤྱད། ཅིས་པ་འདིར་ཀུན་བྱང་གི་རྣམ་
གྲངས་གསུངས་པས་མངོན་པ་སྤེལ་བུན་གྱི་ནང་གི་ཆོས་ཀྱི་སྤང་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་བསྐྱུས་ཞེས་པའོ། །

སྤྲུམ་པ། མཐུ་ལྡན་རབ་འཕུག་རྒྱན་གྱིས་ཉེར་བྲངས་ཤིང་། །རྗེས་འཕུག་ཉིན་བྱེད་དབང་པོས་སྦྱིན་
པ་ལས། །བདེ་སྤྱད་འབྲས་བུའི་ཁུར་ལྡན་འདབ་སྟོང་ཅན། །འདོད་ལྡན་རྟེན་རྒྱལ་ཚོགས་གྱིས་སྦྱོང་ཚུལ་
སྟོས། །ལས་འབྲས་དད་པ་བརྟན་པོའི་གྲུར་ཁྱུགས་ཏེ། །རྣམ་འབྲེན་དེད་དཔོན་བགྲང་ཡས་བསྟེན་བཀྲར་
ནས། །ཐར་པ་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་གྲོང་བྱེད་དུ། །བགྲོད་པའི་ཚུལ་རྣམས་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

༣༢། །ཚེས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་དགོངས་དོན་བརྗེད་བྱང་དུ་བཀོད་པ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་ལས་གནས་ལྡེ་བ་བཞུགས་སོ། །

སྤ་རྒྱས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སོགས།

རྒྱལ་ཀྱན་མཁུན་པའི་སྤང་བརྟན་གྱུར་གྱུམ་གཟུགས། །རུར་སྤྱིག་གར་གྱིས་རྣམ་རྒྱལ་སྤོ་བཟང་གྲགས། །དེ་ཡི་གདམས་པའི་མངོན་འཛིན་སྤྲུལ་མཆོན། །དབྱེར་མེད་སྤྱིང་དབྱུས་བཞུགས་ལ་སྤོ་མཆོག་སྤྱོད། །

བྱེད་ལས་བཅུ་ཀ་ལ་མ་ཞི་བའི་དོན་རེ་དང། རྟོག་པར་བྱེད་པའི་དོན་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ། དཔེར་ན་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཐོབ་པའི་རྒྱན་མ་ཆད་བར་དུ་གང་ཟག་དེ་ལ་དེའི་སྟོབས་གྱིས་སེམས་མ་ཞི་བའི་ཆ་དང། རྟོག་པའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ལྷག་མ་ལའང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤ་རྒྱས་དང་ཉོན་མོངས་གཞི་གཅིག་དང། ཐ་དད་པའི་ཚོད་ཚུལ། རང་འབྲེལ་ལས། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་ཉིད། ཅས་པ་ནས། མངོན་པ་དང་འགལ་ལོ། ཞེས་པས་གཞི་གཅིག་ན་མདོ་ལས་ཀྱན་དགྱིས་དང་སྤ་རྒྱས་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལ། ཐ་དད་ན་མངོན་པ་ལས་སྤ་རྒྱས་དབང་པོ་གསུམ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་བཅད་པ་ལ། བྱེ་བྲག་དུ་སྤྱོད་བ་རྣམས་ན་རེ། ནས། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། ཞེས་པས་བྱེ་སྤྱོད་མདོ་ལས་སྤ་རྒྱས་དང་བཅས་པ་ཞེས་པ་འདོད་ཉོན་སྒྲོར་དགུས་བྱི་མ་བྱི་མས་སྤ་མ་སྤ་མ་ལ་དམིགས་པས་སྤ་མ་སྤ་མའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་སྤ་རྒྱས་དང་བཅས་པ་སྤོང་ཞེས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བའི་དོན་ཡིན་ལ། ཡང་ན་ཐོབ་པ་ལ་སྤ་རྒྱས་ཀྱི་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་ཅེས་ཀྱང་ཆོག་ལ། མངོན་པ་ལྟར་གཞི་གཅིག་ཅས་སྤྱོད་པ་ལ། མང་བཀྱར་ཕྱེ་པ་དང་རྣམ་པར་བྱེ་སྤྱོད་བའི་ཕྱེ་པས་འདི་རི་ལྟར་ཤེས་

ཞེན། ཞེས་པས་ཐོབ་པ་སྤྲ་རྒྱས་ལ་མི་འདྲིལ་པའི་རྒྱ་མཚན་དྲིས་ཤིང། སྤྲ་རྒྱས་ནམས་ནི། ཞེས་པ་ནས། སྤྲ་
རྒྱས་ལྡན་པ་མ་ཡིན་མིན། ཞེས་པས་སྤྲ་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་དང། དགེ་བ་སྟོན་
མེད་མི་སྦྱེ་བ་དང། སྤར་ཡོད་ཉམས་པར་འགྱུར་ལ། ཐོབ་པས་དེ་གསུམ་བྱེད་ན་དེ་མ་སྤངས་བར་དུ་རྟག་
རྟེན་ཡོད་པས་དགེ་བ་ནམ་ཡང་མི་སྦྱེ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ཐོབ་པ་མིན་ནོ། ཞེས་བྱེ་སྒྲུས་ལན་མཛད་ལ།
དེ་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་འདི་ནི་གཏན་ཆོགས་སུ་མི་རུང་སྟེ། བྱས། ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པས། སེམས་
ནི་ཉོན་མོངས་བྱེད་ཕྱིར་དང། ཞེས་སོགས་སྤྲ་རྒྱས་ཐོབ་པར་སྤྲ་བ་ནམས་ལ་གཏན་ཆོགས་སུ་མི་རུང་སྟེ།
དེ་དག་གིས་དེ་ལྟར་ཁས་མ་སྤངས་པར་སྤྲ་རྒྱས་ཀྱི་དོན་ཀྱང་ནས་དགྱིས་པས་བྱས་པ་ཁོ་ནར་འདོད་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་སྤྲ་རྒྱས་འདྲིལ་ཚུལ་མདོ་སྟེ་པའི་དེ་ལེགས། ཞེས་གཞི་ཐ་དད་པའི་རྩོགས་བབྱང་ལ། མདོ་སྟེ་
པ་ནམས་ཀྱི་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། བྱས། མཐུ་དང་འདྲའོ། ཞེས་པས་མདོ་སྟེ་པས་ནི་སྤྲ་རྒྱས་མཚུངས་ལྡན་ཉོན་
མོངས་ཁོ་ནའང་མིན་ལ་ཐོབ་པའང་མིན་གྱི། ཉོན་མོངས་ཉལ་བའམ་ས་བོན་གྱི་ངོ་བོར་གནས་པ་ཉོན་
མོངས་བྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་ཉོན་མོངས་ལས་རྩལ་གཞན་མིན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཁྱོད་ཤེས་ལས་དྲན་
པ་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་དང། དེ་ཁྱོད་ཤེས་ལས་རྩལ་གཞན་མིན་པ་ཡང་དཔེར་ན་ས་ལུའི་འབྲས་བུ་སྟེ་མའི་
ཆོགས་པའི་ལྷ་གྱ་སྐྱེད་བྱེད་ས་ལུའི་འབྲས་བུ་བྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་དང་འདྲ། ཞེས་སྤྲ་རྒྱས་འདྲིལ་ཚུལ་
གསུངས་ལ། གང་ཞིག་བྱས། བརྟག་པར་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་པས་གནས་མ་བུའི་སྟེ་པ་ལ་ཉོན་མོངས་
ཀྱི་ས་བོན་གྱི་ཆེད་དུ་སྤྲ་རྒྱས་རྩལ་གཞན་ཁས་ལེན་ན་དྲན་པའི་ས་བོན་ཡང་རྩལ་གཞན་ཡིན་པར་འགྱུར་
ཞེས་བཀག་ལ། འོ་ན། མདོ་ལས། བྱས། རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། ཞེན། ཞེས་པས་བྱེ་སྒྲུས་ཉོན་མོངས་ཉིད་
སྤྲ་རྒྱས་ཡིན་ཏེ། དུག་ཚན་དུག་གི་མདོ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྟོབ་དཔོན་
གྱིས་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་མདོན་གྱུར་པ་དེ་ཁོ་ན་སྤྲ་རྒྱས་མ་ཡིན་གྱི་དེས་སྤྲ་རྒྱས་སྦྱེ་
བར་འགྱུར་པའི་ས་བོན་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ལན་མཛད་ལ། འོ་ན། བྱས་འགྱུར་
ཞེན། ཞེས་པས་སྤྲ་རྒྱས་ནམ་ཡོད་ཅེས་དྲིས་ལ། གང་གི་ཆོ་ཉལ་བ་ན་འགྱུར་རོ། ཞེས་པས་ས་བོན་གྱི་
ངོ་བོར་གནས་ཡོད་ཅེས་ལན་བཏབ་ཞིང། ཡང་ན་ནི་འདི་ནི་རྒྱ་ལ་ཉེ་བར་བཏགས་པ་ཡིན་པར་བལྟ་བར་
བྱའོ། ཞེས་པས་ཡང་ན་མདོ་ལས་སྤྲ་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་འདོད་ཆགས་ལ་འབྲས་བུས་མིང་བཏགས་པ་ཡིན། ཞེས་
གསུངས་སོ། །

འོ་ན། རང་ལུགས་ལ་སྤ་རྒྱས་ལ་ཉོན་མོངས་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། རང་ལུགས་ལ་སྤ་རྒྱས་
མདོ་སྤེ་པ་ལྟར་འདོད་པ་གང་ཞིག་མདོ་སྤེ་པས་ས་བོན་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། སྤ་རྒྱས་བྱེད་མཐའ་དཔྱོད་ན་
གསལ་ལོ། ཞེ་ན། མཐའ་དཔྱོད་དུ་ཡང། ཅ་ཉོན་ལ་སྤ་རྒྱས་ཀྱིས་མ་བྱབ་པའི་སྒྲོན་ལ་ཐ་མའི་ཆགས་
སོགས་བཞག་ནས། འདོད་ན། ཉོན་མོངས་པ་རང་ཉིད་རྒྱས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། ཞེས་རང་གི་རྒྱན་
ཕྱི་མ་མི་རྒྱས་པས་སྤ་རྒྱས་མིན་པར་གསུངས་ལ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཉལ་བ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། མངོན་
སྤམ་དུ་མ་གྱུར་བ་ས་བོན་གྱི་དངོས་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའོ། ཁང་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། མངོན་སྤམ་དུ་
གྱུར་བའོ། ཞེས་ཉལ་བ་སྒྲོག་གྱུར་པ་ལ་གསུངས་ཤིང། གང་སྤེལ་ལས། རྒྱའི་དངོས་པོར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་
བའི་ཕྱིར་སྤ་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་དང། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་མོངས་ཉོན་མོངས་སྒྲོག་གྱུར་བའམ་ས་བོན་
གྱི་མིང་ཡིན་པར་པར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད་སོགས་སུ་ཡང་གསུངས་པས། མདོ་སྤེ་པའི་ལུགས་ལའང་ས་
བོན་དང་ཉོན་མོངས་སྒྲོག་གྱུར་བའམ་ས་བོན་གཉིས་ཀ་འདྲིའདྲེས་སྤམ་ལ། ཉལ་བའི་དོན་གང་སྤེལ་
ལས། རང་གི་འབྲས་བུ་སེམས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉལ་བ་ཞེས་བྱ་ལ། ཞེས་རང་
རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་སེམས་རྟོག་པར་བྱས་ཏེ་རང་གི་དམིགས་པ་དེ་ལ་ཕྱོགས་པར་མི་བྱེད་པ་
ལ་གསུངས་པས། དབྱ་མར་དམིགས་ན་མ་མི་འདྲིའདྲེས་པ་ས་བོན་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པའང་དེ་ལྟར་ཡིན་
ནོ། ཞེས་ན་མཐའ་དཔྱོད་ལས། དེར་ཐལ། དེ་སྤེལ་སྤ་རྒྱས་ཀྱན་དཀྱིས་གྱི་ཉོན་མོངས་ལ་འདོད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་ཅིང། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་སྒྲོབ་དཔོན་རང་ལུགས་གསུངས་ཀྱི་མཛོད་རང་ལུགས་ཅ་
བར་སྤ་རྒྱས་ཟག་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་དངོས་བསྟན་བྱེ་སྤེ་ལྟར་གསུངས་པས་བྱེ་སྤེ་ལྟར་འདྲིའདྲེས་
ཏེ། རང་འགྲེལ་དུ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་རང་ལུགས་བཞག་པ་ཐམས་ཅད་མཛོད་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་མི་
རུང་སྟེ། རྒྱལ་རིག་མིན་གཞུགས་གཞུགས་མཚན་ཉིད་པ་མིན་པར་གསུངས་པ་སོགས་མཐའ་ཡས་པའི་
ཕྱིར་དང། འདིར་རང་འགྲེལ་ལས། ཁར་ལ་འོངས་པ་བཞག་ནས་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་
མཚམས་སྤུར་ནས་ཅ་བའི་དོན་བཤད་སྐབས་ཆགས་སོགས་དུག་སྤ་རྒྱས་སུ་བཞག་ནས་དེ་ལ་སྤ་རྒྱས་གོ་
བརྒྱུད་དང་དེའི་ངོས་ཆོག་སོགས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང། ཟག་པ་སོགས་ཀྱི་ངོས་ཆོག་སྐབས་མཐའ་དཔྱོད་
ལས། དངོས་བསྟན་བྱེ་སྤེའི་ལུགས་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག། དེས་ན་དངོས་བསྟན་རང་ལུགས་མ་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། རིགས་པས་ཀྱང་འབྲུབ་སྟེ། སྤ་རྒྱས་ས་བོན་ཡིན་ན། ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་འབྱུང་ལ་

སྲིད་པའི་རྩ་བ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང། སྤྲ་རྒྱས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཞེས་པའང་ས་ལོན་བསྟན་པ་ཞེས་པར་ཐལ་བ་དང། གཉིས་པ་སྤྲ་རྒྱས་དངོས་བཤད་པ་ལ། ཞེས་སོགས་ས་བཅད་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བ་དང་། འདིར་སྤྲ་རྒྱས་དང་ཀུན་དགྲིས་མི་འགལ་བར་གསུངས་ཤིང། འགལ་ན་རྩ་བར་དབྱེ་བས་ཡང་རྣམ་ལྟར་བཤད་དོ། ཞེས་ཀུན་དགྲིས་སྤྲ་རྒྱས་ཀྱི་དབྱེ་བར་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་གཞི་དཔེ་པས་སོ། །

སྲིད་པའི་རྩ་བ་སྤྲ་རྒྱས་ཞེས་པའི་སྲིད་པ་ལ། རྒྱལ་སྤྱན་མ་ལས། སྲིད་པའི་རྩ་བ་སྤྲ་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡང་སྲིད་པའམ་ལས་ཀྱི་སྲིད་པའི་རྩ་བ་ནི་སྤྲ་རྒྱས་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་གསོག་པ་དང་ཀུན་ནས་སྤོང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པ་ལྟར་སྲིད་པ་ལ་ལས་ཀྱང་འདྲིལ་དགོས་ཏེ། སྤྲ་རྒྱས་འཁོར་བ་མཐའ་དག་གི་རྩ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་སྤེལ་ལས། དག་བཅོམ་པ་ལ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་སྲིད་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ཡང་སྲིད་པར་འཕེན་པ་ཅན་རྣམ་པར་སྤྲོན་པ་མ་འཕངས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང། རྒྱལ་སྤྱན་མ་ལས། དག་བཅོམ་པ་དག་ལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་ན་བྱས་པ་ཡང་སྲིད་པའི་ལས་དགེ་བའམ་མི་དགེ་བ་མ་ངེས་པ་དག་ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི་ཞེས་པ་སྐབས་འདིར་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུ་ལ་མི་དགེ་བ་མེད་པས། དེ་དག་གི་དོན་དག་བཅོམ་པ་དེ་དག་གིས་སྡོན་སོ་སྐྱེའི་སྐབས་སུ་བསགས་ནས་རྣམ་སྤྲོན་ད་ལྟའི་བར་དུ་མ་སྤྲོན་པའི་མི་དགེ་བ་སྐྱིར་ཡོད་ཀྱང་དག་བཅོམ་སྐབས་དེའི་གོགས་སྤྲ་རྒྱས་མེད་པས་ཡང་སྲིད་མི་འགྲུབ། ཅས་པ་ལས་དག་བཅོམ་པ་ཁོ་རང་གི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པའི་དོན་མིན་ལ། སྤྱབ་མཐའ་གོང་མའི་ལུགས་ལ་དག་བཅོམ་ཆེ་ཡང་དེའི་ཐོབ་པ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་མ་སྐྱེས་པས་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱབ་བྱེད་དུ་འང་རུང་བས་ཕར་ཕྱིན་སོགས་ལས་ངངས་པ་ཡིན་ནམ་སྟུང་མོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་གང་ལ་འདོད་ཆགས་རྒྱས་སུ་རུང་བ་དེ་ལ་ཁོང་ཁྱོད་སོགས་ཀྱང་རྒྱས་སུ་རུང་ཞེས་པའི་དོན་ནོ་ཟེར་ན། ཞེས་པ་འདོད་ཆགས་དབང་གིས་གཞན་དག་རྒྱས་པ་དོན་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་སྤྲ་མ་དེ་ཙམ་དེའི་དོན་མིན་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱིར་དེའི་དོན་མིན་གསུངས་པ་མིན་ཏེ། དེའི་འོག་དུ་ལྟ་ཡང་རྒྱས་རུང་ཙམ་བཤད་པར་ཐལ། ཞེས་ཙམ་སྐྱུར་པའི་ཕྱིར་དང། མཛོད་རྟེན་གྱི་

དང་སྟོམ་ཆེག་ཏུ་དེའི་དོན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ལུས་ཁོ་ན་སྲིད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་
པའི་ལུས་ནི་སྟོམས་འཇུག་པའི་རྟེན་ཕུང་པོ་ལྡ་ལ་བྱེད་གྱི་ལུས་མཚན་ཉིད་པ་མིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས།
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་རྟེན་དང་བཅས་པ་རོ་མྱོང་བར་བྱེད་པ་ན། ཞེས་ཕྱིའི་འདོད་ཡོན་ལ་མི་དམིགས་པར་
ནང་སྟོམས་འཇུག་རྟེན་བཅས་ལ་དམིགས་པས་ལུས་ཁོ་ན་རོ་མྱོང་བར་བྱེད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང།
གང་སྟེལ་ལས། ལུས་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ཏེ་ཕུང་པོ་ལྡ་འཕམ་བཞིའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག་བཞིའོ་ཞེས་
པ་གཟུགས་མེད་ལ་སྦྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང། རྒྱལ་སྐྱས་མ་ལས། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་རྟེན་དང་བཅས་
པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལུས་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་རྟེན་དང་ལུས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

ཀུན་བརྟུས་སྟུ་མཐོང་སྤང་བརྒྱ་ཅ་བཅུ་གཉིས་དང། བསྟུ་བར་གོ་བཞི་གསུངས་པ། གསེར་འཕྲིང་
ལས། ཞིབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཀུན་བརྟུས་ལྟར་དུ་འཇུག་པར་བསྟུ་བ་ཉིད་ལས་གསུངས་པས་བསྟུ་བའི་
དེ་རགས་པ་དང་ཀུན་བརྟུས་ཀྱི་དེ་ཞིབ་པའི་དབང་དུ་བཅས་པར་གསུངས་ལ། ཀུན་བརྟུས་ལས་བདེན་
པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐོང་བས་སྟོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། བསྟུ་བའི་དེ་བདེན་པའི་རྣམ་
པའི་ལོག་འཛིན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་འཛིན་མཐར་གཉིས་ལ་སྟུག་བདེན་གྱི་ལོག་འཛིན་ལས་མེད་པས་
ཡིན་པར་རེད་མདའ་བས་ཀུན་བརྟུས་རྒྱུ་ཀར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་མི་མཐུན་པ་གཉིས་
རྣམ་པར་བཞག་ཅེ་ན། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐོང་བས་
སྟོང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བདེན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལོག་པར་འཇུག་པར་
བསྟན་ལ། བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་ལྟར་མཐར་ལྟ་གཉིས་
སྟུག་བསྟུལ་གྱི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་དང་གཞན་རྣམས་ཀུན་འབྱུང་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་
པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆིམས་རྒྱུ་ལས། རྣམ་པ་འགལ་ཅམ་དང་དངོས་སྟུ་
འགལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་གསུངས་པའང་དེ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཉིས་ཀ་རང་ལུགས་སྟུ་གཟུང་ངོ། །ཡང་
རེད་མདའ་བའི་རྒྱུ་ལས། གང་དག་གཏུལ་བྱ་མོས་པ་ཐ་དད་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང།
གྲུབ་མཐའ་ཐ་དད་པའི་ལུགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་དག་ནི་གཞུང་འདི་དག་གི་

དོན་ཅི་ཡིན་ཁོ་པོ་ལ་གཏོལ་མེད་དོ། །ཞེས་གསལ་བོར་སྤྲི་མི་རྣམ་པའི་གཡོ་སྤྱོད་ཅན་དུ་ཟེན་དོ། །ཞེས་ཀྱང་
གསུངས་སོ། །

དེས་ན་གོང་མའི་ལྷགས་ལ་བདེན་བཞི་ལ་ལོག་ཁྱེད་ཀྱང་དེའི་མཐོང་སྤྱོད་གི་དོན་ནི། ཀྱུན་
བརྟུས་ལས། ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྱག་བསྡུལ་དང་ཀྱུན་འབྱུང་བ་ལ་དེའི་རྒྱ་དང་གནས་
ཀྱིས་ཀྱང་ལོག་པར་ཁྱེད་ཀྱང་པའོ། ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་འགོག་པ་དང་ལམ་ལ་ཡང་དེ་ལ་
སྤྱག་པ་བསྐྱེད་པས་ལོག་པར་ཁྱེད་ཀྱང་པའོ། །ཞེས་མཐོང་སྤྱོད་ཉོན་མོངས་བརྒྱ་པོ་དེ་སྤྱག་ཀྱུན་ནམ་དེ་
དག་གི་གནས་ལྷགས་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བར་དུ་སྤྱག་ཀྱུན་འཕེལ་བ་དང་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བྱེད་ལ་
སྤྱག་ཀྱུན་གྱིས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་དང་གནས་བྱས་ཏེ་འཕེལ་བར་བྱེད་ལ། སྤྱག་
ཀྱུན་དེ་དག་གི་གནས་ལྷགས་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བའི་ཆེ་རྒྱ་དང་གནས་གང་ཡང་མི་བྱེད་པར་དེ་
མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་སྤྱོད་བས་ན་སྤྱག་ཀྱུན་ལ་ལོག་ཁྱེད་ཀྱང་སྤྱག་ཀྱུན་མཐོང་སྤྱོད་ཞེས་བྱ་ལ།
རི་སྤྱོད་འགོག་ལམ་མམ་དེ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་མཐོང་བར་དུ་འཁོར་བ་ལ་དགའ་བའི་དབང་གིས་
འགོག་ལམ་ལ་གཡང་སར་འདྲུ་ཤེས་པས་སྤྱག་པར་འཁྱུར་བས་འགོག་ལམ་ལ་ལོག་ཁྱེད་ཀྱང་། འགོག་
ལམ་མམ་དེ་དག་གི་དེ་ཉིད་མཐོང་ཆེ་དེ་ལྟར་མི་འཁྱུར་བར་སྤྱོད་བས་བརྒྱ་པོ་ཐམས་ཅད་འགོག་ལམ་
མཐོང་སྤྱོད་དུ་གསུངས་པས། ཐལ་རང་ལྷགས་ལ། བཟོད་པ་བརྒྱད་ལྟོག་ཆས་བྱེ་བས་བདེན་བཞིའི་མཐོང་
སྤྱོད་ཡིན་ཁྱེད་མཉམ་དང་། ཀྱུན་བརྟུས་པའི་ལྷགས་ལ། སོ་སོར་འཛོག་དགོས་ཀྱང་། དོན་སྤར་ལྟར་ལས་
དམིགས་རྣམས་སོགས་ཀྱིས་མི་འཛོག་པས། གསེར་ཕྱིང་ལས་བསྐྱུ་བས་གོ་བཞི་གསུངས་པ་རགས་པའི་
དབང་དུ་བྱས། ཞེས་པའང་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་ལྟར་རགས་པ་དམིགས་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཞེས་བཤད་
ན་རེད་མདའ་བའི་ཀྱུན་བརྟུས་རྒྱུ་སོགས་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་ཏེ། དེའི་ཀྱུན་བརྟུས་རྒྱུ་ལས། རྩོགས་འདི་
ལ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་མཐོང་བས་སྤྱོད་བར་བྱ་བའི་རྣམས་ནི་བརྒྱ་ཡིན་ལ། མིང་གི་སྒྲོན་པ་བཞི་བརྒྱར་
འཁྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཉོན་མོངས་བརྒྱ་པོ་དེ་དག་ཉིད་སྤྱག་བསྡུལ་དང་ཀྱུན་འབྱུང་ལ་རྒྱ་དང་
གཞིའི་གནས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་ལོག་པར་ཁྱེད་ཀྱང་པའོ། དེ་དང་དེའི་སྤྱོད་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། འགོག་ལམ་
ལ་སྤྱག་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་འགོག་པ་དང་ལམ་མཐོང་བས་སྤྱོད་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་

བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཁོ་ནས་ཐམས་ཅད་སྤོང་བའི་ཕྱིར་གཞན་རྣམས་དོན་
མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཉིད་དུ་སྒྱུབ་པར་འགྱུར་
པའི་ཕྱིར་ཉེས་བ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ལྷགས་འདི་ལ་ནི་ཀུན་བདགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཛིག་ཆོགས་
ལ་ལྟ་བ་དང་མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་ཡང་རི་སྤྱིད་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་གནས་ལྷགས་
མ་མཐོང་བ་དེ་སྤྱིད་དུ་ཀུན་འབྱུང་དེའི་རྒྱ་དང་གཞིའི་གནས་ཀྱིས་ལོག་པར་འཇུག་ལ། འགོག་ལམ་ལ་
ཡང་གཡང་སར་འདུ་ཤེས་པའི་སྒྲག་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། གང་
གི་ཆོ་དེ་དག་མཐོང་བ་དེའི་ཆོ་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡང་
ཡིན་ནོ། །ལྷགས་གཉིས་པ་རྣམ་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལྟ་བ་དེ་གཉིས་ནི་ཉེར་ལེན་
གྱི་ཕུང་པོ་ལ་སྒྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་དང་འགལ་བ། བདག་དང་བདག་གི་བ་དང་རྟག་པ་དང་
ཆད་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་སྒྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་མཐོང་བ་ཁོ་ནས་སྤོང་གི་བདེན་པ་ལྷག་མ་
རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
དང། གསེར་སྤང་ལས། བདེན་པ་བཞིའི་སྤུན་མོང་གི་མཚན་ཉིད་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྤོང་པ་དེ་རི་
སྤྱིད་མངོན་དུ་མ་བྱས་པ་ཞེས་པ་ནས།དེ་གཉིས་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཀུན་བདགས་པའི་ལྷགས་ལ། བདེན་པ་བཞིའམ་དེ་དག་གི་དེ་ཉིད་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པ་སོགས་དབྱེད་བྱ་མང་ཡང་གཞན་དུ་འཆད་པར་སྒྲོན། དཔེ་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱིས་སོ་སྒྲེ་
དངོས་གཞི་ཐོབ་པས་འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་མ་སྤངས་པར། ལས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མདོ་ལས། ཕྱི་
རོལ་པའི་དགེ་སྤྱོད་འགའ་ཞིག་གིས་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་བལྟས་ནས་ལེགས་སྤྱད་དང་དེའི་རྣམ་སྟིན་མེད་
པར་ལྟ་བ་སྒྲེས་ནས་དབྱུལ་བར་སྒྲེ་བར་གསུངས་པ་དང། ཆངས་པའི་བྱ་བའི་མདོ་ལས། ཆགས་བྲལ་བ་
འགའ་ཞིག་ལ་བདག་དང་འཛིག་རྟེན་རྟག་པར་ལྟ་བ་དང། ཆངས་པ་ལྟ་བུ་རྟག་ལ་གཞན་མི་རྟག་པས་
ལ་ལ་རྟག་པར་ལྟ་བ་དང། འདུ་ཤེས་མེད་པ་ནས་འདོད་པར་སྒྲེ་བ་འགའ་ཞིག་གིས་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲེ་
བ་སྤྲུམ་མ་མཐོང་བས་རྒྱ་མེད་པར་ལྟ་བ་སྒྲེ་བར་གསུངས་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྱུབ་ཅིང། བྱེ་སྒྲེས་ལུང་དབྱེན་
གྱི་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟས་སྒྲིན་ལ་དབྱེན་བྱེད་འདོད་ཀྱི་སྤྲིག་སེམས་བྱུང་ཆོ་རྒྱ་འཕྱུལ་ཉམས་པ་བཞིན་

དེ་དག་ལ་ཡང་ཆགས་བྱལ་ཉམས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཉོན་མོངས་སྐྱེས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་བས།འགའ་
ཞིག་གིས་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་གངས་ཅན་པས་བདག་རྟག་པར་འདྲིན་པ་སོགས་སྤངས་ན་རང་གི་སྤྱབ་
མཐའ་བཏང་བར་ཐལ་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཤེས་ལ། དེ་ཁས་ལེན་ན་དེ་ལྟར་འདྲིན་པའི་སྒོ་རྒྱད་ལ་
ཡོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགོག་པ་ལ་སྒྲིམས་པར་ཞུགས་པའི་བྱེ་སྐྱབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང། ཉོན་པ་
སངས་རྒྱས་སྐྱབས་སུ་ཁས་ལེན་པའི་གཟུགས་མེད་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག དེ་ལ་འདོད་པ་ལ་དམིགས་
པའི་སེམས་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མཐའ་ཡས་སོ། །ཤོང་མ་པས་དབང་ཕྱུག་འགྲོ་བའི་རྒྱུར་འདྲིན་
པ་ལོག་ལྟར་བཞག་ནས་དེ་ལ་སྐྱུར་འདེབས་ཀྱིས་མ་བྱལ་ཟེར་ལ། འདིར་དེ་ཚུལ་བྲིམས་བརྒྱལ་ཞུགས་
མཆོག་འདྲིན་དུ་འདོད་པས།རང་འབྲེལ་ལས། འདི་ནི་སྐྱུར་བ་འདེབས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་ལོག་ལྟ་
ལ་སྐྱུར་འདེབས་ཀྱིས་བྱལ་པར་གསུངས་ལ། གཞན་ནི་སྒོ་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་མཐར་ལྟ་
སྒོ་འདོགས་སུ་གསུངས་པ།མིང་མཐར་ལྟ་ཞེས་མཐའ་ཡོད་པར་ལྟ་བའི་སྐྱས་གསུངས་པས་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་
སྐས་མ་ལས། རི་ལྟར་ཆད་པར་ལྟ་བ་སྒོ་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བཟན་པ་འདི་ནི་མིང་བཅན་
པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཉིད་ཉེར་ལཱའི་གངས་ཅན་དང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཤེས་པ་སོགས། ཞེས་པའི་གངས་ཅན་ནི་རྩ་བའི་
རང་བཞིན་དང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེས་བྱུ་ལ་བྱེད་དེ། གང་སྤེལ་ལས། གངས་ཅན་དང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་
ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་དང་སྐྱེས་པ་བྱལ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལམ་དང་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་ཚུལ་ཞུགས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་སྒོ་བ་དཔོན་སོགས་ཀྱིས་ཚོད་ཚུལ་རང་
འབྲེལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པར་མཆིམས་རྟེན་དུ་བཀོད་པས་བྱི་མི་དགོས་ལ། དེ་དག་གི་ལན་འབྲེལ་བཤད་
གཉིས་ཀྱིས་བཏབ་ཚུལ་ནི། ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱུག་བསྐྱལ་ལ་ལོག་ཞུགས་སུ་མི་
འགྱུར་ཏེ། སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་སྒོ་ནས་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ལ་སྤྱུག་བསྐྱལ་ལ་ལོག་ཞུགས་སམ་སྤྱུག་བསྐྱལ་
མཐོང་སྤང་དུ་འདྲིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་ལ་ལོག་ཞུགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདྲིན་པས་
ཚུལ་ཞུགས་ཀྱང་རྟག་བདག་སོགས་སུ་འདྲིན་པས་དབང་གིས་ལོག་ཞུགས་ནི་སྤྱུག་བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་

དང་ལམ་མ་ཡིན་པ་ལ་ལམ་དུ་ལྟ་བུའི་དབང་གིས་ལོག་པར་བྱགས་པ་དེ་ནི་ལམ་མཐོང་སྤང་ཡིན་པས་
སོ། །ཞེས་ལན་བཏབ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། ཏ་ཅང་ཐལ་བར་ནི་མི་འཇུར་ཏེ། འདི་ལྟར་ཁ་ཅིག་ནི་ཟག་པ་
དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་ལ་སྟུག་བསྐལ་གྱི་སྒྲོན་ས་ལོག་པར་བྱགས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་
སྒྲོན་ས་སོ། །ཁ་ཅིག་ནི་འགོག་པ་ལ་ལོག་པར་བྱགས་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ལམ་ལ་ལོག་པར་བྱགས་སོ། །ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་བྱགས་མཚོག་ཏུ་འདྲིན་པ་ནི་ཉག་པ་དང་བདག་ཏུ་འདྲིན་པས་སྟུག་བསྐལ་ལ་ལོག་
པར་བྱགས་ཏེ། དེ་ནི་སྟུག་བསྐལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ལམ་ལ་ལོག་པར་བྱགས་
པ་ལམ་མ་ཡིན་པ་ལ་ལམ་དུ་ལྟ་བུ་བ་དེ་ནི་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང། རྒྱལ་སྐས་
མ་ལས། འོན་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ནི་སྟུག་བསྐལ་གྱི་སྒྲོན་ས་ལོག་པར་བྱགས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་གང་
དག་སྟུག་བསྐལ་གྱི་སྒྲོན་ས་སྟུག་བསྐལ་ལ་ལོག་པར་བྱགས་པ་དེ་དག་ནི་སྟུག་བསྐལ་མཐོང་བས་སྤང་
བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་བྱགས་མཚོག་ཏུ་འདྲིན་པ་ཡང་ཉག་པ་དང་བདག་ཏུ་འདྲིན་
པས་སྟུག་བསྐལ་གྱི་སྒྲོན་ས་སྟུག་བསྐལ་ལ་ལོག་པར་བྱགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་སྟུག་བསྐལ་མཐོང་
བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ལམ་ལ་ལོག་པར་བྱགས་པ།གང་ཞིག་གིས་འདི་ལྟ་སྟེ་གངས་ཅན་པ་དང་
གཅེར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་རང་གིས་ཀུན་བཏགས་པའི་ལམ་བཟུང་ནས་སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ལ་ཐར་
པའི་ལམ་མེད་དོ། །ཞེས་ལོག་པར་ལྟ་བུ་བྱེད་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བུ་བ་དེ་ལ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་
བརྟུལ་བྱགས་མཚོག་ཏུ་འདྲིན་པས་མཚོག་ཏུ་ལྟ་བུ་བར་བྱེད་དེ། དེ་དག་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་བྱགས་
མཚོག་ཏུ་འདྲིན་པ་འདི་ནི་ལམ་ལ་ལོག་པར་བྱགས་པ་ལ་ལོག་པར་བྱགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལམ་མཐོང་
བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བ་ལང་གི་བརྟུལ་བྱགས་ལ་སོགས་པ་མཐོ་
རིས་ཀྱི་རྒྱར་ལྟ་བུ་འཁར་ཁོ་རང་འབྲས་བུ་སྟུག་བདེན་བདེ་བ་དང་གཙང་བར་འདྲིན་པའི་དབང་གིས་བྱུང་
བས་སྟུག་བསྐལ་གྱི་སྒྲོན་ས་ལོག་པར་བྱགས་པ་ཡིན་ཟེར་རམ་སྟེ། བཟུན་བཅོས་ལས། གང་ཟག་
གང་ཞིག་བ་ལང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཞེས་པ་ནས།བདེ་བ་དང་སྟུག་བསྐལ་ལས་རྣམ་པར་འདས་པ་ཡང་
རྗེས་སུ་འཐོབ་པར་འཇུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལམ་མེད་པར་ལྟ་བུ་འཁར་མེ་ཆོམ་གྱིས་དག་པར་
ལྟ་བུ་ཚུལ་བྱགས་ཡིན་ན་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་གི་ལྟ་བུས་དག་པར་འདྲིན་པའང་ཀུན་
འབྱུང་དང་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་གི་ཚུལ་བྱགས་སུ་ཅིའི་མི་འཇུར་ཞེས་པའི་ལན་དུ།དེ་ཀུན་འབྱུང་དང་

འགོག་པའི་སྒྲོན་པ་ལོག་པར་ཁྱེད་པ་མིན་པས་ཚུལ་ཁྱེད་པ་མཐོང་སྤང་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཁོ་ན་ལ་
ཡོད། ཅེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། རྒྱལ་བྱིས་པ་དང་བརྟུལ་ཁྱེད་པ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་གང་ཞིག་
ཀུན་འབྱུང་བའི་སྒྲོན་པ་ལོག་པར་འཇུག་པར་འཇུག་པ་ཡང་མེད་ལ། ཞེས་པ་ནས། སྤྱི་བཟུང་དང་ལམ་
མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཚུལ་ཁྱེད་པ་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པའི་སྒྲོན་པ་ལོག་པར་མི་འཇུག་ཚུལ་ལ། སྒྲོན་པ་དཔོན་འདུས་
བཟང་གིས་ཀུན་འབྱུང་གི་རྒྱ་མེད་པར་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱར་འཛིན་སོགས་མི་སྦྱོར་
ལ། འགོག་པ་མེད་པར་ལྟ་བའི་དབང་གིས་ཁོ་རང་འགོག་པ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་འཛིན་ཚུལ་མེད་པའི་
ཕྱིར། བདེན་པ་བར་བ་གཉིས་ཚུལ་ཁྱེད་པ་གཞིའམ་ལུས་སུ་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་པ་བཀོད་ནས་རྒྱལ་སྤྱི་
མར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཡང་རི་ལྟར་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པའི་སྒྲོན་པ་ལོག་པར་མི་འཇུག་ཅེ་ན།
འདི་ལ་སྒྲོན་པ་དཔོན་འདུས་བཟང་ན་རེ། ཀུན་འབྱུང་བ་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་ལ་འདག་
པར་མངོན་པར་ཞེན་པས་ནི་འདི་རྒྱ་མེད་པ་ལས་སྦྱོར་པར་ལྟར་ཏེ་གང་ལ་རྒྱའི་སྒྲོན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་པ་ནས། འགོག་པ་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་ལ་འདག་པར་ཡིད་ཆེས་པས་ནི་འགོག་
པའི་ཐབས་ལ་རྟོག་པ་མི་སྤྱིད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། འགོག་པ་མེད་དོ་སྒྲུལ་དུ་ལྟ་བའི་རྩིས་ལ་
དེའི་ཐབས་ལ་རྟོག་པ་ནི་དོན་མེད་པར་འཇུག་རོ། །དེ་ལྟར་ན་ཚུལ་བྱིས་པ་དང་བརྟུལ་ཁྱེད་པ་མཆོག་ཏུ་
འཛིན་པའི་ལུས་སུ་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ལམ་མེད་དོ་སྒྲུལ་པའི་དབང་གིས་ལམ་
དུ་འཛིན་པའང་མི་འཐད་པས་ལམ་མཐོང་སྤང་ཡང་མེད་པར་འཇུག་རོ་ཟེར་བ་ལ། ལམ་གཞན་སྤྱིང་ལ་
བཞག་ནས་དེ་དང་རྣམ་པ་སོགས་མི་མཐུན་པའི་ལམ་གཞན་མེད་དོ་སྒྲུལ་པའི་ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཆོས་ནི་རིག་
པའམ་ལམ་དུ་འཛིན་པ་ཡོད་པས་མི་འདྲ་ཞེས་ལན་བཏབ་ཚུལ་སོགས་རྒྱས་པར་བཀོད་ནས། འདིར་ཆོས་
མངོན་པ་པ་རྣམས་ཞེས་པ་ནས་ཚུལ་བྱིས་པ་དང་བརྟུལ་ཁྱེད་པ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་གང་ཞིག་ཚུལ་བྱིས་
པ་དང་བརྟུལ་ཁྱེད་པ་སོགས་པ་སྤྱི་བཟུང་ལ་དམིགས་པ་དེ་ནི་སྤྱི་བཟུང་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་
ཡིན་ལ། གང་ཞིག་ལམ་ལ་ལོག་པར་ཁྱེད་པ་ལ་དམིགས་པ་དེ་ནི་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་པས་ལམ་མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཚུལ་

ཞུགས་ནམས་ནི་སྤྱད་བདེན་གྱི་ལོག་འཛིན་བཞི་ཅི་རིགས་ཀྱི་དབང་གིས་འཕྲུག་པས་སྤྱད་བསྐལ་མཐོང་སྤང་དང། ལམ་མཐོང་སྤང་ཙམ་ལ་དམིགས་པ་ནམས་ནི་ལམ་བདེན་གྱི་སྒྲོག་ཟླ་ཞིག་ལམ་དུ་འཛིན་པས་ལམ་མཐོང་སྤང་དུ་བཞག་པ་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། ། བྲགས་ཞེས་པས་སྒོ་བ་དཔོན་མི་བཞེད་དེ་ཞེས་པས་སྒོ་བ་དཔོན་ལྷགས་ལ། དེ་ལ་ཚུལ་བྱིས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཙམ་ལ་དམིགས་པ་དགོས་པར་གསུངས་ལ། གྲུབ་མཐའ་གོང་མས་དེ་ལྟར་མི་འདོད་དེ། ཀྱན་བརྟུས་ལས། ཚུལ་བྱིས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཚོག་དུ་འཛིན་པ་གང་ཞེ་ན། ཚུལ་བྱིས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་དང་ཚུལ་བྱིས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་གནས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྡ་བོ་དག་ལ་འདག་པ་དང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིའི་བདག་ལྟ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་བྱེ་སྐྱས་འཇིག་ལྟའི་ཕྱོགས་གཅིག་བདག་དུ་ལྟ་བ་ལས་བདག་གིར་ལྟ་བ་མི་འཇོག་ལ། རང་ལྷགས་ལ་འཇིག་ལྟ་ཐམས་ཅད་འཇོག་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་མི་འཇོག་ན་བདག་གི་ཕྱིར་ལྟ་བའང་བདག་ལྟ་ལས་གཞན་དུ་འཇུར་བར་ཐལ་བ་འཕངས་ལ། གང་སྟེལ་ལས། འདི་ལྟར་བདག་གི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གསུམ་པའོ། །བདག་གི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཞི་བའོ། །དེ་ཡང་ལྟ་བ་གཞན་དུ་འཇུར་པ་དེ་ནི་འདོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པོ། ཞེས་དང། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ངའོ་སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ་ནི་རང་གི་སྤང་པོ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་འདི་བདག་གམ་བདག་གིར་ཡིན་ནོ་སྟམ་ནས་སེམས་ཁེངས་པའི་སྒོ་ཡིན་གྱི་བདག་གིར་འཛིན་པའི་སྒོ་མིན་ལ། ང་རྒྱལ་དགུ་ཀའི་ནང་ནས་བདག་པས་དམན་པ་མེད་དོ་སྟམ་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོགས་པ་འདིའི་ནང་ན་བདག་པས་དམན་པ་མེད་ཀྱང་སྒྱིར་བདག་ཀྱང་བཟང་སྟམ་དུ་ཁེངས་པ་ཡིན་ལ། ང་རྒྱལ་གྱི་དབྱེ་བ་འདི་དག་བདག་གཞན་ལ་སྒྱུར་ནས་གསུངས་ཀྱང། བདག་གཞན་གྱི་སྤང་པོ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་མཚོག་དམན་སོགས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་གང་ཟག་ལ་དམིགས་པ་མིན་ཏེ། དེ་རེ་རེ་ལ་མཐོང་སྤང་སྒོ་སྤང་གཉིས་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིར་ང་རྒྱལ་བདུན་ལ་མཐོང་སྒོ་སྤང་གཉིས་ཡོད་པ་དང་འཕགས་པས་མ་སྤངས་ཀྱང་མངོན་དུ་མི་འཇུར་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ། ཁ་ཅིག་འདོ་སྟམ་པ་དང་ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་འཕགས་པ་ལ་མངོན་དུ་མི་འཇུར་བས་མཐོང་སྤང་དུ་འདོད་པ་དག་ཆེད་ཡིན་ལ། ང་རྒྱལ་ལ་དབྱེ་བ་བྱས་པ་ནི་ཁ་ཅིག་སྤྱི་རྒྱས་དུག་ལས་ལྟ་བ་ལ་དབྱེ་བ་བྱས་ནས་

བརྒྱུའམ་གོ་བརྒྱད་དུ་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། ང་རྒྱལ་ལའང་དབྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ་ལྟ་བུ་ལ་ལྟ་
བྱེ་བ་རྣམ་པས་བྱེ་ལ། ང་རྒྱལ་ལ་བདུན་བྱེ་བ་ཡུལ་གྱིས་བྱེ་བ་ཡིན་གྱི་རྣམ་པ་ཁེངས་པར་འདྲ་ལ། འདིར་
དབྱེ་བ་བྱས་པ་རྣམ་པ་དང་བྱེ་བྲག་རིས་དང་ཁམས་གྱིས་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་འཕྲོས་དོན་ཡིན་ནོ། །

འདོད་པའི་ཀུན་འགྲོ་བརྒྱ་གཅིག་གང་རུང་ཡིན་ན། འདོད་པའི་སྤང་བྱ་རིས་ལྡ་ལ་དམིགས་
པས་མ་བྱས་ཀྱང། དེ་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་པས་དེར་འཛོག་ན། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་རིམ་གྱིས་ན་ནི་
གཞན་དག་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་པ་ལྟར་འདོད་ཆགས་སོགས་ཀྱང་དེར་འགྱུར་ལ། བྱས་ན་
འདོད་པའི་འཛིག་ལྟ་ཡིན་ན། འདོད་པའི་སྤང་བྱ་རིས་ལྡ་བདག་གམ་བདག་གིར་འཛིན་པའི་སློ་ཡིན་
པས་བྱས་པ་དང། འདོད་པའི་སྤྱུག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་གི་ལོག་ལྟ་ཡིན་ན། འདོད་པའི་སྤང་བྱ་རིས་ལྡ་མེད་
པར་འཛིན་པའི་སློ་ཡིན་པས་བྱས་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། འདོད་པའི་སྤང་བྱ་རིས་ལྡ་པོ་གང་རུང་བདག་
ཏུ་འཛིན་པའི་སློ་ཡིན་ན། ལྟ་བུ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་སློ་ཡིན་པས་བྱས་པ་དང། དེ་གང་རུང་མེད་པར་
འཛིན་པའི་སློ་ཡིན་ན། ལྟ་བུ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སློ་ཡིན་པས་བྱས་པར་ཐལ། འཛིག་ལྟ་སོགས་ལ་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གང་རུང་ཡོད་པར་འཛིན་པ་དང་བདག་མེད་དུ་འཛིན་པ་སོགས་ལའང་དེ་ལྟར་བྱས་
པར་ཐལ་བ་དང། འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་བ་ན། འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་
བ་བས་བྱས་པར་ཐལ་བ་དང། མཐོང་སྤང་རང་ངོས་ནས་མེད་པར་ལྟ་བུ་ལ་མཆོག་དང་འདག་གོལ་གྱི་
རྒྱར་འཛིན་ན། མཐོང་སྤང་ལ་མཆོག་དང་འདག་གོལ་གྱི་རྒྱར་འཛིན་པས་བྱས་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་འདོད་
པའི་ཁམས་མཐའ་དག་ལ་གཅིག་ཅར་དམིགས་པའི་ཀུན་འགྲོ་བརྒྱ་གཅིག་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་འདོད་
པའི་ཁམས་མཐའ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་པའི་ཀུན་འགྲོ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདོད་
པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྣམས་སྤྱི་མའི་རིགས་པའང་ཡོད་ལ། འདོད་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་ན།
ཁྱོད་ལ་དམིགས་པའི་བདག་ལྟ་ཏུ་ལྟ་མེད་ལྟ་སོགས་ཡོད་པས་བྱས་པ་གང་ཞིག་དེ་དག་ཀུན་འགྲོ་ལས་
འོས་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འབྲུལ་བའི་མཐའ་དག་གི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་
པ་ལ་དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡོད་ན་རི་རབ་སོགས་སྟོད་ལ་དམིགས་པའི་ཀུན་འགྲོ་བརྒྱ་
གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཆིམས་རྟེན་ལས། རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་

ཅན་མ་ཡིན་པ་དང། རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོམ་སྤང་བཞི་པོ་ཁོན་རྒྱས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་དང། རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པའི་གཟུགས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་ཀུན་འགྲོ་ཐམས་ཅད་མི་
རྒྱས་ཤིང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། དེ་དག་ཁ་ནང་ལྟས་ཁོན་ཡིན་པས་རྗེས་འཇུག་ལ་མི་འོང་བར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང། དེ་དག་ཆོས་ཅན། འཇིག་ལྷ་དང་མཐར་ལྷ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ལྷ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་རང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་དེའམ་
དེ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷ་བ་འདི་གཉིས་ནི་རང་གི་
རྗེས་ལ་ཀུན་རྒྱ་ཚོངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང། རྒྱལ་སྤྱས་མ་ལས། འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྷ་བ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་དུ་
གཏོགས་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་རྣམས་ལ་བདག་དང་བདག་གི་ཉིད་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་
རྗེས་ལ་ཀུན་རྒྱ་ཚོངས་པ་ཡིན་ལ། མཐར་འཛིན་པར་ལྷ་བ་ཡང་དེ་དག་ཉིད་ལ་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་
མཐར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ཁོན་དང་འདྲའོ། །ཞེས་དང། འདོད་པའི་སས་བསྟུས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་ལ་འཇིག་ལྷའམ་དེ་དང་མཚུངས་ལྷན་ཅི་རིགས་ཀྱིས་མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆངས་པ་བདག་རྒྱ་
འཛིན་པའི་སྒོ་ལ་འདོད་པའི་སས་བསྟུས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་མེད་པར་འཛིན་
པའི་ལོག་ལྷ་ལྷ་བྱ་སྟུག་ཀུན་གང་རུང་ལ་དངོས་སུ་ལོག་པར་བྱགས་པས་སྟུག་ཀུན་གྱི་གཙོ་བོ་སྤང་བྱའི་
བྱེ་བྲག་གིས་ལྡར་བྱས་པའི་རང་ལྷོག་ཙམ་ལ་དམིགས་ཀྱང་སྟུག་བསྟུལ་མཐོང་སྤང་ལ་མ་དམིགས་ཟེར་
རམ། ཡང་ན་དེ་ལ་དམིགས་ཀྱང་དེ་མེད་པར་མ་བཟུང་ཟེར་དགོས་སམ། ཡང་ན་དེས་སྒྲོམ་སྤང་མ་ཡིན་
པ་རྣམས་པར་བཅད་ནས་མ་བཟུང་བ་སེལ་འཇུག་མི་འདོད་པས་འགྲུབ་ལ། དེས་ན་སྒོས་དེ་ལྟར་འཛིན་
པ་དང་ཐེ་ཆོམ་བྱ་ཡང་དེ་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་གིས་དམིགས་པའི་གཙོ་བོ་དེ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བྱ་ཡང་ཐམས་
ཅད་ལ་མིན་ཟེར་རམ་དཔྱད་ལ། མཆིམས་རྒྱུ་གི་དོན་ནི་འགྲེལ་བཤད་སོགས་ན་ཟུར་ཙམ་ཡང་མེད་
པས་དཔྱད་པར་བྱ་ལ། རྗེས་འཇུག་ལ་མེད་པ་བྱི་ལྟས་ཁོན་ཡིན་པ་མེད་པས་ཡིན་ནོ། །འཇིག་མཐར་
གཉིས་ནི་རང་གི་རྗེས་ཁོན་ལ་ཚོངས་པར་གསུངས་པས་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་ལ་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་
པ་དང། རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་མེད་དམ་སྟུམ་སྟེ་ཡོད་ན། ཆངས་པའི་བྱ་བའི་མདོ་ལས་གསུངས་

པའི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཚངས་པ་བདག་དང་རྟག་པར་འཛིན་པའི་སློ་དེ་འཛིག་མཐར་གྱི་ལྟ་བ་ལ་
མི་འཛིག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། བདག་དང་བདག་གིར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང། རྒྱལ་
སྐས་མ་ལས། ཚངས་པ་དེ་ལ་བདག་ཉིད་དམ་བདག་གི་ཉིད་དུ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཚངས་པ་ལ་སེམས་
ཅན་དུ་ལྟ་བ་ནི་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང། རང་གི་ལུས་ཁོ་ན་ལ་བདག་གོ་སྟམ་དུ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཤེས་རབ་ནི་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང། གང་ཞིག་ངོམ་སྟམ་དུ་ངར་འཛིན་
པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་དེ་ཁོ་ན་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཡིན་ན། ཚངས་པ་ཆེན་པོ་ལ་སེམས་ཅན་དུ་ལྟ་བ་
ནི་ངོམ་སྟམ་དུ་ངར་འཛིན་པའི་རྟེན་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བདག་དང་བདག་གིར་མི་འཛིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་དོ། ཞེས་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་ལ་ངོམ་སྟམ་པ་མི་སྐྱེས་པ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས།
ས་དང་ཁམས་གཞན་དུ་སྐྱེས་པ་ལ་ནི་ས་དང་ཁམས་གཞན་གྱི་ཕུང་པོ་དག་ལ་བདག་གོ་སྟམ་པའི་ལྟ་བ་
མི་འཐད་དེ། ལུས་གཉིས་ཁས་སྤངས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་འཛིག་ལྟས་ཁོ་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་
གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་རྒྱུད་གཅིག་པ་ལ་སྦྱོར་གྱི་ཁོ་རང་རྒྱུད་ལྟ་
ཁོ་ན་ལ་བཞག་ན་དག་བཅོམ་པ་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་འཛིག་ལྟ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། འདིར་ཚངས་པ་
ལ་ངོམ་སྟམ་པ་མི་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའང་ཚངས་ཆེན་དུ་ཕྱིས་སྐྱེས་པའི་ལྟ་འགའ་ཞིག་དེ་ནས་ཤི་སྟེ་
འདོད་པར་སྐྱེས་ནས་དེས་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དྲན་ནས་བདག་དེ་ནས་འདིར་སྐྱེས་པས་མི་རྟག་ལ།
བདག་སྐྱུལ་བ་བོའི་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་རང་དབང་པའི་སེམས་ཅན་དང་རྟག་པའོ་སྟམ་དུ་འཛིན་པ་
ལ་མདོ་ལས་གསུངས་པས་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། དེས་ན་འཛིག་ལྟའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བདག་དང་བདག་
གིར་འཛིན་ཅེས་པའང་སྤར་དྲངས་པ་ལྟར་ངོམ་སྟམ་དུ་རང་སྐྱེ་བར་འཛིན་པ་སོགས་ལ་བྱེད་ཀྱི་རང་སྐྱེ་
བའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཅོམ་ལ་མི་བྱེད་ལ། རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་པའི་ཁམས་ན་གནས་པ་ཚངས་པ་
ལ་སེམས་ཅན་དུ་ལྟ་བ་དང་རྟག་པར་ལྟ་བ་རྒྱུད་པར་བྱེད་པ། ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་གྱི། ཞེས་
དང། འོག་ཏུ་ལུང་མ་བཞུན་གྱི་ལྟ་བ་བརྒྱབ་ཞེ་ཡང་མི་དགེ་བར་གསུངས་པས་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་
བདག་འཛིན་དང་རྟག་འཛིན་ལ་ཁམས་གོང་མ་ལ་དམིགས་པ་དང་མི་དགེ་བ་ཡང་འཛིག་དགོས་ལ། དེ་
དག་ཚངས་པ་སོགས་བདག་དང་རྟག་པར་ལྟ་བའི་སློ་ཡིན་ཀྱང་ལྟ་བ་མིན་ཟེར་དགོས་པ། རང་འགྲེལ་
ལས། གྲུབ་པའི་མཐའ་ཚད་མར་བྱ་དགོས་སོ། ཞེས་པ་ལྟར་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་

འཛིག་མཐར་གཉིས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོན་དུ་སྦྱིན་སོགས་དང་མི་འགལ་བར་འཇུག་པ་དང།
མཐར་ལྟ་ཐར་པ་དང་མཐུན་པ་བཀོད་པ་དང་འགལ་དོགས་ཏེ། རྒྱུད་ཐ་དད་པ་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་
སྦྱིན་སོགས་དང་མི་འགལ་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང། མཐར་ལྟ་ཐར་པ་དང་མཐུན་ཚུལ། མཛོད་རྒྱུ་
ལས། ཐར་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལས་ལོག་པ་ཡིན་ལ། མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་ཡང་ཕུང་པོ་ལས་ལོག་པ་ལ་གཏན་
དུ་བར་ལྟ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞིའི་མཐའ་ལྟན་སོགས་ལ་དེ་
ཚང་བའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། དེ་དག་རང་རྒྱུད་ལྟན་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚོས་ལ་དམིགས་དགོས་པ་མ་
ཡིན་པས། རང་སྦྱིན་སོགས་ལ་འཇུག་པ་དང་མི་འགལ་བའང་མིན་ལ། ཐར་པ་དང་ཡང་མི་མཐུན་ཟེར་
ཨེ་ཆོག་དཔུང། ཡང་ན་ལྟ་བ་གཉིས་ཀྱིས་གོང་ས་ལ་མི་དམིགས་པའི་སྦྱབ་བྱེད་བདག་དང་བདག་གིར་མི་
འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན། མཛོད་རྒྱུ་དང་མཐའ་དཔྱོད་ལས་རང་སའི་ཕུང་པོ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་
ལ་བཀྲལ་ཞིང་ཁོག་གི་ལུང་མ་བསྟན་པའི་སྦྱབ་བྱེད་རང་གི་རྣམས་ལ་ཀུན་ཏུ་ཚོངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བའང་
མཛོད་རྒྱུ་ལས། བདག་དང་བདག་གི་བ་ལ་ཚོངས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་སྲུ་ལའང་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
བཀྲལ་བས་འཛིག་ལྟས་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་བ་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་ལའང་ངའོ་སྟུམ་པའམ་ངའི་ས་བའོ་
སྟུམ་དུ་དམིགས་པ་ཡོད་ཀྱི། སྤར་གྱི་འགྲེལ་བཤད་དག་གི་ལུང་དེ་དག་ཀྱང་གང་སྤེལ་ལྟར་ས་དང་ཁམས་
ཐ་དད་པ་ལ་ངའོ་སྟུམ་པ་སོགས་མི་སྦྱེ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་ལ་མིན་ཅེ་ན། མཐའ་དཔྱོད་
ལས། རང་སའི་དེ་རྣམས་ལྟ་བས་བདག་གིར་བྱས་ཤིང་སྤོང་པས་ཡོངས་སྲུ་བཅད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང།
ཅ་བར། བདག་གིར་མ་བྱས་ཞེས་སོགས་དང་འགྲིག་གམ་སྟུམ་ལ། དེ་ལྟར་ན་གོང་ས་ལ་དམིགས་པའི་
བདག་འཛིན་དང་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་བདག་འཛིན་གྱིས་རང་གི་གྲོགས་ཆགས་པས་ཡོངས་སྲུ་
མི་གཅོད་པས་བདག་གིར་མ་བྱས་ཟེར་དགོས་ལ། ལམ་ལ་དམིགས་པའི་བདག་འཛིན་ལམ་མཐོང་སྤང་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་ལོག་ཞུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་བདེན་བདག་མེད་ལམ་བདེན་
གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་སྟོབ་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྟོང་བར་རྟོགས་པའི་སྟོབ་བདེན་པའི་
རྣམ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོམ་ཆོག་ལས། སྤིང་ཅེའི་བདེན་པའི་རྣམ་ཅན་འདིས་ཀྱང་འབྱུབ། །ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལམ་བདེན་བདག་མེད་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཀྱང། ཟག་མེད་ཤེས་པའི་
ཡུལ་མིན་པས་ཟག་མེད་བདེན་པའི་རྣམ་པ་མིན་ཅེས་ན། ཇི་མེད་བཅུ་དྲུག་གཞན་རྣམ་མེད། །ཅེས་པ་

དང་ཞེ་འགྲིགས་སྟུང་།

སྟོན་ཆོག་ལས། སྟུག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་ལོ། །ཞེས་པ་མ་རངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྗེས་སུ་སྟུག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་དང་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་འགལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། ཟག་མེད་སྤང་ཅིག་དང་པོ་པས་ལམ་བདེན་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་དེ་རྟག་པས་སྟོང་བའང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེས་ལམ་བདེན་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་རྣམས་བདག་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོབས་འགྲུལ་དཀའ་སྟེ། དེ་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་སྟོབས་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་བཅས་བཞག་ན་སྟུག་བདེན་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོབས་ལའང་ཟག་བཅས་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། ཟག་མེད་ཡོད་ན། ཇི་མེད་བཅུ་དྲུག་གཞན་རྣམ་མེད། །ཅིས་པས་གཞོད་དོ། །

ནམ་མཁའ་སོགས་བདེན་བཞིར་མ་འདུས་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་ལོག་ཤེས་རྣམས་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་མི་འཛོག་པ་ཉོན་སྐྱབ་གྱི་དོན་ཐར་པ་ལ་སྐྱབ་པ་ལ་བྱེད་ལ། འདི་བས་ཐར་པ་ཐོབ་བྱེད་ལ་ཡང། བདེན་པ་མཐོང་བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱིས། །ཞེས་བ་ལྟར་བདེན་བཞི་ཅམ་ལ་དམིགས་པས་ཆོག་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་མི་དགོས་པར་འདོད་ལ། ནམ་མཁའ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་བསྟོམ་པས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་མི་བྱེད་ལ། དེ་དག་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པས་ཐར་པ་ལ་སྐྱབ་པར་ཡང་མི་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནམ་སྟུང་། དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ལོག་ཤེས་དེ་དག་སས་བསྐྱུས་ཚུལ་ཡང། ནམ་མཁའ་ནི་གཟུགས་ཅན་གཞན་ལ་མི་སྐྱབ་པ་ལ་བཞག་པས་གང་མི་སྐྱབ་པའི་གཞི་བྱ་ག་ནམ་མཁའ་གང་གི་སས་བསྐྱུས་པ་དེའི་སས་བསྐྱུས་དང། བརྟགས་མིན་གྱི་ཐོབ་པ་རྒྱུད་གང་ལ་ལྷན་པའི་སས་བསྐྱུས་པ་ལྟར་བརྟགས་མིན་དེ་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་སས་བསྐྱུས་པ་དང། རི་བོང་རུ་སོགས་ཡོད་ན་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་སུ་འགྱུར་བས་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་སུ་བཞག་ན་ཞེ་ཆོག་སྟུང་། དེ་དག་བདེན་པ་ལ་ལོག་ཞུགས་མིན་པས་རང་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པས་སྤང་གི་རང་ལུལ་མངོན་སུམ་གྱིས་སུན་སྤང་བས་མི་སྟོང་བ་གངས་རི་སྟོན་པོར་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་བཞིན་ནོ། །མཐར་ལྟའི་ཆད་ལྟ་ནི་བདག་ཤི་བ་ནི་སྤང་པོ་

དང་བྲལ་བའི་མཐའ་འོ་སྒྲུལ་དུ་འཛིན་པ་དང། ལོག་ལྟ་ནི་ཆོས་དེ་མེད་དོ་སྒྲུལ་དུ་འཛིན་པས་དེ་གཉིས་
ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་འཛིན་ལྟས་ཕྱི་འོ་ཆོས་སོགས་ལ་བདག་དུ་འཛིན་ཚུལ་ཁང་ཁྱིམ་སོགས་
ང་ཡི་འོ་སྒྲུལ་དུ་རང་སྒྱུ་བར་འཛིན་པ་ན་ང་དང་ང་ཡིར་བྱེད་རྒྱ་གཉིས་ཀ་བདག་ཏུ་བབྱང་ལ། གོང་མའི་
ལུགས་ལ། དེ་སེལ་འཇུག་ཡིན་པས་དེའི་ཆོང་ཁོ་ན་རང་སྒྱུ་བར་འཛིན་པ་ཡིན་ཅེས་ན་འང་ཨོ་ཆོག་སྒྲུལ།

སྒྲོམ་ཆོག་ལས། བསམ་གཏན་མཐའ་དང་སྤྱིད་ཅེར་ས་སྐལ་མཉམ། །མ་གཏོགས་མེད་དེ། ཞེས་པ་
མཆིམས་ཀྱི་གཞི་མཆན་བྱས་གསུངས་བ་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དོགས་པ་འདི་ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་
བཞི་བ་དང་སྤྱིད་ཅེའི་ཀུན་འགྲོ་བཅུ་གཅིག་ཆོས་ཅན། ཁམས་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཀུན་འགྲོ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཁམས་རང་གི་ས་པའི་སྤང་བྱ་རིས་ལྡ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཅིག་ཅར་དམིགས་པའི་ཀུན་འགྲོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ནས་འོན་
ཀྱང་ནམ་པ་ལྡ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དུ་དམིགས་སོ། ཞེས་དང། མཛོད་ཀྱི་ལས། སྐལ་བ་མཉམ་
པའི་ཁམས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་སྤང་བྱ་རིས་ལྡ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོན་ནས་
རྒྱས་པར་འཇུར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང། མཐའ་དཔྱད་ལས། ཁམས་གསུམ་ན་བཅུ་གཅིག་རེ་ཡོད་པའི་སྐུ་
ཅུ་ཅ་གསུམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་རང་སའི་སྤང་བྱ་རིས་ལྡ་ལ་ཀུན་
འགྲོ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་རང་རང་གི་ས་པའི་སྐལ་བ་སྤང་བྱ་རིས་ལྡ་ཀུན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོན་ནས་རྒྱས་པར་
འཇུར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་སྐུ་ཅུ་ཅ་གསུམ་གང་ཡིན་པ་ཞེས་ཁྱད་མེད་བྱས་ཤིང། ཁམས་རང་རང་གི་
ས་པའི་སྐལ་བ་ཞེས་ཁམས་སྐལ་མཉམ་ཀྱི་དོན་གསུངས་བའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས། འདི་ནི་ངེས་བ་ཡིན་
ཏེ་འདོད་པའི་ཁམས་དང་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ན་ནི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡོད་
དོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་ན་ནི་གཉིས་ཀའོ། །སྤྱིད་པའི་ཅེ་མོ་མ་གཏོགས་པའི་ས་ལྟག་མ་ནམས་ན་ནི་སྐལ་
བ་མི་མཉམ་པའི་ས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ནམས་ཡོད་དོ། །སྤྱིད་པའི་ཅེ་མོ་ན་ནི་གཉིས་ཀ་ཡང་མེད་དེ། ཁམས་
དང་ས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་
ནམས་ ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་དང་གཟུགས་མེད་པ་གསུམ་ན་ཡོད་ཀྱི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ནི་མེད་དེ།
སའི་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་བཞི་བ་ན་ཡང་མེད་ལ་སྤྱིད་ཅེ་ན་ཡང་མེད་དེ། ས་གཞན་

མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འདོད་པ་ན་ས་ཐ་དད་པ་མེད་པས་ས་སྐྱལ་བ་མི་མཉམ་པ་མེད་ལ་ཁམས་སྐྱལ་བ་མི་མཉམ་པ་ཁོ་ན་ཡོད་པ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་བ་རང་དང་ཁམས་གཅིག་པའི་གོང་ས་མེད་པས་ས་སྐྱལ་བ་མི་མཉམ་པ་མེད་ལ་ཁམས་སྐྱལ་བ་མི་མཉམ་པ་ཁོ་ན་ཡོད་པ་དང་། སྲིད་ཅེད་གོང་ན་ས་དང་ཁམས་གང་ཡང་མེད་པས་གཉིས་ཀ་མེད་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་གསུམ་ན་གཉིས་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པས་མཆན་བྱ་དེས་འདི་བསྐྱུས་པ་ལ་ཡིག་ནོར་བྱུང་བ་ཨེ་ཡིན་སྟུང་ལ། མིན་ན་འདིར་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ན་ས་སྐྱལ་བ་མི་མཉམ་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་ཡང་འགལ་ལ། སྐྱལ་བ་མི་མཉམ་པ་ལ་ས་དང་ཁམས་ཀྱི་བྱུང་པར་གསུངས་པས་བྱུགས་ལ་ས་དང་ཁམས་སྐྱལ་མཉམ་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པར་ཡང་བསྟན་སྟུང་ལ། ཡང་སྟོན་ཆོག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་དཔག་ནས་དགེ་བཤེས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་རྒྱན་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་ཁམས་སྐྱལ་མཉམ་ཡོད་ན་བཞི་བའི་ཁམས་རང་གི་ས་བའི་སྤང་བྱ་རིས་ལྡ་ལ་དམིགས་དགོས་ལ། བཞི་བའི་ཁམས་ཞེས་པའི་ཐ་སྟད་སྒྱུར་ན་ས་དགུ་བཞིན་དུ་ཁམས་དགུར་བྱེད་དགོས་པར་འཇུག་བས་བཞི་པར་ཁམས་སྐྱལ་མཉམ་མེད་ལ། དེར་མ་ཟད་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ཀྱི་འཇིག་མཐར་གཉིས་ཀྱིས་རང་ས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ཤིང་ས་རེ་རེ་བ་ལ་ཁམས་ཀྱི་མིང་མི་ཐོབ་པས་དེ་ཡང་ཁམས་སྐྱལ་མཉམ་མིན་ལ། གཟུགས་ཀྱི་འཇིག་མཐར་སྒྱུ་ལྡོག་དེ་ཡིན་དང་པོ་གསུམ་ཀྱི་སྐྱལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཀུན་འགྲོ་དགུས་རང་ས་དང་བཞི་བ་སོགས་བསྟོན་ནས་དམིགས་པས་ཁམས་སྐྱལ་མཉམ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་བཞི་བ་གཉིས་བསྟོན་པ་ལ་ཁམས་ཀྱི་ཐ་སྟད་སྒྱུར་ཆེ་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ཐ་སྟད་འདོགས་པ་ལས་སྤར་གྱི་སྒྲོན་དེ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་གསུངས།

དེ་ལ་ཡང་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ཁམས་སྐྱལ་མཉམ་མེད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་ཁམས་ཞེས་པའི་ཐ་སྟད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་བཞི་བ་ན་ཡང་ཁམས་སྐྱལ་མཉམ་ཡོད་པར་ཐལ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་བཞི་བ་བསྟོན་པ་ལ་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ཐ་སྟད་འདོགས་པ་བཞིན་འདི་ལའང་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ཐ་སྟད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྟོན་ཆོག་གི་དེ་ནི་མཆོམས་རྒྱུ་མཆན་བྱའི་དེ་བཞོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་གང་སྟེལ་གཉིས་ཆོག་ཟེན་མི་མཐུན་པས་གང་སྟེལ་ལྟར་བྱའོ། །གང་སྟེལ་ལྟར་ན་ས་

སྐལ་བ་མི་མཉམ་ཚུལ་ཁམས་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་ཤིང་ས་ཐ་དད་པ་ལ་བྱས་པས་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ས་སྐལ་བ་མཉམ་མི་མཉམ་གང་ཡང་མིན་ཟེར་དགོས་སོ། རྩོམ་ཆེག་ལས། གསུམ་བསྐྱེད་པ་ལ་རྒྱས་མེད་གསུངས། ཞེས་པའང་ཁམས་དགུར་མི་འཐད་པས་ན་ཁམས་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཀུན་འགོ་ལ་རང་དང་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་མི་སྲིད་ཀྱང་། རང་དང་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ས་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་བ་ཡིན་གྱི་ཁམས་གསུམ་ལ་ཅིག་ཅར་དམིགས་པའི་ཀུན་འགོ་བྱེ་བྲག་པ་མེད་ཅེས་པ་མིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རེས་འགའ་ནི་གཉིས་ལ་དམིགས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྲ་རྒྱས། ཞེས་དང་། གང་སྤེལ་ལས། རེས་འགའ་ནི་གསུམ་གྱི་བར་ལ་སྟེ་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆེག་གོ། ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྤྲས་མ་ལས། རེས་འགའ་ནི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་གཅིག་ལ་དམིགས་སོ། རེས་འགའ་ནི་གཉིས་ལ་དམིགས་ཞེས་བྱ་ཡི། རེས་འགའ་ནི་ཁམས་གསུམ་ལ་དམིགས་སོ། ཞེས་དེ་སྐད་དུ་ནི་མ་བཤད་དེ་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཞེས་པ་ནས། རེས་འགའ་ནི་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་གཉིས་ལ་དམིགས་སོ། ཞེས་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་མ་བཤད་ཅེས་པ། རང་འགྲེལ་དུ་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་མ་བཤད་ཅེས་པ་ཡིན་ལ། བོད་མ་གཉིས་ལ་ཅིག་ཅར་དམིགས་པའི་འདོད་པའི་ཀུན་འགོ་གསུངས་པ་གང་ཞིག་དེས་འདོད་པ་ལ་དམིགས་ཏེ་འདོད་པའི་ཀུན་འགོ་ཡིན་པས་སོ། དེས་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་གསུམ་ལ་དམིགས་ཀྱང་། རང་དང་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་གསུམ་ལ་མི་དམིགས་ཟེར་དགོས་སོ། །

ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་པན་ཚུན་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་ཀྱང་ཆོས་ཤེས་བོད་མའི་ལོག་ལྷའི་དམིགས་པ་མིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་བུས་ན་དང་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དང་པོ་ནམས་གྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ཆོས་ཤེས་དང་པོ་གཉིས་ཚྭ་གས་མཐུན་དང་བཅས་པ་ལ་བོད་མའི་དངོས་གཉེན་མེད་པ་དང་། ཆོས་ཤེས་ཚྭ་གས་མཐུན་དང་བཅས་པ་ལ་བོད་མའི་སྤང་བྱ་དང་པོ་མཐོང་སྤང་གི་དངོས་གཉེན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། ཚྭ་གས་མཐུན་མ་སྦྱར་བར་ཁོ་རང་ཙམ་ལ་སྦྱར་ན་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱི་རྗེས་ཤེས་ལ་གཟུགས་ཉོན་གྱི་དངོས་གཉེན་མེད་པའི་ཕྱིར་

དང། རྗེས་ཤེས་མཐའ་དག་གཟུགས་ཉོན་གྱི་དངོས་གཉེན་མ་ཡིན་ལ། རྗེས་ཤེས་གཟུགས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་གི་དངོས་གཉེན་མི་བྱེད་པས་གཟུགས་ཉོན་མཐའ་དག་གི་དངོས་གཉེན་ཡང་མ་ཡིན་ལ། དེ་བས་ན་གཟུགས་ཀྱི་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་ལོག་ལྷའི་དམིགས་པའང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཟུགས་གཟུགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་ལམ་བདེན་ཡིན་མིན་གྱི་སྒྲ་བཞི་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་ལོག་ལྷའི་དམིགས་པ་ལའང་སྒྲ་བཞི་ཡོད་དེ། རྗེས་བཟོད་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀའི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པས་གཉིས་ཀ་དང། དག་བཅོམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ད་ལྟ་བ་ལྟ་བུ་སྤྱིད་ཅེ་ཁོ་ནའི་ལོག་ལྷའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱིད་ཅེ་ཁོ་ནའི་སྤྱད་ཀུན་ལ་དམིགས་པའི་ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགོག་པ་མཐོང་སྤང་གིས་རང་སའི་ཆོས་ཀྱི་འགོག་པ་ལ་དམིགས་ཟེར་གྱི་རང་སའི་འགོག་པ་ལ་དམིགས་མི་ཟེར་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། རང་གི་ས་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ས་བའི་འགོག་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དེ། དེའི་ཕྱིར་དགག་པར་བྱ་བའི་དབང་གིས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། དམིགས་པ་ནི་རང་གི་ས་བའི་འགོག་པ་སྟེ་བདག་ཉིད་ཀྱི་སའི་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོག་སྤྱད་ཡིན་པས་རང་གི་ས་བའི་འགོག་པ་ཡོད་ཀྱང། རང་གི་ས་པར་སྤྱར་པའི་འགོག་པ་མེད་ཟེར་དགོས་སོ། །

འདོད་ཆགས་མིན་ཏེ་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ལུལ་ལ་སྤང་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང། འདོད་ཆགས་སྤང་བུ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་ན་འདུན་པ་བཞིན་དག་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་སོ། །ཀུན་བདུས་དང་བསྐྱབས་ལོག་ལྷ་སོགས་ཀྱིས་འགོག་ལམ་ལ་དངོས་སུ་མི་དམིགས་པར་དེ་དག་གི་མིང་ཅམ་ལ་དམིགས་གསུངས་པ། མིང་ངམ་སྒྲ་སྒྲིབ་ཅམ་གྱི་སྒྲོན་ས་དམིགས་ཀྱི་དངོས་སུ་མི་འཆར་བའི་དོན་ནོ། །བསྐྱབས་ཉོན་མོངས་ལྟན་སྤྱོད་རྣམས་ལུང་མ་བསྟན་དང་ཀུན་བདུགས་རྣམས་མི་དག་བར་གསུངས་པ། འདོད་པའི་འཇིག་མཐར་གཉིས་ལ་ཡིན་གྱི་ཆགས་སོགས་ལ་མིན་བྱས་ན་ཆོག་གམ་སྟུམ། གང་སྤེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ལོག་པར་ལྟ་བས་དག་བའི་རྩ་བ་ཀུན་ཏུ་གཙོད་པར་མི་འཇུག་རོ། །ཞེས་པ་དང། མི་དག་བའི་རྩ་བ་ལ་བྱད་པར་ལྟ་གསུངས་པ་རྩ་བ་དང་མི་མཐུན་པས་རང་ལུགས་མ་བྱས་སོ། །ཁ་ཅིག་ལུང་

མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞི་ལྟ་བ་ལྟ་བོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལྟ་མིན་ཡིན་པར་ཐལ། ལྟ་བ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་རྩ་འབྲེལ་གྱིས་འབྲལ་བོ། །ཆོས་དེ་འདས་པ་མ་འོངས་པ་ལ་ཆོས་དེ་ཡིན་དགོས་སམ་མི་དགོས། དགོས་ན་སྟུག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་འདས་པ་དེ་སྟུག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་ཡིན་ཟེར་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་བ་ལ་ཟག་མེད་འདས་པ་ལྟན་པར་ཐལ་ལོ། །སྟུག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་དང། སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལྟ་བུ་ལ་འདས་པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་དག་གི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་བར་ཟག་མེད་དང་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་འདས་པ་མི་ལྟན་པར་ཐལ། དེ་དག་སྐད་ཅིག་དང་པོ་འདས་པ་མི་ལྟན་པ་གང་ཞིག་གཉིས་པ་འདས་པ་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་གཉིས་པ་འདས་པ་གཉིས་པའི་རྩིས་སྟུག་བསྐལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང། སྟུག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་སྐྱེས་ལ་འགག་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་འདས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐྱེས་ལ་འགག་པའི་དུས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །མི་དགོས་ཟེར་ན། སྟུག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་འདས་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་ཞིག་ཀྱང་འདོག་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཆོས་བཟོད་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟུག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་འདས་པ་དེ་བཅོམ་བའི་བར་རམ། དག་བཅོམ་བར་ལ་འདོག་དང་པོ་ལྟར་མི་འཐད་པར་ཐལ། བཅུ་དྲུག་པའི་རྒྱུད་ནང་སྟུག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་སྐྱེས་ལ་འགག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ན་སྟུག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་གྱི་བྱ་བ་བྱས་ཟིན་པའི་ལམ་བདེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ལམ་བདེན་འདས་པ་མེད་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་འདས་པ་མེད་པ་གང་ཞིག་སྟོམ་ལམ་འདས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་གཉིས་པ་སྟུག་སྟོམ་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། དག་བཅོམ་བར་དུ་འདོག་ན་མཐོང་ལམ་འདས་པ་ལྟན་ན་མཐོང་ལམ་ལྟན་པས་མ་བྱལ་པར་ཐལ་བ་དང། བསམ་གཏན་དང་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་འདས་པ་དང་འདོད་ཉོན་འདས་པ་སོགས་གཞུགས་མེད་པ་ལའང་ལྟན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལ་དེ་དག་གི་རྩིས་རྒྱུན་མེད་པས་མི་འདྲ་སྟེ་ཆོས་དེ་འདས་མ་འོངས་ལ་ཆོས་དེའི་རྩིས་རྒྱུན་ཞིག་དགོས་པས་སོ་ཟེར་ན། མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ན་ཆོས་མཆོག་འདས་པ་དང། བསྐྱེད་པ་ལྟལ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུད་ན་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་འདས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ལྟ་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་མཆོག་འདས་པ་དེ་ཟག་མེད་དུ་ཐལ་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་འདས་པ་གཉིས་རིམ་བཞིན་བསམ་གཏན་དང་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་མིན་ཟེར་དགོས་ལ། མིན་ན་གནས་བཞི་པར་དེ་དག་

གི་ཐོབ་གཏོང་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ལ། དེར་མ་བདེ་འདིར། འདས་དང་ཉེར་གནས་འདོད་
ཆགས་དང། །སོགས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་དུས་གསུམ་ཉོན་མོངས་སུ་གསུངས་ལ། གསུངས་ཕྱིར། གཉིས་ཕྱིར་
ཡུལ་ཡོད་ཕྱིར་འབྲས་ཕྱིར། །ཞེས་པས་གཟུགས་འདས་པ་དང་འདས་པའི་གཟུགས་གཉིས་དང། འདས་
པའི་ལས་དང་ལས་འདས་པ་གཉིས་བྱུང་མེད་བྱས་ནས་འདས་མ་འོངས་ཇུས་སུ་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལ་གནས་བརྒྱད་ཀ་ན་སྐབ་བྱེད་མཐའ་ཡས་སོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲོམ་པ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་
འོངས་པ་ཡིན་པས་དང་པོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་དེ་སྤྱིར་མ་འོངས་པ་དང་གཉིས་པ་མ་འོངས་
པའང་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་དེ་འདས་པ་དང། རང་
ལ་ལྟོས་ཏེ་ད་ལྟར་བ་ཡིན་པ་བྱ་བའི་སྒྲོན་ནས་དུས་གསུམ་འཛོག་ཚུལ་ཡིན་ཟེར། དེ་ལ་ལྷང་མ་བསྟན་གྱི་
རིག་བྱེད་ལ་འདས་མ་འོངས་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང། ཟག་མེད་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་བའི་རྒྱད་ན་ཟག་
མེད་འདས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང། །སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་སོགས་ལ་མ་འོངས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོང་
འོག་སུའི་ལྷགས་ལའང་སྟག་བསྐལ་ཆོས་ཤེས་ཆོས་བཟོད་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཆོས་བཟོད་
ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་ཤེས་མ་འོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་ཤེས་སྦྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེའི་དུས་སུ་ཆོས་ཤེས་ཆོས་ཅན། དུས་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ན་དུས་སྐྱར་ནས་མ་བྱལ་བེར་དགོས་སོ། །ལ་ལ་ན་རེ། བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲོམ་པ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་དེ་
སྐྱད་ཅིག་དང་པོའི་ཆེ་མ་འོངས་པ་དང་སྐྱད་ཅིག་གསུམ་པའི་ཆེ་འདས་པ་ཡིན་པས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་
ལ་གཉིས་པ་མ་འོངས་པ་དང་ལྡན་ལ་གསུམ་པ་པོ་ལ་གཉིས་པ་འདས་པ་དང་ལྡན་ཟེར། དེ་ལ་འདི་ངི་
བར་བྱ་སྟེ། །ཁྱོད་གྱི་རྟགས་ལ་དཔག་ན་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་མ་འོངས་པ་ལ་དང་པོ་བའི་རྒྱད་གྱི་གཉིས་པ་
ལ་འཇུག་ངེས་གྱི་སྒྲོམ་པ་དང་འདས་པ་ལ་གསུམ་པ་བའི་རྒྱད་གྱི་གཉིས་པར་ཇུར་བའི་སྒྲོམ་པ་དེ་
འཛོག་གམ། འཛོག་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། དང་པོ་བའི་རྒྱད་གྱི་གཉིས་པ་ད་ལྟར་བ་ལ་འཇུག་ངེས་གྱི་སྒྲོམ་
པ་དེ་མ་འོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་པོ་ད་ལྟར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དང་པོ་ད་ལྟར་བ་
དང་གཉིས་པ་ད་ལྟར་བ་གཉིས་ཇུས་རྒྱན་ཐ་དད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཡང་གཞན་དག་ན་རེ། ཆོས་མཆོག་འདས་པ་དེ་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་ཆེ་ལམ་བདེན་དུ་
འཇུག་རམ་མི་འཇུག། འཇུག་ན་དེ་དུས་ཀྱང་འདས་པ་ལས་འོས་མེད་པས་དེ་ལ་ཟག་མེད་འདས་པ་ལྟན་
པར་ཐལ་ལ། མི་འཇུག་ན་ཆོས་མཆོག་ཡིན་ན་རང་གི་རྩལ་རྒྱན་དུ་ཇུག་པའི་མཐོང་ལམ་ཡོད་པས་མ་བྱས་
པར་འཇུག་ལ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རིག་བྱེད་དེ་སེམས་རྗེས་འབྲང་མིན་པས་འདས་མ་འོངས་མེད་པར་
གསུངས་པ་དང། མིག་སོགས་ལ་དུས་གསུམ་ཡོད་པར་གསུངས་པའང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
དཔེར་ན་སྒྲིམ་པ་འདས་མ་འོངས་པ་ལ་སྒྲིམ་པ་དང། ཉོན་མོངས་འདས་མ་འོངས་ལ་ཉོན་མོངས་དགོས་པ་
སོགས་ཐམས་ཅད་འབྲ་བར་སྤར་གྱི་ལུང་རིགས་དེ་དག་གིས་བྱབ་པས། སྤྱག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་སོགས་
ལ་འདས་པ་མེད་ཀྱང་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་བ་ལ་ལམ་བདེན་འདས་པ་ལྟན་པའི་ཚུལ་ནི་སྤྱག་བསྐལ་ཆོས་
བཟོད་ད་ལྟར་བ་དེ་ཆོས་ཤེས་སུ་ཇུག་ཆེ་རང་གི་སྐལ་མཉམ་གྱི་འབྲས་བུའམ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་སྤྱག་
བསྐལ་ཆོས་ཤེས་འཛིན་པའམ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱས་ཟིན་པའི་ཆ་ནས་འདས་པ་དང། རྗེས་བཟོད་སོགས་
འཛིན་པའམ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་ད་དུང་ཡང་བྱེད་བཞིན་པར་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་ད་ལྟར་བའི་མིང་གཉིས་
ཐོབ་པས། དེའི་རྩལ་རྒྱན་དུ་ཇུག་པའི་ཆོས་ཤེས་ལ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་གཉིས་འཛོག་། ཅེ་ན། ཅ་བར།
གསུམ་པ་བཟང་སྟེ་བྱ་བ་ཡིས། །དུས་ནམས་ནམ་བཞག། ཅེས་དང། གང་སྟེལ་ལས། འདི་གནས་སྐབས་
ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་སྙད་བཟོད་དེ། ཞེས་དང། བཅིམས་རྟེན་ལས། དེ་དང་དེའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱིན་པ་ན་
དེ་དང་དེའི་མིང་ཐོབ་པས་ན་འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མིང་ཅམ་ཞིག་གཞན་དུ་འཇུག་
གྱི། ཞེས་གསུངས་པ་ནམས་ཀྱི་དགོངས་པར་ཨེ་འགོ་སྟམ་མོ། །འོ་ན། ཆོས་མཆོག་གི་འབྲས་བུ་སྤྱག་བསྐལ་
ཆོས་བཟོད་འཛིན་པའི་བྱ་བ་བྱས་ཟིན་པའི་ཆོས་བཟོད་ཡོད་པས་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་བ་ལ་ཆོས་
བཟོད་འདས་པ་ལྟན་པར་ཐལ་ལོ། ཞེ་ན། དེ་རང་འབྲའི་ཟག་མེད་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བས་ཟག་མེད་གྱི་བྱ་བ་
བྱས་ཟིན་མིན་པས་སྒྲོན་མེད་དོ། །ཡང་དེ་ལྟར་ན་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་སྟེ་འཇུག་མ་འོངས་པ་
ཡོད་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་བཞི་བ་སོགས་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་འཇུག་གི་ཆོས་ཤེས་
ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན་སྒྲོན་མེད་དེ། བཞི་བ་ད་ལྟར་བ་འཛིན་པའམ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་གཉིས་རང་དུས་ནས་
བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན་པས་དེ་བྱེད་འཇུག་མིན་གྱི་དེ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་མ་འགག་པར་གསུམ་པར་འཇུག་རྒྱ་
ཡིན་པའི་བྱིར་དང། མ་འོངས་པ་ལ་མ་སྐྱེས་པ་དགོས་པ་གང་ཞིག་ད་ལྟར་བ་མ་འོངས་པར་འཇུག་ཚུལ་

མེད་ལ་མཐོང་ལམ་མ་འོངས་པ་ལ་མི་སྤྱི་བའི་ཆོས་ཅན་གྱིས་བྱབ་པར་གནས་བདུན་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཆོས་ཤེས་འདས་པ་དེ་གང་ལ་སྟོན་ནས་འདས་པར་འཛོག་པའི་ད་ལྟར་བ་ནི་ཆོས་བཟོད་འཛོག་
པས་དེའི་རྗེས་སུ་གྲུབ་པས་ཆོག་གི་ཆོས་ཤེས་འདས་པ་ཡིན་ཀྱང། ཆོས་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་གྲུབ་མི་དགོས་
ཏེ། ལྷགས་འདིར་འདས་མ་འོངས་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་འགག་པ་དང་མ་སྦྱེས་པའི་ཆ་ལ་མ་བཞག་པར།
རང་གི་ངོ་བོ་འགག་པ་དང་མ་སྦྱེས་པ་ལ་བཞག་པས། ཆོས་ཤེས་འདས་པ་ནི་ཆོས་ཤེས་ཡིན་པར་ལྟར་
པའི་འདས་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རིག་བྱེད་སྟོབས་རྒྱུ་ཆུང་བས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་པར་ལྟར་ཆེ་གཉིས་པ་
བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱས་ཟིན་པའི་ཆ་ནས་འདས་པའི་ལས་ཀྱི་མིང་མི་ཐོབ་སྟེ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རིག་བྱེད་
ལ་བྱ་བ་བྱེད་བཞིན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། སེམས་རྗེས་འབྲང་མིན་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ལ་མ་འོངས་
པ་མེད་པ་ནི། དཔེར་ན་སྟོག་གཅོད་ལྟ་བུའི་གསོད་པའི་བྱ་བ་འཕམ་དེ་བསྐྱུང་བའི་བྱ་བ་མ་བྱས་པར་སྟོག་
གཅོད་ཀྱི་ལས་དང་དེ་བསྐྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་མིང་མི་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་མྱོང་བས་ཀྱང་
ཤེས་ཏེ། ལས་དང་བྱ་བ་ནམ་གྲངས་སུ་གསུངས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་རྒྱུ་བརྒྱལ་བའི་ལས་སམ་བྱ་བ་ལྟ་བུ་
ནི་མ་རྒྱལ་བའི་སྟོན་དང་བརྒྱལ་བའི་རྗེས་སུ་མེད་ལ། སོ་ཐར་གྱི་སྤང་བྱ་བསྐྱུང་བའི་བྱ་བ་ནི་སྟོན་པ་མ་
སྤངས་པའི་སྟོན་དུ་མེད་ཀྱང། ཀུན་སྟོང་སྟོབས་ཆེ་བས་སྤངས་རྗེས་སུ་བསྐྱུང་བའི་རིག་བྱེད་དངོས་སུ་
མེད་ཀྱང་མི་མཐུན་སྟོགས་སོགས་ལ་མི་འཇུག་པ་འདས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྟུམ་མོ། །འདིར་
སྦྱེས་ལ་འགག་པའི་ལས་སོགས་འདས་པ་སོགས་སུ་བཞག་གི་སྦྱེས་ལ་འགག་པ་ཅོམ་འདས་པར་མ་
བཞག་སྟེ་འདས་སོགས་རྗེས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མཚོག་ལ་ཐབས་ཀྱི་ཆའང་ཡོད་པས་དེ་ལ་མཐོང་
ལམ་དུ་འལྱར་ངེས་ཀྱིས་མ་བྱབ་ཀྱང། བདེན་པའི་ནམ་ཅན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་འདས་པ་ནམས་ལམ་བདེན་དུ་
འལྱར་རྒྱ་ཡོད་མེད་དང། འདས་པ་སྤངས་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་པར་འལྱར་རྒྱ་ཡོད་མེད་སོགས་དབྱེད་
པར་བྱའོ། །ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལས་སེམས་རྗེས་འབྲང་མིན་ཀྱང་སེམས་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་པས་མ་འོངས་
པ་མ་བཞག་པ་ཡིན་ལ། མིག་དབང་སོགས་ལ་འདས་སོགས་བཞག་པ་ཡུལ་ལ་ལྟ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་ནས་ཡིན་
ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། བྱ་བ་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པ་ནམས་ཀྱི་ནི་ལྟ་བ་ལ་སོགས་བའོ། །ནམ་པར་ཤེས་པ་ནི་

ནམ་པར་ཤེས་པ་ལོ། །གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནམས་ཀྱི་ནི་རང་གི་དབང་བོའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཉིད་དོ། །ཞེས་སྒྱུར་
ཡུལ་དབང་ནམ་ཤེས་གསུམ་ལ་དུས་གསུམ་འཛོག་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན། གར་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ལྟ་བའི་ཆོ་མིག་
གིས་ལྟ་བར་ཚོམ་པའི་དུས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་རང་གི་ཡུལ་ཅན་དབང་བོ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་འགྱུར་དང་རང་
མ་སྐྱེས་བའང་ཡིན་པ་དང། མིག་དང་ནམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་ཡུལ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་
འགྱུར་ཡིན་པས། དེ་དུས་ཀྱི་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གར་ལ་ལྟ་བའི་དབང་བོ་ནམ་ཤེས་གཉིས་དང་དེའི་
ཡུལ་གར་ཉེ་གསུམ་ཀ་སྐྱེ་འགྱུར་མ་འོངས་པ་དང། མིག་གིས་མཐོང་བཞིན་པའི་དུས་ཀྱི་དེ་གསུམ་བྱ་བ་
བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན་པས་ད་ལྟར་བ་དང། བལྟས་ཟིན་མ་ཐག་ཏུ་རང་རང་གི་བྱ་བ་བྱས་ཟིན་པས་འདས་
པར་འཛོག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་མ་འོངས་པའང་དེ་འདྲ་ལ་ལྟ་བའི་བྱ་བ་ལ་ཚོམ་བཞིན་པའི་དུས་སྐྱོད་ཀྱི་
མ་མཐོང་བའི་སྒོན་རོལ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འདས་པའང་ངེད་ཀྱིས་སྤར་དེ་མཐོང་སོང་
སྟུང་དུ་མ་བརྗེད་པའི་ཆོ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དུས་གསུམ་དེ་ལྟར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། ཚ་བར། གཞན་
གྱིས་རང་དུས་པ། ཞེས་དང། གང་སྤེལ་ལས། ནམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་ལཱི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་
དག་ནི་རང་གི་དུས་བ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པས་སྐྱེ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པ་དག་གི་དམིགས་པ་ནི་མ་
འོངས་པ་ཁོ་ན་ལོ། །ད་ལྟར་བ་ནམས་ཀྱིས་ནི་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ལ། འདས་པ་ནམས་ཀྱིས་ནི་འདས་པ་ཡིན་
པས། ཞེས་དེ་དག་གིས་ཡུལ་རང་དུས་བ་ཁོ་ན་དམིགས་པས་ལྟན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་མ་འོངས་
པའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་མིག་དང་མིག་ཤེས་ད་ལྟར་བ་མེད་པས་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྡ་བོ་གང་
རུང་ཡིན་ན། རང་ལ་དམིགས་པའི་དབང་ཤེས་ད་ལྟར་བ་དང་མངོན་གྱུར་པ་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་ཟེར་རམ་
དབྱུང་། དེ་དག་ཀྱང་ཚ་བར། ད་ལྟའི་དོན་ཕྱིར་དང་པོ་ལྟ། ཞེས་དང། སྤོམ་ཆོག་ལས། དབང་བོས་ད་ལྟར་
བ། ཞེས་དབང་བོ་ལྟ་དང་དབང་ཤེས་ལྟ་རང་ཡུལ་དུས་མཉམ་པ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་གནད་ཀྱིས་
སོ། །

མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ནི། དཔེར་ན། གར་སོགས་ལ་ལྟ་བར་ཚོམ་པ་སྐྱིབ་གཡོག་སོགས་ཀྱིས་སྤར་
མི་མཐོང་བར་བྱས་པ་ན་སྐྱེ་འགྱུར་མ་འོངས་པའི་མིག་དང་མིག་ཤེས་གཉིས་པོ་དེ་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་
གྱུར་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆོ་བལྟ་བུའི་ཡུལ་དེ་འདས་མ་འོངས་གང་ཡིན་ཀྱང་རུང་བས། ཚ་བར། མི་སྐྱེ་

ནམས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་དང། ཞེས་གསུངས་སོ། འདི་ནི་པལ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། དམིགས་བསལ་
དེ་མཚུངས་ཀྱི་མིག་སྟགས་ལ་དུས་གསུམ་འཛིག་ཚུལ་སྤར་སྤྱད་བསལ་ཆོས་ཤེས་ལ་བཤད་པ་ལྟར་རོ།

བར་འདིར་དམིགས་ཚུལ་གྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཤེས་དགོས་ཏེ་གོང་མའི་སྐབས་སུ་ཡང་
ངོ་། ཞེས་པའི་དམིགས་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། རེ་ཞིག་འདིར་ཡིད་དང་ཆོས་
ནམས་ལ་བརྟེན་ནས། ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡང་གཏན་ཆིགས་སུ་མི་རུང་ངོ་། ཞེས་པའི་བར་ཡིན་ལ། དེའི་
དོན་ནི་བྱེ་སྤྱོད་ཡིད་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་ཡིན་པ་ལྟར་ཆོས་ནམས་ཀྱང་དེའི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་དམིགས་པ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་གྱི་རྒྱུན་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མ་འོངས་པ་
བསྐལ་པ་སྟོང་གི་འོག་ཏུ་འབྱུང་འཁྱུར་ནམས་དང་གཏན་མི་འབྱུང་བ་ནམས་ད་ལྟར་གྱི་ནམ་ཤེས་སྦྱེད་
བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང། ཟུང་འདས་ཡང་རང་ལ་དམིགས་པའི་ནམ་ཤེས་སྦྱེད་བྱེད་མིན་གྱི་དེ་འགག་
པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང། འདས་མ་འོངས་ཀྱང་དམིགས་པ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ལ། བྱེ་སྤྱོད་མེད་
པ་རི་ལྟར་དམིགས་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ལ། དེ་དག་རྣམས་སུ་མེད་ཀྱང་རང་འཛིན་པའི་སློབ་འདི་བྱུང་བར་
ལྟར་ཏོ། འབྱུང་བར་འཁྱུར་རོ། ཞེས་དམིགས་པ་དེ་ལྟར་ཡོད་པར་སྤྱོད་ཀྱི་འདས་པའི་གཟུགས་ཆོར་
སྟགས་བྲན་པ་ན་ཡོད་དེ་ཞེས་མངོན་སུམ་པར་མི་ལྟ་སྟེ། དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ནམས་
ཀྱིས་མཐེན་ནོ། བྱུང་བའི་པར་ལྟར་པ་དང་འབྱུང་འཁྱུར་དེ་དག་ད་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་ན་ད་ལྟར་
བར་འཁྱུར་ལ་ད་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་མེད་དོ། ཞེ་ན། རྣམས་སུ་མེད་པའང་དམིགས་པར་གྲུབ་པོ། ཞེས་ལན་
བཏབ་ཅིང། ཡང་བྱེ་སྤྱོད་འདས་མ་འོངས་ནི་ད་ལྟར་བའི་སིལ་བྱ་དུམ་བྱ་ཡིན་ཏེ། རྩལ་སྤར་རབ་ཏུ་གྱེས་པ་
ན་འདས་མ་འོངས་དང་བསགས་པ་ན་ད་ལྟར་བར་འཛིག་པས་སོ། ཟེར་བ་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་འདས་མ་
འོངས་བྲན་པའི་སློབ་སིལ་བྱ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང། རྩལ་གྱེས་པ་དང་བསགས་པ་ཅམ་ལས་སྦྱེ་འཛིག་
མི་བྱེད་པས་རྩལ་སྤར་རབ་ཏུ་གྱེས་པར་འཁྱུར་ལ། དེས་ན་འཆོ་བྱེད་པའི་ལྷགས་ཁས་སྤངས་པར་འཁྱུར་ཞིང།
དོན་དམ་པ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་མདོ་ལས། མིག་ནི་སྦྱེ་བ་ན་གང་ནས་ཀྱང་མི་འོང། ཞེས་སྟགས་དང་འགལ་བ་
དང། ཆོར་སྟགས་ལ་རྩལ་མེད་པས་དེ་དག་རི་ལྟར་བྱུང་ཞིང་བྲན་སྤར་ལྟར་ད་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་ན་
རྟག་པར་འཁྱུར་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མེད་ན་ཡང་རྣམས་སུ་མེད་པ་དམིགས་པར་གྲུབ་པོ། ཞེས་བགག་ཅིང།

ཡང་ཉེ་སྤྱོད་མེད་པ་དམིགས་པ་ཡིན་ན་སྤྱི་མཆེད་བཅུ་གསུམ་པ་ཡང་དམིགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཟེར་བ་
ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་འོན་སྤྱི་མཆེད་བཅུ་གསུམ་པ་མེད་དོ་སྟུང་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་
ཞེས་དྲིས་ནས་དེའི་དམིགས་པ་བཅུ་གསུམ་པའི་མིང་འདྲི་གྲོ། ཞེས་ལན་བཏབ་པ་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་
ཤེས་དེས་བཅུ་གསུམ་པའི་མིང་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་པ་དང། སྤྱི་མེད་ན་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་
སློབ་སྒྲུ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ཀྱི་སྤྱི་མེད་པ་ལ་མ་དམིགས་ན་གང་ཞིག་གིས་སྤྱོད་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་
དེ་ལ་སྒྲུ་དབྱུང་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ནི་སྒྲུ་དོན་དུ་གཉེར་བར་འགྱུར་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དོན་དུ་གཉེར་
བ་མིན་པར་འགྱུར་ཞེས་སྒྲོན་བཟོད་པ་ལ། ཉེ་སྤྱོད་སློབ་དེ་ནི་སྒྲུ་ད་ལྟར་བ་དེ་རང་ཉིད་མ་འོངས་པའི་
གནས་སྐབས་སུ་མེད་དོ་སྟུང་པའི་སློབ་པས། དེ་ལ་སྒྲུ་དབྱུང་ཡང་མི་དགོས་ལ་མེད་དོ་སྟུང་པའི་སློབ་
ཡང་འགྱུར་རོ་ཟེར་བ་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་སྒྲུ་ད་ལྟར་བ་དང། མ་འོངས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་མེད་པར་
དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་འོངས་པ་ད་ལྟར་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ད་ལྟར་བ་མ་འོངས་པའི་གནས་སྐབས་
སུ་ཇི་ལྟར་མེད་དེ། གཅིག་པའམ་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་དང། ཡང་ན་སྒྲུ་ད་ལྟར་བའི་ཉེ་བྱག་གམ་བྱུང་
པར་སློན་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ་མེད་ན་དེ་སློན་རྣམས་སུ་མེད་པ་ལས་བྱུང་པར་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་རྣམས་སུ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་འགྱུར་པ་ཡིན་རོ། །ཞེས་བཟོད་པ་ལ། ཉེ་
སྤྱོད་འོན་མདོ་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་འདྲིག་རྟེན་ན་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་བདག་གིས་ཤེས་པའམ་
མཐོང་བ་འདི་ནི་གནས་མེད་དོ། ཞེས་པ་ཇི་ལྟར་བྱངས་ཟེར། དེ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱིས་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་
ཅན་གཞན་དག་གིས་ལྟའི་མིག་ལ་སྤང་བ་མེད་བཞིན་དུ་ལྟའི་མིག་གིས་ལྟོས་པའི་བདག་ནི་ཡོད་པར་
ལྟའོ། ཞེས་པ་འདི་དགག་ཆེད་ཡིན་ལ། སློབ་མས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་དགོས་ན་མདོ་དེའི་དོན་ཡོད་
དམ་མེད་སྟུང་པའི་ཐེ་ཆོས་ག་ལ་འགྱུར། མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སློབ་ཡང་གཞོན་མི་བར་ཁས་སྤངས་
པར་བྱ་སྟེ། མདོ་ལས། ངའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་སློང་། ཞེས་པ་ནས། མེད་པ་ཡང་མེད་པར་ཤེས་སོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུས་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཡོད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དུས་གསུམ་རྣམས་
སུ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་སུ་མི་རུང་ངོ་། ཞེས་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། འདི་བས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་
གྲུབ་ན་དེའི་དམིགས་པར་མིང་བརྟེན་སོགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་དངོས་དབང་གིས་གྲུབ་དགོས་པས་ཡིན་ལ།
རི་མོང་རྩ་སོགས་མེད་པར་འདྲིན་པའི་སློབ་དང་འོད་སྤང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལ་དམིགས་

པའི་སྒོ་སོགས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ལ་དེ་དག་གི་མིང་འདྲིལ་གཤམ། དེ་ལྟར་ན་བདག་ཅག་གི་སྒོན་པ་དང་
རྒྱུད་གཅིག་པའི་སོ་སྦྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་ཅག་གི་སྒོན་པས་ཐོབ་པའི་ལམ་བདེན་མེད་པར་ལྟ་པའི་ལོག་
ལྟའི་དམིགས་རྒྱུན་ལ་དེའི་ལམ་བདེན་ཀྱི་མིང་བཞག་ན་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པར་འགྱུར་བས། ལམ་
བདེན་སྦྱི་ལྡོག་འདྲིལ་གཤམ་དཔྱད།

གོང་མའི་ལུགས་ལ་འདས་མ་འོངས་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་མ་སྦྱིས་པ་དང། འགག་པའི་ཆ་ལ་
བཞག་པས། འདས་པའི་མི་བླན་ཞེས་བ་བླན་མཁན་དེ་ལ་སྒྲོས་ཏེ་སྒོན་བྱུང་བེན་པའི་མི་ཞིག་བླན་པ་ཡིན་
ཀྱི་སྦྱར་འདས་པའི་མི་བླན་པ་མིན་པས། ཡིག་ཆར། འདས་པའི་མི་ཡོད་པར་ཐལ། འདས་པའི་མི་བླན་
རྒྱལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས་གསུངས་ལ། འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གཉིས་བྱུང་ཡང་
དོན་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་གསུངས་པ་འདས་པའི་དུས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ལ་
དུས་མི་མངོན་པར་བྱས་ནས་ཆོག་སྟུང་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། །འོན་ཀྱང་ཚོད་ཆེ་མེད་ཅེས་ན་བཟང་
ངོ། །འདིར་དེ་དང་དེའི་རྩིས་མི་འདོར་བས་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་བདེ་བའི་དབང་པོ་བདུན་དང་དེ་ལ་
རྣམ་ཤེས་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་དམིགས་ལ། ཞེས་པ་ནས། ཡི་གེ་མང་དོགས་སོ། ཞེས་པ་བདེ་དབང་བདུན་
ཅི་རིགས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་བརྒྱ་གཉིས་དང་དེ་འདྲ་བརྒྱ་གཉིས་ཅི་རིགས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་
བརྒྱ་བཞི་དང། རང་འགྲེལ་ལས། ལམ་འདིས་གཞན་ཡང་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱའོ། ཞེས་པ་ལྟར་སྟུག་བསྐལ་
ཀྱི་དབང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་ལྟ་དང་དེ་ལྟ་ཅི་རིགས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་དགྲ་དང། ཡིད་བདེ་
བརྒྱ་གཅིག་དང་དེ་ཅི་རིགས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་བརྒྱ་གསུམ་དང། དེ་ཅི་རིགས་ལ་དམིགས་པའི་
སེམས་བཅོ་ལྔ་ཡོད་ལ། དེ་དག་པན་རྒྱུན་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་རྒྱས་རྒྱལ་སོགས་འགྲེལ་
བཤད་གཉིས་ན་གསལ་བས་དེ་དག་ཡིན་ནོ། །འདིར་གང་སྤེལ་ལས། གཞུགས་ན་སྦྱོད་པ་སྟུག་བསྐལ་གྱི་
དབང་པོ་ལ་དམིགས་པ་སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དེ་ལ་དམིགས་པ་གཞུགས་ན་སྦྱོད་པ་སྐལ་བ་མཉམ་
པའི་ཁམས་ཀྱན་ཏུ་འགོ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང། ཞེས་དང། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། གཞུགས་ན་སྦྱོད་
པ་ཀྱན་ཏུ་འགོ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེས་ནི་གཞུགས་ན་སྦྱོད་པ་སྒྲོམ་
པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དགེ་བ་སྟུག་བསྐལ་གྱི་དབང་པོ་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་པར་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་

པས། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲོམ་སྤང་བཞི་ཁོ་ན་རྒྱས་པ་མི་འཐད་པར་ཤེས་སོ། །

སེམས་སྤྲ་རྒྱས་དང་བཅས་ཤིང་རྒྱས་ཞེས་པའི་སྤྲ་རྒྱས་དང་བཅས་པའི་དོན་ནི། གང་སྤེལ་ལས།
ནམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་སྤྲ་རྒྱས་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱས་པར་འགྱུར་པའི་ངོ་བོ་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་
ངོ་བོས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར། སེམས་རང་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་སྤྲ་རྒྱས་ཡོད་པ་དང། སེམས་ཁོ་རང་རྒྱད་ལ་
ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་སེམས་རང་ལ་དམིགས་པའི་སྤྲ་རྒྱས་ཡོད་པ་གཉིས་གང་རུང་ལ་བྱ་ལ།
རྒྱས་མི་རྒྱས་ནི། གང་སྤེལ་ལས། རི་སྤྱིད་དུ་སྤྲ་རྒྱས་དེའི་ཐོབ་པ་དག་གིས་སེམས་དེའི་རྒྱད་བབྱང་པར་
འགྱུར་ཞིང་རྒྱད་དེ་ལ་མ་འོངས་པའི་རྒྱ་མཐུན་པའི་རྒྱ་བཞག་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་སྤྲ་རྒྱས་དེ་སེམས་དེ་ལ་རྒྱས་
པར་བརྟེན་དོ། །སྤངས་པ་ན་གཉེན་པོ་སྦྱེས་ནས་ཐོབ་པའི་འཆིང་བ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རྒྱས་པར་མི་
འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་སེམས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྲ་རྒྱས་ཡོད་མེད་ལ་
བྱེད་དེ། དཔེར་ན་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་ཆེ་དགྲ་བཅོམ་དེ་དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་རྒྱད་ལ་སྤངས་སྦྱེས་ནས་འདས་
ཟིན་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་རང་གྲོགས་སྤྲ་རྒྱས་དང་ལྷན་ཅིག་སྟེ་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་ནམས་
དང། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་མི་སྦྱེས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སེམས་ཉོན་མོངས་དང་བཅས་པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལྟ་བུ་
གང་ཟག་དེས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པའི་ཆེ་བཅས་ཤིང་མི་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཆེ་དེ་ལ་དམིགས་
པའི་ཉོན་མོངས་སྤངས་ཟིན་པས་མི་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་ཡང་སེམས་དེ་དག་གཉེན་པོས་ཀྱང་རང་
དང་ལྷན་ཅིག་པའི་སྤྲ་རྒྱས་ནམས་དང་ཁ་སྤེལ་མི་རྣམས་པར་གཉིས་ཀའི་ཐོབ་པ་གཅོད་པས་སྤྲ་རྒྱས་དང་
བཅས་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་སྤེལ་ལས། སྤངས་པ་ནི་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྤྲ་རྒྱས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང། གང་སྤེལ་ལས། གང་ཞིག་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་རྒྱ་བཞིན་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་པའི་དངོས་
པོ་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཉེན་པོས་བསལ་བར་མི་རྣམས་པས་སྤངས་ཀྱང་དེས་སེམས་དེ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་སྤངས་ན་རི་ལྟར་སྤྲ་རྒྱས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་
ཉིད་ལ་རྒྱ་བཤད་པ་ནི་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གཉེན་པོས་ནི་ནམ་ཡང་སེམས་
ཉོན་མོངས་པ་ལས་ལོག་ཞིག་ཏུ་བར་མི་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྲ་རྒྱས་དང་བཅས་ཤིང་

རྒྱས་པ་ཡང་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་འདོད་པའི་སྤྱུ་བ་སྤྲུལ་མཐོང་སྤང་གི་སེམས་ལྟ་བུ་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་
ཟག་ཆགས་བཅས་སོ་སྐྱེའི་ཆོ་རང་ལ་དམིགས་པ་མ་སྤངས་པའི་རྒྱས་པ་དང་། མཚུངས་ལྡན་གྱིས་རྒྱས་པ་
གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། ཟག་མེད་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་ཆོ་རང་ལ་དམིགས་པ་མ་སྤངས་
པས་རྒྱས་པར་བཞག་བས། འདིའི་སྤངས་པའི་སྤྱ་རྒྱས་ལ་རང་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་དང་རང་ཉིད་
གཉིས་ཀ་སྤངས་པ་དགོས་ཀྱི་རང་སྤངས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གོ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ལ་
བཅས་ཤིང་མི་རྒྱས་པ་མེད་ཚུལ་ནི། དེ་འབྲེལ་སེམས་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་རང་
ལ་དམིགས་པའི་སྤྱ་རྒྱས་ལྡན་གྱི་བར་དུ་བཅས་པ་དང་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། རང་ལ་དམིགས་པའི་
སྤྱ་རྒྱས་སྤངས་པའི་ཆོ་བཅས་རྒྱས་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། མཐའ་དཔྱད་ན་གསལ་ལོ། །ཞིབ་
ཏུ་བྱེ་ན། གང་སྤེལ་ལས། དེ་ལ་འདིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ནི་འདིག་
ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་མ་རིག་པས་ལྟན་ཅིག་པའི་དངོས་པོ་དང་རྒྱས་པར་
འཇུག་པའི་དངོས་པོས་སྤྱ་རྒྱས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། རང་གི་རིས་ལྟག་མ་དག་དང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་
བས་སྤངས་པར་བྱ་བ་ཀུན་ཏུ་འགོ་བ་དག་གིས་ནི་རྒྱས་པར་འཇུག་པའི་དངོས་པོའི་སྒྲོ་ནས་སོ། །ལྟག་མ་
དག་གིས་ན་གཉིས་ཀས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། ཉོན་མོངས་པ་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཅི་རིགས་པར་དབྱད་
པར་བྱའོ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ནི་རང་གི་རིས་པ་དག་དང་ཀུན་ཏུ་འགོ་བ་དག་གིས་རྒྱས་པར་
འཇུག་པའི་ངོ་བོས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དཔེར་ན། རང་རིས་ཀྱི་ལོག་
ལྟའི་ལྟན་ཅིག་པའི་ངོ་བོས་སྤྱ་རྒྱས་དང་བཅས་པ་དང་། རྒྱས་པར་འཇུག་པའི་ངོ་བོས་སྤྱ་རྒྱས་དང་བཅས་
པ་ཡིན་མིན་གྱི་སྤྱ་བཞི་སོགས་དབྱད་ཚུལ་མང་ངོ་། །འདི་ལ་ཚིད་ཆོ་སྤྱ་རྒྱས་དང་བཅས་ཤིང་རྒྱས་མི་
རྒྱས་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ལ་མ་སྤངས་པའི་སྤྱ་རྒྱས་དང་སྤངས་པའི་སྤྱ་རྒྱས་བཞག་ཆོག་ཀྱང་། བཟུན་
བཅོས་ལས། སེམས་སྤྱ་རྒྱས་དང་བཅས་མ་བཅས་ཞེས་གསུངས་པས་དེ་ལ་སྤྱ་རྒྱས་དེ་དག་དང་མཚུངས་
ལྡན་གྱི་སེམས་སོགས་འདྲིལ་དགོས་ལ། དེ་ལ་མཐོང་སྤང་གི་སེམས་ཆོས་ཅན། སྤྱ་རྒྱས་དང་བཅས་ཤིང་
མི་རྒྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱིས་དབྱ་བཅོམ་ཐོབ་ཆོ་བཅས་ཤིང་མི་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་
མ་བྱལ། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱིས་དབྱ་བཅོམ་ཐོབ་ཆོ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཆོ་སྤྱ་རྒྱས་དང་
བཅས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དེའི་ཆོ་སྤྱ་རྒྱས་དང་བཅས་ཚུལ་བཤད་ཟིན་པ་དེའི་བྱིར། འོ་ན་

ཁྱོད་རང་ལ། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་ཆེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་སྤངས་ཟིན་པའི་ཉོན་སྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། དེའི་ཆེ་དེས་སྤངས་ཟིན་པའི་སྲིབ་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འོ་ན་གང་འདྲིལ་ཅེ་ན། རང་རྒྱུད་ལྡན་
གྱིས་དག་བཅོམ་ཐོབ་ཆེ་དེས་སྤངས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ལྟ་བུ་བཅས་ཤིང་མི་རྒྱས་པ་དང།
རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱིས་ཆགས་བཅས་གྱི་ཆེ་མ་སྤངས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ལྟ་བུ་བཅས་ཤིང་རྒྱས་
པ་ལ་འདྲིལ་ལ། སྤྱི་ལྟོག་དེ་གང་ཡང་མིན་ཅེ་ན། རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱས་པར་འགྱུར་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་
དེ། སེམས་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཞིང་མ་སྤངས་ལ་དམིགས་པ་ཡང་མ་སྤངས་པའི་སྤྲ་རྒྱས་གང་དག་
ཡིན་པའོ། །རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་དེ། སེམས་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྤངས་པའི་སྤྲ་
རྒྱས་གང་དག་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པར་འགྲིགས་སྟེ།

འདིར་དག་བཅོམ་པས་སྤྲ་རྒྱས་སྤངས་ཀྱང་སྤྲ་རྒྱས་དང་བཅས་པ་ཡིན། ཞེས་པ་དང། དམིགས་
པ་འོ་ནས་སྤྲ་རྒྱས་དང་བཅས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་སྟེ་ནས་དངོས་བསྟན་གྱི་སྤྲ་རྒྱས་དང་བཅས་པ་ཡིན་
ན། སྤྲ་རྒྱས་དང་བཅས་པས་མ་བྱུང་བའི་བ་སོགས་མི་འཐད་དེ། འདིར་སྤར་ལྟར་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
སེམས་དེ་གང་གི་ཆེ་སྤྲ་རྒྱས་དང་བཅས་ཤིང་རྒྱས་མི་རྒྱས་གསུངས་གྱི་དེ་སྐབས་ཀྱི་དག་བཅོམ་སོགས་སྤྲ་
རྒྱས་དང་བཅས་མ་བཅས་དང་རྒྱས་པ་ཡིན་མིན་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྤྲ་
རྒྱས་གང་གིས་སེམས་སྤྲ་རྒྱས་དང་བཅས་པའི་སྤྲ་རྒྱས་དེ་དག་སེམས་དེ་ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་རམ། ཞེས་
པ་ལྟར། འགྲེལ་བཤད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སེམས་ལ་སྤྱར་གྱི་སྐབས་དེའི་གང་ཟག་ལ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང། བཅས་ཤིང་མི་རྒྱས་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་དགོས་པ་གང་ཞིག་དག་བཅོམ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་རང་ལ་དམིགས་པ་མ་སྤངས་པ་འོ་ནས་རྒྱས་པ་ཞེས་གསུངས་གྱི་དམིགས་པའི་རྒྱས་
འགྱུར་འོ་ན་ཡིན་པར་མ་གསུངས་པས། སྤར་དམིགས་པ་འོ་ནས་རྒྱས་པ་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་
འགལ་དོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲོམ་ཆོག་ལས། དཔུང་གསུངས་པ་ཡིག་ཆར་དག་བཅོམ་ནམས་ལ་ཞེས་
གནས་གཞིའི་ལ་སྐྱ་སྐྱར་བས་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྤྲ་རྒྱས་དང་བཅས་ཞེས་པའམ་དག་བཅོམ་པ་ལ་
སྤྲ་རྒྱས་དང་བཅས་ཞེས་པ་ཡིན་ན་མི་འགྲིགས་པས་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དག་བཅོམ་སློབ་པའི་ཆེ་ན་ཞེས་པའི་
ན་སྐྱ་དེ་ཆོག་སྤྱད་གྱི་དབང་གིས་ལ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། ཅི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེ་ན་ཡིན་ནམ་

ཞེན་སྦྲས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཅི་ཞེན། མ་སྦངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྦྱོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་བསྟན་བཅོས་དང་རང་འགྲེལ་ལས་སེམས་ཞེས་པས་མཚན་གཞི་དང། སྦངས་པའི་སྤ་རྒྱས་གང་དག་
ཡིན་པའོ། ཞེས་པས་སྤ་རྒྱས་གང་དག་སྦངས་པའི་ཆེའོ། ཞེས་གང་གི་ཆེ་ཡིན་པའི་དུས་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །དེ་དག་ལ་དེའི་ཆེ་ཞེས་སྒྱུར་དགོས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་སྦྱེས་ལ་འགོག་པ་ཤེས་
པ་མ་སྦྱེས་པའི་ཆེ་འགོག་པ་དང་ལམ་མཐོང་པས་སྦང་བར་བྱ་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་
སྦྱེས་ལ་འགོག་པ་ཤེས་པ་མ་སྦྱེས་པའི་ཆེ་འགོག་ལམ་གྱི་མཚོག་འདྲིན་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཆེར་
བ་སོགས་དེའི་ཆེ་ལྟ་བུའི་ཀུན་སྦྱོར་རྒྱས་འགྱུར་མིན་ལ་ལྟ་བུའི་སྤ་རྒྱས་རྒྱས་པར་འགྱུར་པའི་སྤ་ཡིན་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སེམས་ཆོས་ཅན། སྤ་རྒྱས་དང་བཅས་
ཤིང་རྒྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤ་རྒྱས་དང་བཅས་པ་གང་ཞིག་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཟག་
པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་གཉིས་གོ་དོན་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྤ་རྒྱས་
རྒྱས་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟག་པ་རྒྱས་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། བཅས་ཤིང་རྒྱས་ཞེས་པའི་ཆོག་ལུར་
གྱི་སྤ་རྒྱས་རྒྱས་འགྱུར་མིན་ཀྱང། སྦྱོར་སྤ་རྒྱས་རྒྱས་འགྱུར་ཡིན་ཟེར་དགོས་སོ། །

རྒྱ་སྦྱོར་གཉིས་ལ་ལྟ་བུའོགས་སུ་བསྟན་པ་རང་ལྷགས་ལ་གདུལ་བུའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་
ཡིན་པར་རྒྱལ་སྦས་མ་ལས་གསུངས་ལ། སྦྱོར་དཔོན་གྱིས་རྒྱ་བོ་ནི་རྒྱ་ལོག་ལྟར་རེས་འགའ་འབྱུང་བའི་
འདྲོད་ཆགས་དྲག་པོ་དང་སྦྱོར་བ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འབྱུང་བའི་འདྲོད་ཆགས་ལ་བཞག་སྟེ། རང་འགྲེལ་
ལས། རྒྱགས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་བོ་དག་སྟེ། བས། ཆེ་ཐམས་ཅད་དུ་ཀུན་དུ་འབྱུང་བ་ནམས་
ནི་སྦྱོར་བ་དག་སྟེ། ཞེས་དང། གང་སྟེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་བོ་ནི་རེས་འགའ་ཡིན་ལ། སྦྱོར་བ་ནི་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཆེ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་མས་རྒྱ་སྦྱོར་བྱེ་སྦྱ་ལྟར་དུ་ཀུན་བརྒྱས་ལས་གསུངས་
སོ། །གོང་མའི་རྒྱགས་ཆོད་རང་གི་འཇུག་པ་ཤས་རྒྱུང་བས་རང་དབང་ཅན་མིན་པར་གང་སྟེལ་ལས་
གསུངས་པ་གོང་མར་ཞི་ལྷག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་དང་ཉེར་ལེན་འདྲོད་ཆགས་སུ་བཤད་པ་
དང། དེས་ཆོག་ལ་ནམ་ཤེས་ཡུལ་ལ་འགོ་བར་བྱེད་པས་ཟག་པ། རྒྱགས་ཆེ་བས་རྒྱ་བོ། རྒྱག་བསྟེལ་སྦྱ་
ཆོགས་ལ་སྦྱོར་བས་སྦྱོར་བ་འདྲོད་པ་སོགས་སུ་སྦྱེས་པའི་རྒྱ་བྱེད་པས་ཉེར་ལེན་ཞེས་གསུངས་པ་ནམས་

སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་རང་ལུགས་ཡིན་གྱི་མཛོད་རང་ལུགས་མིན་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་ལྷ་ར་ན་
ཆེས་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །ཞེས་དང། གང་སྤེལ་ལས། སྒོ་བ་དཔོན་རང་གིས་གཞུང་ལུགས་
སྟོན་པ་སྟེ། ཞེས་དང། མཐའ་དཔྱད་ལས། དངོས་བསྟན་བྱེ་སྤྲི་ལུགས་སོ། །སྒོ་བ་དཔོན་རང་ལུགས་ནི་
ཞེས་བྱུང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རབ་བྱུང་བྱིམ་པ་བསྟུ་ཕྱིར་སོ་སོར་བཤད། །ཅེས་པའི་རབ་བྱུང་ཕྱི་
རོལ་བའི་རབ་བྱུང་ཡིན་ཏེ། མེ་ལྔ་བཟེན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཕྱི་བའི་བྱིམ་པ་དང། གཅེར་བྱུང་གནས་པ་སོགས་
ཀྱིས་ཕྱི་བའི་རབ་བྱུང་བསྟུ་བར་མཛོད་རྒྱུ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་ཏུ་སྒྱུར་བའི་རྣམ་པ་མཉམ་པ་
ལ་ཡང་བྱེད་པའི་སྐབས་དང་སྒྱུར་དགོས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། རྩས་འབྲུ་བའི་དོན་གྲངས་ཁོ་ན་མ་ཡིན་
པར་རྣམ་པ་ལ་སྒྱུར་ན་ཆགས་སོགས་རེ་རེ་ཁམས་དང་འགོ་བ་སོགས་སུ་སྒྱུར་བའི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་དང་པོ་
གསུམ་སྟོན་པ་དང་མཆོག་འདྲིན་གཉིས་སྟོན་པ་ལ་ཡོད་ཀྱི་ལྟ་བུ་རེ་རེ་ལ་མེད་པས་གཉིས་བྱས་ཀྱི་ལྟ་མ་
བྱས་ཞེས་འོག་ཏུ་བྲངས་པའི་གང་སྤེལ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ཐུབ་མཐའ་གོང་མས་དབུས་མཐའ་ལྷ་ར་ལྟ་བུ་གསུམ་གྱིས་གཉེན་པོ་དགྲའི་ནང་ནས་འགོག་
བདེན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་དང། མཆོག་འདྲིན་གཉིས་ཀྱིས་ལམ་བདེན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལ་སྒྲིབ་
པས་སོ་སོར་བྱས་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། འོག་པས་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ། ཞེས་དང།
འོག་པས་ངེས་པར་འབྱུང་པའི་ཐབས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲུག་དོག་སེར་
སྒྲ་གཉིས་ཀྱང་རིམ་བཞིན་ཆོས་གཅེས་སུ་མི་འདྲིན་པར་རྟེན་བཀུར་གཅེས་སུ་འདྲིན་པ་དང། ཡོ་བྱད་
བསྟུངས་པའམ་ཡོ་བྱད་ཀྱིས་དབེན་པ་གཅེས་སུ་མི་འདྲིན་པར་ཡོ་བྱད་གསོག་པ་ལ་གཅེས་སུ་འདྲིན་
པས་འོགས་སུ་བྱས་པར་ཀུན་བཏུས་ལས་སོ། །རང་ལུགས་ཀུན་དཀྱིས་བརྒྱུད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་མཐའ་
དཔྱད་ལྷ་ར་ལ། ཀུན་དཀྱིས་བཅུར་སྟོས་ནའང་བཅུ་གཅིག་དུ་མི་འཇུག་པའི་ལན་འདུས་བཟང་དང་སྒོ་བ་
དཔོན་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་གཉིས་ཀས་བཏབ་ཚུལ་མཆིམས་རྒྱུ་དུ་གསལ་ལོ། །

འདིར་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་རྒྱས་ཚུལ་མང་བས་ལྟོས་གསུངས་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། བདེ་བ་
ཡང་མ་ཡིན་སྟུག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་པ་ནི་གཉི་ལྷག་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དག་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་

ནོ། ། ཡང་ན་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་
ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་ཚུལ། གང་སྤེལ་ལས། བདེ་བ་ལ་ངེ་ལྟར་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པར་འགྱུར་
པ་དེ་ལྟར་ཞེ་སྤང་མ་ཡིན་ལ་སྟུག་བསྐལ་ལ་ངེ་ལྟར་ཞེ་སྤང་རྒྱས་པར་འགྱུར་པ་དེ་ལྟར་འདོད་ཆགས་མ་
ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དགའི་བདེ་བ་དང་སྟུག་བསྐལ་དག་ལ་ཞེ་སྤང་དང་འདོད་ཆགས་དམིགས་པའི་སྒོ་
ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་གྱི་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་མ་ཡིན་ནོ། ། བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྟུག་བསྐལ་
ཡང་མ་ཡིན་པ་ལ་གཉི་ཕྱག་ངེ་ལྟར་རྒྱས་པ་དེ་ལྟར་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དག་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱས་པར་
མི་འགྱུར་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཉི་ཕྱག་ནི་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར། བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྟུག་བསྐལ་ཡང་མ་
ཡིན་པ་མི་གསལ་བ་ཁོ་ན་ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་
སྤང་དག་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་པ་དུག་གསུམ་ག་ལ་སྦྱར་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རང་གི་རྒྱུད་ལ་
ཡོད་པའི་བདེ་བ་ལ་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་གྱི་རྒྱུད་
ལ་ཡོད་པ་ལ་ནི་དམིགས་པ་ཅམ་གྱི་སྒོ་ནས་སོ། ། ཞེ་སྤང་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། ། ཞེས་
ཡང་ན་རང་རྒྱུད་ལ་ཞེས་སོགས་ཆགས་སྤང་གཉིས་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་ལ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས།
འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དག་ཀྱང་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྟུག་བསྐལ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་
རྒྱས་པར་འགྱུར་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་གཉི་ཕྱག་ཁོ་ན་བརྗོད་ཅེ་ན། དེའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་
སྤང་དག་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྲ་བ་སྒྲོས་ཏེ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དག་ཀྱང་དེ་ལ་རྒྱས་པར་ནི་
འགྱུར་མོད་ཀྱི་གཉི་ཕྱག་ངེ་ལྟར་བདེ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། གཉི་ཕྱག་ནི་མི་གསལ་བས་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་
སྟུག་བསྐལ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོར་བ་མི་གསལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཕྱིར་གཉི་ཕྱག་རྒྱས་པར་འགྱུར་
ནོ། ། ཡང་ན་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྲ་བ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ལ་
ཡོད་པའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཉམས་སུ་ཁྱོང་བའི་མཐུས་དེ་ལྟར་ངས་པ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་
སྒོ་ནས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ལ་ནི་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ་སྟུག་བསྐལ་ལ་
ནི་ཞེ་སྤང་ངོ་། ། སྟུག་བསྐལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི་གཉི་ཕྱག་གོ། ཞེས་ཆོར་བ་བྱང་
སྒྲོམས་མི་གསལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་ཉམས་སུ་ཁྱོང་བའི་མཐུས་གཉི་ཕྱག་ཁོ་ན་དང་སྦྱར་ཞེས་
བྱང་སྒྲོམས་གཉི་ཕྱག་ཁོ་ན་དང་སྦྱར་བའི་རྒྱ་མཚན་དུ་རང་འགྲེལ་གྱི་ཆོག་དེ་དག་སྦྱར་ནས། གཞན་

དག་ན་རེ། ཞེས་གང་སྟེལ་གྱི་བཤད་པ་ཡང་བཀོད་ནས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་འདི་དག་ཡིན་ལ། རང་
འགྲེལ་ལས། བདེ་བའི་ཆོར་བ་ལ་འདོད་ཆགས་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྟོན་ནས་རྒྱས་
པར་འགྱུར་ལ་སྟུག་བསུལ་བ་ནི་ཞེས་པ་དོ། ། ཞེས་མཚུངས་ལྡན་ཡང་སྦྱར་བའི་པས་སྒྲར་བདེ་སྟུག་དང་
ཆགས་སྤང་སྦྱོར་ཚུལ་ལ་དོགས་གཙོད་མི་དགོས་ལ། དགའི་བདེ་སྟུག་དག་ལ་ཆགས་སྤང་མཚུངས་ལྡན་
དུ་འགྲོའམ་སྟུམ་པ་སྟོན་ལ་སྦྱེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྐས་མའི་བཤད་པ་དོན་དུ་སོང་སྤང་དོ། ། ཉེ་
ཉོན་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ལ་རྩ་ཉོན་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་དང་སེམས་བྱུང་ཡིན་པས་མི་ཆོག་སྟེ། ཞེས་
པའི་མི་ཆོག་ཅེས་པ་མ་དག་སྟེ་དེ་ལ་རྩ་ཉོན་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་དང་སེམས་བྱུང་ཡིན་པས་ཆོག་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོག་དུ་སྦྱབ་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། འགའ་ཞིག་གིས་སེམས་པ་སོགས་ཉེ་ཉོན་དུ་བཞག་
པ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། སེམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་དང་། རྩ་བར། ཉོན་མོངས་
ཅན། ཞེས་གསུངས་པས་འཁྲལ་གཞི་བྱས་སམ་སྟུམ་ལ། མཛོད་ཀྱི་དུ་ཡང་སེམས་པ་བཞག་གོ། འོན་ཀྱང་
རྒྱལ་སྐས་མའི་དེ་ནི་སེམས་པ་སོགས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། སེམས་བྱུང་ཡིན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་མིན་
པས་ཉེ་ཉོན་ཁོ་ན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། ། འཆབ་པ་འདོད་ཆགས་ཉིད་ལས་སྦྱེས་པར་མཆིམས་
ཀྱི་ལས་གསུངས་སོ། ། རྩོམ་ཆོག་ལས། གོང་སྦྱེས་བཞི་པོ་ཞེས་པ་མ་དག་སྟེ་ལྡ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། རྩོམ་
དཔོན་ལྷགས་ལ་བཏང་སྟོམས་ལ་དགའ་སྦྱོམ་པས་ཆགས་སྤང་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་མི་འགྲོ་ན་
ཉེ་ཉོན་གྱི་ཁོ་བ་སོགས་དང་ཡང་མཚུངས་ལྡན་དུ་མི་འགྲོ་བེར་རམ་དཔུང་། ཁ་བས་ཀྱི་རྟོད་མི་བེན་པ་ནི་
བས་ཏ་ཅང་ཉུང་བའམ་མང་དུ་བ་བ་ལ་གང་སྟེལ་ལས་གསུངས་སོ། །

བ་རྒྱས་ཇི་ལྟར་སྟོང་ཚུལ།

དང་པོ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཁམས་གོང་གི་སྟུག་ཀུན་ མཐོང་སྤང་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་ནི། འགྲེལ་ཆེ་ཁམས་
གོང་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་པའི་སྟུག་ཀུན་མཐོང་སྤང་ལྟ་བུ་ཞེས་བཤད་དགོས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས།

སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བ་རྣམས་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྟོན་པ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱག་ཀྱན་མི་མཉམ་པའི་ཀྱན་འགྲོ་མིན་པ་བརྒྱུད་པོ་དེ་འདིའི་དམིགས་པ་ཤེས་པའི་སྤང་བ་མིན་ཏེ། དེ་དག་རང་གི་དམིགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མ་ཤེས་པའི་སྟོན་ནས་སྤང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་གིས་དེའི་སྟོན་དུ་སྤང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱེད། ཉགས་བྱུང་སྟེ། དེས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་སྤང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་མཐོང་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་དངོས་གཞི་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་ཁྱེད་མཆོམས་ལ་འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་སྤང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། མཐོང་བས་རིམ་བཞིན་སྤྲོད་བར་བྱེད། །ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་དག་རང་གི་དམིགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པས་སྤང་དགོས་ཀྱང། རང་གི་དམིགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་མེད་ཟེར་དགོས་ཏེ། རྒྱུད་ཐ་དད་པས་རང་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་ཆགས་སམ་རང་རིས་ཀྱི་ཀྱན་འགྲོ་སྤངས་པས་སྤངས་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་དམིགས་པ་ཤེས་པའི་སྟོན་ནས་ཐོབ་པའི་རྒྱན་གཙོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང། དམིགས་པ་ཤེས་པས་སྤང་བ་ནི་ཐོར་ཤེས་པས་མིར་འཛིན་ལྟག་པ་ལྟར་དང། འདིའི་སྤྲོད་ཚུལ་དང་པོ་གསུམ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྤྲོད་ཚུལ་ཡིན་པར་མཆོམས་མཛད་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཀྱན་འགྲོ་དགུ་ཡང་འདིའི་དམིགས་པ་ཤེས་པས་སྤྲོད་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱག་ཀྱན་གྱི་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་རང་གི་དམིགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་དམིགས་པར་ཐུར་པའི་སྤྱག་ཀྱན་མི་ཉག་སོགས་སུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སྤྱག་བསྐལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་འདོད་ཉོན་གྱི་དམིགས་པར་ཐུར་པའི་སྤྱག་བདེན་ཡང་མི་ཉག་པར་མ་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་དང། དེས་སྤྱག་བདེན་ཡང་མི་ཉག་པར་མ་རྟོགས་པར་ཐལ་བས། སྤྱག་བདེན་རྟོགས་ན་གོང་མའི་སྤྱག་བདེན་རྟོགས་པས་བྱུང་བར་ཐལ་ལོ། །དེ་དག་གི་དམིགས་པ་དེའི་ཆེ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ན། རང་འགྲེལ་ལས། གང་གི་སྤྲོད་པར་འཇུག་པ་དེའི་ཆེ་ནི་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་ན་ངེ་ལྟར་དེ་དག་སྤྲོད་ཞེ་ན། ཞེས་དང། མཐའ་དཔྱད་ལས། སྤྱག་བསྐལ་དང་ཀྱན་འབྱུང་རྗེས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་དུས་སུ་དེའི་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་དགོས་ལ། ཞེས་སོགས་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེའི་ཆེ་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ཀྱང། དེའི་དམིགས་པའི་གོང་མའི་སྤྱག་ཀྱན་མ་ཤེས་པས་དམིགས་པ་ཤེས་པས་སྤངས་པ་མིན་ལ། རང་འགྲེལ་སོགས་ཀྱི་དོན་

ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །ལ་ལས། དེ་དང། བདག་གིས་མ་བྱས་གཉེན་པོའི་ཕྱིར། ། ཞེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གོང་
ས་ཅམ་ལ་ དམིགས་པའི་འདོད་པའི་ཀུན་འགོ་ཡོད་ཟེར་ལ། དེ་ནི། ཚ་བར། བླ་ཆུས་ཀུན་ཏུ་འགོ་རྣམས་
ནི། །དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་ས། །ཐམས་ཅད་ཏུ་ནི་རྒྱས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་རྩ་འགྲེལ་ཐམས་ཅད་
དང་འགལ་ལོ། །ཡང་འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་ལོག་ཞུགས་རྣམས་འདིའི་དམིགས་པ་ཤེས་པས་སྤངས་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་སྤངས་ཆེ་རང་གི་དམིགས་པ་མངོན་སུམ་ཏུ་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས་སྟེ།
རང་གི་དམིགས་པ་མངོན་སུམ་ཏུ་ཤེས་པའི་ཆེ་མི་སྤོང་བས་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །སྟུག་བསུལ་མཐོང་སྤང་གི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཀུན་འགོ་ལྔ་པོ་དེ་དམིགས་པ་ཟད་པས་སྤོང་བ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། རང་ལ་དམིགས་པའི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཀུན་འགོ་ཟད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་དགོས་པ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཀུན་འབྱུང་གི་ཀུན་འགོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང། ཡང་ཀུན་འབྱུང་
མཐོང་སྤང་རང་རིས་རྣམས་ཀྱང་དམིགས་པ་ཟད་པས་སྤངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་སྤངས་ཆེ་རང་ལ་
དམིགས་པའི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཀུན་འགོ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། རང་གི་དམིགས་པ་མངོན་སུམ་ཏུ་
ཤེས་པས་མི་སྤོང་བར་རང་ལ་དམིགས་པའི་རང་རིས་སམ་རང་གི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པའི་ཀུན་འགོ་
ཟད་པས་སྤོང་དགོས་པ་ཟེར་དགོས་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། དེ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་དག་པར་ཟད་པས་ཀྱང་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀུན་ཏུ་འགོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང། ཡུལ་
བརྟན་པར་བྱེད་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང། མཆིམས་ལྷིག་ལས། ཡུལ་ཅན་སྐལ་བ་མཉམ་པའི། ཞེས་
པ་ནས། རྒྱ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དེ་དག་རང་གི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱའི་ཀུན་
འགོ་དག་གིས་རྒྱ་བྱས་ཏེ་དམིགས་པས་བརྟན་པར་བྱེད་ལ། བརྟན་བྱེད་ཟད་པས་ཟད། ཅེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། ཡང་སྟུག་ཀུན་གྱི་རང་རིས་རྣམས་ཀྱང་དམིགས་པ་སྤངས་པས་སྤོང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་
སྤོང་ཆེ་རང་གི་དམིགས་པ་འང་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས་སྟེ། དེའི་དོན་སྤར་རང་གི་དམིགས་པ་སུན་
སྤང་པའམ་མངོན་སུམ་ཏུ་ཤེས་པས་མི་སྤོང་བར་ཕྱིས་རང་གི་དམིགས་པའི་ཡུལ་སུན་སྤང་བའི་སྟོབས་
ཀྱིས་སྤོང་དགོས་པ་འདོགས་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། དམིགས་པ་སྤངས་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། སྤར་དམིགས་
པ་སྤངས་པ་དང། ཞེས་པ་ནས། ཕྱིས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང། མཐའ་
དཔྱོད་ལས། སྤར་དམིགས་པ་སྤངས་ནས་ཕྱིས་སྤོང་བ་མ་ཡིན་པས་དམིགས་པ་སྤངས་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང། བཞིར་བཞག་པ་ནི་ཡུལ་སྤངས་པ་དང་ཡུལ་ཅན་སྤངས་པས་སྟོང་ཚུལ་དང། ལྷ་
ཕྱི་མི་འདྲ་ཙམ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བྱེ་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །འདིའི་སྤར་དམིགས་
པ་སྤངས་ཞེས་པ་རང་མ་སྤངས་པའི་སྟོན་དུ་རང་གི་ཡུལ་མངོན་སུམ་གྱིས་སུན་ཕྱུང་བ་དང་སྤར་ཕྱི་མི་འདྲ་
ཙམ་ཞེས་པ་སྤར་རང་གི་ཡུལ་སུན་ཕྱུང་ནས་ཕྱིས་རང་ཉིད་རང་གི་དམིགས་པའི་ཡུལ་སུན་ཕྱུང་བའི་
སྟོབས་གྱིས་སྟོང་བའི་དོན་ནོ། །ཡུལ་སྤངས་པ་དང་དམིགས་པ་ཤེས་པས་སྟོང་པ་རྣམས་རང་ཡུལ་སུན་
ཕྱུང་བས་སྤངས་པ་ལ་བྱེད་དོ། །

མཆིམས་ལྷུག་ལས། ཡུལ་མེད་པས་ཡུལ་ཅན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་གཉེན་པོས་ལོག་ལྷ་
སོགས་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་ཤེས་ན་མཆོག་འཛིན་སོགས་དེ་ལ་མཆོག་དུ་འཛིན་མི་སྲིད་པའི་དོན་ཡིན་
གྱི། སྤྱིར་ཡུལ་མེད་ཆེ་ཡུལ་ཅན་མི་སྲིད་པའི་དོན་མིན་ནོ། །འགོག་ལམ་གྱི་མ་རིག་པ་དྲག་ལ་ཆ་གཉིས་
ཡོད་པས་དངོས་སུ་མ་བསྐྱུས་སོ། །འོན་ཀྱང་སྤྱག་ཀུན་གྱི་ལོག་ལྷ་སོགས་དགུ་ལའང་ཆ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང།
ཅ་བར། དེ་དག་ལས་དགུ་གོང་དུ་དམིགས། །ཞེས་ཆ་མ་བྱེ་བས་ཡིན་ནོ། །རིགས་པས་རྒྱས་པར་བཤད་
དགོས་ཞེས་པའི་རིགས་པའང་མཆིམས་ལྷུག་སོགས་ལ་སྟོན་ན་སྤར་གྱི་རིགས་པ་འདི་དག་ཞེ་ཡིན་སྟུང་
ནས་རྒྱས་པར་བཀོད་དོ། །དེས་ན་སྤར་ངོ་བོ་སྤངས་ཀྱང་དམིགས་པས་ལྷན་ཚུལ་སོགས་དང་སྤྱིར་ནས་
ཤེས་དགོས། །ཞེས་པ། སྤར་ཀུན་འགོ་ལྷག་མ་རྣམས་གྱིས་ལྷན། །ཞེས་སྤྱག་བསྐྱུས་མཐོང་སྤངས་རྣམས་རང་
ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་མ་ཟད་ཅིང་ངོ་བོ་སྤངས་སྐབས་པའང་དེ་དག་རང་གི་དམིགས་པ་ཤེས་པས་
དང། རང་ལ་དམིགས་པའི་རང་རིས་ཟད་པ་ཅི་རིགས་གྱིས་སྤངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པས་དེ་ལ་
སྤྱིར་ནའང་ཤེས་ཞེས་པའོ། །

མཛོད་རང་ལུགས་ལ་སྤྱག་བསྐྱུས་ཆོས་བཟོད་ཡན་ཆད་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་གྱི་བྲལ་
ཐོབ་འཛིན་ཅེས་པ་དེའི་ཉེན་བྱེད་པའི་དོན་དང། ཐག་སྲིང་པའི་གཉེན་པོ་གྲུབ་མཐའ་གོང་མས་བྱུང་
པར་ལམ་ལ་འདོད་ཀྱང། བྱེ་སྐྱུས་སྤྱག་བསྐྱུས་ཆོས་ཤེས་ཀྱང་ཐག་སྲིང་བའི་གཉེན་པོར་བཞག་གོ། །སྤྱིར་
གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་གྱི་གཞུང་དུ་ཉོན་མོངས་དེ་སྤངས་པ་ལ་དེའི་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་

པའམ་ཡུལ་སྐྱབ་ཕྱང་བས་སྤངས་དགོས་པར་གསུངས་པས། གོང་ས་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་ཀྱན་འགྲོ་ཡོད་ན་རང་ཡུལ་སྐྱབ་མ་ཕྱང་བར་ཡང་སྤངས་པར་ཐལ་སོ། །དམིགས་པ་མེད་པར་སྦྱོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་གང་ཟག་དེས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་ཤེས་ན་དེའི་ཐོབ་པའི་རྒྱན་མཐུད་ནས་སྦྱོ་མི་ཐུབ་པའི་དོན་ནོ། །མཚུངས་ལྡན་ལས་དབྱེ་མི་རྒྱས་པ་ནི། གཉེན་པོས་ཉོན་མོངས་རྣམས་སྤར་རང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ན་དབྱེ་མི་རྒྱས་པ་ཡིན་པས་དེའི་སྒོ་ནས་མིན་ལ། དེ་དག་གི་དམིགས་ཡུལ་སྐྱབ་ཕྱང་ནས་དམིགས་པ་ལས་དབྱེ་རྒྱས་ཞེས་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་མ་འོངས་པ་འབྲལ་རྒྱས་ཀྱང་འདས་པ་དམིགས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་འགགས་ཟིན་པ་དམིགས་པ་ལས་རི་ལྟར་སྤོང། ཉོན་མོངས་ལ་དམིགས་པས་སྤངས་པས་བྱབ་པ་ཡང་མ་ངེས་ཏེ། གོང་དུ་སྒོམ་སྤང་གཉེན་པོ་སྦྱོས་པས་སྤང་བ་ལས་དམིགས་པས་སྤངས་པའི་སྒྲ་མ་བྱང་བས་དེ་དག་དམིགས་པ་ལས་སྤངས་ཚུལ་བཟོད་དགོས་སོ། །ཞེས་པའི་ལན་དུ་འདས་སོགས་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ཐོབ་པ་ཆད་པས་དང། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང་རང་གཞན་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པ་ནི་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་སྐྱབ་ཕྱང་བས་དེ་དག་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དམིགས་པ་ལས་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་ཞེས་པ་འདོད་ཆགས་ལ་བྱེད་པ། གང་སྤེལ་ལས། འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་སྤངས་པས་སྤང་བར་འཇུག་རོ། །ཞེས་པས་འབྲལ་ལ། དེས་ན་རང་ལུགས་ལ་རྩིས་སྦྱོ་བཅད་ན་འདོད་ཉོན་དང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཆགས་སྤང་ང་རྒྱལ་གང་རུང་ལ་འདོད་ཉོན་དང་པོས་མ་བྱབ་ལ། ཐུབ་མཐའ་གོང་མའི་ལུགས་ལ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་མཐོང་སྤང་གི་ཆགས་སོགས་གསུམ་ཡོད་ཀྱང། འདོད་ཉོན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཆགས་སོགས་གསུམ་མེད་པ་དང། མ་རིག་པ་ཡོད་པའང་འདྲ་སྟེ། སར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱོད་དུ་རང་འབྲེལ་གྱི་ལུང་འདི་བྱངས་ནས་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སྤོང་ཚུལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་འཇིག་མཐར་གཉིས་ལའང་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སོགས་འཇོག་དགོས་སོ། །

ཡང་ན་གོང་མའི་ལུགས་ལ་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་ལ་དམིགས་པའི་ཆགས་སོགས་ལྟན་སྦྱོས་འཇོག་དགོས་པས་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་སྤངས་ཚུལ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་མཐོང་སྤང་གི་འདོད་ཆགས་སྤངས་པས་སྤངས་ཟེར་དགོས་པས་སྒོམ་སྤང་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྤུར་ནས་འདོད་ཉོན་སྒྲོར་དགུ་རེ་

རེ་ལ་དམིགས་པའི་ཆགས་སོགས་ལྟན་སྦྱེས་ལ་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེ་བ་དགྲ་བྱས་ན། གོས་རྩལ་ངི་མ་དག་དང་
མཚུངས། །ཞེས་སོགས་དང་འགྲིགས་པར་སྤང་ལ། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་དེ་
ལ་སྒྲོར་དགྲ་བྱེད་ལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ལ་དམིགས་པའི་དེ་ལ་མི་འབྲེད་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྤྲ་རགས་ཉོན་མོངས་རང་གི་ངོ་བོས་བྱེད་ཀྱི་དམིགས་ལྟལ་གྱིས་མི་འབྲེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་
གཞན་རྒྱུད་ཀྱིས་འདོད་ཉོན་དང་པོ་དེ་འདོད་ཉོན་དང་པོ་སྤངས་དུས་སུ་ཅིའི་ཕྱིར་སྤངས་ཞེ་ན། རང་ལ་
དམིགས་པའི་འདོད་ཉོན་དང་པོ་དང་ངོ་བོ་སྤྲ་རགས་མཚུངས་པས་དེ་སྤངས་པས་སྤངས་ཞེས་བཤད་
ན་གྲུབ་མཐའ་མཐས་ཅད་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་སྤངས་རྒྱུ་དང་མཐུན་སྒྲུམ་ཡང་སྤྲ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་
རྒྱུན་ཡིན་པས་གང་བདེ་བ་བརྒྱུད་བར་བྱའོ། །འདི་དག་ནི་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་དུ་མར་གཤམ་ཆེའོ། །ཞེས་
གསུངས་པས་རྒྱས་པར་བྲིས་སོ། །

འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་བཤད་བ།

ཡེ་ཤེས་ཡོངས་ཤེས་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགོས་པས་དེ་ལ་རྩལ་ལྟན་པ་དང་བཞི་ཙམ་བཏང་མ་
ཐག་པ་དང། གཉིས་ཙམ་རྟེན་མ་ཐག་པའང་མེད་ལ། སྟོན་པ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པ་ལྟ་བུས་སྒྲོམ་སྤང་སྤངས་
པའི་ཡོངས་ཤེས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱང་ཐོབ་རྒྱུ་མེད་དོ། །དེར་མ་ཟད་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་འདོད་
ཉོན་སོགས་སྤངས་ཆེའང་མི་ཐོབ་པོ། །དེས་ན་ཡོངས་ཤེས་དགྲའི་ནང་ནས་རྩལ་ལྟན་པ་མེད་ཀྱང། འདིར་
བསྟན་ཡོངས་ཤེས་དགྲའི་ནང་གི་རྩལ་དང་ལྟན་པ་ཞེས་སྦྱར་དགོས་ཏེ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། སྐབས་འདིའི་
སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་རྩལ་པོ་གང་
རུང་ལ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། འདོད་པའི་ལམ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་
ཡོངས་ཤེས་དེ། མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐོང་སྤང་མ་སྤངས་པའི་རྒྱུད་
ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་སྒྲོམ་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །ཁ་ཅིག་འདོད་པའི་རྩལ་ཀྱན་

པས། རང་འགྲེལ་ལ་འགྱུར་གཉིས་ཡོད་པ་འདྲའོ། །དེས་ན་གང་སྟེལ་ལས། ལྷ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་ས་བའི་ལམ་ནི་འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས། །བརྒྱད་ཀྱིས་རང་གོང་ས་ལས་རྒྱལ། །ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར། བྱེ་སྟེས་དངོས་གཞིའི་འབྲས་བྱ་ལྷ་ལས་མ་བཤད་པ་བྲལ་འབྲས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ། དབྲངས་སྟོགས་ཀྱིས་བརྒྱད་བཞག་པ། རང་འགྲེལ་ལས། བྲལ་པའི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་རྟེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར་དངོས་གཞིའི་ཆོས་ཤེས་གསུམ་ཀྱིས་དེ་དག་གི་བྲལ་ཐོབ་འདྲིན་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་སྟོན་སྟངས་པ་ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་མིང་ཐོབ་པས་བྱེད་འབྲས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པས། རང་ལུགས་ལ་བྲལ་འབྲས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལྷ་དང། བྱེད་འབྲས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དགྲ་པོ་བཞག་ཆོག་ཀྱང། འདིར་གང་གི་འབྲས་བྱ་ཡིན་བཤད་པ་བྲལ་འབྲས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པས་ལྷ་ཅམ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྟངས་མ་ལས། གང་གི་ཆོ་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ངས་པ་ལ་འབྱུག་པ་དེས་ཀྱང་སོ་སོ་སྟེ་བོའི་གནས་སྐབས་ན་འདྲིན་རྟེན་པའི་ལམ་ཀྱིས་འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྟངས་པས་དེ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་ནོ། །ཁེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་བརྩ་དུག་པ་ལ་དེའི་ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྟངས་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པར་ཡང་རྣམ་པར་བཞག་མོད་ཀྱི་དེའི་འབྲས་བྱ་ཞེས་བྱ་བར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་པའི་དེ་རྣམས་སྟངས་སྟངས་པའི་ཉུགས་ཀྱིས་དེའི་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་པར་སྟབ་ཅིང་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པར་ཡང་རྣམ་པར་བཞག་མོད་ཀྱི། ཞེས་པས་དངོས་གཞིས་ཁེམས་རྟེན་བྱས་པའི་ལམ་རྟེན་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་རྟེན་དེ། རྒྱ་བཞི་ཆང་བར་བྱས་པས་དེའི་བྱེད་འབྲས་སུ་བཞག་མོད་སྐབས་འདིའི་འབྲས་བྱར་མ་བཞག་ཅིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཐའ་དཔྱོད་དུ་གཙོ་འཁོར་རྒྱལ་སྟངས་མ་ལྟར་གསུངས་པའང་འདི་བྲལ་འབྲས་ཡིན་མིན་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་སོ། །

ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་འདོད་པའི་མཐོང་སྟངས་སྟངས་པའི་སྟངས་པ་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་བཟོད་པའི་བྲལ་འབྲས་མིན་ལ། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྟངས་པའི་དེ་འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་བྲལ་འབྲས་མིན་པས། དུག་བཟོད་འབྲས། ཞེས་པ་དང། ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་ཡིན། ཞེས་པ་རང་ལྟོག་གམ་པལ་ཆོ་

སྒྱུད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པའི་རང་བཞིན་གང་དག་ཡིན་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར། བོང་མའི་མཐོང་སྤང་
སྤངས་པའི་དེ་གསུམ་ཀ་དངོས་གཞིའི་འབྲས་བུར་འབྲེལ་བཤད་ཁྱུངས་སྤྱབ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གསུངས་
ཤིང་དབྱངས་སྒྲོགས་ཀྱིས་ཀྱང་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྒྲོན་དུ་
འགྲོ་བའི་ལམ་ལ་རྟེན་སྲུ་ཤེས་པ་ལ་གནས་པ་ལ་ནི། ཞེས་པ་ནས། རྟག་པ་གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་
པ་ན་སྒྱུད་པ་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་སྤངས་པའི་ཡོངས་སྲུ་ཤེས་པ་ནི་མི་གཏོང་མོད་ཀྱི། འོན་
ཀྱང། ཁམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་སྒྲོན་ནས་ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་
སྤངས་པའི་ཡོངས་སྲུ་ཤེས་པའི་ནང་དུ་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར། མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་འབྲས་བུ་དེ་ཉི་བར་
མི་འགོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག དེའི་ཆེ་མེད་ན་མེད་པ་དང་འབྲས་བུ་ཟེར་མི་རུང་པའི་ཕྱིར་
དང། དེའི་ཆེ་ལམ་རྟེན་ཤེས་དེ་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་ཤེས་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་སྒྲོན་ཆོག་ལས།
ཆ་མཐུན་སྤངས་པར་བསྐྱས་ཀྱི་མེད་མིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་རྒྱལ་པོའི་སྤྱོད་ཀྱི་དགོངས་པར་སོན་ངེས་
སོ། །འོ་ན། དེ་ལ་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་ལྡན་པར་ཐལ། བོང་མའི་ལམ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་དེ་ལྡན་པ་གང་
ཞིག ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པའི་དེ་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ཆེ་སྤྱོད་མ་ཕྱི་མའི་ནང་དུ་བསྒྲུབས་
པས་མེད་པ་དང་འབྲས་བུའི་ཕྱིར། རྒྱལ་པོའི་སྤྱོད་ཀྱི་དགོངས་པའོ། །ཞིབ་ཆ་འདི་མི་ཤེས་པ་འགའ་ཞིག་
གིས་བརྩེ་རྟག་པ་ལ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་དང་གཉིས་དང་ལྡན་པ་སོགས་བཤད་པའང་ཞིགས་སོ། །

འདིའི་སྤངས་པ་ཡོངས་ཤེས་བསྒྲུབས་ཚུལ་ནི། གང་སྟེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་སྐྱད་ཅིག་མ་བཙོ་ལྟ་
པ་ཐོབ་པའི་ཡོངས་སྲུ་ཤེས་པ་སྤྱོད་པ་ལྟ་བོ་ཁོ་ན་གཏོང་གི་རྟག་པ་ནི་ཁམས་ལས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་
དང། འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བས་དེར་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་མི་གཏོང་ངོ། །ཞེས་པ་ལྟར། རྟག་པའི་བྲལ་
ཐོབ་ཟག་མེད་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་ཐོབ་པའི་ནང་དུ་བསྐྱས་ནས་བྲལ་ཐོབ་གཅིག་
འདྲིན་པས་བསྒྲུབས་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དང་པོ་སྤྱོད་དུ་སོང་བ་ཡིན་པས་དེའི་ཆེ་དེ་དག་གི་བྲལ་ཐོབ་
བཏང་ནས་ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་དུ་འཕྲུགས་ཀྱི་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཡོངས་
ཤེས་དང་གཉིས་ཙམ་ཀྱི་བྲལ་ཐོབ་འདྲིན་པས་དེ་དག་ཞེས་པ་ཡིན་པས་རྟག་པའི་བྲལ་ཐོབ་བསྒྲུབས་
ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། ཁམས་ལས་འདོད་ཆགས་བྲལ་པ་དང་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ཆོགས་ན་ཡོངས་ཤེས་སྤང་ཐོབ་

ཕྱིས་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་པ་ནི་ཞེས་པའི་འགྲེལ་ཡིན་པས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་
འདོད་པ་ཙམ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་བརྒྱ་དྲུག་པ་དང་། མཐོང་ལམ་གྱི་ཕྱིས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་
བྲལ་མ་ཐག་པ་ལ་ནི་གཅིག་ཁོ་ན་ལྟར། ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། གང་གི་སྡོན་ཅེ་ན་མཐོང་ལམ་
གྱི་ལོ། ཞེས་དང་། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ཀར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདིར་དེ་འབྲའི་ཆོག་སྟུང་ལྟ་བུ་མང་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ཤེས་པ་གལ་ཆེ་ལོ། །

སྤྲུལ་པ། འགྲོ་པའི་ཡིད་མཁའ་ཀྱན་དགྱིས་གྱིས་བསྐྱབས་པ། །འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་མཁྱེན་
དཔྱོད་འཕོར་རླང་གིས། །བསལ་ཏེ་ཕན་བདེའི་སྒོ་བརྒྱ་འབྱེད་བྱེད་གྱི། །གསུང་མཚོག་ལྷག་བསམ་དག་
པས་སྒྱ་རུ་སྤངས། །ལྷས་ཅན་འཁོར་པའི་སྒྲོང་དུ་ཡུན་རིང་དུ། །འཆིང་བྱེད་སྤྲ་རྒྱས་གཉིད་ལས་བསྤངས་
པའི་ཕྱིར། །ལེགས་བཤད་ལྡ་བའི་དུང་ནི་བསྐྱགས་ཟིན་གྱི། །ལོངས་དང་ཡོངས་ཤེས་དགའ་ཚལ་བསྟེགས་
པར་འཚལ། །

༄༅། །ཚེས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་དགོངས་དོན་བརྗེད་བྱང་དུ་བཀོད་པ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་ལས་གནས་བྱུག་པ་བཞུགས་སོ། །

དམིགས་ཡུལ་བདེན་པ་བཞི།

རབ་འབར་མཚོན་གྱི་ལྷོ་བར་སྒྲོམས་ཞུགས་ཤིང། །རབ་མངོས་ལི་བྲིའི་ཟེར་ལྷན་ཡབ་ཡུམ་
ལ། །རབ་དང་ཡིད་གིས་འདུད་དོ་མངོན་རྟོགས་ཀྱང། །རབ་གསལ་སྒོ་དང་འཆད་པའི་ངག་སྒྲུལ་ཅིག །

བརྟགས་པ་དང་མཐུན་པར་ཡང་དག་སྟོང་བཞི་ལྟ་བུ། །ཞེས་པ་ནི། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། རྒྱེས་པ་
ནི་འདུལ་བའི་རྒྱེ་བོས་རྒྱེས་པ་རྟོགས་པར་སྤྲ་པའི་མ་རྒྱེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནམ་ནག་པོའི་ཕྱོགས་རྟོགས་
པར་སྤྲ་བས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར། །རྟོགས་སྤྲ་བ་སྟོན་དུ་བཤད་ཀྱང་སྟོམ་ཆེ་གོ་རིམ་ངེས་པ་མེད་ཅེས། རང་
འགྲུལ་ལས། ངེས་པ་འདྲི་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །པར་ཆད་དུ་མའི་སྐབས་དང་མི་འདྲ་
བའོ། །ཞེས་པ་གོང་མའི་ལུགས་ལ་མངོན་རྟོགས་རྒྱེས་རིམ་གྱིས་བཞག། ཅེས་པ་བདེན་པ་གསར་རྟོགས་གྱི་
རིམ་པས་ཡིན་ལ། འདིར་དེ་དག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་རྒྱེས་རིམ་གྱིས་བཞག་པས། དེ་
དག་ངེ་ལྟར་མངོན་རྟོགས་རིམ། །ཞེས་པའི་མངོན་པར་ཞེས་པ་མུང་འདས་ལ་མངོན་པར་ཕྱོགས་པ་དང།
རྟོགས་པ་ནི་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་སྟེ་སྤྲ་སྒྲོལ་ལམ་གྱིས་དཔྱད་པའི་དོན་བདེན་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་བྱས་པས་ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲུལ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་ཟག་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་གྱི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མི་འདྲ་ཚུལ་དེའོ། །འདིར་གང་སྟེལ་གྱི་ལུང་གེགས་མངོན་པར་རྟོགས་
སོ་ཞེས་པ། གེགས་མེད་པར་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །

སྐབས་འདིར་རྩོད་ཚུལ་མང་ལ། ཞེས་པ། བདེ་པའང་ཡོད་ན་སྤྱག་བསྐལ་ཁོ་ན་འཕགས་པའི་
བདེན་པར་ཅིའི་ཕྱིར་བཤད། ཅེས་པ་ལ། བཅུན་པ་གཞོན་ནུ་ལེན་གྱི་བདེ་བ་ཉུང་ཞིང་ཐམས་ཅད་འདུ་
བྱེད་གྱི་སྤྱག་བསྐལ་དུ་རོ་གཅིག་པས་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ནས། བདེ་བ་ཉུང་བའི་སྐབ་བྱེད་དུ་བདེ་བ་
སྤྱག་བསྐལ་ཁྱོད་འཇུག་གྱི་ལས་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པས་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང། བདེ་
བ་ཞིང་ལ་སོགས་པས་བྱས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་མང་པོས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང། བཀྲེས་སྒྲོམ་སོགས་གྱི་སྤྱག་
བསྐལ་ཡོད་ན་བདེ་བ་འདོད་གྱི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་བ་སྤྱག་བསྐལ་
དུ་རྟོགས་སོ། །ཞེས་པ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་དེས་
སྤྱག་བསྐལ་དུ་མི་འབྲུབ་ལ། ཕྱི་མ་གཉིས་ལྟར་ན། ཁོང་མའི་འཕགས་པས་རང་གི་སྤང་པོ་སྤྱག་བསྐལ་
དུ་མ་གཟིགས་པར་ཐལ་བས་བཀག་པ་དང། བཅུན་པ་དཔལ་ལེན་གྱིས། ཟག་བཅས་གྱི་ཆོར་བ་ཐམས་
ཅད་སྤྱག་བསྐལ་བ་ཡིན་པས་བདེ་བ་རང་མཚན་པ་མེད་པར་མདོ་ལུང་གསུམ་དང། རིགས་པ་བདེ་བའི་
རྒྱ་རྣམ་པར་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་དང། མི་མཁས་པ་རྣམས་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་གཉེན་པོ་བཀྲེས་སྒྲོམ་གྱིས་མ་
བཅོམ་པ་ཅོམ་ལ་བདེ་བའི་སློ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ཕྲག་ཁྱུང་གཡས་གཡོན་སློ་བ་ན་
སྤྱག་བསྐལ་ཚུང་དུ་ལ་བདེ་བའི་སློ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་གསུམ་གྱིས་སྐབ་པ་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ལུང་
གསུམ་དང་མི་འགལ་བ་དང། རིགས་པ་གསུམ་ཡང་མི་འཐད་ཚུལ་དང། མདོ་སྟེ་པས་ཀུན་འབྱུང་ལ་སྟེད་
པ་ཁོ་ན་དགོས་པར་རྩོད་པ་སོགས་ཡིན་ལ་དེ་དག་མཆིམས་ལྷོག་དུ་གསལ་ཞིང། རྒྱས་པར་རང་འགྲེལ་
དུ་ལྟ་དགོས་སོ། །འདིས་སློབ་དཔོན་ལྷན་དེ་བ་ཡང་བཀག་པར་ཞེས། ཡང་སྐྱ་སྒྱུར་བ་དངོས་སུ་སྤར་གྱི་
བཅུན་པ་དཔལ་ལེན་གྱི་རྩོད་པ་དེ་དག་གི་ལན་དུ་བྱས་ཤིང། འགྲེལ་བཤད་ཀྱིས་ཀྱང་དེའི་ལན་དུ་བྱས་
པས་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་དཔལ་ལེན་གྱིས་སྤྱག་བསྐལ་ལ་བདེ་བའི་སློ་སྐྱེ་བ་ཅོམ་ལས་བདེ་བ་མཚན་ཉིད་
པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་མཆིམས་ལྷོག་ལྟར་ཡིན་ལ་དགག་ཆོར་ང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འདིར་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མི་འདོད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ཐུར་ན་ནི་དེ་ལ་སྤང་ཡང་འདོད་ཆགས་སྐྱེས་པར་མི་འཇུག་
པ་ཞིག་ན་གང་གི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཆེད་དུ་རྣམ་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་སྒྲོན་ཅན་དུ་ལྟ་བར་
འཇུག་ཏེ་དེ་ལྟ་བས་ན་བདེ་བའི་ཆོར་བ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ། ། ཞེས་བདེ་བ་རང་
མཚན་གྱིས་མེད་ན་དེ་ལ་ཆགས་པ་མི་སྐྱེ་བས་དེ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་འབད་པ་དོན་མེད་

པར་ཐལ་བ་དང། རང་འགྲེལ་ལས། འཇིག་རྟེན་དང་མཐུན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ཡང་དག་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་བསྐྱབས་པས་འཕགས་པ་ལྟ་དང་དཔལ་ལེན་གཉིས་ཀ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་གཞོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་ན་ནི་ཕན་པར་བྱེད་པ་བདེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་སོ། ཞེས་པ་ལྟར། འདི་བས་ཀྱང་གཞོན་པར་བྱེད་པ་ཕྱིར་བཅོས་པ་ལ་ཕན་པར་བྱེད་པ་དང་བདེ་བར་འཇོག་མོད། སྤྱག་བསྐྱལ་འགག་པའི་ཆ་ཅམ་ལ་བཏགས་ནས་འཇོག་ཚུལ་མ་འཆལ་བས་ཐལ་འཇུར་པས་གཞལ་ན་བདེ་སྤྱག་ཕན་ཚུན་སྟོས་གྲུབ་དུ་མེད་པས་ཀྱན་རྫོབ་དང། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་ཁས་སྤངས་པས་དོན་དམ་ལས་ཉམས་པར་གསུངས་པས། ཐལ་འཇུར་པའི་ལྷགས་ལ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ཟག་བཅས་སྤྱག་བསྐྱལ་བར་རྟོགས་ཀྱང་སྤྱག་བསྐྱལ་བའི་དོན་མ་རྟོགས་ཞེས་བཤད་ན། དེ་ཡུལ་སྒྲོན་མེད་དུ་བཞག་པ་དང། རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་མ་རྟོགས་ཟེར་བ་སོགས་དང་ཨི་འགྲིག་སྟམ་སོ། །

རང་འགྲེལ་ལས། ཡན་ལག་བཞི་དང་ལྗན་པའི་སྟན་པ་ཞེས་པའི་ཡན་ལག་བཞི་ནི། གང་སྟེལ་ལས། བཞི་པོ་གང་དག་ཅེ་ན། ནད་ལ་མཁས་པ་ཡིན། ནད་ཀྱི་གཞི་ལ་མཁས་པ་ཡིན། ནད་སྤངས་པ་ལ་མཁས་པ་ཡིན། ནད་སྤངས་ནས་ཕྱིས་མི་སྐྱེ་བ་ལ་མཁས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ་དེས་ཡན་ལག་བཞི་ལྗན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་བདེན་བཞི་མཁྱེན་ཚུལ་ལ་སྦྱར་རོ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ས་བོན་གྱི་རྣམ་པ་ལྟ་ཞེས་པ་ནི། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས། ས་བོན་གྱི་རྣམ་པ་ལྟ་མ་གྲགས་མ་རྣམས་མ་རུལ་རྒྱུད་དང་ཉེ་མས་མ་ཉམས་ཤིང་གྲུང་བོར་གནས་ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ཡང་རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། རི་སྟེ་སྤྱག་བསྐྱལ་རྒྱུད་ལ་ལ་ནི་བདེ་བའི་སྟོ་འབྱུང་ལ། ཆེན་པོ་ལ་ནི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་སྟོ་འབྱུང་ལ། འབྲིང་ལ་ནི་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྤྱག་བསྐྱལ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྟོ་འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས་པས་ཐལ་འཇུར་པའི་ལྷགས་ལ་འང་སྤྱག་བསྐྱལ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་འགག་ཅམ་གྱི་ཆ་ལ་བདེ་བ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་དང་བདེ་སྤྱག་བསྐྱལ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་བཏགས་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དམ་སྟམ་སོ། རྣམ་པ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། ཞེས་པ། འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱ་ཡི་འཕགས་ལམ་མིན་ཏེ། རྣམ་མཁའ་དང་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་སོགས་འདས་ལམ་གྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་རྟག་ཅིག་ཆ་མེད་བཞིན་དུ་ཆ་མེད་རྣམས་མངོན་

སྤྱི་ཤུ་རྟོགས་པ་ལ་འཕགས་ལམ་ཐོབ་ཏེ་དགོས་དཔུང་། མཆིམས་སྒྲིག་ཏུ་ཆ་ཤས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་ཆ་བཅས་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པས་བྱབ་པར་གསུངས་ལ། གཞུགས་ཆོར་སོགས་ཀྱང་ཆ་མེད་མ་
གཏོགས་རང་ལྡོག་མ་བཞག་ལ། མཐའ་དཔྱད་དུ་ཆོར་བ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཞེས་གསུངས་ཀྱང་དེའི་སྤར་
སེམས་བྱུང་རང་སྐྱུ་བ་ནམས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་རྟགས་སྐབ་ཏུ་རང་གི་མཆན་ཉིད་
ཀྱིས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རང་སྐྱུ་བ་དང་རང་མཆན་གྱིས་བྱབ་པའི་དོན་ཆ་ཤས་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་
པའི་དོན་ཡིན་ལ་བྱི་མའང་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ཞེས་བཤད་ན་ཏེ་ཆོག་སྟུང་ལ། ཡང་ན་གཞུགས་ཀྱི་ཆ་
ཤས་བཅོམ་ནས་སྤར་བ་ཏུ་བསལ་ཀྱང་གཞུགས་འདྲིན་གྱི་སྒྲོ་མི་འདོར་ལ་ཆོར་བ་སྒྲོས་བཞིག་ནས་དུས་
མཐའ་སྐད་ཅིག་ཏུ་བྱས་ཀྱང་ཆོར་འདྲིན་གྱི་སྒྲོ་མི་འདོར་བས་རང་ལྡོག་ཡིན་ཞེས་ཏེ་ཆོག གང་མཐད་
དཔུང་།

མང་ཐོས་ཆད་ཞེས་སོགས་ནི། དེའི་དོན་མང་པོ་ཞིག་ཐོས་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་སྒྲོམ་བའི་
དོན་བདེན་བཞིའི་སྤར་དོར་ཆ་ཆད་བ་རྫོགས་པར་མངོན་སྤྱི་མཐོང་བའི་སྒྲོ་སྐྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་
པ་དེ་འདྲིན་ལ། དེ་མི་རྒྱས་ན་དེའི་དོན་ཉན་པའི་སྒྲོ་ནས་ནམ་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་འདྲིའི་ཐོས་
པ་དང་ཞེས་པའི་ཐོས་པ་འདྲིན་གྱི་དོན་ལ་མི་སེམས་པར་ཆོག་ཅམ་ཉན་པ་སོགས་ཀྱིས་མི་ཆོག་ཅེས་
པའོ། །བྱི་སྐྱས་མིང་ཅམ་གྱིས་དོན་དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐོས་བྱུང་དང་། རེས་འགའ་མིང་གིས་དོན་དངོས་སུ་
འཆར་བར་བྱེད་ལ་རེས་འགའ་དོན་དངོས་སུ་ཤར་སྟོབས་ཀྱིས་མིང་དྲན་པའི་སྒྲོ་ཡང་འདྲན་པར་བྱེད་པ་
བསམ་བྱུང་དང་། མིང་ལ་མི་ལྟོས་པར་དོན་ཁོ་ན་ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་འཆར་བའི་སྒྲོ་སྒྲོམ་བྱུང་དུ་འདྲིན་
སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་མིང་དང་དོན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། རེས་འགའ་ནི་ཡི་
གས་དོན་འདྲན་པར་བྱེད་དོ། །རེས་འགའ་ནི་དོན་གྱིས་ཡི་གེ་འདྲན་པར་བྱེད་དོ། །སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་
དོན་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཡི་གེ་ལ་མི་ལྟོས་པར་དོན་ལ་འཇུག་གོ། ཞེས་སྐབ་བྱེད་དུ་ཡི་གེ་ལ་
ལྟོས་མི་ལྟོས་གསུངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་བྱེད་ལ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དཔེར་བཞག་པས་ཀྱང་ཤེས་
ཏེ། ལྟོང་རྒྱལ་བྱེད་པ་པོ་སྒྲོ་དང་རྒྱུར་བཀལ་བ་ཡུལ་དང་ཤིང་སོགས་ལ་འཇུ་བ་ནི་མིང་གི་དཔེར་འདྲིན་
དགོས་ལ་རྒྱལ་ལེགས་པར་མ་ལོབས་པ་རྒྱུར་བཀལ་བ་འཇུ་བ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་མ་གཏོགས་འཇུ་བ་ལ་

བཀལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཆིམས་ཀླེག་ན་གསལ་ལོ། ། དེས་ན་མིང་ལ་དམིགས་ན་ཐོས་བྱུང་དང་དོན་ལ་དམིགས་ན་སྒྲོམ་བྱུང་ཡིན་པས་བྱབ་པར་གསུངས་པ་མིན་ནོ། ། སློབ་དཔོན་གྱིས་བསམ་བྱུང་མེད་པར་ཐལ་བ་འཕེན་ཚུལ་ཡང་རེས་འགའ་མིང་གི་སྒྲོན་ནས་དམིགས་པ་ཐོས་བྱུང་དང་རེས་འགའ་མིང་ལ་མ་སྟོས་པར་ཡུལ་ལ་དམིགས་པ་སྒྲོམ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། ཡང་ན་མིང་ལ་དམིགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྟངས་སྒྱུར་བས་ཀྱང་ཡིན་པ་འདྲའོ། ། སློབ་དཔོན་གྱིས་འདྲིའུག་ཚུལ་ནི་ཐོས་བྱུང་དང་། བསམ་བྱུང་གི་རྗེས་དཔག་འདྲིའུག་ཚུལ་ལྟར་ཡིན་པས་དེའི་ཐོས་བྱུང་ལ་ཆད་མའང་ཡོད་དམ་སྟེ།

སློབ་དཔོན་གྱིས་ཆོག་མི་ཤེས་པ་ཡིད་མི་བདེ་ལ་བཞག་པས་ཆོག་ཤེས་ཡིད་བདེ་ཞིག་ལ་འདྲིའུག་གམ་དབྱད། འཕགས་སེང་གཉིས་གྱིས་འདོད་ཚུང་ཆོག་ཤེས་འདྲིའུག་ཚུལ་མཛོད་དང་མཐུན་པར་གསེར་འཕྲེང་ལས་གསུངས་པས་གོང་མའི་ལྷགས་ལའང་རྩ་བ་ལྟར་ཡིན་ནོ། ། འདི་བའི་ལྷགས་ལ་འཕགས་རིགས་ལ་མ་ཆགས་པའི་དགེ་རྩ་དགོས་པར་གཞུང་མཐའ་དག་གིས་གསུངས་ལ། མཆིམས་ཀླེག་ལས། སློང་བ་ནི་འགོག་པ་དང་སྒྲོམ་པ་ནི་ལམ་ཡིན་ལ་དེ་དག་ལ་དགའ་བ་ནི་མ་ཆགས་པ་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་དད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་གནས་གཉིས་པར་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་དགའ་དད་གཉིས་ཀར་གསུངས་པ་དང་ཡང་མཐུན་པས་རིགས་བཞི་བ་ལ་དེ་དག་ལ་དགའ་བ་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་མ་ཆགས་པ་འདྲིའུག་གི་དགའ་བ་རང་ཉིད་མི་འདྲིའུག་ཟེར་དགོས་སམ་དབྱད། གསེར་འཕྲེང་ལས་དབང་པོ་རྣེས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལ་ཡང་རིགས་སུ་འདྲིའུག་སྟེ་མཛོད་ལས། ཁ་ཅིག་དང་པོ་ནས་དེའི་རིགས། ཁ་ཅིག་སྐྱུངས་པ་ལས་སྐྱུར་དོ། ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པས་རིགས་ཅུ་ལ་མ་ཆགས་པ་མི་དགོས་སོ། ། འཕགས་རིགས་ཟག་བཅས་རྣམས་འཕགས་པ་སྐྱེས་པ་དང་ཟག་མེད་རྣམས་འཕགས་པའམ་འཕགས་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་འཕགས་རིགས་སུ་བཞག་པ་སྐྱད་དོད་ཀྱི་སྟེང་ནས་ཡིན་ནམ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། དེ་ལ་གང་གིས་འཆོ་བ་དེ་ནི་ཚུལ་ཏེ་ཟས་དང་སྒྲོམ་དང་བགོ་མལ་ལ་སོགས་པའོ། ། ལས་ཀྱི་མཐའ་ནི་དེའི་ཆེད་ཀྱི་བཟོ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བའོ། ། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ཚུལ་ནི་རྒྱལ་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། ལས་ཀྱི་མཐའ་ནི་མ་རྟོ་ལ་སོགས་པའོ། ། ཞེས་པ་ལྟར། ཆོས་ཀྱི་རྗེ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཐར་པ་འདོད་པས་བྱིས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རང་གི་ཚུལ་དང་ལས་དེ་དག་སྤངས་

ཤིང་ཐར་འདོད་རང་གི་ཚུལ་རིགས་དང་པོ་གསུམ་དང་དེའི་གཞི་སོ་ཐར་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་ནས་
ལས་སུ་བྱ་བ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཐོབ་པ་དང་སྒོམ་པ་ལ་དགའ་བཞིན་བཙོན་ན་བདག་
གིར་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་དུ་གནས་སྐབས་སུ་མི་འགྲོ་ཞིང་གཏན་དུ་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་ཚུལ་
དང་ལས་ཀྱི་བཅས་པ་གཉིས་མཛད་པ་ནི་ཉམས་ལེན་གྱི་སྟོག་དམ་པ་ཡིན་པས་སྤྲོད་ནོར་དུ་བཅང་
དགོས་སོ། ཆོས་གོས་བསེད་སྒྲོམས་གནས་མལ་ལ་སྟེད་པ་གསུམ་དང་བདག་ལྟའི་དབང་བོར་གྱུར་ན་
ཅི་མ་རུང་སྒྲམ་པའི་འབྱུང་བའམ་སྦྱེ་སྤྱིད་དང་བདག་གི་སེམས་ཆད་རྒྱན་ཆད་ཀྱང་ཅི་མ་རུང་སྒྲམ་པའི་
འཛིག་སྟེད་དེ་འབྱུང་འཛིག་ལ་སྟེད་པ་དང་བཞིའི་གཉེན་པོར་ཡང་རིམ་བཞིན་བཞི་བསྟན་ཏོ། །

ཤེས་པ་ཡིན་ཀྱང། ཞེས་གསུངས་པས་ཆོགས་ལམ་སོགས་ཀྱི་རང་སྟོག་ཤེས་པ་ཡིན་ཀྱང། དེ་
ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་ཟེར་དགོས་པ། རྩ་བར། ལས་གསུམ་མོ། ཞེས་དང། ཐམས་ཅད་ཕྱང་པོ་
ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འགྲུབ་བོ། སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་མི་རྟག་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་
གིས་ཟིན་པ་སྒྲོས་པས། འདོད་པར་སྦྱེས་པ་སྤངས་ཆེ་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་ཐོབ་པ་སོགས་སྟེ་མའི་
རྒྱད་ཀྱི་ལྷག་མཐོང་གིས་ཟིན་ཟེར་རམ། མ་ཟིན་ན་དེ་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པས་ཀྱང་མ་ཟིན་པས་ལམ་
མིན་པར་འགྱུར་ལ་ཟིན་ན་དེའི་ཆེ་ལྷག་མཐོང་གི་ཤུགས་མ་ཉམས་ཟེར་དགོས་པས་དཔྱད། མཐོང་ལམ་
གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་རབ་ཕྱེ་སྒྲོས་པ་བརྒྱ་དྲུག་པ་སོགས་གཅོད་ཆེད་ཡིན་ཏེ། དེ་བདེན་པ་སྟར་མངོན་པར་
མ་རྟོགས་པ་གསར་དུ་རྟོགས་པས་ཟིན་པས་སོ། ལམ་ལས་མངོན་གྱི་དགོངས་པར། ནལ། བསམ་པ་སོགས།
ཞེས་པ་དཔྱད། འདུ་ཤེས་དགུ་ཉི་མྱེད་དུ། དབྱིབས། ལུས་ཀྱི་མཁྲིགས་པ། ལུས་ཀྱི་བྲི། རྒྱན་གྱིས་བྱས་པའི་
མངོས་པ། ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག། ལུ་མ་སོགས་ཀྱི་ཤ་རྒྱས་པ། ཡན་ལག་སོགས་སྟེག་པ། སོ་སོགས་རུས་པའི་
འབྱོར་བ། ཁ་དོག་དབྱིབས་གཉིས་རྣམས་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར། རིམ་བཞིན་བམ་པ། འབྲས་གཞིག་
པ། གནག་པ། དམར་པ། སྟོས་པ། ཟོས་པ། འཐོར་པ། རུས་པ། ཆོག་པའི་འདུ་ཤེས་བསྒྲོམས་པར་གསུངས་ལ།
འདིར་གྲངས་འབྲེན་དང་གང་གི་གཉེན་པོར་སྦྱོར་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ནི་མདོ་སོ་སའི་དབང་གིས་ཡིན་ནམ་
སྒྲམ། གང་སྟེལ་ལས། སོ་སའི་སྦྱེ་བོའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ཅན་གྱི་འཁོར་བ་ན་འདྲིས་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་དེ་ཐོབ་མ་ཚུངས་པའི་སེམས་ཅན་མེད་དོ། འདིར་མི་སྟུག་པ་སྒྲོམ་ཚུལ་གསུམ་དང།

དེའི་དང་པོའི་ཆེ་མི་སྤྲུག་པ་རྫོགས་ཞེས་པ་དང་། ཀའ་རུས་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་བ་བྱེ་བྲག་སྦྱ་བའི་ལྷགས་ཡིན་གྱི། གོང་མའི་ལྷགས་ལ་སྤྲུག་བསྐལ་གྱི་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་དང་། འཛིག་པའི་དང་། བད་ཕྱིའི་མི་སྤྲུག་པ་སྟེ། མི་སྤྲུག་པའི་དམིགས་པ་ལྷ་ཉན་སར་གསུངས་པས་གྲགས་ཅིས་པ་ཨེ་ཡིན་སྟུམ། རང་འགྲེལ་ལས། དམིགས་པ་དང་དབང་རྒྱུད་བས་རྒྱུད་བ་ལ་སྦྱ་བཞི་གསུངས་པའི་དམིགས་པ་རྒྱུད་བས་རྒྱུད་བ་ནི་རང་ལུས་ཅམ་ལ་དམིགས་པ་དང་དབང་རྒྱུད་བ་ནི་སྒྲོམ་རྒྱུ་དང་པོ་ཅམ་གྱིས་སྒྲོམ་ལ་བྱས་སོ། །

དབྱུགས་འབྱུང་རྩལ་གྱི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་གྱི་སེམས་རྟེན་རང་ལྷགས་ལ་ས་ལྷ་ཡིན་ལ། གྲུབ་མཐའ་གོང་མའི་ལྷགས་ལ། བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོར། གྲུབ་མཐའ་གོང་མའི་ལྷགས་ལ་ཆོར་བ་བདེ་བ་གིན་རྒྱ་ཡོད་པས་ཞིབ་ཆ་དགོས་སོ། ཞེས་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་ཆོར་བ་ལ་བདེ་བ་ཡོད་པས་ཞིབ་ཆ་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་། འདིར་ཉེར་བསྟོགས་ལ་རྟེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཉན་སའི་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་ཡང་གསུངས་པས། དང་པོ་གསུམ་གྱི་དངོས་གཞིའང་འདྲིན་གམ་དབྱུང་། སྟོད་ལྷལ་གྱི་ལྷང་། རང་ལྷགས་ལ་རྩ་བར། འདྲིན་རྟེན་ཞེས་པ་ལྟར་ན་འདྲིན་པའི་སས་བསྐྱུས་ཡིན་དགོས་ཏེ། རྩ་བར། གང་ལས་ལྷས། ཞེས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། ལུས་ས་གང་ཡིན་པ་དེའི་ས་བ་དག་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་དང་། མཐའ་དཔྱོད་ལས། ལུས་རྟེན་གང་ཡིན་གྱི་ས་དེའི་རྒྱུད་ཡིན་པའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། དབྱུགས་རྩལ་པ་དང་དབྱུགས་འབྱུང་བ་ནི་གཟུགས་མེད་པ་དང་རྩར་རྩར་བོ་ལ་སོགས་པར་གྱུར་པ་རྣམས་དང་སེམས་མེད་པ་དང་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ལ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ལུས་དང་སེམས་བྱུང་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དེ་དག་མ་གཏོགས་པ་ན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། གང་སྟེལ་ལས། འོག་མ་ཡི། ཡིད་གྱིས་དེ་གཉིས་མི་རྟོགས་སོ། ཞེས་བྱ་བ་ལ་འདྲིན་པའི་ཁམས་སུ་སྦྱེས་པ་ནི་སེམས་བཞིས་རྟོགས་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་ས་པ་རྣམས་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སེམས་གསུམ་དང་གཉིས་དང་གཅིག་གིས་རྟོགས་སོ། ཞེས་པ་ནས། རེ་ཞིག་སྤྲུལ་བ་དང་སྟོད་ལམ་པའི་སེམས་འོག་མ་བས་གོང་མར་སྦྱེས་པས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེས་ཀྱང་མི་རྟོགས་ན་ཞེས་གོང་མ་བའི་རྒྱུད་གྱི་འབྱུང་རྩལ་གྱི་རྒྱུད་གཉིས་དེའི་རྒྱུད་གྱི་འོག་མའི་སེམས་གྱིས་མི་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་དང་པོ་སོགས་གྱི་རྒྱུད་

ན་དབྱུགས་རྩལ་དང་འབྱུང་བ་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་བྲན་པའམ་བགྲང་བའི་སྒོ་ཙམ་ཡིན་གྱི་འདིའི་ཉིང་
ངེ་འཛིན་མིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱུལ་སེམས་དང་སྦྱོད་ལམ་པའི་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་མིན་དོགས་གཙུག་
མཛད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། རི་སྤྱིད་དུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་བགྲང་བར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པས་བགྲང་བའི་དེ་ལ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱིས་བྱབ་བམ་སྟམ་ལ། ཕྱི་མ་ལྷ་སྒྲོམ་བྱུང་ཐོབ་
པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་ཀྱང་གོང་མའི་སས་བསྐྱུས་མི་དགོས་ལ། རྗེས་འགྲོ་ནི་འཛིག་སྒྲོམ་དང། འཛིག་པ་
ནི་དབྱུང་སྒྲོམ་གཙུག་པོ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། འདི་དབྱུང་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་སོ། །ཉེ་བར་རྟོག་པ་ཡང་རྒྱུང་
ལ་དམིགས་ནས་ལ་རག་ལས་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་བཅས་ན་སྤང་པོ་ལྷ་ཡོད་དོ་ཞེས་དབྱུང་པའི་
སྒོ་ཡིན་ལ། དང་པོ་བཞི་པོ་ཆོགས་ལམ་མན་དང། བསྐྱར་བ་ནི་རྒྱུང་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་བསྐྱར་བའམ་གོང་
འབེལ་དུ་བྱས་ནས་དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱང་ཕྱོགས་སྡེ་ཆཅན་དང་པོ་ལྷ་སྒྲོམ་པའི་སྒོ་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་
ནས་ཆོས་མཆོག་གི་བར་གྱི་དེ་དང། ཡོངས་དག་མཐོང་སྒྲོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་འཛིག་པས་འདི་དབྱུག་རིམ་
ཅན་དུ་སྦྱེས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གོང་མའི་ལྷགས་ལའང། ཉན་ས་ལས། རྒྱུངས་བ་ལྷ་གསུངས་པའི་བགྲང་བ་
ནི། བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོ་ལས། ལམ་མ་ཞུགས་དང། ཆོགས་ལམ་རྒྱུང་འབྱིང་བ་ནམ་རྟོག་ཤས་ཤིན་དུ་
ཆེ་བ་ཁ་ཅིག་གིས་དབྱུགས་བགྲང་བས་རྒྱུངས་པ་སྒྲོམ་པ་ཡིན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ཡན་ཆད་དུ་ནམ་
རྟོག་གི་སྦྱོན་དེ་འདྲ་མི་འོང་བས་དེ་སྒྲོམ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་པ་ལྟར་ཞི་གནས་མ་ཐོབ་
པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྐབས་འདིའི་རྒྱུངས་པ་ལྷ་པོ་འདི་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན་
ཏེ། ཞེས་དང། དེས་ནས་མཆོམས་ཀྱང་དེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་སྤང་པོ་དང་རྟོན་འབེལ་དུ་འཇུག་
རྒྱུངས་གཉིས་ཆོགས་སྦྱར་དང་བདེན་བཞི་ལ་འཇུག་རྒྱུངས་སྦྱར་མཐོང་གཉིས་ལ་དང། ནམ་པ་བཅུ་དྲུག་
གི་འཇུག་རྒྱུངས་ཉན་སའི་དངོས་བསྟན་གཙུག་པོ་མཐོང་སྒྲོམ་ལ་འཛིག་ཀྱང། སྦྱར་དབྱུག་བ་བཅུ་བ་བཅུ་
གཅིག་པ་ནམས་སོ་སྦྱེ་ལ་ཡང་ཡོད་དེ། བསམ་གཟུགས་ལས། སོ་སྦྱེ་ལ་ཡང་ཡོད་དམ་དབྱུག། འདིའི་
རིགས་པ་ནམས་རྗེས་མ་གཉིས་སོགས་ལ་འགྲེལ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གོང་
མའི་ལྷགས་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དངོས་གཞིས་སེམས་རྟོན་བྱས་པའི་དབྱུགས་འབྱུང་རྩལ་
ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་འཛིག་དགོས་ཏེ། ནམ་པ་བཅུ་དྲུག་གི་དབྱུག་པ་དགའ་བ་དང་བདུན་པ་བདེ་བ་ཡང་དག་
པར་སྦྱང་ནས་འབྱུང་རྩལ་ལ་འབྱུང་རྩལ་དུ་ལྷ་བ་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དངོས་གཞི་བཞག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ལ་ལུས་ཆོར་སེམས་ཆོས་བཞིའི་ནང་གི་ཆོས་ལ་དམིགས་པས་མ་བྱས་
ཟེར་དགོས་ཏེ། ལུས་ཆོར་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་དྲན་ཉེ་དེ་ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཅ་བར། སྤྱི་ལ་དམིགས་པ་ལ་གནས་ཏེ། ཞེས་དང། རང་འགྲེལ་ལས། ལུས་ལ་སོགས་པ་གཉིས་སམ་གསུམ་
མམ་བཞི་པོ་སྤྱི་ལ་ལྟ་ན་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུས་ཆོར་གཉིས་དེ་
བཞིའི་ནང་གི་ཆོས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ལུས་ཆོར་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་དྲན་ཉེ་དེ་མ་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་
པར་ཐལ་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་ལྟ་ན་མ་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་དང།
མཐའ་དབྱེད་ལས། ལུས་ཆོར་སེམས་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ཡང་མ་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་
པ་ཡིན་ཀྱང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། ཁམས་དང་པོ་བརྩ་བདུན་པོ་བཅོ་བརྒྱད་པ་ཆོས་ཁམས་ཀྱིས་
བསྟུས་པ་དང་ཕྱང་པོ་ལྷ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོར་འདུས་པར་ཐལ་བ་དང། ཅ་བར། ཇི་སྐད་བཤད་པར་
བསྟུ་བར་བྱ། ཞེས་སོགས་དང་འགལ་བས་སོ། དེས་ན་ལུས་ཆོར་གཉིས་ལུས་ཆོར་སེམས་ཆོས་བཞི་གང་
རུང་མིན་ཟེར་ན། དེ་ལ་དམིགས་པའི་དྲན་ཉེས་དེ་བཞི་གང་རུང་ལ་མ་དམིགས་པར་འགྱུར་བས་དྲན་
ཉེའི་མཚན་ཉིད་དང་འགལ་ལ། གཞན་ཡང། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་ཁམས་བརྩ་དང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལྟ་བུ་
ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་མིན་ན་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཡོད་པས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་སོགས་ཀྱི་ནང་དུ་མི་འདུ་བར་འགྱུར་
རོ། ཞེ་ན། ལུས་ཆོར་གཉིས་ལུས་ཆོར་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་ཀྱང་ལུས་དང་ཆོར་བ་རེ་རེ་ནས་མིན་ཟེར་
དགོས་ལ། ལུས་ཆོར་སེམས་ཆོས་བཞི་དང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལྟ་བུ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་དང་ཟག་མེད་
ཡིན་ཟེར་དགོས་པས་ལུས་ཆོར་སེམས་ཆོས་བཞིའི་ཆོས་དང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གི་ཆོས་ཁམས་
ཡིན་ཀྱང་ཆོས་དྲན་ཉེ་མ་འདྲེས་པ་ལ་དམིགས་པ་ནི་དེ་བཞིའི་གཉིས་ཡན་ཆད་སྟོམ་པ་ལ་དམིགས་པ་
མ་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་ལ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ཁམས་ཡིན་ན་དེ་ཁོ་ནས་བསྟུས་པས་མ་བྱས་སྟེ། ཁམས་
ལྟག་མ་ཞེ་བཞིའི། བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་བརྩ་གཅིག་པོ། བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདི་ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོའི་འབྲིང་གི་སྐབས་ནས་བསྟོམ་པར་མངོན་ནོ། གསུངས་པས་ཆོགས་ལམ་ཆེན་
པོ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཞི་གནས་ལ་ལུས་ཆོར་སེམས་ཆོས་བཞི་ལ་དམིགས་ནས་མི་རྟག་སོགས་སུ་བསྟོམ་
པའི་སྟོ་གཅིག་མེད་ཟེར་དགོས་སོ། །

བཟོད་འབྲིང་བཞི་བརྒྱ་གོ་བདུན་བྱས་པ་གང་སྟེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྗེས་སུ་
ཤེས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་དེ་ལ་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་རྣམ་པ་གཏོད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་གསུམ་
དུའོ། །དེ་ནས་གཉིས་སུའོ། །དེ་ནས་གཅིག་ཏུ་སྟེ་རེ་ཞིག་བདེན་པའི་རྣམ་པ་རེ་རེ་སྤི་བ་ནི་དེ་ལྟའོ། །ཞེས་
གོང་མའི་བདེན་བཞི་དང་དེ་ནས་འདོད་པའི་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་དོར་སྤི་ནས་བསྒྲུབ་པར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དང། མཐའ་དཔྱོད་ལས། དམིགས་པ་དེ་མ་དོར་བར་དུ་དེའི་རྣམ་པ་གཅིག་ཀྱང་མི་དོར་བར་
ཐལ། དེའི་རྣམ་པ་དོར་བ་དམིགས་པ་དོར་བ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས། ཞེས་དང། དེའི་རྣམ་པ་
རེ་རེ་བོར་བའི་ཆོ་བདེན་པ་དེའི་རྣམ་པ་བྲི་བ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་རྣམ་པ་བོར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་བྲི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། དམིགས་པ་བྲི་ཚུལ་གང་སྟེལ་ལས། དེ་ནས་གཅིག་
ཏུ་ཡང་རྣམ་པ་གཏོད་པར་མི་བྱེད་དེ་དམིགས་པ་བྲི་བ་དེ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་པ་ལྟར། རྣམ་པ་བཞི་པོ་ཐམས་
ཅད་དོར་ཆོ་དམིགས་པ་བྲི་བ་ཡིན་པས་དམིགས་པ་བྲི་བ་དང་དོར་བ་བྱུང་མེད་དོ། །རྒྱལ་སྤྱས་མར།
དམིགས་པ་བྲི་བ་ལ་རྣམ་པ་བྲི་བ་སྟོན་དུ་འགོ་བར་འདོད་པ་བཀག་པ་ནི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་
དོར་ལ་དེ་ལ་དམིགས་པ་མ་དོར་བ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་ཡིན་ལ། གཞན་དག་ན་རེ། དམིགས་པ་རྣམ་
པ་རེ་རེ་ནས་སྤི་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ལྟར་བདེན་པའི་རྣམ་པ་རེ་རེ་ནས་སྤི་བ་དང་དམིགས་པ་རེ་རེ་སྤི་
ནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཟུང་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནི་བཞི་བརྒྱ་གོ་བདུན་འདོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀ་
བཟོད་འབྲིང་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་དགུ་ལས་མང་བར་ཐལ་བ་དང། དམིགས་པ་མ་བོར་བར་རྣམ་པ་མི་འབོར་
པའི་རིགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་བཀག་པས། རང་ལུགས་ལ་བརྒྱ་བརྒྱ་དགུའི་སྒྲུབ་ཚུལ། འདོད་པའི་སྤྱུག་
བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ནས་གོང་མའི་སྤྱུག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་སོགས་ནས་འདོད་པའི་ལམ་གྱི་བཞིའི་
བར་ཉར་བརྒྱད་དང་དེ་ནས་ཉར་བཞི་སོགས་ཀྱང་འདོད་པའི་སྤྱུག་བདེན་གྱི་མི་རྟག་པ་ནས་བརྒྱམས་
པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱས་མ་ལས། གང་གི་ཆོ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྟོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་
བོར་ཏེ་འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་སྤྱུག་བསྐལ་ལ་རྣམ་པ་བཞིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནས་དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པ་ན་
སྟོད་པའི་འདུ་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་བར་ལ་རྣམ་པ་བཞིས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ནས་བརྒྱད་སྟེ་བཟོད་
པ་འབྲིང་བརྒྱམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གོང་མའི་ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་པའི་
བཟོད་འབྲིང་ད་ལྟར་བ་མེད་ལ། བཟོད་འབྲིང་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་དགུ་ལས་མང་བ། མེད་ཀྱང་བཟོད་འབྲིང་

གི་སྐབས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཡོད་པས་སྐད་ཅིག་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་དགུ་ལས་མང་འགོར་བ་ཡོད་དོ། །

སྒྱུར་ལམ་བྱོད་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་རྣམ་པ་གཏོད་ཆེ་བདེན་པ་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་ད་ལྟར་བ་
ཡིན་ན་ཆོས་བྱན་ཉེ་ད་ལྟར་བ་དང་བྱན་ཉེ་བཞི་ཆར་མ་འོངས་པ་འཛོལ་ལ། འགོག་བདེན་ལ་དམིགས་
པ་ད་ལྟར་བ་ཐོབ་ཆེ་ད་ལྟར་བ་དང་མ་འོངས་པ་གཉིས་ཀ་ཆོས་བྱན་ཉེ་ཁོ་ན་འཛོལ་སྟེ། བདེན་བཞི་གང་
ལ་དམིགས་པའི་བྱོད་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ན་བདེན་པ་དེའི་རྣམ་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་བྱོད་མ་འོངས་པ་
འཛོལ་གྱི་བདེན་པ་གཞན་ལ་དམིགས་པའི་བྱོད་མ་འོངས་པའང་མི་ཐོབ་པས་སོ། །

འཕེལ་བའམ་ཕྱིས་བསྐྱེམ་པའི་ཆེ་མི་རྟག་སོགས་བརྒྱ་བྱུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་སྤར་ཐོབ་ཟིན་པས་
བདེན་པ་གསུམ་ལ་དམིགས་པའི་བྱན་ཉེ་བཞི་གང་རུང་ད་ལྟར་བ་དང་འགོག་བདེན་ལ་དམིགས་པའི་
ཆོས་བྱན་ཉེ་ད་ལྟར་བའི་ཆེ་ཡང་རྣམ་པ་བརྒྱ་བྱུག་གི་རྣམ་ཅན་གྱི་བྱན་ཉེ་གང་ཡོད་མ་འོངས་པ་ཐོབ་
ལ། ཅེ་མོའི་རྣམ་པ་གཏོད་པ་དང་འཕེལ་བ་གང་གི་ཆེ་ཡང་ད་ལྟར་བ་སྤར་དང་འབྲེམ་མ་འོངས་པ་ནི་བྱན་
ཉེ་བཞི་ཆར་དང་རྣམ་པ་བརྒྱ་བྱུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་ཅན་འཛོལ་ལ། བཟོད་པ་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཆེ་ཆོས་བྱན་ཉེ་ད་ལྟར་བ་དང་མ་འོངས་པ་ཅེ་མོ་དང་འབྲེམ་ལ། ཆོས་མཆོག་ལ་ནི་ད་ལྟར་བ་ཆོས་དང་མ་
འོངས་པ་འདོད་པའི་སྤྱུག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་ལ་དམིགས་པའི་བྱན་ཉེ་བཞི་ཆར་ཡོད་ཀྱི་
རྣམ་པ་གཞན་ལ་མི་དམིགས་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་བདེན་པ་གསུམ་ལ། ཞེས་པ་ནས། མཐོང་བའི་
ལམ་དང་འབྲེམ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པས་བཞུན་ལ། དེ་ལྟར་ན་བྱོད་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་སོགས་
བརྒྱ་བྱུག་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྟག་བྱུང་འབྲེལ་མ་ཐོབ་པས་བྱུང་བའི་དགོས་པ་འབྲེལ། གནས་བརྒྱད་
པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལས། སྒྱུར་ལམ་གྱིས་བསྐྱེམ་པས་བརྒྱ་གཅིག་ན་ཡོད། ཅེས་དང། འདིར་སྒྱིར་ཡོད་པར་
ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས་སྒྱུར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན། སྒྱུར་ལམ་ཡིན་པས་བྱུང་
པོ། གང་སྟེལ་ལས། བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྱུར་ལམ་པ་ལ་ཆེ་དེ་ལ་བདེན་པ་མཐོང་
བས་མ་བྱུང་གསུངས་ཀྱང་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་ན་ཙམ་པོ་བ་ཡང་ཐོབ་པས་བྱུང་ཀྱང་དེ་ལ་ཡིད་འབྱུང་
ཤས་ཆེ་བས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་མི་རུང་སྟམ་སོ། །

བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ནི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཤེས་པ་ཀྱན་འབྱུང་སྤངས་པ་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱ་བ་ལམ་
བསྐྱོམ་པ་སྟེ་བྱ་བ་བཞི་ཅི་རིགས་བྱེད་པས་བཞག་སྟེ། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། བྱ་བ་བཞི་པོ་ནི་ཤེས་རབ་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱེད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །རང་
འབྲེལ་ལས། མར་མེ་དང་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། དཔེར་ན་མར་མེ་མ་འོངས་པ་
ལྷན་པ་བསལ་བར་རུས་པ་དང་སྐྱེ་བ་མ་འོངས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་བསྐྱེད་པར་རུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱད་
བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་མ་འོངས་པས་ཀྱང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་བསྐྱོག་པར་རུས་པར་ཁས་ལེན་
གྱི། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དགྲ་བོའི་ཕྱག་པ་ལ་ཞོན་ནས་དེ་ལ་འཆོག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ཡང་རྒྱལ་སྤྱི་མ་
ལས། དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་གིས་དགྲ་བོའི་ཕྱག་པ་ལ་ཞོན་ནས་དགྲ་བོ་ཉིད་ལ་འཆོག་པར་བྱེད་པ་དེ་
བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གིས་ཀྱང་དགྲ་བོ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་པ་ལ་ཞོན་ཏེ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་
ཁོ་ན་འཛོམས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ལ། གཞན་དག་ན་རེ། གཉིས་ཀས་བསྐྱོག་སྟེ། ཞེས་པས། རྒྱལ་
སྤྱི་མ་ལས། དཔེར་ན་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་སྟོང་བར་བྱེད་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
ལམ་ཀྱིས་སྤངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་ཉེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་རྣམ་པར་
ཉམས་པར་བྱེད་ལ་བཟོད་པས་རྣམ་པར་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

མངོན་རྟོགས་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག

སྐད་ཅིག་མ་བཞི་དང་བརྒྱད་འདོད་པའི་ལྷགས་ལ་ཞུགས་འབྲས་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་
སོགས་ཇི་ལྟར་འཛོག་དཔྱད། ཤིང་སྤྲ་ལ་དང་གསོ་སྟོང་བསྟན་པ་བརྟགས་པ་མཐའ་བཟུང་ཡིན་གསུངས་
པ། གང་སྟེལ་ལས། ཇི་སྐད་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྲིད་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཤིང་སྤྲ་ལ་འདི་
དག་ཀྱང་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་དང་ལྡན་པའི་བསྟོན་གནས་ལ་ཉེ་བར་གནས་ན་དེ་དག་ཀྱང་བསོད་ནམས་
དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གཞན་ནས་གསུངས་ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །ལམ་རྗེས་ཤེས་ཐོགས་ཀྱི་བརྒྱ་
ཤོག་ངོས། - 224 -

ཏུག་པ་མངོན་དུ་མ་གྱུར་གྱང་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་མི་འགལ་ཞེས་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། དེས་གྱང་
 ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་མ་མཐོང་བ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བདེན་པའི་ཕྱིར་བསམ་
 གྱི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་མ་མཐོང་བས་ནི་བདེན་པ་མ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་
 ཏེ། ཞེས་སོགས་སྟུར་རོ། །ཐོན་གཞན་ལ་དང་པའི་ཆོག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་དང་འབྲང་དང་གཞན་ལ་
 མི་སྟོས་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་སོགས་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་ཆོས་འབྲང་དང་། དང་པ་སྟག་པས་དང་
 མོས་ཤེས་རབ་སྟག་པས་མཐོང་ཐོབ་དང་། མི་སྟོབ་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཡོ་བྱད་དང་ནད་
 མེད་པ་དང་ཡུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་སོགས་དུས་ལ་སྟོས་པས་དུས་སྟུར་དེ་དག་ལ་མི་སྟོས་པས་དུས་མི་སྟུར་བེར་
 རོ། །གཉེན་པོ་སྟོབས་ཆེ་བའི་བྱད་པར་བཅུ་ནི། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། འདུ་བྱེད་རྣམ་པ་མཚུངས་པར་
 ལྡན། ལ་ཉིད་འབྲས་བུ་རྣམ་གཉིས་ཉིད། །འཆད་དང་ཆུང་དུས་ཡང་དག་འདོམས། རྩོང་དང་ཕྱོགས་ཀྱིས་
 བྱད་པར་ཉིད། ཅེས་པ་སྟེ། ཊོན་གྱུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་གསལ་བས་དེར་སྟོས། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་
 བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལས་འོག་མ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ངེས་པར་འཇུག་པ་དེ་ནི་
 གདོན་མི་ཟ་བར་འབྲས་བུ་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ནི་བསམ་གཏན་ས་དུག་
 གིས་བསྟུས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་འབྲས་གནས་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་ཐོབ་པ་མིན་ནོ། །

དེས་པའི་རྒྱུན་ལྷན་གྱི་དཔལ་ལྷན་བདུན་པས་མིང་པ་ཉིད་བརྒྱད་ལེན་ཚུལ། རྗེའི་མོ་གསལ་
བཞེད་པའི་ཐེམ་གླས་ལས། ལྷའི་རྟེན་ལ་རྒྱུན་ལྷན་ཐོབ་པ་དེ་ཆེ་འཕོས་ནས་མིར་སྐྱེ་མིང་ལན་བདུན་
བར་མིང་ལན་བདུན་གྲངས་ནས་སྤར་ཡང་འདོད་ལྷའི་ནང་དུ་སྐྱེ་མིང་བདུན་བར་མིང་བདུན་གྲངས་
ནས་ལྷའི་རྟེན་ལ་ཐུང་ན་ལས་འདའ་ལ་མིའི་རྟེན་ལ་ཐོབ་པ་ཡིན་ན་དེ་ལས་བརྒྱུག་པའོ། །ཞེས་དང།
གསེར་འཕྲེང་ལས། མིའི་རྟེན་ལ་རྒྱུན་ལྷན་ཐོབ་ན་མིར་ལན་དུག་ལྷར་ལན་བདུན་གྲངས་ཤིང་མཐར་
མིར་སྐྱེས་ནས་འདའ་ལ། ཞེས་གསུངས་པས་མཐའ་གཅིག་དུ་དེས་པ་མེད་དམ་སྟུང་མོ། །ལྷ་མི་བསྟོམས་
པས་བདུན་ལེན་པར་འདོད་པའི་ལྷགས་ནི། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། གང་ཞིག་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་བདེན་པ་
མཐོང་བ་དེ་ནི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་ལན་གསུམ་དུ་འཁོར་ལ་མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཡང་ལན་གསུམ་ཁོ་
ན་འཁོར་ནས་དེ་ནས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་འོངས་ཏེ་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདའ་འོ། །ཞེས་སོགས་ལྷར་

རོ། །དེ་འདྲོད་མཁན་ནི་མཆིམས་སྒྲིག་ཏུ་མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ། ཞེས་དང། རང་རེའི་དགེ་འདུན་
ཉི་ཤུའི་མཐའ་དབྱེད་ལས། དེ་ལ་བྱེ་སྤྲའི་སྡེ་པ་གཞན་དག་ན་རེ། ཞེས་གསུངས་པས་དེ་ལ་བྱེ་མདོ་གཉིས་
ཡོད་པར་མངོན་ནོ། །རང་འགྲེལ་ལས། ཀུན་ཏུ་སྦྱར་བ་བདུན་པོ་ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་གཉིས་དང་གོང་
མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལྷ་ལྟས་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཀུན་སྦྱར་དེ་བདུན་མ་སྤངས་པས་སྲིད་པ་བདུན་
ལེན་པར་ཡང་གསུངས་སོ། །གང་སྤེལ་ལས། སོ་སོའི་སྦྱོར་བོ་རྒྱུད་སྤྲིན་པ་སྟེ་སོ་སོའི་སྦྱོར་བོ་ངས་པར་འབྱེད་
པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཐོབ་པའམ་དེ་ལས་གཞན་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྦྱས་པའོ། །ཞེས་སོ་སྦྱོར་ལན་
བདུན་པ་ལ་ཆོགས་ལམ་པའང་གསུངས་སོ། །རྒྱལ་སྤྲས་མ་ལས། གང་ཏུ་རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་སྲིད་པ་ལན་
བདུན་པར་བཤད་པའི་ས་དེ་ཁོ་ནར་སྲིད་པ་བརྒྱད་པ་བཀག་པར་ཟད་ཀྱི་གཞན་ཏུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
ལྷ་མི་བསྟོམས་ནས་བདུན་ལེན་པ་རང་ལྷགས་སུ་གསུངས་པ་ཡང་མི་འཐད་ཚུལ་སྟོགས་ལ་བགོད་པའི་
ཐེམ་སྐྱེས་ལྟར་རོ། །

རིགས་སྦྱེའི་གཉེན་པོའི་བྱད་པར་འཇིག་རྟེན་པའི་སྟོན་ལམ་གྱིས་ཐོབ་ན། སྟོགས་ལ་བགོད་
པའི་ཐེམ་སྐྱེས་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྟོང་ན་ཡང་ཟག་མེད་འཐོབ་སྟེ། ཇི་སྐད་ཏུ་མངོན་ལས།
འཕགས་ལ་བྲལ་བའི་ཐོབ་ཆམ་གཉིས། ཞེས་བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་ཐོབ་པ་ལ་སྦྱར་ཡང་དེ་དབང་པོ་མ་
ཡིན་པས་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་ནི། ཅ་བར། དེ་ཡི་གོང་མ་ཆགས་བཅས་ཀྱི། སྟོན་པའི་ལམ་ལ་བདུན་
འཐོབ་པོ། ཞེས་པ་ལྟར། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་མ་འོངས་པ་ཡང་ཐོབ་པས་དེ་འཇོག་གས་སྟུམ། རྒྱལ་སྤྲས་
མར། རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཞི་ལས་གྲོལ་བ། ཞེས་པས་ལྷ་པ་མ་སྤངས་པ་དགོས་ཞེས་མ་མཐའི་ཆད་ཅམ་
བསྟན་ལ་ཉོན་མོངས་གཅིག་གས་གཉིས་ཅམ་སྤངས་པ་དེའི་ཆེ་ལྷའམ་དུག་ཅམ་ལེན་པའི་རིགས་སུ་སྦྱོར་
བ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པར་གསུངས་ཚུལ་དང། དེ་མི་འཐད་ཚུལ་ཡང་སྟོགས་ལ་བགོད་པའི་ཐེམ་སྐྱེས་ན་
གསལ་ལོ། །རིགས་སྦྱེའི་ལྷ་པ་སྤངས་པ་མེད་པའི་སྦྱབ་བྱེད་ཏུ་ལྷ་པ་སྤངས་ན་དུག་པ་ཡང་ཆེ་དེ་ལ་སྤང་
དགོས་པར་གསུངས་པ་དེ་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ཡིན་པས། ལྷང་འདིས་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ལ་ལྷ་པ་སྤངས་
ན་ཆེ་དེ་ལ་ཕྱིར་འོང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པས་བྱབ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྦྱབ་བྱེད་ཏུ་རང་འགྲེལ་ལས།
དེའི་རྣམ་པ་གཅིག་གིས་བར་ཆད་གཅིག་པ་བཞིན་ཏུ་འབྲས་བུ་ལ་གོགས་བྱ་བར་མི་རུས་ཏེ། འཕས་ལས་

མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ཕྱིར་འོང་ཐོབ་ཆེ་ཁམས་ལས་མི་འདའ་བས་བྱུག་པ་གཅིག་ཕྱས་གོགས་བྱ་
མི་ནུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལྷགས་འདིར་སོ་སྟེ་ནམས་དང། གོང་མའི་ལྷགས་ལ་ཐོད་བཟུལ་
པའི་ཕྱིར་འོང་ཕྱིར་མི་འོང་སོགས་ཀྱིས་ལྷ་པ་སྤངས་ན་ཆེ་དེ་ལ་བྱུག་པ་སྤང་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་
འབྲས་བྱ་བཞི་པོ་གང་རུང་གསར་ཐོབ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བར་འདའ་བ་གསུམ་ནི། བར་དོའི་ཆེ་སྟོང་ཆེ་དཀྱིལ་ཆེ་མཐུག་གསུམ་ལ་འདའ་བར་བྱེ་སྟེ་དང།
བར་དོ་འགྲུབ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་སྟེ་སྲིད་དུ་འགྲོ་བའི་འདོད་པ་མ་བྱུང་ཙམ་དང་འདོད་པ་བྱུང་
ནས་ལམ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་གསུམ་ལ་གོང་མས་འདོད་དོ། །དང་པོ་ལ་བར་དོ་གྲུབ་མ་ཐག་དང་གྲུབ་པ་
དང་མཉམ་དུ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་དེའི་ཆེ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནམ་མ་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་པའི་སེམས་མངོན་
དུ་གྱུར་པས་སྤར་ལྟར་འདྲིལ་དགོས། རྒྱེས་འདའ་བ་གསུམ་ནི། ལམ་ལ་བཙོན་པ་དང་ངང་གིས་འབྱུང་
བ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་དང་བཙོན་ཡང་ངང་གིས་འབྱུང་བ་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་མེད་པ་ལ། རྒྱེས་ཙམ་
བྱེད་བཅས་བྱེད་མེད་གསུམ་དུ་བྱེ་སྟེ་དང། ལམ་ཆེས་ངང་གིས་འབྱུང་བ། ངང་གིས་འབྱུང་བས་འབད་པ་
མེད་པ། ངང་གིས་མི་འབྱུང་བས་འབད་པ་གསུམ་ལ་བྱེད་མེད་པར་བར་བྱས་ནས་གསུམ་དུ་བཞག་པ་སྟེ་
མཆེད་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པར་ཐེམ་སྐྱས་ལས་སོ། །རང་འགྲེལ་ལས། མངོན་པ་བ་གཞན་དག་འདུ་བྱེད་
འདུས་བྱས་ལ་བྱས་ནས་འདུས་བྱས་ཀྱི་བདེན་པ་གསུམ་ལ་དམིགས་པའི་ལམ་གྱིས་ཐུང་འདས་འཐོབ་
པ་བྱེད་བཅས་འདུས་མ་བྱས་འགོག་བདེན་ལ་དམིགས་པའི་ལམ་གྱིས་འཐོབ་པ་བྱེད་མེད་དུ་འདོད་པ་
ཏ་ཅང་ཐལ་བས་དགག་ཚུལ་ཡང་ཐེམ་སྐྱས་ན་གསལ་ལོ། །རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱེས་ཙམ་ལས་མི་འཕྱི་
བར་ཞེས་གསུངས་པས་རྒྱེས་ཙམ་ནས་འདའ་བ་རྒྱེས་འདའ་པའི་དོན་མིན་པར་འགྲེལ་བཤད་དག་གིས་
བཤད་ལ་ཞེས་པ། གང་སྟེལ་ལས། རྒྱེས་ནས་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བས། ཞེས་དང། རྒྱལ་སྐས་མ་
ལས། དེའི་ཕྱིར་རྒྱེས་པ་ཙམ་ལས་མི་འཕྱི་བར་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདའ་འོ་ཞེས་པ་བདག་ཡིན་ལ་མི་
འཕྱི་བར་ཞེས་པ་མི་འགོར་བར་ཞེས་པ་ཡིན་པས་ད་ལྟའི་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་དཔར་མ་དག་ལས་མི་
འཆེ་བར་ཞེས་པ་མ་དག་གོ། །དགོ་འདུན་ཉི་ཤུ་ཆེན་མོ་སོགས་སུ་རྒྱས་ཞེས་པ་སྟོ་གསལ་བཤོད་པའི་ཐེམ་
སྐྱས་ཡིན་ནོ། །བཞི་བ་ལ་དགྲར་བཤད་པ་དང། ཞེས་པ་དང། ལྷ་པ་དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་ནི། ཞེས་

གསུངས་པ་གོང་དུ་རྒྱས་བཤད་ལ་ས་བཅད་ལྔ་བྱས་པ་རིན་ཆེན་འབྲེན་པའི་ཤིང་རྟ་ལྟར་བཀོད་པ་ཙམ་
ལས། རྩ་བའི་ཆོག་དང་བསྟན་ན་འདི་ལྟར་བྱས་ནས་རྒྱས་བཤད་ལ་ས་བཅད་བདུན་བྱས་ན་ཆོག་པར་
བསྟན་སྟམ་མོ། །ཆངས་རིས་དང་སྲིད་ཅེ་སོགས་གོང་མའི་གནས་གཅིག་དུ་ལན་གཉིས་སྒྲིས་པའི་ཕྱིར་
མི་འོང་མེད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཕྱིར་མི་འོང་ནི་ནམ་ཡང་སྒྲིས་པའི་སྒྲེ་མཆེད་དེ་ཉིད་དུ་ཆེ་གཉིས་པ་
མངོན་པར་འགྲུབ་པར་མི་བྱེད་དེ། ཞེས་པ་ནས། གང་དུ་སྒྲིས་པར་དེ་འོག་དང་དེར་གཏན་དུ་མི་འོང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སུ་ཉར་འགོ་འདྲོད་རྟེན་ཅན་དགོས་པ་དེ་དགུའི་བྱང་པར་
ལས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་བཞག་པས་འགྲུབ་པོ། །འདྲོད་པར་ཆེ་ཡོངས་ཀྱི་འདི་བའི་ལྷགས་ལ་ཁམས་གཞན་
དུ་མི་འགོ་ཡང། གོང་མའི་ལྷགས་ལ་སྒོ་གསལ་བཤོད་པའི་ཐེམ་སྐས་ལྟར་ཁམས་གཞན་དུ་འགོ་བ་ཡོད་
དམ་སྟམ་མོ། །རང་འགྲེལ་ལས། སྒྲིག་པ་རྣམ་པ་ལྔ་གཏན་མི་བྱེད་གསུངས་པ་ནི། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། སོག་
གཅོད་དང་མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་དང་འདྲོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་དང་རྩུན་དུ་སྒྲིབ་དང་ཆང་འཕྱང་
བའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིག་པ་རྣམ་པ་ལྔ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

རང་ལྷགས་ལ་སྒྲེལ་སྒོམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་དེ་ཆ་བཅས་ཡིན་ན་རྩུན་ལྡན་ལ་འདུག་པ་སྒྱུར་བར་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ལ། ཆ་མེད་ཡིན་ན་དེ་བྱ་ཚྲོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཆ་གསུམ་དུ་བགོས་
པའི་ཆ་གཅིག་ལ་བཞག་པ་དང་འགལ་ཏེ། དེ་ལ་བཞག་ན་ཆ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། དེ་ལ་ཆ་བཅས་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་འདིརི་རྩུན་ལྡན་ནི་བྱ་ཚྲོགས་ལ་བྱ་བས་རྩུན་ལྡན་མིན་བྱས་ན་ཆོག་
ལ་ཆ་མེད་ཀྱང་ཡོད་དོ། །དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པས་སྒྲེལ་མི་རུས་གསུངས་
པ་མདོ་སྒྲེ་པའི་ལྷགས་ལ་རུང་ཡང། གོང་མའི་ལྷགས་ལ་མི་རུང་སྟེ་ས་བཅུའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་བཅུ་
གཉིས་བཤད་པ་དང། ཐེག་དམན་ལ་ཡང་མདོ་ལས་ཀྱན་དགའ་བོས་དོན་མི་གཅིག་པའི་ཆོས་བཅུ་གོ་
ཞིང་འཆད་པའི་ཡུན་གྱི་གཅིག་འཆད་པའི་ཡུན་ལ་ཤུ་རིའི་བྱས་ཆོས་དེ་འདྲ་སྟོང་གོ་ཞིང་འཆད་རུས་
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྒྲེལ་རུས་པ་ཡོད་པར་འགྲུབ་པོ། །སྒྲེལ་ཚུལ་ལའང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཟག་མེད་གསུམ་དང་
ཟག་བཅས་གསུམ་ཙམ་རེ་རེ་ནས་སྒྲེལ་པ་འབྲིང་དུ་གསྒྲེལ་ཞེས་སོགས་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། གང་སྒྲེལ་
ལས། གཉིས་པ་ལ་ནི་དུག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་དང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་

དང་ཡང་ཟག་པ་མེད་པ་དང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པའོ། ཁེམས་དགུ་དང་ཁེམས་བཅུ་གཉིས་དང་ཁེམས་བཅོ་ལྔ་ཡང་དེ་ལྟར་བཅི་བར་བྱའོ། ཞེས་དྲུག་སྟེལ་ལ་ཟག་བཅས་གཉིས་ལས་མེད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་སྐས་མའི་ལྷང་གསེར་ཕྱེད་དུ་བྲངས་པས་ཀྱང་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དང་པའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་ལྟག་པའི་ཕྱིར་ལྔ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ནི། གང་སྟེལ་ལས། ཞེས་སྐྱབ་པ་ནི་བཅུན་པ་དཔལ་ལེན་ཏེ་གནས་གཙང་དང་པོའི་རྒྱ་ནི་དང་པའི་དབང་པོ་ལྟག་པ་ཡིན་པ་ནས་ལྔ་བའི་རྒྱ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོའི་བར་ཡིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་གནས་གཙང་མ་ལྔ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའོ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་དབང་གིས་དེ་དག་དུ་སྟེལོ། ཞེས་སྟེལ་ཆོས་ཟག་བཅས་རྣམས་རྟོགས་བྱེད་དུ་བྱས་ནས་དེར་སྐྱེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་འཕེན་བྱེད་མིན་ཏེ། ལམ་ཡིན་པས་སོ། །

སྟོབ་པ་བཅོ་བརྒྱད་གསུངས་པ་དེར་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་གསུངས་ཞེན། རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱ་གང་ཡིན་ཞེན། ཟག་པ་མེད་པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་སྟེ་དེའི་བྱང་པར་ཀྱིས་སྟོབ་པ་རྣམས་རྣམ་པར་བཞག་གོ། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་སྟོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་སྟོབ་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེ་དང་ལྡན་པས་སྟོབ་པའི་བྱང་པར་དུ་མ་གསུངས་སོ། ཞེས་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པས་སྟོབ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་སུ་མ་བབས་བར་གསུངས་པ་དང་བསྐྱབ་ནས་ཅ་བ་འདིར་དེའི་དོན་བཤད་ཅིས་པའོ། རང་ལུགས་ལ་སྟོམ་ཆོག་ལས། བསྟོམས་པས་རྟོར་ཏིང་སུམ་བརྒྱ་ཀྱ་བཞིའོ། ཞེས་པ་དེ་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། རིགས་དང་དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཆེས་མང་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པ་ལྟར་རིགས་དང་དབང་པོས་བྱེ་ན་དྲུག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྟོ་རྟོ་ལྟ་བུ་ཁྱི་དང་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ཅ་བརྒྱད་སོགས་ཡོད་དོ། ཞེས་པ་རང་འགྲེལ་ལས། གང་དག་ལམ་ལ་རྟེན་སུ་ཤེས་པ་ཡང་ས་རེ་རེའི་གཉེན་པོ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་ལྟག་པར་བསྐྱབ་པས་མི་ལྷོགས་པ་མེད་པས་བསྐྱས་པ་རྟོ་རྟོ་ལྟ་བུ་ནི་བརྒྱད་ཅུ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་ལྟར་ལམ་རྟེན་ཤེས་སོ་གཉིས་བྱས་ལ། དེ་ཡང་གང་སྟེལ་ལས། རི་ལྟར་ཞེན། མི་ལྷོགས་པ་མེད་པས་བསྐྱས་པ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་གཉེན་པོ་ལ་དམིགས་པ་ལམ་ལ་རྟེན་སུ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་

དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་བཞི་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ལ་དམིགས་པ་ལམ་
 ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་བར་དུ་བཞི་སྟེ་ལྷ་བརྒྱ་ཙུག་གཉིས་ལ་ཉི་ཤུ་
 ཙུག་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་བསྒྲན་པས་དེ་ལྟར་ན་བརྒྱད་ཅུར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བསམ་གཏན་བཞི་གཟུགས་མེད་
 དང་པོ་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཉར་བརྒྱད་རྗེས་སྤྱིའི་རྣམ་པ་བཞིའི་རྣམ་ཅན་བཞི་སྟེ་
 སོ་གཉིས་བྱས་ལ། རྒྱལ་སྤྱུལ་མ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་སྤྲིད་པའི་ཆེ་མོའི་གཉེན་པོ་ལ་དམིགས་པ་ལམ་ལ་རྗེས་སུ་
 ཤེས་པའི་རྣམ་པ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་བཞི་མི་བགྱང་ཞེ་ན། སྤྱོད་པ། ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་སྤྲིད་
 པའི་ཆེ་མོས་བསྐྱས་པ་སྤྲིད་པའི་ཆེ་མོའི་གཉེན་པོ་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་བ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་
 པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ས་བའི་བར་ནི་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བས་ན་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ལ་དམིགས་པ་ཁོ་ན་བཤད་
 ཀྱི་སྤྲིད་པའི་ཆེ་མོའི་གཉེན་པོ་ལ་དམིགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྤྲིད་ཆེ་རང་ས་ན་རང་སའི་གཉེན་པོ་
 ཟག་མེད་མེད་པས་མ་བགྱང་པར་གསུངས་ལ། ཡང་རྒྱལ་སྤྱུལ་མ་ལས། གཞན་དག་འཆད་པ་ནི་གང་དག་
 ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཡང་ས་རེ་རེའི་གཉེན་པོ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་འགོག་པ་ལ་རྗེས་
 སུ་ཤེས་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་འདོད་པ། ཞེས་དང། དེ་དག་གི་ལྟར་ན་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་
 པར་ཟད་པར་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་རྣམ་པ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་
 བཞི་པོ་གང་དག་ཡིན་པ་དག་ནི་མེད་ཀྱི་དེ་དག་གི་གོང་སར་སྤྲིད་པའི་ཆེ་མོའི་གཉེན་པོ་ལ་དམིགས་པ་
 དང་ཡོད་པས་འདིར་དོ་རྗེ་ལྟ་བུ་བརྒྱད་ཅུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྗེས་ཤེས་སྤྱི་ལ་དམིགས་པ་དོར་ནས་སྤྲིད་ཆེའི་
 ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པ་འདྲེན་པ་སྟེ་ལྷགས་གཉིས་ཡོད་ལ་དེ་དག་གིས་རང་འགྲེལ་
 ལས། ས་འོག་མའི་གཉེན་པོ་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ནི་པན་ཚུན་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའང་བསམ་
 གཏན་བཞི་ལ་ཡིན་གྱི་གཟུགས་མེད་གསུམ་གྱིས་འོག་སའི་ལམ་ལ་མི་དམིགས་པར་འདོད་དེ། གང་སྤེལ་
 ལས། ས་འོག་མའི་གཉེན་པོ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་འདི་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ས་བ་དག་
 ཁོ་ན་ལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསམ་གཏན་ས་རྒྱལ་ལ་བརྒྱད་ཅུ་རེ་དང། གཟུགས་
 མེད་གསུམ་ལ་བཞི་བརྒྱ་སོ་གཉིས་ཉར་བཞི་བྱས་པས་ལྷ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙུག་དང་དེ་ཡང་རིགས་དང་
 དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཁྲི་དང་སུམ་བརྒྱ་རྒྱལ་ཙུ་ཙུ་བརྒྱད་བྱེ་བ་དེ་ཡིན་ཀྱང་རང་ལྷགས་མིན་ཏེ། རང་
 འགྲེལ་ལས་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ཞེས་གཞན་ལྷགས་སུ་བྱས་ལ། རྒྱལ་སྤྱུལ་མ་ལས། རང་གིས་དང་གོང་མ་ལ་

དམིགས་པ་ནི་བྱད་པར་གྱི་ངོ་བོར་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་བཤད་པ་
ཡིན་ནོ། །སྤྲུལ་སྟེ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་ཤེས་པའི་ཚྭ་གས་དང་མཐུན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ཁོ་ནར་
དམིགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་བྱེད་བྱ་ཏུ་སྤྲུལ་བ་ནམས་ཀྱིས་བཞག་པའི་ཚྭ་གས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་དང། གཟུགས་མེད་ནམས་ཐར་གྱི་དམིགས་ལུལ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་ལམ་བདེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་
འགྲེལ་ལས། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་ཚྭ་གས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང། རྒྱལ་སྤྲུལ་མ་
ལས། ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གོང་མ་དང་འོག་མ་དང་རང་གི་ས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། ཞེས་དང།
གང་སྟེལ་ལས། ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཅི་རིགས་པར་རང་གི་ས་དང་གོང་མ་དང་ས་འོག་མས་བསྐྱས་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་གཞན་གྱི་ལམ་བདེན་གྱི་ནམས་པ་བཞི་སོ་སོར་བགྲང་ནས་སྤྱི་ཆེའི་
ལམ་གྱི་བཞི་མི་འདྲེན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱང་ལྟར་སྤྲུང་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ཆེའི་དངོས་གཞི་ལ་ཟག་མེད་མེད་པས་
མི་འདྲེན་ན་འདོད་པའི་ཡང་མི་འདྲེན་པར་ཐལ་བས་སོ། །རང་རེའི་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་ཆེན་མོར་ཡང་དེ་
རང་ལུགས་སུ་བྱས་པས་མངོན་པ་བ་སྤྱིའི་ལུགས་ཡིན་ནམ་དཔྱད།

རྗེ་རྩ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་འོག་སའི་སྤྱག་ཀུན་ལ་དམིགས་པ་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཏུ་རྒྱལ་
སྤྲུལ་མ་ལས། སྤྱི་ཆེའི་ཆོ་མཉམ་ཆད་ཀྱི་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལ་ནི་སྤྱི་
པའི་ཆོ་མཉམ་པའི་ནམས་པ་དགུ་པ་རྗེ་རྩ་བུས་གཞོན་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ལུས་སོ། །ཞེས་དང། རང་འགྲེལ་ལས།
བཅོམ་བཟོན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྤྲུལ་མར་སྒྲོམ་པའི་སྤྲང་བར་བྱ་བ་འདོད་པ་ན་སྤྱི་ཆེའི་པ་
ནས་སྤྱི་ཆེའི་ཆོ་མཉམ་པ་བརྒྱུད་ཀྱི་བར་དག་གོ། ཞེས་གསུངས་པས་ཅིག་ཅར་བ་མེད་པ་གསལ་
བར་བསྟན་ནོ། །སྤྱིར་དེ་དགུ་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཡོད་པས་ཟག་མེད་ཏུ་ག་ལ་རུང་ཞེས་
གསུངས་པས་ཟག་མེད་ས་དགུ་གང་རུང་ལ་ཟག་མེད་ཀྱིས་བྱུང་པོ། །སྤྲུལ་ཆིག་ལས། བྲལ་ཐོབ་བཏང་
ཡང་བྱེད་མི་ལྟན་ཕྱིར་དང། ཞེས་པ་དབང་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་དེ་བཏང་བའི་དོན་ཡིན་གྱི་དབང་རྟོག་
གྱིས་བསྐྱས་པའི་དེ་གསར་ཏུ་ཐོབ་པོ། །མཆིམས་ཀྱི་ལས། འཕགས་པ་འཛིག་རྟོག་པའི་ལམ་གྱིས་ཆགས་
བྲལ་བྱས་པས་བྲལ་ཐོབ་གཉིས་སྤྱིས་ནས་སྤངས་པ་སྤྲུང་མི་ལྟོག་པར་གསུངས་པ་ནི་ཉམས་ཀྱང་མི་འཆི་
བའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འཕགས་ལ་བྲལ་བའི་ཐོབ་ནམ་གཉིས། ཞེས་པས་བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་

དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་སྤངས་པ་དེ་འཛིན་པར་བྱེད་པས་ཡོངས་སུ་ཉམས་
ཀྱང་མི་འཆི་སྟེ། འབྲས་ལས་ཉམས་པ་འཆི་བ་མེད་ཅེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཛིག་
རྟེན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་རགས་པ་དང་ཐ་བ་དན་པ་དང་ཅིག་པ་སྟུག་པོ་ལྟ་བུ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་
རགས་པའི་རྣམ་ཅན་གྱིས་མ་བྱལ་ཀྱང། སྤྱིར་རགས་པའི་རྣམ་ཅན་གྱིས་བྱལ་སྟེ། བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོ་
ལས། མཛོད་ཀྱི་ཞི་བར་མ་འདུས་པའི་ཀྱ་ཐོམ་ངེས་འབྱུང་གཉིས་དང། རགས་པར་མ་འདུས་པའི་ཐ་བ་
དང་ཅིག་པ་སྟུག་པོ་ལྟ་བུ་གཉིས་རེ་ཡོད་པས་སོགས་སྒྲ་སྟོས་པའི་ཕྱིར་དང། དེ་དག་གི་དོན་རང་འགྲེལ་
དུ་བཤད་པས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནས། འདིའི་རགས་སོགས་གསུམ་རགས་པ་གཅིག་པུ་དང་
ཞི་སོགས་གསུམ་ཞི་བར་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རགས་པའི་དོན་སྒྲོན་ནམ་ཉེས་པར་འཛིག་ཞི་བའི་དོན་
དེ་མེད་པའམ་ཞི་བ་ལ་འཛིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་གྱི་དོན་ནི་གོང་ས་ལ་ལྟོས་
ནས་འབད་པ་རགས་པའམ་ཆེན་པོས་བསྐྱབས་པས་རགས་པ་དང་གནས་དན་ལེན་མང་བས་ཐ་བ་དན་
པ་དང་རང་ས་ལས་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བས་ཅིག་པ་སྟུག་པོ་ལྟ་བུ་གསུངས་ལ་ཐ་བ་ནི་འགྲེལ་བཤད་
གཉིས་ལས་ཐ་བ་ནི་གཞིག་པར་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་པའི་མཐོང་སྤངས་བཞི་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་བཞི་
ནི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་བྱེད་འབྲས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་བྲལ་འབྲས་མིན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ལ་འཛིག་
རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་མན་གྱི་སྒྲོམ་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་རྣམས་
ནི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་བྲལ་འབྲས་དང་བྱེད་འབྲས་གང་ཡང་མིན་ཏེ། དེ་དག་བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་འཛིན་
པས་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱར་བཞག་གི་རང་གང་གི་བྱེད་འབྲས་སུ་འཛིག་པའི་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཟད་པ་བསྐྱེམས་ཚུལ་ནི་རང་འགྲེལ་ལས། སྤངས་པ་བསྐྱེམས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོབ་པ་གཅིག་
རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར། རྒྱན་ཞུགས་ལྟ་བུས་མཐོང་སྤང་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་བྲལ་ཐོབ་སོ་སོ་
བ་བཏང་ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐོབ་པ་གཅིག་རྟེན་པ་ལ་བྱེད་པས་དེ་འདྲའི་བྲལ་ཐོབ་གཅིག་པུ་དེ་ཁམས་

གསུམ་ཀའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་གྱི་ཐོབ་པ་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན་དེ་ཁམས་གསུམ་ཀའི་ལམ་བདེན་དུ་ཐལ་བ་དང། ཆོས་ཤེས་གྱི་ཡུལ་ལ་གོང་མའི་ལམ་བདེན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །མིན་ན་དེ་གང་གི་ཐོབ་པ་མིན་པར་ཐལ་བ་དང་འདྲོད་པའི་འཇིག་ལྷ་ལྷ་བྱ་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་གྱི་ཐོབ་པ་མི་ལྟན་པར་འཇུག་ཏེ། དེ་དག་གི་བྲལ་ཐོབ་སོ་སོ་བ་བཏང་བ་གང་ཞིག་བསྒྲམས་པའི་ཐོབ་པ་དེ་དེའི་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། བསྒྲམས་པའི་བྲལ་ཐོབ་གཅིག་ཕྱ་དེ་གོང་གི་སྤངས་པ་ཡོངས་ཤེས་ལྟར་ཁམས་གསུམ་ཀའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་གྱི་ཐོབ་པ་ཡིན་ཡང་འདྲོད་པའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་གྱི་ཐོབ་པ་མིན་ཞེས་སྤྱི་ལྟག་མ་ལྟར་བཟུང་ནས་དེའི་ཆོགས་པའམ་དེ་ལ་ལྟོག་ཆས་ཕྱེ་བའི་འདྲོད་པའི་འགོག་བདེན་གྱི་ཐོབ་པ་སོགས་སོ་སོ་བ་ཡོད་ཀྱང་སོ་སོ་བ་བཏང་ཞེས་པ་རྩམས་སོ་སོ་བ་ཡོད་པ་བཏང་བའི་དོན་ཡིན་ཅེས་ན་ཆོག་གམ་སྟམ་ལ། འདིར་སྤངས་པ་བསྒྲམས་པ་དང་བསྐྱེས་པ་ཞེས་པ་ཡང་ཐོབ་པ་བསྐྱེས་པ་ལ་བྱ་ཡི་སྤངས་པ་ནི་སོ་སོ་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས་རང་གི་དོ་བོ་བསྐྱེས་ཚུལ་མེད་དོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་འབྲས་བྱ་བར་བ་གཉིས་ཐོབ་ཆེ་བྲལ་ཐོབ་ཀྱང་འབྲས་བྱ་བར་བ་གཉིས་གྱིས་བསྐྱེས་པ་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་དང། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། འཕགས་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱུད་པོ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོབས་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་མ་འོངས་པ་འདུས་བྱས་དེ་ལ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡོད་པར་ནམ་པར་བཞག་ན་ཡང་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དེ་དག་གི་སྒྲོབས་གྱིས་དེ་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་ལ་གནས་པར་བཞག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་དག་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱར་མི་རུང་སྟེ་ནམ་གྲོལ་ལམ་དང་འགོག་བདེན་གང་ཡང་མིན་པས་སོ། །

འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཐོབ་འབྲས་ནི། ཞེས་པ་མཆིམས་ལྷོག་དང་མངོན་ལྷོག་མཐའ་དཔྱོད་ནམས་སུ་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་ལ་སྐྱར་བ་དེ་དག་གིས་འདྲོད་ཉོན་བྱུག་པ་དང་དགུ་པ་སྤངས་པའི་བྲལ་འབྲས་ནམས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་རང་འགྲེལ་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བྱ་གཉིས་ཇི་ལྟར་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱར་རུང་ཞེ་ན། ཞེས་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བྱ་བར་བ་གཉིས་ལ་སྐྱར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་སྒྲོབས་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མི་འཆིའི་ཕྱིར། ཞེས་དེ་དག་འབྲས་བྱ་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་པར་གསུངས་

པ་གང་ཞིག་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་སོང་ལ་ཉམས་པ་མེད་པས་སོ། །

ཁ་ཅིག་འཕགས་ལམ་ཟག་མེད་ཐམས་ཅད། དེ་ཉིད་ཆངས་ཚུལ། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་
ཆངས་པའི་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། མཆིམས་ལྷིག་ལས། དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་དུ་བཤད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཟག་
མེད་རྣམ་གྲོལ་འདུས་བྱས་དང་བཅས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི། ཞེས་པ་ནས་ཆངས་ཚུལ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
ཞེས་དང། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བསིལ་བར་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡིན་ཏེ། ཆངས་པའི་
ཚུལ་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་སླ་ན་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། ལུང་སྒྲ་མ་ནི།
རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྣམས་ཆངས་པ་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་ཆངས་པའི་ཚུལ་ལ་འདྲོག་པར་གསུངས་
པ་ཡིན་ལ། ལུང་ཕྱི་མ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས། འཁོར་ལོ་ཆངས་པས་བསྐྱར་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའི་དངོས་
བསྟན་གྱི་ཆངས་པར་འདྲོག་པ་ཆངས་པའི་ཚུལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་མཐར་ཐུག་པའི་ལམ་དང་ལྡན་པས་
ཡིན་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མཆིམས་ལྷིག་ལས། ཚུལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱོང་བ་དེའི་ཐབས་ཟག་མེད་གྱི་
ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོ་འང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག་ །བཅོམ་ལྡན་
འདས་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ལམ་ཆོས་འཁོར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཆངས་པའི་ཚུལ་ལ་དགེ་
སྦྱོང་ཚུལ་གྱིས་ཁྲབ་པ་གང་ཞིག་དེ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ཁས། དང་པོ་གྲུབ་
སྟེ། རང་འགྲུལ་ལས། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་དུ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ། དེ་ཉིད་ཆངས་ཚུལ་ཆངས་པ་ཡི། ཞེས་
དང། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྦྱོང་བའི་ཕྱིར་ཆངས་པའི་ཚུལ་ལོ་ཞེས་སྦྱོང་ལམ་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང།
རང་རེའི་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་ཆེན་མོ་ལས། ཆངས་པའི་ཚུལ་དང་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གཉིས་དོན་འབྲ་བ་གང་
ཞིག་ ཅས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁྱད་པར་དུག་གི་འདོར་འཇུག་དང་འཕར་བ་དང་འབབ་པ་ནི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་ལ་སྐྱར་ནས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། འདིར་ཡང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ནི་འདོར་
ལ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ནི་མདོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲོན་མེ་འཇུག་པའམ་བདེན་པའི་དམིགས་པ་གཞན་
འདོར་བ་དང་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང། འདི་ཡང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་

བའི་ལམ་རྣམས་ཡང་དང་ཡང་མངོན་དུ་བྱེད་པའམ། ཞེས་པ་ནས། འདོད་པའི་ཁམས་ལ་དམིགས་པའི་
 ཕྱིར་འབབ་པོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་དབ་པ་སྟ་བྱུང་དང་སྦྱར་བ་ནི། དབྱ་མ་སྒྲིང་བོ་སོགས་སྟ་
 དབ་པ་དམིགས་པ་ལ་སྦྱད་བྱེད་དུ་གསུངས་པས་ཡིན་གྱི། འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་དག་ཏུ་རྩིབས་ལ་སྦྱར་
 རོ། །གསེར་ཐྱང་སོགས་ལས་རྩིས་པ་སོགས་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐབ་པ་ཡིན་གསུངས་པ་དེའི་ཆར་གཏོགས་
 པའི་དོན་ནོ། །ཆོས་དྲུག་ཆར་བའི་མཐོང་ལམ་གྱི་བྲག་པ་མེད་པ་རང་རེའི་ཕར་ཕྱིན་མཆན་ལྟར་ལ། མཐོང་
 ལམ་སྒྱི་ལྟོག་དེ་བྱུང་ཆོས་དྲུག་ལྟན་གྱི་མཐོང་ལམ་དུ་འཛོག་ཀྱང་བྱུང་ཆོས་དྲུག་ལྟན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་
 མ་ཐག་པ་ནི་སྟག་བསྐལ་རྗེས་བཟོད་པ་འཛོག་དགོས་ཏེ། དེའི་རྗེས་བཟོད་ལ་རྒྱལ་བ་ནལ་དུ་འགོད་པ་
 མ་གཏོགས་པ་ལྟ་དང་ལྟན་ལ་རྒྱལ་བ་ནལ་དུ་འགོད་པའི་བྱུང་པར་ཆར་བའི་སྟག་བསྐལ་ཆོས་ཤེས་ཐོབ་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། བརྗོད་བྱ་བ་དེན་བཞི་ལ་བརྩམས་པའི་བཀའ་ལ་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་དང། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་མཐོང་ལམ་ལ་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གྱིས་བྱལ་སྟེ། དེ་ལྟར་མིན་ན་སངས་རྒྱས་
གཞན་གྱི་བསྟན་པ་ལ་ལུང་རྟོགས་གྱི་ཆོས་འཁོར་གཉིས་མེད་པར་ཐལ་བ་དང། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་
ཀྱང་ཆོས་འཁོར་ཐང་གཅིག་ལས་མ་བསྐྱོར་བར་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞུགས་པར་ཐལ་བ་དང། འཁོར་ལོའི་
དབྱེན་བྱེ་ནས་མ་འདུམ་པར་དུ་མཐོང་ལམ་གསར་སྦྱིས་མེད་པས་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དུ་བཞག་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ལ། དེར་མ་ཟད་ལྷ་སྟེ་དང་ལྷ་བརྒྱད་ཁྲི་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་གྱི་
མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། ཆོས་འཁོར་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་
སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལམ་ནི་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
དང། ཅུ་བར། ལྷུང་བར་འགྲོ་སོགས་ཅི་བས་སོགས་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། རང་རེའི་པར་
ཕྱིན་མཆན་དང། གང་ངེས་དཀའ་འགྲེལ་ལྟར་ན། ཆོས་འཁོར་དང་པོར་བསྐྱོར་དུས་གྱི་འདུལ་བྱ་ལས་
གཞན་པའི་རྒྱུད་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམས་ཆོས་འཁོར་མིན་ཏེ། དེ་དག་གི་ཆེ་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་རོ་ཞེས་
མ་བསྐྱུགས་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། མཐོང་བའི་ལམ་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་
འདི་གང་ལས་ཞེ་ན། འཕགས་པ་ཀོ་ལུ་ཉི་ཅུ་ལ་དེ་སྟེས་པ་ན་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་རོ། ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང། རྒྱལ་སྤྱན་མ་ལས། དེ་བས་ན་མདོ་ལས་དེ་ལྟར་འཕགས་པ་ཀའུ་རྩི་རྒྱ་ལ་མཐོང་
བའི་ལམ་སྦྱོར་པ་དང་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་རོ། །ཞེས་སྒྲོས་པ་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་མཐོང་བའི་ལམ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་མངོན་ནོ། །ཞེས་སྒྲོམ་ལམ་དང་
མི་སྒྲོབ་ལམ་གྱི་ཆེ་དེ་ལྟར་མ་བསྐྱགས་པས་ཆོས་འཁོར་མིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱན་མ་ལས།
གལ་ཏེ་འཕགས་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟར་འཕགས་པ་ཀའུ་རྩི་རྒྱ་ལ་མཐོང་
བའི་ལམ་སྦྱོར་པ་ཅམ་གྱི་ཆེ་དེ་བསྐྱོར་རོ། །ཞེས་སྒྲོས་ཞེ་ན་ཞེས་བྱེ་སྒྲོས་ཚིང་པ་བཀོད་ནས། སྒྲོབ་དཔོན་
ཀྱིས་དེའི་ལན་དུ་འཕགས་པ་ཀའུ་རྩི་རྒྱའི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་བའི་ལམ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བསྐྱོར་བར་བཅུམས་
པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་བསྐྱོར་བ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་བསྐྱོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་པོར་བསྐྱོར་པས་དེ་
ལྟར་བསྐྱགས་ཀྱི་དེ་ཅམ་ཡིན་པས་བསྐྱགས་པ་མིན་ཞེས་ལན་བཏབ་པའི་ཕྱིར་དང། གསེར་ཕྱེད་ནའང་
ཡོད་དོ། །ཡང་མཐོང་ལམ་དེ་དག་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ལུང་རྣམས་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་ན།
སེམས་ཅན་གྱིས་བཅུམས་པའི་དེ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་མངོན་འགྲེལ་གྱིས་བྱ་རབ་གསལ་ལྟར།
སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་བྲི་ཚུལ་སྟོན་པ་སོགས་བདེན་བཞི་སྟོན་པའི་བཀའ་རྣམས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་
དངོས་དང། བཀའ་གཞན་རྣམས་དེའི་སྒྲེར་གཏོགས་སུ་བཞག་ནས་བཀའ་ཐམས་ཅད་ལུང་གི་ཆོས་
འཁོར་དུ་འཛོག་ན། བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་མདོ་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་དགོས་
པ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང། གོང་མའི་ལུགས་ལ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ལ་དྲང་ངེས་ཀྱི་མདོ་གཉིས་དང་
འཁོར་ལོ་བར་མཐའ་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །བྱེ་མདོས་བསྐྱོས་པ་རྣམ་གྲངས་དག་གི་འདོད་ཚུལ་རང་
རེའི་དྲང་ངེས་དཀའ་འགྲེལ་ཚོམ་འཕྲོར་གསལ་བས་མ་བྲིས་སོ། །

དགྲ་བཅོམ་རིགས་དྲུག་གི་དང་པོ་གཉིས་སྒྲོབ་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱུན་སྦྱོར་རམ་བཅོན་འབྲས་རྒྱུན་
ཆགས་པ་དང། གུས་སྦྱོར་རམ་བཅོན་འབྲས་དྲུག་པོ་གཉིས་ཀ་མེད་པ་དང། གསུམ་པ་རྒྱུན་སྦྱོར་ཅམ་
དང། བཞི་པ་གུས་སྦྱོར་ཅམ་དང། ཐ་མ་གཉིས་ཀ་དང་ལྷན་པའི་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་དང་རྩོན་པོས་བཞག་པ་
གོང་འོག་མཐུན་ཁྱད། བྱེ་སྒྲའི་རང་ལུགས་ལ་རང་འགྲེལ་ལས། ཁམས་གསུམ་ཆར་ན་ཡང་དགྲ་བཅོམ་པ་
དྲུག་ཡོད་པར་རུང་ངོ། །ཞེས་དང། ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ་དེའི་སོ་ན་གནས་བཞིན་དུ་

ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་དང། དབང་པོ་འཕོ་བ་དང། ཡོངས་སུ་ཉམས་ནས་སྒོའ་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་
བའོ། ཞེས་པ་ནས་བྱུག་དང་བདུན་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་པ་ལྟར། དང་པོ་ལྷ་ལ་འབྲས་བུ་སོགས་
ལས་ཉམས་མི་ཉམས་གཉིས་ཡོད་པས་ཁམས་གསུམ་ན་ཡོད་ལ། མདོ་སྡེ་པ་དང་ཀུན་འདུས་པའི་ལྷགས་
ལ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་དག་གི་གདོན་མི་བར་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འཇུག་པ་ནས་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་བར་དུ་འཇུག་པ་དེ་དག་གིས་ལྟར་ན་འདོད་པའི་ཁམས་ན་བྱུག་གོ། གཟུགས་དང་གཟུགས་
མེད་པའི་ཁམས་དག་ན་ནི་གནས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་བསྐྱེད་པ་དང་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་གཉིས་
ཏེ། ཞེས་དང། ཀུན་བརྟན་འགྲེལ་པ་ལས། ཕྱི་མ་གཞུང་འདི་དང་མཐུན་ནོ། ཞེས་པ་ལྟར། ཉམས་པའི་
ཆོས་ཅན་ལ་ཆེ་དེ་ལ་མཐོང་ཆོས་བདེ་བར་གནས་པ་ལས་ངེས་པར་ཉམས་ངེས་དགོས་པ་ནས་རྟོགས་
པའི་སྐལ་བ་ཅན་ལ་ཆེ་དེར་ངེས་པར་དབང་པོ་སྦྱང་ངེས་ཡིན་པས་བྱབ་པས་ཁམས་གོང་ན་གཉིས་ལས་
མེད་པ་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། རང་རེའི་དགེ་འདུན་ནི་བྱ་ཆེན་མོར་
གོང་མའི་ཁམས་གཉིས་ན་ཕྱི་མ་གསུམ་ཁོ་ན་ཡོད་པར་འདོད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་དབུ་མ་པའི་ལྷགས་
ལ། གོང་མའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ལྷག་མེད་དག་བཅོམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱལ་ནས་ཐེག་ཆེན་དུ་འང་འཇུག་
པ་ཡོང་བས་དབང་པོ་འཕོ་པ་ཡོད་དགོས་ལ། མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་ལས་ཉམས་པ་མེད་པས། བདག་
མི་གསོད་ན་ཉམས་པ་དང། འདོད་ཡོན་གྱིས་ཐྱོས་པ་མ་བསྐྱུང་ན་ཉམས་པ་རྣམས་མེད་དོ། ཉེས་ན་དང་
པོ་གསུམ་མ་བཞག་གོ། ཆེ་དེ་ལ་ཞེས་མ་སྦྱར་ན་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཉམས་ངེས་ཀྱིས་མ་བྱབ་སྟེ། ཀུན་
བརྟན་ལྷགས་ལ། དེ་དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་ལྷག་མེད་དུ་འཕོ་ཁ་མ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། ལྷག་མེད་དུ་འཕོ་ཁ་མའི་རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་མེད་དེ། དེ་ལ་ཆེ་དེར་དབང་པོ་རྟོན་པོར་འཇུག་
དགོས་པས་སོ། རིགས་དང་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་ལས་ཉམས་པ་མི་འདོད་ལ་རིགས་སྦྱང་བའང་རྟོགས་
པའི་སྐལ་བ་ཅན་ཁོ་ན་སྦྱང་བར་འདོད་ལ། འཇིག་རྟེན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་བར་བ་
གཉིས་ལས་ཉམས་པ་མདོ་སྡེ་པ་དང་རྣམ་འགྲེལ་རང་ལྷགས་གཉིས་ཀས་འདོད་པར་སྒོ་གསལ་བཤོད་
པའི་ཐེམ་སྐས་ལས་གསུངས་སོ། བྱེ་སྦྱའི་ལྷགས་འདིར་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་དག་བཅོམ་པ་ལྟ་བུ་དག་
བཅོམ་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་དབང་པོ་སྦྱངས་སྟེ་རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་བཅོམ་ལས་ཉམས་
ཆེ་རིགས་ལས་ཀྱང་ཉམས་སྟེ། དང་པོ་དག་བཅོམ་ཐོབ་ཆེ་རིགས་གང་ཡིན་པ་དེར་གྱུར་ཏེ། རང་འགྲེལ་

ལས། སློབ་པར་གྱུར་ན་གང་གི་རིགས་དང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་གནས་ཀྱི་གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། ཞེས་དང། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས། དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་ན་དབང་པོ་སྤངས་
པས་ཐོབ་པ་ལས་ཀྱང་གདོན་མི་བར་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སློབ་
པ་འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་ལས་ཉམས་པ་ལ་ཡང་འདྲ་སྟེ་རིགས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་གང་ཐོབ་
པའི་རིགས་དེ་ལས་རིགས་བྱད་པར་ཅན་ལ་གནས་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་དེ་ལས་མི་ཉམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་རིགས་བྱད་པར་ཅན་རྟེན་པའི་ཕྱིར་དེ་འཕེལ་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་གྱི་
ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་ནི་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཅ་བར། དང་པོ་ལས་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་འབྲས་བུ་དང་པོ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། གང་གིས་འབྲས་
བུ་དང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་སྡི་སྡུ་ཡོད་པས་རྒྱན་ཞུགས་
དང་ཆགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་འབྲས་བུ་བར་བ་གཉིས་ ཏེ་གསུམ་ཡིན་ལ་རིགས་དང་པོ་ནི་དག་བཅོམ་
དང་སློབ་ལམ་དང་པོར་ཐོབ་པའི་རིགས་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། གང་གི་རིགས་དང་པོ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ལས་ནི་དེ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་ལམ་དག་གིས་བརྟན་པོར་བྱས་
པའི་ཕྱིར་རོ། སློབ་པ་ནི་འདིག་རྟེན་པ་དང་འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དག་གིས་བརྟན་པོར་བྱས་
པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སློབ་པའི་དུས་སུ་དབང་པོ་སྤངས་ནས་རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་
གྱུར་པའི་དག་བཅོམ་པ་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་ཆེ་དབང་པོ་མི་ཉམས་པར་འདུས་བཟང་གིས་གསུངས་པ་
རང་ལུགས་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སློབ་མི་སློབ་གཉིས་ཀྱིས་བརྟན་པོར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། བྱེ་སྐྱས་དག་བཅོམ་
ལས་ཉམས་པ་ཡོད་པར་ལུང་ལྷ་འཕེལ་བདུན་གྱིས་བསྐྱབ་ཚུལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལ་ལན་བཏབ་ཚུལ་
དང། ཉམས་པ་མེད་པར་ལུང་གསུམ་དང་རིགས་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱབ་ཚུལ་སོགས་སྟོགས་ལ་བཞུད་པའི་
ཐེམ་སྐྱས་ན་གསལ་བས་དེར་ལྟོས། གང་སྟེལ་ལས། རིགས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག་ཅི་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་
ནམས་ན་རེ། དགེ་བའི་ཅ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྱེ་བྲག་གིས་འདི་བྱེ་བྲག་ཏུ་འགྱུར་རོ། ཞེས་རིགས་དུག་གི་
རིགས་དགེ་ཅ་ལ་བཞག་པས་སོ་སྟེ་དབང་ཚོན་དབང་རྒྱལ་དུ་ཡང་གྱུར་པ་ཡོད་དགོས་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་
ལས། མདོ་སྟེ་པ་ནམས་ན་རེ། དེ་ནི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་དངོས་པོའི་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོངས་སུ་ཉམས་

པའི་ཆོས་ཅན་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ས་བོན་ཡོད་པས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་
ཅན་གྱི་རིགས་ཅན་ཞེས་བྱ་ལ། མི་སྒྲོབ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ས་བོན་དེའི་འཇུག་པ་རྟེན་པས་ཡོངས་སུ་
ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ལ། མི་སྒྲོབ་པའི་ཆོ་བདེར་གནས་ལས་ཉམས་
པའི་ས་བོན་ཡོད་པས་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་སོགས་སུ་འདྲིལ་པར་གསུངས་པས། རིགས་ཅན་དང་པོ་བཞི་
དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་གང་ཟག་ལ་དེ་དང་དེའི་རིགས་ཅན་གྱིས་བྱུང་བའི་རམ་དབྱེད། མི་གཡོ་བ་མཐོང་
ཆོས་བདེར་གནས་ལས་ཀྱང་ཉམས་པ་ཡོད་ཀྱང། ཞེས་པ་དེ་ཉེར་རྒྱུད་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་
ནོ། རྩལ་བོ་འབྲེད་ཀྱང་རྟེན་མི་འཆའ། ཞེས་པ་མི་རྩལ་ཆེན་པོ་ཅན་འབྲེད་ཀྱང་རྟེན་འཆའ་སྟེ་འགྲེལ་མི་
ཐུབ་པའོ། དྲག་བཅོམ་པ་ལས་ཉམས་ཏེ་སྒྲོབ་པའི་སྐབས་སུ་དབང་པོ་རྒྱུངས་ན་ལམ་དགུ་དགོས་ཏེ། དེའི་
རྒྱལ་བོའི་རིགས་དེ་སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་དག་གིས་བརྟན་པོར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལམ་དགུ་ཤིན་ཏུ་
རྟེན་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང། བཤད་པའི་ལྷག་མ་ལ་བརྟན་ཐོབ། ཅེས་པ་དང་འགྲིག་ལ། མཐོང་བས་ཐོབ་ལ་
རེ་རེའོ། ཞེས་པ་དག་བཅོམ་ཐོབ་མ་སྐྱོང་བའི་སྒྲོབ་པར་བྱས་ན། གང་སྟེལ་ལས། མཐོང་བས་ཐོབ་ལ་རེ་
རེའོ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེ་ནི་ལམ་གཉིས་ཀས་བརྟན་པོར་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དགོངས་པར་
ཡང་འགྲོལ། འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་གི་རྟེན་ལ་དབང་པོ་འཕོ་བ་མེད་པ་ནི། གང་སྟེལ་ལས། དེར་ནི་དབང་
པོ་རྣམས་འབྲས་བུ་ཐོབ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་མེད་དོ། ཞེས་དང། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། གདོན་
མི་བཟང་དབང་པོ་རྣམས་པོ་དག་ཡིན་ནོ། ཞེས་དབང་རྣམས་ཁོ་ནས་བདེན་པར་མཐོང་བར་གསུངས་ལ།
འོག་ཏུ་དད་པས་རྗེས་འབྲང་ལ་འབྲུམ་དང་བཞི་བྲི་བདུན་སྟོང་བརྟན་བརྟེན་ལྷར་བྱེ་སྐབས་དབང་
པོས་གསུམ། རིགས་གྱིས་ལྷ། ལམ་གྱིས་བཅོ་ལྷ་ཆགས་བྲལ་གྱིས་དོན་གསུམ། རྟེན་གྱིས་སྤིང་གསུམ་དང་
འདོད་ལྷ་དྲུག་སྟེ་དགུ་སྟེ། གསུངས་པ་ལུགས་མི་འབྲ་བ་ཡིན་ནམ་དབྱེད་པར་བྱ་ལ། མཐའ་དཔྱོད་དུ།
ཆགས་བྲལ་གྱིས་བདུན་ཅུ་ཞེས་པ་མ་དག་གོ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས་དད་མོས་ལ་སུམ་བྲི་ལྷ་སྟོང་ཉིས་བརྟེན་སོ་
ལྷ་དང། མཐོང་ཐོབ་པ་ལ་བདུན་སྟོང་ཞེ་བདུན་ཡང་གསུངས་ལ། སྐལ་ལྷན་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་ལམ་ཟག་
མེད་ས་དགུ་ལ་གནས་པ་དང་ཆགས་བྲལ་གྱིས་སྤར་ལྷར་དོན་གསུམ་བྱས་ཏེ་དད་མོས་བརྟེན་བྲི་བརྟེན་
སྟོང་དྲུག་བརྟེན་ལྷ་བྱས་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཟག་མེད་ས་དགུ་ལ་གནས་པའི་འཆིང་བ་ཀུན་ལྷན་གཞི་མ་
བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་གིས་ཆགས་བྲལ་བྱས་ན་སྤངས་མི་དགོས་ཟེར་རམ་དབྱེད། ཡང་རྒྱལ་སྲས་མ་ལས།

སྐལ་ལྷན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ལུས་མངོན་བྱེད་ལ་འདོད་པ་ནས་སྲིད་ཅེའི་བར་གྱི་...ཉེན་ཅན་ཉེར་དགུ་
འདོད་པ་བཀག་ནས་འདི་ལྟར་རིགས་པ་སྙམ་བྱེད་དེ་ཉེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ན་སྐྱེ་བའི་
གནས་དགུ་དང་གཞུགས་གྱི་ཁམས་ན་གནས་བཅུ་དྲུག་སྟེ་ཉི་ཤུ་ཙུའོ། །ཞེས་པ་ནས། སྲིད་པའི་ཅེ་མའི་
ཉེན་ཅན་དང་ཉི་ཤུ་ཙུག་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའང་མི་འཐད་དེ། འདོད་ལྟ་རིགས་
དྲུག་གི་ཉེན་ཅན་གྱི་ལུས་མངོན་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མཆིམས་མངོན་ལས། སྙམས་འཇུག་གི་སྐྱིབ་པ་ལ་ཉེས་པ་ལྡ་བཞག་པ། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་གྱི་
ལུང་། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྐྱིབ་པ་ནི་གང་གིས་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་བསམ་གཏན་དག་བསྐྱེད་པར་མི་
རུས་པ་སྟེ་ལུས་དང་སེམས་ལས་སྲུ་མི་རུང་བ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་གོང་དུ་ཉོན་མོངས་ཅན་
མ་ཡིན་པའི་ཐུན་པ་ལ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་བཞག་པ་ལྟར་འདི་ཤེས་སྐྱིབ་ཏུ་གསུངས་པའང་ཉོན་མོངས་
ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པར་འཛོག་པའི་དོན་ཡིན་པས་དེ་ལ་དགེ་བའང་ཡོད་ཆོག་གས་སྙམ་ལ། ཉན་
རང་གིས་ཤེས་སྐྱིབ་མཐའ་དག་མ་སྤངས་གསུངས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཐུན་པ་འགའ་
ཞིག་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཆགས་བྲལ་དག་གིས་ཀྱང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
དངོས་གཞི་ཡང་བསྐྱེད་པར་མི་རུས་གསུངས་པ་དེ་ནམ་འདོད་དུ་མངོན་དུ་བྱ་བ་ལ་སྐྱིབ་པ་དང་། ཤེས་
རབ་གྱིས་རྣམ་གྲོལ་ཉེར་བསྟོགས་ཅོམ་ལ་བཞེན་ནས་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་ཡང་གཙོ་བོ་ཡིན་གྱི་བྱ་བ་
མཐའ་བརྒྱུད་བ་མིན་ཏེ། དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་
གསུམ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་ན་བསམ་གཏན་བརྒྱགས་བརྒྱུད་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་ལྟ་དང་གཞུགས་
མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཉེན་ལ་དག་བཅོམ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ལ་ཤེས་རབ་གྱིས་རྣམ་གྲོལ་ཡིན་པས་བྱ་བ་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ལམ་བཞིའི་སྒྲོར་ལམ་ལ་རང་གི་མཇུག་ཏུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བས་མ་བྱ་བ་སྟེ། དེས་འབྲེད་ཆ་
མཐུན་དང་པོ་གསུམ་དེ་དང་ཉེ་བས་སྒྲོར་ལམ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། ཡང་ན་དཔེར་
བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ཉེ་བ་ཁོ་ན་སྒྲོར་བའི་ལམ་དུ་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འཕགས་པའི་ལམ་བཞིའི་སྒྲོར་ལམ་ལ་རང་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་འབྱུང་བས་བྱ་བ་སྟེ།
རང་འགྲེལ་ལས། སྒྲོར་བའི་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མངོན་རྟོགས་ཀྱི་ལམ་བཤད་པ།

སྒྲོ་རྒྱལ་མངོན་ཤེས་བྱུལ་བ་སྟེ། ཞེས་པའི་མངོན་ཤེས་ནི་ཤེས་རབ་ཙམ་ལ་བྱེད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་མི་
དགོས་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་རབ་སྟེ་འདིས་མངོན་དུ་ཕྱོགས་ནས་རབ་དུ་ཤེས་
པས་ན་མངོན་པར་ཤེས་པའོ། ཞེས་དང། རྒྱལ་སྤྱས་མ་ལས། མངོན་པར་ཤེས་པ་བྱུལ་བ་སྟེ་ཤེས་རབ་ཚུང་
བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་རབ་རྩོམ་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཉེར་བསྟོགས་དང་བསམ་གཏན་བྱང་པར་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞིས་སེམས་ཉེན་
བྱས་པའི་མངོན་ཤེས་ཟག་ཟད་མངོན་ཤེས་མ་གཏོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཆིམས་ལྷེ་ཀ་ལས། མངོན་ཤེས་
དང་པོ་ལྔ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དག་ན་ཡོད་ལ་མངོན་ཤེས་འདི་དག་བསམ་གཏན་བྱང་པར་
ཅན་ན་མེད་དེ་ལྷག་མཐོང་ཤས་ཆེ་བས་ལམ་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོམ་
ཆིག་ལས། ཉེར་བསྟོགས་ལ་ཉེན་མངོན་ཤེས་འདིའི་མདོས་འབྲུབ། གསུངས་པས་པར་བྱིན་མཐའ་དཔྱོད་
དུ་མངོན་ཅ་བྱངས་ནས་རྒྱན་ཞུགས་ལ་མངོན་ཤེས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་གོང་མའི་ལྷགས་ཡིན་ནམ་
སྟེ།

འདི་ལ་འཕགས་ལུལ་ན་ཡང་བཅད་ཚུལ་ཡོད་གསུངས་པ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་
ཉིང་ངེ་འདྲིན་ལ་རྩུ་འཕྱུལ་གྱི་རྒྱང་བ་ཞེས་བཤད་ཅེ་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རང་ལྷགས་ལ་ཉིང་ངེ་འདྲིན་
ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབྱོར་བའི་ཉེན་ནམ་རྒྱ་བྱེད་པས་རྒྱང་བར་བཞག་པ་ལ། བྱེ་སྤྱོད་འགའ་ཞིག་གིས་
དེ་མི་འཐད་དེ། རྩུ་འཕྱུལ་ནི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱང་བ་ཡིན་པས་
སོ། ཞེས་སྟོམ་པ་ལ། གང་སྟེལ་ལས། སྟོམ་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་འདུན་པ་དང་སེམས་ལྷག་པའི་ཕྱིར་བཅུ་
གཅིག་ལའང་འདུན་པ་དང་སེམས་བསྟན་ནས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་བཅུ་གསུམ་དུ་འཇུག་
རོ། ཞེས་པ་ནས། དཔྱོད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱ་བ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དག་གི་
ནང་དུ་འདུས་སོ་ཞེས་པ་ལྟར། རྩུ་འཕྱུལ་གང་ཞེ་ན། ཞེས་
པ་ནས། ཆངས་པའི་འདྲིག་ཉེན་གྱི་བར་དུ་ལྷས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་བར་བྱེད་དེ་འདི་ནི་རྩུ་འཕྱུལ་ཞེས་

ཁྱད་པར་ཅན་གསུམ་ན་ཞེས་གསུམ་ཞེས་པས་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་བཞི་པ་གཉིས་དང། ཁྱད་པར་ཅན་དེ་གསུམ་ན་སོ་ལྔ་ཡོད་ཅེས་ཉེར་བསྟོགས་གསུམ་བཀོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཁོང་མས་སས་བསྟུས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་སྦྱེས་པ་སྟོང་ཞེས་པའི་སྟོང་རྒྱའི་མི་དགེ་བ་ལ་ཁོང་མའི་ཟག་བཅས་རྣམས་དོན་དམ་པའི་མི་དགེ་བ་ཡིན་པས་དེ་དག་འདྲིལ་པ་མཆིམས་རྒྱུ་ལྟར་རོ། །

ཟག་མེད་ཀྱི་ཚུལ་བྱིམས་ལ་རྒྱ་དད་པའི་མིང་བཏགས་ནས་དེ་ཡང་ཤེས་ནས་དད་པ་བཞིའི་གངས་སུ་འབྲེན་ནོ། ཁོས་པ་རྣམ་གྲོལ་ལ་རང་ལྷགས་ལ་མོས་པས་ཁྱབ་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་ལྷགས་ལ་འདུན་པ་དང་བཙུན་འགྲུས་ཀྱང་ཡོད་པ་རང་འགྲེལ་ལྟར་རོ། མི་སྟོབ་སེམས་ནི་སྦྱེ་འགྱུར་བ། ཞེས་པ་སེམས་སྦྱིབ་པ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་པའི་དུས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། མི་སྟོབ་པའི་སེམས་སྦྱེ་བར་འགྱུར་པའི་དུས་སུ་ཡིན་ཞེས་པ་ཡིན་པས། མི་སྟོབ་པའི་སེམས་སྦྱེ་འགྱུར་མ་འོངས་པ་སྟོབ་མི་སྟོབ་གང་ན་ཡོད་དཔྱོད་པ་(འབྱུག)ནི་ཚོད་པ་གཞི་མེད་དོ། འགག་པར་འགྱུར་པའི་ལམ་གྱིས་ནི། ཞེས་པ་ཡང་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ཐོབ་པའམ་ས་བོན་རང་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་ཤིང་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྦྱིར་བར་ཆད་མེད་ལམ་མ་འོངས་པ་སོགས་ཀྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་མེད་པར་གསུངས་པ་མིན་ཏེ། མཆིམས་མཛོད་ལས། རྟེན་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དག་གིས་ནི་ངེས་པར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྟོང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྦྱས་པ། རྣམ་དག་ངེས་འབྱུང་བཟོ་བའི་རྒྱ་འབྱུལ་གྱིས། མངོན་རྟོགས་རི་མོའི་ང་མིག་མཛེས་པ་ཅན། བསྐྱིང་བ་གཉིས་ལྷན་སྐྱགས་མཆོན་དཔལ་གྱི་བེལ། གསལ་བྱེད་བྱུག་པའི་ལེགས་བཤད་མེ་ལོང་ལྟོས། དལ་འབྱོར་ལྷན་ཅིག་ཆོགས་པའི་དུས་སྐབས་འདིར། བཙུན་པའི་མཁྱོགས་འགྲའི་རྟ་ལ་ཞོན་ནས་ནི། ཐོས་བསམ་སྟོམ་པས་ལམ་བཟང་འདིར་ཞུགས་ཏེ། ཡན་ལག་བཅུ་ལྷན་གནས་དེར་འབྱུག་པར་གྱིས། །

༢༢། །ཚེས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་དགོངས་དོན་བརྗེད་བྱང་དུ་བཀོད་པ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་ལས་གནས་བདུན་པ་བཞུགས་སོ། །

བཅོད་ཤེས་ལྷ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་སོགས།

སྒྲ་མ་ལྷག་པའི་ལྷ་ཡི་ཡོན་ཏན་དཔལ། །དྲན་པའི་ཡིད་ཆེས་སེམས་ཀྱིས་གྲུས་བཞིན་དུ། །ལུས་བཏུང་དབྱངས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་གསོལ་འདེབས་གྱི། །ཡོན་ཏན་ཆ་ཀུན་འབྱེད་པའི་སྒོ་གོས་སྟོལ། །

གཞན་དུ་བྱས་ན་འགལ་བ་བསྐྱད་དོ། །ཞེས་པ་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། དེས་པའི་ངོ་བོ་ནི་མ་ཡིན་པས་ཤེས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི་དྲི་མེད་བཅོད་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་གྱི་གཞན་དུ་བཅོད་ཤེས་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཟག་བཅས་གྱི་ཤེས་པ་ལ་དེས་པའི་ངོ་བོ་མི་དགོས་ཀྱང་དེ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་བརྒྱ་པོ་གང་རུང་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞེས་པའོ། །ཤེས་རབ་ལ་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་གསུམ་ཀས་བཤད་དོ། །ཞེས་པ། ཅ་བར་བཅོད་ཤེས་དང་ལྷ་བ་དང་ཤེས་པའི་བྱང་པར་བཤད་པའི་དངོས་བསྟན་ཤེས་རབ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་གཞན་མིན་པར། རང་འགྲེལ་ལས། བཅོད་པ་རྣམས་ལྷ་བར་གསུངས་ལ་གཞན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་ཐམས་ཅད་ནི། ཤེས་པ་དག་ཡིན་ལ། གང་སྤེལ་ལས། ཤེས་རབ་འགའ་ཞིག་བཅོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཞེས་པའོ། །གང་སྤེལ་ལས། དྲི་མེད་ཅེས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པས་བཅོད་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པར་འཇུག་ཏེ། ཞེས་པའི་བཅོད་པ་ཟག་བཅས་ལ་སྒྱུར་ལམ་བཅོད་པ་འཇོག་སྟེ། འདིའི་བཅོད་པ་ནི་བདེན་པ་ལ་མི་སྒྲག་པའི་བཅོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་འགྲེལ་ལས། དུག་ནི་ལྷ་བ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་ལྷ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། དུག་ཁོ་ན་ཞེས་དེས་པར་བཟུང་བའི་ཕྱིར་གཞན་ནི་ལྷ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས། འདོད་

པའི་ཆངས་པ་རྟག་པར་ལྷ་བ་སོགས་ལྷ་བ་མིན་པར་འགྲུབ་པོ། གཉིས་པ་ལ། ས་རོལ་སེམས་ཤེས་དང།
ཟད་དང་མི་སྦྱེ་ཤེས་པ་གཉིས་གསུངས་པ་རིན་ཆེན་འབྲེན་པའི་ཤིང་རྟ་དང་བསྟུན་པ་ཙམ་ལས། མཐའ་
དཔྱོད་ཀྱི་དགོངས་པ། གཉིས་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང། ས་རོལ་སེམས་ཤེས་དང་ཟད་དང་
མི་སྦྱེ་ཤེས་པ་གསུམ། ཞེས་ས་བཅད་ལེན་དགོས་སྟུམ། བཅུ་གཉིས་ཕྱེ་ཆེ་ཆོས་ཤེས་ལ་བརྒྱད་མི་འབྱེད་ལ་
རྗེས་ཤེས་ལ་བརྒྱད་བྱས་པའི་རྒྱ་མཛོད་ནི། རྗེས་ཤེས་བཞི་ལ་རྒྱན་ཆགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཞེས་པ།
གང་སྤེལ་ལས། དང་པོར་སྦྱོས་པ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་རྒྱན་ཆགས་པར་འདུག་པ་
དག་ཞེས་པ་ལྟར་གསུངས་པས། ཟད་དང་མི་སྦྱེ་ཤེས་པ་གཉིས་དང་པོར་ཐོབ་ཆེ་སྟུག་ཀུན་རྗེས་ཤེས་ནས་
བཟུང་རྒྱན་ཆགས་སུ་རྗེས་ཤེས་བཞི་འབྱུང་སྲིད་པས་དེས་དབང་དུ་བྱས་ལ། དང་པོར་ཐོབ་ཆེ་ཆོས་ཤེས་
བཞི་རྒྱན་ཆགས་སུ་མི་འབྱུང་བས་ཡིན་གྱི། དེའི་ཆོས་ཤེས་བཞི་ཡང་ཟད་དང་མི་སྦྱེ་ཤེས་པ་གང་རུང་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྷ་མིན་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཛོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང། མཐའ་དཔྱོད་ལས་དེའི་སྦྱབ་བྱེད་དུ་
བྱངས་པའི་རྩ་འགྲེལ་ནམས་ཀྱིས་འགྲུབ་པོ། །མཆིམས་རྒྱུ་གི་མཆན་བྱར་དགྲར་དབྱེ། ཞེས་པ་ཆོས་ཤེས་
བཞི་གཅིག་དུ་བྱས་སམ་དཔྱད། སེམས་ཤེས་ད་ལྟར་བ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་གསུངས་པ་དང་དབང་
ཤེས་ལྟར་ཡུལ་དུས་མཉམ་པ་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། འདས་མ་འོངས་སེམས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མི་འཇུག་
ན་སེམས་ཤེས་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་ཡུལ་མེད་པར་འཇུག་རོ། །ཁོང་མའི་ལུགས་ལ་སེམས་ཤེས་ཀྱི་
ཡུལ་ལ་དུས་མཉམ་པ་དགོས་ན་སྟུག་བསུལ་ཆོས་བཟོད་རྟོགས་པའི་སེམས་ཤེས་ལ་ཆད་མ་དང་བཅད་
ཤེས་གཉིས་ཡོད་མེད་སོགས་དཔྱད་བྱ་མང་ངོ། །

འདི་བའི་ལུགས་ལ་རང་རྒྱལ་གྱིས་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཞི་རིག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་
དང་པོ་གཉིས་རིག་པའི་རང་རྒྱལ་དེས་ས་རོལ་པོ་སྐད་ཅིག་བཞི་པ་ལ་གནས་ཆེ་སྐར་ཡང་སྦྱར་བ་བརྩམ་
ན་དགྲ་བ་འགོག་པ་ཆོས་བཟོད་དང་བཅུ་པ་ཆོས་ཤེས་གཉིས་རིག་ཆོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགྲ་བ་བཅུ་པ་
གཉིས་དམིགས་ནམ་འབྲུབས་སྦྱར་བ་སོ་སོར་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གཉིས་བཞིན་ནོ། །སྐད་ཅིག་
གཅིག་བསྐད་ནས་སྦྱར་བ་བྱས་པ་མེད་ཟེར་ན། སྐད་ཅིག་དང་ཉིན་ཞག་སོགས་བསྐད་ནས་སྦྱར་བ་བྱས་
པ་ཡོད་མེད་སོགས་རིགས་པས་གཞོད་ལ། འདི་དང་མཆིམས་རྒྱུ་ཏུ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པས་བྱིན་

གྲིས་བསྐྱབས་ན་གང་ཟག་དང་དབང་པོ་འདས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །གསུངས་པ་གཉིས་སྒྱིར་བཏང་དམིགས་
བསལ་གྱི་བྱད་བྱས་ནས་འདྲིལ་དགོས་སམ་སྒྲམ་ཡང་ཚ་བ་དང་འགལ་དོགས་པས་དབྱད། ཀྱན་རྫོབ་
ཤེས་པ་ཞེས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ནི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ཐ་སྙད་
ལ་བྱེད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཕལ་ཆེར་བྱམ་པ་དང་སྒྲམ་བྱ་དང་སྒྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་ལ་སོགས་པ་ཀྱན་
རྫོབ་འདྲིལ་པའི་ཕྱིར་ཀྱན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང། དོན་དམ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ཡང་
ཕལ་ཆེར་གྲིས་བདེན་པའི་རྣམ་པ་མི་ཤེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟད་ཤེས་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་རྒྱས་
པ་ལས་མ་བྱུང་གསུངས་པ། མི་སྒྱེ་བ་ཤེས་པ་ལས་མ་བྱུང་བས་ཡིན་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། མི་སྒྱེ་བ་ཤེས་པ་
ནི་ཟད་པ་ཤེས་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དམན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བར་འདིར་འདོད་ཆགས་སོགས་དང་བཅས་པའི་དོན་ལ། བྱེ་སྐྱེ་མདོ་སྟེ་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་འདོད་
ཚུལ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་མ་སྟོས་ཞེས་པ་ནི། རྩལ་རེ་རེ་བ་འདྲིལ་པར་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས། དེ་མདོ་
ལས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སེམས་ཉེར་གཉིས་འདྲིལ་པའི་སེམས་ཤེས་
གྲིས་ཆགས་སོགས་སེམས་བྱུང་དང་སེམས་གཉིས་ཅིག་ཆར་འདྲིལ་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་
པའི་ལན་དུ་གོས་དང་ངི་མ་འདྲིལ་པའི་དཔེའི་སྟོན་ནས་ལན་བཏབ་པ་ལས་འབྲོས་ཏེ། རང་ལྷགས་ལ་
ཆགས་བཅས་ལྡན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང། ཆགས་བྲལ་ཟག་མེད་ལ་བྱས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་
གིས་ཆགས་བཅས་ཆགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དང། ཆགས་བྲལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་ལ་མདོ་འདིར་
བཤད་དེ། མིན་ན་འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པ་ཆགས་བྲལ་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་གཞན་
དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་རྣམས་ཆགས་བྲལ་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྒྲོན་བརྗོད་པ་སྟོབ་དཔོན་ལ་འཇུག་ཀྱང།
རང་ལྷགས་ལ་མི་འཇུག་གོ་གོང་མའི་ལྷགས་ལ་ཁ་ཅིག་འདི་ལྟར་ཞེ་ཡིན་སྒྲམ་མོ། །སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ལྡན་
པའི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པས་ཆགས་བཅས་སུ་བཞག་པ་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་པས་ཡིན་ན། སྟོབ་སེམས་
ཟག་མེད་ཆགས་བཅས་སུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ཆགས་ཀྱི་དམིགས་པས་ཡིན་ན་དགྲ་བཅོམ་པའི་སེམས་ཟག་
བཅས་ཆགས་བཅས་སུ་འགྱུར་བས་ཆགས་བཅས་ཆགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དང། ཆགས་བྲལ་འདོད་
ཆགས་ཀྱི་སྟོབ་པ་ཡོད་ཀྱང་ཆགས་པ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པའི་དགེ་བ་དང་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་

གྱི་སེམས་སོགས་འདྲོག་གི་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་འདྲོག་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། འདོད་ཆགས་གྱི་ཐོབ་པ་ཡོད་
ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་བར་མི་ལྡན་པའི་སེམས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་དང། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པའི་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་
ཆགས་གྱི་ཐོབ་པ་ཡོད་དུ་བྱེད་ཀྱང་ཞེས་བྱ་བར་བསམ་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཐོབ་པ་ལྡན་ཀྱང་ཞེས་པས་སྟོབ་
སེམས་དང་འདོད་ཆགས་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་ཞེས་པས་དག་བཅོམ་པའི་སེམས་ཟག་བཅས་སྟུང་
ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་དེ་
ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་མི་བབྱུང་ངོ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། ཞེ་སྤང་དང་བཅས་པ་དང་གཉི་ལྷག་དང་
བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྷ་བྱ་ལ་སོགས་པ་བབྱུང་སྟེ། ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཉིད་
གྱི་བྱང་པར་དུ་བྱས་པ་ཉིད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་ལྷགས་ལ་ཟག་བཅས་གྱི་སེམས་
ཐམས་ཅད་འདོད་ཆགས་གཉི་ལྷག་གཉིས་དང་བཅས་པའི་སེམས་དང། འདོད་སེམས་ཐམས་ཅད་ཞེ་
སྤང་དང་བཅས་པའི་སེམས་སུ་འདྲོག་གི་ དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་ལྡན་པའི་རྒྱུད་གྱི་སྟོབ་སེམས་མི་འདྲོག་
སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལས་གཞན་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ནི་ལྡན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་
ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་ཏུ་བསྐྱུས་པ་དང་རྣམ་པར་གཡེང་བའི་སེམས་གཉིས་རྩབ་ཕྱོགས་
པས་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འདོད་པ་ལ། ལ་ཆེ་བས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གཉིད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་
སྟུང་པ་དང་གཡེང་བའི་སེམས་གཉིས་ཀར་ཐལ་བ་དང། བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་བརྟེན་ནས་རང་
ལྷགས་གྱི་སེམས་བཅུ་དྲུག་གི་འདྲོག་ཚུལ་དང། དེ་ལ་སྟོབ་དཔོན་དང་མདོ་སྟེ་པས་མདོ་དང་མི་མཐུན་པ་
དང། སོ་སའི་བྱང་པར་མ་བཤད་པའི་སྒྲོན་གཉིས་བརྟེན་ཚུལ། ཕྱི་མ་ལ་ཆེ་བའི་ལན་བྱུང་བ་ཚུལ་རྣམས་
མཆིམས་ཞིག་ཏུ་གསལ་ལ། རང་འགྲེལ་དུ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཁྱུ་པའི་སེམས་ཀྟོད་པའི་སེམས་ཡང་ཡིན་
ན་ཁྱུ་པའམ་ཁྱུ་དོགས་ཆེ་ཤིན་སྐྱུངས་ཉིང་རེ་འདྲིན་བྱུང་སྟོམས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་
བསྟོམ་པའི་དུས་མིན་ལ། ཀྟོད་པའམ་ཀྟོད་དོགས་ཆེ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་བཙོན་འགྲུས་དགའ་བ་ཡང་
དག་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་བསྟོམ་པའི་དུས་མིན་ཞེས་སོ་སོར་གསུངས་པ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་
བཀག་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། རང་ལྷགས་ལ་མདོའི་དོན་ཇི་ལྟར་འགྲེལ་དཔྱད།

ཉི་འོག་པས་གནས་ཡོད་ནི་སྟུག་བདེན་སོགས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་དང། གཞི་ཡོད་
ནི་དེ་ལ་རྒྱ་ཡོད་པ་ལ་བྱས་ནས་བདེན་པའི་རྣམ་པར་འདོད་ཀྱང། རང་ལུགས་ལ་རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། འདི་
ནི་གནས་ཡོད་དོ་འདི་ནི་གཞི་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པར་འཇུག་པ་གང་ཡིན་
པ་འདི་ནི་སྲིད་དོ་འདི་ནི་རིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །མདོ་སྡེ་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལུགས་
ལ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་རྩིས་བདུན་དུ་འདུ་ཡང་ཀུན་འབྱུང་གི་བྱང་ཚུལ་བཞི་ལྟ་བུ་གང་ཟག་གཅིག་གིས་
ཅིག་ཅར་དུ་རྟོགས་ཀྱང་རྟོགས་པའི་རྩིས་དཔག་ལྟ་བུ་སྒྲོ་སོ་སོ་བ་འདྲིག་པ་རང་ལུགས་དང་འབྲེལ། རྣལ་
འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པས་རྣལ་འབྱོར་བས་མངོན་དུ་བྱེད་ཆེ་རྣམ་པ་རེ་རེ་མངོན་དུ་
བྱེད་པར་གསུངས་སོ། །རང་འགྲེལ་དུ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་འདྲིག་ཚུལ་བཞི་གསུངས་པའི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་
མཆིམས་ཀླེག་ཏུ་གསལ་ལ། འདྲིག་ཚུལ་གཉིས་པ་ནི་འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས། སྤར་ནི་སྤར་ནས་མེད་པས་
མི་རྟག་པར་བཤད་ལ་ད་ནི་ཞིག་ནས་མེད་པས་མི་རྟག་པའོ་ཞེས་སྟོན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར། རང་དུས་སྐད་
ཅིག་གཉིས་པ་པན་མི་གནས་པས་དང། གང་ཟག་དེ་ཁྱར་གྱི་གཞོན་པ་ལྟར་འཇུག་པས་དང། ནང་གི་
བདག་མེད་པས་རང་འདོད་པ་ལྟར་བྱེད་པའི་བདག་མེད་པས་དང། འདི་ལས་འོངས་པས་དང། མ་འོངས་
པའི་དུས་ན་འབྱུང་བས་དང། རྒྱན་ཆགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱེ་བས་དང། སྦྱེད་པའི་བྱ་བ་ལ་གཙོ་བོར་ལྟར་
བས་དང། སྟུག་བསྐལ་སྤར་མ་ཞིག་པས་སྦྱི་མའི་འབྲེལ་བ་ཞིག་པས་དང། སྦྱེ་འདྲིག་གནས་གསུམ་དང་
བྲལ་བས་དང། འདུས་མ་བྱས་དགེ་བ་ཡིན་པས་དང། སྟུག་བསྐལ་རྒྱན་ཆད་པས་བདེ་བས་དང། ལམ་ངན་
པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པས་དང། རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་དང། བྱང་འདས་སྦྱབ་
པས་དང། སྲིད་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པས་རིམ་བཞིན་བཞག་ལ།

གང་སྤེལ་ལས། ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བརྟེན་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སློབ་དཔོན་གྱིས་སློབ་པའོ། །ཞེས་
པ་ལྟར་གསུམ་པ་སློབ་དཔོན་རང་གི་འདྲིག་ཚུལ་ནི། སྦྱེ་འདྲིག་ཅན་ཡིན་པས་དང། མི་མཐུན་པ་འདུ་
བྱེད་ཀྱི་སྟུག་བསྐལ་བས་དང། ནང་གི་བདག་དང་བྲལ་བས་དང། བདག་གི་མཚན་ཉིད་མེད་པས་དང།
ཀུན་འབྱུང་གི་བཞི་ནི། མདོ་ལས། ཉི་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་སྤང་པོ་འདི་དག་ནི། འདུན་པའི་རྩ་བ་ཅན་
འདུན་པ་ལས་ཀུན་འབྱུང་བ་འདུན་པ་དང་འབྲེལ་བ་འདུན་པ་ལས་རབ་ཏུ་སྦྱེ་བ་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལ་

བཞེན་ནས་རབ་སྐྱེ་ཐ་མར་བྱས་ཏེ། སྤང་པོ་ལ་ངའོ་སྟམ་དུ་བྱེ་བྲག་མེད་པར་ལུས་ལ་འདུན་པའམ་སྲིད་པ་
ནི་འབྲས་བུའི་ས་བོན་བཞིན་དུ་རྩ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་དང། ཡང་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་དུ་བྱེ་བྲག་
མེད་པར་ཡང་སྲིད་ལ་འདུན་པ་ནི་ལྷ་གྲུ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་ལ་རུང་ཟད་ཉེ་བས་དང། ལྷ་དང་མི་འདི་
ལྷ་བྱར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱེ་བྲག་དུ་འདུན་པ་ནི་རྩ་བའི་བཞིན་དུ་བྱང་པར་དུ་བྱེད་པས་དང། ཡང་སྲིད་དུ་
ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བ་ལ་སྲིད་པའམ་དམུལ་བར་དེ་མེད་པས་ལས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལ་འདུན་པ་
ནི་མེ་དོག་བཞིན་དུ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་རབ་སྐྱེ་སྟེ། བཞི་རིམ་བཞིན་འབྱེལ་བཤད་གཉིས་ལས་
འདིར་འདུན་པ་བཞི་པ་ནི་ཡང་སྲིད་པའི་མངོན་སུམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །སྔ་མ་གསུམ་ནི་བརྒྱུད་པའི་རྒྱ་
ཡིན་ནོ། །ཞིས་པ་ལྟར་དང། ཡང་འདུན་པ་དང་པོ་ལ་ང་འདི་ལྷ་བྱའོ་སྟམ་པ་དང། ང་འདི་འབྲའོ་སྟམ་པ་
དང། ང་ཁ་དོག་སོགས་སྔར་དང་མི་འབྲའོ་སྟམ་པ་དང། ང་བཟང་ངོ་སྟམ་པ་དང། ང་ངན་ནོ་སྟམ་པ་སྟེ་ལྷ་
དང། གཉིས་པ་ལ་ཉག་དུ་འབྱུང་ངོ་སྟམ་པ་དང། ཕྱིན་ཆད་མི་འབྱུང་ངོ་སྟམ་པ་དང། འདི་ལྷ་བྱར་འབྱུང་
ངོ་སྟམ་པ་དང། འདི་འབྲ་བར་འབྱུང་ངོ་སྟམ་པ་དང། དེ་ལྷ་བྱ་མ་ཡིན་པའམ་སྔར་དང་མི་འབྲ་བར་འབྱུང་
ངོ་སྟམ་པ་ལྷ་དང། གསུམ་པ་ལ་མི་ལྷ་བྱ་དེར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པ་དང། སྔར་ལྟར་འདི་ལྷ་བྱར་གྱུར་ཅིག་དང།
འདི་འབྲར་གྱུར་ཅིག་དང། དེ་ལྷ་བྱ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པ་བཞི་དང། བཞི་བ་ལ་མི་ལྷ་བྱར་གྱུར་
ཀྱང་ཅི་མ་རུང་སྟམ་པ་དང། འདི་ལྷ་བྱར་འདི་འབྲར་འདི་ལྷ་བྱ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་ཀྱང་ཅི་མ་རུང་སྟམ་པ་
བཞི་བྱས་ཏེ་འདུན་པ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱར་བ་ཀྱན་འབྱུང་སྲིང་པ་ཁོ་ནར་འདོད་པས་ཡིན་ལ། འགོག་ལམ་ཉོན་
མོངས་པ་དང་སྐྱེ་བའི་འཇུག་པ་མེད་པས་དང། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐལ་ཞི་བས་དང། གོང་ན་མེད་པས་
དང། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པས་དང། ལམ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་དང། ཡང་དག་པ་ངེ་ལྷ་བ་བཞིན་ཞུགས་པས་དང།
སོ་སོར་ངེས་པ་སྟེ་བྱང་འདས་སུ་ངེས་པས་དང། གཏན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བས་ངེས་འབྱིན། ཞེས་འགོག་
པ་དང། ལམ་ཟག་མེད་ལས་ཉམས་པ་མེད་པར་ཡང་བསྟན་ལ། ཐ་མ་ལྷ་བ་སྐྱུད་པ་བརྒྱ་དྲུག་གི་གཉེར་
པོར་སྐྱར་བ་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདོད་དོ། །ཤེས་པའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་རྣམ་པའམ་ཤེས་རྣམ་ལ་
ཤེས་རབ་དགོས་ལ། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ཁྱད་ཆོས་དང་རྣམ་པ་མཚུངས་ཞེས་པའི་རྣམ་པ་སེམས་སེམས་
བྱུང་གིས་དམིགས་པ་འཛིན་པའི་བྱེ་བྲག་ལ་བྱེད་པ་མདོ་སྟེ་པ་སོགས་དང་འབྲ་ཡང་སྦྱིར་རྣམ་པ་ལ་ཤེས་
རབ་དགོས་ཏེ། རྣམ་པ་འཛིན་སྟངས་ལ་སྐྱར་ན་བྱེ་མདོའི་ལུགས་འབྲེས་པ་དང། རྣམ་པ་ཡུལ་ལ་བྱས་ན་

ནམ་པ་འདྲིན་བྱེད་བཟུང་བྱ་གསུམ་བཤད་མི་ཤེས་པར་གསུངས་པས་སོ། །

འདི་ལ་འདྲིན་ཚུལ་མང་ཞེས་པ་རྒྱལ་སྤྱི་མཉམ་པ་གཞུགས་མེད་འདྲིན་པ་ལ་མི་དམིགས་པ་དང།
གཞུགས་སུ་སྦྱེ་བ་འདྲིན་པ་ལ་འདྲིན་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཆོས་ཤེས་མདོན་དུ་མི་བྱེད་ལ། འདྲིན་པ་བ་
འདྲིན་ཆགས་དང་བྲལ་ཡང་འདྲིན་པའི་ནམ་སྒྲིན་གྱི་སྤང་པོའི་ལྷག་མ་ལུས་པས་མདོན་དུ་བྱེད་པ་དང།
འདུས་བཟང་གིས་ཆོས་ཤེས་གྱི་འཇུག་ལྡང་གི་སེམས་འདྲིན་པ་ཁོ་ན་དང། ཡང་ན་དེའི་ཆོགས་པའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་གྱི་རྟེན་འདྲིན་པའི་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་གོང་མ་ན་མེད་པར་འདྲིན་ཚུལ་དག་ཡིན་ནོ། །རང་གི་
ཆོགས་པ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི། རང་འགྲེལ་
ལས། དེ་ཡང་འདྲིན་པ་ན་སྦྱོད་པ་ནི་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །གཞུགས་ན་སྦྱོད་པ་ནི་
ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་ས་ནམ་པར་ཆད་པ་ལ་དམིགས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཐོས་བྱུང་གི་སྒོ་དེས་འདྲིན་པ་དང་གོང་མའི་སྤྲུག་
བདེན་གཉིས་ཀ་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་ན་གཉིས་ཀའི་བདེན་པའི་ནམ་ཅན་དུ་འཇུག་པ་དང། དེ་སྒྲོམ་
བྱུང་དུ་འཇུག་རྒྱ་ཡོད་མེད་སོགས་མང་ལ། ཆོགས་སྦྱི་ཅམ་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ལྟ་བུ་
ཡ་གུལ་གང་ཡང་བདག་མེད་དུ་མ་རྟོགས་ན་དེའི་ཡུལ་ལ་ཡང་རང་ཆོགས་ལས་གཞན་པའི་ཡ་གུལ་མི་
ཡོང་པས། གང་སྤེལ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱུ་ཅིག་མ་གཉིས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་དང་འགལ་ལ། དེ་བདེན་པའི་ནམ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཀུན་རྫོབ་ཤེས་
པ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཡུལ་ཡིན་ན། དེ་དང་ཐ་དད་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ནི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་
མ་བྱུང་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་རང་དང་གཅིག་དུ་ཇུག་པའི་དེའི་ཡུལ་མིན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་དུ་ན་རྩ་བར། ཀུན་རྫོབ་ཡུལ་ནི་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་པའི་ལུང་དང་འགལ་བ་དང། སྒོ་ཤེས་བྱ་མིན་
པ་དང། ཆད་མ་ཆད་མའི་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པས་རང་གི་ཆོགས་པ་
རིག་པར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རིག་པའི་ཕྱིར་ན་རྩ་ཆོག་དང་མཐུན་ཆེད་མ་བྱུང་སྟེ། གཞི་བྱ་བ་ན་ཁྱོད་
ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་བྱབ་ཀྱང། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པས་ཁྱོད་ལ་དམིགས་པས་མ་བྱབ་

ཟེར་ཆོག་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་རྗེས་དཔག་གིས་རང་གིས་སྤང་ཡུལ་མ་རྟོགས་ཀྱང་རྗེས་དཔག་དེས་རང་གི་
སྤང་ཡུལ་རྟོགས་ཟེར་བ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཆོག་གོ། སྤོམ་ཆིག་ལས། གཞན་ཙམ་རིག་གསུངས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་
དགོངས། ཞེས་པའང་འདི་ལྟར་བཤད་དགོས་ཀྱི་སྤྱི་ལོག་མས་རང་གི་ཆོགས་པ་རིག་ན་ལྷགས་འདིར་
རང་གིས་རང་རིག་པའི་སྒོ་འདྲིལ་དགོས་པས་རང་རིག་དང་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་
ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ལོ། །

མཆིམས་མཛོད་ལས། དེས་ན་བྱེ་བྲག་རྒྱ་སྐྱབ་ལྟར་ན། བླ་མ་མཁའ་དང་བརྟག་མིན་གྱི་འགོག་
པ་ནི་བདེན་བཞིན་མ་འདུས་པར་འདོད་དེ། ཞེས་པ་ལྟར་འདུས་མ་བྱས་ལྷང་མ་བསྟན་ལ་བླ་མ་མཁའ་
དང་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་གང་རུང་དགོས་པས་སྟུག་བདེན་གྱི་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་ཆོས་བརྩ་
པོ་གང་རུང་མིན་ནོ། །རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཐམས་ཅད་ལས་ཅིག་ཅར་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བར་འཇུག་རྟོ། ཞེས་དང། གང་སྤེལ་ལས། ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ན་ནི་དེ་ལྟར་ནས་ཐམས་
ཅད་ལས་ཅིག་ཅར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འཇུག་ཏེ། ཞེས་པ་འདི་དག་གིས་གཅིག་ཅར་པ་མེད་
པ་གསལ་བར་བྱས་སོ། །མཆིམས་རྒྱུ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་ལ་སེམས་ཤེས་མེད་པར་གསུངས་
པ་དབྱེད་དགོས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་གཞན་
གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ལྷག་པར་ལྡན་པར་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་མཐོང་
ལམ་པ་ལའང་སེམས་ཤེས་དང་ལྡན་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། དག་བཅོམ་པ་སེམས་ཤེས་ཐོབ་
ན་འགོག་སྟོམས་ཐོབ་པའི་བྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །རྒྱན་བཅས་ལ་ཤེས་པ་བརྩ་དང་ལྡན་པ་ཡང་མི་དགོས་ཏེ།
སྟོམས་འདུག་རྟོགས་ལ་དབང་པོ་མ་རྟོགས་པའི་དག་བཅོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་རྒྱས་
པ་ལས་བྱུང་ཞེས་པ། བོད་འོག་གི་བདེན་བཞིན་རྣམས་པ་སོ་གཉིས་རྟོགས་པའི་ཟག་མེད་ལས་བྱུང་བ་ལ་
བྱེད་པས་མཐོང་ལམ་ལ་དམིགས་པ་མི་མཚུངས་པའི་ཤེས་པ་ཐོབ་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས།
རྣམ་པ་འདྲ་བ་ཁོ་ན་ཐོབ་ཅེ་ན་རིགས་རྣམས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང། འགྲེལ་བཤད་དག་ལས།
སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་རྣམས་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་པའི་ཐོབ་ཚུལ་སོགས།

ལམ་མཐའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་མེད་པའི་སྒྱུབ་བྱེད་གཉིས་གསུངས་པའི། ཕྱི་མ་མཐའ་དཔྱིད་དང་
སྒྲོམ་ཆོག་ལྟར་ལ། སྤྲུལ་མ་ནི་རང་འགྲེལ་ལས། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་སྒྲོན་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་མངོན་
པར་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པ་ནི། གང་སྤེལ་ལས། ཐོག་མ་མེད་པ་ཅན་གྱི་འཁོར་བ་ན་སྒྲོན་འཇིག་
རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀུན་འབྱུང་བ་དང། འགོག་པ་མངོན་པར་རྟོགས་ཤིང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
དང། སྤངས་པ་དང་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་སྒྲོན་མངོན་པར་རྟོགས་ཀྱི། ཞེས་པ་ནས། ལམ་གྱི་བདེན་
པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དག་ཏུ་མངོན་པར་མི་རྟོགས་སོ། ཞེས་པ་ལྟར་སྒྲོན་ཐོག་མེད་ནས་སྤྲུག་བདེན་
འགའ་ཞིག་ཤེས་པ་དང་ཀུན་འབྱུང་འགའ་ཞིག་སྤངས་པ་དང་བརྟགས་འགོག་འགའ་ཞིག་མངོན་དུ་བྱས་
པ་ཡོད་ཀྱང། ལམ་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་ཡང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའམ་ངོ་བོར་བསྐྱེད་ནས་བསྒྲོམ་པ་
མེད་པའི་དོན་ནོ། །མི་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་མི་རུང་ཞེས་པ། དེ་སྐབས་སུ་རང་
འགྲེལ་ལས། ཇི་ལྟར་ན་དེ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྒྲོན་གྱི་སྒོ་བ་དཔོན་དག་གིས་མི་སྦྱེ་ན་ཇི་ལྟར་
ཐོབ་ཅེས་བརྗེད་པའི་ལན་དུ་ཐོབ་པ་སྦྱེ་བས་དེ་ཐོབ་པོ། ཞེས་པ་དང། ཕྱོགས་སྤྲུལ་ཀུན་བརྟུས་ལ་བརྟེན་
ནས་མཐོང་ལམ་དུ་མཐུའི་སྒྲོན་མས་སྒྲོག་ཐུར་པ་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་དུས་སུ་མངོན་དུ་འཇུག་བར་འདོད་
པ་སོགས་ཤེས་ཆེད་ཡིན་ལ། དེ་དག་མཆིམས་ཞིག་ན་གསལ་ལོ། །

ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་བརྒྱ་དྲུག་པ་ད་ལྟར་བ་ཉེར་བསྒྲོགས་ལ་བརྟེན་པ་དེས་
དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་ཐོབ་ཀྱང། གཉིས་པ་ཡན་གྱི་ཟག་མེད་མི་ཐོབ་སྟེ། མཆིམས་མངོན་ལས།
དེ་ལའང་ས་ནི་གང་ལ་བརྟེན་པ་དེའི་རང་ས་དང་འོག་སས་བསྐྱེད་པ་ཐོབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་མི་ལྷོགས་པ་མེད་པའི་ས་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་མི་
ལྷོགས་པ་མེད་པའི་ས་བ་དང་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་དང་ས་གཉིས་པ་ཐོབ་ལ། ཞེས་རྗེས་ཤེས་དང་པོ་གསུམ་
མི་ལྷོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ཆེ་དངོས་གཞིའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་མི་ཐོབ་པར་གསུངས་པས་བརྒྱ་དྲུག་པས་ཟག་
མེད་དངོས་གཞི་གང་ཡང་མི་ཐོབ་ཅེས་ཀྱང་ཆོག་གམ་སྟུམ་ལ། དེས་ན་དེའི་ཆེ་སེམས་ཤེས་ཟག་མེད་མི་

ཐོབ་ཟེར་དགོས་ལ། དེ་རྩ་བ་དང་མི་འགལ་ཏེ། སྒྲོམ་ཆེག་ལས། འོག་མ་ཐོབ་ཚུལ་ཡིན་ཀྱང་དམིགས་
བསལ་ཡོད། ཅེས་པས་སོ། སྒྲོབ་པའི་མངོན་ཤེས་ལ་པོ་ཐོབ་བྱེད་ལ། བདུན་ཐོབ། ཅེས་པ་མངོན་ཤེས་ལ་
གསར་དུ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་འདོད་ཉོན་དགུ་པའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལྟ་བུ་དང། ཕྱིས་མངོན་དུ་
བྱས་བྱེད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱ་སྟེ། མཆིམས་མངོད་ལས། དེ་ཡང་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་ཞིག་གིས་ཐོབ་ན་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཞེས་ཟག་མེད་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་
གང་ཞིག་སྒྱུར་བ་ཟག་བཅས་དགོས་པས་སོ། མི་གཡོ་བ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ད་ལྟར་བ་ལ་
སྤྱག་ཀུན་ཆོས་ཤེས་མེད་དམ་སྟུམ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། མི་གཡོ་བ་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་
ཤེས་པ་མི་འཐོབ་སྟེ། སྤྱད་པའི་རྩེ་མོའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་སྤྱད་རྩེའི་གཉེན་པོ་དང་འབྲ་
བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། སྟེལ་སྒྲོམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་སྤྱག་ཀུན་ཆོས་ཤེས་མེད་པ་གནས་གཅིང་
གི་རྒྱར་སྒྲོམ་པས་ཡིན་ནམ་སྟུམ་སྟེ། སྒྲོབ་པ་དབང་པོ་སྒྱུར་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ད་ལྟར་བ་ལ་ཆོས་ཤེས་དགོས་པ་འབྲས་གནས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཙམ་པོ་བ་པལ་ཆེར་ཆོས་ཤེས་
ཀྱིས་བསྐྱས་པས་ཡིན་ནམ་སྟུམ།

མཆིམས་ཀྲིཀ་ལས། དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་ནི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང། གསུམ་པ་ནི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་
ལམ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པས། འབྲིང་དུག་སྟེལ་སོགས་ལ་གསུམ་ཆོན་རེ་རེ་དང་པོ་གཉིས་བར་
ཆད་མེད་ལམ་ལ་འདོག་གམ་སྟུམ་སྟེ། གསུམ་པ་ཟག་མེད་ནས་བཞི་པ་ཟག་མེད་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཆོན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང། འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་དག་ལས་ཁྱད་པར་ཟུར་དུ་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། སྒྲོམ་
ཆེག་ལས། སྟེལ་ཆོས་ཟག་བཅས་དེ་ཉིད་ཡིན་ནམ་དཔུང། གསུངས་པ་ཡང་དུག་སྟེལ་སོགས་ཀྱི་སྟེལ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནམ་དཔུང་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱུང་དུ་གསུམ་སྟེལ་གྱི་དང་པོ་གཉིས་བར་ཆད་མེད་
ལམ་དུ་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དངོས་སུ་གསུངས་པས་དཔུང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། གྲ་
ལྟའི་སྒྲོམ་ཆེག་དུ་ཟག་མེད་ཅེས་པ་མ་དག་སྟེ། ཟག་མེད་སྟེལ་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟག་ཅིག་མ་ནི་
བསྟེན་པས་བྱུབ། ཅེས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱང་སྟེལ་སྒྲོམ་ཡིན་པས་སྟེལ་སྒྲོམ་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཟེར་
གྱི་དེ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་མི་ཟེར་རོ། མི་གཡོ་བར་འཕོ་བྱེད་རྣམ་གྲོལ་བརྒྱུད་ནི་མི་སྒྲོབ་པ་

དབང་པོ་འཕོ་བྱེད་གྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་པོ་བརྒྱད་སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པ་ཡིན་གྱི་སྟོབ་པའི་མིན་ཏེ།
དེ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རེ་རེས་ཚོགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲའི་
སྟོབ་པ་དེ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་པོ་སྦྱེས་དུས་དབང་པོ་འཕོ་བྱེད་པས་ལྷག་མ་རྣམས་བརྒྱུད་དོན་མེད་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང། དེའི་ཆོ་གུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཐོབ་པ་ད་དུང་དབང་པོ་མ་འཕོས་
པས་ཡིན་ཟེར་དགོས་སམ་དཔྱད། འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དབང་པོ་འཕོས་མ་ཐག་པ་རྗེན་པོས་
བསྟུས་པའི་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ་ཡིན་ཀྱང། སྦྱིར་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ་མིན་ཏེ། འབྲས་བྱ་ཁྱད་པར་
ཅན་དུ་བྱེད་པའི་ལམ། དང་པོའི་ཉོན་མོངས་དང་པོ་སྤངས་པའི་རྗེན་པོའི་ལམ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པས་སོ། དེས་
ན་དགྲ་བཅོམ་སྲིད་ཉོན་ཅམ་ལས་ཉམས་མ་ཐག་པ་ལྟ་བུ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བྱ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ཡིན་
ཀྱང། དང་པོར་ཐོབ་པའི་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བའི་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་གཟུགས་ཉོན་སྤངས་
པའི་སྟོབ་སེམས་ལྟ་བུ་རྟེན་པས་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འདོག་གམ་སྟམ་སྟེ། མིན་ན་ཕྱིར་འོང་
འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་པའི་ས་མཚམས་དང་འགལ་ལ། དེས་ན་རང་འགྲེལ་ལས། འབྲས་བྱ་ཐོབ་ན་འབྲས་
བྱ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་མི་ཐོབ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ངས་སོ། ཞེས་པ། དང་པོར་གསར་ཐོབ་ལ་དགོངས་
ཟེར་ཚོགས་ལ། མི་བརྗོན་པ་ནི་ཁྱེད་མ་ཡིན། ཞེས་པ་དང་འགལ་ལམ་སྟམ་སྟེ། འབྲས་བྱ་གོང་མ་ཐོབ་
ཕྱིར་དུ་བརྗོན་པའི་སྦྱིར་པ་ཟག་བཅས་གྱི་དགོ་བ་ཡིན་པས་དེ་མ་བཟང་པ་ལ་བྱེད་ན་འདོད་ཉོན་དང་
པོ་ལས་ཉམས་པའི་དེ་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ་མ་ཡིན་པར་འཇུག་ཞིང་དེས་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་
གི་འབྲས་བྱ་སྤར་ཐོབ་ཆོ་འདོད་ཉོན་བདུན་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་དང་པོ་སྦྱང་བའི་
སྦྱིར་བའི་ལམ་ལྟར་ཟེར་དགོས་པས་དཔྱད་དགོས། རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་ཆགས་བྲལ་བའི་སྦྱིར་བ་དང་
ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་དེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་
པ་བརྒྱུད་མ་འོངས་པ་འཕྲོག་སྟེ། ཞེས་པ་སྦྱིར་བཟང་ཡིན་གྱི། དམིགས་བསལ་བྱང་སེམས་དང། བསེ་རུ་ལྟ་
བུའི་རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་གྱི་སྲིད་ཉོན་སྒྲོར་དགུ་སྟོང་བའི་སྦྱིར་བའི་ལམ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་ཁྱད་པར་
ལམ་གསར་དུ་ཐོབ་ཆོ་སེམས་ཤེས་མི་ཐོབ་སྟེ། དེ་དག་གི་སྦྱིར་བའི་ལམ་ལ་བརྩུ་བྱག་པ་ལམ་རྩེས་ཤེས་
དང་སྲིད་ཅེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་པོ་བརྒྱུད་འདོག་ལ། དང་པོ་བརྒྱུད་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཕྱི་མ་བརྒྱུད་གྱི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་མཉམ་དུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྦྱིར་བའི་ལམ་ནི་གང་གི་མཇུག་

ཐོགས་སུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྒྲེ་བའོ། ། ཞེས་དང། བྱད་པར་གྱི་ལམ་ནི་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ལམ་གང་
ཡིན་པའོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ལམ་བཞིའི་སྒྱུར་ལམ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡང་ཡོད་དེ། སྤེལ་
སྒྲིམ་གྱི་དང་པོའི་ཟག་མེད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲོབ་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་ཡང་བརྒྱད་ཐོབ་
པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། མིག་ནའི་མངོན་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་ཆེ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གཅིག་ཕྱ་ལས་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། མངོན་པར་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གཉིས་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
ན་མ་འོངས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འཐོབ་པོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་གང་སྤེལ་ལས། ཆོས་ལུང་མ་
བསྟན་པ་ནི་མ་འོངས་པ་འཐོབ་པ་མེད་དེ། ལུང་བསྟན་མིན་ཐོབ་ལྟན་ཅིག་སྒྲེས། ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
རོ། ། ཞེས་པ་ནི། ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་ཁོ་རང་མངོན་དུ་བྱས་ཆེ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་མ་འོངས་པ་སྟོན་མ་རྟེན་
པ་གསར་ཐོབ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པ། གོང་དུ་སེམས་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ཆུང་དུ་དང་ཆེན་པོའི་བྱད་པར། ཅ་
བ། རིན། འཁོར། རྗེས་འབྲང། སྟོབས་ལྷས། ཕྱེ་སྐབས་འཁོར་རང་འབྲེལ་མ་འོངས་པ་ཡོད་མེད་གསུངས་པ་
དང། འོག་དུ་གང་སྤེལ་ལས། རྟེན་པའི་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོན་ཏན་གང་ཡང་རུང་བ་གོམས་པས་ཡོན་
ཏན་གང་ཡང་རུང་བ་འཐོབ་པའོ། ། ཞེས་དགེ་བ་རྣམས་གོམས་སྟོབས་ཆེ་བས་རྟེན་ཐོབ་ཡོད་ལ་གཞན་
ལ་མེད་པར་གསུངས་པས་འབྲུབ་པོ། ། འོན་ཀྱང་མིག་ནའི་མངོན་ཤེས་མ་འོངས་པ་དང། དེའི་མ་འོངས་
པའི་ཐོབ་པ་སོགས་རྟེན་པ་ནི་ཆགས་བྲལ་གྱི་ཆེ་དངོས་གཞིའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟེན་པས། མངོན་ཤེས་སྤུལ་བ་
མ་གཏོགས་པ། ཞེས་པ་དང་མི་འགལ་ལོ། ། སྒྲིམ་ཆེག་ལས། འོག་མ་ཐོབ་ཚུལ་ཡིན་ཀྱང་དམིགས་བསལ་
ཡོད། ། ཅེས་པའི་དམིགས་བསལ་འདི་དག་ཡིན་ནོ། །

ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དག་ལ་སེམས་ཤེས་མི་ཐོབ་གསུངས་པ་སྒྱུར་བས་མི་ཐོབ་པས་རྒྱུད་ལ་མེད་
པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཆགས་བྲལ་གྱིས་ཐོབ་སྟེ། སྒྱུར་ལམ་སྐབས་སུ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པའི་མཐོང་ལམ་སྐད་
ཅིག་དང་པོ་ལ་སེམས་ཤེས་ལྟན་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་བྲངས་ཟིན་ཏོ། ། རང་འགྲེལ་ལས། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་
པའི་ལམ་ས་གང་ཡིན་པ་དང་ཞེས་པ་ནི་མི་ལྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་ཐུར་
ཆེ་སྒྲེ་འཕགས་གང་ཡིན་ཀྱང་མི་ལྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་མ་འོངས་པ་ཐོབ་པ་
ནས་སྤིད་ཅེའི་ཉེར་བསྟོགས་མངོན་དུ་ཐུར་ཆེ་སྤིད་ཅེའི་ཉེར་བསྟོགས་ཁོ་ན་མ་འོངས་པ་ཐོབ་ཅེས་པ་

ཡིན་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། ལམ་ས་གང་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་ལྷོགས་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ས་བའོ། །ཞེས་
དང། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་ཁོ་ནའི། ཞེས་པ་ནས། དེ་རྣམས་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཐོབ་གྱི་
གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཉེར་བསྟོགས་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་གཟུགས་
མེད་པ་རྣམས་སུ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས། སོ་སྦྱེ་ཉེར་བསྟོགས་དང་གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་མངོན་
དུ་གྱུར་ཆོ་གསར་དུ་ཐོབ་རྒྱུའི་སེམས་ཤེས་མ་འོངས་པ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རང་འགྲེལ་
ལས། དང་པོ་ཉིད་དུ་ས་གང་ཐོབ་པས་དེ་བའི་མ་འོངས་པ་འཐོབ་པོ། །ཞེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་
གིས་སྦྱེ་འཕགས་གང་གིས་འདོད་པ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་བར་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་ཆོ་རང་གི་གོང་སའི་
དངོས་གཞི་ཐོབ་ན་དེའི་ཆོ་རང་གི་གོང་སའི་དངོས་གཞི་དང་ཉེར་བསྟོགས་གཉིས་གའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་
ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་མ་འོངས་པ་ཐོབ་ཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་མི་ལྷོགས་མེད་
པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ནས་བསམ་གཏན་དང་
པོ་ཐོབ་པ་ན་མི་ལྷོགས་པ་མེད་པའི་ས་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཐོབ་པོ། །དེ་
བཞིན་དུ། ཞེས་པ་ནས། སྲིད་པའི་ཆེ་མོའི་བར་དུ་ཡང་དེ་དང་འབྲས་སྟེ། དེ་ཡང་སྲིད་པའི་ཆེ་མོའི་ས་བ་
དང་དེའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་ས་བ་ཐོབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དེས་ལམ་ཟག་
མེད་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་བར་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཆུང་དུ་སྒྲོར་གསུམ་གྱི་དངོས་
གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཆོ་རང་གི་གོང་སའི་ཉེར་བསྟོགས་རབ་དབེན་དང།
འབྲིང་གསུམ་གྱི་དེའི་ཆོ་དགའ་སྟུང་དང། ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་དེའི་ཆོ་སྦྱོར་མཐའ་དང། དགུ་བ་སྤངས་པའི་
ཆོ་གོང་སའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ན་དེའི་ཡང་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་མ་འོངས་པ་ཐོབ་གྱི་གཞན་
འོག་ས་དང་རང་སའི་དགེ་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་མི་ཐོབ་ཅེས་བསྟན་ཏེ། རྒྱལ་སྐུ་མ་
ལས། གང་གི་ཆོ་མི་ལྷོགས་པ་མེད་པའི་ས་ཟག་པ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆོ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་ཐོབ་པོ། །གང་
གི་ཆོ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིའི་ས་ལ་བརྟེན་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་ནས་ཟག་པ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆོ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་བསམ་གཏན་
གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱིས་བསྐྱས་པ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྣམས་དང་པོའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་ནས་

བརྟེན་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་བར་ཐོབ་སྟེ། ས་དེ་ནི་དེའི་ཆོ་དང་པོར་ཐོབ་སོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
ལམ་དགུ་བ་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་མ་འོངས་པ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་དངོས་གཞིས་བསྐྱུས་པ་ཡང་
ཐོབ་སོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཟག་པ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ས་བ་ལ་བརྟེན་པ་ནས་ཅི་ཡང་
མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཟག་པ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཐོབ་པའི་བར་སྐྱུར་བར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་དེ་ནི་དེའི་ཆོ་དང་པོར་འཐོབ་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་དེའི་ཆོ་གཉིས་པ་ཡན་གྱི་
ཉེར་བསྟོགས་མོས་པ་སོགས་གཏན་མི་ཐོབ་ལ། དེས་ན་སྟོབ་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་སྟོབས་ཀྱིས་གཟུགས་
མེད་དགེ་བ་གསར་དུ་རྟེན་པ་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་ཉོན་མོངས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཆོ་
ཡིན་ཟེར་དགོས་པ་འདྲ་ལ། གང་སྟེལ་ལས། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དགུ་བ་གང་ཡིན་པ་དེར་དེ་བའི་
ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་ལས་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྟོད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་རྟེན་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེའི་
དངོས་གཞི་ཉེར་བསྟོགས་ཅིག་ཅར་རྟེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། རང་ལུགས་རྒྱལ་སྐས་མ་ལྟར་བྱེད་དགོས་
ཏེ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། དེས་གཟུགས་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་ཆོ་གཟུགས་མེད་གྱི་དགེ་སེམས་རྣམས་ཅིག་ཅར་
མིན་ཀྱང་མི་ལྟན་པ་ལས་གསར་དུ་རྟེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། སྲིད་ཉོན་གྱི་
དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་པོ་བརྟེན་གྱི་ཆོ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་མི་ཐོབ་
པ་དེའི་གཉེན་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་མེད་པས་ཡིན་པར་གསུངས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་སྟེ། བཞི་བའི་ཉོན་མོངས་
དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཆོ་དངོས་གཞིས་བསྐྱུས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཐོབ་ན་སྲིད་ཅེ་དང་པོའི་
ཆོ་ཡང་ཐོབ་ཆོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་ཀའི་དངོས་གཉེན་ལ་དངོས་གཞི་ཟག་བཅས་མེད་པ་འདྲ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཟད་ཤེས་ཐོབ་ཆོས་ཀུན་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཐོབ་ཅེས་པས་ཀྱང། སྟོབ་པས་ཉོན་མོངས་སྤངས་ཆོ་རང་
གི་གོང་སའི་དགེ་བ་མ་གཏོགས་མི་ཐོབ་པ་ལུགས་ལ་བསྟན་སྟུམ་མོ། །

ལམ་ཟག་མེད་ནི་ས་གང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྦྱོར་བའི་ལམ་སོགས་བཞི་པོ་དེའི་
ཆོ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་ས་གང་ལ་བརྟེན་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དེ་དང་དེའི་འོག་སའི་ཟག་མེད་

ནམས་མ་འོངས་པ་ཐོབ་སྟེ། དཔེར་ན་སྤིང་ཆེའི་དངོས་གཞི་ཉིར་བསྟོགས་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་
བཞི་གང་རུང་མངོན་དུ་གྱུར་ཆེ་བཅུ་མེད་ས་དགྲུ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་མ་འོངས་པ་ཐོབ་པ་ནས་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞིས་བསྟུས་པའི་ལམ་བཞི་གང་རུང་མངོན་དུ་གྱུར་ཆེ་མི་ལྟོགས་མེད་དང་དང་
པོའི་དངོས་གཞིས་བསྟུས་པའི་ལམ་བཅུ་མེད་ཐོབ་པའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ས་གང་
ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བ་ལ་ཡང་ལམ་ཡང་སྦྱོར་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་ནམས་པ་གཉིས་ཡིན་ལ་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་གང་ཞིག་ཐོབ་པ་དེའི་ས་བ་དང། ས་འོག་མ་པའི་བཅུ་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་
ནམས་འཕྲོག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང། གང་སྟེལ་ལས། རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཛིག་རྟེན་
པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའོ། །སྦྱོར་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཆར་ཡང་
ངོ། །དེའི་ས་བ་དང་འོག་མའི་བཅུ་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་འཕྲོག་པོ། །

ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དཔེར་ན་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་ཉིར་བསྟོགས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་མངོན་
དུ་བྱེད་པ་འམ་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་བཅུ་པ་མེད་པ་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ན་རྣམ་ཤེས་
མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ས་གང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ལམ་དེ་
མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཆེད་ཀྱིས་རྟེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་ས་བ་དང། འོག་མ་མི་
ལྟོགས་པ་མེད་པའི་བར་ཐོབ་པ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པའི་གང་
བཅུ་གིས་མི་ལྟོགས་མེད་མངོན་དུ་གྱུར་ཆེ་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བཅུ་མེད་མ་འོངས་པའང་ཐོབ་སྟེ། དེའི་
ཆེ་སེམས་ཤེས་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མི་ལྟོགས་མེད་ལ་བརྟེན་པའི་རྟོ་རྟེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཆེ་
གཉིས་པ་ཡན་གྱི་བཅུ་མེད་མི་ཐོབ་པ། རྩ་བར། ཐོབ་པ་དེར་ཡང་འོག་མའང་ཐོབ། །ཅེས་པས་བསྟན་
ཏོ། །འདི་དག་ལ་དཔག་ན་དགྲུ་བཅོམ་མ་ཐོབ་པར་དུ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་མ་གཏོགས་འདོད་པའི་དགེ་
བ་ནི་གོང་མའི་དགེ་བ་མངོན་དུ་གྱུར་ཆེ་མ་འོངས་པ་ཐོབ་པ་མེད་དམ་སྟེ་དཔྱད།

ཞེས་པས་བསྐྱུས་པའི་ཡིན་ཏན།

རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། སྲིད་པ་ནི་གནས་སོ། །མི་སྲིད་པ་ནི་གནས་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་གནས་ལ་ཡོད་པས་བྱུང་། གནས་མིན་ནི་དགེ་སྤྲོད་གིས་ཆང་འཕྱང་བ་ལྟ་བུ་ལ་མི་རིགས་པ་བྱས་ཟེར་པས་དེ་འདྲ་བཞག་ཆོག་ལ། དེ་སྐབས་འདིའི་མི་སྲིད་པ་ཡིན་ཀྱང་སྲིད་མི་སྲིད་པ་མིན་ནོ། །གང་སྤེལ་ལས། གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་སོ། །ཞེས་དེ་ལ་ཆོས་བརྒྱ་གསུངས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲོད་ནས་དེ་གཉིས་གོ་ཚུལ་ཡོད་པས་དེ་དག་མཐུན་པའི་སྟོབས་སྟོབས་དང་པོར་འཛོག་གི་ཆོས་ལ་དེ་གཉིས་གང་རུང་གིས་བྱུང་བར་བསྟན་པ་མིན་ལ། ལྷགས་འདིར་སངས་འཕགས་ཀྱི་སེམས་ཤེས་ལྟ་བུས་པ་ལོ་ལོ་སེམས་ཤེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་དེ་ལ་ལྟན་པ་གནས་དང་། མི་ལྟན་པ་གནས་མིན་དུ་གོ་བས་སྟོབས་དང་པོར་བཞག་པ་མ་གཏོགས་སེམས་ཤེས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་གནས་དང་གནས་མིན་པ་གང་ཡང་འཛོག་མི་རུས་སམ་སྟམ་སྟེ་དབྱུང་། དེ་སྟོབས་དང་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གནས་དང་གནས་མིན་དེའི་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་ན། དེ་སྟོབས་ལྟག་མ་དག་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གང་སྤེལ་ལས། འདོད་པ་དང་མོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་མོས་པ་ནི་སེམས་བྱུང་དང་། ཁམས་ནི་གང་སྤེལ་ལས། དེ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་བྱུང་པར་ཅན་དེ་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པས། སྟོན་གོམས་པས་བྱུང་བའི་སེམས་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་འཛོག་ལ། གོང་མས་འཇུག་པ་ལྟར་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་འཛོག་གོ། །འདིར་དབང་པོ་ལ་དད་སོགས་དང་། གོང་མས་དབང་པོ་ཉར་གཉིས་བཞག་གོ། །ཟག་ཟད་ལ་ཤེས་པ་བརྒྱ་བཞག་པ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། ཟག་པ་ཟད་པ་ན་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཤེས་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཐོགས་མི་མངའ། ཞེས་པ་སྟོབས་རང་རང་གི་ཡུལ་ལ་བཞེད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མིན་ནོ། །སྲིད་མེད་བྱུང་བ་འཇུག་ལ་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་འདིའི་དེ་ཆོན་པོ་ཆེ་ནས་སྲིད་མེད་བྱུང་བར་སྟོབས་སྟུ་མ་སྟུ་མ་བརྒྱས་ལྷགས་པའི་སྟོབས་ཀྱི་མིང་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས་སོ། །སྐྱེ་བམ་པོར་འདོད་ཕྱིན་འདི་ལྟར་ཡིན་ནོ། །གསུངས་པ། གདོས་བཅས་སུ་འདོད་ན་འབྱུང་བའི་བྱུང་པར་དང་། བམ་པོར་མི་འདོད་པས་སྐྱུའི་གསང་བའི་ལེའུ་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྤྲོ་བ་འབྲེགས་

པ་སོགས་སྤྱི་འདོད་དགོས་པར་ཡང་བསྟན་ནོ། །

སྒྲིམ་ཆོག་ལས། ཐུགས་རྗེའི་བྱད་ཆོས་དྲུག་གོ་ཙམ་བར་གསལ། །གསུངས་པ། རོ་བོ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་པ་བྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་དྲུག་ཡིན་ལ། གཞན་རྣམས་ལས་བྱད་པར་ལྟ་བུས་པ་ཆེན་པོར་འཛོག་བྱེད་གྱི་བྱད་པར་ཡིན་པས་མི་འདྲ་ལོ། །དན་ཉེ་སྐབས་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པས་ཆགས་སྤང་གི་བག་ཆགས་མ་སྤངས་པར་གསུངས་པ། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལས། སྟོན་ཉོན་མོངས་སྤྱད་པའི་དབང་གིས་ལྷས་ངག་གི་གཡོ་བ་འཇུག་པའི་རྒྱ་རྒྱས་པ་ལ་གསུངས་པས། དེ་ཐོབ་པ་ཆད་པས་མ་སྤངས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །མཐུ་སྟན་ཆོགས་བཞི་ནི། ཕྱིའི་ཡུལ་སྤྱུལ་སྤྱུར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས་པ་དང། ཆོ་གཏོང་འཛོག་དང། ཅིག་པ་སོགས་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་ཐག་རིང་བར་ལྷུར་དུ་གཤེགས་ཆུང་དུ་རྒྱལ་ཕྱན་ལ་འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་འཇུག་པ་དང། ཡ་མཚན་ནར་མ་མཐོ་དམན་མཉམ་པར་གཤེགས་ཤིང་ལོང་བས་མིག་ཐོབ་པ་ལ་མངའ་བརྟེན་པ་བཞི་ལོ། །སྒྲོབས་པ་སོ་རིག་གི་ཡུལ་དུ་ལྷུར་པའི་ལམ་ཤེས་པ་དྲུག་གི་ཡུལ་དུ་གསུངས་པ་གཙོ་ཆེ་བས་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། ལམ་སྒོས་པ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་བཟུང་ངོ་། །ཞེས་ཟག་བཅས་ཀྱང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདིར་འདོད་པ་ནས་སྲིད་ཅེའི་བར་སོང་འོང་གཉིས་གྱིས་མཐུན་པར་བྱས་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ་འཕེལ་བ་ཆུང་དུ། གཉིས་པ་ལ་ཞུགས་པ་འབྲིང། གསུམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཆེན་པོ་འམ་རབ་དང། དེའི་མཐར་བཞི་པ་ལ་ཞུགས་པ་རབ་མཐར་འཛོག་ལ། གོང་མས་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ལ་ལུགས་འབྱུང་བསྒྲོག་དུ་འཇུག་པ་འཕེལ་བ་ཆུང་དུ། ལུགས་མཐུན་རེ་རེ་བར་བརྒྱལ་བའི་ཐོད་ཀྱལ་འབྲིང། ལུགས་བསྒྲོག་དུ་དེ་ལྟར་བརྒྱལ་བ་རབ་བམ་ཆེན་པོ། དེའི་མཐར་བསམ་གཟུགས་བརྒྱན་གང་བྱུང་ཡང་རབ་མཐར་འཛོག་པས་དེ་ལ་བསམ་གཟུགས་བརྒྱན་ཡོད་ལ། གོང་འོག་གང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་དེའི་རྣམས་རྒྱན་ཕྱི་མ་རྣམས་ལ་རབ་མཐའ་ཟེར་གྱི་འཕེལ་པ་རབ་གྱི་མཐར་བྱུང་མ་ཐག་པ་མི་དགོས་སྟེ། རྟོན་པ་དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་བྱང་འཕགས་ལ་རབ་མཐའ་རྒྱད་ལ་ཡོད་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུགས་འདིར་ཡང་མངོན་ཤེས་ལ་མངོན་སུམ་དགོས་སྟེ། ཙམ་པར། མངོན་དུ་བྱ་བ་ཡི། །མངོན་ཤེས། ཞེས་དང། གང་སྟེལ་ལས།

དེ་མངོན་དུ་བྱ་བ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའོ། ཞེས་དང། དེ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཞེས་
རེ་རེ་ལ་སྒྱུར། ཞེས་དང། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། དེ་མངོན་དུ་བྱ་བ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་འདོད་པ་དང་སྲིད་ཅེའི་ཟག་ཟད་མངོན་ཤེས་ནི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ན་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་ཡིད་མངོན་དེ་དག་འདྲིལ་པ་ལས་
དེ་དག་ལ་འགོག་བདེན་རྟོགས་པའི་ཟག་ཟད་མངོན་ཤེས་མེད་ཟེར་དགོས་ལ། འགོག་བདེན་རྟོགས་
པའི་ཟག་ཟད་སྟོབས་ལ་འདོད་པ་དང་སྲིད་ཅེའི་སས་བསྐྱེད་ཡོད་པས་སངས་རྒྱས་ས་ན་རྟོག་པ་ཡོད་
ཀྱང་འཁྲུལ་ཤེས་ཡོད་མི་དགོས་ཏེ། རྟོག་པ་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱིས་བྱུང་པ་འདིར་མ་ཟད་གོང་མས་ཀྱང་མི་
འདོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དབུ་མ་ལྷུང་རིགས་གཏེར་མཛོད་ལས། རྒྱན་མཐའ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་མ་རིག་པ་
དང་དེའི་བག་ཆགས་གང་རུང་གིས་བསྐྱེད་པ་མ་ཞུགས་པར་གསུངས་ལ། རྣམ་འབྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པའི་
མཐའ་དཔྱོད་ལས། དེར་ཐལ། རྒྱན་མཐའི་སྡེ་རོལ་གྱི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་རྒྱན་མཐའི་རྟོག་པ་སྤང་
ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། དེས་ན་དེ་དག་གི་རྟོག་པ་ལ་ཡུལ་དེ་དང་གཅིག་མ་ཡིན་
བཞིན་དུ་གཅིག་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་ཆ་སྤང་ཡང་ཆ་དེ་དོན་དེ་དང་གཅིག་དུ་མ་སྤང་ཟེར་དགོས་སམ་སྟུམ་
མོ། སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ལ། བྱང་ས་ལས། གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡང་
མཐུན་ཏོ། ཞེས་པ་ནས། ས་རོལ་གྱི་སེམས་མཐུན་པ་གཅིག་ཁོ་ནས་སེམས་ཅན་མང་པོ་གང་དག་གིས་
སེམས་གང་ཡིན་པ་དང། ཇི་ལྟ་བུ་དང། ཅི་འདྲ་བ་དང། ཇི་སྟེད་ཉེ་བར་གནས་པ་དེ་ཡང་ཅིག་ཆར་ཡང་
དག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མཐུན་ནས་སོ། ཞེས་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་མེད་པའི་
སེམས་ཤེས་པས་དེ་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་ཚུལ་ཀྱང་མེད་ལ། གཅིག་གིས་སེམས་མང་པོ་ཅིག་
ཆར་མཐུན་པ་དང། གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པས་དེའི་ཡུལ་ལ་ཤེས་པ་དགོས་མི་དགོས།
དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡོད་མེད་སོགས་དོགས་གནས་མང་བས། རྩོམ་ཆོག་ལས། དཔུང་གཞི་ཆེ།
གསུངས་ལ། དེའི་ལྷགས་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སེམས་ཤེས་སྒྱུར་བ་སྐྱད་ཅིག་བཅུ་བཞི་དགོས་པར་མ་གསུངས་
པས། དེའི་ལྷགས་ཀྱི་སེམས་ཤེས་འདི་བའི་ལྷགས་ཀྱི་སྒྱུར་བའི་གནས་སྐབས་ལ་འདྲིལ་པ། རྩོམ་ཆོག་ལས།
འདི་བའི་སྒྱུར་བར་བྱས། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ཏེ་དཔུང།

བསྐྱེད་མཐའི་ལྷ་ས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ཆེ་མངོན་ཤེས་མ་ཐོབ་སྟེ། དེའི་ཆེ་གཟུགས་
ཀྱི་སྒྲིབ་བྱུང་དགེ་བའང་མ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མར་ཐོབ་ཟིན་འདྲེས་པ་ཆགས་བྲལ་
གིས་ཐོབ་ཅེས་པ་སྒྲིབ་བྱུང་གི་དངོས་གཞི་ཐོབ་ཆེ་རྟེན་པའི་དོན་ཡིན་ལ། མ་འདྲེས་པ་ནི་སྤྱི་རྟེན་མ་
སྒྲིབ་བ་ལ་བྱའོ། །སྤྱི་ཆེག་ལས། སྤྱི་གནས་འཆི་འཕོ་གཉིས་ལ་བྱ་བ་ཉེ་བཞི། །ཞེས་པ་སྤྱི་གནས་ཟག་
ཟད་གཉིས་ལ་བྱ་བ་ཉེ་བཞི། །ཟེར་དགོས་ལ། མིག་ནའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་སྒྲིབ་བ་བསམ་གཏན་གྱི་
དངོས་གཞི་སྒྲོམ་སྟོབས་ཀྱིས་རང་ཡུལ་ལ་ཉེ་བར་འཛོག་པས་བྱ་བ་ཉེ་ཡིན་ཀྱང། བྱ་བ་ཉེ་ལ་བྱང་ཕྱོགས་
ནང་ཆོན་གྱི་དེ་མི་དགོས་པ་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྷ་དང་འབྲའོ། །མངོན་ཤེས་ལ་ཤེས་རབ་མི་དགོས་སྟེ།
མཐའ་དཔྱད་ལས། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །རང་འགྲེལ་ལས། དེ་
ནས་སྤྱི་དཔེ་བར་མའི་སྐད་ཅིག་བྱ་བ་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་རྗེས་བྱ་བ་ཀྱི་མངོན་ཤེས་གསར་
དུ་བསྐྱབས་ནས་མངོན་དུ་བྱས་ཆེ་རང་གི་སེམས་འགག་མ་ཐག་པ་ནས་ལྷགས་བསྐྱོག་དུ་བྱ་བ་ཉེ་རང་གི་
བར་སྤྱི་དཔེ་བར་གྲུབ་ཆད་དུ་གསུངས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཐོབ་དུས་མིན་ནོ། །གསེར་འབྲེང་ལས། དེ་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་སྤྱི་
རང་རང་གིས་མ་སྒྲིབ་པ་བྱ་བ་པ་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་པ། རང་འགྲེལ་ལས། སྤྱི་ཉམས་སུ་སྒྲིབ་བ་ཁོ་ན་
བྱ་བ་གནས་གཙང་མ་རྒྱུ་སྤྱི་རྟེན་ཞེ་ན། ཐོས་པས་ཉམས་སུ་སྒྲིབ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་འདི་
ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་མི་ཤེས་པས་དེ་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་
བ་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུ་ཡང་དེ་མིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གང་སྟེལ་ལས། འཆི་འཕོ་བ་
དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་སྟེ། འདི་ནི་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་པར་ཤེས་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་དང། འདི་ལྷར་གསུམ་
ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་གཟུགས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། འཆི་འཕོ་སྐྱེ་ཤེས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་
ལ་ཆོས་བྱ་བ་ཉེ་ཡོད་པར་ཐལ་པ་དང། མིག་གི་མངོན་ཤེས་དེ་མངོན་ཤེས་དུག་པོ་གང་རུང་མིན་པ་གོང་
འོག་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ལོ། །གང་སྟེལ་ལས། འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པས་ནི། བར་ལ་ཀྱན་དུ་ཚོངས་
པ་བསྐྱོག་པར་བྱེད་དོ། །ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པས་ནི། འདི་ལས་སྤྱི་དཔེ་གཞན་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་ཕྱི་མའི་
མཐའ་ལ་ཀྱན་དུ་ཚོངས་པ་སེལ་བར་བྱེད་དེ། ཞེས་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ད་ལྷར་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་
བར་ལ་དང། ཟག་ཟད་སྤྱི་ཤེས་པར་བྱ་བ་རྒྱ་མཐེད་དོ། །སྤྱི་པ་སོགས་འདྲེན་པས་ཕྱི་མཐའ་ལ་ཚོངས་པ་
བསྐྱོག་པར་སྐྱེད་ལྷན་བྱུང་པར་ཅན་ལྷར་གསུངས་ལ། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། སྤྱི་མས་ནི་བདག་དང་གཞན་

གི་རྒྱད་པ་མཐོང་ནས་ཀུན་ཏུ་སྒྲོ་བ་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བར་མས་ནི་གཞན་ཁོ་ནའི་སྟེ་དེ་ལྟར་ཀུན་ཏུ་སྒྲོ་ན་གསུམ་པས་ཡང་དག་པའི་དོན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པར་བས་གང་ཟག་གཞན་གྱི་ཕྱི་མཐའ་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྒྲེ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་བཞིན་པའི་ཁ་དོག་སོགས་མཐོང་ནས་འདི་དག་གི་ཕྱི་མཐའ་འཆི་བ་དང་སྒྲེ་བ་ནི་འདིའོ་སྐྱུམ་པའི་ཡིད་ཤེས་འབྲེན་པས་ཕྱི་མཐའ་ལ་དང། གསུམ་པས་རྒྱད་པ་དེ་དག་དང་བྲལ་བའི་ཆ་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པས་བར་ལ་ཚོངས་པ་བསྒྲོག་པར་གསུངས་པ། ཅ་འགྲེལ་དང་མཐུན་པས་རང་ལུགས་ཡིན་ནོ། །

སྒྲོམ་བྱུང་གི་སྐྱུལ་བ་ཕྱིར་སྒྲེ་མཆེད་དགོས་པར་མ་ཟད་སྒྲེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐྱུལ་བ་ལ་ཡང་ཕྱིར་སྒྲེ་མཆེད་དགོས་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྒྲེས་པས་ཐོབ་པའི་སྐྱུལ་བའི་སེམས་ནི། ཞེས་པ་ནས། སྒྲེ་མཆེད་དགྲ་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་དང་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་པོ་ནི་སྐྱུལ་བར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་ལྟ་སྟེ་སོགས་ཀྱིས་རང་ཉིད་མིའི་རྣམ་པར་སྐྱུལ་ཆེ་མའི་ལུས་དང་མིག་དབང་སོགས་སུ་སྐྱུལ་བ་དེ་ཕྱིར་སྒྲེ་མཆེད་ཡིན་ཡང་རང་གི་མིག་དབང་སོགས་ཀྱི་རྟེན་བྱས་ཏེ་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་ཏུ་སོང་བས་སྒྲེ་མཆེད་དགྲ་པར་བཤད་ཀྱི། དབང་པོ་སྐྱུལ་ན་སྟོན་མེད་པའི་སེམས་ཅན་འབྱུང་བར་ཐལ་བས་དབང་པོ་སྐྱུལ་བ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་སྟེལ་ལས། སྐྱུལ་བ་སྒྲེ་མཆེད་བཞི་བ་དེ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དང་ཐ་མི་དད་པར་སྒྲེ་བ་སྟེ། རང་གི་ལུས་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྒྲེ་མཆེད་དགྲ་བར་བཤད་དོ། །དབང་པོ་ནི་སྐྱུལ་བར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ལས་སྒྲེས་པ་དང་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱུལ་བ་ནི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བར་མི་རིགས་སོ། །དབང་པོའི་རྟེན་ཅམ་སྐྱུལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། གལ་ཏེ་སྒྲེ་མཆེད་དགྲ་པ་སྐྱུལ་བར་བྱེད་ན་དབང་པོ་སྐྱུལ་བའི་ཕྱིར་རི་ལྟར་སྟོན་མེད་པའི་སེམས་ཅན་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྟ་རང་དང་གཞན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བའི་སྐྱུལ་བ་གཞུགས་དང་བྱི་དང་རོ་དང་རེག་བྱའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་ཐ་མི་དད་པར་གནས་པ་དེའི་ཕྱིར་སྒྲེ་མཆེད་དགྲ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡི་དབང་པོ་ནི་སྐྱུལ་བར་མི་བྱེད་དེ། འདི་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས། སྐྱུལ་བ་སེམས་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་གང་ལས་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་ལས། སྐྱུལ་བ་སེམས་དང་བཅས་པ་ཞེས་བརྗོད་པར་

བྱ་བའམ་སེམས་མེད་པ་ཞེས་བརྟེན་པར་བྱ། སྒྲུལ་པ་སེམས་མེད་པའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། ཞེས་སེམས་
མེད་པར་གསུངས་པས། མཆིམས་ལྷོག་ལས། དེས་ན་འདི་ནི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་སྒྲེས་ཐོབ་ནི།
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྒྲེས་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲུལ་བ་ལ་སེམས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དབྱེད་དགོས་ཏེ། སྒྲུལ་གྱི་ཡུང་དེ་
དག་སྒྲེས་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲུལ་བ་བཤད་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང། སྒྲེས་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲུལ་སེམས་ཀྱིས་དབང་
པོ་སྒྲུལ་ན་སྒྲོན་མེད་པའི་སེམས་ཅན་འབྱུང་བར་ཐལ་བ་དང། ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱང་སྒྲུལ་ཆོག་པར་འགྱུར་
པས་སྒྲེ་མཆེད་དགྲུ་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལ། དགྲུ་པར་གསུངས་པ་སྒྲེས་ཐོབ་སྒྲུལ་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་
དགོངས་ལ། སྒྲུལ་བ་ལ་གང་ཟག་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཟེར་བ་འང་མི་འཐད་དེ། སྒྲུལ་བ་ཡིན་ན་གང་གིས་སྒྲུལ་
པའི་སེམས་དེའི་ཡུལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།

སྒྲུལ་བ་ལ་གང་ཟག་མེད་ན་འདུལ་བར་སྒྲུལ་བ་བར་ཆད་དུ་གསུངས་པ་སོགས་དང། ཞིང་
གཞན་གྱི་སྒྲོན་པ་སྒྲུལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཞེ་ན། འདུལ་བར་གསུངས་པ། རྒྱལ་སྐྱེས་མ་ལས། བདག་
ཉིད་སེང་གེར་བསྐྱར་བའམ་ཞེས་པ་ལྟར་རང་ཉིད་སྒྲུལ་གཞི་བྱས་ན་ལུས་གཞན་དུ་སྒྲུལ་བ་ལ་ཆོག་སྟེད་
བྱས་པའི་མིང་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་དེ་སྒྲུལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐའ་དཔྱོད་ལས། སེང་གེར་སྒྲུལ་
ཀྱང་སེང་གེ་མ་ཡིན་པས་གང་ཟག་མ་སྒྲུལ་ཀྱང། སྒྲུལ་གཞི་གང་ཟག་ཡིན་ཀྱང་གང་ཟག་དེ་མ་སྒྲུལ་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་རེའི་པར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱད་པར་འཛམ་གླིང་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱའི་ཤུག་
ཐུབ་པ་པན་ཚུན་སྒྲུལ་བྱ་སྒྲུལ་བྱེད་དུ་གསུངས་པ་བྱེ་སྒྲུ་བྱི་རབས་པ་འགའ་ཞིག་གི་ལུགས་ཡིན་ཅེས་
ན། ཐུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། ཟླ་པ་ཐ་དད་ཀྱི་གཞུང་ལས་ཀྱང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲུལ་བར་བཤད་པ་ཡོད་དེ།
ཞེས་སོགས་དང་ཨི་འགྲིག་སྐྱམ་ལ། ཡང་ན་འོག་ནས་འཆད་འགྱུར་ལྟར་པན་ཚུན་གཅིག་གཅིག་གི་སྒྲུལ་
བ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་ཅེས་ན་ཨི་ཆོག་གམ་དཔྱད། བྱེ་སྒྲུ་སྐྱ་རབས་པས་སྒྲུལ་བ་སྒྲེ་མཆེད་བཞི་ལས་མི་
འདོད་པས་ཤུག་ཐུབ་པ་ཞིང་འདིར་བཞུགས་ཆེ་ཞིང་གཞན་གྱི་དེ་སྒྲུལ་བ་ཡིན་པས་གཟུགས་དང། ཞིང་
གཞན་ན་བཞུགས་ཆེ་ཞིང་འདིའི་སྒྲོན་པ་ཡང་གཟུགས་སུ་འདོད་མོད་ཀྱང། འཛམ་གླིང་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱའི་
ཤུག་ཐུབ་པ་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་གང་ཟག་ཡིན་ཏེ། ཞིང་འདིའི་ཤུག་ཐུབ་པ་ཞིང་གཞན་དུ་ཐེབས་ཆེ་ཞིང་
འདིའི་སྒྲོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ད་ལྟའི་སྟོང་གསུམ་པོ་འདི་ཞིང་འདིའི་ཤུག་ཐུབ་པ་གཅིག་བྱའི་འདུལ་

ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང། ཡིད་མགྲོགས་འགྲོ་བའི་རྩ་འཕྱུལ་མངའ་པའི་ཕྱིར་དང། དེའི་ལྷའི་མིག་གིས་
འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་གངས་མེད་པར་གཟིགས་ནས་འགྲོ་བའི་དོན་གང་ན་ཡོད་པ་དེར་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་
རོ། དེ་ལ་དགོངས་ནས་རང་འགྲེལ་ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ་གཞན་དུ་སངས་རྒྱས་དག་མི་འབྱུང་ངོ། ། ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱི་མཐུ་ཐོགས་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་དུ་འོང་ངོ། ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གཅིག་ཁོ་
ནས་ཐམས་ཅད་དུ་སྟོད་དོ། ། ཞེས་སོགས་ཆགས་འཛིག་མི་གཅིག་པར་སངས་རྒྱས་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་
འབྱུང་མི་འབྱུང་གི་ལྷགས་གཉིས་བཀོད་ནས་དབྱུང་བྱར་གསུངས་ལ། མཆིམས་ཁྲིཀ་དུ་འབྱུང་བ་ལེགས་
པར་གསུངས་སོ། ། འོ་ན་ཞིང་འདྲིའི་ཤྱུ་ཐུབ་པ་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་གཟུགས་ཤིག་ཀྱང་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། སྤར་སྟོར་ལམ་ཤེས་པར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། ། རྒྱུད་སྟེ་སྟེ་རྣམ་སོགས་ལས།
འཛམ་གླིང་གྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱར་མཛད་པ་བརྒྱ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དང། ཡབ་ཟས་གཙང་སོགས་གྱེ་བ་ཕྲག་
བརྒྱ་ཡོད་པར་གསུངས་པ། དེ་དག་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་ཡིན་ན་སྟེས་རབས་སོགས་དང་འགལ་བ་དང། རྟོན་
པ་གྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ཡང་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་ལ། རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་ན་གང་ཟག་ཡིན་པར་འགྱུར་པའི་ཤྱུ་
ཐུབ་པ་གྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་ན་སྟུལ་བ་གཟུགས་སུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བས། དུམ་དང་སྟོན་
གྱི་སྟོབ་དཔོན་རིང་འཕུར་སོགས་སངས་མ་རྒྱས་གོང་ནས་འདས་པས་ཞིང་གཞན་གྱི་དེ་དག་རྟོན་པའི་
སྟུལ་བ་གཟུགས་དང། ལྷ་སྟེ་ལྷ་བུ་རྟོན་པའི་རྩ་འཕྱུལ་གྱིས་དེར་ཐེབས་པ་ཡང་ཡོད་སྟུམ་ལ། དེ་ལྟར་བྱས་
ན་ཞིང་གཞན་དུ་མཛད་པ་བརྒྱ་གཉིས་མཛད་ཀྱང་མཛད་པ་དེའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ལས་དངོས་མིན་ལ།
ཅིག་ཅར་ཞེས་པ་འང་དུས་རགས་པ་མཉམ་པས་ཡིན་གྱི། ཞིང་གཞན་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་རྗེས་སུ་མཛད་
པ་ཡིན་བྱས་ན། ཐུབ་མཐའི་ངེས་ལན་ལས། ཞིང་གཞན་གྱི་རྟོན་པ་རྣམས་ཕྱིར་སྟེ་མཆེད་དུ་སྟེ་བ་འང་སྟེ་
བའི་བཀོད་པ་སྣ་ཆོགས་སུ་རྟོན་ཚུལ་སྟོས་མ་མཐུན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པས། ཞེས་སོགས་གྱི་དགོངས་
པར་ཨི་འགྲོ་སྟུམ་སྟེ་དབྱུང་པར་བྱའོ། ། སོ་སོ་ལ་ཞིབ་ཆ་དགོས་ཞེས་པའང་དེ་ཡིན་སྟུམ།

གོང་མའི་ལྷགས་ལ་ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱན་ལས། སྟུའི་སྟུལ་བ་དང་གསུང་གི་སྟུལ་བ་དེའང་
རང་དང་གཞན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་དང་མ་འབྲེལ་ཡང་ངོ། ། ལྷགས་གྱི་སྟུལ་པ་ནི་རང་དང་གཞན་
དང་འབྲེལ་བ་ཁོ་ནའོ། ། ཞེས་སྟུའི་སྟུལ་བ་རང་གཞན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་རྣམས་མཛོད་ལྟར་

གསུངས་ནས། གསུང་གི་སྤྱུལ་བ་བདག་གི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་ནི་ཚངས་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་མཐའ་ཡས་
པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་གོ་བར་མཛད་པའོ། །གཞན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་ནི་གང་གིས་ཉན་ཐོས་
ལ་སོགས་པ་ཆོས་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབྱངས་ཀྱིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྟོན་པ་སྟེ།
དཔེར་ན་འཕགས་པ་རབ་འབྱོར་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བཞིན་ནོ། །མ་འབྲེལ་བ་ནི། རོལ་མོའི་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དང་། གཟུགས་སྣང་བ་ཐམས་ཅད་དང་། ཉམ་མཁའ་ལས་ཀྱང་ཆོས་སྟོན་པའི་སྤྱོད་ལྟུང་བར་མཛད་
པའོ། །ཐུགས་ཀྱི་སྤྱུལ་བ་ནི། བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཚུད་པའོ། །གཞན་གྱི་འང་དེ་ལྟར་
སེམས་ངེས་པར་འཇིན་པ་སྟེ། གང་གིས་ཤེས་རབ་དམན་པས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱང་སོ་སོར་རྟོགས་པར་མཛད་
པ་དང་བླན་པ་ཉམས་པ་རྣམས་ཀྱང་བླན་པ་ཐོབ་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ལ། སྐབས་འདིར་
གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་དེ་དག་སྤྱུལ་བར་མི་འདོད་དོ། །སྟོམ་བྱུང་གི་ལྷའི་མིག་ན་གཉིས་ཀྱིས་རང་ཡུལ་
ཐག་རིང་བ་སོགས་མཐོང་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་མཐོང་ལ་སྤྱིར་མིག་ན་དང་དེ་ལ་
བརྟེན་པའི་ཤེས་པས་མི་མཐོང་བེར་དགོས་སོ། །

སྤྱིས་པ། །མ་འབྲེས་རིན་ཆེན་ཏོག་མཛེས་མདོན་ཤེས་སོགས། །བྱན་མོང་ཡོན་ཏན་ཆོགས་ཀྱི་ཡུ་
བ་བརྟན། །རྣམ་དག་ཤེས་བཅུའི་རྒྱལ་མཚན་སྲིད་པའི་ཅེར། །སྦྱང་མཛད་འཇམ་དབྱངས་སྤྲ་མའི་མཁྱེན་
རབ་ཀྱིས། །ཆོས་མདོན་ལྷ་ལམ་པ་མཐའ་གཞུང་བའི་ཚུལ། །དགོངས་འབྲེལ་ཀྱན་གསལ་དངོས་སུ་ཤར་བ་
ན། །གངས་ལྗོངས་མཁས་དབང་གཞན་གྱི་ལེགས་བཤད་ནི། །ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་བྱང་ན་རྒྱ་སྐར་བཞིན།

༄༅། །ཚེས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་དགོངས་དོན་བརྗེད་བྱང་དུ་བཀོད་པ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་ལས་གནས་བརྒྱད་པ་བཞུགས་སོ། །

སྟོམས་འཇུག་དངོས་བཤད་པ།

འཇམ་དབྱངས་བྱེ་བའི་སྒོ་གྲོས་ཆབས་ཅིག་ཏུ། །ཡོངས་འཁྱིལ་བཞད་པའི་དོ་རྗེར་གྲུས་བརྟན་ནས། །མགོན་དེའི་མཁྱེན་དཔྱོད་གངས་རི་ལས་འོངས་པའི། །གཞུང་དོན་ཆ་ཙམ་འབྱེད་ལ་རིང་ནས་སྒོ། །

སྐད་ཀྱི་བྱིངས་ལས་བཤད་ཚུལ་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་པ་བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོ་ལས་རྩི་སེམས་པ་ལའོ། །ཞེས་པའི་བྱིངས་ལས་བསྐྱབས་ཏེ་རྩི་ན་སྲུ་ཞེས་པ་ངས་ཆོག་གིས་བཤད་ན་ཡིད་ནང་དུ་འཛིན་པ་དང། བྱིངས་ལས་སེམས་པར་བྱེད་པས་བསམ་གཏན་ཞེས་སེམས་པ་ལྷག་མཐོང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱད་སྟོབས་ཀྱིས་ཞི་ལྷག་ཆ་མཉམ་དུ་ངང་གིས་འབྱུང་བས་བསམ་གཏན་དང། བདེ་འགོ་བ་ལའོ། །ཞེས་པའི་བྱིངས་ཀྱིས་བསྐྱབས་ཏེ་ཆོག་གྲོགས་སམ་སྟོན་དུ་བཞག་པའི་ས་མ་བརྒྱུ་ཞེས་པའི་ས་མ་མཉམ་པ་དང་བརྒྱ་འཇུག་པའམ་འགོ་བ་སྟེ་སྟོམས་འཇུག་ཅེས་བཤད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །སེམས་སྐད་ཅིག་སྲུ་བྱ། ཞེས་པ་ནས། ཚྱོད་ཚུལ་མང་ཞེས་པ། སྟོབ་དཔོན་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ལ་དམིགས་པ་འཕོ་བ་མེད་པས་དང། ཉིང་ངེ་འཛིན་སེམས་ཀྱི་ས་མང་ཡིན་པས་སེམས་ཐམས་ཅད་ཅེ་གཅིག་པར་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ལ། བྱེ་སྐྱས་ལན་བཏབ་ཚུལ་མདོ་སྟེ་པས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ལ་སེམས་དགོས་པར་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱབ་ཚུལ་སོགས་རང་འགྲེལ་གྱི་དོན་མཆིམས་ལྷོ་ཀ་ཏུ་གསལ་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །གོང་འོག་ཐམས་ཅད་དུ་རིགས་པ་འདིས་ཤེས་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལྷགས་ལ་གཟུགས་མེད་པའི་རྒྱད་ལ་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་འཛོག་དགོས་སྟུམ།

ཉེར་བསྟེན་གས་སུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་མེད་པར་འདི་དང་བསམ་གཞུགས་འབྲིང་དུ་ཡང་
གསུངས་ཀྱང། འདིར་བསམ་གཞུག་གི་ཉེར་བསྟེན་གས་སུ་སྟོམས་འཇུག་དང་ཞེས་དང། བསམ་གཞུགས་
ཆེན་མོ་ལས། ཉེར་བསྟེན་གས་སུ་གྱུར་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཁས་ལེན་ན་འདོད་ཀྱང། ཞེས་པ་ནས། མཛོད་
ལྟར་ན་གསལ་ཁ་ཆེར་མི་སྤང་ཡང། མཛོད་ལུགས་ལ་ཉེར་བསྟེན་གས་ལ་ཆད་མེད་བཞི་ཅི་རིགས་སྤང་
བས་དེ་བཞི་ཆངས་པའི་གནས་སམ་རྒྱུར་གྱུབ་མཐའ་གོང་འོག་མཐུན་པས་མཛོད་ལུགས་ལ་ཁས་སྤངས་
ན་རུང་ཅམ་མོ། ཞེས་གསུངས་པས། མེད་པར་བཤད་པ་གྱུབ་མཐའ་གོང་མའི་ལུགས་སམ་ཡང་ན་དེ་ལ་
གོང་མར་འཕེན་བྱེད་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྟེ། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་ལ་བདེན་པའི་རྣམ་ཅན་མེད་ཀྱང་
ལམ་ཡོད་དེ། སྤེལ་སྟོམ་ནང་གི་སྤེལ་གཞིའི་ཟག་བཅས་དང་འགོག་སྟོམས་སོགས་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོག་ས་ལས་སྟེ་བའི་སྟོན་པ་འདའ་བྱེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཅ་བར། སྟེ་དང་
གནས་པར་བྱ་ཕྱིར་དང། ཞེས་དང། གཉིས་སུ་སྟོང་འགྱུར་དང། ཞེས་དང། བསམ་གཞུགས་འབྲིང་ལས།
རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་དེས་སྟེ་བའི་སྟོན་པ་འོག་ས་ལས་འདའ་བར་བྱེད། ཅས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གཞི་
ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་བྱེ་སྤེལ་ཞེས་པ། གོས་དམར་སྟེ་པ་ཡིན་ལ། མང་བོས་བཀྱར་བས་ཀྱང་གཞུགས་
མེད་ན་གཞུགས་ཡོད་པར་འདོད་པས་དེ་ལ། རང་འབྲེལ་དུ། ལུས་དང་ངག་གི་སྟོམ་པ་ཞིག་གོ་ཞེ་ན།
ཞེས་པ་ལྟར། རྣམ་རིག་མིན་པ་ཅམ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང། ཡང་རང་འབྲེལ་ལས། ལུས་ཀྱང་ཡོད་ལ་
དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་དོ། ཞེས་པ་ལྟར། དབང་ཉེན་འོག་པ་དང་མིག་སོགས་ཆུང་ཅ་
ཡོད་པར་འདོད་པ་གཉིས་ཡོད་པས། གོས་དམར་སྟེ་པས་བྱི་མ་ལྟར་འདོད་དམ་སྟེ། སྟོང་བྱ་ག་དགུ་
པ་སོགས་བཞག་པའི་ཕྱིར་དང། འབྱུང་བ་སོགས་ཀྱང་འདོད་དགོས་སོ། །སྤེལ་མའི་ལུགས་ལ་རིག་མིན་དེ་
སྟོམ་པ་ཡིན་མིན་དང་སེམས་ཀྱི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་མེད་སོགས་དཔྱད་བྱ་མང་ངོ་། །མཆིམས་ཀླེག་ལས། ཉེ་
བར་ལེན་པའི་རྒྱ་ནི་འདོད་གཞུགས་ན་ཡོད་པའི་འབྱུང་བཞི་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པས་ཉེར་ལེན་
ལ་རྩལ་རྒྱུན་དགོས་མི་དགོས་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

གཞུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཟག་མེད་ནི་སྟོར་བའི་དུས་སུ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ལས་སོ་སྟེམ་
དུ་མོས་པས་དེ་ལྟར་འཛོག་སྟེ། ཅ་བར། དེ་ལྟར་སྟོར་ཕྱིར། ཞེས་དང། གང་སྤེལ་ལས། སྟོར་བའི་དུས་ན་

ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པར་འཇུག་གི་གཞན་ན་ནི་ཅི་རིགས་པར་ཆོས་གཞན་དག་ལ་ཡང་
དམིགས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་སྒྱུར་བའི་དབང་གིས་མིང་བཏགས་སོ། །ཞེས་དང། མཐའ་དཔྱད་ལས།
འདི་གསུམ་ཟུར་དུ་བཤད་པ། ཞེས་པ་ནས། འདས་ལམ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཆེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། རྣོ་ཆོག་ལས་དབྱེད་གསུངས་པ། འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བཤད་དག་ལས་ནམ་མཁའ་སོགས་ལ་དམིགས་
པ་ལྟ་བུར་གསུངས་ལ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་འོག་དུ་ནམ་མཁའ་ཟད་པར་གྱི་དམིགས་པ་ལ་རང་སའི་སྤང་པོ་
བཞི་ཁོ་ན་བཞག་པ་དང་འགལ་ལ། ནམ་མཁའ་ལ་དམིགས་ནས་གཟུགས་མེད་ལ་ཞི་བར་ལྟ་རྒྱུ་ཡང་
མེད་པས་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་དོན་རང་སའི་སྤང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ་ཞེས་མོས་
པས་ཡིན་ལ། འདས་ལམ་ཟག་མེད་ཀྱིས་གཟུགས་ཉོན་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ནམ་མཁའི་དངོས་
གཞི་ཟག་མེད་སྒྱུར་བས་འབྱེད་བྱེད་སྒྱུར་པ་ལ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ་སྒྲུམ་པའི་ཉེར་བཞེགས་དང་
དངོས་གཞི་གང་འདྲིག་པ་སོགས་དབྱེད་བྱ་མང་བས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །སྐབས་འདིར་སྲིད་ཅེར་སྒྲོམས་འཕྲུག་
ཟག་མེད་བདེན་པའི་རྣམ་ཅན་ཡོད་པས་རྣམ་གསུམ་དུ་འཇུག་རོ་ཞེ་ན། དེ་ཟག་མེད་བདེན་པའི་རྣམ་
ཅན་གྱི་སྒྲོམས་འཕྲུག་གམ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཟག་མེད་སྒྲོམས་འཕྲུག་ཡིན་ཀྱང། སྒྲོམས་འཕྲུག་ཟག་
མེད་མིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། དེ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་དག་པ་བ་རུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྒྲོམ་
ཆོག་གི་དོན་ཡིན་པས། དག་པ་བ་རུ་ཐལ་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི་དག་པ་བ་རུ་ཐལ་ཞེས་པ་མ་དག་གོ།

སྒྱུར་སྒྲོམས་འཕྲུག་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱིས་འདྲིག་སྟེ།
བསམ་གཟུགས་ཆེན་པོ་ལས། སྒྲོམས་འཕྲུག་དག་པ་པའི་དོན་སྒྲ་མ་གོང་མའི་གསུང་ལས་རྟོག་པའི་ཞེན་
རིག་བཞག་པ་ལྟར་པལ་ཆེར་ཁས་སྐྱངས་དགོས་པར་སྤང་སྟེ། སྒྲོམས་འཕྲུག་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་
ལྟང་ཞེས་པའི་དགོངས་པ་ལྟར་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། འདི་ལ་ཡིད་མངོན་ཡོད་པར་མངོན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་སྒྲོམས་འཕྲུག་དག་པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སྲིད་པ་བསྐྱོད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་ཅན་གྱི་སྒྲོམས་འཕྲུག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བཞག་པའི་དག་པ་བ་མིན་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོར་དེའི་
མཚན་ཉིད་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དམིགས་རྣམ་ཅན་ཞེས་པས། བདག་མེད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་ཅན་ཡོད་པ་

གཙོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས་སོ་ཞེས་པ་བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདོད་པ་ཁམས་
དང་སྲིད་ཅེ་ན། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་སྤངས། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐབས་མི་མཁས་པའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་དང་འདི་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། ཞེས་དང། ཐབས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་
པའི་སྟོབས་གྱིས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ས་དགུ་དག་ཏུ་ངེ་སྐད་ཏུ་བཤད་པའི་
རྣམ་པ་དགུ་པོ་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་ནི་སྟོམ་པའི་ལམ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་པ་དག་ཡིན་ལ།
དེའི་དགོངས་པར་བྱས་ནས་བསམ་གཞུགས་ཆེན་པོར། དེ་ལྟར་བསྟོམ་པའི་སྟོམ་སྤང་ཉན་མོངས་ཆེན་
པོའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པས། བསམ་
གཞུགས་འབྲིང་སོགས་ལས། འདོད་སེམས་སེམས་རྟེན་བྱས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ས་རྩག་པ་ཡན་ཆད་
ནས་བཞག་པ་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་སོ། །

སྟོམས་འཇུག་ཉན་མོངས་ཅན་ལ་རོ་མུང་གི་སྲིད་པ་སོགས་གང་རུང་དང་བཅས་པ་དེ་དེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་འོག་པ་སོགས་གྱི་ལྷགས་ཡིན་གྱི་རང་ལྷགས་ལ་སྲིད་པའམ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་
གྱིས་བྱབ་སྟེ། བསམ་གཞུགས་ལེགས་བཤད་བྱམ་བཟང་ལས། ཁ་ཆེ་བྱེ་སྟེ་ན་རེ་སྟོམས་འཇུག་ཉན་མོངས་
ཅན་ལ་རང་གྲོགས་སྲིད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཁོ་ནས་བྱབ་པར་འདོད་དེ། མཛོད་ལས། རོ་མུང་མཚུངས་
ལྡན་སྲིད་བཅས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆིམས་ལྷུ་ཀ་ཏུ་ འཕགས་གྲོལ་གྱིས་གཞུགས་མེད་དངོས་
གཞིའི་ཡན་ལག་ལ་བཏང་སྟོམས་དང་ཅེ་གཅིག་པ་གཉིས་བཤད་གསུངས་པ། ཉི་སྤང་ལ་བརྟེན་ནམ་
དབྱེད་པར་བྱ་ལ་འོན་ཀྱང་འཕགས་པའི་ལྷགས་སུ་མི་རུང་སྟེ། བསམ་གཞུགས་ཆེན་པོ་ལས། བོད་གྱི་ཤིང་
རྟ་པ་ཁ་ཅིག་གི་གསུང་ལས། འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། འཆད་གསུངས་སོ། འདིར་ནི་གཞུགས་
མེད་གྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་ལ་ཡན་ལག་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གང་གིས་ཀྱང་མི་འདོད་དེ། བྲུབ་
མཐའ་གོང་འོག་གི་མདོ་བསྟན་བཅོས་གང་ནའང་དེ་ལ་ཡན་ལག་ཅེས་པའི་ཐ་སྟོན་མ་གསུངས་བའི་ཕྱིར་
དང། མེད་པར་ལུང་རིགས་དུ་མས་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསེར་ཕྱིང་ལས། ཡང་ན་བདེ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་སེམ་པར་གཅིག་པས་

རྩམ་གཅིག་ཏུ་བགྲང་ནས་བརྒྱུད་དུ་བྱའོ། །ཞེས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དགའ་བདེ་ལ་ཡིད་ཚོར་སེམས་པ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་བགྲང་ནས་བརྒྱུད་དུ་གསུངས་སོ། །བར་འདིར་ཚོད་ཚུལ་གཞན་བསམ་གཞུགས་གྱི་མཐའ་དཔྱད་དུ་བཤད་ཟིན། ཞེས་པ། བསམ་གཞུགས་ཆེན་པོ་ལས། ཡང་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ན་རེ་ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ། བསམ་གཏན་གསུམ་ཀའི་བདེ་བ་ལུས་ཚོར་ཁོ་ནར་ཐལ། ལུང་ལས་བདེ་བ་ལུས་གྱིས་ཐུང་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། ཤིན་སྦྱངས་བདེ་བ་ཡིན་ན་བཞི་པ་ན་འང་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་སྟོབ་དཔོན་ནམ་དཔེ་སྟོན་པས་ཚོད་པ་ལ། བྱེ་སྐྱས་ཡན་ལག་གི་བདེ་བ་ནི་ཚོར་བ་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཤིན་སྦྱངས་ཡིན་པས་བཞི་པར་མེད་ལ། གསུམ་པའི་དེ་ཡང་བཏང་སྟོན་གྱིས་བཅོམ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ལན་འདེབས་ལ། མདོ་སྡེ་པས་ལུས་བདེ་ཟག་བཅས་དང་ཡིད་བདེ་ཟག་མེད་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་ཡན་ལག་གི་དགའ་བདེ་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་བར་འདོད་པ་ལ། བྱེ་སྐྱས་དངོས་གཞི་ཟག་མེད་དེ་ཡན་ལག་ལྔ་ལྔ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགའ་བདེ་ཕྲད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ། མདོ་སྡེ་པས་རྟོག་དཔྱད་ལྟར་སས་བསྐྱས་ལ་སྲིད་པའི་དབང་དུ་བྱས་གྱི་རིམ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལན་འདེབས་ཚུལ་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མདོ་སྡེ་པས་ཟག་མེད་དངོས་གཞིའི་ཡན་ལག་གི་དགའ་བདེ་ཅིག་ཅར་མི་འབྱུང་བར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཅིག་ཆར་འབྱུང་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། ཉིང་ངེ་འདྲིན་ལས་སྐྱེས་པ་ལུས་གྱི་བདེ་བ་ནི་ཉིང་ངེ་འདྲིན་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཚོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། མིག་ངེ་སྟེད་པ་ཞེས་འབྱུང་བའི་མདོ་འདི་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། རེག་བྱ་དང་ལུས་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་བ་གཞན་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དེའི་ལུས་བདེ་དང་དེའི་ཡུལ་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་རེག་བྱ་ཟག་མེད་མཉམ་བཞག་ན་མངོན་དུ་གྱུར་ལ། ཁམས་བཅོ་ལྔ་ཟག་བཅས་ཁོ་ནར་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་ལ་དགོངས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། གང་སྟེལ་ལས། བདེ་བ་དེ་ཉིང་འདྲིན་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་ན་ཉིང་ངེ་འདྲིན་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། ཉིང་ངེ་འདྲིན་གྱིས་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་ནས་འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་ལུས་གྱི་དབང་པོས་གཞུགས་ན་སྟོད་པ་འདྲིན་ཏེ། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ལུས་གྱི་དབང་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ས་གོང་མ་བའི་ལུས་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་དེར་འགྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། རེག་བྱ་དང་ལུས་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དག་ཟག་པ་

མེད་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་མདོ་སྡེ་པའི་རང་ལྷགས་ཡིན་ལ། རིམ་ཅན་གསུངས་པ་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་ལས། བསམ་གཏན་གྱི་མཐུས་བསྐྱེད་པའི་དབང་ཤེས་ཏིང་ཅེ་འཛིན་ལ་ཕན་པའང་ཡོད་ལ། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ལྡུ་རྩལ་གཅིག་ལ་མ་ཆང་ནའང་སྒྲོན་ཅི་ཡོད། ཡན་ལག་ལྡུར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞེ་ན། འཕགས་ལམ་བརྒྱད་ཀྱིས་མ་ངེས་པར་སྒྲོན་པ་སོགས་བྱེད་ལ། ཞེས་པ་ལྟར། ལུས་བདེ་ཟག་མེད་ཡིན་པས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་ཡང་སྒྲོན་མེད་ལ། གལ་ཏེ་ཟག་བཅས་ཡིན་ཀྱང་རྟོག་དཔྱད་རིམ་ཅན་འབྱུང་བར་འདོད་པ་ལྟར་ཅིག་ཅར་མིན་ཅི་ན། ཉེས་པ་ཅི་ཡོད། ཅེས་གཉིས་པར་བཤད་པའི་རྟོག་དཔྱད་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་མི་འོང་བར་འདོད་པའི་འདོད་ཚུལ་ལྟར་ལན་བཏབས་པ་ལས། རང་ལྷགས་སྡེ་མ་ཡིན་བྱས་ན། བསམ་གཟུགས་ཆེན་པོ་ལས། འདི་སྤར་རྟོག་དཔྱད་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་ཁས་ལེན་མཁན་དེ་ཡིན་པར་སྤང་བས་སློབ་དཔོན་གྱིས་བཀོད་པ་འདྲ། ཞེས་པ་དང་འགྲིག་གམ་སྟུམ། རང་ལྷགས་ལ་སྟོམས་འབྱུག་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དགའ་བདེ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་ཡན་ལག་གི་དེ་མེད་པ། ཚ་བར། དག་པ་མེད། ཅེས་པ་ཀུན་ལ་སྦྱར་དགོས་པས་ཡིན་ལ། སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་ཤིན་སྦྱངས་བཏང་སྟོམས་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པས། རབ་དང་རྟོག་དཔྱད་ཞིབ་ཅུམ་ལས་དད་པར་མི་འདོད་དེ། མཆིམས་ལྷེ་ཀ་ལས་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་ནི་རྟོག་དཔྱད་ཞིབ་དང། ཞེས་པས་སོ། །

ཏིང་ཅེ་འཛིན་རྟོགས་མ་རྟོགས་སོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི། དང་པོའི་སྐབས་སུ་རྟོག་དཔྱད་ཀྱིས་གཡོ་བས་ཡང་ཡང་སེམས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་ཞི་བའི་རྒྱན་གཅོད་ལ་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་དེ་དག་དང་བྲལ་བས་ཏིང་ཅེ་འཛིན་རྟོགས་པ་དང། གཉིས་པར་དགའ་བའི་ཀུན་ནས་དགྱིས་པས་རྒྱན་དུ་བཏང་སྟོམས་སུ་གནས་པ་དང། དགའ་མེད་བྱ་བ་དང། དེ་ལ་བྱ་ར་བྱེད་པའི་ཤེས་བཞིན་མེད་པས་ཕན་འདོགས་མ་རྟོགས་ལ། གསུམ་པར་དེ་དག་ཡོད་པས་དང། གསུམ་པ་སྒྲོན་བརྒྱུད་ལས་མ་གྲོལ་ལ་བཞི་པར་དེ་དག་ལས་གྲོལ་བས་བཏང་སྟོམས་བྱ་བ་པོངས་དག་གི་མཆན་ཉིད་རྟོགས་པས་པོངས་དག་རྟོགས་པར་ཉན་སར་གསུངས་སོ། །མཆིམས་ལྷེ་ཀ་ལས། དཔེ་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་མ་གསུམ་ནའང་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་གསུམ་ཀ་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་དབང་པོའི་རྣམ་ཤེས་ལ་རྟོག་དཔྱད་

དང་བཅས་པས་མ་ཁྱབ་ཟེར་དགོས་པ་འདྲ་ལ། བཞི་བ་ན་དབང་ཤེས་ཡོད་མེད་དབྱེད། ཆགས་བྲལ་གྱིས་
སྲིད་ཅེད་བར་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བདུན་ཐོབ་ཅེས་པ། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་པ་བདུན་
ཐོབ་ཅེས་པའི་མ་གཏོགས་པ་ཞེས་པ་ཆད་པར་མངོན་ཏེ། འོག་ཏུ། ལྷན་པ་སྦྱར་བས་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་
དང། ཞེས་པས་མི་ལྷན་པ་ལས་ཆགས་བྲལ་གྱིས་དེ་ཐོབ་པ་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་
ལས། སྦྱར་བ་ལས་ཀྱང་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དེའི་འཕྲོ་བ་དེ་ནི་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་སྦྱེ་བས་བྲས་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། གང་སྤེལ་ལས། དཔེར་
ན་འདོད་པའི་ཁམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལས་བསམ་གཏན་དང་པོ། ཞེས་པ་ནས། ངེས་པར་
འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་མ་གཏོགས་པ་དག་པ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་དང། རྒྱལ་སྐས་
མ་ལས། འདོད་པ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ནི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་མ་གཏོགས་
པ་དག་པ་བ་དང་པོ་རྣམ་པ་གསུམ་ཐོབ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དབང་པོ་འཕྲོ་བའི་མཐོང་ལམ་དུ་སློབ་པ་མཐོང་ཐོབ་པ་ཐོབ་ཅེས་པའང། སློབ་ལམ་དུ་སློབ་པ་
མཐོང་ཐོབ་པ་ཐོབ་ཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་དུ་དབང་པོ་འཕྲོ་བ་དང་མཐོང་ཐོབ་པ་གཉིས་ཀ་མེད་
པའི་ཕྱིར་དང། རང་འགྲེལ་ལས། དབང་པོ་འཕྲོ་བ་ལས་ཀྱང་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་ཐོབ་པོ་ཞེས་པའི་
འགྲེལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཆོས་ཤེས་ཀྱི་མཐུག་ཐོགས་སུ་གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་མི་འབྱུང་བ་རྟེན་
དང་དམིགས་པ་རིང་པས་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་གཟུགས་མེད་པ་
ལ་སྒྲོམས་པར་འཕྲུག་གི་ཆོས་ཤེས་པའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྟེན་རིང་དམིགས་པ་འོག་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་མཚན་ཉིད་ལ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་
སྦྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་གསུངས་པ་ནི། སྒྲོམས་འཕྲུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་ཉམས་པར་བྱ་རྒྱུའི་དེ་ལ་
དགོངས་ཀྱི་སྦྱར་དེ་ལ་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་སྦྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། བསམ་གཟུགས་
ཆེན་པོ་ལས། རང་གི་མཐུག་ཐོགས་སུ་སྒྲོམས་འཕྲུག་ཉོན་མོངས་ཅན་སྦྱེ་བའི་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་གཅིག་
དང། རང་ཉིད་རྗེས་པ་དང་གོང་སའི་སྒྲོམས་འཕྲུག་ཟད་ནས་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་སྦྱེ་བའི་ཉམས་པ་ཆ་
མཐུན་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཚན་ཉིད་དེ་ཡང་མཛོད་ལས། དེ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། ཉོན་མོངས་

སྒྱི་དང། ཞེས་དང། བསམ་གཟུགས་འབྲིང་ལས། བསམ་གཏན་དག་པ་བ་ལ་རང་གི་མཆུག་ཐོགས་སུ་རང་
སའི་ཉོན་མོངས་སྒྱི་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་གཅིག་དང་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་སྒྱི་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
པ་གཅིག་དང། རང་གི་མཆུག་ཐོགས་སུ་གོང་སའི་ཉོན་མོངས་སྒྱི་བ་གསུམ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་དང་པོ་
གཉིས་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས། སྲིད་པའི་ཆེ་མོ་ན་
ནི་མཐོང་ལམ་དང་མཐུན་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་མ་གཏོགས་པ་ཟག་པ་མེད་པ་དང་
མཐུན་པའི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཡོད་ཀྱི། ཞེས་དང། མཆིམས་ལྷོག་མཆན་ལས། མཐོང་
ལམ་དང་མཐུན་པའི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནི་གཟུགས་མེད་ན་མེད་དོ། ཞེས་པ་འདིར་བསྟན་སྒྲུབ་ལམ་
ལ་ཡིན་གྱི་སྒྱིར་སྒྲུབ་ལམ་ཡོད་པར་སྤར་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །

ཟག་མེད་ནི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཁོ་ན་ལས་སྒྱི་ལ། ཟག་མེད་གྱི་མཆུག་ཐོགས་སུ་ཉམས་པ་
མ་གཏོགས་པ་གསུམ་སྒྱིས་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་
པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་སྟེ། ཟག་པ་མེད་པ་ནི་དེ་ལས་སྒྱིའོ། ཞེས་དང། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། ཟག་པ་མེད་པ་
ནི་དེ་ལས་སྒྱིའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལས་སོ། ཞེས་དང། གང་སྟེལ་ལས།
ཟག་པ་མེད་པ་ལས་ལྡང་པའི་ཆོ་དག་པ་བ་གང་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་ཅི་ན། ཉམས་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་
མ་གཏོགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཀ་ཡང་ངོ་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷགས་འདིར་རང་གི་མཆུག་ཐོགས་
སུ་རང་ས་དང་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་སྒྱི་བའི་དངོས་གཞི་དང་སྟོམས་འཆུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་དམིགས་
པའི་དངོས་གཞི་ལ་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་གྱིས་བྱབ་ཀྱང། གོང་མའི་ལྷགས་ལ་གཞན་དོན་དུ་འདོད་པའི་
ཆགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ཁ་མའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་མེད་བཞི་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་
ཉམས་མི་རྒྱས་པས་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱབ་སྟེ། བསམ་གཟུགས་
འབྲིང་ལས། ཉོན་མོངས་པར་བྱ་བའི་གཞི་ནི་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་དང། དེའི་ནང་ནས་ཉམས་
པ་ཆ་མཐུན་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱབ་སྟེ། བསམ་གཟུགས་འབྲིང་ལས། བྱང་
འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཆུག་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། བྱང་འཕགས་ལ་འདོད་པ་དང་སྲིད་པའི་ཟག་པ་མངོན་གྱུར་དུ་སྒྱིས་ཀྱང་སྟོམས་འཆུག་དག་པ་བ་

དེ་དག་ཉམས་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལ་ཅིག་ཐོད་ཀླུ་དངོས་གཞིའི་ཐོག་མའི་
ཟག་བཅས་བསམ་གཏན་དང་པོ་དེ་གང་ལས་ཐོད་མ་ཀླུ་བས་ཐོད་ཀླུ་གི་དངོས་གཞི་མིན་ཟེར་ན།
དེའི་ཆོ་ཐོད་ཀླུ་གི་དངོས་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཟག་བཅས་དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
མི་རྒྱས་སྟེ། མཆིམས་ལྷེ་ཀ་ལས། སྟེལ་མར་སྟོམས་པར་འཇུག་རྒྱས་པ་དེའི་ཆོ་ཐོད་ཀླུ་གི་སྟོམས་འཇུག་
དངོས་གཞི་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། དེ་འདྲའི་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དེ་ཐོད་ཀླུ་གི་
སྦྱར་བ་དང་དངོས་གཞི་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང། གོང་མའི་ལྷགས་ལ་ཡར་སོང་འགོག་པ་སྟེལ་
བའི་དང་པོའི་དངོས་གཞི་དེ་ཡར་སོང་འགོག་པ་སྟེལ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

འདིར་གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་མའི་དངོས་གཞི་མངོན་དུ་བྱས་པ་སྲིད་ཅེ་ལས་མེད་ཀྱང། གོང་
མའི་ལྷགས་ལ། བསམ་གཏན་བཞི་བའི་རྟེན་ལ་ཡང་བསམ་གཏན་ས་རྒྱལ་གི་སེམས་རྟེན་བྱས་པའི་ཐེག་
དམན་གི་སྟོམ་ལམ་རྩོམ་ཆེའི་ལྷ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡོད་དེ། དགེ་འདུན་ཉི་ཤུའི་མཐའ་དཔྱད་ཆེན་མོ་
ལས། དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་དེ་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་པོ་གང་རུང་དུ་ཐོབ་པར་བྱེད་ན་སྟོམ་ལམ་རྩོམ་
ལྷ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ། སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་ས་རྒྱལ་གང་རུང་ལ་བྱེད་ལ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡང་
གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་གང་རུང་གི་རྟེན་ལ་ཐོབ་ན་རང་ས་ཡིན་ལ། ཞེས་གཟུགས་མེད་གསུམ་ལ་
རང་ས་གསུངས་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པར་རང་ས་མ་གསུངས་པར་འདོད་པ་དང་བྱུང་མེད་བྱས་པའི་
ཕྱིར་དང། བསམ་གཟུགས་མཐའ་དཔྱད་གསུམ་ཀ་ལས། བསམ་གཏན་བཞི་བའི་རྟེན་ཅན་གི་ཉན་ཐོས་
འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང། བསམ་གཟུགས་འབྲིང་ལས། བསམ་
གཏན་གཉིས་པའི་ལྷ་ཆོ་དང་བསོད་ནམས་ཟད་པ་འགའ་རེ་ཤི་ནས་ཆངས་ཆེན་དུ་སྦྱེ་བར་བཤད་པ་
གང་ཞིག་ བསམ་གཏན་དང་པོར་སྦྱེ་བ་ལ་དེའི་སྟོམས་འཇུག་མངོན་དུ་གྱུར་དགོས་པར་སྐར་བཤད་
ཟེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་གནས་གཞན་གསུམ་གསུམ་
པ་རྣམས་དང་བརྒྱུད་པོ་དག་ལྷག་འོག་དུ་འདུག་ཀྱང་ས་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་འབྲུབ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས།
དང་པོའི་གནས་གསུམ་ས་གཅིག་ཀྱང་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་རྣམ་སྒྲིན་ལ་རྟོག་པ་ཡོད་མེད་མི་གཅིག་
གོ། མཆིམས་ལྷེ་ཀ་ལས། གོང་མ་ལ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའང་སྲིད་ཅེའི་འཕགས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་

སེམས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ནི་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པ། གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་
སའི་དངོས་གཞི་མངོན་དུ་བྱས་ནས་གོང་ས་དེ་ལ་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མིན་པར་གསུངས་ཀྱི། སྒྱིར་
གོང་སའི་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པའི་གཞུགས་མེད་དངོས་གཞི་དང་པོ་གསུམ་ཀ་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་ལ་
དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཉེར་བསྟོགས་པལ་ཆེར་འོག་ས་
ལས་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་མ་བྱལ་བས་རོ་མུང་དང་མཚུངས་ལྡན་མིན་པར་གསུངས་པས། དེ་བྱག་དུ་བཤད་
པ་ལས། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་མཚམས་སྦྱར་བའི་སེམས་དང་འཆི་འཕོ་བའི་སེམས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་
དོན་རང་འབྲེལ་ལས། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་མཚམས་སྦྱར་བ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་མོད་ཀྱི་
ཞེས། ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱི་འཆི་སེམས་དང་སྦྱེ་སེམས་ལ་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་མིང་བཏགས་པར་གསུངས་སོ། །

སྒྲོམ་ཆོག་ལས། གྲུབ་མཐའ་གོང་མས་དུག་སྤངས་བདེ་ལྡན་འདོད། །ཅིས་པ། རྗེའི་བསམ་གཞུགས་
ཟིན་གྱིས་ལས། བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་པའི་དགའ་བདེ་ཚུང་དུས་ལུས་སེམས་ལ་བྱད་པར་
དུ་བྱེད་པ་ཡོད་པས་དེའོ། །ཞེས་དང། གསེར་ཕྱིང་ལས། དབེན་པ་ལས་སྦྱིས་པའི་དགའ་བདེ་ཚུང་དུས་
རེག་པ་ན་ཞེས་སོགས་ལ་བརྟེན་པར་སྤང་བས། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དགའ་སྦྱད་ཀྱི་དགའ་
བ་ཆེར་བ་ལ་འདོད་མཁན་ཡོད་ཀྱང། རང་ལུགས་ལ་དེའི་དགའ་བ་དད་པ་ལ་འཛོག་སྟེ། གསེར་འཕྲིང་
ལས། དུས་དུས་སུ་དང་པོར་གྱུར་པའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་དགའ་བར་བྱེད་ཅིང་སྦྱོ་བར་འགྱུར་པའི་ཡིད་བྱེད་
ཀྱིས་སྦྱོ་བར་བྱེད། ཅིས་དང། བསམ་གཞུགས་ཆེན་མོ་ལས། དེས་ན་འདིའི་དགའ་བ་དད་པ་གཅིག་ལ་
འཛོག་ཅིང། དགའ་དད་གཉིས་ལ་ཕྱ་བཞི་ཡོད་ཚུལ་དངོས་གཞིར་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་སོགས་ན་ཆོར་བ་དང་བསམ་གཏན་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་དགའ་
བ་མེད་ཀྱང་སྒྱིར་དགའ་བ་ཡོད་དེ། བསམ་གཞུགས་ཆེན་མོ་ལས། གཞན་ཡང་ཉན་ས་ལས། དགའ་བར་
འགྱུར་པ་དང་མཐུན་པའི་གནས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་རྣམས་དང། ཞེས་པ་ནས། སྐབས་
འདིའི་དགའ་བ་དེ་ལྟར་བསྒྲོམ་པ་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང། བསམ་གཞུགས་འཕྲིང་ལས། ཁོ་ན་
རེ། བསམ་གཏན་བཞི་བའི་དངོས་གཞི་སྒྲོམས་འཇུག་ལ་དགའ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེར་གྱུར་པའི་འགོག་
ལམ་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཁོ་བོ་འདོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། དགའ་དད་

ལ་སྲ་བཞི་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གོང་མའི་ལུགས་ལ། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡོད་པར་བསམ་གཞུགས་ཆེན་མོ་ལས།
རང་ལུགས་སྐབས་སུ་མངོན་ལས། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ཆོར་བ་ལ་བཏང་སྒྲོམས་ཀྱིས་བྱུང་པར་འདོད་ཀྱང།
སྐབས་འདིར་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། རབ་དབེན་དགའ་སྡུད་སྒྱུར་མཐའ་གསུམ་གྱི་ཆོར་བ་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་
འདོད་ཉེན་ཅི་རིགས་དང་བྲལ་བའི་ཆོད་གཤམ་བདེ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསེར་འབྲེང་དང་ཉན་སའི་
ལུང་གིས་བསྐྱབས་ལ། ཚྱོད་སྟོང་སྐབས་སུ་འདོད་མི་རྒྱས་སྟེ། ལམ་རིམ་གཉིས་ཀས་ཆོར་བ་སེམ་པའི་རྣམ་
པ་ཅན་གྱི་དགའ་བ་དེ་ནི། སྐབས་འདིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འབྱུང་ཡང།
བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་མི་འབྱུང་བས་
འདིར་མ་བགའ་ངོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། དེས་ན་ལུང་འདི་ཀ་ཤིས་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་
ཡན་ལག་ལ་ཆོར་བ་བཏང་སྒྲོམས་བཞག་པར་བཤད་པ་དང་མཐུན་པ་ལྟར་སྤང་བས་དབྱུད་དགོས་ཞེས།
བདེ་བ་མེད་པ་ལྟར་གསུངས་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན། བསམ་གཞུགས་འབྲིང་ལས། དེས་ན་བསམ་གཞུགས་
མཐའ་དཔྱད་ཆེན་མོར་ཡང་འགལ་དོགས་མེད་དེ། དེར་རང་ལུགས་སྐབས་སུ་གསེར་འབྲེང་གི་ཆོག་ཟིན་
སྒྲིའི་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་པར་འདྲ་བ་ཞིག་བཀོད་ནས། ཚྱོད་སྟོང་སྐབས་སུ་ལམ་རིམ་གྱི་ལུང་སྲ་མ་དེ་
བྲངས་ནས་དེ་ཀ་མ་ལ་གྱི་ལའི་སྒྲོམ་རིམ་དང་མཐུན་ཞིང་དབྱུད་གསུངས་པ་འདི་ཁོ་ན་དགོངས་པ་ཡིན་
ནམ་སྟམ་སོ། ཉན་ས་ལས། དེ་ལ་རབ་དུ་དབེན་པའི། ཞེས་པ་ནས། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང། དེའི་ཆོད་གཤམ་
དད་དང་ལུས་སེམས་ཤིན་སྦྱངས་ཀྱི་བདེ་བས་ལུས་ཆོམ་པར་བྱེད་པ་ལ་དགོངས་པ་སྤངས་ན་ལམ་རིམ་
དང་མཐུན་སྟམ་སྟེ། ཞེས་པ་ལྟར་བཏང་སྒྲོམས་ཀྱིས་བྱུང་བེར་རམ། ཡང་ན་དེ་ཉིད་ལས། འདིར་ལམ་རིམ་
གྱི་ཆོག་ཟིན་འུ་བ་བཞིན་བཤད་ན་སྟོགས་རྣམས་ལམ་རིམ་གྱི་ཞེ་ལྷག་ལ་འཕྲིག་ཆུད་པའི་ཆེད་དུ་
ཡིན་པས། ཞེས་པ་ནས། དབྱུད་ཚུལ་གྱི་སྟོབས་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པས། འབྲིང་གི་དེ་ལམ་རིམ་
ཆོག་ཟིན་ལྟར་དང། དབྱུད་པའི་སྟོབས་བསྟན་ལ། ལམ་རིམ་ལས། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་དུས་སུ་དགའ་བདེ་
སྟེ་བར་ཡང་མང་དུ་གསུངས་པས་སྤང་ལུང་དེས་ཁ་ཅིག་གིས། ཉན་སའི་ཆོག་ཟིན་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་
དེའི་ཆོར་བ་ལ་བདེ་བས་བྱུང་པར་འདོད་པ་དག་ཡིན་ལ། ཉན་ས་དང་ཀ་ཤིས་ཀྱང། དེ་ལ་བདེ་བ་དང་

བཏང་སྒྲོམས་ཡོད་པར་བཤད་པ་ཙམ་ལས་བྱབ་པ་བསྟན་པ་མིན་ཞེས་བཤད་ན། བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོ་
ལས། ལམ་རིམ་གྱི་ལུང་དེ་དང། ཀ་མ་ལ་ཤི་ལའི་དགོངས་པར་བསམ་ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐབས་འདིར་
ཉེར་བསྟོགས་གྱི་ཆོར་བ་ལ་བཏང་སྒྲོམས་ཁོ་ནས་བྱབ་པ་དང། དེ་དུས་ཆོར་བ་དགའ་བདེ་མི་སྤྱེ་བར་
ནའང་དབྱད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། དེས་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་ཆོར་བ་ལ་བཏང་སྒྲོམས་དང་བདེ་བས་བྱབ་
པ་རེ་རེ་བཀག་པས་ལམ་རིམ་གྱི་དགོངས་པའང་ལེགས་པར་རང་ཁྱོལ་དུ་འགྲོ་སྟུང་། ཞེས་དང། དེ་ལ་མདོ་
སེམས་ཡན་ཆད་གྱིས་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་ཆོར་བ་ལ་བཏང་སྒྲོམས་གཏན་ནས་མེད་པར་བཞེད་པ་དེ་གསེར་
འབྲེང་གི་དགོངས་པར་ཡང་འདོད་མཁན་མང་པོ་ཞིག་སྤང་བ་ལ་ཅུང་ཟད་དབྱད་ན་ཞེས་སོགས་དང་
འགྲིག་སྟུང་མོ། །

སྒྲོམ་ཆོག་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འདྲིན་ལ་བདག་མེད་པའི་རྣམ་ཅན་མེད་
པའི་རྒྱ་མཚན་དེའི་དམིགས་པ་བདག་གི་བཞུགས་ལས་བདག་ལ་མི་དམིགས་པས་ཡིན་ལ། སྟོན་པ་མེད་
པ་སྟོན་མེད་གྱིས་མི་རྟག་པ་ཁོ་ནར་ལྟ་བུ། དེ་ལམ་ལ་རྒྱབ་གྱིས་ཕྱོགས་བྱེད་ཡིན་པས་བཞག་ལ། མཆིམས་
ཁྲིཀ་ལས། འགྲེལ་བཤད་གཉིས་ལྟར་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་གྲོགས་དང་བྲལ་བ་ན་མགོན་པོ་ངོ་མི་ཤེས་པ་
མཐོང་བས་ཀྱང་དགའ་བ་ལྟར་བདག་མེད་པར་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྒྲོ་བར་མི་འཇུག་བས་ཡིན་ལ། རང་
འགྲེལ་ལས། སྟུག་བསྐལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ་རྒྱ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་པ་མེད་པ་ནི་དེའི་
མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་སུ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སུན་ཕྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར། དང་པོ་གཉིས་ལ་སྟུག་བསྐལ་དང་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་ཅན་མེད་པ་དམིགས་པ་ཟག་
མེད་ཡིན་པས་དང། འགོག་ལམ་གྱི་བྱང་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཅན་མེད་པ་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་འགོག་
བདེན་མིན་པ་དང། སུན་དབྱུང་བྱ་ཡིན་པས་བཞག་པས། སྒྲོམ་ཆོག་ལས། འདི་དག་རྒྱ་མཚན་གཞན་ཡང་
བཤད། །གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ལ། མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མེད་ནི། རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒྲོ་མཚན་མེད་ལས་
ལངས་ཏེ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་གཞན་མདོན་དུ་ཐུར་པའི་དབྲ་བཙམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་སྤྱེ་བའི་
ཆོས་ཅན་གྱི་མཚན་མེད་གཏན་དུ་སྤྱེ་བ་བཀག་པའི་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཞི་བར་
ལྟ་བའི་སྒྲོ་ཡིན་ལ། རང་འགྲེལ་ལས། འགོག་པ་དང་གྲུ་ལོ་མ་པ་དང་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་ནི་མ་

ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་འགོག་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང། ལྷང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང།
བྲལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའི་མི་རྟག་པའི་འགོག་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཚུལ་ནི། མི་རྟག་པའི་
འགོག་པ་ནི། འདུས་བྱས་རྣམས་རང་དུས་དེ་ལས་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་གནས་པ་བཀག་པས་བཞག་
པ་ལྟར། བྱང་ཆོས་བཞིའི་འགོག་པ་ནི། ཟག་བཅས་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་སམ་དེ་དག་དེ་
པན་ཆད་དུ་གནས་པ་བཀག་པའི་ཆ་ལ་འཛོག་པས། དེའི་དགག་བྱའི་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་ན་ལམ་
སུན་འབྲིན་བྱེད་དུ་མི་རུང་ལ། གནས་པ་བཀག་པའི་འགོག་པར་དམིགས་ན་བརྟགས་མིན་རྟག་ཏུ་གནས་
པ་ལ་གཞོད་པས་ཡིན་པར་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་གསུངས་སོ། །འདི་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གི་
ནང་གི་སྟོང་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་ཞི་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་དེ་དག་དང་རྣམ་པ་འབྲ་
བའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་དག་གི་རྣམ་པ་ཅན་མིན་ཏེ། དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་ཅན་ལ་སྟུག་བདེན་དང། དེའི་
ཞི་བའི་རྣམ་ཅན་ལ་འགོག་བདེན་ལ་དམིགས་པའི་བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོན་ཆོག་ལས། སྲིད་ཅེ་བདེན་
པའི་རྣམ་ཅན་འདིས་ཀྱང་འགྲུབ། ཅིས་པའི་དོན་དང་པོ་གཉིས་བདེན་པའི་རྣམ་ཅན་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་
བཅུ་དྲུག་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཅན་མིན་ཞེས་ཟེར་རམ། ཡང་ན། སྲིད་ཅེ་དེ་དག་ལ་ལམ་བདེན་སྟོང་པ་
དང་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡོད་པས་དེ་ལ་སྟུག་བདེན་སྟོང་པ་དང་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡོད་པར་
འགྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་གསུམ་ལ་བདེན་པའི་རྣམ་ཅན་མེད་ཅེས་ན། ཇི་མེད་བཅུ་དྲུག་གཞན་རྣམ་
མེད། ཅིས་པ་དང་འགྲིག་སྟུང་སྟེ་དབྱེད། གསུམ་པ་ནི་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་
མཚན་མེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་ཞི་བའི་ཆའམ་རྣམ་པར་རྟོགས་པའི་སྟོ་ཡིན་གྱི། དེ་ཞི་བར་
རྟོགས་པའི་སྟོ་མིན་ཏེ། དེ་ཞི་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཉིང་ངེ་འཛིན་བཞིའི་བདེ་འགྱུར་གྱི་དེ་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང། ཟག་པ་ཟད་འགྱུར་གྱི་དེ་
ལ་བཞི་པའི་དངོས་གཞིས་མ་བྱབ་ཀྱང། མདོ་དང་རྩ་བའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེ་ལ་བྱབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་
ལས། དེ་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དང་གཞན་ཡང་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་དང། གང་སྟེལ་
ལས། གཞན་དང་གཞན་དག་ཀྱང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གོ། ཞེས་དང། མཐའ་དཔྱོད་
ལས། དེར་མ་ཟད་བསམ་གཏན་གཞན་གཞན་ཡང་མཚོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་བསྟན་དེ་

ལྟར་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཚེས་སྟོན་པ་འདི་ན་བདག་ཉིད་ལ་ཉེ་བར་གཏོད་པ་
ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཁོ་ནར་གསུངས་སོ། ཞེས་དང། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། བདག་ཉིད་ལ་
ཉེ་བར་གཏོད་པའོ། བདག་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་དེ་བཤད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆིག་སྟེ། ཞེས་དངོས་བསྟན་
སྟོན་པའི་དང་པོར་དེ་བཞི་སྟེ་རྒྱལ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་དེ་ལྟར་དགོས་ན་དེ་བཞི་སྟོན་པ་
དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པར་ཐལ་ལོ། ཀྲུན་ཏུ་བསྟེན་གོམས་ལན་མང་དུ་བྱས་པ་ནི། རྒྱལ་
སྐས་མ་ལས། དེ་ལ་ཀྲུན་ཏུ་བསྟེན་པ་ནི་བསྟེན་པ་བསྒྲོམ་པས་སོ། གོམས་པར་བྱས་པ་ནི་མི་མཐུན་པ་
སྤངས་པས་སོ། ལན་མང་དུ་བྱས་པ་ནི་མི་མཐུན་པ་ཐག་བསྐངས་པས་སོ། ཞེས་པ་ལྟར་རོ།

སྟོམས་འདུག་གིས་བསྟུས་པའི་ཡོན་ཏན།

འདི་ལ་མཛོད་དང་གཞན་གྱི་འདོད་པ་གཉིས་ཡོད་ཅེས་པ། མིག་གི་མཛོད་ཤེས་དབང་ཤེས་
ཡིན་པས་ཉིང་དེ་འདྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱུའི་མིང་གིས་བཏགས་པར་འདོད་པ་མཛོད་ལྷགས་དང། རྣམ་
གྲོལ་ལམ་བསམ་གཏན་གྱིས་བསྟུས་པས་ཉིང་དེ་འདྲིན་བསྒྲོམ་དངོས་ཡིན་པར་འདོད་པ་གཉིས་ཡིན་
ཏེ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། ཚུལ་མཛོན་པའི་མཛོད་སེམས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་ན་ནི་ཚུགས་གོང་མ་ཁོ་ན་ལྟར་
ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་སྟེ། ལྟའི་མིག་དང་ན་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དག་མཛོད་པར་ཤེས་པ་ཉིད་དུ་འདོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གང་སྟེལ་ལས། གནའ་རབས་དག་ན་རེ། དགའ་བ་ཡིད་བདེ་བའི་
རང་བཞིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་རོ། གཞན་དག་ན་རེ། དགའ་བ་ནི་དགའ་བ་དང་ལྟན་ཅིག་སྟོད་པའི་རབ་ཏུ་
དགའ་བ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོས་བསྟུས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་པའི་སྤང་རབས་པའི་འདོད་པ་རང་
ལྷགས་ཡིན་ལ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོར་འདོད་པའང་ཉན་ཐོས་ལྡེ་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། གོང་མས་ཆད་མེད་
བཞི་ཀ་ལ་ཀྲུན་བཏུས་ལྟར། ཉིང་དེ་འདྲིན་ཤེས་རབ་ངོ་བོ་ཉིད་དང། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་གྲོགས་
སུ་གསེར་ཕྱིང་ལས་གསུངས་པས་སོ། འདོད་རྒྱལ་མང་ཡང་མ་སྟོས་ཞེས་པ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མ་ཆགས་

བོ་ཆེན་པོ་མ་དང། འབྲིང་ལ་པ་བཞག་གོ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དང་པོ་འདོད་གཏོགས་སྣང་ཡུལ་ཅན། །ཞེས་པ། དེ་གསུམ་དང་པོར་གསར་བསྐྱབ་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། ཕྱིས་སུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་དབང་ཤེས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་
གཉེན་པོར་དང་པོའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་གཉིས་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་གཉིས་པ་སོགས་
བསྒྲུབ་པ་ཡོད་དེ། གོང་མའི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་འོག་སའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་
ཐར་བསྒྲུབ་པ་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ནི་རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ནི་རྣམ་པར་
བསྐྱེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་མི་སྦྱག་པའི་རང་བཞིན་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
དེ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ནི་མི་སྦྱག་པ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང། རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ལས། རྣམ་པར་བསྐྱེས་
པ་ལ་སོགས་པར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཚུལ་ནི་མི་སྦྱག་པ་བཞིན་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། དམིགས་
པ་འདོད་སྣང་མིས་བསྐྱེད་ཅེས་བྱ་བ་རྒྱས་པར་སྦྱང་བར་བྱའོ། །ཞེས་མི་སྦྱག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་
དམིགས་པ་འདྲ་བར་གསུངས་པས། དེའི་ཡུལ་ལ་ཡང་གོང་མའི་སས་བསྐྱུས་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང། གོང་
མའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པར་བསྐྱེས་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཡུལ་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་
དང། ཟད་པར་དང་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ལ་ཡང་གོང་མའི་གཟུགས་ཡོད་པར་ཐལ་ཡོ། །འདི་དག་
ཐག་བསྐང་བའི་གཉེན་པོར་གསུངས་པས། འོག་ས་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་ཆོག་སྟེ། དེའི་གཞི་གཉེན་དང་
ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ལ་ལ་ན་རེ། རྣམ་ཐར་དང་པོའི་དམིགས་པ་
འདོད་པའི་སྣང་བ་དང་སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་དང། རྣམ་ཐར་གཉིས་པ་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་དང། དང་པོའི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ་གཉིས་པའི་སས་
བསྐྱུས་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། མདོད་ཀླུ་ལས། རྣམ་ཐར་དང་པོ་ནི་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྣང་བ་སྟེ་གཟུགས་
ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་གཟུགས་ལ་དམིགས། གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་
སྣང་བ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་པོ་གཉིས་ནི་རྣམ་ཐར་
དང་པོ་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་མ་ཆགས་པ་དང། འདོད་པའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་དང། འདོད་པའི་ཁ་དོག་ལ་
ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གཉིས་ནི་

ནམ་ཐར་གཉིས་པ་བཞིན་དུ་རོ་བོ་མ་ཆགས་པ་དང། བསམ་གཏན་དང་པོའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་དང།
བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཁ་དོག་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་སས་བསྐྱུས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། དེ་ནི་རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། གཞན་ཡང་རི་ལྷར་ནམ་པར་ཐར་པ་
དང་པོ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་དང་འདོད་པ་ན་སྒྱུད་པའི་ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་
དང། འདོད་པ་ན་སྒྱུད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པ་ལྟར། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྒྲེ་
མཆེད་འདི་དག་ཀྱང་དེ་དང་འབྲ་བར་རིགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང། གཞན་ཡང་རི་ལྷར་ནམ་པར་ཐར་པ་
གཉིས་པ་བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ས་པ་དང། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པའི་ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་
ཀྱི་གཉེན་པོ་དང། གཟུགས་ན་སྒྱུད་པའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པ་ལྟར། ཞེས་པ་ནས། སྐྱག་པའི་
ནམ་པར་ཐར་པ་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་ས་པ་དང། གཟུགས་ན་སྒྱུད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཡིད་
དུ་འོང་བ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པ་ལྟར། ཞེས་བ་ལ་བརྟེན་པར་སྣང་ལ། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། ལུང་དེ་དག་
གི་གོང་དུ་གཉིས་ནི་ནམ་པར་ཐར་པ་དང་པོ་བཞིན་ཏེ། ཞེས་བྱ་བ་ནི། རི་ལྷར་ནམ་པར་ཐར་པ་དང་པོ་
གཟུགས་ན་གཟུགས་ནམས་ལ་ལྟ་བ་ཞེས་བྱ་བ་བདག་ལ་ཡོད་པའི་གཟུགས་ལྟ་ཞིང་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་
ལ་ལྟ་བ་ལྟར། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྒྲེ་མཆེད་དང་པོ་དག་ཀྱང་དེ་དང་འབྲའོ། །ཞེས་འབྲ་ཚུལ་གཟུགས་
ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་གཞིག་ལ་མཛད་ལ། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་ནམ་པར་བསྐྱེས་
པ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཡིད་དུ་མི་འོང་པའོ། །ཞེས་དང་པོ་གཉིས་ཀས་ནམ་པར་བསྐྱེས་པ་སོགས་ལ་
དམིགས་པར་གསུངས་པ་གང་ཞིག། ནམ་པར་བསྐྱེས་པ་སོགས་ལ་གོང་མའི་སས་བསྐྱུས་མེད་པའི་ཕྱིར་
དང། ཀུན་བདུས་ལས། སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པར་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ནམས་ནི་ཆུང་
བྱ་དང་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །མའི་དང་ལྟའི་ནམས་ནི་ངན་པ་དང་བཟང་པོ་ནམས་སོ། །ཞེས་དང། མཆིམས་
རྟེན་ལས། ཡང་ན་ལྟ་དང་མའི་གཟུགས་སོ། །ཞེས་ཟེལ་གཞོན་དང་པོ་དང་གསུམ་པའི་ཆུང་བྱ་དང་གཉིས་
པ་དང་བཞི་བའི་ཡུལ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱང་བྱད་མེད་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཐའ་དཔྱོད་ལས། དང་
པོ་གསུམ་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྣང་བ་གཟུགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དང། ཞེས་དང། ཟེལ་གཞོན་དང་པོ་
བཞི་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་དང། དམིགས་ཡུལ་འདོད་པའི་གཟུགས་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ནམས་ལ་
དམིགས་པར་གསུངས་པ། རང་འགྲེལ་གང་སྟེལ་མཆིམས་རྟེན་ནམས་ཀྱི་དགོངས་པར་སྣང་ངོ། །འདིས་

དང་པོ་གཉིས་འདོད་པའི་གཞུགས་ཀྱི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོ། ཕྱི་མ་གཉིས་དང་པོའི་ཁ་དོག་ལ་
ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་གསུངས་པ་པན་ཚུན་མཚོན་པ་དང་གཙུག་ཆེ་ཆུང་གིས་ཡིན་པ་ལྟར། རྒྱལ་སྤྱི་མ་
དང། མཛོད་རྒྱུ་གི་དགོངས་པའང་དེ་ལྟར་འགྲེལ་དགོས་སམ་དཔྱད། གཞུགས་མེད་འཇུག་སྤྱོད་ལ་
དང་ཞེས་པ། གཞུགས་མེད་འཇུག་སྤྱོད་ལ་དང་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་སྤྱོད་ལས། གསུམ་པ་ནི་མི་སྤྱོད་
པ་ལའོ། །གཞུགས་མེད་པ་རྣམས་ནི་འཇུག་སྤྱོད་ལ་དང་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྤྱོད་སྤྱོད་
པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གང་སྤྱོད་ལས། བརྒྱད་ཀྱི་སྤྱོད་ལུ་ནི་འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་གཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་མཆེད་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་པ་ནས། ས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་
གཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་མཆེད་ཀྱི་ལུ་ཅན་ཉིད་ཏུ་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་སོགས་རང་འགྲེལ་འགྲེལ་བཤད་དག་ལས།
ཟད་པར་དང་པོ་བརྒྱད་གཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་མཆེད་ཀྱི་ལུ་ཅན་ཏུ་གསུངས་པ། དེ་དག་གི་ལུ་ལ་གཞུགས་
ཀྱི་སྤྱོད་མཆེད་ཡོང་བའི་དོན་ཡིན་ཀྱི་ཁྱབ་པ་བཞུན་པ་མིན་ཏེ། དང་པོ་བཞིའི་ལུ་ལ་འབྱུང་བཞི་ཡོད་
པའི་བྱིར་ཏེ། ཟད་པར་སའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་ཁྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཆུ་སོགས་སྤྱོད་པར་མོས་ནས་འགྲོ་འོང་
དང་ཟད་པར་མའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་ཁྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་ལུས་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པས་དེ་དག་གི་སྤྱོད་པ་དང་ཆ་བ་ལ་
དམིགས་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། བར་བྱིན་སྤྱོད་པར་མཆེད་པའི་མཐའ་དཔྱད་ལས། འཕགས་པས་ཟད་པར་
མས་བསྐྱེད་མི་རུས་པར་ཐལ། དེས་སྤྱོད་པའི་ཟད་པར་མེ་མེ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རང་འགྲེལ་ལས། འདོད་པ་ན་སྤྱོད་པའི་གཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་མཆེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར་ཟེར་ན། འོན་ཀྱང་ཐར་དང་ཟེལ་གཞོན་ཀྱི་དམིགས་པར་འབྱུང་བཞི་མ་བཞག་ཀྱང་ཟད་པར་
ཀྱི་དམིགས་པར་འཛོག་པའི་བྱིར་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཟད་པར་ཀྱི་དམིགས་པ་གཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་མཆེད་
ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཞེས་དང། གཞན་ཡང་། ཟད་པར་ས་ལ་ས་དངོས་གནས་པ་ཞིག་
མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་གཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་མཆེད་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ནས། ཟད་པར་ས་ལ་གཞུགས་ཀྱི་
སྤྱོད་མཆེད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་དག་ལ་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་བྱིར་པར་མེད་དེ།
གོང་འོག་གི་བྱིར་པར། རོ་མོ་ནི་གོང་མའི་ལུགས་ལ། གཙུག་པོ་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་དང། སེམས་

ཉེན་དགུ་མ་པས་བསམ་གཏན་བཞི་ཀ་ལ་བཞེན་པར་འདོད་ལ། ལུས་ཉེན་ཡང་སྐབས་འདིར་ཐེག་དམན་
 སོ་སྦྱེ་དང་ལམ་མ་ཁྱགས་ན་ཡང་ཡོད་དམ་དཔྱད། སྐབས་བརྒྱད་པར་བྱད་པར་གྱི་དམིགས་པའི་རྒྱང་དེ་
 གཞུགས་གྱི་སྦྱེ་མཆེད་དང་རེག་བྱའི་སྦྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀར་གསུངས་པ། དེ་ལ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་དོན་
 འོ། །ཟད་པར་དང་པོ་བཞིས་གང་གིས་བྱབ་པར་སྦྱོ་རྒྱའི་ཡུལ་ལ་ས་སོགས་གྱི་ཁ་དོག་ཡོད་པས་བྱབ་ཀྱང་།
 རྩ་བ་དང་ཆ་བ་སོགས་སྦྱོས་པས་མ་བྱབ་པས། འདིར་དམིགས་པར་འབྱུང་བཞི་དངོས་སུ་མ་གསུངས་པ་
 ཞེ་ཡིན་སྟུང་ཡང་། འོན་ཀྱང་ས་ལ་དམིགས་ནས་དེའི་ཁ་དོག་གིས་བྱབ་པར་སྦྱོ་དགོས་པས་དེ་བཞི་གང་
 རུང་ལ། འབྱུང་བ་དང་ཁ་དོག་གཉིས་ཀར་དམིགས་པ་དགོས་སམ་དཔྱད།

ཁམས་གོང་མ་པ་སོགས་ལྟ་ལ་འཆད་ཉན་མེད་པར་གསུངས་པའང་དེ་དག་གི་རྟེན་ལ་སངས་
 རྒྱས་ཏེ་ཆོས་སྟོན་པ་དང་མིའི་ནང་ལྟར་གྱི་འཆད་ཉན་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྟེ། དེར་འཆད་ཉན་
 གཏན་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགའ་ལྡན་དུ་བྱམས་པ་དང་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་དུ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
 འཆད་ཉན་མཛད་ཅིང། གཞུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་འདོད་པར་ཆོས་ཉན་
 དུ་འོང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་སྟེ། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་མ་གཏོགས་པའི་བསམ་གཏན་
 གཞུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འདུག་ནམས་ལ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བས་བྱལ་ལ། ལས་ཀྱི་སྟོབས་
 ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ནི། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ལན་གངས་གཞན་ལ་ཕྱོང་འཇུར་གྱི་ལས་བསགས་ནས་ཉམས་ཏེ་
 གཞུགས་ཁམས་སོགས་སུ་སྐྱེས་ཏེ་སྤར་ཡང་སྤར་གྱི་ལས་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་
 གཞུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་དང། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་དངོས་གཞི་ནམས་འདོག་པར་མཆིམས་ཀྱི་
 དུ་གསུངས།

ཁྱད་པར་དུ་དུས་འཁོར་ལས། དུས་བཞི་ཆེ་ཆུང་གཉིས་བཤད་པ་དེ་ཡིན་པའི་སྱིད། ཞེས་པ་རྒྱུ་ག་
ཆེན་དེ་ཉིད་སྣང་བ་ལས། དེ་ལྟར་ན་སྒྲིང་འདིར་དུས་བཞི་ལྡ་མ་ལ། འོ་སྐམ་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྡ་བརྒྱ་དང་ལྡ་
དང་དུས་བཞི་སྱི་མའི་འོ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་བཟློམས་པས། འོ་ལྡ་སྟོང་ལྡ་བརྒྱ་ཅ་ལྡ་འབྱུང་བའི་སྟོང་ནས་
སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ནས་ལྟ་དན་ལས་འདས་ཀྱི་བར་གྱི་འོ་བཞི་བརྒྱ་ཅ་དུག་སྱི་བ་ན་འོ་ལྡ་སྟོང་དང་དུག་

འབྱུང་ཞིང་། མདོ་སྡེ་སྟོགས་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བསྟན་པ་ལ་ལོ་ལྔ་སྟོང་དུ་བཞེད་པ་དག་དང་
ཤིན་དུ་འགྲིག་པས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོན་པ་འཕགས་ལུལ་དུ་བྱོན་ཏེ་ཆོས་བསྟན་པ་ནས་ལོ་བརྒྱད་
བརྒྱ་དང་བྱེད་དང་བརྒྱ་བཞི་ལྷག་ཙམ་གྱི་བར་དུས་བཞི་སྡེ་མདུན་རྗེས་ལྷན་དང་། དེ་ནས་རྗེས་ལྷན་གྱི་
བསྟན་པ་ཆ་བཞིར་བྱས་པའི་ཆ་གཅིག་ཉམས་པ་ནས་ཆ་གཉིས་མ་ཉམས་པར་གསུམ་ལྷན་དང་། དེ་ནས་
ཆ་གསུམ་པ་མ་ཉམས་པར་གཉིས་ལྷན། དེ་ནས་གཅིག་ཙམ་ལྷན་པ་ནས་དེ་ཡང་མེད་པའི་བར་རྗེས་ལྷན་
ཏེ། དེ་རེ་རེ་ལ་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱ་བྱེད་དང་བརྒྱ་བཞི་ལྷག་ཙམ་རེ་ཡོད་པས་ལོ་སྟུང་སྟོང་གཉིས་བརྒྱ་དང་ལྔ་
དང་། དུས་བཞི་བྱི་མདུན་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་རེ་ལ་རྗེས་ལྷན་སོགས་བཞིར་བྱས་པས་ལོ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་
དང་། དེ་དག་གི་ནང་ནས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ནས་ཐུ་དན་ལས་འདས་པའི་བར་གྱི་ལོ་སོ་དྲུག་སྤངས་ན་
ལྷག་མ་ལོ་ལྔ་སྟོང་དང་དགུ་བསྟན་པའི་གནས་ཚད་བཤད་ཅེས་པའོ། །མཆིམས་ཀླེག་ལས། ད་ལྟ་མངོན་
པའི་དུས་ཡིན་གསུངས་པ། ཀླེག་ཆེན་ལས། རྩོམ་ཆེན་པོ་རྗེ་ནི་སྟོན་པ་ཤིང་པོ་བྱི་བ་ལ་ལྷུམས་སུ་ཞུགས།
ཤིང་མོ་སྤང་ལ་སྦྱོར་བལྟམས། ས་མོ་ཕག་ལ་སངས་རྒྱས། ཤིང་པོ་སྤེའུའི་སྟོན་ལྷ་ཐ་ཆུང་གི་ཡར་འོའི་ཆོས་
བརྒྱད་ལ་འདས་པར་བཞེད་ཅེས་གྲགས་པ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ཀྱིས་
མེ་མོ་སྦྱལ་ལ་བརྒྱམས་པའི་དུས་ན་ལོ་སྟུང་སྟོང་སྟུང་བརྒྱ་དགུ་བརྒྱ་ཆ་གསུམ་འདས་པར་བྱས། ཞེས་པ་
ལྟར་ཡིན་ལ། དགག་ཚུལ་དེར་གསལ་ལོ། ཉེར་དགུ་བ་ཤིང་ཕག་ལ་རབ་དུ་བྱུང་། སོ་ལྔ་པ་ལྷགས་སྦྱལ་ལ་
སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་མ་དག་སྟེ། ཉེར་དགུ་བ་ཤིང་བྱི་དང་། སོ་དྲུག་པ་ལྷགས་སྦྱལ་ཡིན་པའི་བྱིར། གནས་
དང་པོར་སོ་བདུན་པ་ཆུ་རྟ་ལ་སངས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་དཔུང་། སྦྱག་ལྷགས་ལྟར་ན་དག་པོ་ལྷགས་
སྦྱེལ་ལ་སྦྱོར་བལྟམས། ཉེར་དགུ་བ་ས་བྱིར་རབ་དུ་བྱུང་། སོ་ལྔ་པ་ཤིང་རྟ་ལ་སངས་རྒྱས། རྩ་གཅིག་པ་ལྷགས་
འབྲུག་ལ་དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་གསར་དུ་གསུངས་ཤིང་། ལོ་དེར་ཐུ་དན་ལས་འདས་ཚུལ་བསྟན་པར་འདོད་
པ་འགོག་ཚུལ་ཀླེག་ཆེན་དང་། ཀུན་མཁྱེན་ལྷ་མའི་བསྟན་ཅིས་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བསྟན་པ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ནི། དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལུང་གི་
བསྟན་པའི་ཉིང་དགོས་ཡིན་པས། སྟོན་པ་འདིའི་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་
གཉིས་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་བསྒྲུབ་ཅིང་། དེ་གཉིས་འདྲིན་པའི་སྦྱོས་བྱ་གཉིས་ནི་ཅིག་ཅར་གྲུབ་སྟེ། སངས་

རྒྱས་མ་ཐག་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་པོ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་
དེ་བསྟན་པ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན་སོགས་བསྐྱབ་པ་ལག་ལེན་བྱེད་པར་ཐལ།
བསྟན་པ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་འདིའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱུ་
སྟེ། བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན་སོགས་ལ་སྐྱབ་པ་བྱེད་ཚུལ་རང་གིས་སྤྱགས་ཉམས་སུ་བསྟར་ནས་གཞན་ལ་
བསྟན་པ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྐྱབ་པ་བྱེད་ཚུལ་འདོམས་པས་འཛོག་གི་བསྟན་པ་འདིའི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་དེའི་རྒྱུ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བསྟན་པ་གནས་མི་གནས་ཀྱང་
བསྟན་པ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འདུལ་བའི་ལག་ལེན་སོགས་མཐུན་སྣང་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱིས་འཛོག་
གི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་གཉིས་ཡོད་མེད་ཀྱིས་མིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ལྷ་པ་བྱམས་པའི་རྒྱུད་ལ་བསྟན་
པ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་
བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གི་མདོ་དང་། དེའི་ཉིང་དགོས་སུ་གྱུར་པའི་ལམ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐྱུས་པ། བསམ་གཟུགས་སྟོམས་འཇུག་ལ་བརྟེན་ཐུན་མོང་གི། ཡོན་ཏན་རྣམ་ཐར་སོགས་ཀྱི་
ཅིབས་མ་སྟོང་། སྤྱད་བྱེད་ཅེ་གཅིག་སེམས་ཀྱི་སྤྲུལ་ཅན། སྐྱུས་བཅས་རྒྱལ་ཀྱང་དཔྱེས་པའི་རྒྱུན་དུ་
བསྐྱིན། ཀུན་བདེ་ཐར་པའི་དགའ་ཚལ་བསྟེན་འདོད་ན། བཙུན་པའི་མཉེགས་འགྲོའི་རྟ་ལ་ཞོན་ནས་
ནི། དེ་ཉིད་འབྱེད་པའི་སྒོ་ཡི་སྟོབས་བསྐྱེད་དེ། སྟོམས་འཇུག་ལྷ་ཡི་ལམ་བཟང་བརྟེན་པར་རིགས། །

༢༢། །ཚས་མངོན་རྒྱ་མཚོའི་དགོངས་དོན་བརྗེད་བྱང་དུ་བཀོད་པ་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་ལས་གནས་དབྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

འཕྲོས་དོན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བཤད་པ།

ཅེ་བར། ཐར་པ་འདོད་པ་དག་གིས་བག་ཡོད་ཀྱིས། །ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས་ལ། འཕྲོས་ཚུལ་ཐར་པ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་སོགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། བག་ཡོད་ཀྱིས་བསྟན་པ་གཅེས་པར་བསྐྱུང་དགོས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འདི་ཁོ་ན་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ལ། འོ་ན། གཞན་སྤྲུལ་གྱི་ལས་ཐར་པ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། མེད་དེ། དེ་དག་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་ལ་ཞེན་ཅིང། སྤང་པའི་རྒྱན་ཚམ་ལ་བདག་ཏུ་འདོགས་པར་མི་འདོད་པས་སོ། །ཞེས་པའི་བྱབ་སྐྱབ་ཏུ་རང་རྒྱ་བའི་བདག་ཏུ་འདྲིན་པ་ལས་ཉོན་མོངས་གཞན་སྤྲུལ་བ་དང། དེའི་འདྲིན་སྤངས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་དེ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པས་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གནས་མའི་བྱ་རྣམས་བརྗེད་མེད་ཀྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་འདོད་པས་དེ་ལ་ཐར་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཟེར་བ་ལ། དེས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བའི་རྣམ་སྤྲུལ་འདོད་དམ། སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པར་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན། བདག་སྤང་པོ་ལས་གཞན་ཏུ་འགྱུར་བས་སྤྲུལ་གྱི་ལས་ཐར་པ་ཐལ་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། རང་ལྷགས་དང་མཐུན་ནོ། །གནས་མའི་བྱས་དེ་འདྲའི་རྣམ་བཏགས་གང་ཡང་མིན་ལ། སྤང་པོ་རྒྱུ་བྱས་ནས་གང་ཟག་འདོགས་པ། སྤང་ཤིང་རྒྱུ་བྱས་ནས་མེ་འདོགས་པ་བཞིན་ནོ་ཟེར་བ་ལ། སྤང་པོ་རྒྱུ་བྱས་པའི་དོན་ལ་བཏགས་ནས་མེ་སྤང་ཤིང་ལས་གཞན་ཡིན་པ་ལྟར། སྤང་པོ་ལས་གཞན་ཏུ་ཐལ་བའམ། སྤང་པོ་ལ་བཏགས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་བཀག་ལ། དམིགས་ལུལ་གྱི་གང་ཟག་རྣམ་ཤེས་དབྱག་གི་ཤེས་བྱར་འདོད་པ་ལ། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་འོ་མ་འདོགས་པ་བཞིན་སྤང་པོ་རྣམས་ལ་གང་ཟག་འདོགས་པར་བྱབ་པ་དང། གཟུགས་དང་གང་ཟག་བཞིན་

ཤོག་ངོས། - 289 -

དང། སྐྱག་བསམ་ལ་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་སྤང་པོ་སྤྲ་མ་ནི་ཁྱར་དང། སྐྱག་བསམ་ལ་བར་གྱུར་པའི་སྤང་པོ་བྱི་མ་
ནི་ཁྱར་བྱིར་བ་ཡིན་ལ། གང་ཟག་བདེན་བཞིན་མ་འདུས་ན་དེ་མེད་པར་ལྟ་བ་སྤང་བྱ་ཉོན་སྒྲིབ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ་བ་སོགས་དང། སྤི་བ་སྤང་མ་བསྟན་པ། ལྟ་བའི་མཆེ་བས་ཟས་པ་དང། །ལས་རྣམས་འཇིག་པ་
ལ་བསྟོས་ནས། །སྐྱག་མོས་སྤུ་གྱུ་བྱིར་བ་ལྟར། །རྒྱལ་བོས་ཆོས་ནི་སྟོན་པར་མཛད། །ཅིས་སོགས་གྱིས། སྐྱག་
མོས་སྤུ་གྱུ་བྱིར་བ་ལྟར་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བའི་མཆེ་བས་ཟས་པར་མི་འཇུར་ཞིང། །ལས་འབྲས་མེད་པར་
ལྟ་བའི་ས་ལ་ལྟར་དུ་མི་འཇུག་པར་རེ་ཞིག་ལན་མ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞིས་གསུངས། གནས་མའི་བྱས་
བརྟེན་མེད་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་འཇིན་པ་དང། དབུ་མར་སེམས་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བས་ཐམས་
ཅད་བདེན་མེད་དུ་འཇིན་པ་གཉིས་ཀ་བསྟན་པ་འདི་ལ་སྒྲོན་བྱུང་བར་གསུངས་སོ། །ཡང་གནས་མའི་
བྱས་བདག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་ན་སྟོན་མྱོང་བ་བྲན་པ་མི་འཐད་པ་དང། རྒྱ་ལས་འབྲས་བྱ་འབྲ་
བ་ཁོ་ན་སྒྲེ་བར་འཇུར་པ་དང། །ལས་གྱི་བྱེད་པོ་དང། །འབྲས་བྱ་རྣམས་གྱི་བཟོ་བོ་སོགས་མི་འཐད་པར་ཐལ་
བ་འཕངས་པ་ལ། སེམས་གྱི་བྱུང་པར་ལས་བྲན་པ་དང། གཞན་དུ་འཇུར་པ་འདུས་བྱས་གྱི་མཚན་ཉིད་
ཡིན་པ་དང། བདག་རྒྱ་འབྲས་གང་དུ་ཁས་མ་སྤངས་པས་བྱེད་པོ་སོགས་སུ་མི་རུང་བས། གང་སྟེལ་ལས།
ལས་དང་སེམས་གྱི་རྒྱན་གང་ལས། །ལས་དང་དེ་འབྲས་གཉིས་འབྱུང་བས། །འགྲོ་བ་སྤྲ་ཆོགས་ཞེས་བྱ་
སྟེ། བྱེད་པ་པོ་དང་བཟོ་བོར་བརྟེན། ཅིས་སྤང་པའི་རྒྱན་ལ་བཞག་གོ། །རྒྱུད་ཡོངས་སུ་འཇུར་པའི་བྱུང་པར་
ལས་འབྲས་བྱ་འབྱུང་ཚུལ་ཡང། །ལས་གྱིས་འཁོར་བར་ཕྱི་གང་དང། །ཉི་བ་གང་དང་གོམས་པ་གང། །སྟོན་
བྱས་གང་ཡིན་དེ་ལས་ནི། །སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་རྣམས་སྟོན་འཇུར། །ཞིས་པ་ལྟར་གསུངས་སོ། །འདི་དག་ལས་འཕྲོས་
ཏི་གནས་མ་བྱས། རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩལ་ཡོད་གྱི་བདག་འདོད་མི་འདོད་ལ་རང་རེའི་མཁས་པ་རྣམས་མི་
མཐུན་ཀྱང། ཀུན་མཁྱེན་སྤྲ་མ་ཡབ་སྐུ་གྱི་དགོངས་པ་མི་འདོད་པའི་སྟོགས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེས་
རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་བདག་འདོད་ན། རྒྱགས་དང་རྒྱགས་རྩི་ལྟར་རམ། ཆོང་བ་དང་ཆོང་དཔོན་ལྟར་སྤང་པོ་
དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། རང་རྒྱ་བའི་དོན་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། མདོ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་
བདག་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན། རྒྱ་སྟོགས་པས་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་སྤང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་
པའི་བདག་མེད་པའི་དོན་དུ་བཀལ་བའི་བྱགས་གྱིས་སྤང་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་འདོད་པའི་
རྒྱབ་བྱེད་དུ་འཇུར་ན། དེའི་ལྷགས་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཇིན་ཉོན་སྒྲིབ་མ་ཡིན་ཟེར་དགོས་ལ། དེ་

སྟོང་ཐུན་ལས། ཉག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་བདག་འཛིན་ལྟན་སྐྱེས་སུ་གསུངས་
པ་དང་འགལ་ལོ། །མཛོད་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་འང་མིན་ལ། ཞེས་པའི་ཁོ་ན་འི་སྐྱེས་
རང་རྒྱ་བའི་རྣམས་སུ་མེད་པ་ཡིན་པ་གཙོད་ཀྱི་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་མིན་ཏེ། རང་རྒྱ་སྐྱབ་པའི་རྣམས་སུ་ཡོད་
ན་དེར་ཡོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང། ལུང་དེའི་མཚུག་ཏུ་ད་ལྟར་གྱི་ནང་གི་ཟིན་པའི་སྤང་
པོ་རྒྱར་བྱས་ནས་གང་ཟག་ཏུ་འདོགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་འགྲེལ་ལས། གང་ཟག་རྣམས་ཡོད་
འགོག་བྱེད་དང་བཏགས་ཡོད་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་དུ་མ་གསུངས་པ་ནི། གང་ཟག་སྤང་པོའི་བདག་
ཉིད་དམ་སྤང་པོར་མ་འདུས་པར་འདོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་རང་རྒྱ་བར་ཁས་སྤངས་པ་
ལ་མིན་པ་ཆོག་ན་གསལ་ལ། འཇུག་པ་ཅ་འགྲེལ་ལས། མང་བཀྱར་སྡེ་ལྷ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་བ་ནི་དེ་
དག་གིས་གང་ཟག་སྤང་པོའི་བདག་ཉིད་དུ་ཁས་མ་སྤངས་པས་ཡིན་གྱི། བདེན་སྐབ་ཏུ་འདོད་པས་མིན་
ནོ། །མདོ་ལས། ལྷར་འཁྱར་བ་པོ་ནི་གང་ཟག་གོ། ཞེས་པའང་རེ་ཞིག་གང་ཟག་རང་རྒྱ་སྐྱབ་པའི་རྣམས་ཡོད་
ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་དུ་མི་རུང་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་གསུངས་གྱི། བདག་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཁོ་ན་ལ་མིན་ཏེ།
མང་བཀྱར་སྡེ་ལྷ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟེན་དུ་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ཀྱང་རྗེ་དག་དབང་སྐྱབ་བསྟན་རྒྱ་མཆོའི་ཞལ་སྡེ་ནས་ཀྱིས་སྐབ་མཐའ་ཆེན་མོའི་བཤད་
ལུང་གནང་སྐབས། གནས་མའི་བྱས། རང་རྒྱ་སྐྱབ་པའི་བདག་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་གསུངས་པ། འདོད་
རྒྱ་དང་མི་འདོད་རྒྱའི་བདག་མི་འདྲ་བ་ཡིན་པས་འགལ་བ་མེད། དེ་ཁོ་རང་གི་ལྷགས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
དེའི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་འདོད་ཀྱང། དེའི་དམིགས་ལྷལ་གྱི་བདག་ཡོད་པར་འདོད། དེའི་
འཛིན་སྤངས་ཀྱི་བདག་ནི་སྤང་པོ་དང་པར་མི་བརྟེན་ཅིང་སྤང་པོ་རྒྱར་ཡང་མི་བརྟེན་པའི་བདག་འཛོག་
དམིགས་ལྷལ་གྱི་བདག་ལ་སྤང་པོ་རང་ལ་བརྟེན་ཅིང་རང་སྤང་པོ་སོགས་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པའི་
བདག་འཛོག་ ། དེ་སྐབ་མཐའ་གོང་མས་གཞན་ལ་རང་རྒྱ་བའི་བདག་ཏུ་སོང་བས་ཡིན་གསུང་གསུངས་
པ་ལྟར། སྤང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའམ། རང་རྒྱ་བའི་བདག་མི་འདོད་ཅིང། སྤང་པོའི་བདག་ཉིད་མ་
ཡིན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འདོད་ཅེ་ན། གཉིས་ཀའི་དགོངས་པར་འགྲོ་སྟམ་མོ། །བརྟེན་མེད་ཀྱི་བདག་
དེ་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཉག་མི་ཉག་སོགས་ཡིན་མིན་གང་དུ་འང་ཁས་མ་སྤངས་པས། སྤང་ཁམས་

གང་རུང་ལ་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་བདག་ཏུ་མེད་པས་བྱས་བཅས་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། བདག་མེད་པ་ཡང་གང་ཞིག་ཡིན། སྤང་པོ་དང་སྦྱེ་མཆེད་དང། ལམས་ནམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང། གང་ཟག་མིག་གིས་ནམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྟེན་པར་བྱ་ལ། གཟུགས་ནམས་ཞེས་ཀྱང་བརྟེན་པར་མི་བྱ་ལ། ཞེས་པ་ནས། གང་ཟག་ཡིད་ཀྱི་ནམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྟེན་པར་བྱ་ལ། ཆོས་ནམས་ཞེས་ཀྱང་བརྟེན་པར་མི་བྱ་ལ། །ཆོས་ནམས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཀྱང་བརྟེན་པར་མི་བྱ་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡིད་ཀྱི་སྟོང་པ་མི་འདོད་ཀྱང། སྤང་སོགས་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་བདག་གིས་སྟོང་པ་འདོད་ཟེར་རམ་དཔུང། དེས་ན་མང་བཀྱར་སྡེ་ལས་ཀྱང། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྟོམས་པས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འདོད་དོ། །

དེ་ལྟར་ན་ཐར་པ་འདོད་པ་ནམས་ཀྱིས་ལྟ་བ་ངན་པའི་གཡང་ས་ལས་བསྐྱང་བའི་བག་ཡོད་པ་བསྟེན་ལ་ཐུབ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་བཤད་སྦྱབ་བྱང་གི་སྒོ་ནས་གཅེས་པར་བསྐྱང་དགོས་ཏེ། བཤོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང། གཞན་ཡང། གང་དག་དེ་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པ་དགེ་བའི་ཆོས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ནམས་ཀྱང་བག་ཡོད་པས་ཐོབ་པོ། །ཞེས་དང། ཅ་བར། དེ་འཛིན་བྱེད་པ་སྦྱ་བྱེད་དང། སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མཆོག་ཚུལ་དང་སྒྱུར་བྱང་།

སྒྲིམ་པ།

ཀྱུལ་བསྟན་སྒྱི་དང་ཀྱུལ་བ་གཉིས་པའི་མདོ་སྒྲགས་བསྟན་དང་མཇལ་དུས་འདིར། སྤྱིང་རྩེ་
སེམས་བསྐྱེད་སྤྱིང་པོར་གྱུར་པའི་ཉམས་ཉོགས་སེམས་ལ་མ་ཞུགས་ཀྱང། རིན་ཆེན་སྤྱིང་ནས་རིན་ཆེན་
བགོ་སྒྲལ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཞིག་ཐོབ་པ་འདིས། །བདག་གཞན་སྐྱེ་བའི་བདག་འདྲིན་སྟན་ཆོགས་འདོམས་
བྱེད་སྟོན་མེ་འདི་སྟོས་སོ། །ཉམས་ཅུང་བྱེད་བདག་སྟོའི་འདབ་གཤོག་གིས། །ཆོས་མདོན་ལྷ་ཡི་རྩིང་རིང་
གཞལ་བ་ལ། །འོངས་པ་གང་མཆིས་སྒྲ་མ་ལྟག་པའི་ལྷ། །མཁས་དབང་མཁའ་འགྲོའི་ཆོགས་ལ་སྤྱིང་
ནས་འཆགས། །འདིར་འབད་དགེ་ཆོགས་དྲུང་ལྟར་དཀར་བ་དེ། །མ་འོངས་མདོན་པའི་དུས་སུ་རིགས་
ལྷན་གྱིས། །དུམ་བུ་བཅུ་གཉིས་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་བའི་ཆོ། །ཞལ་མཐོང་གསུང་བཞིན་བསྐྱབ་པའི་རྒྱུར་གྱུར་
ཅིག །དེར་ནས་ཐོས་བསམ་སྟོམ་པའི་གྱུར་ཞུགས་ཏེ། །དེས་འབྱུང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གོ་གྱོན་ནས། །ཡང་
དག་ལྷ་བའི་མཆོན་གྱིས་ལག་བསྟར་བས། །ལྷས་ཅན་སྲིད་པའི་མཆོ་ལས་སྟོལ་བར་ཤོག །རི་སྲིད་འཁོར་
བའི་དུག་མཆོ་མ་ཟད་པ། །དེ་སྲིད་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མ་ཡབ་སྐས་ཀྱི། །ལེགས་བཤད་ཉི་མུ་ཟུང་གི་སྒྲ་
བ་ཡང། །མི་རུབ་ལྷམ་མེར་གནས་པར་གྱུར་ཅིག་གྱ། །ཞེས་ཆོས་མདོན་མཛོད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཐུབ་
བསྟན་ནོར་བུའི་གཏེར་མཛོད་དང་བསྐྱུས་དོན་ཆོས་མདོན་རྒྱ་མཆོར་འཇུག་པའི་བྱ་གཟིངས་གཉིས་ཀྱི་
དགོངས་དོན་བརྗེད་བྱང་དུ་བཀོད་པ་རིན་ཆེན་སྟོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཕན་སྟོ་གོས་རྒྱ་མཆོས་སྐྱག་
བྲིས་སུ་བསྒྲིམ་པའོ།

༥ དགེ་འདིས་མཆོན་ནས་དུས་གསུམ་དང་འབྲེལ་བའི། །བདག་གཞན་དགེ་བའི་ཙ་བ་རི་
སྟེད་པ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེ་བ་རུ། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་རྗེས་སུ་མི་མཐུན་པའི། །ཤེས་ཀྱི་ཁེ་

འདོད་པ་དང་གྲགས་པ་དང། །འཁོར་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྟེན་དང་བཀྲར་སྟེང་རྒྱུར། །སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་
ནམ་ཡང་མི་སྤྲིན་པར། །སླ་མེད་བྱང་ཚུབ་ཁོ་ནའི་རྒྱར་ཡུར་ཅིག། །ཁྱད་བྱང་སྲས་བཅས་རྒྱལ་བའི་བྱན་
སྐབས་དང། །རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་བདེན་པ་དང། །བདག་གི་ལྷག་བསམ་དག་པའི་མཐུ་སྟོབས་
ཀྱིས། །རྣམ་དག་སྒྲོན་པའི་གནས་འདི་འབྲུབ་པར་ཤོག། །དཔལ་ལྷན་སླ་མའི་སྐྱེ་ཆེ་བརྟན་པ་དང། །མཁའ་
མཉམ་འགོ་ལ་བདེ་སྦྱིད་འབྱུང་བ་དང། །བདག་གཞན་མ་ལུས་ཆོགས་བསག་སྒྲིབ་སྦྱངས་ནས། །ལྷུར་དུ་
སངས་རྒྱལ་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །འདི་ལ་ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་རྩོལ་བ་དང། །རྒྱ་འབྱོར་དངོས་པོས་
འབྲེལ་བ་ཐོགས་པ་ཀྱུན། །སྦྱེ་ཞིང་སྦྱེ་བར་དལ་འབྱོར་རྟེན་ཐོབ་སྟེ། །ཚུལ་གནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་
མཐར་བྱིན་ཤོག། །ཞི་སྡེ་སྟེ། །ཐུབ་བསྟན་འདྲིན་མར་སྐལ་བཟང་ཞིང་བའི་ཆོགས། །པན་བདེའི་ལོ་རྟོག་
ལོངས་སྤྱོད་པའི་བྱིར། །བཀྲ་གྱིས་གཡས་སྤྱོད་པའི་ཆོས་གྲུ་ལས། །ཆོས་སྦྱིན་བདུད་རྩིའི་གྲུ་ཆར་
འདི་པབ་བོ། །སྐུ་མཚན་ལོ། །

པར་བྱང་སྒྲོན་ཆོག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབས་ཀྱང། །
ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །
དྲི་མ་ལོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི། །
དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་སྤང་པའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ། །
གདེངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ།
ངས་ལེགས་ཞོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག། །

ཅེས་པ་འདི་ཡང་དེང་དུས་ཡིད་སྲུབ་ཀྱིས་རྒྱུད་བརྒྱུ་མས་པའི་ལྷ་སྟེང་སྤྱི་གཞི་སྤྱོད་མི་ཟད་པས་
གངས་ལྗོངས་ཆོས་ལུན་གྱི་ཞིང་དུ་བྱུང་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོའི་སྤང་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་
མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་ཉམ་ཉེས་པར་བྱས། རྩོགས་དང་རྩོགས་ན་རྩལ་ཕྲན་གྱི་མཆོན་ཆ་སོགས་གདུག་
པའི་གཞོན་འཆོ་གུ་ལྷུང་སྤྱོད་པ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྟོ་ཀྱན་ནས་ལྷ་བདོའི་རྒྱུད་ཆོགས་
མཆོ་ལྟར་བརྒྱུ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་། བྱང་རྩོགས་བོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་མེ་རི་སྤྱར་
ཡང་སྤར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་བྱུང་པའི་བཞེད་དགོངས་ངི་མ་མེད་
པ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་སྤང་དང་། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ནམ་འབྲེན་
ཤྲུག་མེད་འདི་རིང་ལུགས་སྟོ་ཀྱན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས།
ནང་བསྟན་གྱུ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དཔར་དུ་བསྟན་དང་བསྟན་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱད་ཆོག་
པའི་དགེ་བསྟེན་སློན་ཆོག་ཏུ།

ཤྲུག་དགེ་སྟོང་ཆོས་སྤྱོད་པ་དག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོས་སྤྱད་བའོ། །